Harvard Divinity School

HET

NIEUWE TESTAMENT

OF

ALLE BOEKEN DES NIEUWEN VERBONDS

VAN ONZEN

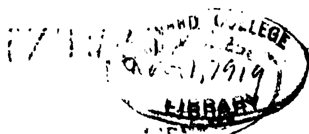
HEERE JEZUS CHRISTUS.

door last van de Hoog-Mog. Heeren Staten-Generaal der Vereenigde Nederlanden.

Gedrukt voor het
BRITSCHE EN BUITENLANDSCHE BIJBELGENOOTSCHAP.

TE LONDEN, QUEEN VICTORIA-STREET, E. C.
TE UTRECHT, MUNSTERKERKHOF,

1900.

REGISTER

VAN AL DE BOEKEN EN HOOFDSTUKKEN DES

NIEUWEN TESTAMENTS.

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR *de beschrijving van*

MATTHÉÜS.

HOOFDSTUK 1.

HET boek des geslachts
van JEZUS CHRISTUS,
den zoon van David, den
zoon van Abraham.
2 Abraham gewon Izak, en
Izak gewon Jakob, en Jakob
gewon Judas, en zijne broe-
ders;
3 En Judas gewon Fares en
Zara bij Thamar; en Fares
gewon Esrom, en Esrom ge-
won Aram;
4 En Aram gewon Aminá-
dab, en Aminádab gewon
Nahasson, en Nahasson ge-
won Salmon;
5 En Salmon gewon Boöz
bij Rachab, en Boöz gewon
Obed bij Ruth, en Obed ge-
won Jessai;
6 En Jessai gewon David,
den koning; en David, de
koning, gewon Sálomon bij
degene, die Uría's *vrouw
was geweest*;
7 En Sálomon gewon Ró-
boam, en Róboam gewon
Abía, en Abía gewon Asa;
8 En Asa gewon Jósafat,
en Jósafat gewon Joram, en
Joram gewon Ozías;
9 En Ozías gewon Jóatham,
en Jóatham gewon Achaz, en
Achaz gewon Ezekías;
10 En Ezekías gewon Ma-
nasse, en Manasse gewon
Amon, en Amon gewon Jo-
sías;
11 En Josías gewon Jechó-
nias, en zijne broeders, om-
trent de babylonische over-
voering.
12 En na de babylonische
overvoering gewon Jech-
ónias Saláthiël, en Saláthiël
gewon Zorobábel;
13 En Zorobábel gewon Abi-
ud, en Abiud gewon Eljakim,
en Eljakim gewon Azor;
14 En Azor gewon Sadok,
en Sadok gewon Achim, en
Achim gewon Eliud;
15 En Eliud gewon Eleázar,
en Eleázar gewon Matthan,
en Matthan gewon Jakob;
16 En Jakob gewon Jozef,
den man van Maria, uit welke
geboren is, JEZUS, gezegd
Christus.
17 Al de geslachten dan,
van Abraham tot David, *zijn*
veertien geslachten: en van
David tot de babylonische
overvoering, *zijn* veertien ge-
slachten; en van de babylo-
nische overvoering tot Chris-

tus, *zijn* veertien geslachten.
18 De geboorte van Jezus
Christus was nu aldus: want
als Maria, zijne moeder, met
Jozef ondertrouwd was, eer
zij zamengekomen waren,
werd zij zwanger bevonden
uit den Heiligen Geest.
19 Jozef nu, haar man, alzoo
hij regtvaardig was, en haar
niet wilde openbaarlijk te
schande maken, was van wil
haar heimelijk te verlaten.
20 En alzoo hij deze dingen
in den zin had, ziet, de engel
des Heeren verscheen hem
in den droom, zeggende: Jozef,
gij zone Davids! wees
niet bevreesd Maria, uwe
vrouw, tot u te nemen: want
hetgeen in haar ontvangen
is, dat is uit den Heiligen
Geest.
21 En zij zal eenen zoon
baren, en gij zult zijnen naam
heeten JEZUS: want hij zal
zijn volk zalig maken van
hunne zonden.
22 En dit alles is geschied,
opdat vervuld zou worden,
hetgeen van den Heere gesproken
is door den profeet,
zeggende:
23 Ziet, de maagd zal zwanger
worden, en eenen zoon
baren, en gij zult zijnen
naam heeten Emmanuël;
hetwelk is, overgezet zijnde,
God met ons.
24 Jozef dan, opgewekt
zijnde van den slaap, deed,
gelijk de engel des Heeren
hem bevolen had, en heeft
zijne vrouw tot zich genomen;
25 En bekende haar niet,
totdat zij dezen haren eerstgeboren
zoon gebaard had;
en heette zijnen naam JEZUS.

HOOFDSTUK 2.

TOEN nu Jezus geboren
was te Bethlehem, *gelegen*
in Judéa, in de dagen
van den koning Heródes,
ziet, *eenige* wijzen van het
Oosten zijn te Jerûzalem
aangekomen,
2 Zeggende; Waar is de
geboren Koning der Joden?
want wij hebben gezien zijne
ster in het Oosten, en zijn
gekomen om hem te aanbidden.
3 De koning Heródes nu,
dit gehoord hebbende, werd
ontroerd, en geheel Jerûzalem
met hem.
4 En bijeenvergaderd hebbende
al de overpriesters en
schriftgeleerden des volks,
vraagde van hen, waar de
Christus zou geboren worden.
5 En zij zeiden tot hem:
Te Bethlehem, in Judéa *gelegen*:
want alzoo is geschreven
door den profeet:
6 En gij Bethlehem, *gij*
land Juda! zijt geenszins
de minste onder de vorsten
van Juda; want uit u zal
de Leidsman voortkomen,
die mijn volk Israël weiden
zal.
7 Toen heeft Heródes de
wijzen heimelijk geroepen,
en vernam naarstiglijk van
hen den tijd, wanneer de
ster verschenen was;

8 En hen naar Bethlehem zendende, zeide: Reist heen, en onderzoekt naarstiglijk naar dat kindeken, en als gij het zult gevonden hebben, boodschapt het mij, opdat ik ook kome en datzelve aanbidde.

9 En zij, den koning gehoord hebbende, zijn heengereisd; en ziet, de ster, die zij in het Oosten gezien hadden, ging hun voor, totdat zij kwam en stond boven *de plaats*, waar het kindeken was.

10 Als zij nu de ster zagen, verheugden zij zich met zeer groote vreugde.

11 En in het huis gekomen zijnde, vonden zij het kindeken met Maria, zijne moeder; en nedervallende hebben zij hetzelve aangebeden; en hunne schatten opengedaan hebbende, bragten zij hem geschenken: goud, en wierook, en mirre.

12 En door Goddelijke openbaring vermaand zijnde in den droom, dat zij niet zouden wederkeeren tot Heródes, vertrokken zij door eenen anderen weg weder naar hun land.

13 Toen zij nu vertrokken waren, ziet, de engel des Heeren verschijnt Jozef in den droom, zeggende: Sta op, en neem tot u dat kindeken en zijne moeder, en vlied in Egypte, en wees aldaar, totdat ik het u zeggen zal: want Heródes zal het kindeken zoeken, om hetzelve te dooden.

14 Hij dan, opgestaan zijnde, nam het kindeken en zijne moeder tot zich in den nacht, en vertrok naar Egypte;

15 En was aldaar tot den dood van Heródes; opdat vervuld zou worden hetgeen van den Heere gesproken is door den profeet, zeggende: Uit Egypte heb Ik mijnen Zoon geroepen.

16 Als Heródes zag, dat hij van de wijzen bedrogen was, toen werd hij zeer toornig, en *eenigen* afgezonden hebbende, heeft omgebragt al de kinderen, die binnen Bethlehem, en in al deszelfs landpalen *waren*, van twee jaren *oud* en daarónder, naar den tijd, dien hij van de wijzen naarstiglijk onderzocht had.

17 Toen is vervuld geworden hetgeen gesproken is door den profeet Jeremía, zeggende:

18 Eene stem is in Rama gehoord, geklag, geween en veel gekerm; Rachel beweende hare kinderen, en wilde niet vertroost wezen, omdat zij niet zijn!

19 Toen Heródes nu gestorven was, ziet, de engel des Heeren verschijnt Jozef in den droom in Egypte,

20 Zeggende: Sta op, neem het kindeken en zijne moeder tot u, en trek in het land Israëls: want zij zijn gestorven, die de ziel van het kindeken zochten.

21 Hij dan, opgestaan zijnde, heeft tot zich genomen het kindeken en zijne moe-

der, en is gekomen in het land Israëls.

22 Maar als hij hoorde, dat Archeláüs in Judéa koning was, in de plaats van zijnen vader Heródes, vreesde hij daarheen te gaan; maar door Goddelijke openbaring vermaand in den droom, is hij vertrokken in de deelen van Galiléa.

23 En *daar* gekomen zijnde, nam hij zijne woonplaats in de stad, genaamd Názareth; opdat vervuld zou worden, wat door de profeten gezegd is, dat hij Nazaréner zal geheeten worden.

HOOFDSTUK 3.

EN in die dagen kwam Johannes de Dooper, predikende in de woestijn van Judéa,

2 En zeggende: Bekeert u; want het koningrijk der hemelen is nabij gekomen.

3 Want deze is hét, van denwelken gesproken is door Jesaja, den profeet, zeggende: De stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg des Heeren, maakt zijne paden regt!

4 En dezelve Johannes had zijne kleeding van kemelshaar, en eenen lederen gordel om zijne lenden; en zijn voedsel was sprinkhanen en wilde honig.

5 Toen is tot hem uitgegaan Jerûzalem en geheel Judéa, en het geheele land rondom de Jordaan;

6 En werden van hem gedoopt in de Jordaan, belijdende hunne zonden.

7 Hij dan, ziende velen van de farizeën en sadduceën tot zijnen doop komen, sprak tot hen: Gij adderengebroedsels! wie heeft u aangewezen te vlieden van den toekomenden toorn?

8 Brengt dan vruchten voort, der bekeering waardig.

9 En meent niet bij u zelven te zeggen: Wij hebben Abraham tot eenen vader; want ik zeg u, dat God zelfs uit deze steenen Abraham kinderen kan verwekken.

10 En ook is alreede de bijl aan den wortel der boomen gelegd; alle boom dan, die geene goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen.

11 Ik doop u wel met water tot bekeering; maar die na mij komt, is sterker dan ik, wiens schoenen ik niet waardig ben *hem na* te dragen; die zal u met den Heiligen Geest en met vuur doopen.

12 Wiens wan in zijne hand is, en hij zal zijnen dorschvloer doorzuiveren, en zijne tarwe in zijne schuur zamenbrengen, en zal het kaf met onuitblusschelijk vuur verbranden.

13 Toen kwam Jezus van Galiléa naar de Jordaan, tot Johannes, om van hem gedoopt te worden.

14 Doch Johannes weigerde hem zeer, zeggende: Mij is noodig van u gedoopt te wor-

den, en komt gij tot mij?
15 Maar Jezus, antwoor-
dende, zeide tot hem; Laat
nu af; want aldus betaamt
ons alle geregtigheid te ver-
vullen. Toen liet hij van
hem af.
16 En Jezus, gedoopt zijn-
de, is terstond opgeklommen
uit het water; en ziet, de he-
melen werden hem geopend,
en hij zag den Geest Gods
nederdalen, gelijk eene dui-
ve, en op hem komen.
17 En ziet, eene stem uit
de hemelen, zeggende: Deze
is mijn Zoon, mijn Geliefde,
in denwelken Ik mijn wel-
behagen heb!

HOOFDSTUK 4.

TOEN werd Jezus van den
Geest weggeleid in de
woestijn, om verzocht te
worden van den duivel.
2 En als hij veertig dagen
en veertig nachten gevast
had, hongerde hem ten
laatste.
3 En de verzoeker, tot hem
gekomen zijnde, zeide: In-
dien gij Gods Zoon zijt, zeg,
dat deze steenen brood wor-
den.
4 Doch hij, antwoordende,
zeide: Er is geschreven: De
mensch zal bij brood alleen
niet leven, maar bij alle
woord, dat door den mond
Gods uitgaat.
5 Toen nam hem de dui-
vel mede naar de heilige stad,
en stelde hem op de tinne
des tempels;
6 En zeide tot hem: In-
dien gij Gods Zoon zijt, werp
u zelven nederwaarts; want
er is geschreven, dat Hij zijne
engelen van u bevelen zal,
en *dat* zij u op de handen
zullen nemen, opdat gij niet
te eeniger tijd uwen voet
aan eenen steen aanstoot.
7 Jezus zeide tot hem: Er
is wederom geschreven: Gij
zult den Heere, uwen God,
niet verzoeken.
8 Wederom nam hem de
duivel mede op eenen zeer
hoogen berg, en toonde hem
al de koningrijken der we-
reld, en hunne heerlijkheid;
9 En zeide tot hem: Al
deze dingen zal ik u geven,
indien gij, nedervallende,
mij zult aanbidden.
10 Toen zeide Jezus tot
hem: Ga weg, Satan! want
er staat geschreven: Den
Heere, uwen God, zult gij
aanbidden, en Hem alleen
dienen.
11 Toen liet de duivel van
hem af; en ziet, de engelen
zijn toegekomen, en dienden
hem.
12 Als nu Jezus gehoord
had, dat Johannes overgele-
verd was, is hij wederge-
keerd naar Galiléa;
13 En Názareth verlaten
hebbende, is komen wonen
te Kapérnaüm, gelegen aan
de zee, in de landpalen van
Zabulon en Néfthalim;
14 Opdat vervuld zou wor-
den hetgeen gesproken is
door Jesaja, den profeet, zeg-
gende:
15 Het land Zabulon en het

land Nefthalim, *aan den weg* der zee, over de Jordaan, Galiléa der volken ;
16 Het volk, dat in duisternis zat, heeft een groot licht gezien ; en dengenen, die zaten in het land en schaduwe des doods, denzelven is een licht opgegaan.
17 Van toen aan heeft Jezus begonnen te prediken, en te zeggen ; Bekeert u, want het koningrijk der hemelen is nabij gekomen.
18 En Jezus, wandelende aan de zee van Galiléa, zag twee broeders, *namelijk* Simon, gezegd Petrus, en Andréas, zijnen broeder, het net in de zee werpende ; (want zij waren visschers.)
19 En hij zeide tot hen : Volgt mij na, en ik zal u visschers der menschen maken.
20 Zij dan, terstond de netten verlatende, zijn hem nagevolgd.
21 En hij, van daar voortgegaan zijnde, zag twee andere broeders, *namelijk* Jakobus, den *zoon* van Zebedéüs, en Johannes, zijnen broeder, in het schip met hunnen vader Zebedéüs, hunne netten vermakende, en heeft hen geroepen.
22 Zij dan, terstond verlatende het schip en hunnen vader, zijn hem nagevolgd.
23 En Jezus omging geheel Galiléa, leerende in hunne synagogen en predikende het evangelie des koningrijks, en genezende alle ziekte en alle kwale onder het volk.
24 En zijn gerucht ging *van daar* uit in geheel Syrië ; en zij bragten tot hem allen, die kwalijk gesteld waren, met verscheidene ziekten en pijnen bevangen zijnde, en van den duivel bezeten, en maanzieken en geraakten ; en hij genas dezelve.
25 En vele scharen volgden hem na, van Galiléa en *van* Dekápolis, en *van* Jerúzalem, en *van* Judéa, en *van* over de Jordaan.

HOOFDSTUK 5.

En Jezus, de scharen ziende, is geklommen op eenen berg, en als hij nedergezeten was, kwamen zijne discipelen tot hem.
2 En zijnen mond geopend hebbende, leerde hij hen, zeggende ;
3 Zalig *zijn* de armen van geest ; want hunner is het koningrijk der hemelen.
4 Zalig *zijn* die treuren; want zij zullen vertroost worden.
5 Zalig *zijn* de zachtmoedigen; want zij zullen het aardrijk beërven.
6 Zalig *zijn* die hongeren en dorsten *naar* de geregtigheid; want zij zullen verzadigd worden.
7 Zalig *zijn* de barmhartigen ; want hun zal barmhartigheid geschieden.
8 Zalig *zijn* de reinen van hart ; want zij zullen God zien.
9 Zalig *zijn* de vreedzamen; want zij zullen Gods kinderen genaamd worden.

10 Zalig *zijn* die vervolgd
worden om der geregtigheid
wil; want hunner is het ko-
ningrijk der hemelen.
11 Zalig zijt gij, als u *de*
menschen smaden, en vervol-
gen, en liegende alle kwaad
tegen u spreken, om mij-
nentwil.
12 Verblijdt en verheugt
u, want uw loon *is* groot in
de hemelen; want alzoo heb-
ben zij vervolgd de profeten,
die voor u *geweest zijn*.
13 Gij zijt het zout der aar-
de; indien nu het zout sma-
keloos wordt, waarmede zal
het gezouten worden? Het
deugt nergens meer toe, dan
om buiten geworpen, en van
de menschen vertreden te
worden.
14 Gij zijt het licht der we-
reld; eene stad boven op
eenen berg liggende, kan
niet verborgen zijn.
15 Noch steekt men eene
kaars aan, en zet die onder
eene koornmaat, maar op
eenen kandelaar, en zij schijnt
allen, die in het huis *zijn*.
16 Laat uw licht alzoo schij-
nen voor de menschen, dat
zij uwe goede werken mogen
zien, en uwen Vader, die in
de hemelen is, verheerlijken.
17 Meent niet, dat ik ge-
komen ben, om de wet of de
profeten te ontbinden; ik
ben niet gekomen, om *die* te
ontbinden, maar te vervullen.
18 Want voorwaar zeg ik
u; totdat de hemel en de
aarde voorbijgaan, zal er niet
een jota noch een tittel van
de wet voorbijgaan, totdat
het alles zal zijn geschied.
19 Zoo wie dan een van deze
minste geboden zal ontbon-
den, en de menschen alzoo
zal geleerd hebben, *die* zal
de minste genaamd worden
in het koningrijk der heme-
len; maar zoo wie *dezelve* zal
gedaan en geleerd hebben,
die zal groot genaamd wor-
den in het koningrijk der
hemelen.
20 Want ik zeg u: tenzij
uwe geregtigheid overvloe-
diger zij, dan der schriftge-
leerden en der farizeën, dat
gij in het koningrijk der he-
melen geenszins zult ingaan.
21 Gij hebt gehoord, dat *tot*
de ouden gezegd is: Gij zult
niet dooden; maar zoo wie
doodt, *die* zal strafbaar zijn
door het gerigt.
22 Doch ik zeg u: zoo wie
te onregt op zijnen broeder
toornig is, die zal strafbaar
zijn door het gerigt; en wie
tot zijnen broeder zegt: Raka!
die zal strafbaar zijn door
den grooten raad; maar wie
zegt, gij dwaas! die zal straf-
baar zijn door het helsche
vuur.
23 Zoo gij dan uwe gave
zult op het altaar offeren,
en aldaar gedachtig wordt,
dat uw broeder iets tegen u
heeft;
24 Laat daar uwe gave voor
het altaar, en gaat heen, ver-
zoent u eerst met uwen broe-
der, en komt dan en offert
uwe gave.
25 Weest haastelijk welge-

zind *jegens* uwe wederpartij,
terwijl gij nog met hem op
den weg zijt; opdat de we-
derpartij niet misschien u
den regter overlevere, en de
regter u den dienaar overle-
vere, en gij in de gevange-
nis geworpen wordt.
26 Voorwaar ik zeg u: gij
zult daar geenszins uitko-
men, totdat gij den laatsten
penning zult betaald hebben.
27 Gij hebt gehoord, dat *van*
de ouden gezegd is: Gij zult
geen overspel doen.
28 Maar ik zeg u, dat zoo
wie eene vrouw *aan*ziet, om
dezelve te begeeren, die heeft
alreede overspel in zijn hart
met haar gedaan.
29 Indien dan uw regter-
oog u ergert, trekt het uit,
en werpt het van u: want
het is u nut, dat een uwer
leden verga, en niet uw ge-
heele ligchaam in de hel ge-
worpen worde.
30 En indien uwe regter-
hand u ergert, houwt ze af,
en werpt ze van u: want
het is u nut, dat een uwer
leden verga, en niet uw ge-
heele ligchaam in de hel ge-
worpen worde.
31 Er is ook gezegd: Zoo
wie zijne vrouw verlaten zal,
die geve haar eenen scheid-
brief.
32 Maar ik zeg u, dat zoo
wie zijne vrouw verlaten zal,
anders dan uit oorzake van
hoererij, die maakt, dat zij
overspel doet; en zoo wie de
verlatene zal trouwen, die
doet overspel.
33 Wederom hebt gij ge-
hoord, dat *van* de ouden ge-
zegd is: Gij zult den eed
niet breken, maar gij zult
den Heere uwe eeden houden.
34 Maar ik zeg u: Zweert
ganschelijk niet, noch bij den
hemel, omdat hij is de troon
Gods;
35 Noch bij de aarde, om-
dat zij is de voetbank zijner
voeten; noch bij Jeruzalem,
omdat zij is de stad des groo-
ten Konings;
36 Noch bij uw hoofd zult
gij zweren, omdat gij niet
een haar kunt wit of zwart
maken.
37 Maar laat zijn uw woord
ja, ja; neen, neen; wat bo-
ven deze is, dat is uit den
booze.
38 Gij hebt gehoord, dat
gezegd is: Oog om oog, en
tand om tand.
39 Maar ik zeg u, dat gij
den booze niet wederstaat;
maar, zoo wie u op de reg-
terwang slaat, keert hem ook
de andere toe;
40 En zoo iemand met u
regten wil, en uwen rok
nemen, laat hem ook den
mantel.
41 En zoo wie u zal dwin-
gen eene mijl te gaan, gaat
met hem twee *mijlen*.
42 Geeft dengenen, die *iets*
van u bidt, en keert u niet
af van dengenen, die van u
leenen wil.
43 Gij hebt gehoord, dat er
gezegd is: Gij zult uwen
naaste lief hebben en uwen
vijand zult gij haten.

44 Maar ik zeg u: hebt
uwe vijanden lief; zegent
ze, die u vervloeken; doet
wel dengenen, die u haten;
en bidt voor degenen, die u
geweld doen, en die u vervolgen;
45 Opdat gij moogt kinderen
zijn uws Vaders, die in
de hemelen is: want Hij
doet zijne zon opgaan over
boozen en goeden, en regent
over regtvaardigen en onregtvaardigen.
46 Want indien gij liefhebt,
die u lief hebben, wat loon
hebt gij? Doen ook de tollenaars
niet hetzelfde?
47 En indien gij uwe broeders
alleen groet, wat doet
gij boven anderen? Doen
ook niet de tollenaars alzoo?
48 Weest dan gijlieden volmaakt,
gelijk uw Vader, die
in de hemelen is, volmaakt is.

HOOFDSTUK 6.

HEBT acht, dat gij uwe
aalmoes niet doet voor
de menschen, om van hen
gezien te worden: anders
zoo hebt gij geenen loon bij
uwen Vader, die in de hemelen
is.
2 Wanneer gij dan aalmoes
doet, zoo laat voor u niet
trompetten, gelijk de geveinsden
in de synagogen en
op de straten doen, opdat zij
van de menschen geëerd mogen
worden. Voorwaar zeg
ik u: zij hebben hunnen loon
weg.
3 Maar als gij aalmoes doet,
zoo laat uwe linker *hand* niet
weten, wat uwe regter doet;
4 Opdat uwe aalmoes in het
verborgen zij: en uw Vader,
die in het verborgen ziet,
die zal het u in het openbaar
vergelden.
5 En wanneer gij bidt, zoo
zult gij niet zijn, gelijk de
geveinsden: want die plegen
gaarne, in de synagogen en
op de hoeken der straten
staande, te bidden, opdat zij
van de menschen mogen gezien
worden. Voorwaar ik
zeg u, dat zij hunnen loon
weg hebben.
4 Maar gij, wanneer gij
bidt, gaat in uwe binnenkamer,
en uwe deur gesloten
hebbende, bidt uwen Vader,
die in het verborgen is; en
uw Vader, die in het verborgen
ziet, zal het u in het
openbaar vergelden.
7 En als gij bidt, zoo gebruikt
geen ijdel verhaal van
woorden, gelijk de Heidenen:
want zij meenen, dat
zij door hunne veelheid van
woorden zullen verhoord
worden.
8 Wordt dan hun niet gelijk:
want uw Vader weet,
wat gij van noode hebt, eer
gij Hem bidt.
9 Gij dan bidt aldus: Onze
Vader, die in de hemelen *zijt!*
uw naam worde geheiligd.
10 Uw koningrijk kome.
Uw wil geschiede, gelijk in
den hemel *alzoo* ook op de
aarde.
11 Geef ons heden ons dagelijksch
brood.
12 En vergeef ons onze

schulden, gelijk ook wij
vergeven onzen schuldenaren.
13 En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van
den booze. Want uw is het
koningrijk, en de kracht, en
de heerlijkheid, in der eeuwigheid,
amen.
14 Want indien gij den menschen
hunne misdaden vergeeft,
zoo zal uw hemelsche
Vader ook u vergeven.
15 Maar indien gij den menschen
hunne misdaden niet
vergeeft, zoo zal ook uw Vader
uwe misdaden niet vergeven.
16 En wanneer gij vast,
toont geen droevig gezigt,
gelijk de geveinsden: want
zij mismaken hunne aangezigten,
opdat zij van de menschen
mogen gezien worden,
als zij vasten. Voorwaar ik
zeg u, dat zij hunnen loon
weg hebben.
17 Maar gij, als gij vast,
zalft uw hoofd, en wascht uw
aangezigt;
18 Opdat het van de menschen
niet gezien worde, als
gij vast, maar van uwen Vader,
die in het verborgen is;
en uw Vader, die in het verborgen
ziet, zal het u in het
openbaar vergelden.
19 Vergadert u geene schatten
op de aarde, waar ze de
mot en de roest verderft, en
waar de dieven doorgraven
en stelen;
20 Maar vergadert u schatten
in den hemel, waar ze
noch mot noch roest verderft,
en waar de dieven niet doorgraven
noch stelen;
21 Want waar uw schat is,
daar zal ook uw hart zijn.
22 De kaars des ligchaams
is het oog; indien dan uw
oog eenvoudig is, zoo zal uw
geheele ligchaam verlicht
wezen;
23 Maar indien uw oog boos
is, zoo zal geheel uw ligchaam
duister zijn. Indien
dan het licht, dat in u is,
duisternis is, hoe groot *zal*
de duisternis *zelve zijn!*
24 Niemand kan twee heeren
dienen; want of hij zal
den eenen haten en den anderen
lief hebben, of hij zal
den eenen aanhangen en den
anderen verachten; gij kunt
niet God dienen en den Mammon.
25 Daarom zeg ik u; zijt
niet bezorgd voor uw leven,
wat gij eten, en wat gij drinken
zult; noch voor uw ligchaam,
waarmede gij u kleeden
zult; is het leven niet
meer dan het voedsel, en
het ligchaam dan de kleeding?
26 Aanziet de vogelen des
hemels, dat zij niet zaaijen,
noch maaijen, noch verzamelen
in de schuren; en uw
hemelsche Vader voedt *nogthans*
dezelve: gaat gij dezelve
niet *zeer* veel te boven?
27 Wie toch van u kan, met
bezorgd te zijn, eene el tot
zijne lengte toedoen?
28 En wat zijt gij bezorgd
voor de kleeding? Aanmerkt
de leliën des velds, hoe zij

wassen; zij arbeiden niet,
en spinnen niet;
29 En ik zeg u, dat ook Sá-
lomo, in al zijne heerlijkheid,
niet is bekleed geweest, ge-
lijk eene van dezen.
30 Indien nu God het gras
des velds, dat heden is, en
morgen in den oven gewor-
pen wordt, alzoo bekleedt,
zal Hij u niet veel meer *klee-*
den, gij kleingeloovigen?
31 Daarom zijt niet bezorgd,
zeggende: Wat zullen wij
eten? of wat zullen wij drin-
ken? of waarmede zullen wij
ons kleeden?
32 Want al deze dingen zoe-
ken de Heidenen: want uw
hemelsche Vader weet, dat
gij al deze dingen behoeft.
33 Maar zoekt eerst het ko-
ningrijk Gods en zijne ge-
regtigheid, en al deze dingen
zullen u toegeworpen wor-
den.
34 Zijt dan niet bezorgd te-
gen den morgen; want de
morgen zal voor het zijne
zorgen; *elke* dag heeft genoeg
aan zijn zelfs kwaad.

HOOFDSTUK 7.

OORDEELT niet, opdat gij
niet geoordeeld wordt.
2 Want met welk oordeel
gij oordeelt, zult gij geoor-
deeld worden; en met welke
mate gij meet, zal u weder-
gemeten worden.
3 En wat ziet gij den splin-
ter, die in het oog uws broe-
ders is, maar den balk, die
in uw oog is, merkt gij niet?
4 Of, hoe zult gij tot uwen
broeder zeggen: Laat toe, dat
ik den splinter uit uw oog
uitdoe; en zie, er is een balk
in uw oog?
5 Gij geveinsde! werp eerst
den balk uit uw oog, en dan
zult gij bezien, om den splin-
ter uit uws broeders oog uit
te doen.
6 Geeft het heilige den hon-
den niet, noch werpt uwe
paarlen voor de zwijnen; op-
dat zij niet te eeniger tijd
dezelve met hunne voeten
vertreden, en *zich* omkeeren-
de u verscheuren.
7 Bidt, en u zal gegeven
worden; zoekt, en gij zult
vinden; klopt, en u zal open-
gedaan worden.
8 Want een iegelijk, die
bidt, die ontvangt; en die
zoekt, die vindt; en die klopt,
dien zal opengedaan worden.
9 Of wat mensch is er on-
der u, zoo zijn zoon hem zou
bidden om brood, die hem
eenen steen zal geven?
10 En zoo hij hem om een
visch zou bidden, die hem
eene slang zou geven?
11 Indien dan gij, die boos
zijt, weet uwen kinderen
goede gaven te geven, hoe
veel te meer zal uw Vader,
die in de hemelen is, goede
gaven geven dengenen, die
ze van Hem bidden!
12 Alle *dingen* dan, die gij
wilt, dat u de menschen zou-
den doen, doet gij hun ook
alzoo; want dat is de wet
en de profeten.
13 Gaat in door de enge
poort; want wijd is de poort,

en breed is de weg, die tot
het verderf leidt, en velen
zijn er, die door dezelve in-
gaan;
14 Want de poort is eng,
en de weg is naauw, die tot
het leven leidt, en weinigen
zijn er, die denzelven vinden.
15 Maar wacht u van de
valsche profeten, dewelke in
schaapskleederen tot u ko-
men, maar van binnen zijn
zij grijpende wolven.
16 Aan hunne vruchten zult
gij hen kennen. Leest men
ook eene druif van doornen,
of vijgen van distelen?
17 Alzoo een ieder goede
boom brengt voort goede
vruchten, en een kwade boom
brengt voort kwade vruchten.
18 Een goede boom kan
geene kwade vruchten voort-
brengen, noch een kwade
boom goede vruchten voort-
brengen.
19 Een ieder boom, die
geene goede vrucht voort-
brengt, wordt uitgehouwen
en in het vuur geworpen.
20 Zoo zult gij dan dezelve
aan hunne vruchten kennen.
21 Niet een iegelijk, die tot
mij zegt: Heere, Heere!
zal ingaan in het koningrijk
der hemelen, maar die daar
doet den wil mijns Vaders,
die in de hemelen is.
22 Velen zullen te dien dage
tot mij zeggen: Heere, Heere!
hebben wij niet in uwen
naam geprofeteerd, en in
uwen naam duivelen uitge-
worpen, en in uwen naam
vele krachten gedaan?
23 En dan zal ik hun open-
lijk aanzeggen: Ik heb u
nooit gekend; gaat weg van
mij, gij, die de ongeregtig-
heid werkt!
24 Een iegelijk dan, die
deze mijne woorden hoort
en dezelve doet, dien zal ik
vergelijken bij een' voorzig-
tig man, die zijn huis op eene
steenrots gebouwd heeft;
25 En er is slagregen ne-
dergevallen, en de water-
stroomen zijn gekomen, en
de winden hebben gewaaid,
en zijn tegen hetzelve huis
aangevallen, en het is niet
gevallen, want het was op
de steenrots gegrond.
26 En een iegelijk, die deze
mijne woorden hoort en de-
zelve niet doet, die zal bij
eenen dwazen man vergele-
ken worden, die zijn huis op
het zand gebouwd heeft;
27 En de slagregen is ne-
dergevallen, en de water-
stroomen zijn gekomen, en
de winden hebben gewaaid,
en zijn tegen hetzelve huis
aangeslagen, en het is geval-
len, en zijn val was groot.
28 En het is geschied, als
Jezus deze woorden geëin-
digd had, *dat* de scharen zich
ontzetten over zijne leer;
29 Want hij leerde hen, als
magt hebbende, en niet als
de schriftgeleerden.

HOOFDSTUK 8.

TOEN hij nu van den berg
afgeklommen was, zijn
hem vele scharen gevolgd.
2 En ziet, een melaatsche

kwam, en aanbad hem, zeggende: Heere! indien gij wilt, gij kunt mij reinigen.
3 En Jezus, de hand uitstrekkende, heeft hem aangeraakt, zeggende: Ik wil, word gereinigd! En terstond werd *hij van* zijne melaatschheid gereinigd.
4 En Jezus zeide tot hem: Zie, dat gij *dit* niemand zegt; maar ga heen, toon u zelven den priester, en offer de gave, die Mozes geboden heeft, hun tot eene getuigenis.
5 Als nu Jezus te Kapérnaüm ingegaan was, kwam tot hem een hoofdman over honderd, biddende hem,
6 En zeggende: Heere! mijn knecht ligt te huis geraakt, en lijdt zware pijnen.
7 En Jezus zeide tot hem: Ik zal komen en hem genezen.
8 En de hoofdman over honderd, antwoordende, zeide: Heere! ik ben niet waardig, dat gij onder mijn dak zoudt inkomen, maar spreek alleenlijk een woord, en mijn knecht zal genezen worden.
9 Want ik ben ook een mensch onder de magt *van anderen*, hebbende onder mij krijgsknechten; en ik zeg tot dezen: Ga! en hij gaat; en tot den anderen: Kom! en hij komt; en tot mijnen dienstknecht: Doe dat! en hij doet het.
10 Jezus nu, *dit* hoorende, heeft zich verwonderd, en zeide tot degenen, die *hem* volgden: Voorwaar zeg ik u, ik heb zelfs in Israël zoo groot een geloof niet gevonden.
11 Doch ik zeg u, dat velen zullen komen van Oosten en Westen, en zullen met Abraham, en Izak, en Jakob, aanzitten in het koningrijk der hemelen;
12 En de kinderen des koningrijks zullen uitgeworpen worden in de buitenste duisternis: aldaar zal weening zijn, en knersing der tanden.
13 En Jezus zeide tot den hoofdman over honderd: Ga heen, en u geschiede, gelijk gij geloofd hebt. En zijn knecht is gezond geworden te dierzelver ure.
14 En Jezus gekomen zijnde in het huis van Petrus, zag zijner vrouws moeder *te bed* liggen, hebbende de koorts.
15 En hij raakte hare hand aan, en de koorts verliet haar; en zij stond op, en diende henlieden.
16 En als het laat geworden was, hebben zij velen, van den duivel bezeten, tot hem gebragt, en hij wierp de *booze* geesten uit met den woorde, en hij genas allen, die kwalijk gesteld waren.
17 Opdat vervuld zou worden, dat gesproken was door Jesaja, den profeet, zeggende: Hij heeft onze krankheden *op zich* genomen, en *onze* ziekten gedragen.
18 En Jezus, vele scharen ziende rondom zich, beval

aan de andere zijde over te
varen.
19 En er kwam een zeker
schriftgeleerde tot hem, en
zeide tot hem: Meester! ik
zal u volgen, waar gij ook
henengaat.
20 En Jezus zeide tot hem:
De vossen hebben holen, en
de vogelen des hemels nesten;
maar de Zoon des menschen
heeft niet, waar hij
het hoofd nederlegge.
21 En een ander uit zijne
discipelen zeide tot hem:
Heere! laat mij toe, dat ik
eerst heenga, en mijnen vader
begrave.
22 Doch Jezus zeide tot hem:
Volg mij, en laat de dooden
hunne dooden begraven.
23 En als hij in het schip
gegaan was, zijn hem zijne
discipelen gevolgd.
24 En ziet, er ontstond eene
groote onstuimigheid in de
zee, alzoo dat het schip van
de golven bedekt werd; doch
hij sliep.
25 En zijne discipelen, bij
hem komende, hebben hem
opgewekt, zeggende: Heere,
behoed ons, wij vergaan!
26 En hij zeide tot hen:
Wat zijt gij vreesachtig, gij
kleingeloovigen? Toen stond
hij op, en bestrafte de winden
en de zee; en er werd
groote stilte.
27 En de menschen verwonderden
zich, zeggende:
Hoedanig een is deze, dat ook
de winden en de zee hem gehoorzaam
zijn!
28 En als hij over aan de
andere zijde was gekomen
in het land der Gergesénen,
zijn hem twee, van den duivel
bezeten, ontmoet, komende
uit de graven, die
zeer wreed waren, alzoo dat
niemand door dien weg kon
voorbijgaan.
29 En ziet, zij riepen, zeggende:
Jezus, gij Zone Gods!
wat hebben wij met u *te doen?*
zijt gij hier gekomen, om ons
te pijnigen voor den tijd?
30 En verre van hen was
eene kudde veler zwijnen,
weidende.
31 En de duivelen baden
hem, zeggende: Indien gij
ons uitwerpt, laat ons toe,
dat wij in die kudde zwijnen
varen.
32 En hij zeide tot hen:
Gaat heen. En zij uitgaande,
voeren heen in de kudde zwijnen;
en ziet, de geheele kudde
zwijnen stortte van de
steilte af in de zee, en zij
stierven in het water.
33 En die ze weidden, zijn
gevlugt; en als zij in de stad
gekomen waren, boodschapten
zij al *deze* dingen, en wat
den bezetene *geschied* was.
34 En ziet, de geheele stad
ging uit, Jezus te gemoet;
en als zij hem zagen, baden
zij, dat hij uit hunne landpalen
wilde vertrekken.

HOOFDSTUK 9.

EN in het schip gegaan
zijnde, voer hij over en
kwam in zijne stad. En ziet,
zij bragten tot hem eenen geraakte,
op een bed liggende.

2 En Jezus hun geloof ziende, zeide tot den geraakte: Zoon! wees welgemoed, uwe zonden zijn u vergeven.

3 En ziet, sommigen der schriftgeleerden zeiden in zich zelven: Deze lastert *God*.

4 En Jezus, ziende hunne gedachten, zeide: Waarom overdenkt gij kwaad in uwe harten?

5 Want wat is ligter, te zeggen: De zonden zijn u vergeven? of te zeggen: Sta op en wandel?

6 Doch opdat gij moogt weten, dat de Zoon des menschen magt heeft op de aarde, de zonden te vergeven, (toen zeide hij tot den geraakte): Sta op, neem uw bed op, en ga heen naar uw huis.

7 En hij opgestaan zijnde, ging heen naar zijn huis.

8 De scharen nu, *dat* ziende, hebben zich verwonderd, en God verheerlijkt, die zoodanige magt den menschen gegeven had.

9 En Jezus, van daar voortgaande, zag een' mensch in het tolhuis zitten, genaamd Matthéüs; en zeide tot hem: Volg mij. En hij opstaande, volgde hem.

10 En het geschiedde, als hij in het huis *van Matthéüs* aanzat, ziet, vele tollenaars en zondaars kwamen en zaten mede aan, met Jezus en zijne discipelen.

11 En de farizeën, *dat* ziende, zeiden tot zijne discipelen: Waarom eet uw Meester met de tollenaren en zondaren?

12 Maar Jezus, *zulks* hoorende, zeide tot hen: Die gezond zijn, hebben den medicijnmeester niet van noode, maar die ziek zijn.

13 Doch gaat heen en leert, wat het zij: Ik wil barmhartigheid, en niet offerande: want ik ben niet gekomen om te roepen regtvaardigen, maar zondaars tot bekeering.

14 Toen kwamen de discipelen van Johannes tot hem, zeggende: Waarom vasten wij en de farizeën veel, en uwe discipelen vasten niet?

15 En Jezus zeide tot hen: Kunnen ook de bruiloftskinderen treuren, zoo lang de bruidegom bij hen is? Maar de dagen zullen komen, wanneer de bruidegom van hen zal weggenomen zijn, en dan zullen zij vasten.

16 Ook zet niemand eenen lap ongevold laken op een oud kleed: want deszelfs aangezette lap scheurt af van het kleed, en er wordt eene ergere scheur.

17 Noch doet men nieuwen wijn in oude *leder*zakken; anders zoo bersten de *leder*zakken, en de wijn wordt uitgestort, en de *leder*zakken verderven; maar men doet nieuwen wijn in nieuwe *leder*zakken, en beide te zamen worden behouden.

18 Als hij deze dingen tot hen sprak, ziet, een overste kwam en aanbad hem, zeggende: Mijne dochter is nu

terstond gestorven, doch kom en leg uwe hand op haar, en zij zal leven.

19 En Jezus, opgestaan zijnde, volgde hem, en zijne discipelen.

20 (En ziet, eene vrouw, die twaalf jaren het bloedvloeijen had gehad, komende tot hem van achteren, raakte den zoom zijns kleeds aan;

21 Want zij zeide in zich zelve: Indien ik alleenlijk zijn kleed aanraak, zoo zal ik gezond worden.

22 En Jezus, zich omkeerende, en haar ziende, zeide: Wees welgemoed, dochter! uw geloof heeft u behouden. En de vrouw werd gezond van dezelve ure af.)

23 En als Jezus in het huis des oversten kwam, en zag de pijpers en de woelende schare,

24 Zeide hij tot hen: Vertrekt; want het dochtertje is niet dood, maar slaapt. En zij belachten hem.

25 Als nu de schare uitgedreven was, ging hij in, en greep hare hand; en het dochtertje stond op.

26 En dit gerucht ging uit door dat geheele land.

27 En als Jezus van daar voortging, zijn hem twee blinden gevolgd, roepende en zeggende; *Gij* Zone Davids, ontferm u onzer!

28 En als hij in huis gekomen was, kwamen de blinden tot hem. En Jezus zeide tot hen: Gelooft gij, dat ik dat doen kan? Zij zeiden tot hem: Ja, Heere!

29 Toen raakte hij hunne oogen aan, zeggende: U geschiede naar uw geloof.

30 En hunne oogen zijn geopend geworden. En Jezus heeft hun zeer strengelijk verboden, zeggende: Ziet, dat het niemand wete.

31 Maar zij, uitgegaan zijnde, hebben hem ruchtbaar gemaakt door dat geheele land.

32 Als deze nu uitgingen, ziet, zoo bragten zij tot hem een' mensch, die stom en van den duivel bezeten was.

33 En als de duivel uitgeworpen was, sprak de stomme. En de scharen verwonderden zich, zeggende: Er is nooit desgelijks in Israël gezien!

34 Maar de farizeën zeiden: Hij werpt de duivelen uit door den overste der duivelen.

35 En Jezus omging al de steden en vlekken, leerende in hunne synagogen, en predikende het evangelie des koningrijks, en genezende alle ziekte en alle kwale onder het volk.

36 En hij, de schare ziende, werd innerlijk met ontferming bewogen over hen, omdat zij vermoeid en verstrooid waren, gelijk schapen, die geenen herder hebben.

37 Toen zeide hij tot zijne discipelen: De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige;

38 Bidt dan den Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in zijnen oogst uitstoote.

HOOFDSTUK 10.

EN zijne twaalf discipelen tot zich geroepen hebbende, heeft hij hun magt gegeven over de onreine geesten, om dezelve uit te werpen, en om alle ziekte en alle kwale te genezen.
2 De namen nu der twaalf apostelen zijn deze: de eerste, Simon, gezegd Petrus, en Andréas, zijn broeder; Jakobus, de *zoon* van Zebedéüs, en Johannes, zijn broeder;
3 Filippus en Bartholoméüs; Thomas en Matthéüs, de tollenaar; Jakobus, de *zoon* van Alféüs, en Lebbéüs, toegenaamd Thaddéüs;
4 Simon Kananites, en Judas Iskáriot, die hem ook verraden heeft.
5 Deze twaalf heeft Jezus uitgezonden, en hun bevel gegeven, zeggende: Gij zult niet heengaan op den weg der Heidenen, en gij zult niet ingaan in *eenige* stad der Samaritanen.
6 Maar gaat veel meer heen tot de verlorene schapen van het huis Israëls.
7 En heengaande predikt, zeggende: Het koningrijk der hemelen is nabij gekomen.
8 Geneest de kranken, reinigt de melaatschen, wekt de dooden op, werpt de duivelen uit. Gij hebt het om niet ontvangen, geeft het om niet.
9 Verkrijgt u noch goud, noch zilver, noch koper*geld* in uwe gordels;
10 Noch male tot den weg, noch twee rokken, noch schoenen, noch staf: want de arbeider is zijn voedsel waardig.
11 En in wat stad of vlek gij zult inkomen, onderzoekt, wie daarin waardig is; en blijft aldaar, totdat gij *daar* uitgaat.
12 En als gij in het huis gaat, zoo groet hetzelve.
13 En indien dat huis waardig is, zoo kome uw vrede over hetzelve; maar indien het niet waardig is, zoo keere uw vrede weder tot u.
14 En zoo iemand u niet zal ontvangen, noch uwe woorden hooren, uitgaande uit dat huis of uit dezelve stad, schudt het stof uwer voeten af.
15 Voorwaar zeg ik u: het zal den lande van Sodom en Gomórra verdragelijker zijn in den dag des oordeels, dan dezelve stad.
16 Ziet, ik zende u als schapen in het midden der wolven: zijt dan voorzigtig gelijk de slangen, en opregt gelijk de duiven.
17 Maar wacht u voor de menschen: want zij zullen u overleveren in de raadsvergaderingen, en in hunne synagogen zullen zij u geeselen.
18 En gij zult ook voor stadhouders en koningen geleid worden, om mijnentwil, hun en den Heidenen tot getuigenis.
19 Doch wanneer zij u overleveren, zoo zult gij niet be-

zorgd zijn, hoe of wat gij spreken zult: want het zal u in dezelve ure gegeven worden, wat gij spreken zult.
20 Want gij zijt *het* niet, die spreekt, maar *het is* de Geest uws Vaders, die in u spreekt.
21 En de *eene* broeder zal den *anderen* broeder overleveren tot den dood; en de vader het kind, en de kinderen zullen opstaan tegen de ouders, en zullen hen dooden.
22 En gij zult van allen gehaat worden om mijnen naam: maar die volstandig zal blijven tot het einde, die zal zalig worden.
23 Wanneer zij u dan in deze stad vervolgen, vliedt in de andere: want voorwaar zeg ik u: gij zult *uwe reis door* de steden Israëls niet geëindigd hebben, of de Zoon des menschen zal gekomen zijn.
24 De discipel is niet boven den meester, noch de dienstknecht boven zijnen heer.
25 Het *zij* den discipel genoeg, dat hij worde gelijk zijn meester, en de dienstknecht gelijk zijn heer. Indien zij den heer des huizes Beëlzebul hebben geheeten, hoe veel te meer zijne huisgenooten!
26 Vreest dan hen niet: want er is niets bedekt, hetwelk niet zal ontdekt worden, en verborgen, hetwelk niet zal geweten worden.
27 Hetgeen ik u zeg in de duisternis, zegt het in het licht; en hetgeen gij hoort in het oor, predikt dat op de daken.
28 En vreest u niet voor degenen, die het ligchaam dooden, en de ziel niet kunnen dooden; maar vreest veel meer Hem, die beide ziel en ligchaam kan verderven in de hel.
29 Worden niet twee muschjes om een penningsken verkocht? En niet een van deze zal op de aarde vallen zonder uwen Vader.
30 En ook uwe haren des hoofds zijn allen geteld.
31 Vreest dan niet, gij gaat vele muschjes te boven.
32 Een iegelijk dan, die mij belijden zal voor de menschen, dien zal ik ook belijden voor mijnen Vader, die in de hemelen *is*.
33 Maar zoo wie mij verloochend zal hebben voor de menschen, dien zal ik ook verloochenen voor mijnen Vader, die in de hemelen *is*.
34 Meent niet, dat ik gekomen ben, om vrede te brengen op de aarde; ik ben niet gekomen, om vrede te brengen, maar het zwaard.
35 Want ik ben gekomen, om den mensch tweedragtig te maken tegen zijnen vader, en de dochter tegen hare moeder, en de schoondochter tegen hare schoonmoeder.
36 En zij *zullen* des menschen vijanden *worden*, die zijne huisgenooten *zijn*.
37 Die vader of moeder lief-

heeft boven mij, is mijns
niet waardig; en die zoon
of dochter liefheeft boven
mij, is mijns niet waardig.
38 En die zijn kruis niet
op zich neemt, en mij na-
volgt, is mijns niet waardig.
39 Die zijne ziel vindt, zal
dezelve verliezen; en die zijne
ziel zal verloren hebben om
mijnentwil, zal dezelve vin-
den.
40 Die u ontvangt, ontvangt
mij; en die mij ontvangt,
ontvangt Hem, die mij ge-
zonden heeft.
41 Die eenen profeet ont-
vangt in den naam eens pro-
feten, zal den loon eens pro-
feten ontvangen; en die eenen
regtvaardige ontvangt in den
naam eens regtvaardigen, zal
den loon eens regtvaardigen
ontvangen.
42 En zoo wie een' van deze
kleinen te drinken geeft al-
leenlijk eenen beker koud
waters, in den naam eens
discipels, voorwaar zeg ik u,
hij zal zijnen loon geenszins
verliezen.

HOOFDSTUK 11.

EN het is geschied, toen
Jezus geëindigd had zij-
nen twaalf discipelen beve-
len te geven, dat hij van
daar voortging, om te leeren
en te prediken in hunne
steden.
2 En Johannes, in de ge-
vangenis gehoord hebbende
de werken van Christus, zond
twee van zijne discipelen;
3 En zeide tot hem: Zijt
gij degene, die komen zou,
of verwachten wij eenen
anderen?
4 En Jezus antwoordde en
zeide tot hen: Gaat heen en
boodschapt Johannes weder,
hetgeen gij hoort en ziet:
5 De blinden worden zien-
de, en de kreupelen wande-
len; de melaatschen worden
gereinigd, en de dooven hoo-
ren; de dooden worden op-
gewekt, en den armen wordt
het evangelie verkondigd.
6 En zalig is hij, die aan
mij niet zal geërgerd worden.
7 Als nu deze heengingen,
heeft Jezus tot de scharen
begonnen te zeggen van Jo-
hannes: Wat zijt gij uitge-
gaan in de woestijn te aan-
schouwen? Een riet, dat van
den wind ginds en weder
bewogen wordt?
8 Maar wat zijt gij uitge-
gaan te zien? Eenen mensch,
met zachte kleederen be-
kleed? Ziet, die zachte *klee-
deren* dragen, zijn in der
koningen huizen.
9 Maar wat zijt gij uitge-
gaan te zien? Een' profeet?
Ja, ik zeg u, ook veel meer
dan een' profeet.
10 Want deze is het, van
denwelken geschreven staat:
Ziet, Ik zende mijnen engel
voor uw aangezigt, die uwen
weg bereiden zal voor u heen.
11 Voorwaar zeg ik u: on-
der degenen, die van vrou-
wen geboren zijn, is niemand
opgestaan meerder dan Jo-
hannes de Dooper; doch die
de minste is in het koning-

rijk der hemelen, is meerder
dan hij.
12 En van de dagen van
Johannes den Dooper tot nu
toe, wordt het koningrijk der
hemelen geweld aangedaan,
en de geweldigers nemen
hetzelve met geweld.
13 Want al de profeten en
de wet hebben tot Johannes
toe geprofeteerd.
14 En zoo gij het wilt aannemen,
hij is Elías, die komen
zou.
15 Wie ooren heeft om te
hooren, die hoore.
16 Doch waarbij zal ik dit
geslacht vergelijken? Het
is gelijk aan de kinderkens,
die op de markten zitten, en
hunnen gezellen toeroepen,
17 En zeggen: Wij hebben
u op de fluit gespeeld, en
gij hebt niet gedanst; wij
hebben u klaagliederen gezongen,
en gij hebt niet
geweend.
18 Want Johannes is gekomen,
noch etende, noch
drinkende, en zij zeggen:
Hij heeft den duivel.
19 De Zoon des menschen
is gekomen, etende en drinkende,
en zij zeggen: Ziet
daar, een mensch, *die* een
vraat en wijnzuiper *is*, een
vriend van tollenaren en
zondaren. Doch de Wijsheid
is geregtvaardigd geworden
van hare kinderen.
20 Toen begon hij de steden,
in dewelke zijne krachten
meest geschied waren,
te verwijten, omdat zij zich
niet bekeerd hadden.
21 Wee u, Chórazin! wee
u, Bethsáïda! want zoo in
Tyrus en Sidon de krachten
waren geschied, die in u geschied
zijn, zij zouden zich
eertijds in zak en asch bekeerd
hebben.
22 Doch ik zeg u: het zal
Tyrus en Sidon verdragelijker
zijn in den dag des oordeels,
dan ulieden.
23 En gij, Kapérnaum! die
tot den hemel toe zijt verhoogd,
gij zult tot de hel
toe nedergestooten worden.
Want zoo in Sodom die
krachten waren geschied,
die in u geschied zijn, zij
zouden tot op den huidigen
dag gebleven zijn.
24 Doch ik zeg u, dat het
den lande van Sodom verdragelijker
zal zijn in den
dag des oordeels, dan u.
25 In dienzelven tijd antwoordde
Jezus, en zeide:
Ik dank U, Vader! Heere
des hemels en der aarde!
dat Gij deze dingen voor de
wijzen en verstandigen verborgen
hebt, en hebt dezelve
den kinderkens geopenbaard.
26 Ja, Vader! want alzoo
is geweest het welbehagen
voor U.
27 Alle dingen zijn mij
overgegeven van mijnen Vader;
en niemand kent den
Zoon dan de Vader, noch
iemand kent den Vader dan
de Zoon, en dien het de
Zoon wil openbaren.
28 Komt herwaarts tot mij,
allen, die vermoeid en belast
zijt, en ik zal u rust geven.

29 Neemt mijn juk op u, en leert van mij, dat ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uwe zielen.
30 Want mijn juk is zacht, en mijn last is ligt.

HOOFDSTUK 12.

IN dien tijd ging Jezus, op eenen sabbatdag, door het gezaaide, en zijne discipelen hadden honger, en begonnen aren te plukken, en te eten.
2 En de fariseën, *dat* ziende, zeiden tot hem: Zie, uwe discipelen doen, wat niet geoorloofd is te doen op den sabbat.
3 Maar hij zeide tot hen: Hebt gij niet gelezen, wat David gedaan heeft, toen hem hongerde, en hun, die met hem *waren?*
4 Hoe hij gegaan is in het huis Gods, en de toonbrooden gegeten heeft, die hem niet geoorloofd waren te eten, noch ook hun, die met hem *waren*, maar den priesteren alleen.
5 Of hebt gij niet gelezen in de wet, dat de priesters den sabbat ontheiligen in den tempel, op de sabbatdagen, en *nogtans* onschuldig zijn?
6 En ik zeg u, dat een meerder dan de tempel hier is.
7 Doch zoo gij geweten hadt, wat het zij: Ik wil barmhartigheid en niet offerande, gij zoudt de onschuldigen niet veroordeeld hebben.
8 Want de Zoon des menschen is een Heere ook van den sabbat.
9 En van daar voortgaande, kwam hij in hunne synagoge.
10 En ziet, er was een mensch, die eene dorre hand had, en zij vraagden hem, zeggende: Is het ook geoorloofd op de sabbatdagen te genezen? (opdat zij hem mogten beschuldigen.)
11 En hij zeide tot hen: Wat mensch zal er zijn onder u, die een schaap heeft, en zoo datzelve op een' sabbatdag in eene gracht valt, *die* hetzelve niet zal aangrijpen en uitheffen?
12 Hoeveel gaat nu een mensch een schaap te boven? Zoo is het dan op de sabbatdagen geoorloofd wel te doen.
13 Toen zeide hij tot dien mensch: Strek uwe hand uit; en hij strekte ze uit, en zij werd hersteld, gezond gelijk de andere.
14 En de fariseën uitgegaan zijnde, hielden te zamen raad tegen hem, hoe zij hem dooden mogten.
15 Maar Jezus, *dat* wetende, vertrok van daar, en vele scharen volgden hem, en hij genas ze allen.
16 En hij gebood hun scherpelijk, dat zij hem niet openbaar maken zouden;
17 Opdat vervuld zou worden hetgeen gesproken is door Jesaja, den profeet, zeggende:

18 Ziet, mijn knecht, welken Ik verkoren heb, mijn beminde, in welken mijne ziel een welbehagen heeft; Ik zal mijnen Geest op hem leggen, en hij zal het oordeel den Heidenen verkondigen.

19 Hij zal niet twisten, noch roepen, noch zal er iemand zijne stem op de straten hooren.

20 Het gekrookte riet zal hij niet verbreken, en het rookende lemmet zal hij niet uitblusschen, totdat hij het oordeel zal uitbrengen tot overwinning.

21 En in zijnen naam zullen de Heidenen hopen.

22 Toen werd tot hem gebragt een van den duivel bezeten, *die* blind en stom *was*; en hij genas hem, alzoo dat de blinde en stomme beide sprak en zag.

23 En al de scharen ontzetten zich, en zeiden: Is niet deze de Zoon van David?

24 Maar de farizeën, *dit* gehoord hebbende, zeiden: Deze werpt de duivelen niet uit, dan door Beëlzebul, den overste der duivelen.

25 Doch Jezus, kennende hunne gedachten, zeide tot hen: Een ieder koningrijk, dat tegen zich zelf verdeeld is, wordt verwoest; en eene iedere stad, of huis, dat tegen zich zelf verdeeld is, zal niet bestaan.

26 En indien de Satan den Satan uitwerpt, zoo is hij tegen zich zelven verdeeld; hoe zal dan zijn rijk bestaan?

27 En indien ik door Beëlzebul de duivelen uitwerp, door wien werpen ze dan uwe zonen uit? Daarom zullen die uwe regters zijn.

28 Maar indien ik door den Geest Gods de duivelen uitwerp, zoo is dan het koningrijk Gods tot u gekomen.

29 Of hoe kan iemand in het huis eens sterken inkomen, en zijne vaten ontrooven, tenzij dat hij eerst den sterke gebonden hebbe? en alsdan zal hij zijn huis berooven.

30 Wie met mij niet is, die is tegen mij; en wie met mij niet vergadert, die verstrooit.

31 Daarom zeg ik u: alle zonde en lastering zal den menschen vergeven worden; maar de lastering tegen den Geest zal den menschen niet vergeven worden.

32 En zoo wie *eenig* woord gesproken zal hebben tegen den Zoon des menschen, het zal hem vergeven worden; maar zoo wie tegen den Heiligen Geest zal gesproken hebben, het zal hem niet vergeven worden, noch in deze eeuw, noch in de toekomende.

33 Of maakt den boom goed en zijne vrucht goed; of maakt den boom kwaad en zijne vrucht kwaad; want uit de vrucht wordt de boom gekend.

34 Gij adderengebroedsels! hoe kunt gij goede dingen spreken, daar gij boos zijt? want uit den overvloed

des harten spreekt de mond.
35 De goede mensch brengt goede dingen voort uit den goeden schat des harten, en de booze mensch brengt booze dingen voort uit den boozen schat.
36 Maar ik zeg u, dat van elk ijdel woord, hetwelk de menschen zullen gesproken hebben, zij van hetzelve zullen rekenschap geven in den dag des oordeels.
37 Want uit uwe woorden zult gij geregtvaardigd worden, en uit uwe woorden zult gij veroordeeld worden.
38 Toen antwoordden sommigen der schriftgeleerden en farizeën, zeggende: Meester! wij wilden van u wel een teeken zien.
39 Maar hij antwoordde en zeide tot hen: Het boos en overspelig geslacht verzoekt een teeken; en hun zal geen teeken gegeven worden, dan het teeken van Jonas, den profeet.
40 Want gelijk Jonas drie dagen en drie nachten was in den buik van den walvisch, alzoo zal de Zoon des menschen drie dagen en drie nachten wezen in het hart der aarde.
41 De mannen van Nineve zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht, en zullen hetzelve veroordeelen: want zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jonas; en ziet, meer dan Jonas is hier!
42 De koningin van het Zuiden zal opstaan in het oordeel met dit geslacht, en hetzelve veroordeelen: want zij is gekomen van de einden der aarde, om te hooren de wijsheid van Salomo; en ziet, meer dan Salomo is hier.
43 En wanneer de onreine geest van den mensch uitgegaan is, zoo gaat hij door dorre plaatsen, zoekende rust, en vindt ze niet.
44 Dan zegt hij: Ik zal wederkeeren in mijn huis, van waar ik uitgegaan ben; en komende vindt hij het ledig, met bezemen gekeerd en versierd.
45 Dan gaat hij heen en neemt met zich zeven andere geesten, boozer dan hij zelf, en ingegaan zijnde, wonen zij aldaar; en het laatste van denzelven mensch wordt erger dan het eerste. Alzoo zal het ook met dit boos geslacht zijn.
46 En als hij nog tot de scharen sprak, ziet, zijne moeder en broeders stonden buiten, zoekende hem te spreken.
47 En iemand zeide tot hem: Zie, uwe moeder en uwe broeders staan *daar* buiten, zoekende u te spreken.
48 Maar hij, antwoordende, zeide tot dengenen, die hem *dat* zeide: Wie is mijne moeder, en wie zijn mijne broeders?
49 En zijne hand uitstrekkende over zijne discipelen, zeide hij: Ziet, mijne moeder en mijne broeders.
50 Want zoo wie den wil

mijns Vaders doet, die in de
hemelen is, dezelve is mijn
broeder, en zuster, en moeder.

HOOFDSTUK 13.

EN te dien dage Jezus, uit
het huis gegaan zijnde,
zat bij de zee.
2 En tot hem vergaderden
vele scharen, zoodat hij in
een schip ging en nederzat,
en al de schare stond op den
oever.
3 En hij sprak tot hen vele
dingen door gelijkenissen,
zeggende: Ziet, een zaaijer
ging uit om te zaaijen.
4 En als hij zaaide, viel een
deel *van het zaad* bij den weg;
en de vogelen kwamen en
aten datzelve op.
5 En een ander *deel* viel op
steenachtige *plaatsen*, waar
het niet veel aarde had; en
het ging terstond op, omdat
het geene diepte van aarde
had.
6 Maar als de zon opgegaan
was, zoo is het verbrand geworden;
en omdat het geenen
wortel had, is het verdord.
7 En een ander *deel* viel in
de doornen; en de doornen
wiesen op, en verstikten
hetzelve.
8 En een ander *deel* viel in
de goede aarde, en gaf vrucht,
het een honderd-, het ander
zestig-, en het ander dertig*voud*.
9 Wie ooren heeft om te
hooren, die hoore.
10 En de discipelen, tot
hem komende, zeiden tot
hem: Waarom spreekt gij
tot hen door gelijkenissen?
11 En hij, antwoordende,
zeide tot hen: Omdat het
u gegeven is, de verborgenheden
van het koningrijk
der hemelen te weten, maar
dien is het niet gegeven.
12 Want wie heeft, dien
zal gegeven worden, en hij
zal overvloediglijk hebben;
maar wie niet heeft, van
dien zal genomen worden,
ook dat hij heeft.
13 Daarom spreek ik tot
hen door gelijkenissen, omdat
zij ziende niet zien, en
hoorende niet hooren, noch
ook verstaan.
14 En in hen wordt de profetie
van Jesaja vervuld, die
zegt: Met het gehoor zult
gij hooren, en geenszins verstaan;
en ziende zult gij
zien, en geenszins bemerken.
15 Want het hart dezes
volks is dik geworden, en
zij hebben met de ooren
zwaarlijk gehoord, en hunne
oogen hebben zij toegedaan;
opdat zij niet te eeniger tijd
met de oogen zouden zien,
en met de ooren hooren, en
met het hart verstaan, en
zich bekeeren, en ik hen
geneze.
16 Doch uwe oogen zijn
zalig, omdat zij zien, en uwe
ooren, omdat zij hooren.
17 Want voorwaar ik zeg u,
dat vele profeten en regtvaardigen
hebben begeerd te
zien de dingen, die gij ziet,
en hebben *ze* niet gezien; en
te hooren de dingen, die gij

hoort, en hebben *ze* niet gehoord.
18 Gij *dan*, hoort de gelijkenis van den zaaijer.
19 Als iemand dat woord des koningrijks hoort, en niet verstaat, zoo komt de booze, en rukt weg, hetgeen in zijn hart gezaaid was; deze is degene, die bij den weg bezaaid is.
20 Maar die in steenachtige *plaatsen* bezaaid is, deze is degene, die het woord hoort, en dat terstond met vreugde ontvangt;
21 Doch hij heeft geenen wortel in zich zelven, maar is voor een' tijd; en als verdrukking of vervolging komt, om des woords wil, zoo wordt hij terstond geërgerd.
22 En die in de doornen bezaaid is, deze is degene, die het woord hoort; en de zorgvuldigheid dezer wereld, en de verleiding des rijkdoms verstikt het woord, en het wordt onvruchtbaar.
23 Die nu in de goede aarde bezaaid is, deze is degene, die het woord hoort en verstaat, die ook vrucht draagt en voortbrengt, de een honderd-, de ander zestig-, en de ander dertig*voud*.
24 Eene andere gelijkenis heeft hij hun voorgesteld, zeggende: Het koningrijk der hemelen is gelijk aan een' mensch, die goed zaad zaaide in zijnen akker.
25 En als de menschen sliepen, kwam zijn vijand, en zaaide onkruid midden in de tarwe, en ging weg.
26 Toen het nu *tot* kruid opgeschoten was, en vrucht voortbragt, toen openbaarde zich ook het onkruid.
27 En de dienstknechten van den heer des huizes gingen en zeiden tot hem: Heer! hebt gij niet goed zaad in uwen akker gezaaid? van waar heeft hij dan dit onkruid?
28 En hij zeide tot hen: Een vijandig mensch heeft dat gedaan. En de dienstknechten zeiden tot hem: Wilt gij dan, dat wij heengaan en datzelve vergaderen?
29 Maar hij zeide: Neen, opdat gij, het onkruid vergaderende, ook mogelijk met hetzelve de tarwe niet uittrekt.
30 Laat ze beiden te zamen opwassen tot den oogst, en in den tijd des oogstes zal ik tot de maaijers zeggen; Vergadert eerst dat onkruid, en bindt het in busselen, om hetzelve te verbranden; maar brengt de tarwe zamen in mijne schuur.
31 Eene andere gelijkenis heeft hij hun voorgesteld, zeggende: Het koningrijk der hemelen is gelijk aan het mostaardzaad, hetwelk een mensch heeft genomen en in zijnen akker gezaaid;
32 Hetwelk wel het minste is onder al de zaden, maar wanneer het opgewassen is, dan is het het meeste van de moeskruiden, en het

wordt een boom, alzoo dat de
vogelen des hemels komen
en nestelen in zijne takken.
33 Eene andere gelijkenis
sprak hij tot hen, *zeggende*:
Het koningrijk der hemelen
is gelijk aan eenen zuurdee-
sem, welken eene vrouw
nam en verbergde in drie
maten meels, totdat het ge-
heel gezuurd was.
34 Al deze dingen heeft
Jezus tot de scharen gespro-
ken door gelijkenissen; en
zonder gelijkenis sprak hij
tot hen niet;
35 Opdat vervuld zoude
worden, wat gesproken is
door den profeet, zeggende:
Ik zal mijnen mond open-
doen door gelijkenissen; ik
zal voortbrengen dingen, die
verborgen waren van de
grondlegging der wereld.
36 Toen nu Jezus de scha-
ren *van zich* gelaten had,
ging hij naar huis. En zij-
ne discipelen kwamen tot
hem, zeggende: Verklaar
ons de gelijkenis van het
onkruid des akkers.
37 En hij, antwoordende,
zeide tot hen: Die het goede
zaad zaait, is de Zoon des
menschen;
38 En de akker is de we-
reld; en het goede zaad zijn
de kinderen des koningrijks;
en het onkruid zijn de kin-
deren des boozen;
39 En de vijand, die hetzelve
gezaaid heeft, is de duivel;
en de oogst is de voleinding
der wereld; en de maaijers
zijn de engelen.
40 Gelijkerwijs dan het on-
kruid vergaderd, en met vuur
verbrand wordt; alzoo zal het
ook zijn in de voleinding
dezer wereld.
41 De Zoon des menschen
zal zijne engelen uitzenden,
en zij zullen uit zijn koning-
rijk vergaderen al de ergernis-
sen, en degenen, die de
ongeregtigheid doen;
42 En zullen dezelve in den
vurigen oven werpen; daar
zal weening zijn en kner-
sing der tanden.
43 Dan zullen de regtvaar-
digen blinken, gelijk de zon,
in het koningrijk huns Va-
ders. Die ooren heeft om te
hooren, die hoore.
44 Wederom is het koning-
rijk der hemelen gelijk aan
een' schat, in den akker ver-
borgen, welken een mensch
gevonden hebbende, verberg-
de *dien*, en van blijdschap
over denzelven, gaat hij heen
en verkoopt al wat hij heeft,
en koopt dienzelven akker.
45 Wederom is het koning-
rijk der hemelen gelijk aan
een' koopman, die schoone
paarlen zoekt;
46 Dewelke, hebbende eene
paarl van groote waarde ge-
vonden, ging heen en ver-
kocht al wat hij had, en
kocht dezelve.
47 Wederom is het koning-
rijk der hemelen gelijk aan
een net, geworpen in de zee,
en dat allerlei soorten van
visschen zamenbrengt;
48 Hetwelk, wanneer het
vol geworden is, *de visschers*

aan den oever optrekken, en nederzittende, lezen het goede uit in *hunne* vaten, maar het kwade werpen zij weg.
49 Alzoo zal het in de voleinding der eeuwen wezen: de engelen zullen uitgaan, en de boozen uit het midden der regtvaardigen afscheiden.
50 En zullen dezelve in den vurigen oven werpen: daar zal zijn weening en knersing der tanden.
51 En Jezus zeide tot hen: Hebt gij dit alles verstaan? Zij zeiden tot hem: Ja, Heere!
52 En hij zeide tot hen: Daarom een iegelijk schriftgeleerde, in het koningrijk der hemelen onderwezen, is gelijk aan een' heer des huizes, die uit zijnen schat nieuwe en oude dingen voortbrengt.
53 En het is geschied, als Jezus deze gelijkenissen geëindigd had, vertrok hij van daar.
54 En gekomen zijnde in zijn vaderland, leerde hij hen in hunne synagoge, zoodat zij zich ontzetten, en zeiden: Van waar *komt* dezen die wijsheid en die krachten?
55 Is deze niet de zoon des timmermans? en is zijne moeder niet genaamd Maria, en zijne broeders Jakobus en Joses, en Simon en Judas?
56 En zijne zusters, zijn zij niet allen bij ons? Van waar *komt* dan dezen dit alles?
57 En zij werden aan hem geërgerd. Maar Jezus zeide tot hen: Een profeet is niet ongeëerd, dan in zijn vaderland, en in zijn huis.
58 En hij heeft aldaar niet vele krachten gedaan, van wege hun ongeloof.

HOOFDSTUK 14.

Te dierzelver tijd hoorde Heródes, de viervorst, het gerucht van Jezus;
2 En zeide tot zijne knechten: Deze is Johannes de Dooper; hij is opgewekt van de dooden, en daarom werken die krachten in hem.
3 Want Heródes had Johannes gevangen genomen, en hem gebonden, en in den kerker gezet, om Heródias wil, de huisvrouw van Filippus, zijnen broeder.
4 Want Johannes zeide tot hem: Het is u niet geoorloofd haar te hebben.
5 En willende hem dooden, vreesde hij het volk, omdat zij hem hielden voor een' profeet.
6 Maar als de dag der geboorte van Heródes gehouden werd, danste de dochter van Heródias in het midden *van hen*; en zij behaagde aan Heródes.
7 Waarom hij haar met eede beloofde te geven, wat zij ook eischen zou.
8 En zij, te vóren onderrigt zijnde van hare moeder, zeide: Geef mij hier in eenen schotel het hoofd van Johannes den Dooper.
9 En de koning werd be-

droefd; doch om de eeden,
en degenen, die *met hem* aanzaten, gebood hij, dat het *haar* zou gegeven worden;
10 En zond heen, en onthoofdde Johannes in den kerker.
11 En zijn hoofd werd gebragt in eenen schotel, en het dochtertje gegeven; en zij droeg het *tot* hare moeder.
12 En zijne discipelen kwamen, en namen het ligchaam weg, en begroeven hetzelve; en gingen en boodschapten het Jezus.
13 En *als* Jezus *dit* hoorde, vertrok hij van daar te scheep, naar eene woeste plaats alleen; en de scharen, *dat* hoorende, zijn hem te voet gevolgd uit de steden.
14 En Jezus uitgaande, zag eene groote schare, en werd innerlijk met ontferming over hen bewogen, en genas hunne kranken.
15 En als het nu avond werd, kwamen zijne discipelen tot hem, zeggende: Deze plaats is woest, en de tijd is nu voorbijgegaan; laat de scharen van u, opdat zij heengaan in de vlekken, en zich zelven spijze koopen.
16 Maar Jezus zeide tot hen: Het is hun niet van noode heen te gaan; geeft gij hun te eten.
17 Doch zij zeiden tot hem: Wij hebben hier niet dan vijf brooden en twee visschen.
18 En hij zeide: Brengt mij dezelve hier.
19 En hij beval de scharen neder te zitten op het gras, en nam de vijf brooden en de twee visschen, en opwaarts ziende naar den hemel, zegende dezelve; en als hij ze gebroken had, gaf hij de brooden den discipelen, en de discipelen aan de scharen.
20 En zij aten allen en werden verzadigd, en zij namen op, het overschot der brokken, twaalf volle korven.
21 Die nu gegeten hadden, waren omtrent vijf duizend mannen, zonder de vrouwen en kinderen.
22 En terstond dwong Jezus zijne discipelen in het schip te gaan, en voor hem af te varen naar de andere zijde, terwijl hij de scharen van zich zou laten.
23 En als hij nu de scharen van zich gelaten had, klom hij op den berg alleen, om te bidden. En als het nu avond was geworden, zoo was hij daar alleen.
24 En het schip was nu midden in de zee, zijnde in nood van de baren: want de wind was *hun* tegen.
25 Maar ter vierde wake des nachts kwam Jezus af tot hen, wandelende op de zee.
26 En de discipelen, ziende hem op de zee wandelen, werden ontroerd, zeggende: Het is een spooksel! en zij schreeuwden van vreeze.
27 Maar terstond sprak hen Jezus aan, zeggende: Zijt goedsmoeds, ik ben het, vreest niet.
28 En Petrus antwoordde

hem, en zeide: Heere! indien gij het zijt, zoo gebied mij tot u te komen op het water.
29 En hij zeide: Kom. En Petrus klom neder van het schip, en wandelde op het water, om tot Jezus te komen.
30 Maar ziende den sterken wind, werd hij bevreesd, en als hij begon neder te zinken, riep hij, zeggende: Heere, behoud mij!
31 En Jezus, terstond de hand uitstekende, greep hem aan, en zeide tot hem: Gij kleingeloovige! waarom hebt gij gewankeld?
32 En als zij in het schip geklommen waren, stilde de wind.
33 Die nu in het schip *waren*, kwamen en aanbaden hem, zeggende: Waarlijk gij zijt Gods Zoon!
34 En overgevaren zijnde, kwamen zij in het land Gennésaret.
35 En als de mannen van die plaats hem werden kennende, zonden zij in dat geheele omliggende land, en bragten tot hem allen, die kwalijk gesteld waren;
36 En baden hem, dat zij alleenlijk den zoom zijns kleeds zouden mogen aanraken; en zoo velen als *hem* aanraakten, werden gezond.

HOOFDSTUK 15.

TOEN kwamen tot Jezus *eenige* schriftgeleerden en farizeën, die van Jeruzalem *waren*, zeggende:
2 Waarom overtreden uwe discipelen de inzetting der ouden? want zij wasschen hunne handen niet, wanneer zij brood zullen eten.
3 Maar hij, antwoordende, zeide tot hen: Waarom overtreedt ook gij het gebod Gods, door uwe inzetting?
4 Want God heeft geboden, zeggende: Eert uwen vader en moeder; en: Wie vader of moeder vloekt, die zal den dood sterven.
5 Maar gij zegt: Zoo wie tot vader of moeder zal zeggen: *Het is* eene gave, zoo wat u van mij zou kunnen te nutte komen; en zijnen vader of zijne moeder geenszins zal eeren, *die voldoet.*
6 En gij hebt *alzoo* Gods gebod krachteloos gemaakt door uwe inzetting.
7 Gij geveinsden! wel heeft Jesaja van u geprofeteerd, zeggende:
8 Dit volk genaakt Mij met hunnen mond, en eert Mij met de lippen, maar hun hart houdt zich verre van Mij.
9 Doch te vergeefs eeren zij Mij, leerende leeringen, *die* geboden van menschen *zijn.*
10 En als hij de schare tot zich geroepen had, zeide hij tot hen: Hoort en verstaat.
11 Hetgeen ten monde ingaat, ontreinigt den mensch niet; maar hetgeen ten monde uitgaat, dat ontreinigt den mensch.
12 Toen kwamen zijne discipelen tot hem, en zeiden: Weet gij *wel*, dat de farizeën,

deze rede hoorende, geërgerd
zijn geweest ?
13 Maar hij,antwoordende,
zeide: Alle plant, die mijn
hemelsche Vader niet ge-
plant heeft, zal uitgeroeid
worden.
14 Laat hen varen, zij zijn
blinde leidslieden der blin-
den. Indien nu de blinde den
blinde leidt, zoo zullen zij
beiden in de gracht vallen.
15 En Petrus, antwoorden-
de, zeide tot hem: Verklaar
ons deze gelijkenis.
16 Maar Jezus zeide: Zijt
ook gijlieden alsnog onwe-
tende ?
17 Verstaat gij nog niet,
dat al wat ten monde ingaat,
in den buik komt, en in de
heimelijkheid wordt uitge-
worpen ?
18 Maar die dingen, die ten
monde uitgaan, komen voort
uit het hart, en dezelve ont-
reinigen den mensch.
19 Want uit het hart komen
voort booze bedenkingen,
doodslagen, overspelen, hoe-
rerijen, dieverijen, valsche
getuigenissen, lasteringen ;
20 Deze dingen zijn het, die
den mensch ontreinigen :
maar het eten met ongewas-
schen handen ontreinigt den
mensch niet.
21 En Jezus, van daar gaan-
de, vertrok naar de deelen
van Tyrus en Sidon.
22 En ziet, eene kanané-
sche vrouw, uit die landpa-
len komende, riep tot hem,
zeggende: Heere, *gij* Zone
Davids, ontferm u mijner!
mijne dochter is deerlijk van
den duivel bezeten.
23 Doch hij antwoordde
haar niet een woord. En zijne
discipelen, tot hem komen-
de, baden hem, zeggende:
Laat haar van u, want zij
roept ons na.
24 Maar hij, antwoordende,
zeide: Ik ben niet gezonden,
dan tot de verlorene schapen
van het huis Israëls.
25 En zij kwam en aanbad
hem, zeggende: Heere, help
mij !
26 Doch hij antwoordde en
zeide: Het is niet betame-
lijk het brood der kinderen
te nemen, en den hondekens
voor te werpen.
27 En zij zeide: Ja Heere!
doch de hondekens eten ook
van de brokjes, die er vallen
van de tafel hunner heeren.
28 Toen antwoordde Jezus,
en zeide tot haar: O vrouw!
groot is uw geloof; u ge-
schiede, gelijk gij wilt. En
hare dochter werd gezond
van diezelve ure.
29 En Jezus, van daar ver-
trekkende, kwam aan de zee
van Galiléa, en klom op den
berg, en zat daar neder.
30 En vele scharen zijn tot
hem gekomen, hebbende bij
zich kreupelen, blinden,
stommen, lammen, en vele
anderen, en wierpen ze voor
de voeten van Jezus; en hij
genas dezelve.
31 Alzoo dat de scharen
zich verwonderden, ziende de
stommen sprekende, de lam-
men gezond, de kreupelen

wandelende, en de blinden
ziende; en zij verheerlijkten
den God Israëls.
32 En Jezus, zijne discipelen
tot zich geroepen hebbende,
zeide: Ik word innerlijk
met ontferming bewogen
over de schare, omdat
zij nu drie dagen bij mij
gebleven zijn, en hebben
niet, wat zij eten zouden;
en ik wil hen niet nuchteren
van mij laten, opdat zij op
den weg niet bezwijken.
33 En zijne discipelen zeiden
tot hem: Van waar *zullen*
wij zoo vele brooden in
de woestijn *bekomen*, dat wij
zulk eene groote schare zouden
verzadigen?
34 En Jezus zeide tot hen:
Hoe vele brooden hebt gij?
Zij zeiden: Zeven, en weinige
vischjes.
35 En hij gebood de scharen
neder te zitten op de
aarde.
36 En hij nam de zeven
brooden en de visschen, en
als hij gedankt had, brak hij
ze, en gaf ze zijnen discipelen;
en de discipelen *gaven*
ze aan de schare.
37 En zij aten allen en werden
verzadigd, en zij namen
op, het overschot der brokken,
zeven volle manden.
38 En die daar gegeten hadden,
waren vier duizend
mannen, zonder de vrouwen
en kinderen.
39 En de scharen van zich
gelaten hebbende, ging hij
in het schip, en kwam in de
landpalen van Magdala.

HOOFDSTUK 16.

EN de farizeën en sadduceën
tot hem gekomen
zijnde, en *hem* verzoekende,
begeerden van hem, dat hij
hun een teeken uit den hemel
zou toonen.
2 Maar hij antwoordde, en
zeide tot hen: Als het avond
geworden is, zegt gij:
Schoon weder, want de hemel
is rood.
3 En des morgens: Heden
onweder, want de hemel is
droevig rood. Gij geveinsden!
het aanschijn des hemels
weet gij wel te onderscheiden,
en kunt gij de teekenen
der tijden niet *onderscheiden*?
4 Het boos en overspelig
geslacht verzoekt een teeken;
en hun zal geen teeken gegeven
worden, dan het teeken
van Jonas, den profeet. En
hen verlatende, ging hij weg.
5 En als zijne discipelen op
de andere zijde gekomen
waren, hadden zij vergeten
brooden *mede* te nemen.
6 En Jezus zeide tot hen:
Ziet toe, en wacht u van den
zuurdeesem der farizeën en
sadduceën.
7 En zij overlegden bij zich
zelven, zeggende *Het is*
omdat wij geene brooden
*mede*genomen hebben.
8 En Jezus, *dat* wetende,
zeide tot hen: Wat overlegt
gij bij u zelven, gij kleingeloovigen!
dat gij geene
brooden *mede*genomen hebt?
9 Verstaat gij nog niet? en

gedenkt gij niet aan de vijf
brooden der vijf duizend
mannen, en hoe vele korven
gij opnaamt?
10 Noch aan de zeven brooden
den der vierduizend *mannen*,
en hoe vele manden gij
opnaamt?
11 Hoe verstaat gij niet,
dat ik u van geen brood gesproken
heb, *als ik zeide*, dat
gij u wachten zoudt van den
zuurdeesem der farizeën en
sadduceën.
12 Toen verstonden zij, dat
hij niet gezegd had, dat zij
zich wachten zouden van
den zuurdeesem des broods,
maar van de leer der farizeën
en sadduceën.
13 Als nu Jezus gekomen
was in de deelen van Cesaréa
Filippi, vraagde hij zijnen
discipelen, zeggende:
Wie zeggen de menschen,
dat ik, de Zoon des menschen,
ben?
14 En zij zeiden: Sommigen:
Johannes de Dooper;
en anderen: Elias; en anderen:
Jeremía, of een van
de profeten.
15 Hij zeide tot hen; Maar
gij, wie zegt gij, dat ik ben?
16 En Simon Petrus, antwoordende,
zeide: Gij zijt de
Christus, de Zoon des levenden
Gods.
17 En Jezus, antwoordende,
zeide tot hem: Zalig zijt
gij, Simon, Bar-Jona! want
vleesch en bloed heeft u *dat*
niet geopenbaard, maar mijn
Vader, die in de hemelen is.
18 En ik zeg u ook, dat gij
zijt Petrus, en op deze petra zal
ik mijne gemeente bouwen,
en de poorten der hel zullen
dezelve niet overweldigen.
19 En ik zal u geven de
sleutelen van het koningrijk
der hemelen; en zoo wat gij
zult binden op de aarde, zal
in de hemelen gebonden zijn;
en zoo wat gij ontbinden zult
op de aarde, zal in de hemelen
ontbonden zijn.
20 Toen verbood hij zijnen
discipelen, dat zij iemand
zeggen zouden, dat hij was
Jezus, de Christus.
21 Van toen aan begon Jezus
zijnen discipelen te vertoonen,
dat hij moest heen
gaan naar Jerúzalem, en veel
lijden van de ouderlingen, en
overpriesteren, en schriftgeleerden,
en gedood worden,
en ten derden dage opgewekt
worden.
22 En Petrus, hem tot zich
genomen hebbende, begon
hem te bestraffen, zeggende:
Heere, *wees* u genadig! dit
zal u geenszins geschieden.
23 Maar hij, zich omkeerende,
zeide tot Petrus: Ga
weg achter mij, Satanas! gij
zijt mij een aanstoot: want
gij verzint niet de dingen,
die Gods zijn, maar die der
menschen zijn.
24 Toen zeide Jezus tot zijne
discipelen: Zoo iemand achter
mij wil komen, die verloochene
zich zelven, en neme
zijn kruis op, en volge mij.
25 Want zoo wie zijn leven
zal willen behouden, die zal
hetzelve verliezen; maar zoo

wie zijn leven verliezen zal,
om mijnentwil, die zal het-
zelve vinden.
26 Want wat baat het een'
mensch, zoo hij de geheele
wereld gewint, en lijdt scha-
de zijner ziel? Of wat zal
een mensch geven, tot los-
sing van zijne ziel?
27 Want de Zoon des men-
schen zal komen in de heer-
lijkheid zijns Vaders, met
zijne engelen, en alsdan zal
hij een' iegelijk vergelden
naar zijn doen.
28 Voorwaar zeg ik u: er
zijn sommigen van die hier
staan, dewelke den dood niet
smaken zullen, totdat zij den
Zoon des menschen zullen
hebben zien komen in zijn
koningrijk.

HOOFDSTUK 17.

EN na zes dagen nam Je-
zus met zich Petrus, en
Jakobus, en Johannes, zijnen
broeder, en bragt hen op
eenen hoogen berg alleen.
2 En hij werd voor hen ver-
anderd van gedaante; en
zijn aangezigt blonk gelijk
de zon, en zijne kleederen
werden wit, gelijk het licht
3 En ziet, van hen werden
gezien Mozes en Elías, met
hem zamensprekende.
4 En Petrus, antwoordende,
zeide tot Jezus: Heere! het
is goed, dat wij hier zijn;
zoo gij wilt, laat ons hier drie
tabernakelen maken, voor u
eenen, en voor Mozes eenen,
en eenen voor Elías.
5 Terwijl hij nog sprak, ziet,
eene lichtige wolk heeft hen
overschaduwd; en ziet, eene
stem uit de wolk, zeggende:
Deze is mijn geliefde Zoon,
in denwelken Ik mijn wel-
behagen heb; hoort hem!
6 En de discipelen, *dit* hoo-
rende, vielen op hun aange-
zigt, en werden zeerbevreesd.
7 En Jezus, bij hen komen-
de, raakte hen aan, en zeide:
Staat op en vreest niet.
8 En hunne oogen ophef-
fende, zagen zij niemand,
dan Jezus alleen.
9 En als zij van den berg
afkwamen, gebood hun Je-
zus, zeggende: Zegt niemand
dit gezigt, totdat de Zoon
des menschen zal opgestaan
zijn uit de dooden.
10 En zijne discipelen vraag-
den hem, zeggende: Wat zeg-
gen dan de schriftgeleerden,
dat Elías eerst moet komen?
11 Doch Jezus, antwoorden-
de, zeide tot hen: Elías zal
wel eerst komen, en alles
wederoprigten.
12 Maar ik zeg u, dat Elías
nu gekomen is, en zij hebben
hem niet gekend; doch zij
hebben aan hem gedaan al
wat zij hebben gewild; alzoo
zal ook de Zoon desmenschen
van hen lijden.
13 Toen verstonden de dis-
cipelen, dat hij hun van Jo-
hannes den Dooper gespro-
ken had.
14 En als zij bij de schare
gekomen waren, kwam tot
hem een mensch, vallende
voor hem op de knieën, en
zeggende:

15 Heere! ontferm u over mijnen zoon, want hij is maanziek, en is in zwaar lijden: want menigmaal valt hij in het vuur, en menigmaal in het water.

16 En ik heb hem tot uwe discipelen gebragt, en zij hebben hem niet kunnen genezen.

17 En Jezus, antwoordende, zeide: O ongeloovig en verkeerd geslacht! hoe lang zal ik nog met ulieden zijn? hoe lang zal ik u nog verdragen? Brengt hem mij hier.

18 En Jezus bestrafte hem, en de duivel ging van hem uit, en het kind werd genezen van die ure af.

19 Toen kwamen de discipelen tot Jezus alleen, en zeiden: Waarom hebben wij hem niet kunnen uitwerpen?

20 En Jezus zeide tot hen: Om uws ongeloofs wil; want voorwaar zeg ik u: zoo gij een geloof hadt als een mostaardzaad, gij zoudt tot dezen berg zeggen: Ga heen van hier derwaarts! en hij zal heengaan; en niets zal u onmogelijk zijn.

21 Maar dit geslacht vaart niet uit, dan door bidden en vasten.

22 En als zij in Galiléa verkeerden, zeide Jezus tot hen: De Zoon des menschen zal overgeleverd worden in de handen der menschen;

23 En zij zullen hem dooden, en ten derden dage zal hij opgewekt worden. En zij werden zeer bedroefd.

24 En als zij te Kapérnaüm ingekomen waren, gingen tot Petrus die de didrachmen ontvingen, en zeiden: Uw Meester, betaalt hij de didrachmen niet?

25 Hij zeide: Ja. En toen hij in huis gekomen was, voorkwam hem Jezus, zeggende: Wat dunkt u, Simon! de koningen der aarde, van wie nemen zij tollen of schatting? van hunne zonen of van de vreemden?

26 Petrus zeide tot hem: Van de vreemden. Jezus zeide tot hem: Zoo zijn dan de zonen vrij.

27 Maar opdat wij hun geenen aanstoot geven, ga heen naar de zee, werp den angel *uit*, en den eersten visch, die opkomt, neem, en zijnen mond geopend hebbende, zult gij eenen stater vinden; neem dien, en geef hem aan hen voor mij en u.

HOOFDSTUK 18.

TE dierzelver ure kwamen de discipelen tot Jezus, zeggende: Wie is toch de meeste in het koningrijk der hemelen?

2 En Jezus een kindeken tot zich geroepen hebbende, stelde dat in het midden van hen,

3 En zeide: Voorwaar zeg ik u: indien gij u niet verandert, en wordt gelijk de kinderkens, zoo zult gij in het koningrijk der hemelen geenszins ingaan.

4 Zoo wie dan zich zelven

zal vernederen gelijk dit kindeken, deze is de meeste in het koningrijk der hemelen.
5 En zoo wie zoodanig een kindeken ontvangt in mijnen naam, die ontvangt mij.
6 Maar zoo wie een' van deze kleinen, die in mij gelooven, ergert, het ware hem nutter, dat een molensteen aan zijnen hals gehangen, en dat hij verzonken ware in de diepte der zee.
7 Wee der wereld van de ergernissen! want het is noodzakelijk, dat de ergernissen komen; doch wee dien mensch, door welken de ergernis komt!
8 Indien dan uwe hand of uw voet u ergert, houwt ze af en werpt ze van u. Het is u beter, tot het leven in te gaan, kreupel of verminkt *zijnde*, dan twee handen of twee voeten hebbende, in het eeuwige vuur geworpen te worden.
9 En indien uw oog u ergert, trekt het uit, en werpt het van u. Het is u beter, maar een oog hebbende, tot het leven in te gaan, dan twee oogen hebbende, in het helsche vuur geworpen te worden.
10 Ziet toe, dat gij niet een' van deze kleinen veracht: want ik zeg ulieden, dat hunne engelen, in de hemelen, altijd zien het aangezigt mijns Vaders, die in de hemelen is.
11 Want de Zoon des menschen is gekomen om zalig te maken, dat verloren was.
12 Wat dunkt u? indien eenig mensch honderd schapen had, en een uit dezelve afgedwaald ware, zal hij niet de negen en negentig laten, en op de bergen heengaande, het afgedwaalde zoeken?
13 En indien het geschiedt, dat hij hetzelve vindt, voorwaar ik zeg u, dat hij zich meer verblijdt over hetzelve, dan over de negen en negentig, die niet afgedwaald zijn geweest.
14 Alzoo is de wil niet uws Vaders, die in de hemelen is, dat een van deze kleinen verloren ga.
15 Maar indien uw broeder tegen u gezondigd heeft, ga heen en bestraf hem tusschen u en hem alleen; indien hij u hoort, zoo hebt gij uwen broeder gewonnen.
16 Maar indien hij *u* niet hoort, zoo neem nog een of twee met u; opdat in den mond van twee of drie getuigen alle woord besta.
17 En indien hij denzelven geen gehoor geeft, zoo zeg het der gemeente; en indien hij ook der gemeente geen gehoor geeft, zoo zij hij u als de Heiden en de tollenaar.
18 Voorwaar zeg ik u: al wat gij op de aarde binden zult, zal in den hemel gebonden wezen; en al wat gij op de aarde ontbinden zult, zal in den hemel ontbonden wezen.
19 Wederom zeg ik u: indien er twee van u zamen-

stemmen op de aarde, over eenige zaak, die zij zouden mogen begeeren, dat die hun zal geschieden van mijnen Vader, die in de hemelen is.
20 Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijnen naam, daar ben ik in het midden van hen.
21 Toen kwam Petrus tot hem, en zeide: Heere! hoe menigmaal zal mijn broeder tegen mij zondigen, en ik hem vergeven? tot zevenmaal?
22 Jezus zeide tot hem: Ik zeg u niet, tot zevenmaal, maar tot zeventigmaal zeven*maal.*
23 Daarom wordt het koningrijk der hemelen vergeleken bij een' zeker koning, die rekening met zijne dienstknechten houden wilde.
24 Als hij nu begon te rekenen, werd tot hem gebragt een, die hem schuldig was tien duizend talenten.
25 En als hij niet had, om te betalen, beval zijn heer, dat men hem zou verkoopen, en zijne vrouw en kinderen, en al wat hij had, en dat *de schuld* zou betaald worden.
26 De dienstknecht dan, nedervallende, aanbad hem, zeggende: Heer! wees langmoedig over mij, en ik zal u alles betalen.
27 En de heer van dezen dienstknecht, met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde, heeft hem ontslagen, en de schuld hem kwijtgescholden.
28 Maar dezelve dienstknecht, uitgaande, heeft gevonden een' zijner mededienstknechten, die hem honderd penningen schuldig was, en hem aanvattende, greep *hem* bij de keel, zeggende: Betaal mij, wat gij schuldig zijt.
29 Zijn mededienstknecht dan, nedervallende aan zijne voeten, bad hem, zeggende: Wees langmoedig over mij, en ik zal u alles betalen.
30 Doch hij wilde niet; maar ging heen, en wierp hem in de gevangenis, totdat hij de schuld zou betaald hebben.
31 Als nu zijne mededienstknechten zagen hetgeen geschied was, zijn zij zeer bedroefd geworden; en komende, verklaarden zij hunnen heer al wat er geschied was.
32 Toen heeft hem zijn heer tot zich geroepen, en zeide tot hem: Gij booze dienstknecht! al die schuld heb ik u kwijtgescholden, dewijl gij mij gebeden hebt;
33 Behoordet gij ook niet u over uwen mededienstknecht te ontfermen, gelijk ik ook mij over u ontfermd heb?
34 En zijn heer, vertoornd zijnde, leverde hem den pijners over, totdat hij zou betaald hebben al wat hij hem schuldig was.
35 Alzoo zal ook mijn hemelsche Vader u doen, indien gij niet van harte vergeeft een iegelijk zijnen broeder zijne misdaden.

HOOFDSTUK 19.

EN het geschiedde, toen Jezus deze woorden geëindigd had, dat hij vertrok van Galiléa, en kwam over de Jordaan, in de landpalen van Judéa.

2 En vele scharen volgden hem, en hij genas ze aldaar.

3 En de farizeën kwamen tot hem, verzoekende hem, en zeggende tot hem: Is het een' mensch geoorloofd zijne vrouw te verlaten, om allerlei oorzaak?

4 Doch hij, antwoordende, zeide tot hen: Hebt gij niet gelezen, dic van den beginne *de menschen* gemaakt heeft, dat Hij ze gemaakt heeft man en vrouw?

5 En gezegd heeft: Daarom zal een mensch vader en moeder verlaten, en zal zijne vrouw aanhangen, en die twee zullen tot één vleesch zijn;

6 Alzoo dat zij niet meer twee zijn, maar één vleesch. Hetgeen dan God zamengevoegd heeft, scheide de mensch niet.

7 Zij zeiden tot hem: Waarom heeft dan Mozes geboden eenen scheidbrief te geven, en haar te verlaten?

8 Hij zeide tot hen: Mozes heeft van wege de hardigheid uwer harten u toegelaten uwe vrouwen te verlaten; maar van den beginne is het alzoo niet geweest.

9 Maar ik zeg u, dat zoo wie zijne vrouw verlaat, anders dan om hoererij, en eene andere trouwt, *die* doet overspel, en die de verlatene trouwt, doet *ook* overspel.

10 Zijne discipelen zeiden tot hem: Indien de zaak des menschen met de vrouw alzoo staat, zoo is het niet oorbaar te trouwen.

11 Doch hij zeide tot hen: Allen vatten dit woord niet, maar dien het gegeven is.

12 Want er zijn gesnedenen, die uit moeders ligchaam alzoo geboren zijn; en er zijn gesnedenen, die van de menschen gesneden zijn; en er zijn gesnedenen, die zich zelven gesneden hebben, om het koningrijk der hemelen. Die *dit* vatten kan, vatte *het*.

13 Toen werden kinderkens tot hem gebragt, opdat hij de handen hun zou opleggen, en bidden; en de discipelen bestraften dezelve.

14 Maar Jezus zeide: Laat af van de kinderkens, en verhindert hen niet tot mij te komen: want derzulken is het koningrijk der hemelen.

15 En als hij hun de handen opgelegd had, vertrok hij van daar.

16 En ziet, er kwam een tot hem, en zeide tot hem: Goede Meester! wat zal ik goeds doen, opdat ik het eeuwige leven hebbe?

17 En hij zeide tot hem: Wat noemt gij mij goed? niemand is goed dan een, *namelijk* God. Doch wilt gij in het leven ingaan, onderhoud de geboden.

18 Hij zeide tot hem: Wel-
ke? En Jezus zeide: *Deze:*
Gij zult niet dooden; gij zult
geen overspel doen; gij zult
niet stelen; gij zult geene
valsche getuigenis geven;
19 Eer uwen vader en moe-
der; en: Gij zult uwen naaste
lief hebben, als u zelven.
20 De jongeling zeide tot
hem: Al deze dingen heb
ik onderhouden van mijne
jongheid af; wat ontbreekt
mij nog?
21 Jezus zeide tot hem:
Zoo gij wilt volmaakt zijn,
ga heen, verkoop wat gij
hebt, en geef het den ar-
men, en gij zult eenen schat
hebben in den hemel; en
kom herwaarts, volg mij.
22 Als nu de jongeling dit
woord hoorde, ging hij be-
droefd weg: want hij had
vele goederen.
23 En Jezus zeide tot zijne
discipelen: Voorwaar ik zeg
u, dat een rijke bezwaarlijk
in het koningrijk der heme-
len zal ingaan.
24 En wederom zeg ik u:
het is ligter, dat een kemel
ga door het oog van eene
naald, dan dat een rijke inga
in het koningrijk Gods.
25 Zijne discipelen nu, *dit*
hoorende, werden zeer ver-
slagen, zeggende: Wie kan
dan zalig worden?
26 En Jezus, *hen* aanziende,
zeide tot hen: Bij de men-
schen is dat onmogelijk,
maar bij God zijn alle din-
gen mogelijk.
27 Toen antwoordde Petrus
en zeide tot hem: Zie, wij
hebben alles verlaten, en
zijn u gevolgd: wat zal ons
dan geworden?
28 En Jezus zeide tot hen:
Voorwaar ik zeg u, dat gij,
die mij gevolgd zijt, in de
wedergeboorte, wanneer de
Zoon des menschen zal ge-
zeten zijn op den troon zij-
ner heerlijkheid, dat gij ook
zult zitten op twaalf troonen,
oordeelende de twaalf ge-
slachten Israëls.
29 En zoo wie zal verlaten
hebben, huizen, of broeders,
of zusters, of vader, of moe-
der, of vrouw, of kinderen,
of akkers, om mijns naams
wil, die zal honderdvond ont-
vangen, en het eeuwige le-
ven beërven.
30 Maar vele eersten zullen
de laatsten zijn, en vele
laatsten de eersten.

HOOFDSTUK 20.

WANT het koningrijk der
hemelen is gelijk een'
heer des huizes, die met den
morgenstond uitging, om ar-
beiders te huren in zijnen
wijngaard.
2 En als hij met de arbei-
ders eens geworden was, voor
eenen penning des daags,
zond hij hen heen in zijnen
wijngaard.
3 En uitgegaan zijnde om-
trent de derde ure, zag hij
anderen, ledig staande op de
markt.
4 En hij zeide tot dezelve;
Gaat gij ook heen in den
wijngaard, en zoo wat regt

is zal ik u geven. En zij
gingen.
5 Wederom uitgegaan zijnde
omtrent de zesde en negende
ure, deed hij desgelijks.
6 En uitgegaan zijnde omtrent
de elfde ure, vond hij anderen
ledig staande, en zeide tot hen: Wat staat
gij hier den geheelen dag ledig?
7 Zij zeiden tot hem: Omdat
ons niemand gehuurd heeft. Hij zeide tot hen:
Gaat ook gij heen in den wijngaard, en zoo wat regt
is, zult gij ontvangen.
8 Als het nu avond geworden
was, zeide de heer des wijngaards tot zijnen rentmeester:
Roep de arbeiders, en geef hun den loon, beginnende
van de laatsten tot de eersten.
9 En als zij kwamen, die
ter elfder ure gehuurd waren, ontvingen zij ieder
eenen penning.
10 En de eersten komende,
meenden, dat zij meer ontvangen zouden; en zij
zelven ontvingen ook elk eenen penning.
11 En *dien* ontvangen hebbende,
murmureerden zij tegen den heer des huizes,
12 Zeggende: Deze laatsten
hebben *maar* een uur gearbeid, en gij hebt ze ons
gelijk gemaakt, die den last des daags en de hitte
gedragen hebben.
13 Doch hij, antwoordende,
zeide tot eenen van hen: Vriend! ik doe u geen
ongregt; zijt gij niet met mij eens geworden voor eenen
penning?
14 Neem het uwe en ga
heen. Ik wil dezen laatsten ook geven, gelijk als u.
15 Of is het mij niet
geoorloofd, te doen met het mijne, wat ik wil? Of is uw
oog boos, omdat ik goed ben?
16 Alzoo zullen de laatsten
de eersten zijn, en de eersten de laatsten: want velen zijn
geroepen, maar weinigen uitverkoren.
17 En Jezus, opgaande naar
Jeruzalem, nam tot zich de twaalf discipelen alleen op
den weg, en zeide tot hen:
18 Ziet, wij gaan op naar
Jeruzalem, en de Zoon des menschen zal den overpriesteren
en schriftgeleerden overgeleverd worden, en zij
zullen hem ter dood veroordeelen;
19 En zij zullen hem den
Heidenen overleveren, om hem te bespotten en te geeselen,
en te kruisigen; en ten derden dage zal hij weder
opstaan.
20 Toen kwam de moeder
der zonen van Zebedeüs tot hem met hare zonen, *hem*
aanbiddende, en begeerende wat van hem.
21 En hij zeide tot haar;
Wat wilt gij? Zij zeide tot hem: Zeg, dat deze mijne
twee zonen zitten mogen, de een tot uwe regter-, en
de ander tot uwe linker*hand* in uw koningrijk.

22 Maar Jezus antwoordde
en zeide: Gijlieden weet
niet, wat gij begeert; kunt
gij den drinkbeker drinken,
dien ik drinken zal, en met
den doop gedoopt worden,
waarmede ik gedoopt worde?
Zij zeiden tot hem: Wij
kunnen.
23 En hij zeide tot hen:
Mijnen drinkbeker zult gij
wel drinken, en met den doop,
waarmede ik gedoopt worde,
zult gij gedoopt worden;
maar het zitten tot mijne
regter-, en tot mijne linker-
hand staat bij mij niet te
geven; maar *het zal gegeven
worden* dien het bereid is van
mijnen Vader.
24 En als de *andere* tien *dat*
hoorden, namen zij het zeer
kwalijk van de twee broeders.
25 En als hen Jezus tot zich
geroepen had, zeide hij: Gij
weet, dat de oversten der vol-
ken heerschappij voeren over
hen, en de grooten gebruiken
magt over hen.
26 Doch alzoo zal het onder
u niet zijn; maar zoo wie
onder u zal willen groot wor-
den, *die* zij uw dienaar;
27 En zoo wie onder u zal
willen de eerste zijn, die
zij uw dienstknecht.
28 Gelijk de Zoon des men-
schen niet is gekomen om ge-
diend te worden, maar om te
dienen, en zijne ziel te geven
tot een rantsoen voor velen.
29 En als zij van Jericho
uitgingen, is hem eene groote
schare gevolgd.
30 En ziet, twee blinden,
zittende aan den weg, als zij
hoorden, dat Jezus voorbij-
ging, riepen, zeggende: Hee-
re, gij Zone Davids! ontferm
u onzer.
31 En de schare bestrafte
hen, opdat zij zwijgen zou-
den; maar zij riepen te meer,
zeggende: Ontferm u onzer,
Heere, gij Zone Davids!
32 En Jezus, *stil* staande,
riep hen en zeide: Wat wilt
gij, dat ik u doe?
33 Zij zeiden tot hem: Hee-
re! dat onze oogen geopend
worden.
34 En Jezus, innerlijk be-
wogen zijnde met barmhar-
tigheid, raakte hunne oogen
aan; en terstond werden hun-
ne oogen ziende, en zij volg-
den hem.

HOOFDSTUK 21.

EN als zij nu Jeruzalem
genaakten, en gekomen
waren te Beth-fagé, aan den
Olijfberg, toen zond Jezus
twee discipelen, zeggende
tot hen:
2 Gaat heen in het vlek, dat
tegen u over *ligt*, en gij zult
terstond eene ezelin gebon-
den vinden, en een veulen
met haar; ontbindt ze, en
brengt ze tot mij.
3 En indien u iemand iets
zegt, zoo zult gij zeggen, dat
de Heere deze van noode
heeft, en hij zal ze terstond
zenden.
4 Dit alles nu is geschied,
opdat vervuld worde hetgeen
gesproken is door den pro-
feet, zeggende:

5 Zegt der dochter Zions:
Zie, uw Koning komt *tot* u,
zachtmoedig en gezeten op
eene ezelin en een veulen,
zijnde een jong eener juk-
dragende *ezelin*.
6 En de discipelen heen-
gegaan zijnde, en gedaan
hebbende, gelijk Jezus hun
bevolen had,
7 Bragten de ezelin en het
veulen, en leiden hunne
kleederen op dezelve, en zet-
ten *hem* daarop.
8 En de meeste schare
spreidden hunne kleederen
op den weg, en anderen hieu-
wen takken van de boomen,
en spreidden ze op den
weg.
9 En de scharen, die voor-
gingen en die volgden, rie-
pen, zeggende: Hosanna den
Zone Davids! Gezegend *is*
hij, die komt in den naam
des Heeren! Hosanna in de
hoogste *hemelen!*
10 En als hij te Jerûzalem
inkwam, werd de geheele
stad beroerd, zeggende: Wie
is deze?
11 En de scharen zeiden:
Deze is Jezus, de Profeet van
Názareth in Galiléa.
12 En Jezus ging in den
tempel Gods, en dreef uit
allen, die verkochten en koch-
ten in den tempel, en keerde
om de tafelen der wisselaars,
en de zitstoelen dergenen,
die de duiven verkochten.
13 En hij zeide tot hen: Er
is geschreven: Mijn huis zal
een huis des gebeds genaamd
worden; maar gij hebt dat
tot eenen moordenaarskuil
gemaakt.
14 En er kwamen blinden
en kreupelen tot hem in den
tempel, en hij genas dezelve.
15 Als nu de overpriesters
en schriftgeleerden zagen de
wonderheden, die hij deed,
en de kinderen, roepende in
den tempel, en zeggende:
Hosanna den Zone Davids!
namen zij dat zeer kwalijk;
16 En zeiden tot hem:
Hoort gij *wel*, wat deze zeg-
gen? En Jezus zeide tot hen:
Ja; hebt gij nooit gelezen:
Uit den mond der jonge kin-
deren en der zogelingen hebt
Gij *U* lof toebereid?
17 En hen verlatende, ging
hij van daar uit de stad, naar
Bethanië, en overnachtte al-
daar.
18 En des morgens vroeg,
als hij wederkeerde naar de
stad, hongerde hem.
19 En ziende eenen vijge-
boom aan den weg, ging hij
naar hem toe, en vond niets
aan denzelven, dan alleenlijk
bladeren, en zeide tot hem:
Uit u worde geene vrucht
meer in der eeuwigheid! En
de vijgeboom verdorde ter-
stond.
20 En de discipelen, *dat*
ziende, verwonderden zich,
zeggende: Hoe is de vijge-
boom *zoo* terstond verdord?
21 Doch Jezus, antwoorden-
de, zeide tot hen: Voorwaar
zeg ik u: indien gij geloof
hadt, en niet twijfeldet, gij
zoudt niet alleenlijk doen
hetgeen den vijgeboom *is*

geschiet; maar indien gij ook
tot dezen berg zeidet: Word
opgeheven en in de zee geworpen! het zou geschieden.
22 En al wat gij zult begeeren in het gebed, geloovende, zult gij ontvangen.
23 En als hij in den tempel gekomen was, kwamen tot hem, terwijl hij leerde, de overpriesters en de ouderlingen des volks, zeggende: Door wat magt doet gij deze dingen? en wie heeft u deze magt gegeven?
24 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Ik zal u ook een woord vragen, hetwelk, indien gij mijzult zeggen, zoo zal ik u ook zeggen, door wat magt ik deze dingen doe.
25 De doop van Johannes, van waar was *die?* uit den hemel? of uit de menschen? En zij overleiden bij zich zelven en zeiden: Indien wij zeggen: Uit den hemel; zoo zal hij ons zeggen: Waarom hebt gij hem dan niet geloofd?
26 En indien wij zeggen: Uit de menschen; zoo vreezen wij de schare: want zij houden allen Johannes voor een' profeet.
27 En zij, Jezus antwoordende, zeiden: Wij weten het niet. En hij zeide tot hen: Zoo zeg ik u ook niet, door wat magt ik dit doe.
28 Maar wat dunkt u? Een mensch had twee zonen, en gaande tot den eerste, zeide: Zoon! ga heen, werk heden in mijnen wijngaard.
29 Doch hij antwoordde en zeide: ik wil niet; en daarna berouw hebbende, ginghij heen.
30 En gaande tot den tweede, zeide desgelijks, en deze antwoordde en zeide: Ik *ga,* heer! en hij ging niet.
31 Wie van deze twee heeft den wil des vaders gedaan? Zij zeiden tot hem: De eerste. Jezus zeide tot hen: Voorwaar ik zeg u, dat de tollenaars en de hoeren u voorgaan in het koningrijk Gods.
32 Want Johannes is tot u gekomen in den weg der geregtigheid, en gij hebt hem niet geloofd; maar de tollenaars en hoeren hebben hem geloofd; doch gij, *zulks* ziende, hebt daarna geen berouw gehad, om hem te gelooven.
33 Hoort eene andere gelijkenis. Er was een heer des huizes, die eenen wijngaard plantte, en zette eenen tuin daarom, en groef eenen wijnpersbak daarin, en bouwde eenen toren, en verhuurde dien den landlieden, en reisde buiten *'s lands.*
34 Toen nu de tijd der vruchten genaakte, zond hij zijne dienstknechten tot de landlieden, om zijne vruchten te ontvangen.
35 En de landlieden, nemende zijne dienstknechten, hebben den eenen geslagen, en den anderen gedood, en den derden gesteenigd.
36 Wederom zond hij andere dienstknechten, meer *in*

getal dan de eerste, en zij
deden hun desgelijks.
37 En ten laatste zond hij
tot hen zijnen zoon, zeggende:
Zij zullen mijnen zoon
ontzien.
38 Maar de landlieden, den
zoon ziende, zeiden onder elkander:
Deze is de erfgenaam,
komt, laat ons hem
dooden, en zijne erfenis *aan
ons* behouden.
39 En hem nemende, wierpen
zij *hem* uit, buiten den
wijngaard, en doodden *hem*.
40 Wanneer dan de heer
des wijngaards komen zal,
wat zal hij dien landlieden
doen?
41 Zij zeiden tot hem: Hij
zal den kwaden eenen kwaden
dood aandoen, en zal den
wijngaard aan andere landlieden
verhuren, die hem de
vruchten op hare tijden zullen
geven.
42 Jezus zeide tot hen:
Hebt gij nooit gelezen in de
Schriften: De steen, dien de
bouwlieden verworpen hebben,
deze is geworden tot een
hoofd des hoeks; van den
Heere is dit geschied, en het
is wonderlijk in onze oogen?
43 Daarom zeg ik ulieden,
dat het koningrijk Gods van
u zal weggenomen worden,
en een volk gegeven, dat
zijne vruchten voortbrengt.
44 En wie op dezen steen
valt, die zal verpletterd worden;
en op wien hij valt,
dien zal hij vermorzelen.
45 En als de overpriesters
en farizeën deze zijne gelijkenissen
hoorden, verstonden
zij, dat hij van hen sprak.
46 En zoekende hem te
vangen, vreesden zij de scharen,
dewijl deze hem hielden
voor een' profeet.

HOOFDSTUK 22.

EN Jezus, antwoordende,
sprak tot hen wederom
door gelijkenissen, zeggende:
2 Het koningrijk der hemelen
is gelijk een' zeker
koning, die zijnen zoon eene
bruiloft bereid had;
3 En zond zijne dienstknechten
uit, om de genooden
ter bruiloft te roepen;
en zij wilden niet komen.
4 Wederom zond hij andere
dienstknechten uit, zeggende:
Zegt den genooden:
Ziet, ik heb mijn middagmaal
bereid, mijne ossen, en
de gemeste *beesten* zijn geslagt,
en alle dingen zijn
gereed; komt tot de bruiloft.
5 Maar zij, *zulks* niet achtende,
zijn heengegaan, deze
tot zijnen akker, gene tot
zijne koopmanschap.
6 En de anderen grepen
zijne dienstknechten, deden
hun smaadheid aan, en doodden
hen.
7 Als nu de koning *dat*
hoorde, werd hij toornig, en
zijne krijgsheiren zendende,
heeft die doodslagers vernield,
en hunne stad in
brand gestoken.
8 Toen zeide hij tot zijne
dienstknechten: De bruiloft
is wel bereid, doch de genoo-

den waren het niet waardig.
9 Daarom gaat op de uitgangen der wegen, en zoo velen als gij er zult vinden, roept ze tot de bruiloft.
10 En dezelve dienstknechten, uitgaande op de wegen, vergaderden allen, die zij vonden, beide kwaden en goeden; en de bruiloft werd vervuld met aanzittende *gasten*.
11 Ens als de koning ingegaan was, om de aanzittende *gasten* te overzien, zag hij aldaar eenen mensch, niet gekleed *zijnde* met een bruiloftskleed;
12 En zeide tot hem: Vriend! hoe zijt gij hier ingekomen, geen bruiloftskleed *aan*hebbende. En hij verstomde.
13 Toen zeide de koning tot de dienaars: Bindt zijne handen en voeten, neemt hem weg, en werpt *hem* uit in de buitenste duisternis: daar zal zijn weening en knersing der tanden.
14 Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.
15 Toen gingen de farizeën heen, en hielden te zamen raad, hoe zij hem verstrikken zouden in *zijne* rede.
16 En zij zonden uit tot hem hunne discipelen, met de herodianen, zeggende: Meester! wij weten, dat gij waarachtig zijt, en den weg Gods in der waarheid leert, en naar niemand vraagt: want gij ziet den persoon der menschen niet aan;
17 Zeg ons dan: wat dunkt u? is het geoorloofd den keizer schatting te geven of niet?
18 Maar Jezus, bekennende hunne boosheid, zeide:
19 Gij geveinsden! wat verzoekt gij mij? toont mij den schattingpenning. En zij bragten hem een' penning.
20 En hij zeide tot hen: Wiens is dit beeld en het opschrift?
21 Zij zeiden tot hem: Des keizers. Toen zeide hij tot hen: Geeft dan den keizer dat des keizers is, en Gode dat Gods is.
22 En zij, dit hoorende, verwonderden zich, en hem verlatende, zijn *zij* weggegaan.
23 Te dienzelven dage kwamen tot hem de sadduceën, die zeggen, dat er geene opstanding is, en vraagden hem,
24 Zeggende: Meester! Mozes heeft gezegd: Indien iemand sterft, geene kinderen hebbende, zoo zal zijn broeder deszelfs vrouw trouwen, en zijnen broeder zaad verwekken.
25 Nu waren er bij ons zeven broeders; en de eerste, *eene vrouw* getrouwd hebbende, stierf; en dewijl hij geen zaad had, zoo liet hij zijne vrouw voor zijnen broeder.
26 Desgelijks ook de tweede, en de derde, tot den zevende toe.
27 Ten laatste na allen is ook de vrouw gestorven.
28 In de opstanding dan,

wiens vrouw zal zij wezen
van die zeven? want zij heb-
ben ze allen gehad.
29 Maar Jezus antwoordde
en zeide tot hen: Gij dwaalt,
niet wetende de Schriften,
noch de kracht Gods.
30 Want in de opstanding
nemen zij niet ten huwelijk,
noch worden ten huwelijk
uitgegeven, maar zij zijn als
engelen Gods in den hemel.
31 En wat aangaat de op-
standing der dooden, hebt
gij niet gelezen hetgeen van
God tot ulieden gesproken
is, die daar zegt:
32 Ik ben de God Abrahams,
en de God Izaks, en de God
Jakobs! God is niet een God
der dooden, maar der leven-
den.
33 En de scharen, *dit* hoo-
rende, werdenverslagen over
zijne leer.
34 En de farizeën, gehoord
hebbende, dat hij den sad-
duceën den mond gestopt
had, zijn te zamen bijeen-
vergaderd.
35 En een uit hen, *zijnde*
een wetgeleerde, heeft ge-
vraagd, hem verzoekende,
en zeggende:
36 Meester! welk is het
groot gebod in de wet?
37 En Jezus zeide tot hem:
Gij zult liefhebben den
Heere, uwen God, met ge-
heel uw hart, en met geheel
uwe ziel, en met geheel uw
verstand.
38 Dit is het eerste en het
groote gebod.
39 En het tweede, aan dit
gelijk, *is*: Gij zult uwen
naaste liefhebben als u zel-
ven.
40 Aan deze twee geboden
hangt de gansche wet en de
profeten.
41 Als nu de farizeën
zamen vergaderd waren,
vraagde hen Jezus,
42 En zeide: Wat dunkt u
van den Christus? Wiens
zoon is hij? Zij zeiden tot
hem: Davids *zoon*.
43 Hij zeide tot hen: Hoe
noemt hem dan David, in
den Geest, *zijnen* Heere? zeg-
gende:
44 De Heere heeft gezegd
tot mijnen Heere: Zit aan
mijne regter*hand*, totdat Ik
uwe vijanden zal gezet heb-
ben tot eene voetbank uwer
voeten.
45 Indien hem dan David
noemt *zijnen* Heere, hoe is
hij zijn zoon?
46 En niemand kon hem
een woord antwoorden; noch
iemand durfde hem van dien
dag aan *iets* meer vragen.

HOOFDSTUK 23.

TOEN sprak Jezus tot de
scharen en tot zijne dis-
cipelen,
2 Zeggende: De schriftge-
leerden en de farizeën zijn
gezeten op den stoel van
Mozes;
3 Daarom, al wat zij u zeg-
gen, dat gij houden zult,
houdt *dat* en doet *het*; maar
doet niet naar hunne wer-
ken: want zij zeggen het,
en doen het niet.

4 Want zij binden lasten, die zwaar zijn en kwalijk om de dragen, en leggen ze op de schouderen der menschen; maar zij willen die met hunnen vinger niet verroeren.
5 En al hunne werken doen zij, om van de menschen gezien te worden; want zij maken hunne gedenkcedels breed, en maken de zoomen van hunne kleederen groot.
6 En zij beminnen de vooraanzitting in de maaltijden, en de voorgestoelten in de synagogen;
7 Ook de begroetingen op de markten, en van de menschen genaamd te worden, Rabbi, Rabbi!
8 Doch gij zult niet Rabbi genaamd worden: want één is uw Meester, *namelijk* Christus; en gij zijt allen broeders.
9 En gij zult niemand uwen vader noemen op de aarde: want één is uw Vader, *namelijk*, die in de hemelen is.
10 Noch zult gij meesters genoemd worden: want één is uw Meester, *namelijk* Christus.
11 Maar de meeste van u zal uw dienaar zijn.
12 En wie zich zelven verhoogen zal, *die* zal vernederd worden; en wie zich zelven zal vernederen, *die* zal verhoogd worden.
13 Maar wee u, gij schriftgeleerden en farizeën, gij geveinsden! want gij sluit het koningrijk der hemelen voor de menschen, overmits gij *daar* niet ingaat, noch degenen, die ingaan zouden, laat ingaan.
14 Wee u, gij schriftgeleerden en farizeën, gij geveinsden! want gij eet de huizen der weduwen op, en *dat* onder den schijn van lang te bidden; daarom zult gij te zwaarder oordeel ontvangen.
15 Wee u, gij schriftgeleerden en farizeën, gij geveinsden! want gij omreist zee en land, om een' Jodengenoot te maken; en als hij het geworden is, zoo maakt gij hem een kind der helle, tweemaal meer dan gij *zijt*.
16 Wee u, gij blinde leidslieden! die zegt: Zoo wie gezworen zal hebben bij den tempel, dat is niets; maar zoo wie gezworen zal hebben bij het goud des tempels, die is schuldig.
17 Gij dwazen en blinden! want welk is meerder? het goud, of de tempel, die het goud heiligt?
18 En zoo wie gezworen zal hebben bij het altaar, dat is niets; maar zoo wie gezworen zal hebben bij de gave, die daarop is, die is schuldig.
19 Gij dwazen en blinden! want wat is meerder? de gave, of het altaar, dat de gave heiligt?
20 Daarom wie zweert bij het altaar, die zweert bij hetzelve, en bij al wat daarop is.
21 En wie zweert bij den tempel, die zweert bij denzelven, en bij Dien, die daarin woont.

22 En wie zweert bij den hemel, die zweert bij den troon Gods, en bij Dien, die daarop zit.

23 Wee u, gij schriftgeleerden en farizeën, gij geveinsden! want gij vertient de munte, en de dille, en den komijn, en gij laat na het zwaarste der wet, *namelijk* het oordeel, en de barmhartigheid, en het geloof. Deze dingen moest men doen, en de andere niet na'aten.

24 Gij blinde leidslieden, die de mug uitzijgt, en den kemel doorzwelgt!

25 Wee u, gij schriftgeleerden en farizeën, gij geveinsden! want gij reinigt het buitenste des drinkbekers en des schotels, maar van binnen zijn zij vol van roof en onmatigheid.

26 Gij blinde farizeër! reinig eerst, wat binnen in den drinkbeker en den schotel is, opdat ook het buitenste derzelve rein worde.

27 Wee u, gij schriftgeleerden en farizeën, gij geveinsden! want gij zijt den witgepleisterden graven gelijk, die van buiten wel schoon schijnen, maar van binnen zijn zij vol doodsbeenderen en alle onreinigheid.

28 Alzoo ook schijnt gij wel den menschen van buiten regtvaardig, maar van binnen zijt gij vol geveinsdheid en ongeregtigheid.

29 Wee u, gij schriftgeleerden en farizeën, gij geveinsden! want gij bouwt de graven der profeten op, en versiert de grafteekenen der regtvaardigen;

30 En regt: Indien wij in de tijden onzer vaderen waren geweest, wij zouden met hen geene gemeenschap gehad hebben aan het bloed der profeten.

31 Aldus getuigt gij *tegen* u zelven, dat gij kinderen zijt dergenen, die de profeten gedood hebben.

32 Gij *dan* ook, vervult de mate uwer vaderen!

33 Gij slangen, gij adderengebroedsels, hoe zoudt gij de helsche verdoemenis ontvlieden?

34 Daarom ziet, ik zende tot u profeten, en wijzen, en schriftgeleerden, en uit dezelve zult gij *sommigen* dooden en kruisigen, en *sommigen* uit dezelve zult gij geeselen in uwe synagogen, en zult hen vervolgen van stad tot stad.

35 Opdat op u kome al het regtvaardige bloed, dat vergoten is op de aarde, van het bloed des regtvaardigen Abels af, tot op het bloed van Zacharia, den zoon van Barachía, welken gij gedood hebt tusschen den tempel en het altaar.

36 Voorwaar zeg ik u: al deze dingen zullen komen over dit geslacht.

37 Jerûzalem, Jerûzalem! gij die de profeten doodt, en steenigt, die tot u gezonden zijn! hoe menigmaal heb ik uwe kinderen willen bijeen,

vergaderen, gelijkerwijseene
hen hare kiekens bijeenver-
gadert onder de vleugelen;
en gijlieden hebt niet ge-
wild?
38 Ziet, uw huis wordt u
woest gelaten.
39 Want ik zeg u: gij zult
mij van nu aan niet zien,
totdat gij zeggen zult: Ge-
zegend *is* hij, die komt in
den naam des Heeren!

HOOFDSTUK 24.

EN Jezus ging uit en ver-
trok van den tempel; en
zijn discipelen kwamen bij
hem, om hem de gebouwen
des tempels te toonen.
2 En Jezus zeide tot hen:
Ziet gij niet al deze dingen?
Voorwaar zeg ik: hier zal
niet *een* steen op den *anderen*
steen gelaten worden, die
niet afgebroken zal wor-
den.
3 En als hij op den Olijf-
berg gezeten was, gingen de
discipelen tot hem alleen,
zeggende: Zeg ons, wanneer
zullen deze dingen zijn? en
welk *zal* het teeken *zijn* van
uwe toekomst, en van de
voleinding der wereld?
4 En Jezus, antwoordende,
zeide tot hen: Zie toe, dat
u niemand verleide.
5 Want velen zullen komen
onder mijnen naam, zeggen-
de: Ik ben de Christus; en
zij zullen velen verleiden.
6 En gij zult hooren van
oorlogen, en geruchten van
oorlogen; ziet toe, wordt niet
verschrikt; want al *die* din-
gen moeten geschieden, maar
nog is het einde niet.
7 Want het *eene* volk zal te-
gen het *andere* volk opstaan,
en het *eene* koningrijk tegen
het *andere* koningrijk; en er
zullen zijn hongersnooden,
en pestilentiën, en aardbe-
vingen in verscheidene plaat-
sen.
8 Doch al die dingen *zijn*
maar een beginsel der smar-
ten.
9 Alsdan zullen zij u over-
leveren in verdrukking, en
zullen u dooden, en gij zult
gehaat worden van alle vol-
ken, om mijns naams wil.
10 En dan zullen er velen
geërgerd worden, en zullen
elkander overleveren, en elk-
ander haten.
11 En vele valsche profe-
ten zullen opstaan, en zul-
len er velen verleiden.
12 En omdat de ongereg-
tigheid vermenigvuldigd zal
worden, zoo zal de liefde
van velen verkouden.
13 Maar wie volharden zal
tot het einde, die zal zalig
worden.
14 En dit evangelie des ko-
ningrijks zal in de geheele
wereld gepredikt worden tot
eene getuigenis allen vol-
ken; en dan zal het einde
komen.
15 Wanneer gij dan zult
zien den gruwel der verwoes-
ting, waarvan gesproken is
door Daniël, den profeet,
staande in de heilige plaats;
(die *het* leest, die merke
daarop!)

16 Dat alsdan, die in Judéa
zijn, vlieden op de bergen.
17 Die op het dak is, kome
niet af, om iets uit zijn huis
weg te nemen;
18 En die op den akker is,
keere niet weder terug, om
zijne kleederen weg te ne-
men.
19 Maar wee de bevruchte
en de zogende *vrouwen* in
die dagen!
20 Doch bidt, dat uwe vlugt
niet geschiede des winters,
noch op eenen sabbat.
21 Want alsdan zal groote
verdrukking wezen, hoeda-
nige niet is geweest van het
begin der wereld tot nu toe,
en ook niet zijn zal.
22 En zoo die dagen niet
verkort werden, geen vleesch
zou behouden worden; maar
om der uitverkorenen wil
zullen die dagen verkort
worden.
23 Alsdan, zoo iemand tot
ulieden zal zeggen: Ziet,
hier is de Christus, of daar,
gelooft het niet.
24 Want er zullen valsche
christussen en valsche profe-
ten opstaan, en zullen groote
teekenen en wonderheden
doen, alzoo dat zij (indien het
mogelijk ware) ook de uitver-
korenen zouden verleiden.
25 Ziet, ik heb *het* u voor-
zegd!
26 Zoo zij dan tot u zullen
zeggen: Ziet, hij is in de
woestijn; gaat niet uit: Ziet,
hij is in de binnenkameren;
gelooft het niet.
27 Want gelijk de bliksem
uitgaat van het oosten, en
schijnt tot het westen, alzoo
zal ook de toekomst van den
Zoon des menschen wezen.
28 Want alwaar het doode
ligchaam zal zijn, daar zul-
len de arenden vergaderd
worden.
29 En terstond na de ver-
drukking dier dagen, zal de
zon verduisterd worden, en
de maan zal haar schijnsel
niet geven, en de sterren
zullen van den hemel val-
len, en de krachten der he-
melen zullen bewogen wor-
den.
30 En alsdan zal in den
hemel verschijnen het tee-
ken van den Zoon des men-
schen; en dan zullen al de
geslachten der aarde wee-
nen, en zullen den Zoon des
menschen zien, komende op
de wolken des hemels, met
groote kracht en heerlijk-
heid.
31 En hij zal zijne engelen
uitzenden met eene bazuin
van groot geluid, en zij zul-
len zijne uitverkorenen bij-
eenvergaderen uit de vier
winden, van *het eene* uiter-
ste der hemelen tot het *an-
dere* uiterste derzelve.
32 En leert van den vijge-
boom deze gelijkenis: wan-
neer zijn tak nu teeder wordt,
en de bladeren uitspruiten,
zoo weet gij, dat de zomer
nabij is.
33 Alzoo ook gijlieden, wan-
neer gij al deze dingen zult
zien, zoo weet, dat *het* na-
bij is, voor de deur.

34 Voorwaar ik zeg u: dit
geslacht zal geenszins voor-
bijgaan, totdat al deze din-
gen zullen geschied zijn.
35 De hemel en de aarde
zullen voorbijgaan, maar
mijne woorden zullen geens-
zins voorbijgaan.
36 Doch van dien dag en
ure weet niemand, ook niet
de engelen der hemelen, dan
mijn Vader alleen.
37 En gelijk de dagen van
Noach *waren*, alzoo zal ook
zijn de toekomst van den
Zoon des menschen.
38 Want gelijk zij waren in
de dagen vóór den zondvloed,
etende en drinkende, trou-
wende en ten huwelijk uitge-
vende, tot den dag toe, in
welken Noach in de ark ging;
39 En bekenden het niet,
totdat de zondvloed kwam,
en hen allen wegnam: alzoo
zal ook zijn de toekomst van
den Zoon des menschen.
40 Alsdan zullen er twee
op den akker zijn, de een
zal aangenomen, en de an-
der zal verlaten worden.
41 Er zullen twee *vrouwen*
malen in den molen, de eene
zal aangenomen, en de an-
dere zal verlaten worden.
42 Waakt dan, want gij
weet niet, in welke ure uw
Heere komen zal.
43 Maar weet dit, dat zoo
de heer des huizes geweten
had, in welke nachtwake de
dief komen zou, hij zou ge-
waakt hebben, en zou zijn
huis niet hebben laten door-
graven.
44 Daarom zijt ook gij be-
reid, want in welke ure gij
het niet meent, zal de Zoon
des menschen komen.
45 Wie is dan de getrouwe
en voorzigtige dienstknecht,
den welken zijn heer over
zijne dienstboden gesteld
heeft, om hunlieden *hun*
voedsel te geven ter regter
tijd?
46 Zalig is die dienstknecht,
welken zijn heer, komende,
zal vinden, alzoo doende.
47 Voorwaar, ik zeg u, dat
hij hem zal zetten over al
zijne goederen.
48 Maar zoo die kwade
dienstknecht in zijn hart
zou zeggen: Mijn heer ver-
toeft te komen;
49 En zou beginnen *zijne* me-
dedienstknechten te slaan,
en te eten en te drinken met
de dronkaards:
50 Zoo zal de heer van de-
zen dienstknecht komen ten
dage, in welken hij *hem* niet
verwacht, en ter ure, die hij
niet weet;
51 En zal hem afscheiden,
en zijn deel zetten met de
geveinsden: daar zal wee-
ning zijn en knersing der
tanden.

HOOFDSTUK 25.

ALSDAN zal het koning-
rijk der hemelen gelijk
zijn aan tien maagden, wel-
ke hare lampen namen en
gingen uit, den bruidegom
te gemoet.
2 En vijf van haar waren
wijzen, en vijf waren dwazen.

3 Die dwaas *waren*, hare lampen nemende, namen geene olie met zich.

4 Maar de wijzen namen olie in hare vaten, met hare lampen.

5 Als nu de bruidegom vertoefde, werden zij allen sluimerig, en vielen in slaap.

6 En ter middernacht geschiedde een geroep: Ziet, de bruidegom komt, gaat uit hem te gemoet!

7 Toen stonden al die maagden op, en bereidden hare lampen.

8 En de dwazen zeiden tot de wijzen: Geeft ons van uwe olie, want onze lampen gaan uit.

9 Doch de wijzen antwoordden, zeggende: *Geenszins*, opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij; maar gaat liever tot de verkoopers, en koopt voor u zelven.

10 Als zij nu heengingen om te koopen, kwam de bruidegom; en die gereed *waren*, gingen met hem in tot de bruiloft, en de deur werd gesloten.

11 Daarna kwamen ook de andere maagden, zeggende: Heere, heere, doe ons open!

12 En hij, antwoordende, zeide: Voorwaar zeg ik u, ik ken u niet.

13 Zoo waakt dan, want gij weet den dag niet, noch de ure, in dewelke de Zoon des menschen komen zal.

14 Want *het is* gelijk een mensch, die buiten 's lands reizende, zijne dienstknechten riep, en gaf hun zijne goederen over.

15 En den eenen gaf hij vijf talenten, en den anderen twee, en den derden een, een' iegelijk naar zijn vermogen, en verreisde terstond.

16 Die nu de vijf talenten ontvangen had, ging heen, en handelde daarmede, en won andere vijf talenten.

17 Desgelijks ook die de twee *ontvangen had*, die won ook andere twee.

18 Maar die het eene ontvangen had, ging heen en groef in de aarde, en verbergde het geld zijns heeren.

19 En na eenen langen tijd kwam de heer van dezelve dienstknechten, en hield rekening met hen.

20 En die de vijf talenten ontvangen had, kwam, en bragt tot hem andere vijf talenten, zeggende: Heere! vijf talenten hebt gij mij gegeven; zie, andere vijf talenten heb ik boven dezelve gewonnen.

21 En zijn heer zeide tot hem: Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht! over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal ik u zetten; ga in, in de vreugde uws heeren.

22 En die de twee talenten ontvangen had, kwam ook tot hem, en zeide: Heere! twee talenten hebt gij mij gegeven; zie, twee andere talenten heb ik boven dezelve gewonnen.

23 Zijn heer zeide tot hem :
Wel, gij goede en getrouwe
dienstknecht ! over weinig
zijt gij getrouw geweest,
over veel zal ik u zetten ;
ga in, in de vreugde uws
heeren.
24 Maar die het eene ta-
lent ontvangen had, kwam
ook en zeide : Heere ! ik
kende u, dat gij een hard
mensch zijt, maaijende, waar
gij niet gezaaid hebt, en
vergaderende van daar, *waar*
gij niet gestrooid hebt ;
25 En bevreesd zijnde, ben
ik heengegaan, en heb uw
talent verborgen in de aar-
de : zie, gij hebt het uwe.
26 Maar zijn heer, ant-
woordende, zeide tot hem :
Gij booze en luije dienst-
knecht ! gij wist, dat ik
maaije, waar ik niet gezaaid
heb, en van daar vergadere,
waar ik niet gestrooid heb.
27 Zoo moest gij dan mijn
geld den wisselaren gedaan
hebben, en ik, komende,
zou het mijne wedergeno-
men hebben met woeker.
28 Neemt dan van hem het
talent weg, en geeft het den-
genen, die de tien talenten
heeft.
29 Want een' iegelijk, die
heeft, *dien* zal gegeven wor-
den, en hij zal overvloedig
hebben ; maar van dengenen,
die niet heeft, van dien zal
genomen worden, ook dat
hij heeft.
30 En werpt den onnutten
dienstknecht uit in de bui-
tenste duisternis : daar zal
weening zijn en knersing
der tanden.
31 En wanneer de Zoon des
menschen komen zal in zijne
heerlijkheid, en al de hei-
lige engelen met hem, dan
zal hij zitten op den troon
zijner heerlijkheid.
32 En voor hem zullen al
de volken vergaderd worden,
en hij zal ze van elkander
scheiden, gelijk de herder
de schapen van de bokken
scheidt.
33 En hij zal de schapen
tot zijne regter*hand* zetten,
maar de bokken tot *zijne*
linker*hand*.
34 Alsdan zal de Koning
zeggen tot degenen, die tot
zijne regter*hand zijn* : Komt,
gij gezegenden mijns Vaders!
beërft dat koningrijk, het-
welk u bereid is van de grond-
legging der wereld.
35 Want ik ben hongerig
geweest, en gij hebt mij te
eten gegeven ; ik ben dorstig
geweest, en gij hebt mij te
drinken gegeven ; ik was een
vreemdeling, en gij hebt mij
geherbergd ;
36 *Ik was* naakt, en gij hebt
mij gekleed ; ik ben krank
geweest, en gij hebt mij be-
zocht ; ik was in de gevan-
genis, en gij zijt tot mij ge-
komen.
37 Dan zullen de regtvaar-
digen hem antwoorden, zeg-
gende : Heere ! wanneer heb-
ben wij u hongerig gezien,
en gespijzigd ? of dorstig, en
te drinken gegeven ?
38 En wanneer hebben wij

u een' vreemdeling gezien,
en geherbergd? of naakt, en
gekleed?
39 En wanneer hebben wij
u krank gezien, of in de ge-
vangenis, en zijn tot u ge-
komen?
40 En de Koning zal ant-
woorden en tot hen zeggen:
Voorwaar zeg ik u: voor zoo
veel gij *dit* een' van deze
mijne minste broeders ge-
daan hebt, zoo hebt gij *dat*
mij gedaan.
41 Dan zal hij zeggen ook
tot degenen, die ter linker-
hand zijn: Gaat weg van mij,
gij vervloekten! in het eeu-
wige vuur, hetwelk den dui-
vel en zijnen engelen be-
reid is.
42 Want ik ben hongerig
geweest, en gij hebt mij niet
te eten gegeven; ik ben dor-
stig geweest, en gij hebt mij
niet te drinken gegeven;
43 Ik was een vreemdeling,
en gij hebt mij niet geher-
bergd; naakt, en gij hebt
mij niet gekleed; krank, en
in de gevangenis, en gij hebt
mij niet bezocht.
44 Dan zullen ook deze hem
antwoorden, zeggende: Hee-
re! wanneer hebben wij u
hongerig gezien, of dorstig,
of een' vreemdeling, of naakt,
of krank, of in de gevange-
nis, en hebben u niet ge-
diend?
45 Dan zal hij hun ant-
woorden en zeggen: Voor-
waar zeg ik u: voor zoo veel
gij *dit* een' van deze minsten
niet gedaan hebt, zoo hebt
gij het mij ook niet gedaan.
46 En deze zullen gaan in
de eeuwige pijn; maar de
regtvaardigen in het eeuwige
leven.

HOOFDSTUK 26.

EN het is geschied, als Je-
zus al deze woorden ge-
ëindigd had, dat hij tot zijne
discipelen zeide:
2 Gij weet, dat na twee da-
gen het pascha is, en de Zoon
des menschen zal overgele-
verd worden, om gekruisigd
te worden.
3 Toen vergaderden de over-
priesters, en de schriftge-
leerden, en de ouderlingen
des volks, in de zaal des
hoogepriesters, die genaamd
was Kajafas;
4 En beraadslaagden te
zamen, dat zij Jezus met
listigheid vangen en dooden
zouden.
5 Doch zij zeiden: Niet
in het feest, opdat er geen
oproer worde onder het volk.
6 Als nu Jezus te Betha-
nië was, ten huize van Si-
mon, den melaatsche,
7 Kwam tot hem eene vrouw,
hebbende eene albasten flesch
met zeer kostelijke zalf, en
goot ze uit op zijn hoofd,
daar hij aan *tafel* zat.
8 En zijne discipelen, *dat*
ziende, namen het zeer kwa-
lijk, zeggende: Waartoe dit
verlies?
9 Want deze zalf had kun-
nen duur verkocht, en *de*
penningen den armen gege-
ven worden.

10 Maar Jezus, *zulks* verstaande, zeide tot hen: Waarom doet gij deze vrouw moeite aan? want zij heeft een goed werk aan mij gewrocht.

11 Want de armen hebt gij altijd met u, maar mij hebt gij niet altijd.

12 Want als zij deze zalf op mijn ligchaam gegoten heeft, zoo heeft zij het gedaan tot *eene voorbereiding van* mijne begrafenis.

13 Voorwaar zeg ik u: alwaar dit evangelie gepredikt zal worden in de geheele wereld, *daar* zal ook tot hare gedachtenis gesproken worden van hetgeen zij gedaan heeft.

14 Toen ging een van de twaalven, genaamd Judas Iskáriot, tot de overpriesters,

15 En zeide: Wat wilt gij mij geven, en ik zal hem u overleveren? En zij hebben hem toegelegd dertig zilveren *penningen*.

16 En van toen af zocht hij gelegenheid, opdat hij hem overleveren mogt.

17 En op den eersten *dag* der ongehevelde *brooden* kwamen de discipelen tot Jezus, zeggende tot hem: Waar wilt gij, dat wij u bereiden het pascha te eten?

18 En hij zeide: Gaat heen in de stad tot zulk eenen, en zegt hem: De Meester zegt: Mijn tijd is nabij, ik zal bij u het pascha houden met mijne discipelen.

19 En de discipelen deden, gelijk Jezus hun bevolen had, en bereidden het pascha.

20 En als het avond geworden was, zat hij aan met de twaalven.

21 En toen zij aten, zeide hij: Voorwaar ik zeg u, dat een van u mij zal verraden.

22 En zij, zeer bedroefd geworden zijnde, begon een iegelijk van hen tot hem te zeggen: Ben ik het, Heere?

23 En hij, antwoordende, zeide: Die de hand met mij in den schotel indoopt, die zal mij verraden.

24 De Zoon des menschen gaat wel heen, gelijk van hem geschreven is; maar wee dien mensch, door welken de Zoon des menschen verraden wordt! het ware hem goed, zoo die mensch niet geboren was geweest.

25 En Judas, die hem verried, antwoordde en zeide: Ben ik het, Rabbi? Hij zeide tot hem: Gij hebt het gezegd.

26 En als zij aten, nam Jezus het brood, en gezegend hebbende, brak hij het, en gaf het den discipelen, en zeide: Neemt, eet, dat is mijn ligchaam.

27 En hij nam den drinkbeker; en gedankt hebbende, gaf hun *dien*, zeggende: Drinkt allen daaruit;

28 Want dat is mijn bloed, het *bloed* des nieuwen testaments, hetwelk voor velen vergoten wordt, tot vergeving der zonden.

29 En ik zeg u, dat ik van

nu aan niet zal drinken van
deze vrucht des wijnstoks,
tot op dien dag, wanneer ik
met u dezelve nieuw zal
drinken in het koningrijk
mijns Vaders.
30 En als zij den lofzang
gezongen hadden, gingen zij
uit naar den Olijfberg.
31 Toen zeide Jezus tot hen:
Gij zult allen aan mij geërgerd
worden in dezen nacht:
want er is geschreven: Ik
zal den herder slaan, en de
schapen der kudde zullen
verstrooid worden.
32 Maar nadat ik zal opgestaan
zijn, zal ik u voorgaan
naar Galiléa.
33 Doch Petrus, antwoordende,
zeide tot hem: Al
werden zij ook allen aan u
geërgerd, ik zal nimmermeer
geërgerd worden.
34 Jezus zeide tot hem:
Voorwaar ik zeg u, dat gij
in dezen zelven nacht, eer
de haan gekraaid zal hebben,
mij driemaal zult verloochenen.
35 Petrus zeide tot hem:
Al moest ik ook met u sterven,
zoo zal ik u geenszins
verloochenen! Desgelijks zeiden
ook al de discipelen.
¶ 36 Toen ging Jezus met hen
in eene plaats, genaamd Gethsémané,
en zeide tot de discipelen:
Zit hier neder totdat
ik heenga, en aldaar zal
gebeden hebben.
37 En met zich nemende
Petrus, en de twee zonen van
Zebedéüs, begon hij droevig
en zeer beangst te worden.
38 Toen zeide hij tot hen:
Mijne ziel is geheel bedroefd
tot den dood toe; blijft hier
en waakt met mij.
39 En een weinig voortgegaan
zijnde, viel hij op zijn
aangezigt, biddende en zeggende:
Mijn Vader! indien
het mogelijk is, laat deze
drinkbeker van mij voorbijgaan!
doch niet, gelijk ik
wil, maar gelijk Gij *wilt*.
40 En hij kwam tot de discipelen
en vond hen slapende,
en zeide tot Petrus: Kunt
gij dan niet één uur met mij
waken?
41 Waakt en bidt, opdat gij
niet in verzoeking komt: de
geest is wel gewillig, maar
het vleesch is zwak.
42 Wederom ten tweede
maal heengaande, bad hij,
zeggende: Mijn Vader! indien
deze drinkbeker van mij
niet voorbij kan gaan, tenzij
dat ik hem drinke, uw
wil geschiede!
43 En komende *bij hen*, vond
hij hen wederom slapende:
want hunne oogen waren
bezwaard.
44 En hen latende, ging hij
wederom heen, en bad ten
derde maal, zeggende dezelfde
woorden.
45 Toen kwam hij tot zijne
discipelen, en zeide tot hen:
Slaapt *nu* voort, en rust:
ziet, de ure is nabij gekomen,
en de Zoon des menschen
wordt overgeleverd
in de handen der zondaren.
46 Staat op, laat ons gaan,

ziet, hij is nabij, die mij verraadt.
47 En als hij nog sprak, ziet, Judas, een van de twaalven, kwam, en met hem eene groote schare, met zwaarden en stokken, *gezonden* van de overpriesters en ouderlingen des volks.
48 En die hem verried, had hun een teeken gegeven, zeggende: Dien ik zal kussen, dezelve is het, grijpt hem.
49 En terstond komende tot Jezus, zeide hij: Wees gegroet, Rabbi! en hij kuste hem.
50 Maar Jezus zeide tot hem: Vriend! waartoe zijt gij hier? Toen kwamen zij toe, en sloegen de handen aan Jezus, en grepen hem.
51 En ziet, een van degenen, die met Jezus waren, de hand uitstekende, trok zijn zwaard uit, en slaande den dienstknecht des hoogepriesters, hieuw zijn oor af.
52 Toen zeide Jezus tot hem: Keer uw zwaard weder in zijne plaats: want allen, die het zwaard nemen, zullen door het zwaard vergaan.
53 Of meent gij, dat ik mijnen Vader nu niet kan bidden, en Hij zal mij meer dan twaalf legioenen engelen bijzetten?
54 Hoe zouden dan de Schriften vervuld worden, *die zeggen*, dat het alzoo geschieden moet?
55 Ter zelver ure sprak Jezus tot de scharen: Gij zijt uitgegaan als tegen eenen moordenaar, met zwaarden en stokken, om mij te vangen: dagelijks zat ik bij u, leerende in den tempel, en gij hebt mij niet gegrepen;
56 Doch dit alles is geschied, opdat de Schriften der profeten zouden vervuld worden. Toen vlugtten al de discipelen, hem verlatende.
57 Die nu Jezus gevangen hadden, leidden hem heen tot Kajafas, den hoogepriester, alwaar de schriftgeleerden en ouderlingen vergaderd waren.
58 En Petrus volgde hem van verre tot aan de zaal des hoogepriesters, en binnengegaan zijnde, zat hij bij de dienaren, om het einde te zien.
59 En de overpriesters, en de ouderlingen, en de geheele groote raad zochten valsche getuigenis tegen Jezus, opdat zij hem dooden mogten; en vonden niet.
60 En hoewel er vele valsche getuigen toegekomen waren, zoo vonden zij *toch* niet.
61 Maar ten laatste kwamen twee valsche getuigen, en zeiden: Deze heeft gezegd: Ik kan den tempel Gods afbreken, en in drie dagen denzelven opbouwen.
62 En de hoogepriester, opstaande, zeide tot hem: Antwoordt gij niets? wat getuigen deze tegen u?
63 Doch Jezus zweeg stil. En de hoogepriester, antwoordende, zeide tot hem:

Ik bezweer u bij den levenden God, dat gij ons zegt, of gij zijt de Christus, de Zoon van God ?
64 Jezus zeide tot hem : Gij hebt het gezegd. Doch ik zeg ulieden : van nu aan zult gij zien den Zoon des menschen, zittende ter regterhand der kracht Gods, en komende op de wolken des hemels.
65 Toen verscheurde de hoogepriester zijne kleederen, zeggende : Hij heeft God gelasterd, wat hebben wij nog getuigen van noode ? ziet, nu hebt gij zijne Godslastering gehoord :
66 Wat dunkt ulieden ? En zij, antwoordende, zeiden : Hij is des doods schuldig.
67 Toen spogen zij in zijn aangezigt, en sloegen hem met vuisten.
68 En anderen gaven hem kinnebakslagen, zeggende : Profeteer ons, Christus ! wie is het, die u geslagen heeft ?
69 En Petrus zat buiten in de zaal; en eene dienstmaagd kwam tot hem, zeggende : Gij waart ook met Jezus den Galileër.
70 Maar hij loochende het voor allen, zeggende : Ik weet niet, wat gij zegt.
71 En als hij naar de voorpoort uitging, zag hem eene andere *dienstmaagd*, en zeide tot degenen, die aldaar *waren* : Deze was ook met Jezus den Nazaréner.
72 En hij loochende het wederom met eenen eed, *zeggende* : Ik ken den mensch niet.
73 En een weinig daarna, die er stonden, bijkomende, zeiden tot Petrus : Waarlijk gij zijt ook van die, want ook uwe spraak maakt u openbaar.
74 Toen begon hij *zich* te vervloeken, en te zweren : Ik ken den mensch niet.
75 En terstond kraaide de haan ; en Petrus werd indachtig het woord van Jezus, die tot hem gezegd had : Eer de haan gekraaid zal hebben, zult gij mij driemaal verloochenen. En naar buiten gaande, weende hij bitterlijk.

HOOFDSTUK 27.

ALS het nu morgenstond geworden was, hebben al de overpriesters en de ouderlingen des volks te zamen raad genomen tegen Jezus, dat zij hem dooden zouden.
2 En hem gebonden hebbende, leidden zij *hem* weg, en gaven hem over aan Pontius Pilatus, den stadhouder.
3 Toen heeft Judas, die hem verraden had, ziende, dat hij veroordeeld was, berouw gehad, en heeft de dertig zilveren *penningen* den overpriesteren en den ouderlingen wedergebragt,
4 Zeggende : Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed ! Maar zij zeiden : Wat gaat ons *dat* aan ? gij moogt toezien.

5 En als hij de zilveren *penningen* in den tempel geworpen had, vertrok hij, en heengaande, verworgde *zich zelven.*
6 En de overpriesters, de zilveren *penningen* nemende, zeiden: Het is niet geoorloofd, dezelve in de offerkist te leggen, dewijl het een prijs des bloeds is.
7 En te zamen raad genomen hebbende, kochten zij daarmede den akker des pottenbakkers, tot eene begrafenis voor de vreemdelingen.
8 Daarom is die akker genaamd de akker des bloeds, tot op den huidigen dag.
9 Toen is vervuld geworden hetgeen gesproken is door den profeet Jeremía, zeggende: En zij hebben de dertig zilveren*penningen* genomen, de waarde des gewaardeerden van de kinderen Israëls, denwelken zij gewaardeerd hebben;
10 En hebben dezelve gegeven voor den akker des pottenbakkers; volgens hetgeen mij de Heere bevolen heeft.
11 En Jezus stond voor den stadhouder; en de stadhouder vraagde hem, zeggende: Zijt gij de Koning der Joden? En Jezus zeide hem: Gij zegt het.
12 En als hij van de overpriesters en de ouderlingen beschuldigd werd, antwoordde hij niets.
13 Toen zeide Pilatus tot hem: Hoort gij niet, hoe vele *zaken* zij tegen u getuigen?
14 Maar hij antwoordde hem niet op een eenig woord, alzoo dat de stadhouder zich zeer verwonderde.
15 En op het feest was de stadhouder gewoon den volke eenen gevangene los te laten, welken zij wilden.
16 En zij hadden toen eenen welbekenden gevangene, genaamd Bar-abbas.
17 Als zij dan vergaderd waren, zeide Pilatus tot hen: Welken wilt gij, dat ik u zal loslaten, Bar-abbas, of Jezus, die genaamd wordt Christus?
18 Want hij wist, dat zij hem door nijdigheid overgeleverd hadden.
19 En als hij op den regterstoel zat, zoo heeft zijne huisvrouw tot hem gezonden, zeggende; Heb *toch* niet te doen met dien regtvaardige; want ik heb heden veel geleden in den droom om zijnentwil.
20 Maar de overpriesters en de ouderlingen hebben de scharen aangeraden, dat zij zouden Bar-abbas begeeren, en Jezus dooden.
21 En de stadhouder, antwoordende, zeide tot hen; Welken van deze twee wilt gij, dat ik u zal loslaten? En zij zeiden: Bar-abbas.
22 Pilatus zeide tot hen; Wat zal ik dan doen *met* Jezus, die genaamd wordt Christus? Zij zeiden allen tot hem: Laat hem gekruisigd worden.
23 Doch de stadhouder zeide: Wat heeft hij dan kwaads gedaan? En zij riepen te

meer, zeggende: Laat hem
gekruisigd worden!
24 Als nu Pilatus zag, dat
hij niet vorderde, maar veel
meer, *dat er* oproer werd,
nam hij water en wiesch de
handen voor de schare, zeg-
gende: Ik ben onschuldig
aan het bloed dezes regt-
vaardigen; gijlieden moogt
toezien.
25 En al het volk, antwoor-
dende, zeide: Zijn bloed
kome over ons en over onze
kinderen!
26 Toen liet hij hun Bar-ab-
bas los, maar Jezus gegeeseld
hebbende, gaf hij hem over
om gekruisigd te worden.
27 Toen namen de krijgs-
knechten des stadhouders
Jezus met zich in het regt-
huis, en vergaderden over
hem de gansche bende.
28 En als zij hem ontkleed
hadden, deden zij hem een'
purperen mantel om;
29 En eene kroon van door-
nen gevlochten hebbende,
zetten *die* op zijn hoofd, en
eenen rietstok in zijne reg-
ter*hand;* en vallende op hun-
ne knieën voor hem, bespot-
ten zij hem, zeggende: Wees
gegroet, gij Koning der Jo-
den!
30 En op hem gespogen heb-
bende, namen zij den rietstok
en sloegen op zijn hoofd.
31 En toen zij hem bespot
hadden, deden zij hem den
mantel af, en deden hem zijne
kleederen aan, en leidden
hem heen om te kruisigen.
32 En uitgaande, vonden zij
eenen man van Cyréne, met
name Simon; dezen dwongen
zij, dat hij zijn kruis droeg.
33 En gekomen zijnde tot
de plaats, genaamd Golgotha,
welke is gezegd Hoofdscheêl-
plaats,
34 Gaven zij hem te drin-
ken edik met gal gemengd;
en als hij *dien* gesmaakt had,
wilde hij niet drinken.
35 Toen zij nu hem gekrui-
sigd hadden, verdeelden zij
zijne kleederen, het lot wer-
pende; opdat vervuld zou
worden hetgeen gezegd is
door den profeet: Zij hebben
mijne kleederen onder zich
verdeeld, en hebben het lot
over mijne kleeding gewor-
pen.
36 En zij, nederzittende,
bewaarden hem aldaar.
37 En zij stelden boven zijn
hoofd zijne beschuldiging
geschreven: DEZE IS JEZUS,
DE KONING DER JODEN.
38 Toen werden met hem
twee moordenaars gekrui-
sigd, een ter regter-, en een
ter linker*zijde.*
39 En die voorbijgingen,
lasterden hem, schuddende
hunne hoofden,
40 En zeggende: Gij, die
den tempel afbreekt, en in
drie dagen opbouwt! verlos
u zelven. Indien gij de Zone
Gods zijt, zoo kom af van
het kruis.
41 En desgelijks ook de
overpriesters met de schrift-
geleerden, en ouderlingen,
en farizeën, *hem* bespotten-
de, zeiden:

42 Anderen heeft hij verlost, hij kan zich zelven niet verlossen. Indien hij de Koning Israëls is, dat hij nu afkome van het kruis, en wij zullen hem gelooven.
43 Hij heeft op God betrouwd: dat Hij hem nu verlosse, indien Hij hem *wel* wil! want hij heeft gezegd: Ik ben Gods Zoon.
44 En hetzelfde verweten hem ook de moordenaars, die met hem gekruisigd waren.
45 En van de zesde ure aan werd er duisternis over de geheele aarde, tot de negende ure toe.
46 En omtrent de negende ure riep Jezus met eene groote stem, zeggende: ELI, ELI, LAMA SABACHTHANI! dat is: Mijn God, mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten!
47 En sommigen van die daar stonden, *zulks* hoorende, zeiden: Deze roept Elías.
48 En terstond een van hen, *toe*loopende, nam eene spons, en *die* met edik gevuld hebbende, stak ze op eenen rietstok, en gaf hem te drinken.
49 Doch de anderen zeiden: Houd op, laat ons zien, of Elías komt, om hem te verlossen.
50 En Jezus, wederom met eene groote stem roepende, gaf den geest.
51 En ziet, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden, en de aarde beefde, en de steenrotsen scheurden;
52 En de graven werden geopend, en vele ligchamen der heiligen, die ontslapen waren, werden opgewekt;
53 En uit de graven uitgegaan zijnde, na zijne opstanding, kwamen zij in de heilige stad, en zijn velen verschenen.
54 En de hoofdman over honderd, en die met hem Jezus bewaarden, ziende de aardbeving, en de dingen, die geschied waren, werden zeer bevreesd, zeggende: Waarlijk, deze was Gods Zoon!
55 En aldaar waren vele vrouwen, van verre aanschouwende, die Jezus gevolgd waren van Galiléa, om hem te dienen.
56 Onder dewelke was Maria Magdaléna, en Maria, de moeder van Jakobus en Joses, en de moeder der zonen van Zebedéüs.
57 En als het avond geworden was, kwam een rijk man van Arimathéa, met name Jozef, die ook zelf een discipel van Jezus was.
58 Deze kwam tot Pilatus, en begeerde het ligchaam van Jezus. Toen beval Pilatus, dat *hem* het ligchaam gegeven zou worden.
59 En Jozef, het ligchaam nemende, wond hetzelve in een zuiver fijn lijnwaad;
60 En leide dat in zijn nieuw graf, hetwelk hij in eene steenrots uitgehouwen had; en eenen grooten steen *tegen* de deur des grafs gewenteld hebbende, ging hij weg.

61 En aldaar was Maria Magdaléna, en de andere Maria, zittende tegenover het graf.

62 Des anderen daags nu, welke is na de voorbereiding, vergaderden de overpriesters en de farizeën tot Pilatus,

63 Zeggende: Heer! wij zijn indachtig, dat deze verleider, nog levende, gezegd heeft: Na drie dagen zal ik opstaan.

64 Beveel dan, dat het graf verzekerd worde tot den derden dag toe, opdat zijne discipelen misschien niet komen bij nacht, en stelen hem, en zeggen tot het volk: Hij is opgestaan van de dooden: en *zoo* zal de laatste dwaling erger zijn, dan de eerste.

65 En Pilatus zeide tot henlieden: Gij hebt eene wacht; gaat heen, verzekert het, gelijk gij het verstaat.

66 En zij heengaande, verzekerden het graf met de wacht, den steen verzegeld hebbende.

HOOFDSTUK 28.

EN laat *na* den sabbat, als het begon te lichten, tegen den eersten *dag* der week, kwam Maria Magdaléna, en de andere Maria, om het graf te bezien.

2 En ziet, er geschiedde eene groote aardbeving: want een engel des Heeren, nederdalende uit den hemel, kwam toe, en wentelde den steen af van de deur, en zat op denzelven.

3 En zijne gedaante was gelijk een bliksem, en zijne kleeding wit gelijk sneeuw.

4 En uit vrees van hem zijn de wachters zeer verschrikt geworden, en werden als dooden.

5 Maar de engel, antwoordende, zeide tot de vrouwen: Vreest gijlieden niet: want ik weet, dat gij zoekt Jezus, die gekruisigd was.

6 Hij is hier niet; want hij is opgestaan, gelijk hij gezegd heeft. Komt herwaarts, ziet de plaats, waar de Heere gelegen heeft.

7 En gaat haastelijk heen, en zegt zijnen discipelen, dat hij opgestaan is van de dooden; en ziet, hij gaat u voor naar Galiléa, daar zult gij hem zien. Ziet, ik heb het ulieden gezegd.

8 En haastelijk uitgaande van het graf, met vreeze en groote blijdschap, liepen zij henen, om *hetzelve* zijnen discipelen te boodschappen.

9 En als zij heengingen, om zijnen discipelen te boodschappen, ziet, Jezus is haar ontmoet, zeggende: Weest gegroet! En zij, tot *hem* komende, grepen zijne voeten, en aanbaden hem.

10 Toen zeide Jezus tot haar: Vreest niet; gaat henen, boodschapt mijnen broederen, dat zij heengaan naar Galiléa, en aldaar zullen zij mij zien.

11 En als zij heengingen ziet, eenigen van de wacht, kwamen in de stad, en bood-

schapten den overpriesters al de dingen, die geschied waren.
12 En zij vergaderd zijnde met de ouderlingen, en te zamen raad genomen hebbende, gaven zij den krijgsknechten veel gelds,
13 En zeiden: Zegt: Zijne discipelen zijn des nachts gekomen, en hebben hem gestolen, als wij sliepen.
14 En indien zulks komt gehoord te worden van den stadhouder, wij zullen hem tevreden stellen, en maken, dat gij zonder zorg zijt.
15 En zij, het geld genomen hebbende, deden gelijk zij geleerd waren. En dit woord is verbreid geworden bij de Joden tot op den huidigen dag.
16 En de elf discipelen zijn heengegaan naar Galilea, naar den berg, waar Jezus hen bescheiden had.
17 En als zij hem zagen, baden zij hem aan; doch sommigen twijfelden.
18 En Jezus, bij hen komende, sprak tot hen, zeggende: Mij is gegeven alle magt in hemel en op aarde.
19 Gaat dan henen, onderwijst al de volken, dezelve doopende in den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes; leerende hen onderhouden alles, wat ik u geboden heb.
20 En ziet, ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld. Amen.

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR *de beschrijving van*

MARKUS.

HOOFDSTUK 1.

HET begin des evangelies van JEZUS CHRISTUS, den Zoon van God.
2 Gelijk geschreven is in de profeten: Ziet, Ik zende mijnen engel voor uw aangezigt, die uwen weg voor u heen bereiden zal.
3 De stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg des Heeren, maakt zijne paden regt!
4 Johannes was doopende in de woestijn, en predikende den doop der bekeering tot vergeving der zonden.
5 En al het Joodsche land ging tot hem uit, en die van

Jeruzalem; en werden allen
van hem gedoopt in de rivier
de Jordaan, belijdende
hunne zonden.
6 En Johannes was gekleed
met kemelshaar, en met
eenen lederen gordel om
zijne lenden, en at sprinkhanen
en wilden honig.
7 En hij predikte, zeggende:
Na mij komt, die sterker
is dan ik, wien ik niet
waardig ben, nederbukkende,
den riem zijner schoenen te
ontbinden.
8 Ik heb ulieden wel gedoopt
met water, maar hij
zal u doopen met den Heiligen
Geest.
9 En het geschiedde in dienzelve
dagen, dat Jezus kwam
van Názareth, *gelegen* in Galiléa,
en werd van Johannes
gedoopt in de Jordaan.
10 En terstond, als hij uit
het water opklom, zag hij de
hemelen opengaan, en den
Geest, gelijk eene duif, op
hem nederdalen.
11 En er geschiedde eene
stem uit de hemelen: Gij
zijt mijn geliefde Zoon, in
denwelken Ik mijn welbehagen
heb!
12 En terstond dreef hem
de Geest uit in de woestijn.
13 En hij was aldaar in de
woestijn veertig dagen, verzocht
van den Satan; en was
bij de wilde gedierten; en
de engelen dienden hem.
14 En nadat Johannes overgeleverd
was, kwam Jezus
in Galiléa, predikende het
evangelie van het koningrijk
Gods,
15 En zeggende: De tijd
is vervuld, en het koningrijk
Gods nabij gekomen;
bekeert u, en gelooft het
evangelie.
16 En wandelende bij de
Galilésche zee, zag hij Simon
en Andréas, zijnen broeder,
werpende het net in
de zee (want zij waren visschers);
17 En Jezus zeide tot hen:
Volgt mij na, en ik zal maken,
dat gij visschers der
menschen zult worden.
18 En zij terstond hunne
netten verlatende, zijn hem
gevolgd.
19 En van daar een weinig
voortgegaan zijnde, zag hij
Jakobus, den zoon van Zebedéüs,
en Johannes, zijnen
broeder, en dezelve in het
schip hunne netten vermakende.
20 En terstond riep hij hen;
en zij, latende hunnen vader
Zebedéüs in het schip, met
de huurlingen, zijn hem nagevolgd.
21 En zij kwamen binnen
Kapérnaüm; en terstond op
den sabbatdag in de synagoge
gegaan zijnde, leerde hij.
22 En zij versloegen zich
over zijne leer: want hij
leerde hen, als magt hebbende,
en niet als de schriftgeleerden.
23 En er was in hunne synagoge
een mensch, met eenen
onreinen geest, en hij riep
uit,

24 Zeggende : Laat af, wat
hebben wij met u *te doen*,
gij Jezus, Nazaréner ! zijt gij
gekomen, om ons te verderven ? Ik ken u, wie gij zijt,
namelijk de Heilige Gods.
25 En Jezus bestrafte hem,
zeggende : Zwijg stil, en ga
uit van hem.
26 En de onreine geest, hem
scheurende, en roepende met
eene groote stem, ging uit
van hem.
27 En zij werden allen verbaasd, zoodat zij onder elkander vraagden, zeggende :
Wat is dit ? wat nieuwe leer
is deze, dat hij mat magt ook
den onreinen geesten gebiedt, en zij hem gehoorzaam
zijn !
28 En zijn gerucht ging terstond uit, in het geheel omliggende land van Galiléa.
29 En van stonde aan uit
de synagoge gegaan zijnde,
kwamen zij in het huis van
Simon en Andréas, met Jakobus en Johannes.
30 En Simons vrouws moeder lag met de koorts ; en
terstond zeiden zij hem van
haar.
31 En hij, tot haar gaande,
vatte hare hand, en rigtte ze
op ; en terstond verliet haar
de koorts, en zij diende henlieden.
32 Als het nu avond geworden was, toen de zon onderging, bragten zij tot hem
allen, die kwalijk gesteld,
en van den duivel bezeten
waren.
33 En de geheele stad was
bijeenvergaderd omtrent de
deur.
34 En hij genas er velen,
die door verscheidene ziekten
kwalijk gesteld waren ; en
wierp vele duivelen uit, en
liet de duivelen niet toe te
spreken, omdat zij hem kenden.
35 En des morgens vroeg,
als het nog diep in den
nacht was, opgestaan zijnde,
ging hij uit, en ging henen
in eene woeste plaats, en
bad aldaar.
36 En Simon, en die met
hem *waren*, zijn hem nagevolgd.
37 En zij hem gevonden
hebbende, zeiden tot hem :
Zij zoeken u allen.
38 En hij zeide tot hen :
Laat ons in de bijliggende
vlekken gaan, opdat ik ook
daar predike : want daartoe
ben ik uitgegaan.
39 En hij predikte in hunne
synagogen, door geheel Galiléa, en wierp de duivelen uit.
40 En tot hem kwam een
melaatsche, biddende hem,
en vallende voor hem op de
knieën, en tot hem zeggende : Indien gij wilt, gij
kunt mij reinigen.
41 En Jezus, met barmhartigheid innerlijk bewogen
zijnde, strekte de hand uit,
en raakte hem aan, en zeide
tot hem : Ik wil, word gereinigd !
42 En als hij *dit* gezegd had,
ging de melaatschheid terstond van hem, en hij werd
gereinigd.

43 En als hij hem stren-
gelijk verboden had, deed hij
hem terstond van zich gaan;
44 En zeide tot hem: Zie,
dat gij niemand iets zegt;
maar ga heen en vertoon u
zelven den priester, en offer
voor uwe reiniging, hetgeen
Mozes geboden heeft, hun tot
eene getuigenis.
45 Maar hij uitgegaan zijn-
de, begon vele dingen te ver-
kondigen, en dat woord te
verbreiden, alzoo dat hij niet
meer openbaar in de stad kon
komen, maar was buiten in
de woeste plaatsen; en zij
kwamen tot hem van alle
kanten.

HOOFDSTUK 2.

EN na *sommige* dagen is hij
wederom binnen Kapér-
naüm gekomen; en het werd
gehoord, dat hij in huis
was.
2 En terstond vergaderden
daar velen, alzoo dat ook
zelfs de *plaatsen* omtrent de
deur *hen* niet meer konden
bevatten; en hij sprak het
woord tot hen.
3 En *er* kwamen *sommigen*
tot hem, brengende eenen
geraakte, die van vier ge-
dragen werd.
4 En niet kunnende tot
hem genaken overmits de
schare, ontdekten zij het
dak, waar hij was; en *dat*
opgebroken hebbende, lieten
zij het beddeken neder, daar
de geraakte op lag.
5 En Jezus, hun geloofzien-
de, zeide tot den geraakte:
Zoon! uwe zonden zijn u ver-
geven.
6 En sommigen van de
schriftgeleerden zaten al-
daar, en overdachten in hun-
ne harten:
7 Wat spreekt deze aldus
*Gods*lasteringen? wie kan de
zonden vergeven, dan alleen
God?
8 En Jezus, terstond in zij-
nen geest bekennende, dat
zij alzoo in zich zelven over-
dachten, zeide tot hen: Wat
overdenkt gij deze dingen in
uwe harten?
9 Wat is ligter, te zeggen
tot den geraakte: De zon-
den zijn u vergeven? of te
zeggen: Sta op, en neem
uw beddeken op, en wandel?
10 Doch opdat gij moogt
weten, dat de Zoon des men-
schen magt heeft, om de zon-
den op de aarde te vergeven
(zeide hij tot den geraakte):
11 Ik zeg u: sta op, en neem
uw beddeken op, en ga heen
naar uw huis.
12 En terstond stond hij op,
en het beddeken opgenomen
hebbende, ging hij uit in al-
ler tegenwoordigheid, zoo-
dat zij zich allen ontzetten,
en verheerlijkten God, zeg-
gende: Wij hebben nooit
zulks gezien!
13 En hij ging wederom uit
naar de zee; en de geheele
schare kwam tot hem, en hij
leerde hen.
14 En voorbijgaande, zag hij
Levi, *den zoon* van Alféüs,
zitten in het tolhuis, en
zeide tot hem: Volg mij.

En hij opstaande, volgde
hem.
15 En het geschiedde, als
hij aanzat in deszelfs huis,
dat ook vele tollenaren en
zondaren aanzaten met Jezus
en zijne discipelen; want zij
waren velen, en waren hem
gevolgd.
16 En de schriftgeleerden
en de farizeën, ziende hem
eten met de tollenaren en
zondaren, zeiden tot zijne dis-
cipelen: Wat *is het*, dat hij
met de tollenaren en zon-
daren eet en drinkt?
17 En Jezus, *dat* hoorende,
zeide tot hen: Die gezond
zijn, hebben den medicijn-
meester niet van noode, maar
die ziek zijn. Ik ben niet
gekomen, om te roepen regt-
vaardigen, maar zondaars tot
bekeering.
18 En de discipelen van
Johannes en der farizeën
vastten; en zij kwamen en
zeiden tot hem: Waarom
vasten de discipelen van Jo-
hannes en der farizeën, en
uwe discipelen vasten niet?
19 En Jezus zeide tot hen:
Kunnen ook de bruiloftskin-
deren vasten, terwijl de brui-
degom bij hen is? Zoo langen
tijd zij den bruidegom bij
zich hebben, kunnen zij niet
vasten.
20 Maar de dagen zullen
komen, wanneer de bruide-
gom van hen zal weggeno-
men zijn, en alsdan zullen
zij vasten in dezelve dagen.
21 En niemand naait eenen
lap ongevold laken op een
oud kleed; anders scheurt
deszelfs nieuwe aangenaaide
lap *iets* af van het oude *kleed*,
en er wordt eene ergere
scheur.
22 En niemand doet nieu-
wen wijn in oude *leder*zak-
ken; anders doet de nieuwe
wijn de *leder*zakken bersten,
en de wijn wordt uitgestort,
en de *leder*zakken verderven;
maar nieuwen wijn moet
men in nieuwe *leder*zakken
doen.
23 En het geschiedde, dat
hij op eenen sabbatdag door
het gezaaide ging, en zijne
discipelen begonnen, al gaan-
de, aren te plukken.
24 En de farizeën zeiden
tot hem: Zie, waarom doen
zij op den sabbatdag, wat niet
geoorloofd is?
25 En hij zeide tot hen:
Hebt gij nooit gelezen, wat
David gedaan heeft, als hij
nood had, en hem hongerde,
en dengenen, die met hem
waren?
26 Hoe hij ingegaan is in
het huis Gods, ten tijde van
Abjathar, den hoogepriester,
en de toonbrooden gegeten
heeft, die niemand zijn ge-
oorloofd te eten, dan den
priesteren, en ook gegeven
heeft dengenen, die met hem
waren?
27 En hij zeide tot hen:
De sabbat is gemaakt om den
mensch, niet de mensch om
den sabbat.
28 Zoo is dan de Zoon des
menschen een Heere ook van
den sabbat.

HOOFDSTUK 3.

EN hij ging wederom in
de synagoge; en aldaar
was een mensch, hebbende
eene verdorde hand.
2 En zij namen hem waar,
of hij op den sabbat hem genezen
zou, opdat zij hem
beschuldigen mogten.
3 En hij zeide tot den
mensch, die de verdorde hand
had: Sta op in het midden.
4 En hij zeide tot hen: Is
het geoorloofd op sabbatdagen
goed te doen, of kwaad
te doen? een' mensch te behouden,
of te dooden? En
zij zwegen stil.
5 En als hij hen met toorn
rondom aangezien had, met
een bedroefd zijnde over de
verharding van hun hart,
zeide hij tot den mensch:
Strek uwe hand uit. En hij
strekte ze uit; en zijne hand
werd hersteld, gezond gelijk
de andere.
6 En de farizeën, uitgegaan
zijnde, hebben terstond met
de herodianen te zamen raad
gehouden tegen hem, hoe
zij hem zouden dooden.
7 En Jezus vertrok met zijne
discipelen naar de zee, en
hem volgde eene groote menigte
van Galiléa, en van
Judéa,
8 En van Jeruzalem, en
van Iduméa, en van over de
Jordaan; en die *van* omtrent
Tyrus en Sidon, eene groote
menigte, gehoord hebbende,
hoe groote dingen hij deed,
kwamen tot hem.
9 En hij zeide tot zijne
discipelen, dat een scheepje
steeds omtrent hem blijven
zou, om der schare wil, opdat
zij hem niet zouden verdringen.
10 Want hij had er velen
genezen, alzoo dat hem al
degenen, die *eenige* kwalen
hadden, overvielen, opdat zij
hem mogten aanraken.
11 En de onreine geesten,
als zij hem zagen, vielen
voor hem neder, en riepen,
zeggende: Gij zijt de Zone
Gods!
12 En hij gebood hun scherpelijk,
dat zij hem niet zouden
openbaar maken.
13 En hij klom op den berg
en riep tot zich, die hij wilde;
en zij kwamen tot hem.
14 En hij stelde er twaalf,
opdat zij met hem zouden
zijn, en opdat hij dezelve zou
uitzenden om te prediken;
15 En om magt te hebben,
de ziekten te genezen, en
de duivelen uit te werpen.
16 En Simon gaf hij den
toenaam Petrus;
17 En Jakobus, den *zoon*
van Zebedéüs, en Johannes,
den broeder van Jakobus; en
gaf hun *toenamen*, Boanérges,
hetwelk is, zonen des
donders;
18 En Andréas, en Filippus,
en Bartholoméüs, en
Matthéüs, en Thomas, en
Jakobus, den *zoon* van Alféüs,
en Thaddéüs, en Simon
Kananites,
19 En Judas Iskáriot, die
hem ook verraden heeft.

20 En zij kwamen in huis; en daar vergaderde wederom eene schare, alzoo dat zij ook zelfs niet konden brood eten.

21 En als degenen, die hem bestonden, *dit* hoorden, gingen zij uit, om hem vast te houden: want zij zeiden: Hij is buiten zijne zinnen.

22 En de schriftgeleerden, die van Jeruzalem afgekomen waren, zeiden: Hij heeft Beëlzebul, en door den overste der duivelen werpt hij de duivelen uit.

23 En hen tot zich geroepen hebbende, zeide hij tot hen in gelijkenissen: Hoe kan de Satan den Satan uitwerpen?

24 En indien een koningrijk tegen zich zelf verdeeld is, zoo kan dat koningrijk niet bestaan.

25 En indien een huis tegen zich zelf verdeeld is, zoo kan dat huis niet bestaan.

26 En indien de Satan tegen zich zelven opstaat, en verdeeld is, zoo kan hij niet bestaan, maar heeft een einde.

27 Er kan niemand in het huis eens sterken ingaan en zijne vaten ontrooven, indien hij niet eerst den sterke bindt; en alsdan zal hij zijn huis berooven.

28 Voorwaar ik zeg u, dat al de zonden den kinderen der menschen zullen vergeven worden, en allerlei lasteringen, waarmede zij zullen gelasterd hebben;

29 Maar zoo wie gelasterd zal hebben tegen den Heiligen Geest, die heeft geene vergeving in der eeuwigheid, maar hij is schuldig des eeuwigen oordeels.

30 Want zij zeiden: Hij heeft eenen onreinen geest.

31 Zoo kwamen dan zijne broeders en zijne moeder; en buiten staande, zonden zij tot hem, en riepen hem.

32 En de schare zat rondom hem; en zij zeiden tot hem: Zie, uwe moeder en uwe broeders daar buiten zoeken u.

33 En hij antwoordde hun, zeggende: Wie is mijne moeder, of mijne broeders?

34 En rondom overzien hebbende, die om hem zaten, zeide hij: Ziet, mijne moeder en mijne broeders.

35 Want zoo wie den wil van God doet, die is mijn broeder, en mijne zuster, en moeder.

HOOFDSTUK 4.

EN hij begon wederom te leeren omtrent de zee; en er vergaderde eene groote schare bij hem, alzoo dat hij in het schip gegaan zijnde, nederzat op de zee; en de geheele schare was op het land aan de zee.

2 En hij leerde hun vele dingen door gelijkenissen, en hij zeide in zijne leering tot hen:

3 Hoort toe: ziet, een zaaijer ging uit om te zaaijen.

4 En het geschiedde in het zaaijen, dat het eene *deel*

zaads viel bij den weg; en
de vogelen des hemels kwa-
men, en aten het op.
5 En het andere viel op
het steenachtige, waar het
niet veel aarde had; en het
ging terstond op, omdat het
geene diepte van aarde had.
6 Maar als de zon opgegaan
was, zoo is het verbrand
geworden, en omdat het geen
wortel had, zoo is het verdord.
7 En het andere viel in
de doornen, en de doornen
wiesen op, en verstikten het-
zelve, en het gaf geene
vrucht.
8 En het andere viel in
de goede aarde, en gaf vrucht,
die opging en wies; en het
eene droeg dertig-, en het
andere zestig-, en het an-
dere honderd*voud.*
9 En hij zeide tot hen:
Wie ooren heeft om te hoo-
ren, die hoore.
10 En als hij nu alleen
was, vraagde hem degenen,
die omtrent hem *waren*, met
de twaalven, naar de gelij-
kenis.
11 En hij zeide tot hen:
Het is u gegeven te ver-
staan de verborgenheid van
het koningrijk Gods; maar
dengenen, die buiten zijn,
geschieden al deze dingen
door gelijkenissen;
12 Opdat zij ziende zien,
en niet bemerken, en hoo-
rende hooren, en niet ver-
staan; opdat zij zich niet te
eeniger tijd bekeeren, en hun
de zonden vergeven worden.
13 En hij zeide tot hen:
Weet gij deze gelijkenis niet?
en hoe zult gij al de gelij-
kenissen verstaan?
14 De zaaijer *is*, *die* het
woord zaait.
15 En deze zijn, die bij den
weg *bezaaid worden:* waarin
het woord gezaaid wordt; en
als zij het gehoord hebben,
zoo komt de Satan terstond,
en neemt het woord weg,
hetwelk in hunne harten ge-
zaaid was.
16 En deze zijn desgelijks,
die op de steenachtige *plaat-
sen* bezaaid worden: welke,
als zij het woord gehoord
hebben, terstond hetzelve
met vreugde ontvangen;
17 En hebben geenen wor-
tel in zich zelven, maar zijn
voor eenen tijd; daarna als
verdrukking of vervolging
komt om des woords wil, zoo
worden zij terstond geërgerd.
18 En deze zijn, die in de
doornen bezaaid worden:
namelijk degenen, die het
woord hooren;
19 En de zorgvuldigheden
dezer wereld, en de verlei
ding des rijkdoms, en de
begeerlijkheden omtrent de
andere dingen, inkomende,
verstikken het woord, en het
wordt onvruchtbaar.
20 En deze zijn, die in de
goede aarde bezaaid zijn:
welke het woord hooren en
aannemen, en dragen vruch-
ten, het eene dertig-, en het
andere zestig-, en het andere
honderd*voud.*
21 En hij zeide tot hen:
Komt ook de kaars, opdat zij

onder de koornmaat of onder het bed gezet worde? *is het* niet, opdat *zij* op den kandelaar gezet worde?

22 Want er is niets verborgen, dat niet geopenbaard zal worden; en er is niets geschied, *om* verborgen *te zijn*; maar opdat het in het openbaar zou komen.

23 Zoo iemand ooren heeft om te hooren, die hoore.

24 En hij zeide tot hen: Ziet, wat gij hoort. Met wat mate gij meet, zal u gemeten worden, en u, die hoort, zal *meer* toegelegd worden.

25 Want zoo wie heeft, dien zal gegeven worden; en wie niet heeft, van dien zal genomen worden, ook dat hij heeft.

26 En hij zeide: Alzoo is het koningrijk Gods, gelijk of een mensch het zaad in de aarde wierp;

27 En *voorts* sliep, en opstond, nacht en dag; en het zaad uitsproot, en lang werd, dat hij zelf niet wist, hoe.

28 Want de aarde brengt van zelve vrucht voort: eerst het kruid, daarna de aar, daarna het volle koren in de aar.

29 En als de vrucht *zich* voordoet, terstond zendt hij de sikkel daarin, omdat de oogst daar is.

30 En hij zeide: Waarbij zullen wij het koningrijk Gods vergelijken? of met wat gelijkenis zullen wij hetzelve gelijken?

31 *Namelijk* bij een mostaardzaad, hetwelk, wanneer het in de aarde gezaaid wordt, het minste is van al de zaden, die op de aarde *zijn*.

32 En wanneer het gezaaid is, gaat het op, en wordt het meeste van al de moeskruiden, en maakt groote takken, alzoo dat de vogelen des hemels onder zijne schaduw kunnen nestelen.

33 En door vele zulke gelijkenissen sprak hij tot hen het woord, naar dat zij het hooren konden.

34 En zonder gelijkenis sprak hij tot hen niet; maar hij verklaarde alles zijnen discipelen in het bijzonder.

35 En op denzelven dag, als het nu avond geworden was, zeide hij tot hen: Laat ons overvaren aan de andere zijde.

36 En zij, de schare gelaten hebbende, namen hem mede, gelijk hij in het schip was; en er waren nog andere scheepjes met hem.

37 En er werd een groote storm van wind, en de baren sloegen over in het schip, alzoo dat het nu vol werd.

38 En hij was in het achterschip, slapende op een oorkussen; en zij wekten hem op, en zeiden tot hem: Meester! bekommert het u niet, dat wij vergaan?

39 En hij opgewekt zijnde, bestrafte den wind, en zeide tot de zee: Zwijg, wees stil! En de wind ging liggen, en er werd groote stilte.

40 En hij zeide tot hen:

Wat zijt gij zoo vreesachtig?
hoe hebt gij geen geloof?
41 En zij vreesden met groote
vreeze, en zeiden tot elkander:
Wie is toch deze,
dat ook de wind en de zee
hem gehoorzaam zijn!

HOOFDSTUK 5.

EN zij kwamen over op de
andere zijde der zee, in
het land der Gadarénen.
2 En zoo als hij uit het
schip gegaan was, terstond
ontmoette hem, uit de graven,
een mensch met eenen
onreinen geest;
3 Dewelke *zijne* woning in
de graven had, en niemand
kon hem binden, ook zelfs
niet met ketenen.
4 Want hij was menigmaal
met boeijen en ketenen gebonden
geweest, en de ketenen
waren van hem in
stukken getrokken, en de
boeijen verbrijzeld, en niemand
was magtig, om hem
te temmen.
5 En hij was altijd, nacht
en dag, op de bergen en in
de graven, roepende en slaande
zich zelven met steenen.
6 Als hij nu Jezus van
verre zag, liep hij *toe*, en
aanbad hem.
7 En met eene groote stem
roepende, zeide hij: Wat heb
ik met u *te doen*, Jezus, gij
Zone Gods, des Allerhoogsten!
Ik bezweer u bij God,
dat gij mij niet pijnigt!
8 (Want hij zeide tot hem:
Gij onreine geest, ga uit van
den mensch!)
9 En hij vraagde hem:
Welk is uw naam? En hij
antwoordde, zeggende: Mijn
naam is Legio, want wij zijn
velen.
10 En hij bad hem zeer, dat
hij hen buiten het land niet
wegzond.
11 En aldaar aan de bergen
was eene groote kudde zwijnen,
weidende.
12 En al de duivelen baden
hem, zeggende: Zend ons
in die zwijnen, opdat wij in
dezelve mogen varen.
13 En Jezus liet het hun
terstond toe. En de onreine
geesten, uitgevaren zijnde,
voeren in de zwijnen; en de
kudde stortte van de steilte
af in de zee, (daar waren
er nu omtrent twee duizend)
en versmoorden in de
zee.
14 En die de zwijnen weidden,
zijn gevlugt en boodschapten
zulks in de stad en
op het land. En zij gingen
uit, om te zien, wat het was,
dat er geschied was.
15 En zij kwamen tot Jezus,
en zagen den bezetene zittende,
en gekleed, en wel bij
zijn verstand, *namelijk* die
het legioen gehad had; en
zij werden bevreesd.
16 En die het gezien hadden,
vertelden hun, wat den
bezetene geschied was, en
ook van de zwijnen.
17 En zij begonnen hem te
bidden, dat hij van hunne
landpalen wegging.
18 En als hij in het schip
ging, bad hem degene, die

bezeten was geweest, dat hij
met hem mogt zijn.
19 Doch Jezus liet hem *dat*
niet toe, maar zeide tot hem:
Ga heen naar uw huis tot
de uwen, en boodschap hun,
wat groote dingen u de Heere
gedaan heeft, en *hoe* Hij zich
uwer ontfermd heeft.
20 En hij ging heen, en be-
gon te verkondigen in het
land van Dekápolis, wat
groote dingen hem Jezus
gedaan had; en zij verwon-
derden zich allen.
21 En als Jezus wederom
in het schip overgevaren was
aan de andere zijde, verga-
derde eene groote schare bij
hem; en hij was bij de zee.
22 En ziet, er kwam een van
de oversten der synagoge,
met name Jaïrus; en hem
ziende, viel hij aan zijne
voeten,
23 En bad hem zeer, zeg-
gende: Mijn dochtertje is in
haar uiterste; *ik bid u*, dat
gij komt en de handen op
haar legt, opdat zij behou-
den worde, en zij zal leven.
24 En hij ging met hem;
en eene groote schare volgde
hem, en zij verdrongen hem.
25 En eene zekere vrouw,
die twaalf jaren den vloed
des bloeds gehad had,
26 En veel geleden had van
vele medicijnmeesters, en al
het hare *daaraan* te koste ge-
legd, en geene baat gevonden
had, maar met welke het
veeleer erger geworden was;
27 *Deze* van Jezus hooren-
de, kwam onder de schare
van achteren, en raakte zijn
kleed aan;
28 Want zij zeide: Indien
ik maar zijne kleederen mag
aanraken, ik zal gezond wor-
den.
29 En terstond is de fon-
teinhaars bloeds opgedroogd,
en zij gevoelde aan haar lig-
chaam, dat zij van die kwaal
genezen was.
30 En terstond Jezus, be-
kennende in zich zelven de
kracht, die van hem uitge-
gaan was, keerde zich om in
de schare, en zeide: Wie
heeft mijne kleederen aan-
geraakt?
31 En zijne discipelen zei-
den tot hem: Gij ziet, dat
de schare u verdringt, en
zegt gij: Wie heeft mij aan-
geraakt?
32 En hij zag rondom, om
haar te zien, die dat gedaan
had.
33 En de vrouw, vreezende
en bevende, wetende, wat
aan haar geschied was, kwam
en viel voor hem neder, en
zeide hem al de waarheid.
34 En hij zeide tot haar:
Dochter! uw geloof heeft u
behouden; ga heen in vrede,
en zijt genezen van deze uwe
kwaal.
35 Terwijl hij nog sprak,
kwamen *eenigen* van *het*
huis des oversten der syna-
goge, zeggende: Uwe dochter
is gestorven, wat zijt gij
den Meester nog moeijelijk?
36 En Jezus, terstond ge-
hoord hebbende het woord,
dat er gesproken werd, zeide

tot den overste der synagoge: Vrees niet, geloof alleenlijk.
37 En hij liet niemand toe hem te volgen, dan Petrus, en Jakobus, en Johannes, den broeder van Jakobus;
38 En kwam in het huis des oversten der synagoge, en zag de beroerte *en degenen*, die zeer weenden en huilden.
39 En ingegaan zijnde, zeide hij tot hen: Wat maakt gij beroerte, en *wat* weent gij? het kind is niet gestorven, maar het slaapt.
40 En zij belachten hem; maar hij, als hij hen allen had uitgedreven, nam bij zich den vader en de moeder des kinds, en degenen, die met hem *waren*, en ging binnen, waar het kind lag.
41 En hij vatte de hand des kinds, en zeide tot haar: Talítha kûmi! hetwelk is, zijnde overgezet: Gij dochtertje, (ik zeg u) sta op!
42 En terstond stond het dochtertje op, en wandelde; want het was twaalf jaren *oud;* en zij ontzetten zich met groote ontzetting.
43 En hij gebood hun zeer, dat niemand datzelve zou weten; en zeide, dat men haar zou te eten geven.

HOOFDSTUK 6.

EN hij ging van daar weg, en kwam in zijn vaderland, en zijne discipelen volgden hem.
2 En als het sabbat geworden was, begon hij in de synagoge te leeren; en velen, die *hem* hoorden, ontzetten zich, zeggende: Van waar *komen* dezen deze dingen? en wat wijsheid is dit, die hem gegeven is, dat ook zulke krachten door zijne handen geschieden?
3 Is deze niet de timmerman, de zoon van Maria, en de broeder van Jakobus en Joses, en van Judas en Simon? en zijn zijne zusters niet hier bij ons? En zij werden aan hem geërgerd.
4 En Jezus zeide tot hen: Een profeet is niet ongeëerd, dan in zijn vaderland, en onder *zijne* magen, en in zijn huis.
5 En hij kon aldaar geene kracht doen; dan hij legde weinigen zieken de handen op, en genas hen.
6 En hij verwonderde zich over hun ongeloof, en omging de vlekken *daar* rondom, leerende.
7 En hij riep tot zich de twaalven, en begon hen uit te zenden twee en twee, en gaf hun magt over de onreine geesten.
8 En hij gebood hun, dat zij niets zouden nemen tot den weg, dan alleenlijk eenen staf, geene male, geen brood, geen geld in den gordel;
9 Maar dat zij schoenzolen zouden aanbinden, en met geen twee rokken gekleed zijn.
10 En hij zeide tot hen; Zoo waar gij in een huis

zult ingaan, blijft daar, totdat gij van daar uitgaat.,
11 En zoo wie u niet zullen ontvangen, noch u hooren, vertrekkende van daar, schudt het stof af, dat onder aan uwe voeten is, hun tot eene getuigenis. Voorwaar zeg ik u: het zal Sodom of Gomórra verdragelijker zijn in den dag des oordeels, dan dezelve stad.
12 En uitgegaan zijnde, predikten zij, dat zij zich zouden bekeeren.
13 En zij wierpen vele duivelen uit, en zalfden vele kranken met olie, en maakten hen gezond.
14 En de koning Heródes hoorde het (want zijn naam was openbaar geworden), en zeide: Johannes, die daar doopte, is van de dooden opgewekt, en daarom werken die krachten in hem.
15 Anderen zeiden: Hij is Elías; en anderen zeiden: Hij is een profeet, of als een der profeten.
16 Maar als het Heródes hoorde, zeide hij: Deze is Johannes, dien ik onthoofd heb; die is van de dooden opgewekt.
17 Want dezelve Heródes, *eenigen* uitgezonden hebbende, had Johannes gevangen genomen, en hem in de gevangenis gebonden, uit oorzaak van Heródias, de huisvrouw van zijnen broeder Filippus, omdat hij haar getrouwd had.
18 Want Johannes zeide tot Heródes: Het is niet geoorloofd de huisvrouw uws broeders te hebben.
19 En Heródias legde op hem toe, en wilde hem dooden, en konde niet:
20 Want Heródes vreesde Johannes, wetende, dat hij een regtvaardig en heilig man was, en hield hem in waarde; en als hij hem hoorde, deed hij vele dingen, en hoorde hem gaarne.
21 En als er een welgelegen dag gekomen was, toen Heródes, op den dag zijner geboorte, eenen maaltijd aanrigtte voor zijne grooten, en de oversten over duizend, en de voornaamsten van Galiléa;
22 En als de dochter van dezelve Heródias inkwam, en danste, en Heródes en dengenen, die mede aanzaten, behaagde, zoo zeide de koning tot het dochtertje: Eisch van mij, wat gij ook wilt, en ik zal het u geven.
23 En hij zwoer haar: Zoo wat gij van mij zult eischen, zal ik u geven, *ook* tot de helft mijns koningrijks!
24 En zij, uitgegaan zijnde, zeide tot hare moeder: Wat zal ik eischen? En die zeide: Het hoofd van Johannes den Dooper.
25 En zij, terstond met haast ingaande tot den koning, heeft het geëischt, zeggende: Ik wil, dat gij mij nu terstond, in eenen schotel, geeft het hoofd van Johannes den Dooper.

26 En de koning, zeer bedroefd geworden zijnde, *nogtans* om de eeden, en degenen, die mede aanzaten, wilde haar *hetzelve* niet afslaan.
27 En de koning zond terstond eenen scherpregter, en gebood zijn hoofd te brengen. Deze nu ging heen, en onthoofdde hem in de gevangenis;
28 En bragt zijn hoofd in eenen schotel, en gaf hetzelve het dochtertje, en het dochtertje gaf hetzelve hare moeder.
29 En als zijne discipelen *dit* hoorden, gingen zij en namen zijn dood ligchaam weg, en leiden dat in een graf.
30 En de apostelen kwamen *weder* zamen tot Jezus, en boodschapten hem alles, beide wat zij gedaan hadden, en wat zij geleerd hadden.
31 En hij zeide tot hen: Komt gijlieden in eene woeste plaats hier alleen, en rust een weinig: want er waren velen, die kwamen en die gingen, en zij hadden zelfs geen gelegen tijd om te eten.
32 En zij vertrokken in een schip, naar eene woeste plaats, alleen.
33 En de scharen zagen hen heenvaren, en velen werden hem kennende, en liepen gezamenlijk te voet van alle steden derwaarts, en kwamen hun voor, en gingen zamen tot hem.
34 En Jezus, uitgaande, zag eene groote schare, en werd innerlijk met ontferming bewogen over hen: want zij waren als schapen, die geenen herder hebben; en hij begon hun vele dingen te leeren.
35 En als het nu laat op den dag geworden was, kwamen zijne discipelen tot hem, en zeiden: Deze plaats is woest, en het is nu laat op den dag;
36 Laat ze van u, opdat zij heengaan in de omliggende dorpen en vlekken, en brooden voor zich zelven mogen koopen: want zij hebben niet, wat zij eten zullen.
37 Maar hij, antwoordende, zeide tot hen: Geeft hij hun te eten. En zij zeiden tot hem: Zullen wij heengaan, en koopen voor twee honderd penningen brood, en hun te eten geven?
38 En hij zeide tot hen: Hoe veel brooden hebt gij? gaat heen en beziet *het*. En toen zij het vernomen hadden, zeiden zij: Vijf, en twee visschen.
39 En hij gebood hun, dat zij hen allen zouden doen nederzitten bij waardschappen, op het groene gras.
40 En zij zaten neder in gedeelten bij honderd te zamen, en bij vijftig te zamen.
41 En als hij de vijf brooden en de twee visschen genomen had, zag hij op naar den hemel, zegende en brak de brooden, en gaf ze zijnen

discipelen, opdat zij ze hun
zouden voorleggen; en de
twee visschen deelde hij voor
allen.
42 En zij aten allen, en
zijn verzadigd geworden.
43 En zij namen op twaalf
volle korven brokken, en van
de visschen.
44 En die daar de brooden
gegeten hadden, waren omtrent vijf duizend mannen.
45 En terstond dwong hij
zijne discipelen in het schip
te gaan, en voor henen te
varen aan de andere zijde
tegen*over* Bethsaïda, terwijl
hij de schare van zich zou
laten.
46 En als hij aan dezelve
hun afscheid gegeven had,
ging hij op den berg om te
bidden.
47 En als het nu avond was
geworden, zoo was het schip
in het midden van de zee,
en hij was alleen op het land.
48 En hij zag, dat zij zich
zeer pijnigden, om *het schip*
voort te krijgen; want de
wind was hun tegen; en omtrent de vierde wake des
nachts, kwam hij tot hen,
wandelende op de zee; en
wilde hen voorbijgaan.
49 En zij, ziende hem wandelen op de zee, meenden,
dat het een spooksel was,
en schreeuwden zeer:
50 Want zij zagen hem
allen, en werden ontroerd;
en terstond sprak hij met
hen, en zeide tot hen: Zijt
welgemoed, ik ben het, vreest
u niet.
51 En hij klom tot hen in
het schip, en de wind stilde;
en zij ontzetten zich boven
mate zeer in zich zelven, en
waren verwonderd.
52 Want zij hadden niet gelet op *het wonder* der brooden: want hun hart was
verhard.
53 En als zij overgevaren
waren, kwamen zij in het
land Gennésaret, en havenden aldaar.
54 En als zij uit het schip
gegaan waren, terstond werden zij hem kennende.
55 *En* het geheele omliggende land doorloopende, begonnen zij op beddekens,
degenen, die kwalijk gesteld
waren, om te dragen, ter
plaatse, waar zij hoorden,
dat hij was.
56 En zoo waar hij kwam,
in vlekken, of steden, of
dorpen, daar leiden zij de
kranken op de markten, en
baden hem, dat zij maar den
zoom zijns kleeds aanraken
mogten; en zoo velen, als er
hem aanraakten, werden gezond.

HOOFDSTUK 7.

En tot hem vergaderden de
farizeën, en sommige der
schriftgeleerden, die van Jeruzalem gekomen waren;
2 En ziende, dat sommige
van zijne discipelen met
onreine, dat is, met ongewasschen handen brood aten,
berispten zij *hen*.
3 Want de farizeën en al de
Joden eten niet, tenzij dat

zij *eerst* de handen dikmaals
wasschen, houdende de in-
zetting der ouden.
4 En van de markt *komende*,
eten zij niet, tenzij dat zij
eerst gewasschen zijn. En ve-
le andere dingen zijn er, die
zij aangenomen hebben te
houden, *als namelijk* de was-
schingen der drinkbekers, en
kannen, en koperen vaten,
en bedden.
5 Daarna vraagden hem de
farizeën en de schriftgeleer-
den: Waarom wandelen uwe
discipelen niet naar de in-
zetting der ouden, maar eten
het brood met ongewasschen
handen?
6 Maar hij antwoordde en
zeide tot hen: Wel heeft Je-
saja van u, geveinsden! ge-
profeteerd, gelijk geschreven
is: Dit volk eert Mij met de
lippen, maar hun hart houdt
zich verre van Mij.
7 Doch te vergeefs eeren zij
Mij, leerende leeringen, *die*
geboden *zijn* der menschen;
8 Want, nalatende het ge-
bod Gods, houdt gij de in-
zettingen der menschen, *als
namelijk* wasschingen der
kannen en drinkbekers; en
andere dergelijke dingen
doet gij vele.
9 En hij zeide tot hen: Gij
doet *zeker* Gods gebod wel te
niet, opdat gij uwe inzetting
zoudt onderhouden.
10 Want Mozes heeft ge-
zegd: Eer uwen vader en
uwe moeder; en: Wie vader
of moeder vloekt, die zal den
dood sterven.
11 Maar gijlieden zegt: Zoo
een mensch tot vader of moe-
der zegt: *Het is* korban (dat
is *te zeggen*, eene gave), zoo
wat u van mij zou kunnen
te nutte komen, *die voldoet*.
12 En gij laat hem niet
meer toe, iets aan zijnen vader
of zijne moeder te doen.
13 Makende *alzoo* Gods
woord krachteloos door uwe
inzetting, die gij ingezet
hebt; en vele dergelijke din-
gen doet gij.
14 En tot zich de gansche
schare geroepen hebbende,
zeide hij tot hen: Hoort mij
allen en verstaat.
15 Er is niets van buiten
den mensch in hem ingaande,
hetwelk hem kan ontreini-
gen; maar de dingen, die van
hem uitgaan, die zijn het,
welke den mensch ontreini-
gen.
16 Zoo iemand ooren heeft
om te hooren, die hoore.
17 En toen hij van de schare
in huis gekomen was, vraag-
den hem zijne discipelen van
de gelijkenis.
18 En hij zeide tot hen:
Zijt ook gij alzoo onweten-
de? Verstaat gij niet, dat
al wat van buiten in den
mensch ingaat, hem niet kan
ontreinigen?
19 Want het gaat niet in
zijn hart, maar in den buik,
en gaat in de heimelijkheid
uit, reinigende al de spijzen.
20 En hij zeide: Hetgeen
uitgaat uit den mensch, dat
ontreinigt den mensch.
21 Want van binnen uit

het hart der menschen komen voort kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen,
22 Dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid, een boos oog, lastering, hoovaardij, onverstand.
23 Al deze booze dingen komen voort van binnen, en ontreinigen den mensch.
24 En van daar opstaande, ging hij weg naar de landpalen van Tyrus en Sidon; en in een huis gegaan zijnde, wilde hij niet, dat het iemand wist en hij kon *nogtans* niet verborgen zijn.
25 Want eene vrouw, welker dochtertje eenen onreinen geest had, van hem gehoord hebbende, kwam en viel neder aan zijne voeten.
26 Deze nu was eene Grieksche vrouw, van geboorte uit Syro-Fenicië; en zij bad hem, dat hij den duivel uitwierp uit hare dochter.
27 Maar Jezus zeide tot haar: Laat eerst de kinderen verzadigd worden; want het is niet betamelijk, dat men het brood der kinderen neme, en den hondekens *voor*werpe.
28 Maar zij antwoordde en zeide tot hem: Ja, Heere! doch ook de hondekens eten onder de tafel van de kruimkens der kinderen.
29 En hij zeide tot haar: Om dezes woords wil ga heen! de duivel is uit uwe dochter uitgevaren.
30 En als zij in haar huis kwam, vond zij, dat de duivel uitgevaren was, en de dochter liggende op het bed.
31 En hij wederom weggegaan zijnde van de landpale van Tyrus en Sidon, kwam aan de zee van Galiléa, door het midden der landpalen van Dekápolis.
32 En zij bragten tot hem eenen doove, die zwaarlijk sprak, en baden hem, dat hij de hand op hem legde.
33 En hem van de schare alleen genomen hebbende, stak hij zijne vingeren in zijne ooren, en gespogen hebbende, raakte hij zijne tong aan;
34 En opwaarts ziende naar den hemel, zuchtte hij, en zeide tot hem: Effatha! dat is, word geopend!
35 En terstond werden zijne ooren geopend, en de band zijner tong werd los, en hij sprak regt.
36 En hij gebood hun lieden, dat zij het niemand zeggen zouden; maar wat hij hun ook gebood, zoo verkondigden zij het des te meer.
37 En zij ontzetten zich boven mate zeer, zeggende: Hij heeft alles wel gedaan, en hij maakt, dat de dooven hooren, en de stommen spreken.

HOOFDSTUK 8.

IN dezelve dagen, als er eene geheel groote schare was, en zij niet hadden, wat zij eten zouden, riep Jezus

zijne discipelen tot zich, en
zeide tot hen:
2 Ik word innerlijk met
ontferming bewogen over de
schare, want zij zijn nu
drie dagen bij mij gebleven,
en hebben niet, wat zij eten
zouden.
3 En indien ik hen nuch-
teren naar hun huis laat
gaan, zoo zullen zij op
den weg bezwijken; want
sommigen van hen komen
van verre.
4 En zijne discipelen ant-
woordden hem: Van waar
zal iemand dezen met broo-
den hier in de woestijn
kunnen verzadigen?
5 En hij vraagde hun:
Hoe veel brooden hebt gij?
En zij zeiden: Zeven.
6 En hij gebood de schare
neder te zitten op de aarde,
en hij nam de zeven broo-
den, en gedankt hebbende,
brak hij ze, en gaf ze zijnen
discipelen, opdat zij ze zou-
den voorleggen, en zij leiden
ze der schare voor.
7 En zij hadden weinige
vischjes; en als hij geze-
gend had, zeide hij, dat zij
ook die zouden voorleggen.
8 En zij hebben gegeten,
en zijn verzadigd geworden,
en zij namen het overschot
der brokken op, zeven man-
den.
9 Die nu gegeten hadden,
waren omtrent vier duizend;
en hij liet hen gaan.
10 En terstond in het schip
gegaan zijnde met zijne dis-
cipelen, is hij gekomen in
de deelen van Dalmanúthá.
11 En de farizeën gingen
uit, en begonnen met hem
te twisten, begeerende van
hem een teeken van den
hemel, hem verzoekende.
12 En hij zwaarlijk zuch-
tende in zijnen geest, zeide:
Wat begeert dit geslacht
een teeken? Voorwaar ik
zeg u: zoo aan dit geslacht
een teeken gegeven zal wor-
den!
13 En hij verliet hen, en
wederom in het schip ge-
gaan zijnde, voer hij weg
naar de andere zijde.
14 En zijne discipelen had-
den vergeten brood mede te
nemen, en hadden niet dan
een brood met zich in het
schip.
15 En hij gebood hun, zeg-
gende: Ziet toe, wacht u
van den zuurdeesem der fa-
rizeën, en van den zuur-
deesem van Heródes.
16 En zij overleiden onder
elkander, zeggende: *Het is*,
omdat wij geene brooden
hebben.
17 En Jezus, *dát* beken-
nende, zeide tot hen: Wat
overlegt gij, dat gij geene
brooden hebt? bemerkt gij
nog niet, en verstaat gij
niet? hebt gij nog uw ver-
harde hart?
18 Oogen hebbende, ziet
gij niet? en ooren hebbende,
hoort gij niet?
19 En gedenkt gij niet, toen
ik de vijf brooden brak onder
de vijf duizend mannen, hoe
veel volle korven met brok-

ken gij opnaamt? Zij zeggen
hem: Twaalf.
20 En toen ik de zeven *brak*
onder de vier duizend mannen,
hoeveel volle manden
met brokken gij opnaamt?
En zij zeiden: Zeven.
21 En hij zeide tot hen:
Hoe verstaat gij niet?
22 En hij kwam te Bethsaïda;
en zij bragten tot hem
eenen blinde, en baden hem,
dat hij hem aanraakte.
23 En de hand des blinden
genomen hebbende, leidde
hij hem uit buiten het vlek,
en spoog in zijne oogen, en
leide de handen op hem, en
vraagde hem, of hij iets zag.
24 En hij, opziende, zeide:
Ik zie de menschen, want
ik zie hen, als boomen, wandelen.
25 Daarna leide hij de handen
wederom op zijne oogen,
en deed hem opzien. En hij
werd hersteld, en zag hen
allen ver en klaar.
26 En hij zond hem naar
zijn huis, zeggende: Ga niet
in het vlek, en zeg het niemand
in het vlek.
27 En Jezus ging uit en zijne
discipelen naar de vlekken
van Cesaréa Filippi. En op
den weg vraagde hij zijne
discipelen, zeggende tot hen:
Wie zeggen de menschen,
dat ik ben?
28 En zij antwoordden:
Johannes de Dooper; en
anderen: Elías; en anderen:
Een van de profeten.
29 En hij zeide tot hen:
Maar gijlieden, wie zegt gij,
dat ik ben? En Petrus, antwoordende,
zeide tot hem:
Gij zijt de Christus.
30 En hij gebood hun scherpelijk,
dat zij het niemand
zouden zeggen van hem.
31 En hij begon hun te leeren,
dat de Zoon des menschen
veel moest lijden, en
verworpen worden van de
ouderlingen, en overpriesteren,
en schriftgeleerden,
en gedood worden, en na drie
dagen wederom opstaan.
32 En dit woord sprak hij
vrij uit: en Petrus hem tot
zich genomen hebbende, begon
hem te bestraffen;
33 Maar hij, zich omkeerende,
en zijne discipelen aanziende,
bestrafte Petrus, zeggende:
Ga heen, achter mij,
Satanas! want gij verzint
niet de dingen, die Gods zijn,
maar die der menschen zijn.
34 En tot zich geroepen
hebbende de schare met zijne
discipelen, zeide hij tot hen:
Zoo wie achter mij wil komen,
die verloochene zich
zelven, en neme zijn kruis
op, en volge mij.
35 Want zoo wie zijn leven
zal willen behouden, die zal
hetzelve verliezen; maar zoo
wie zijn leven zal verliezen,
om mijnentwil, en *om* des
evangelies *wil*, die zal hetzelve
behouden.
36 Want wat zou het den
mensch baten, zoo hij de
geheele wereld won, en zijner
ziele schade leed?
37 Of wat zal een mensch geven
tot lossing van zijne ziel?

38 Want zoo wie zich mijns
en mijner woorden zal geschaamd hebben, in dit overspelig en zondig geslacht, diens zal zich de Zoon des menschen ook schamen, wanneer hij zal komen in de heerlijkheid zijns Vaders, met de heilige engelen.

HOOFDSTUK 9.

EN hij zeide tot hen: Voorwaar ik zeg u, dat er sommigen zijn van degenen, die hier staan, die den dood niet zullen smaken, totdat zij zullen hebben gezien, dat het koningrijk Gods met kracht gekomen is.
2 En na zes dagen, nam Jezus met zich Petrus, en Jakobus, en Johannes, en bragt hen op eenen hoogen berg bezijden alleen; en hij werd voor hen van gedaante veranderd.
3 En zijne kleederen werden blinkende, zeer wit als sneeuw, hoedanige geen voller op aarde *zoo* wit maken kan.
4 En van hen werd gezien Elías met Mozes, en zij spraken met Jezus.
5 En Petrus, antwoordende, zeide tot Jezus: Rabbi! het is goed, dat wij hier zijn, en laat ons drie tabernakelen maken, voor u eenen, en voor Mozes eenen, en voor Elías eenen.
6 Want hij wist niet, wat hij zeide: want zij waren zeer bevreesd.
7 En er kwam eene wolk, die hen overschaduwde, en
eene stem kwam uit de wolk, zeggende: Deze is mijn geliefde Zoon, hoort hem!
8 En haastelijk rondom ziende, zagen zij niemand meer, dan Jezus alleen bij zich.
9 En als zij van den berg af kwamen, gebood hij hun, dat zij niemand verhalen zouden, hetgeen zij gezien hadden, dan wanneer de Zoon des menschen uit de dooden zou opgestaan zijn.
10 En zij behielden dit woord bij zich zelven, vragende onder elkander, wat het was, uit de dooden opstaan.
11 En zij vraagden hem, zeggende: Waarom zeggen de schriftgeleerden, dat Elías eerst komen moet?
12 En hij, antwoordende, zeide tot hen: Elías zal wel eerst komen, en alles wederoprigten; en *het zal geschieden*, gelijk geschreven is van den Zoon des menschen, dat hij veel lijden zal en veracht worden.
13 Maar ik zeg u, dat ook Elías gekomen is, en zij hebben hem gedaan al wat zij gewild hebben, gelijk van hem geschreven is.
14 En als hij bij de discipelen gekomen was, zag hij eene groote schare rondom hen, en *eenige* schriftgeleerden met hen twistende.
15 En terstond de geheele schare hem ziende, werd verbaasd, en toeloopende groetten zij hem.

16 En hij vraagde den schriftgeleerden: Wat twist gij met dezen?
17 En een uit de schare, antwoordende, zeide: Meester! ik heb mijnen zoon tot u gebragt, die eenen stommen geest heeft.
18 En waar hij hem ook aangrijpt, zoo scheurt hij hem, en schuimt, en knerst met zijne tanden, en verdort; en ik heb uwen discipelen gezegd, dat zij hem zouden uitwerpen, en zij hebben niet gekonnen.
19 En hij antwoordde hem, en zeide: O ongeloovig geslacht! hoe lang zal ik nog bij ulieden zijn? hoe lang zal ik u nog verdragen? brengt hem tot mij.
20 En zij bragten denzelven tot hem: en als hij hem zag, scheurde hem terstond de geest; en hij vallende op de aarde, wentelde zich al schuimende.
21 En hij vraagde zijnen vader: Hoe langen tijd is het, dat hem dit overkomen is? En hij zeide: Van *zijne* kindschheid af.
22 En menigmaal heeft hij hem ook in het vuur en in het water geworpen, om hem te verderven; maar zoo gij iets kunt, wees met innerlijke ontferming over ons bewogen, en help ons.
23 En Jezus zeide tot hem: Zoo gij kunt gelooven, alle dingen zijn mogelijk dengenen, die gelooft.
24 En terstond de vader des kinds, roepende met tranen, zeide: Ik geloof, Heere! kom mijne ongeloovigheid te hulp.
25 En Jezus ziende, dat de schare gezamenlijk toeliep, bestrafte den onreinen geest, zeggende tot hem: Gij stomme en doove geest! ik beveel u, ga uit van hem, en kom niet meer in hem.
26 En hij roepende, en hem zeer scheurende, ging uit; en *het kind* werd als dood, alzoo dat velen zeiden, dat het gestorven was.
27 En Jezus, hem bij de hand grijpende, rigtte hem op; en hij stond op.
28 En als hij in huis gegaan was, vraagden hem zijne discipelen alleen: Waarom hebben wij hem niet kunnen uitwerpen?
29 En hij zeide tot hen: Dit geslacht kan nergens door uitgaan, dan door bidden en vasten.
30 En van daar weggaande, reisden zij door Galiléa; en hij wilde niet, dat het iemand wist.
31 Want hij leerde zijne discipelen, en zeide tot hen: De Zoon des menschen zal overgeleverd worden in de handen der menschen, en zij zullen hem dooden; en gedood zijnde, zal hij ten derden dage wederopstaan.
32 Maar zij verstonden dat woord niet, en zij vreesden hem te vragen.
33 En hij kwam te Kapérnaüm, en in het huis ge-

komen zijnde, vraagde hij
hen : Waarvan hadt gij
woorden onder elkander op
den weg?
34 Doch zij zwegen : want
zij waren onder elkander in
woorden geweest op den
weg, wie de meeste *zou zijn*.
35 En nedergezeten zijnde,
riep hij de twaalven, en zeide
tot hen ; Indien iemand wil
de eerste zijn, die zal de
laatste van allen zijn, en
aller dienaar.
36 En nemende een kinde-
ken, stelde hij dat midden
onder hen, en omving het
met zijne armen, en zeide
tot hen :
37 Zoo wie een van zcoda-
nige kinderkens zal ontvan-
gen in mijnen naam, die
ontvangt mij ; en zoo wie
mij zal ontvangen, die ont-
vangt mij niet, maar Dien,
die mij gezonden heeft.
38 En Johannes antwoord-
de hem, zeggende : Meester !
wij hebben eenen gezien,
die de duivelen uitwierp in
uwen naam, welke ons niet
volgt ; en wij hebben het
hem verboden, omdat hij ons
niet volgt.
39 Doch Jezus zeide : Ver-
biedt hem niet : want er is
niemand, die eene kracht
doen zal in mijnen naam, en
haastelijk van mij zal kun-
nen kwalijk spreken.
40 Want wie tegen ons niet
is, die is voor ons.
41 Want zoo wie ulieden
eenen beker waters zal te
drinken geven in mijnen
naam, omdat gij *discipelen*
van Christus zijt, voorwaar
zeg ik u, hij zal zijnen loon
geenszins verliezen.
42 En zoo wie eenen van
deze kleinen, die in mij ge-
looven, ergert, het ware hem
beter, dat een molensteen
om zijnen hals gedaan ware,
en dat hij in de zee gewor-
pen ware.
43 En indien uwe hand u
ergert, houwt ze af : het is
u beter verminkt tot het le-
ven in te gaan, dan de twee
handen hebbende, heen te
gaan in de hel, in het on-
uitblusschelijk vuur ;
44 Waar hun worm niet
sterft, en het vuur niet uit-
gebluscht wordt.
45 En indien uw voet u
ergert, houwt hem af : het
is u beter kreupel tot het
leven in te gaan, dan de twee
voeten hebbende, geworpen
te worden in de hel, in het
on uitblusschelijk vuur ;
46 Waar hun worm niet
sterft, en het vuur niet uit-
gebluscht wordt.
47 En indien uw oog u er-
gert, werpt het uit : het is u
beter maar een oog hebben-
de, in het koningrijk Gods
in te gaan, dan twee oogen
hebbende, in het helsche
vuur geworpen te worden ;
48 Waar hun worm niet
sterft, en het vuur niet uit-
gebluscht wordt.
49 Want een ieder zal met
vuur gezouten worden, en
iedere offerande zal met zout
gezouten worden.

50 Het zout is goed; maar
indien het zout onzout wordt,
waarmede zult gij dat smakelijk
maken? Hebt zout
in u zelven, en houdt vrede
onder elkander.

HOOFDSTUK 10.

EN van daar opgestaan
zijnde, ging hij naar de
landpalen van Judéa, door
de overzijde van de Jordaan;
en de scharen kwamen wederom
zamen bij hem, en,
gelijk hij gewoon was, leerde
hij hen wederom.
2 En de farizeën, tot hem
komende, vraagden hem: of
het een' man geoorloofd is,
zijne vrouw te verlaten; hem
verzoekende.
3 Maar hij, antwoordende,
zeide tot hen: Wat heeft u
Mozes geboden?
4 En zij zeiden: Mozes heeft
toegelaten eenen scheidbrief
te schrijven, en *haar* te verlaten.
5 En Jezus, antwoordende,
zeide tot hen: Van wege
de hardigheid uwer harten
heeft hij ulieden dat gebod
geschreven;
6 Maar van het begin der
schepping heeft ze God man
en vrouw gemaakt.
7 Daarom zal een mensch
zijnen vader en zijne moeder
verlaten, en zal zijne vrouw
aanhangen;
8 En die twee zullen tot
één vleesch zijn, alzoo dat
zij niet meer twee zijn, maar
één vleesch.
9 Hetgeen dan God zamengevoegd
heeft, scheide de
mensch niet.
10 En in het huis vraagden
hem zijne discipelen wederom
van hetzelve.
11 En hij zeide tot hen:
Zoo wie zijne vrouw verlaat,
en eene andere trouwt, die
doet overspel tegen haar.
12 En indien eene vrouw
haren man zal verlaten, en
met een' anderen trouwen,
die doet overspel.
13 En zij bragten kinderkens
tot hem, opdat hij ze
aanraken zou; en de discipelen
bestraften degenen,
die ze tot hem bragten.
14 Maar Jezus, *dat* ziende,
nam het zeer kwalijk, en
zeide tot hen: Laat de kinderkens
tot mij komen, en
verhindert ze niet, want derzulken
is het koningrijk
Gods.
15 Voorwaar zeg ik u: zoo
wie het koningrijk Gods niet
ontvangt, gelijk een kindeken,
die zal in hetzelve
geenszins ingaan.
16 En hij omving ze met
zijne armen, en de handen
op hen gelegd hebbende,
zegende hij dezelve.
17 En als hij uitging op den
weg, liep een tot hem, en
voor hem op de knieën vallende,
vraagde hem: Goede
Meester! wat zal ik doen,
opdat ik het eeuwige leven
beërve?
18 En Jezus zeide tot hem:
Wat noemt gij mij goed?
niemand is goed, dan één,
namelijk God.

19 Gij weet de geboden: Gij zult geen overspel doen; gij zult niet dooden; gij zult niet stelen; gij zult geene valsche getuigenis geven; gij zult niemand te kort doen; eer uwen vader en uwe moeder.

20 Doch hij, antwoordende, zeide tot hem: Meester! al deze dingen heb ik onderhouden van mijne jongheid af.

21 En Jezus, hem aanziende, beminde hem, en zeide tot hem: Een ding ontbreekt u, ga heen, verkoop alles, wat gij hebt, en geef het den armen, en gij zult eenen schat hebben in den hemel; en kom herwaarts, neem het kruis op, en volg mij.

22 Maar hij, treurig geworden zijnde over dat woord, ging bedroefd weg; want hij had vele goederen.

23 En Jezus rondom ziende, zeide tot zijne discipelen: Hoe bezwaarlijk zullen degenen, die goed hebben, in het koningrijk Gods inkomen!

24 En de discipelen werden verbaasd over deze zijne woorden. Maar Jezus, wederom antwoordende, zeide tot hen: Kinderen! hoe zwaar is het, dat degenen, die op het goed hun betrouwen zetten, in het koningrijk Gods ingaan!

25 Het is ligter, dat een kemel ga door het oog van eene naald; dan dat een rijke in het koningrijk Gods inga.

26 En zij werden nog meer verslagen, zeggende tot elkander: Wie kan dan zalig worden?

27 Doch Jezus, hen aanziende, zeide: Bij de menschen is het onmogelijk, maar niet bij God: want alle dingen zijn mogelijk bij God.

28 En Petrus begon tot hem te zeggen: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn u gevolgd.

29 En Jezus, antwoordende, zeide: Voorwaar zeg ik ulieden: er is niemand, die verlaten heeft huis, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of vrouw, of kinderen, of akkers, om mijnentwil en des evangelies *wil*,

30 Of hij ontvangt honderdvoud, nu in dezen tijd, huizen, en broeders, en zusters, en moeders, en kinderen, en akkers, met de vervolgingen, en in de toekomende eeuw het eeuwige leven.

31 Maar vele eersten zullen de laatsten zijn, en *velen*, die de laatsten *zijn*, de eersten.

32 En zij waren op den weg, gaande op naar Jerûzalem; en Jezus ging voor hen; en zij waren verbaasd, en hem volgende, waren zij bevreesd. En de twaalven wederom tot zich nemende, begon hij hun te zeggen de dingen, die hem overkomen zouden;

33 *Zeggende:* Ziet, wij gaan op naar Jerûzalem, en de Zoon des menschen zal den overpriesteren, en den schriftgeleerden overgeleverd worden, en zij zullen hem ter dood veroordeelen, en hem

den Heidenen overleveren;
34 En zij zullen hem be-
spotten, en hem geeselen, en
hem bespuwen, en hem doo-
den; en ten derden dage zal
hij weder opstaan.
35 En tot hem kwamen Ja-
kobus en Johannes, de zonen
van Zebedéüs, zeggende:
Meester! wij wilden *wel*, dat
gij ons deedt, zoo wat wij
begeeren zullen.
36 En hij zeide tot hen:
Wat wilt gij, dat ik u doe?
37 En zij zeiden tot hem:
Geef ons, dat wij mogen zit-
ten, de een aan uwe regter-
en de ander aan uwe linker-
hand in uwe heerlijkheid.
38 Maar Jezus zeide tot hen:
Gij weet niet, wat gij begeert.
Kunt gij den drinkbeker
drinken, dien ik drink, en
met den doop gedoopt wor-
den, daar ik mede gedoopt
worde?
39 En zij zeiden tot hem:
Wij kunnen. Doch Jezus
zeide tot hen: Den drink-
beker, dien ik drink, zult
gij wel drinken, en met den
doop gedoopt worden, daar
ik mede gedoopt worde;
40 Maar het zitten tot mij-
ne regter- en tot mijne lin-
ker*hand*, staat bij mij niet
te geven; maar *het zal ge-
geven worden* dien het be-
reid is.
41 En als de *andere* tien
dit hoorden, begonnen zij
het van Jakobus en Johan-
nes zeer kwalijk te nemen.
42 Maar Jezus, hen tot
zich geroepen hebbende,
zeide tot hen: Gij weet, dat
degenen, die geacht worden
oversten te zijn der volken,
heerschappij voeren over
hen, en hunne grooten ge-
bruiken magt over hen.
43 Doch alzoo zal het on-
der u niet zijn; maar zoo
wie onder u groot zal willen
worden, die zal uw dienaar
zijn.
44 En zoo wie van u de
eerste zal willen worden,
die zal aller dienstknecht
zijn.
45 Want ook de Zoon des
menschen is niet gekomen,
om gediend te worden, maar
om te dienen, en zijne ziel
te geven *tot* een rantsoen
voor velen.
46 En zij kwamen te Jeri-
cho. En als hij, en zijne
discipelen, en eene groote
schare van Jericho uitging,
zat de zoon van Timéüs,
Bar-timéüs de blinde, aan
den weg, bedelende.
47 En hoorende, dat het
Jezus de Nazaréner was,
begon hij te roepen en te
zeggen: Jezus, gij Zone
Davids! ontferm u mijner.
48 En velen bestraften
hem, opdat hij zwijgen zou;
maar hij riep zoo veel te
meer: Gij Zone Davids!
ontferm u mijner.
49 En Jezus, *stil*staande,
zeide, dat men hem roepen
zou; en zij riepen den blin-
de, zeggende tot hem: Heb
goeden moed, sta op, hij
roept u.
50 En hij, zijnen mantel

afgeworpen hebbende, stond
op, en kwam tot Jezus.
51 En Jezus antwoordende,
zeide tot hem: Wat wilt gij,
dat ik u doen zal? En de blinde
de zeide tot hem: Rabboni!
dat ik ziende mag worden.
52 En Jezus zeide tot hem:
Ga heen, uw geloof heeft u
behouden. En terstond werd
hij ziende, en volgde Jezus
op den weg.

HOOFDSTUK 11.

EN toen zij Jeruzalem genaakten, te Bethfagé, en
Bethanië, aan den Olijfberg,
zond hij twee van zijne discipelen uit,
2 En zeide tot hen: Gaat
heen in het vlek, dat tegen
u over is; en terstond als
gij in hetzelve komt, zult
gij vinden een veulen gebonden, op he twelk geen
mensch gezeten heeft, ontbindt het en brengt het.
3 En indien iemand tot u
zegt: Waarom doet gij dat?
zoo zegt, dat de Heere hetzelve van noode heeft; en
hij zal het terstond herwaarts zenden.
4 En zij gingen heen, en
vonden het veulen gebonden
bij de deur, buiten aan de
wegscheiding, en zij ontbonden hetzelve.
5 En sommigen van degenen, die aldaar stonden, zeiden tot hen: Wat doet gij,
dat gij het veulen ontbindt?
6 Doch zij zeiden tot hen,
gelijk Jezus bevolen had;
en zij lieten ze gaan.
7 En zij bragten het veulen tot Jezus, en wierpen
hunne kleederen daarop; en
hij zat op hetzelve.
8 En velen spreidden hunne kleederen op den weg,
en anderen hieuwen meijen
van de boomen, en spreidden ze op den weg.
9 En die voorgingen en die
volgden, riepen, zeggende:
Hosanna! gezegend *is* hij,
die komt in den naam des
Heeren!
10 Gezegend *zij* het koningrijk van onzen vader David,
hetwelk komt in den naam
des Heeren! Hosanna in de
hoogste *hemelen!*
11 En Jezus kwam binnen
Jeruzalem, en in den tempel; en als hij alles rondom
besien had, en het nu avondstond was, ging hij uit naar
Bethanië met de twaalven.
12 En des anderen daags,
als zij uit Bethanië gingen,
hongerde hem.
13 En ziende van verre
eenen vijgeboom, die bladeren had, ging hij, *om te zien*,
of hij ook iets op denzelven
zou vinden; en daarbij gekomen zijnde, vond hij niet
dan bladeren; want het was
de tijd der vijgen niet.
14 En Jezus, antwoordende,
zeide tot denzelven: Niemand ete *eenige* vrucht meer
van u in der eeuwigheid!
En zijne discipelen hoorden
het.
15 En zij kwamen to Jeruzalem; en Jezus, in den tempel gegaan zijnde, begon de-

genen, die in den tempel
verkochten en kochten, uit
te drijven; en de tafelen
der wisselaars, en de zit-
stoelen dergenen, die de
duiven verkochten, keerde
hij om;
16 En liet niet toe, dat
iemand eenig vat door den
tempel droeg.
17 En hij leerde, zeggende
tot hen: Is er niet geschre-
ven: Mijn huis zal een huis
des gebeds genaamd worden
allen volken? maar gij hebt
dat *tot* eenen kuil der moor-
denaren gemaakt.
18 En de schriftgeleerden
en de overpriesters hoorden
dat, en zochten, hoe zij hem
dooden zouden: want zij
vreesden hem, omdat de
gansche schare ontzet was
over zijne leer.
19 En als het nu laat ge-
worden was, ging hij uit
buiten de stad.
20 En des morgens vroeg
voorbijgaande, zagen zij, dat
de vijgeboom verdord was,
van de wortelen af.
21 En Petrus, *zulks* indach-
tig geworden zijnde, zeide
tot hem: Rabbi! zie, de vij-
geboom, dien gij vervloekt
hebt, is verdord.
22 En Jezus, antwoorden-
de, zeide tot hen: Hebt
geloof op God.
23 Want voorwaar zeg ik
u, dat zoo wie tot dezen
berg zal zeggen: Word op-
geheven en in de zee ge-
worpen; en niet zal twijfe-
len in zijn hart, maar zal
gelooven, dat hetgeen hij
zegt geschieden zal, het zal
hem geworden, zoo wat hij
zegt.
24 Daarom zeg ik u: alle
dingen, die gij biddende be-
geert, geloofte, dat gij ze
ontvangen zult, en zij zul-
len u geworden.
25 En wanneer gij staat
om te bidden, vergeeft, in-
dien gij iets hebt tegen
iemand; opdat ook uw Va-
der, die in de hemelen is,
ulieden uwe misdaden ver-
geve.
26 Maar indien gij niet
vergeeft, zoo zal uw Vader,
die in de hemelen is, ook
uwe misdaden niet vergeven.
27 En zij kwamen weder-
om te Jeruzalem. En als
hij in den tempel wandelde,
kwamen tot hem de over-
priesters, en de schriftge-
leerden, en de ouderlingen,
28 En zeiden tot hem:
Door wat magt doet gij deze
dingen? En wie heeft u
deze magt gegeven, dat gij
deze dingen doen zoudt?
29 Maar Jezus, antwoor-
dende, zeide tot hen: Ik
zal u ook een woord vra-
gen; antwoordt mij ook, en
zoo zal ik u zeggen, door
wat magt ik deze dingen doe:
30 De doop van Johannes,
was die uit den hemel, of
uit de menschen? antwoordt
mij.
31 En zij overleiden onder
zich, zeggende: indien wij
zeggen: Uit den hemel;
zoo zal hij zeggen: Waar-

om hebt gij hem dan niet
geloofd?
32 Maar indien wij zeggen:
Uit de menschen; zoo vreezen
wij het volk: want zij
hielden allen van Johannes,
dat hij waarlijk een profeet
was.
33 En, antwoordende, zeiden
zij tot Jezus: Wij weten
het niet. En Jezus, antwoordende,
zeide tot hen:
Zoo zeg ik u ook niet, door
wat magt ik deze dingen doe.

HOOFDSTUK 12.

EN hij begon door gelijkenissen
tot hen te zeggen:
Een mensch plantte
eenen wijngaard, en zette
eenen tuin daarom, en groef
eenen wijnpersbak, en bouwde
eenen toren, en verhuurde
dien aan de landlieden, en
reisde buiten 's lands.
2 En als de tijd was, zond
hij eenen dienstknecht tot
de landlieden, opdat hij van
de landlieden ontvinge van
de vrucht des wijngaards.
3 Maar zij namen en sloegen
hem, en zonden *hem*
ledig heen.
4 En hij zond wederom
eenen anderen dienstknecht
tot hen, en dien steenigden
zij, en wondden hem het
hoofd, en zonden *hem* henen,
schandelijk gehandeld
zijnde.
5 En wederom zond hij
eenen anderen, en dien
doodden zij; en vele anderen,
waarvan zij sommigen sloegen,
en sommigen doodden.
6 Als hij dan nog eenen
zoon had, die hem lief was,
zoo heeft hij ook dien ten
laatste tot hen gezonden,
zeggende: Zij zullen immers
mijnen zoon ontzien.
7 Maar die landlieden zeiden
onder elkander: Deze is
de erfgenaam, komt, laat ons
hem dooden, en de erfenis
zal onze zijn.
8 En zij namen en doodden
hem, en wierpen *hem* uit,
buiten den wijngaard.
9 Wat zal dan de heer des
wijngaards doen? Hij zal komen,
en de landlieden verderven,
en den wijngaard
aan anderen geven.
10 Hebt gij ook deze Schrift
niet gelezen: De steen, dien
de bouwlieden verworpen
hebben, deze is geworden tot
een hoofd des hoeks;
11 Van den Heere is dit geschied,
en het is wonderlijk
in onze oogen?
12 En zij zochten hem te
vangen, maar zij vreesden
de schare: want zij verstonden,
dat hij die gelijkenis
op hen sprak; en zij verlieten
hem en gingen weg.
13 En zij zonden tot hem
eenige der farizeeën en der
herodianen, opdat zij hem in
zijne rede vangen zouden.
14 Deze nu kwamen en zeiden
tot hem: Meester! wij
weten, dat gij waarachtig
zijt, en naar niemand vraagt;
want gij ziet den persoon
der menschen niet aan, maar
gij leert den weg Gods in
der waarheid: is het geoor-

loofd, den keizer schatting te geven, of niet? zullen wij geven, of niet geven?

15 En hij, wetende hunne geveinsdheid, zeide tot hen: Wat verzoekt gij mij? brengt mij eenen penning, dat ik *hem* zie.

16 En zij bragten *eenen*. En hij zeide tot hen: Wiens is dit beeld, en het opschrift? En zij zeiden tot hem: Des keizers.

17 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Geeft dan den keizer, dat des keizers is, en Gode dat Gods is. En zij verwonderden zich over hem.

18 En de sadduceën kwamen tot hem, welke zeggen, dat er geene opstanding is, en vraagden hem, zeggende:

19 Meester! Mozes heeft ons geschreven: indien iemands broeder sterft, en eene vrouw achterlaat, en geene kinderen nalaat, dat zijn broeder deszelfs vrouw nemen zal, en zijnen broeder zaad verwekken.

20 Er waren nu zeven broeders, en de eerste nam eene vrouw, en stervende liet geen zaad na.

21 De tweede nam haar ook, en is gestorven, en ook deze liet geen zaad na; en de derde desgelijks.

22 En al de zeven namen dezelve, en lieten geen zaad na; de laatste van allen is ook de vrouw gestorven.

23 In de opstanding dan, wanneer zij zullen opgestaan zijn, wiens vrouw zal zij van dezen zijn? want die zeven hebben haar tot eene vrouw gehad.

24 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Dwaalt gij niet, daarom dat gij de Schriften niet weet, noch de kracht Gods?

25 Want als zij uit de dooden zullen opgestaan zijn, dan trouwen zij niet, noch worden ten huwelijk gegeven; maar zij zijn gelijk engelen, die in de hemelen *zijn*.

26 Doch aangaande de dooden, dat zij opgewekt zullen worden, hebt gij niet gelezen in het boek van Mozes, hoe God in den doornen bosch tot hem gesproken heeft, zeggende: Ik ben de God Abrahams, en de God Izaks, en de God Jakobs?

27 God is niet een *God* der dooden, maar een God der levenden. Gij dwaalt dan zeer.

28 En een der schriftgeleerden hoorende, dat zij te zamen in woorden waren, *en* wetende dat hij, hun wel geantwoord had, kwam tot hem, en vraagde hem: Welk is het eerste gebod van allen?

29 En Jezus antwoordde hem: Het eerste van al de geboden is: Hoor, Israël! de Heere, onze God, is een eenig Heere.

30 En gij zult den Heere, uwen God, liefhebben uit geheel uw hart, en uit geheel uwe ziel, en uit geheel uw verstand, en uit geheel

uwe kracht. Dit is het eerste gebod.
31 En het tweede *aan dit* gelijk, *is* dit: Gij zult uwen naaste liefhebben als u zelven. Er is geen ander gebod, grooter dan deze.
32 En de schriftgeleerde zeide tot hem: Meester! gij hebt wel in der waarheid gezegd, dat er een eenig God is, en er is geen ander dan Hij;
33 En Hem lief te hebben uit geheel het hart, en uit geheel het verstand, en uit geheel de ziel, en uit geheel de kracht; en den naaste lief te hebben als zich zelven, is meer dan al de brandofferen en de slagtofferen.
34 En Jezus ziende, dat hij verstandelijk geantwoord had, zeide tot hem: Gij zijt niet verre van het koningrijk Gods. En niemand durfde hem meer vragen.
35 En Jezus antwoordde en zeide, leerende in den tempel: Hoe zeggen de schriftgeleerden, dat de Christus een zoon van David is?
36 Want David zelf heeft door den Heiligen Geest gezegd: De Heere heeft gezegd tot mijnen Heere: Zit aan mijne regter *hand*, totdat Ik uwe vijanden zal gezet hebben tot eene voetbank uwer voeten.
37 David dan zelf noemt hem *zijnen* Heere, en hoe is hij zijn zoon? En de menigte der schare hoorde hem gaarne.
38 En hij zeide tot hen in zijne leer: Wacht u voor de schriftgeleerden, die daar gaarne willen wandelen in lange kleederen, en gegroet zijn op de markten,
39 En de voorgestoelten *hebben* in de synagogen, en de vooraanzittingen in de maaltijden;
40 Welke de huizen der weduwen opeten, en *dat* onder den schijn van lang te bidden. Deze zullen zwaarder oordeel ontvangen.
41 En Jezus, gezeten zijnde tegenover de schatkist, zag, hoe de schare geld wierp in de schatkist; en vele rijken wierpen veel *daarin*.
42 En er kwam eene arme weduwe, die twee kleine *penningen daarin* wierp, hetwelk is een oort.
43 En *Jezus*, zijne discipelen tot zich geroepen hebbende, zeide tot hen: Voorwaar ik zeg u, dat deze arme weduwe meer ingeworpen heeft, dan allen, die in de schatkist geworpen hebben.
44 Want zij allen hebben van hunnen overvloed *daarin* geworpen; maar deze heeft van haar gebrek, al wat zij had, *daarin* geworpen, haren ganschen leeftogt.

HOOFDSTUK 13.

EN als hij uit den tempel ging, zeide een van zijne discipelen tot hem: Meester! zie, hoedanige steenen, en hoedanige gebouwen!
2 En Jezus, antwoordende,

zeide tot hem: Ziet gij deze
groote gebouwen? Er zal niet
een steen op den *anderen*
steen gelaten worden, die
niet afgebroken zal worden.
3 En als hij gezeten was
op den Olijfberg, tegen den
tempel over, vraagden hem
Petrus, en Jakobus, en Johannes, en Andréas, alleen:
4 Zeg ons, wanneer zullen
deze dingen zijn? en welk
is het teeken, wanneer deze
dingen alle voleindigd zullen worden?
5 En Jezus, hun antwoordende, begon te zeggen:
Ziet toe, dat u niemand verleide.
6 Want velen zullen komen
onder mijnen naam, zeggende: Ik ben *de Christus;* en
zullen velen verleiden.
7 En wanneer gij zult hooren van oorlogen, en geruchten van oorlogen, zoo wordt
niet verschrikt; want *dit*
moet geschieden; maar nog
is het einde niet.
8 Want het *eene* volk zal
tegen het *andere* volk opstaan, en het *eene* koningrijk
tegen het *andere* koningrijk;
en er zullen aardbevingen
zijn in verscheidene plaatsen, en er zullen hongersnooden wezen, en beroerten.
Deze dingen zijn *maar* beginselen der smarten.
9 Maar ziet gij voor u zelven toe: want zij zullen u
overleveren in de raadsvergaderingen, en in de synagogen; gij zult geslagen worden, en voor stadhouders en
koningen zult gij gesteld
worden, om mijnentwil, hun
tot eene getuigenis.
10 En het evangelie moet
eerst gepredikt worden onder al de volken.
11 Doch wanneer zij u leiden zullen, om u over te
leveren, zoo zijt te voren
niet bezorgd, wat gij spreken zult, en bedenkt het
niet; maar zoo wat u in die
ure gegeven zal worden, dat
spreekt, want gij zijt het
niet, die spreekt, maar de
Heilige Geest.
12 En de *eene* broeder zal
den *anderen* broeder overleveren tot den dood, en de
vader het kind; en de kinderen zullen opstaan tegen
de ouders, en zullen hen
dooden.
13 En gij zult gehaat worden van allen, om mijns
naams wil; maar wie volharden zal tot het einde, die
zal zalig worden.
14 Wanneer gij dan zult
zien den gruwel der verwoesting, waarvan door den profeet Daniël gesproken is,
staande waar het niet behoort, (die het leest, die
merke daarop! alsdan, die
in Judéa zijn, dat zij vlieden
op de bergen.
15 En die op het dak is,
kome niet af in het huis, en
ga niet in, om iets uit zijn
huis weg te nemen.
16 En die op den akker is,
keere niet weder terug, om
zijn kleed te nemen.
17 Maar wee de bevruchte

en de zogende *vrouwen* in die dagen!

18 Doch bidt, dat uwe vlugt niet geschiede des winters.

19 Want die dagen zullen zulke verdrukking zijn, welke gelijke niet geweest is van het begin der schepselen, die God geschapen heeft, tot nu toe, en ook niet zijn zal.

20 En indien de Heere de dagen niet verkort had, geen vleesch zou behouden worden; maar om der uitverkorenen wil, die Hij heeft uitverkoren, heeft Hij de dagen verkort.

21 En alsdan, zoo iemand tot ulieden zal zeggen: Ziet, hier is de Christus; of ziet, hij is daar; gelooft het niet.

22 Want er zullen valsche christussen, en valsche profeten opstaan, en zullen teekenen en wonderen doen, om te verleiden, indien het mogelijk ware, ook de uitverkorenen.

23 Maar gijlieden ziet toe: ziet, ik heb u alles voorzegd!

24 Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon verduisterd worden, en de maan zal haar schijnsel niet geven.

25 En de sterren des hemels zullen daaruit vallen, en de krachten, die in de hemelen *zijn*, zullen bewogen worden.

26 En alsdan zullen zij den Zoon des menschen zien, komende in de wolken, met groote kracht en heerlijkheid.

27 En alsdan zal hij zijne engelen uitzenden, en zal zijne uitverkorenen bijeenvergaderen uit de vier winden, van het uiterste der aarde, tot het uiterste des hemels.

28 En leert van den vijgeboom deze gelijkenis: wanneer nu zijn tak teeder wordt, en de bladeren uitspruiten, zoo weet gij, dat de zomer nabij is.

29 Alzoo ook gij, wanneer gij deze dingen zult zien geschieden, zoo weet, dat *het* nabij voor de deur is.

30 Voorwaar ik zeg u, dat dit geslacht niet zal voorbijgaan, totdat al deze dingen zullen geschied zijn.

31 De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijne woorden zullen geenszins voorbijgaan.

32 Maar van dien dag en die ure weet niemand, noch de engelen, die in den hemel zijn, noch de Zoon, dan de Vader.

33 *Ziet* toe, waakt en bidt: want gij weet niet, wanneer de tijd is.

34 Gelijk een mensch, buiten 's lands reizende, zijn huis verliet, en zijnen dienstknechten magt gaf, en elk zijn werk, en den deurwachter gebood, dat hij zou waken:

35 *Zoo* waakt dan (want gij weet niet, wanneer de heer des huizes komen zal, *des avonds* laat, of ter middernacht, of met het hanengе

kraai, of in den morgenstond);

36 Opdat hij niet onvoorziens kome, en u slapende vinde.

37 En hetgeen ik u zeg, *dat* zeg ik allen: Waakt.

HOOFDSTUK 14.

EN het pascha, en *het feest* der ongehevelde *brooden* was na twee dagen. En de overpriesters en de schriftgeleerden zochten, hoe zij hem met listigheid vangen en dooden zouden.

2 Maar zij zeiden: Niet in het feest, opdat niet misschien oproer onder het volk worde.

3 En als hij te Bethánië was, in het huis van Simon, den melaatsche, daar hij aan *tafel* zat, kwam eene vrouw, hebbende eene albasten flesch met zalf van onvervalschten nardus, van grooten prijs; en de albasten flesch gebroken hebbende, goot die op zijn hoofd.

4 En er waren sommigen, die dat zeer kwalijk namen bij zich zelven, en zeiden: Waartoe is dit verlies der zalf geschied?

5 Want dezelve had kunnen boven de drie honderd penningen verkocht, en *die* den armen gegeven worden; en zij vergrimden tegen haar.

6 Maar Jezus zeide: Laat af van haar; wat doet gij haar moeite aan? zij heeft een goed werk aan mij gewrocht.

7 Want de armen hebt gij altijd met u, en wanneer gij wilt, kunt gij hun weldoen; maar mij hebt gij niet altijd.

8 Zij heeft gedaan, hetgeen zij konde; zij is voorgekomen, om mijn ligchaam te zalven, *tot eene voorbereiding* ter begrafenis.

9 Voorwaar zeg ik u: alwaar dit evangelie gepredikt zal worden in de geheele wereld, *daar* zal ook *tot* hare gedachtenis gesproken worden, van hetgeen zij gedaan heeft.

10 En Judas Iskáriot, een van de twaalven, ging heen tot de overpriesters, opdat hij hem hun zou overleveren.

11 En zij, *dat* hoorende, waren verblijd, en beloofden hem geld te geven; en hij zocht, hoe hij hem bekwamelijk overleveren zou.

12 En op den eersten dag der ongehevelde *brooden*, wanneer zij het pascha slagtten, zeiden zijne discipelen tot hem: Waar wilt gij, dat wij heengaan, en bereiden, dat gij het pascha eet?

13 En hij zond twee van zijne discipelen uit, en zeide tot hen: Gaat henen in de stad, en u zal een mensch ontmoeten, dragende eene kruik waters, volgt dien;

14 En zoo waar hij ingaat, zegt tot den heer des huizes: De Meester zegt: Waar is de eetzaal, daar ik het pascha met mijne discipelen eten zal?

15 En hij zal u wijzen

eene groote opperzaal, toegerust *en* gereed; bereidt
het ons aldaar.
16 En zijne discipelen gingen uit, en kwamen in de
stad, en vonden het, gelijk
hij hun gezegd had, en bereidden het pascha.
17 En als het avond geworden was, kwam hij met
de twaalven.
18 En als zij aanzaten en
aten, zeide Jezus: Voorwaar
ik zeg u, dat een van u,
die met mij eet, mij zal
verraden.
19 En zij begonnen bedroefd
te worden, en de een na
den anderen tot hem te
zeggen: Ben ik het? en
een ander: Ben ik het?
20 Maar hij antwoordde
en zeide tot hen: *Het is*
een uit de twaalven, die
met mij in den schotel indoopt.
21 De Zoon des menschen
gaat wel heen, gelijk van
hem geschreven is; maar
wee dien mensch, door welken de Zoon des menschen
verraden wordt! Het ware
hem goed, zoo die mensch
niet geboren ware geweest.
22 En als zij aten, nam
Jezus brood, en als hij
gezegend had, brak hij het,
en gaf het hun, en zeide:
Neemt, eet, dat is mijn
ligchaam.
23 En hij nam den drinkbeker, en gedankt hebbende,
gaf hun *dien*; en zij dronken allen uit denzelven.
24 En hij zeide tot hen:
Dat is mijn bloed, het *bloed*
des nieuwen testaments,
hetwelk voor velen vergoten wordt.
25 Voorwaar, ik zeg u, dat
ik niet meer zal drinken
van de vrucht des wijnstoks,
tot op dien dag, wanneer
ik dezelve nieuw zal drinken in het koningrijk Gods.
26 En als zij den lofzang
gezongen hadden, gingen
zij uit naar den Olijfberg.
27 En Jezus zeide tot hen:
Gij zult in dezen nacht allen aan mij geërgerd worden: want er is geschreven: Ik zal den herder
slaan, en de schapen zullen verstrooid worden.
28 Maar nadat ik zal opgestaan zijn, zal ik u voorgaan
naar Galiléa.
29 En Petrus zeide tot
hem: Of zij ook allen geërgerd wierden, zoo zal ik
toch niet *geërgerd worden.*
30 En Jezus zeide tot hem:
Voorwaar, ik zeg u, dat heden in dezen nacht, eer de
haan tweemaal gekraaid zal
hebben, gij mij driemaal zult
verloochenen.
31 Maar hij zeide nog des
te meer: Al moest ik met
u sterven, zoo zal ik u geenszins verloochenen! En insgelijks zeiden zij ook allen.
32 En zij kwamen in eene
plaats, welker naam was
Gethsémané, en hij zeide tot
zijn discipelen: Zit hier
neder, totdat ik gebeden zal
hebben.
33 En hij nam met zich

Petrus, en Jakobus, en Johannes, en begon verbaasd en zeer beangst te worden.;
34 En zeide tot hen: Mijne ziel is geheel bedroefd tot den dood toe: blijft hier en waakt.
35 En een weinig voortgegaan zijnde, viel hij op de aarde, en bad, zoo het mogelijk ware, dat die ure van hem voorbijginge.
36 En hij zeide: Abba Vader! alle dingen zijn U mogelijk; neem dezen drinkbeker van mij weg; doch niet wat ik wil, maar wat Gij *wilt*.
37 En hij kwam, en vond hen slapende, en zeide tot Petrus: Simon! slaapt gij? kunt gij niet één uur waken?
38 Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt; de geest *is* wel gewillig, maar het vleesch is zwak.
39 En wederom heengegaan zijnde, bad hij, sprekende dezelfde woorden.
40 En wedergekeerd zijnde, vond hij hen wederom slapende, want hunne oogen waren bezwaard; en zij wisten niet, wat zij hem antwoorden zouden.
41 En hij kwam ten derde maal, en zeide tot hen: Slaapt *nu* voort, en rust: het is genoeg, de ure is gekomen; ziet, de Zoon des menschen wordt overgeleverd in de handen der zondaren.
42 Staat op, laat ons gaan; ziet, die mij verraadt, is nabij.
43 En terstond, als hij nog sprak, kwam Judas aan, die een was van de twaalven, en met hem eene groote schare, met zwaarden en stokken, *gezonden* van de overpriesters, en de schriftgeleerden, en de ouderlingen.
44 En die hem verried, had hun een gemeen teeken gegeven, zeggende: Dien ik kussen zal, die is het, grijpt hem, en leidt hem zekerlijk henen.
45 En als hij gekomen was, ging hij terstond tot hem, en zeide: Rabbi! Rabbi! en kuste hem.
46 En zij sloegen hunne handen aan hem, en grepen hem.
47 De een dergenen, die daarbij stonden, het zwaard trekkende, sloeg den dienstknecht des hoogepriesters, en hieuw hem zijn oor af.
48 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Zijt gij uitgegaan, met zwaarden en stokken, als tegen eenen moordenaar, om mij te vangen?
49 Dagelijks was ik bij uiteden in den tempel, leerende, en gij hebt mij niet gegrepen; maar *dit geschiedt*, opdat de Schriften vervuld zouden worden.
50 En zij, hem verlatende, zijn allen gevloden.
51 En een zeker jongeling volgde hem, hebbende een lijnwand omgedaan over het naakte *lijf*, en de jongelingen grepen hem.

52 En hij, het lijnwaad verlatende, is naakt van hen gevloden.

53 En zij leidden Jezus henen tot den hoogepriester; en bij hem vergaderden al de overpriesters, en de ouderlingen, en de schriftgeleerden.

54 En Petrus volgde hem van verre, tot binnen in de zaal des hoogepriesters, en hij was mede zittende met de dienaren, en zich warmende bij het vuur.

55 En de overpriesters, en de geheele raad, zochten getuigenis tegen Jezus, om hem te dooden, en vonden niet.

56 Want velen getuigden valschelijk tegen hem, en de getuigenissen waren niet eenparig.

57 En eenigen, opstaande, getuigden valschelijk tegen hem, zeggende:

58 Wij hebben hem hooren zeggen: Ik zal dezen tempel, die met handen gemaakt is, af breken, en in drie dagen eenen anderen, zonder handen gemaakt, bouwen.

59 En ook alzoo was hunne getuigenis niet eenparig.

60 En de hoogepriester, in het midden opstaande, vraagde Jezus, zeggende: Antwoordt gij niets? Wat getuigen deze tegen u?

61 Maar hij zweeg stil, en antwoordde niets. Wederom vraagde hem de hoogepriester, en zeide tot hem: Zijt gij de Christus, de Zoon des gezegenden *Gods*?

62 En Jezus zeide: Ik ben het. En gijlieden zult den Zoon des menschen zien zitten ter regter*hand* der kracht *Gods*, en komen met de wolken des hemels.

63 En de hoogepriester, verscheurende zijne kleederen, zeide: Wat hebben wij nog getuigen van noode?

64 Gij hebt de *Gods*lastering gehoord: wat dunkt ulieden? En zij allen veroordeelden hem, des doods schuldig te zijn.

65 En sommigen begonnen hem te bespuwen, en zijn aangezigt te bedekken, en met vuisten te slaan, en tot hem te zeggen: Profeteer. En de dienaars gaven hem kinnebakslagen.

66 En als Petrus beneden in de zaal was, kwam eene van de dienstmaagden der hoogepriesters;

67 En ziende Petrus zich warmende, zag zij hem aan, en zeide: Ook gij waart met Jezus den Nazaréner.

68 Maar hij heeft het geloochend, zeggende; Ik ken *hem* niet, en ik weet niet, wat gij zegt. En hij ging buiten in de voorzaal, en de haan kraaide.

69 En de dienstmaagd, hem wederom ziende, begon te zeggen tot degenen, die daarbij stonden: Deze is een van die.

70 Maar hij loochende het wederom. En een weinig daarna, die daarbij stonden, zeiden wederom tot Petrus.

Waarlijk, gij zijt een van die: want gij zijt ook een Galiléer, en uwe spraak gelijkt.
71 En hij begon *zich zelven* te vervloeken en te zweren: Ik ken dezen mensch niet, dien gij zegt.
72 En de haan kraaide de tweede maal; en Petrus werd indachtig het woord, hetwelk Jezus tot hem gezegd had: Er de haan tweemaal gekraaid zal hebben, zult gij mij driemaal verloochenen. En hij, *zich* van daar makende, weende.

HOOFDSTUK 15.

EN terstond, des morgens vroeg, hielden de overpriesters te zamen raad, met de ouderlingen en schriftgeleerden, en den geheelen raad, en Jezus gebonden hebbende, bragten zij *hem* heen, en gaven *hem* aan Pilatus over.
2 En Pilatus vraagde hem: Zijt gij de Koning der Joden? En hij, antwoordende, zeide tot hem: Gij zegt het.
3 En de overpriesters beschuldigden hem van vele *zaken*; maar hij antwoordde niets.
4 En Pilatus vraagde hem wederom, zeggende: Antwoordt gij niet? ziet, hoe vele *zaken* zij tegen u getuigen!
5 En Jezus heeft niet meer geantwoord, zoodat Pilatus zich verwonderde.
6 En op het feest liet hij hun eenen gevangene los, wien zij ook begeerden.
7 En er was een, genaamd Bar-abbas, gevangen met *andere* medeoproermakers, die in het oproer eenen doodslag gedaan had.
8 En de schare riep uit, en begon te begeeren, *dat hij deed*, gelijk hij hun altijd gedaan had.
9 En Pilatus antwoordde hun, zeggende: Wilt gij, dat ik u den Koning der Joden loslate?
10 (Want hij wist, dat hem de overpriesters door nijd overgeleverd hadden.)
11 Maar de overpriesters bewogen de schare, dat hij hun liever Bar-abbas zou loslaten.
12 En Pilatus, antwoordende, zeide wederom tot hen: Wat wilt gij dan, dat ik *met hem* doen zal, dien gij eenen Koning der Joden noemt?
13 En zij riepen wederom: Kruis hem!
14 Doch Pilatus zeide tot hen: Wat heeft hij dan kwaads gedaan? En zij riepen te meer: Kruis hem!
15 Pilatus nu, willende der schare genoeg doen, heeft hun Bar-abbas losgelaten, en gaf Jezus over, als hij *hem* gegeeseld had, om gekruist te worden.
16 En de krijgsknechten leidden hem binnen in de zaal, welke is het regthuis, en riepen de gansche bende zamen;
17 En deden hem eenen purperen mantel aan, en eene doornen kroon gevlochten

hebbende, zetten hem *die* op;

18 En begonnen hem te groeten, *zeggende:* Wees gegroet, gij Koning der Joden!

19 En sloegen zijn hoofd met eenen rietstok, en bespogen hem, en vallende op de knieën, aanbaden hem.

20 En als zij hem bespot hadden, deden zij hem den purperen mantel af; en deden hem zijne eigene kleederen aan, en leidden hem uit, om hem te kruisigen.

21 En zij dwongen eenen Simon van Cyréne, die *daar* voorbijging, komende van den akker, den vader van Alexander en Rufus, dat hij zijn kruis droeg.

22 En zij bragten hem tot de plaats Golgotha, hetwelk is, overgezet zijnde, Hoofdscheëlplaats.

23 En zij gaven hem gemirreden wijn te drinken; maar hij nam *dien* niet.

24 En als zij hem gekruisigd hadden, verdeelden zij zijne kleederen, werpende het lot over dezelve, wat een iegelijk wegnemen zou.

25 En het was de derde ure, en zij kruisigden hem.

26 En het opschrift zijner beschuldiging was boven hem geschreven: DE KONING DER JODEN.

27 En zij kruisigden met hem twee moordenaars, eenen aan *zijne* regter-, en eenen aan zijne linker*zijde*.

28 En de Schrift is vervuld geworden, die daar zegt: En hij is met de misdadigen gerekend.

29 En die voorbijgingen, lasterden hem, schuddende hunne hoofden, en zeggende: Ha! gij, die den tempel afbreekt, en in drie dagen opbouwt,

30 Behoud u zelven, en kom af van het kruis.

31 En insgelijks ook de overpriesters, met de schriftgeleerden, zeiden tot elkander al spottende: Hij heeft anderen verlost, zich zelven kan hij niet verlossen.

32 De Christus, de Koning Israëls, kome nu af van het kruis, opdat wij het zien en gelooven mogen. Ook die met hem gekruist waren, smaadden hem.

33 En als de zesde ure gekomen was, werd er duisternis over de geheele aarde, tot de negende ure toe.

34 En ter negende ure, riep Jezus met eene groote stem, zeggende: ELOÏ, ELOÏ, LAMMA SABACHTANI? hetwelk is, overgezet zijnde: Mijn God, mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten?

35 En sommigen van die daarbij stonden, *dit* hoorende, zeiden: Ziet, hij roept Elías.

36 En er liep een, en vulde eene spons met edik, en stak ze op eenen rietstok, en gaf hem te drinken, zeggende: Houdt stil, laat ons zien, of Elías komt, om hem af te nemen.

37 En Jezus, eene groote

stem van *zich* gegeven hebbende, gaf den geest.
38 En het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden.
39 En de hoofdman over honderd, die daarbij tegenover hem stond, ziende, dat hij alzoo roepende den geest gegeven had, zeide: Waarlijk deze mensch was Gods Zoon!
40 En er waren ook vrouwen, van verre *dit* aanschouwende, onder welke ook was Maria Magdaléna, en Maria, de moeder van Jakobus, den kleine, en van Joses, en Salóme;
41 Welke ook, toen hij in Galiléa was, hem waren gevolgd, en hem gediend hadden; en vele andere *vrouwen*, die met hem naar Jeruzalem opgekomen waren.
42 En als het nu avond was geworden, dewijl het de voorbereiding was, welke is de vóórsabbat;
43 Kwam Jozef, die van Arimathéa *was*, een eerlijk raadsheer, die ook zelf het koningrijk Gods was verwachtende, en zich verstoutende, ging hij in tot Pilatus, en begeerde het ligchaam van Jezus.
44 En Pilatus verwonderde zich, dat hij alreede gestorven was; en den hoofdman over honderd tot zich geroepen hebbende, vraagde hem, of hij lang gestorven was.
45 En als hij het van den hoofdman over honderd verstaan had, schonk hij Jozef het ligchaam.
46 En hij kocht fijn lijnwaad, en hem afgenomen hebbende, wond *hem* in dat fijne lijnwaad, en leide hem in een graf, hetwelk uit eene steenrots gehouwen was; en hij wentelde eenen steen tegen de deur des grafs.
47 En Maria Magdaléna, en Maria, *de moeder* van Joses, aanschouwden, waar hij gelegd werd.

HOOFDSTUK 16.

EN als de sabbat voorbijgegaan was, hadden Maria Magdaléna, en Maria, de *moeder* van Jakobus, en Salóme specerijen gekocht, opdat zij kwamen en hem zalfden.
2 En zeer vroeg op den eersten *dag* der week, kwamen zij tot het graf, als de zon opging;
3 En zeiden tot elkander: Wie zal ons den steen van de deur des grafs afwentelen?
4 (En opziende zagen zij, dat de steen afgewenteld was) want hij was zeer groot.
5 En in het graf ingegaan zijnde, zagen zij eenen jongeling, zittende ter regterzijde, bekleed met een wit lang kleed, en werden verbaasd.
6 Maar hij zeide tot haar: Zijt niet verbaasd; gij zoekt Jezus den Nazaréner, die gekruist was; hij is opgestaan, hij is hier niet; ziet de plaats,

waar zij hem gelegd hadden.
7 Doch gaat heen, zegt zij-
nen discipelen, en Petrus,
dat hij u voorgaat naar Ga-
liléa; aldaar zult gij hem
zien, gelijk hij ulieden ge-
zegd heeft.
8 En zij, haastelijk uitge-
gaan zijnde, vloden van het
graf, en beving en ontzetting
had haar bevangen; en zij
zeiden niemand iets, want
zij waren bevreesd.
9 En als *Jezus* opgestaan
was, des morgens vroeg, op
den eersten *dag* der week;
verscheen hij eerst aan Ma-
ria Magdaléna, uit welke
hij zeven duivelen uitge-
worpen had.
10 Deze heengaande, bood-
schapte het dengenen, die
met hem geweest waren, wel-
ke treurden en weenden.
11 En als deze hoorden,
dat hij leefde, en van haar
gezien was, geloofden zij
het niet.
12 En na dezen is hij ge-
openbaard in eene andere
gedaante, aan twee van hen,
daar zij wandelden, en in
het veld gingen.
13 Deze ook heengaande,
boodschapten het aan de
anderen, *maar* zij geloofden
ook die niet.
14 Daarna is hij geopen-
baard aan de elven, daar zij
aanzaten, en verweet *hun*
hunne ongeloovigheid en
hardigheid des harten, omdat
zij niet geloofd hadden de-
genen, die hem gezien had-
den, nadat hij opgestaan was.
15 En hij ziede tot hen:
Gaat heen in de geheele we-
reld, predikt het evangelie
aan alle kreaturen;
16 Die geloofd zal hebben,
en gedoopt zal zijn, zal za-
lig worden; maar die niet
zal geloofd hebben, zal ver-
doemd worden.
17 En degenen, die geloofd
zullen hebben, zullen deze
teekenen volgen: in mijnen
naam zullen zij duivelen
uitwerpen; met nieuwe ton-
gen zullen zij spreken;
18 Slangen zullen zij opne-
men; en al is het, dat zij
iets doodelijks zullen drin-
ken, het zal hun niet scha-
den; op kranken zullen zij
de handen leggen, en zij
zullen gezond worden.
19 De Heere dan, nadat hij
tot hen gesproken had, is
opgenomen in den hemel,
en is gezeten aan de reg-
ter*hand* Gods.
20 En zij, uitgegaan zijnde,
predikten overal, en de Heere
wrocht mede, en bevestigde
het woord door teekenen,
die daarop volgden. Amen.

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR *de beschrijving van*

LUKAS.

HOOFDSTUK 1.

NADEMAAL velen ter hand genomen hebben, om in orde te stellen een verhaal van de dingen, die onder ons volkomene zekerheid hebben;
2 Gelijk ons overgeleverd hebben, die van den beginne zelven aanschouwers en dienaars des woords geweest zijn;
3 Zoo heeft het ook mij goed gedacht, hebbende alles van voren aan naarstiglijk onderzocht, vervolgens aan u te schrijven, voortreffelijke Theofilus!
4 Opdat gij moogt kennen de zekerheid der dingen, waarvan gij onderwezen zijt.
5 IN de dagen van Heródes, den koning van Judéa, was een zeker priester, met name Zacharías, van de dagorde van Abía; en zijne vrouw was uit de dochteren van Aäron, en haar naam Elizabet.
6 En zij waren beiden regtvaardig voor God, wandelende in al de geboden en regten des Heeren, onberispelijk.
7 En zij hadden geen kind, omdat Elizabet onvruchtbaar was, en zij beiden verre op hunne dagen gekomen waren.
8 En het geschiedde, dat, als hij het priesterambt bediende voor God, in de beurt zijner dagorde,
9 Naar de gewoonte der priesterlijke bediening, hem te lote was gevallen, dat hij zoude ingaan in den tempel des Heeren om te reukofferen.
10 En al de menigte des volks was buiten, biddende, ter ure des reukoffers.
11 En van hem werd gezien een engel des Heeren, staande ter regter*zijde* van het altaar des reukoffers.
12 En Zacharías, *hem* ziende, werd ontroerd, en vreese is op hem gevallen.
13 Maar de engel zeide tot hem: Vrees niet, Zacharías! want uw gebed is verhoord, en uwe vrouw Elizabet zal u eenen zoon baren, en gij zult zijnen naam heeten Johannes.
14 En u zal blijdschap en verheuging zijn, en velen

zullen zich over zijne geboorte verblijden.
15 Want hij zal groot zijn voor den Heere; noch wijn noch sterken drank zal hij drinken, en hij zal met den Heiligen Geest vervuld worden, ook van zijner moeders lijf aan.
16 En hij zal velen der kinderen Israëls bekeeren tot den Heere, hunnen God.
17 En hij zal voor Hem heengaan, in den geest en de kracht van Elias, om te bekeeren de harten der vaderen tot de kinderen, en de ongehoorzamen tot de voorzigtigheid der regtvaardigen, om den Heere te bereiden een toegerust volk.
18 En Zacharias zeide tot den engel: Waarbij zal ik dat weten? want ik ben oud, en mijne vrouw is verre op hare dagen gekomen.
19 En de engel antwoordde en zeide tot hem: Ik ben Gabriël, die voor God sta, en ben uitgezonden, om tot u te spreken, en u deze dingen te verkondigen.
20 En zie, gij zult zwijgen, en niet kunnen spreken, tot op den dag, dat deze dingen geschied zullen zijn; om dies wil, dat gij mijne woorden niet geloofd hebt, welke vervuld zullen worden op hunnen tijd.
21 En het volk was wachtende op Zacharias, en waren verwonderd, dat hij zoo lang vertoefde in den tempel.
22 En als hij uitkwam, kon hij tot hen niet spreken; en zij bekenden, dat hij een gezigt in den tempel gezien had. En hij wenkte hun toe, en bleef stom.
23 En het geschiedde, als de dagen zijner bediening vervuld waren, dat hij naar zijn huis ging.
24 En na die dagen werd Elizabet, zijne vrouw, bevrucht; en zij verbergde zich vijf maanden, zeggende:
25 Alzoo heeft mij de Heere gedaan, in de dagen, in welke Hij *mij* aangezien heeft, om mijne versmaadheid onder de menschen weg te nemen.
26 En in de zesde maand werd de engel Gabriël van God gezonden naar eene stad in Galiléa, genaamd Názareth;
27 Tot eene maagd, die ondertrouwd was met eenen man, wiens naam was Jozef, uit den huize Davids; en de naam der maagd was Maria.
28 En de engel tot haar ingekomen zijnde, zeide: Wees gegroet, gij begenadigde! de Heere *is* met u, gij *zijt* gezegend onder de vrouwen.
29 En als zij *hem* zag, werd zij zeer ontroerd over dit zijn woord, en overleide, hoedanig deze groetenis mogt zijn.
30 En de engel zeide tot haar: Vrees niet, Maria! want gij hebt genade bij God gevonden.
31 En zie, gij zult bevrucht worden, en eenen zoon ba-

ren, en zult zijnen naam
heeten JEZUS.
32 Deze zal groot zijn, en
de Zoon des Allerhoogsten
genaamd worden; En God
de Heere zal hem den troon
van zijnen vader David geven.
33 En hij zal over het huis
Jakobs Koning zijn in der
eeuwigheid, en zijns koningrijks
zal geen einde zijn.
34 En Maria zeide tot den
engel: Hoe zal dat wezen,
dewijl ik geenen man bekenne?
35 En de engel, antwoordende,
zeide tot haar: De
Heilige Geest zal over u
komen, en de kracht des
Allerhoogsten zal u overschaduwen;
daarom ook, dat
Heilige, dat uit u geboren
zal worden, zal Gods Zoon
genaamd worden.
36 En zie, Elizabet, uwe
nicht, is ook zelve bevrucht
met eenen zoon, in haren
ouderdom; en deze maand
is haar, die onvruchtbaar
genaamd was, de zesde:
37 Want geen ding zal bij
God onmogelijk zijn.
38 En Maria zeide: Zie,
de dienstmaagd des Heeren;
mij geschiede naar uw woord.
En de engel ging weg van
haar.
39 En Maria, opgestaan
zijnde in diezelve dagen,
reisde met haast naar het
gebergte, in eene stad Juda;
40 En kwam in het huis
van Zacharias, en groette
Elizabet.
41 En het geschiedde, als
Elizabet de groetenis van
Maria hoorde, zoo sprong
het kindeken op in haren
buik; en Elizabet werd vervuld
met den Heiligen Geest;
42 En riep uit met eene
groote stem, en zeide: Gezegend
zijt gij onder de
vrouwen, en gezegend *is* de
vrucht uws buiks!
43 En van waar *komt* mij
dit, dat de moeder mijns
Heeren tot mij komt?
44 Want zie, als de stem
uwer groetenis in mijne
ooren geschiedde, zoo sprong
het kindeken van vreugde
op in mijnen buik.
45 En zalig is *zij*, die geloofd
heeft: want de dingen,
die haar van den Heere gezegd
zijn, zullen volbragt
worden.
46 En Maria zeide: Mijne
ziel maakt groot den Heere;
47 En mijn geest verheugt
zich in God, mijnen Zaligmaker;
48 Omdat Hij de nederheid
zijner dienstmaagd heeft
aangezien: want zie, van
nu aan zullen mij zalig
spreken al de geslachten.
49 Want groote dingen
heeft aan mij gedaan Hij,
die magtig is, en heilig *is*
zijn naam.
50 En zijne barmhartigheid
is van geslacht tot geslacht
over degenen, die Hem
vreezen.
51 Hij heeft een krachtig
werk gedaan door zijnen
arm; Hij heeft verstrooid

de hoogmoedigen in de gedachten hunner harten.
52 Hij heeft magtigen van de troonen afgetrokken, en nederigen heeft Hij verhoogd.
53 Hongerigen heeft Hij met goederen vervuld; en rijken heeft Hij ledig weggezonden.
54 Hij heeft Israël, zijnen knecht, opgenomen, opdat Hij gedachtig ware der barmhartigheid,
55 (Gelijk Hij gesproken heeft tot onze vaderen, *namelijk* tot Abraham en zijn zaad) in der eeuwigheid.
56 En Maria bleef bij haar omtrent drie maanden, en keerde weder tot haar huis.
57 En de tijd van Elizabet werd vervuld, dat zij baren zoude, en zij baarde eenen zoon.
58 En die daar rondom woonden en hare magen hoorden, dat de Heere zijne barmhartigheid grootelijks aan haar bewezen had, en waren met haar verblijd.
59 En het geschiedde, dat zij op den achtsten dag kwamen, om het kindeken te besnijden, en noemden het Zacharías, naar den naam zijns vaders.
60 En zijne moeder antwoordde en zeide: Niet *alzoo*, maar hij zal Johannes heeten.
61 En zij zeiden tot haar: Er is niemand in uwe maagschap, die met dien naam genaamd wordt.
62 En zij wenkten zijnen vader, hoe hij wilde, dat hij genaamd zou worden.
63 En als hij een schrijftafeltje geëischt had, schreef hij, zeggende: Johannes is zijn naam. En zij verwonderden zich allen.
64 En terstond werd zijn mond geopend, en zijne tong *losgemaakt;* en hij sprak, God lovende.
65 En er kwam vrees over allen, die rondom hen woonden; en in het geheele gebergte van Judéa werd veel gesproken van al deze dingen.
66 En allen, die het hoorden, namen het ter harte, zeggende: Wat zal toch dit kindeken wezen? En de hand des Heeren was met hem.
67 En Zacharías, zijn vader, werd vervuld met den Heiligen Geest, en profeteerde, zeggende:
68 Geloofd *zij* de Heere, de God Israëls, want Hij heeft bezocht, en verlossing te weeg gebragt zijnen volke;
69 En heeft eenen hoorn der zaligheid ons opgerigt, in het huis van David, zijnen knecht;
70 Gelijk Hij gesproken heeft door den mond zijner heilige profeten, die van het begin der wereld *geweest zijn:*
71 *Namelijk* eene verlossing van onze vijanden, en van de hand al dergenen, die ons haten;
72 Opdat Hij barmhartigheid deed aan onze vaderen, en gedachtig ware aan zijn heilig verbond;

73 *En* aan den eed, dien Hij
Abraham, onzen vader, gezworen heeft, om ons te geven,
74 Dat wij, verlost zijnde uit de hand onzer vijanden, Hem dienen zouden zonder vreeze,
75 In heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al de dagen onzes levens.
76 En gij, kindeken! zult een profeet des Allerhoogsten genaamd worden: want gij zult voor het aangezigt des Heeren voor heengaan, om zijne wegen te bereiden;
77 Om zijn volk kennis der zaligheid te geven, in vergeving hunner zonden,
78 Door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, met welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte;
79 Om te verschijnen dengenen, die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods; om onze voeten te rigten op den weg des vredes.
80 En het kindeken wies op, en werd gesterkt in den geest, en was in de woestijnen, tot den dag zijner vertooning aan Israël.

HOOFDSTUK 2.

EN het geschiedde in diezelve dagen, dat er een gebod uitging van den keizer Augustus, dat de geheele wereld beschreven zou worden.
2 Deze eerste beschrijving geschiedde, als Cyrénius over Syrië stadhouder was.
3 En zij gingen allen om beschreven te worden, een iegelijk naar zijne eigene stad.
4 En Jozef ging ook op van Galiléa, uit de stad Názareth, naar Judéa, tot de stad Davids, die Bethlehem genaamd wordt, (omdat hij uit het huis en geslacht van David was)
5 Om beschreven te worden met Maria, zijne ondertrouwde vrouw, welke bevrucht was.
6 En het geschiedde, als zij daar waren, dat de dagen vervuld werden, dat zij baren zoude.
7 En zij baarde haren eerstgeboren zoon, en wond hem in doeken, en leide hem neder in de kribbe, omdat voor henlieden geene plaats was in de herberg.
8 En er waren herders in diezelfde landstreek, zich houdende in het veld, en hielden de nachtwacht over hunne kudde.
9 En ziet, een engel des Heeren stond bij hen, en de heerlijkheid des Heeren omscheen hen, en zij vreesden met groote vreeze.
10 En de engel zeide tot hen: Vreest niet; want ziet, ik verkondig u groote blijdschap, die al den volke wezen zal:
11 *Namelijk* dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus de Heere, in de stad Davids.
12 En dit zal u het teeken

zijn: gij zult het kindeken
vinden in doeken gewonden,
en liggende in de kribbe.
13 En van stonden aan was
er met den engel eene me-
nigte des hemelschen heir-
legers, prijzende God en
zeggende:
14 Eere *zij* God in de hoog-
ste *hemelen*, en vrede op
aarde, in de menschen een
welbehagen!
15 En het geschiedde, als
de engelen van hen wegge-
varen waren naar den hemel,
dat de herders tot elkander
zeiden: Laat ons dan heen-
gaan naar Bethlehem, en
laat ons zien het woord, dat
er geschied is, hetwelk de
Heere ons heeft verkondigd.
16 En zij kwamen met
haast, en vonden Maria, en
Jozef, en het kindeken lig-
gende in de kribbe.
17 En als zij het gezien
hadden, maakten zij alom
bekend het woord, dat hun
van dit kindeken gezegd was.
18 En allen, die het hoor-
den, verwonderden zich over
hetgeen hun gezegd werd
van de herders.
19 Doch Maria bewaarde
deze woorden alle te zamen,
overleggende *die* in haar
hart.
20 En de herders keerden
wederom, verheerlijkende en
prijzende God over alles,
wat zij gehoord en gezien
hadden, gelijk tot hen ge-
sproken was.
21 En als acht dagen ver-
vuld waren, dat men het
kindeken besnijden zou, zoo
werd zijn naam genaamd
JEZUS, welke genaamd was
van den engel, eer hij in het
ligchaam ontvangen was.
22 En als de dagen harer
reiniging vervuld waren,
naar de wet van Mozes, brag-
ten zij hem te Jerûzalem,
opdat zij *hem* den Heere
voorstelden;
23 (Gelijk geschreven is in
de wet des Heeren: al wat
mannelijk is, dat te moeder
opent, zal den Heere heilig
genaamd worden)
24 En opdat zij offerande
gaven, naar hetgeen in de
wet des Heeren gezegd is,
een paar tortelduiven, of
twee jonge duiven.
25 En ziet, er was een
mensch te Jerûzalem, wiens
naam was Simeon; en deze
mensch was regtvaardig en
godvreezende, verwachtende
de vertroosting Israëls; en
de Heilige Geest was op
hem.
26 En hem was eene God-
delijke openbaring gedaan
door den Heiligen Geest, dat
hij den dood niet zien zoude,
eer hij den Christus des Hee-
ren zou zien.
27 En hij kwam door den
Geest in den tempel. En als
de ouders het kindeken Je-
zus inbragten, om naar de
gewoonte der wet met hem
te doen;
28 Zoo nam hij hetzelve in
zijne armen, en loofde God,
en zeide:
29 Nu laat Gij, Heere! uwen

dienstknecht gaan in vrede,
naar uw woord:
30 Want mijne oogen hebben uwe zaligheid gezien,
31 Die Gij bereid hebt voor het aangezigt van al de volken:
32 Een licht tot verlichting der Heidenen, en tot heerlijkheid van uw volk Israël.
33 En Jozef en zijne moeder verwonderden zich over hetgeen van hem gezegd werd.
34 En Simeon zegende henlieden, en zeide tot Maria, zijne moeder: Zie, deze wordt gezet tot eenen val en opstanding veler in Israël, en tot een teeken, dat wedersproken zal worden,
35 (En ook een zwaard zal door uwe eigene ziel gaan) opdat de gedachten uit vele harten geopenbaard worden.
36 En er was Anna, eene profetesse, eene dochter van Fanuël, uit den stam van Aser; deze was tot grooten ouderdom gekomen, welke met *haren* man zeven jaren had geleefd van haren maagdom af.
37 En zij was eene weduwe van omtrent vier en tachtig jaren, dewelke niet week uit den tempel, met vasten en bidden, *God* dienende nacht en dag.
38 En deze, te dierzelver ure daarbij komende, heeft insgelijks den Heere beleden, en sprak van hem tot allen, die de verlossing in Jerûzalem verwachtten.
39 En als zij alles voleindigd, hadden, wat naar de wet des Heeren *te doen* was, keerden zij weder naar Galiléa, tot hunne stad Názareth.
40 En het kindeken wies op, en werd gesterkt in den geest, en vervuld met wijsheid; en de genade Gods was over hem.
41 En zijne ouders reisden alle jaar naar Jerûzalem, op het feest van pascha.
42 En toen hij twaalf jaren *oud* geworden was, en zij naar Jerûzalem opgegaan waren, naar de gewoonte van den feestdag;
43 En de dagen *aldaar* voleindigd hadden, toen zij wederkeerden, bleef het kind Jezus te Jerûzalem, en Jozef en zijne moeder wisten het niet.
44 Maar meenende, dat hij in het gezelschap op den weg was, gingen zij eene dagreize, en zochten hem onder de magen, en onder de bekenden.
45 En als zij hem niet vonden, keerden zij wederom naar Jerûzalem, hem zoekende.
46 En het geschiedde, na drie dagen, dat zij hem vonden in den tempel, zittende in het midden der leeraren, hen hoorende, en hen ondervragende.
47 En allen, die hem hoorden, ontzetten zich over zijn verstand en antwoorden.
48 En zij, hem ziende, werden verslagen; en zijne

moeder zeide tot hem : Kind !
waarom hebt gij ons zoo ge-
daan ? Zie, uw vader en ik
hebben u met angst gezocht.
49 En hij zeide tot hen :
Wat *is het*, dat gij mij ge-
zocht hebt ? wist gij niet,
dat ik moet zijn in de din-
gen mijns Vaders ?
50 En zij verstonden het
woord niet, dat hij tot hen
sprak.
51 En hij ging met hen af,
en kwam te Názareth, en
was hun onderdanig. En
zijne moeder bewaarde al
deze dingen in haar hart.
52 En Jezus nam toe in
wijsheid, en in grootte, en
in genade bij God en de
menschen.

HOOFDSTUK 3.

EN in het vijftiende jaar
der regering van den
keizer Tibérius, als Pontius
Pilatus stadhouder was over
Judéa, en Heródes een vier-
vorst over Galiléa, en Filip-
pus, zijn broeder, een vier-
vorst over Ituréa en over
het land Trachónitis, en
Lysánias een viervorst over
Abiléne :
2 Onder de hoogepriesters
Annas en Kajafas, geschied-
de het woord Gods tot Jo-
hannes, den zoon van Za-
charías, in de woestijn.
3 En hij kwam in al het
omliggende land der Jordaan,
predikende den doop der be-
keering tot vergeving der
zonden.
4 Gelijk geschreven is in
het boek der woorden van
Jesaja, den profeet, zeggen-
de : De stem des roependen
in de woestijn : Bereidt den
weg des Heeren, maakt zijne
paden regt !
5 Alle dal zal gevuld wor-
den, en alle berg en heuvel
zal vernederd worden, en de
kromme *wegen* zullen tot
eenen regten *weg* worden, en
de oneffene tot effene wegen.
6 En alle vleesch zal de
zaligheid Gods zien.
7 Hij zeide dan tot de scha-
ren, die uitkwamen, om van
hem gedoopt te worden :
Gij adderengebroedsels ! wie
heeft u aangewezen te vlie-
den van den toekomenden
toorn ?
8 Brengt dan vruchten
voort der bekeering waardig;
en begint niet te zeggen bij
u zelven : Wij hebben Abra-
ham tot eenen vader ; want
ik zeg u, dat God, zelfs uit
deze steenen, Abraham kin-
deren kan verwekken.
9 En de bijl ligt ook alreede
aan den wortel der boomen :
alle boom dan, die geene goe-
de vrucht voortbrengt, wordt
uitgehouwen, en in het vuur
geworpen.
10 En de scharen vraagden
hem, zeggende : Wat zullen
wij dan doen ?
11 En hij, antwoordende,
zeide tot hen : Die twee rok-
ken heeft, deele hem mede,
die geen heeft ; en die spijze
heeft, doe desgelijks.
12 En er kwamen ook tol-
lenaars om gedoopt te wor-

den, en zeiden tot hem:
Meester! wat zullen wij
doen?
13 En hij zeide tot hen:
Eischt niet meer, dan hetgeen u gezet is.
14 En hem vraagden ook
de krijgslieden, zeggende:
En wij, wat zullen wij doen?
En hij zeide tot hen: Doet
niemand overlast, en ontvreemdt niemand het zijne
met bedrog, en laat u vergenoegen met uwe bezoldingen.
15 En als het volk verwachtte, en allen in hunne
harten overleiden van Johannes, of hij niet mogelijk de
Christus ware:
16 Zoo antwoordde Johannes aan allen, zeggende: Ik
doop u wel met water; maar
hij komt, die sterker is dan
ik, wien ik niet waardig ben
den riem van zijne schoenen te ontbinden: deze zal
u doopen met den Heiligen
Geest en met vuur.
17 Wiens wan in zijne hand
is, en hij zal zijnen dorschvloer doorzuiveren, en de
tarwe zal hij in zijne schuur
zamenbrengen, maar het kaf
zal hij met onuitblusschelijk
vuur verbranden.
18 Hij dan ook nog vele
andere dingen vermanende,
verkondigde den volke het
evangelie.
19 Maar als Heródes, de
viervorst, van hem bestraft
werd, om Heródias wil, de
vrouw van Filippus, zijnen
broeder, en over alle booze
stukken, die Heródes deed,
20 Zoo heeft hij ook dit nog
boven alles daar toegedaan,
dat hij Johannes in de gevangenis gesloten heeft.
21 En het geschiedde, toen
al het volk gedoopt werd,
en Jezus *ook* gedoopt was,
en bad, dat de hemel geopend werd;
22 En dat de Heilige Geest
op hem nederdaalde, in ligchamelijke gedaante, gelijk
eene duif; en dat er eene
stem geschiedde uit den hemel, zeggende: Gij zijt mijn
geliefde Zoon, in u heb Ik
mijn welbehagen!
23 En hij, Jezus, begon
omtrent dertig jaren *oud* te
wezen, zijnde (alzoo men
meende) de zoon van Jozef,
den *zoon* van Heli,
24 Den *zoon* van Matthat,
den *zoon* van Levi, den *zoon*
van Melchi, den *zoon* van
Janna, den *zoon* van Jozef,
25 Den *zoon* van Mattathías,
den *zoon* van Amos, den
zoon van Naüm, den *zoon*
van Esli, den *zoon* van Naggai,
26 Den *zoon* van Maáth,
den *zoon* van Mattathías, den
zoon van Semeï, den *zoon* van
Jozef, den *zoon* van Juda,
27 Den *zoon* van Johannas,
den *zoon* van Rhesa, den *zoon*
van Zorobábel, den *zoon* van
Saláthiël, den *zoon* van Neri,
28 Den *zoon* van Melchi,
den *zoon* van Addi, den *zoon*
van Kosam, den *zoon* van Elmódam, den *zoon* van Er,
29 Den *zoon* van Joses, den

zoon van Eliëzer, den *zoon* van Jorim, den *zoon* van Matthat, den *zoon* van Levi,
30 Den *zoon* van Simeon, den *zoon* van Juda, den *zoon* van Jozef, den *zoon* van Jonan, den *zoon* van Eljakim,
31 Den *zoon* van Melcas, den *zoon* van Maïnan, den *zoon* van Mattatha, den *zoon* van Nathan, den *zoon* van David,
32 Den *zoon* van Jesse, den *zoon* van Obed, den *zoon* van Boöz, den *zoon* van Salmon, den *zoon* van Nahasson,
33 Den *zoon* van Aminádab, den *zoon* van Aram, den *zoon* van Esrom, den *zoon* van Fares, den *zoon* van Juda,
34 Den *zoon* van Jakob, den *zoon* van Izak, den *zoon* van Abraham, den *zoon* van Thara, den *zoon* van Nachor,
35 Den *zoon* van Saruch, den *zoon* van Ragau, den *zoon* van Falek, den *zoon* van Heber, den *zoon* van Sala,
36 Den *zoon* van Kaïnan, den *zoon* van Arfaxad, den *zoon* van Sem, den *zoon* van Noë, den *zoon* van Lamech,
37 Den *zoon* van Mathúsala, den *zoon* van Enoch, den *zoon* van Jared, den *zoon* van Maláleël, den *zoon* van Kaïnan,
38 Den *zoon* van Enos, den *zoon* van Seth, den *zoon* van Adam, den *zoon* van God.

HOOFDSTUK 4.

EN Jezus, vol des Heiligen Geestes, keerde wederom van de Jordaan, en werd door den Geest geleid in de woestijn;
2 En werd veertig dagen verzocht van den duivel; en at gansch niet in die dagen, en als dezelve geëindigd waren, zoo hongerde hem ten laatste.
3 En de duivel zeide tot hem: Indien gij Gods Zoon zijt, zeg tot dezen steen, dat hij brood worde.
4 En Jezus antwoordde hem, zeggende: Er is geschreven, dat de mensch bij brood alleen niet zal leven, maar bij alle woord Gods.
5 En als hem de duivel geleid had op eenen hoogen berg, toonde hij hem al de koningrijken der wereld, in een oogenblik tijds.
6 En de duivel zeide tot hem: Ik zal u al deze magt, en de heerlijkheid derzelver *koningrijken* geven: want zij is mij overgegeven, en ik geef ze wien ik ook wil;
7 Indien gij dan mij zult aanbidden, zoo zal het alles uwe zijn.
8 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Ga weg van mij, Satan! want er is geschreven: Gij zult den Heere, uwen God, aanbidden, en Hem alleen dienen.
9 En hij leidde hem naar Jerûzalem, en stelde hem op de tinne des tempels, en zeide tot hem: Indien gij de Zoon Gods zijt, werp u zelven van hier nederwaarts:
10 Want er is geschreven, dat Hij zijne engelen van

u bevelen zal, dat zij u bewaren zullen;
11 En dat zij u op de handen nemen zullen, opdat gij uwen voet niet te eeniger tijd aan eenen steen stoot.
12 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Er is gezegd: Gij zult den Heere, uwen God, niet verzoeken.
13 En als de duivel alle verzoeking voleindigd had, week hij van hem voor een' tijd.
14 En Jezus keerde wederom, door de kracht des Geestes, naar Galiléa; en het gerucht van hem ging uit door het geheele omliggende land.
15 En hij leerde in hunne synagogen, en werd van allen geprezen.
16 En hij kwam te Názareth, daar hij opgevoed was, en ging, naar zijne gewoonte, op den dag des sabbats in de synagoge; en stond op om te lezen.
17 En hem werd gegeven het boek van den profeet Jesaja; en als hij het boek opengedaan had, vond hij de plaats, daar geschreven was:
18 De Geest des Heeren *is* op mij, daarom heeft Hij mij gezalfd; Hij heeft mij gezonden, om den armen het evangelie te verkondigen, om te genezen, die gebroken zijn van harte;
19 Om den gevangenen te prediken loslating, en den blinden het gezigt, om de verslagenen heen te zenden in vrijheid; om te prediken het aangename jaar des Heeren.
20 En als hij het boek toegedaan en den dienaar wedergegeven had, zat hij neder; en de oogen van allen in de synagoge waren op hem geslagen.
21 En hij begon tot hen te zeggen: Heden is deze Schrift in uwe ooren vervuld.
22 En zij gaven hem allen getuigenis, en verwonderden zich over de aangename woorden, die uit zijnen mond voortkwamen; en zeiden: Is deze niet de zoon van Jozef?
23 En hij zeide tot hen: Gij zult zonder twijfel tot mij dit spreekwoord zeggen: Medicijnmeester! genees u zelven; al wat wij gehoord hebben, dat in Kapérnaüm geschied is, doe *dat* ook hier in uw vaderland.
24 En hij zeide: Voorwaar ik zeg u, dat geen profeet aangenaam is in zijn vaderland.
25 Maar ik zeg u in der waarheid: er waren vele weduwen in Israël in de dagen van Elías, toen de hemel drie jaren en zes maanden gesloten was, zoodat er groote hongersnood werd over het geheele land.
26 En tot geene van háar werd Elías gezonden, dan naar Sarepta Sidonis, tot eene vrouw, *die* weduwe *was*.
27 En er waren vele me-

laatschen in Israël, ten tijde
van den profeet Elisa; en
geen van hen werd gerei-
nigd, dan Naäman, de Syriër.
28 En zij werden allen in
de synagoge met toorn ver-
vuld, als zij dit hoorden.
29 En opstaande, wierpen
zij hem uit, buiten de stad,
en leidden hem op den top
des bergs, op denwelken
hunne stad gebouwd was,
om hem van de steilte af
te werpen.
30 Maar hij, door het mid-
den van hen doorgegaan
zijnde, ging weg.
31 En hij kwam af te Ka-
pérnaüm, eene stad van Ga-
liléa, en leerde hen op de
sabbatdagen.
32 En zij versloegen zich
over zijne leer, want zijn
woord was met magt.
33 En in de synagoge was
een mensch, hebbende eenen
geest eens onreinen duivels;
en hij riep uit met groote
stemme,
34 Zeggende: Laat af, wat
hebben wij met u *te doen*,
gij Jezus Nazaréner? zijt gij
gekomen, om ons te verder-
ven? Ik ken u, wie gij zijt,
námelijk de Heilige Gods.
35 En Jezus bestrafte hem,
zeggende: Zwijg stil, en ga
van hem uit. En de duivel,
hem in het midden gewor-
pen hebbende, voer van hem
uit, zonder hem iets te be-
schadigen.
36 En er kwam eene ver-
baasdheid over allen; en zij
spraken samen tot elkander,
zeggende: Wat woord is dit,
dat hij met magt en kracht
den onreinen geesten ge-
biedt, en zij varen uit?
37 En het gerucht van hem-
ging uit in alle plaatsen des
omliggenden lands.
38 En *Jezus*, opgestaan zijn-
de uit de synagoge, ging in
het huis van Simon; en Si-
mons vrouws moeder was
met eene groote koorts be-
vangen, en zij baden hem
voor haar.
39 En staande boven haar,
bestrafte hij de koorts; en
de *koorts* verliet haar; en zij
van stonde aan opstaande,
diende henlieden.
40 En als de zon onderging,
bragten allen, die kranken
hadden, met verscheidene
ziekten *bevangen*, die tot
hem, en hij leide een' iegelijk
van hen de handen op, en
genas dezelve.
41 En er voeren ook dui-
velen uit van velen, roe-
pende en zeggende: Gij zijt
de Christus, de Zone Gods!
En *hen* bestraffende, liet hij
die niet spreken, omdat zij
wisten, dat hij de Christus
was.
42 En als het dag werd,
ging hij uit, en trok naar
eene woeste plaats; en de
scharen zochten hem, en
kwamen tot bij hem, en
hielden hem op, dat hij van
hen niet zou weggaan.
43 Maar hij zeide tot hen:
Ik moet ook andere steden
het evangelie van het ko-
ningrijk Gods verkondigen;

want daartoe ben ik uitgezonden.
44 En hij predikte in de
synagogen van Galiléa.

HOOFDSTUK 5.

EN het geschiedde, als de
schare op hem aandrong,
om het woord Gods te hooren,
dat hij stond bij het
meer Gennésaret.
2 En hij zag twee schepen
aan *den oever* van het meer
liggende, en de visschers
waren daaruit gegaan, en
spoelden de netten.
3 En hij ging in een van
die schepen, hetwelk van
Simon was, en bad hem, dat
hij een weinig van het land
afstak; en nederzittende,
leerde hij de scharen uit het
schip.
4 En als hij afliet van spreken
zeide hij tot Simon:
Steek af naar de diepte, en
werp uwe netten uit om te
vangen.
5 En Simon antwoordde en
zeide tot hem: Meester! wij
hebben den geheelen nacht
over gearbeid, en niet gevangen;
doch op uw woord zal
ik het net uitwerpen.
6 En als zij dat gedaan
hadden, besloten zij eene
groote menigte visschen, en
hun net scheurde.
7 En zij wenkten hunne
medegenooten, die in het
andere schip waren, dat zij
hen zouden komen helpen.
En zij kwamen, en vulden
beide de schepen, zoodat zij
bijna zonken.
8 En Simon Petrus, *dat*
ziende, viel neder aan de
knieën van Jezus, zeggende:
Heere! ga uit van mij, want
ik ben een zondig mensch.
9 Want verbaasdheid had
hem bevangen, en allen, die
met hem waren, over de
vangst der visschen, die zij
gevangen hadden;
10 En desgelijks ook Jakobus
en Johannes, de zonen
van Zebedéüs, die medegenooten
van Simon waren.
En Jezus zeide tot Simon:
Vrees niet; van nu aan zult
gij menschen vangen.
11 En als zij de schepen
aan land gestuurd hadden,
verlieten zij alles, en volgden
hem.
12 En het geschiedde, als
hij in eene dier steden was,
ziet, er *was* een man vol
melaatschheid; en Jezus
ziende, viel hij op het aangezigt,
en bad hem, zeggende:
Heere! zoo gij wilt, gij
kunt mij reinigen.
13 En hij, de hand, uitstrekkende,
raakte hem aan, en
zeide: Ik wil, word gereinigd!
En terstond ging de
melaatschheid van hem.
14 En hij gebood hem, dat
hij het niemand zeggen zou:
maar ga heen, *zeide hij*, vertoon
u zelven den priester,
en offer voor uwe reiniging,
gelijk Mozes geboden heeft,
hun tot eene getuigenis.
15 Maar het gerucht van
hem ging te meer voort; en
vele scharen kwamen samen,
om *hem* te hooren, en door

hem genezen te worden van hunne krankheden.

16 Maar hij vertrok in de woestijnen, en bad *aldaar*.

17 En het geschiedde in een' dier dagen, dat hij leerde, en *er* zaten farizeën en leeraars der wet, die van alle vlekken van Galiléa, en Judéa, en Jerûzalem gekomen waren; en de kracht des Heeren was *er* om hen te genezen.

18 En ziet, *eenige* mannen bragten op een bed eenen mensch, die geraakt was, en zochten hem in te brengen, en voor hem te leggen.

19 En niet vindende, waardoor zij hem inbrengen mogten, overmits de schare, zoo klommen zij op het dak, en lieten hem door de tigchelen neder met het beddeken, in het midden, voor Jezus.

20 En hij, ziende hun geloof, zeide tot hem: Mensch! uwe zonden zijn u vergeven.

21 En de schriftgeleerden en de farizeën begonnen te overdenken, zeggende: Wie is deze, die *Gods*lastering spreekt? wie kan de zonden vergeven, dan God alleen?

22 Maar Jezus, hunne overdenkingen bekennende, antwoordde en zeide tot hen: Wat overdenkt gij in uwe harten?

23 Wat is ligter te zeggen: Uwe zonden zijn u vergeven? of te zeggen: Sta op en wandel?

24 Doch, opdat gij moogt weten, dat de Zoon des menschen magt heeft op de aarde, de zonden te vergeven (zeide hij tot den geraakte): Ik zeg u, sta op, en neem uw beddeken op, en ga heen naar uw huis.

25 En hij terstond voor hem opstaande, *en* opgenomen hebbende hetgeen daar hij op gelegen had, ging heen naar zijn huis, God verheerlijkende.

26 En ontzetting heeft *hen* allen bevangen, en zij verheerlijkten God, en werden vervuld met vreeze, zeggende: Wij hebben heden ongeloofelijke dingen gezien.

27 En na dezen ging hij uit, en zag eenen tollenaar, met name Levi, zitten in het tolhuis, en zeide tot hem: Volg mij.

28 En hij, alles verlatende, stond op en volgde hem.

29 En Levi rigtte hem een grooten maaltijd aan, in zijn huis: en *er* was eene groote schare van tollenaren, en van anderen, die met hen aanzaten.

30 En hunne schriftgeleerden en de farizeën murmureerden tegen zijne discipelen, zeggende: Waarom eet en drinkt gij met tollenaren en zondaren?

31 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Die gezond zijn, hebben den medicijnmeester niet van noode, maar die ziek zijn.

32 Ik ben niet gekomen, om te roepen regtvaardigen, maar zondaren tot bekeering.

33 En zij zeiden tot hem:
Waarom vasten de discipe-
len van Johannes dikmaals,
en doen gebeden, desgelijks
ook *de discipelen* der farizeën,
maar de uwe eten en drin-
ken?
34 Doch hij zeide tot hen:
Kunt gij de bruiloftskinde-
ren, terwijl de bruidegom
bij hen is, doen vasten?
35 Maar de dagen zullen
komen, wanneer de bruide-
gom van hen zal weggeno-
men zijn, dan zullen zij
vasten in die dagen.
36 En hij zeide ook tot hen
eene gelijkenis: Niemand
zet eenen lap van een nieuw
kleed op een oud kleed;
anders zoo scheurt ook dat
nieuwe *het oude*, en de lap
van het nieuwe komt met
het oude niet overeen.
37 En niemand doet nieu-
wen wijn in oude *leder*zak-
ken; anders zoo zal de nieu-
we wijn de *leder*zakken doen
bersten, en de *wijn* zal uit-
gestort worden, en de *leder*-
zakken zullen verderven.
38 Maar nieuwen wijn moet
men in nieuwe *leder*zakken
doen, en zij worden beide
te zamen behouden.
39 En niemand, die ouden
drinkt, begeert terstond
nieuwen; want hij zegt:
De oude is beter.

HOOFDSTUK 6.

EN het geschiedde op den
tweeden eersten sabbat,
dat hij door het gezaaide
ging; en zijne discipelen
plukten aren, en aten ze,
die wrijvende met de handen.
2 En sommige der farizeën
zeiden tot hen: Waarom
doet gij, wat niet geoorloofd
is te doen, op de sabbaten?
3 En Jezus, hun antwoor-
dende, zeide: Hebt gij ook
dat niet gelezen, hetwelk
David deed, wanneer hem
hongerde, en dengenen, die
met hem waren?
4 Hoe hij ingegaan is in
het huis Gods, en de toon-
brooden genomen en gege-
ten heeft, en ook gegeven
dengenen, die met hem wa-
ren, welke niet zijn geoor-
loofd te eten, dan alleen
den priesteren.
5 En hij zeide tot hen:
De Zoon des menschen is
een Heere ook van den sab-
bat.
6 En het geschiedde ook
op eenen anderen sabbat,
dat hij in de synagoge ging,
en leerde. En daar was een
mensch, en zijne regterhand
was dor.
7 En de schriftgeleerden
en de farizeën namen hem
waar, of hij op den sabbat
genezen zou; opdat zij eenige
beschuldiging tegen hem
mogten vinden.
8 Doch hij kende hunne ge-
dachten, en zeide tot den
mensch, die de dorre hand
had: Rijs op, en sta in het
midden. En hij opgestaan
zijnde, stond *over einde*.
9 Zoo zeide dan Jezus tot
hen: Ik zal u vragen: Wat is
geoorloofd op de sabbaten?

goed te doen, of kwaad te
doen? een' mensch te be-
houden, of te verderven?
10 En hen allen rondom
aangezien hebbende, zeide
hij tot den mensch: Strek
uwe hand uit. En hij deed
alzoo; en zijne hand werd
hersteld, gezond gelijk de
andere.
11 En zij werden vervuld
met uitzinnigheid, en spra-
ken zamen met elkander,
wat zij Jezus doen zouden.
12 En het geschiedde in
die dagen, dat hij uitging
naar den berg, om te bidden,
en hij bleef den nacht over
in het gebed tot God.
13 En als het dag was ge-
worden, riep hij zijne disci-
pelen tot zich, en verkoos
er twaalf uit hen, die hij ook
apostelen noemde:
14 *Namelijk* Simon, welken
hij ook Petrus noemde, en
Andréas, zijnen broeder, Ja-
kobus en Johannes, Filippus
en Bartholoméüs;
15 Matthéüs en Thomas,
Jakobus, den *zoon* van Al-
féüs, en Simon, genaamd
Zelótes;
16 Judas, *den broeder* van
Jakobus, en Judas Iskáriot,
die ook de verrader gewor-
den is.
17 En met hen afgekomen
zijnde, stond hij op eene
vlakke plaats, en *met hem* de
schare zijner discipelen, en
eene groote menigte des
volks van geheel Judéa en
Jerûzalem, en van den zee-
kant van Tyrus en Sidon;
18 Die gekomen waren, om
hem te hooren, en om van
hunne ziekten genezen te
worden, en die van onreine
geesten gekweld waren: en
zij werden genezen.
19 En al de schare zocht
hem aan te raken: want er
ging kracht van hem uit, en
hij genas ze allen.
20 En hij, zijne oogen op-
slaande over zijne discipelen,
zeide: Zalig zijt gij, armen!
want uw is het koningrijk
Gods.
21 Zalig zijt gij, die nu
hongert; want gij zult ver-
zadigd worden. Zalig zijt gij,
die nu weent; want gij
zult lagchen.
22 Zalig zijt gij, wanneer
u de menschen haten, en
wanneer zij u afscheiden, en
smaden, en uwen naam als
kwaad verwerpen, om des
Zoons des menschen wil.
23 Verblijdt u in dien dag,
en zijt vrolijk: want, ziet,
uw loon is groot in den he-
mel; want hunne vaders de-
den desgelijks den profeten.
24 Maar wee u, gij rijken!
want gij hebt uwen troost
weg.
25 Wee u, die verzadigd
zijt! want gij zult hongeren.
Wee u, die nu lacht! want
gij zult treuren en weenen.
26 Wee u, wanneer al de
menschen wel van u spre-
ken! want hunne vaders
deden desgelijks den val-
schen profeten.
27 Maar ik zeg ulieden, die
dit hoort: Hebt uwe vijan-

den lief; doet wel dengenen, die u haten.

28 Zegent degenen, die u vervloeken, en bidt voor degenen, die u geweld doen.

29 Dengenen, die u aan de wang slaat, biedt ook de andere; en dengenen, die u den mantel neemt, verhindert ook den rok niet *te nemen*.

30 Maar geeft een' iegelijk, die van u begeert; en van dengenen, die het uwe neemt, eischt niet weder.

31 En gelijk gij wilt, dat u de menschen doen zullen, doet gij hun ook desgelijks.

32 En indien gij liefhebt, die u liefhebben, wat dank hebt gij? want ook de zondaars hebben lief degenen, die hen liefhebben.

33 En indien gij goed doet dengenen, die u goed doen, wat dank hebt gij? want ook de zondaars doen hetzelfde.

34 En indien gij leent dengenen, van welke gij hoopt weder te ontvangen, wat dank hebt gij? want ook de zondaars leenen den zondaren, opdat zij evengelijk weder mogen ontvangen.

35 Maar hebt uwe vijanden lief, en doet goed, en leent, zonder iets weder te hopen; en uw loon zal groot zijn, en gij zult kinderen des Allerhoogsten zijn: want Hij is goedertieren over de ondankbaren en boozen.

36 Weest dan barmhartig, gelijk ook uw Vader barmhartig is.

37 En oordeelt niet, en gij zult niet geoordeeld worden; verdoemt niet, en gij zult niet verdoemd worden; laat los, en gij zult losgelaten worden;

38 Geeft, en u zal gegeven worden; eene goede, neergedrukte, en geschudde, en overloopende maat zal men in uwen schoot geven: want met dezelfde maat, waarmede gijlieden meet, zal ulieden wedergemeten worden.

39 En hij zeide tot hen eene gelijkenis: Kan ook wel een blinde eenen blinde op den weg leiden? zullen zij niet beiden in de gracht vallen?

40 De discipel is niet boven zijnen meester; maar een iegelijk volmaakt *discipel* zal zijn gelijk zijn meester.

41 En wat ziet gij den splinter, die in uws broeders oog is, en den balk, die in uw eigen oog is, merkt gij niet?

42 Of hoe kunt gij tot uwen broeder zeggen: Broeder! laat toe, dat ik den splinter, die in uw oog is, uitdoe; daar gij zelf den balk, die in uw oog is, niet ziet? Gij geveinsde! doe eerst den balk uit uw oog, en dan zult gij bezien, om den splinter uit te doen, die in uws broeders oog is.

43 Want het is geen goede boom, die kwade vrucht voortbrengt, en geen kwade boom, die goede vrucht voortbrengt:

44 Want ieder boom wordt uit zijne eigene vrucht gekend; want men leest geen vijgen van doornen, en men snijdt geen druif van bramen.

45 De goede mensch brengt het goede voort uit den goeden schat zijns harten; en de kwade mensch brengt het kwade voort uit den kwaden schat zijns harten; want uit den overvloed des harten spreekt zijn mond.
46 En wat noemt gij mij, Heere, Heere! en doet niet hetgeen ik zeg?
47 Een iegelijk, die tot mij komt, en mijne woorden hoort, en dezelve doet, ik zal u toonen, wien hij gelijk is.
48 Hij is gelijk een' mensch, die een huis bouwde, en groef, en verdiepte, en leide het fondament op eene steenrots; als nu de hooge vloed kwam, zoo sloeg de waterstroom tegen dat huis aan, en kon het niet bewegen: want het was op de steenrots gegrond.
49 Maar die ze gehoord, en niet gedaan zal hebben, is gelijk een' mensch, die een huis bouwde op de aarde zonder fondament; tegen hetwelk de waterstroom aansloeg, en het viel terstond, en de val van datzelve huis was groot.

HOOFDSTUK 7.

NADAT hij nu al zijne woorden voleindigd had, ten aanhoore des volks, ging hij in te Kapérnaüm.
2 En een dienstknecht van een' zeker hoofdman over honderd, die hem zeer waard was, krank zijnde, lag op zijn sterven.
3 En van Jezus gehoord hebbende, zond hij tot hem de ouderlingen der Joden, hem biddende, dat hij wilde komen, en zijnen dienstknecht gezond maken.
4 Deze nu, tot Jezus gekomen zijnde, baden hem ernstelijk, zeggende: Hij is waardig, dat gij hem dat doet;
5 Want hij heeft ons volk lief, en heeft zelf ons de synagoge gebouwd.
6 En Jezus ging met hen. En als hij nu niet verre van het huis was, zond de hoofdman over honderd tot hem *eenige* vrienden, en zeide tot hem: Heere! neem de moeite niet: want ik ben niet waardig, dat gij onder mijn dak zoudt inkomen.
7 Daarom heb ik ook mij zelven niet waardig geacht, om tot u te komen; maar zeg *het* met een woord, en mijn knecht zal genezen worden.
8 Want ik ben ook een mensch, onder de magt *van anderen* gesteld, hebbende krijgsknechten onder mij, en ik zeg tot dezen: Ga! en hij gaat; en tot den anderen: Kom! en hij komt; en tot mijnen dienstknecht: Doe dat! en hij doet *het*.
9 En Jezus, dit hoorende, verwonderde zich over hem; en zich omkeerende, zeide tot de schare, die hem volgde: Ik zeg ulieden, ik heb zoo groot een geloof zelfs in Israël niet gevonden.

10 En die gezonden waren,
wedergekeerd zijnde in het
huis, vonden den kranken
dienstknecht gezond.
11 En het geschiedde op
den volgenden *dag*, dat hij
ging naar eene stad, genaamd
Naïn, en met hem gingen
vele van zijne discipelen, en
eene groote schare.
12 En als hij de poort der
stad genaakte, ziet daar, een
doode werd uitgedragen, *die*
een eeniggeboren zoon zijner
moeder *was*, en zij *was* weduwe,
en eene groote schare
van de stad *was* met haar.
13 En de Heere, haar ziende,
werd innerlijk met ontferming
over haar bewogen,
en zeide tot haar: Ween niet.
14 En hij ging toe, en
raakte de baar aan; (de dragers
nu stonden stil) en hij
zeide: Jongeling, ik zeg u,
sta op!
15 En de doode zat over
einde, en begon te spreken.
En hij gaf hem aan zijne
moeder.
16 En vreeze beving hen
allen, en zij verheerlijkten
God, zeggende: Een groot
profeet is onder ons opgestaan,
en God heeft zijn
volk bezocht.
17 En dit gerucht van hem
ging uit in geheel Judéa, en
in al het omliggende land.
18 En de discipelen van
Johannes boodschapten hem
van al deze dingen.
19 En Johannes, zekere
twee van zijne discipelen
tot zich geroepen hebbende,
zond hen tot Jezus, zeggende:
Zijt gij degene, die komen
zou, of verwachten wij
een' anderen?
20 En als de mannen tot
hem gekomen waren, zeiden
zij: Johannes de Dooper
heeft ons tot u afgezonden,
zeggende: Zijt gij, die komen
zou, of verwachten wij
een' anderen?
21 En in dezelve ure genas
hij er velen van ziekten
en kwalen, en booze geesten;
en velen blinden gaf
hij het gezigt.
22 En Jezus, antwoordende,
zeide tot hen: Gaat heen
en boodschapt Johannes weder
de dingen, die gij gezien
en gehoord hebt, *namelijk*
dat de blinden ziende worden,
de kreupelen wandelen,
de melaatschen gereinigd
worden, de dooven hooren,
de dooden opgewekt worden,
den armen het evangelie
verkondigd wordt.
23 En zalig is hij, die aan
mij niet zal geërgerd worden.
24 Als nu de boden van
Johannes weggegaan waren,
begon hij t t de scharen
van Johannes te zeggen:
Wat zijt gij uitgegaan in
de woestijn te aanschouwen?
Een riet, dat van den wind
ginds en weder bewogen
wordt?
25 Maar wat zijt gij uitgegaan
te zien? Een' mensch,
met zachte kleederen bekleed?
Ziet, die in heerlijke
kleeding en wellust zijn, die
zijn in de koninklijke hoven.

26 Maar wat zijt gij uitgegaan te zien? Een profeet? Ja, ik zeg u; ook veel meer dan een profeet.
27 Deze is het, van welken geschreven is: Ziet, Ik zende mijnen engel voor uw aangezigt, die uwen weg voor u heen bereiden zal.
28 Want ik zeg ulieden: onder die van vrouwen geboren zijn, is niemand meerder profeet, dan Johannes de Dooper; maar de minste in het koningrijk Gods, is meerder dan hij.
29 En al het volk, *hem* hoorende, en de tollenaars, die met den doop van Johannes gedoopt waren, regtvaardigden God.
30 Maar de farizeën en de wetgeleerden hebben den raad Gods tegen zich zelven verworpen, van hem niet gedoopt zijnde.
31 En de Heere zeide: Bij wien zal ik dan de menschen van dit geslacht vergelijken? en wien zijn zij gelijk?
32 Zij zijn gelijk aan de kinderen, die op de markt zitten, en elkander toeroepen en zeggen: Wij hebben u op de fluit gespeeld, en gij hebt niet gedanst; wij hebben u klaagliederen gezongen, en gij hebt niet geweend.
33 Want Johannes de Dooper is gekomen, noch brood etende, noch wijn drinkende; en gij zegt: Hij heeft den duivel.
34 De Zoon des menschen is gekomen, etende en drinkende, en gij zegt: Ziet daar, een' mensch, *die* een vraat en wijnzuiper *is*, een vriend van tollenaren en zondaren.
35 Doch de wijsheid is geregtvaardigh geworden van al hare kinderen.
36 En een der farizeën bad hem, dat hij met hem ate; en ingegaan zijnde in des farizeërs huis, zat hij aan.
37 En ziet, eene vrouw in de stad, welke eene zondares was, verstaande, dat hij in des farizeërs huis aanzat, bragt eene albasten flesch met zalf;
38 En staande achter aan zijne voeten, weenende, begon zij zijne voeten nat te maken met tranen, en zij droogde ze af met het haar van haar hoofd, en kuste zijne voeten, en zalfde ze met de zalf.
39 En de farizeër, die hem genood had, *zulks* ziende, sprak bij zich zelven, zeggende: Deze, indien hij een profeet ware, zou wel weten, wat en hoedanige vrouw deze is, die hem aanraakt: want zij is eene zondares.
40 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Simon! Ik heb u wat te zeggen. En hij sprak: Meester! zeg het.
41 *Jezus zeide:* Een zeker schuldheer had twee schuldenaars; de een was schuldig vijf honderd penningen, en de andere vijftig;
42 En als zij niet hadden om te betalen, schold hij het

hun beiden kwijt. Zeg dan, wie van dezen zal hem meer lief hebben?

43 En Simon, antwoordende, zeide: Ik acht, dat hij het *is*, dien hij het meeste kwijt gescholden heeft. En hij zeide tot hem: Gij hebt regt geoordeeld.

44 En hij zich omkeerende naar de vrouw, zeide tot Simon: Ziet gij deze vrouw? ik ben in uw huis gekomen, water hebt gij niet tot mijne voeten gegeven; maar deze heeft mijne voeten met tranen nat gemaakt, en met het haar van haar hoofd afgedroogd.

45 Gij hebt mij geen' kus gegeven; maar deze, van dat zij ingekomen is, heeft niet afgelaten mijne voeten te kussen.

46 Met olie hebt gij mijn hoofd niet gezalfd; maar deze heeft mijne voeten met zalf gezalfd.

47 Daarom zeg ik u: hare zonden zijn *haar* vergeven, die vele waren: want zij heeft veel liefgehad: maar dien weinig vergeven heeft, die heeft weinig lief.

48 En hij zeide tot haar: Uwe zonden zijn *u* vergeven.

49 En die mede aanzaten, begonnen te zeggen bij zich zelven: Wie is deze, die ook de zonden vergeeft?

50 Maar hij zeide tot de vrouw: Uw geloof heeft u behouden, ga heen in vrede.

HOOFDSTUK 8.

EN het geschiedde daarna, dat hij reisde van de eene stad en vlek tot de andere, predikende en verkondigende het evangelie van het koningrijk Gods; en de twaalven *waren* met hem;

2 En sommige vrouwen, die van booze geesten en krankheden genezen waren, *namelijk* Maria, genaamd Magdaléna, van welke zeven duivelen uitgegaan waren;

3 En Johanna, de huisvrouw van Chûsas, den rentmeester van Heródes, en Susanna, en vele anderen, die hem dienden van hare goederen.

4 Als nu eene groote schare bijeenvergaderde, en zij van alle steden tot hem kwamen, zoo zeide hij door gelijkenis:

5 Een zaaijer ging uit, om zijn zaad te zaaijen; en als hij zaaide, viel het eene bij den weg, en werd vertreden, en de vogelen des hemels aten dat op.

6 En het andere viel op eene steenrots, en opgewassen zijnde, is het verdord, omdat het geene vochtigheid had.

7 En het andere viel in het midden van de doornen, en de doornen mede opwassende, verstikten hetzelve.

8 En het andere viel op de goede aarde, opgewassen zijnde, bragt het hon-

derdvoudige vrucht voort.
Dit zeggende, riep hij: Wie
ooren heeft, om te hooren,
die hoore.
9 En zijne discipelen vraag-
den hem, zeggende: Wat
mag deze gelijkenis wezen?
10 En hij zeide: U is het
gegeven, de verborgenheden
van het koningrijk Gods te
verstaan; maar tot de ande-
ren *spreek ik* in gelijkenis-
sen, opdat zij ziende niet zien,
en hoorende niet verstaan.
11 Dit is nu de gelijkenis:
Het zaad is het woord Gods.
12 En die bij den weg *be-
zaaid worden*, zijn deze, die
hooren; daarna komt de dui-
vel, en neemt het woord uit
hun hart weg, opdat zij niet
zouden gelooven, en zalig
worden.
13 En die op de steenrots
bezaaid worden, zijn deze, die,
wanneer zij het gehoord heb-
ben, het woord met vreugde
ontvangen; en deze hebben
geenen wortel, die maar voor
eenen tijd gelooven, en in
den tijd der verzoeking wij-
ken zij af.
14 En dat in de doornen
valt, zijn deze, die gehoord
hebben, en heengaande ver-
stikt worden door de zorg-
vuldigheden, en rijkdom, en
wellusten des levens, en
voldragen geene *vrucht*.
15 En dat in de goede aarde
valt, zijn deze, die, het woord
gehoord hebbende, hetzelve
in een eerlijk en goed hart
bewaren, en in volstandig-
heid vruchten voortbrengen.
16 En niemand, die eene
kaars ontsteekt, bedekt de-
zelve met een vat, of zet ze
onder een bed; maar zet ze
op eenen kandelaar, opdat
degenen, die inkomen, het
licht zien mogen.
17 Want er is niet verbor-
gen, dat niet openbaar zal
worden; noch heimelijk, dat
niet bekend zal worden, en
in het openbaar komen.
18 Ziet dan, hoe gij hoort:
want zoo wie heeft, dien zal
gegeven worden; en zoo wie
niet heeft, ook hetgeen hij
meent te hebben, zal van
hem genomen worden.
19 En zijne moeder en *zijne*
broeders kwamen tot hem,
en konden bij hem niet ko-
men, van wege de schare.
20 En hem werd gebood-
schapt *van eenigen*, die zei-
den: Uwe moeder en uwe
broeders staan daar buiten,
begeerende u te zien.
21 Maar hij antwoordde en
zeide tot hen: Mijne moe-
der en mijne broeders zijn
deze, die Gods woord hooren,
en datzelve doen.
22 En het geschiedde in
een' van die dagen, dat hij
in een schip ging, en zijne
discipelen *met hem*; en hij
zeide tot hen: Laat ons over-
varen aan de andere zijde
van het meer. En zij sta-
ken af.
23 En als zij voeren, viel
hij in slaap; en er kwam
een storm van wind op het
meer, en zij werden vol *wa-
ters*, en waren in nood.

24 En zij gingen tot hem, en wekten hem op, zeggende: Meester, Meester! wij vergaan! En hij, opgestaan zijnde, bestrafte den wind, en de watergolven; en zij hielden op, en er werd stilte.

25 En hij zeide tot hen: Waar is uw geloof? Maar zij, bevreesd zijnde, verwonderden zich, zeggende tot elkander: Wie is toch deze, dat hij ook de winden en het water gebiedt, en zij zijn hem gehoorzaam?

26 En zij voeren voort naar het land der Gadarénen, hetwelk is tegenover Galilea.

27 En, als hij aan het land uitgegaan was, ontmoette hem een zeker man uit de stad, die van over langen tijd met duivelen was bezeten geweest; en was met geene kleederen gekleed, en bleef in geen huis, maar in de graven.

28 En hij, Jezus ziende, en zeer roepende, viel voor hem neder, en zeide met eene groote stem: Wat heb ik met u *te doen*, Jezus, gij Zone Gods, des Allerhoogsten! ik bid u, dat gij mij niet pijnigt!

29 Want hij had den onreinen geest geboden, dat hij van den mensch zou uitvaren: want hij had hem menigen tijd bevangen gehad; en hij werd met ketenen en met boeijen gebonden, om bewaard te zijn; en hij verbrak de banden, en werd van den duivel gedreven in de woestijnen.

30 En Jezus vraagde hem, zeggende: Welk is uw naam? En hij zeide: Legio. Want vele duivelen waren in hem gevaren.

31 En zij baden hem, dat hij hun niet gebieden zou in den afgrond heen te varen.

32 En aldaar was eene kudde veler zwijnen, weidende op den berg; en zij baden hem, dat hij hun wilde toelaten in dezelve te varen. En hij liet het hun toe.

33 En de duivelen, uitvarende van den mensch, voeren in de zwijnen; en de kudde stortte van de steilte af in het meer, en versmoorde.

34 En die ze weidden, ziende hetgeen geschied was, zijn gevlugt; en heengaande boodschapten het in de stad, en op het land.

35 En zij gingen uit, om te zien hetgeen geschied was, en kwamen tot Jezus, en vonden den mensch, van welken de duivelen uitgevaren waren, zittende aan de voeten van Jezus, gekleed en wel bij zijn verstand; en zij werden bevreesd.

36 En ook, die het gezien hadden, verhaalden hun, hoe de bezetene was verlost geworden.

37 En de geheele menigte van het omliggende land der Gadarénen baden hem, dat hij van hen wegging: want zij waren met groote vreeze bevangen. En hij, in het schip gegaan zijnde, keerde wederom.

38 En de man, van welken de duivelen uitgevaren waren, bad hem, dat hij mogt bij hem zijn. Maar Jezus liet hem van zich gaan, zeggende:

39 Keer weder naar uw huis, en vertel, wat groote dingen u God gedaan heeft. En hij ging heen door de geheele stad, verkondigende, wat groote dingen Jezus hem gedaan had.

40 En het geschiedde, als Jezus wederkeerde, dat hem de schare ontving: want zij waren allen hem verwachtende.

41 En ziet, er kwam een man, wiens naam was Jaïrus, en hij was een overste der synagoge; en hij viel aan de voeten van Jezus, en bad hem, dat hij in zijn huis wilde komen.

42 Want hij had eene eenige dochter, van omtrent twaalf jaren, en deze lag op haar sterven. En als hij heenging, zoo verdrongen hem de scharen.

43 En eene vrouw, die twaalf jaren lang den vloed des bloeds gehad had, welke al haren leeftogt aan medicijnmeesters te koste gelegd had, en van niemand had kunnen genezen worden,

44 Van achteren tot hem komende, raakte den zoom zijns kleeds aan; en terstond stelpte de vloed haars bloeds.

45 En Jezus zeide: Wie is het, die mij heeft aangeraakt? En als zij het allen miszaakten, zeide Petrus en die met hem waren: Meester! de scharen drukken en verdringen u, en zegt gij: Wie is het, die mij aangeraakt heeft?

46 En Jezus zeide: Iemand heeft mij aangeraakt; want ik heb bekend, dat kracht van mij uitgegaan is.

47 De vrouw nu, ziende, dat zij niet verborgen was, kwam bevende, en voor hem nedervallende, verklaarde hem vóor al het volk, om wat oorzaak zij hem aangeraakt had, en hoe zij terstond genezen was.

48 En hij zeide tot haar: Dochter! wees welgemoed, uw geloof heeft u behouden; ga heen in vrede.

49 Als hij nog sprak, kwam er een van *het huis* des oversten der synagoge, zeggende tot hem: uwe dochter is gestorven; zijt den Meester niet moeijelijk.

50 Maar Jezus, *dat* hoorende, antwoordde hem, zeggende: Vrees niet; geloof alleenlijk, en zij zal behouden worden.

51 En als hij in het huis kwam, liet hij niemand inkomen, dan Petrus, en Jakobus, en Johannes, en den vader en de moeder des kinds.

52 En zij schreiden allen, en maakten misbaar over hetzelve. En hij zeide: Schreit niet; zij is niet gestorven, maar zij slaapt.

53 En zij belachten hem, wetende, dat zij gestorven was.

54 Maar als hij ze allen
uitgedreven had, greep hij
hare hand en riep, zeggende:
Kind, sta op!
55 En haar geest keerde
weder, en zij is terstond opgestaan;
en hij gebood, dat
men haar te eten geven zou.
56 En hare ouders ontzetten
zich; en hij beval hun,
dat zij niemand zouden zeggen
hetgeen geschied was.

HOOFDSTUK 9.

EN zijne twaalf discipelen
zamengeroepen hebbende,
gaf hij hun kracht en
magt over al de duivelen,
en om ziekten te genezen.
2 En hij zond hen heen,
om te prediken het koningrijk
Gods, en de kranken
gezond te maken.
3 En hij zeide tot hen:
Neemt niets mede tot den
weg, noch staven, noch male,
noch brood, noch geld; noch
iemand van u zal twee rokken
hebben.
4 En in wat huis gij ook
zult ingaan, blijft aldaar
en gaat van daar uit.
5 En zoo wie u niet zullen
ontvangen, uitgaande van
die stad, schudt ook het stof
af van uwe voeten, tot eene
getuigenis tegen hen.
6 En zij, uitgaande, doorgingen
al de vlekken, verkondigende
het evangelie,
en genezende *de zieken* overal.
7 En Herôdes, de viervorst,
hoorde al de dingen, die van
hem geschiedden; en was
twijfelmoedig, omdat van
sommigen gezegd werd, dat
Johannes van de dooden was
opgestaan;
8 En van sommigen, dat
Elias verschenen was; en
van anderen, dat een profeet
van de ouden was opgestaan.
9 En Herôdes zeide: Johannes
heb ik onthoofd; wie
is nu deze, van welken ik
zulke dingen hoor? En hij
zocht hem te zien.
10 En de apostelen, wedergekeerd
zijnde, verhaalden
hem al wat zij gedaan hadden.
En hij nam hen mede
en vertrok alleen in eene
woeste plaats der stad, genaamd
Bethsaida.
11 En de scharen, *dat* verstaande,
volgden hem; en
hij ontving ze, en sprak tot
hen van het koningrijk
Gods; en die genezing van
noode hadden, maakte hij
gezond.
12 En de dag begon te
dalen; en de twaalven, tot
hem komende, zeiden tot
hem: Laat de schare van
u, opdat zij, heengaande in
de omliggende vlekken en
in de dorpen, herberg nemen
mogen, en spijze vinden!
want wij zijn hier in
eene woeste plaats.
13 Maar hij zeide tot hen:
Geeft gij hun te eten. En
zij zeiden: Wij hebben niet
meer dan vijf brooden en
twee visschen; tenzij dat
dat wij heengaan en spijs
koopen voor al dit volk:
14 Want er waren omtrent
vijf duizend mannen. Doch

hij zeide tot zijne discipe-
len: Doet hen nederzitten
bij zaten, elk van vijftig.
15 En zij deden alzoo, en
deden hen allen nederzitten.
16 En hij, de vijf brooden
en de twee visschen geno-
men hebbende, zag op naar
den hemel, en zegende die,
en brak ze, en gaf ze den
discipelen, om der schare
voor te leggen.
17 En zij aten en werden
allen verzadigd; en er werd
opgenomen hetgeen hun van
de brokken overgeschoten
was, twaalf korven.
18 En het geschiedde, als
hij alleen was biddende, dat
de discipelen met hem wa-
ren, en hij vraagde hen,
zeggende: Wie zeggen de
scharen, dat ik ben?
19 En zij, antwoordende,
zeiden: Johannes de Doo-
per; en anderen: Elías; en
anderen: dat enig profeet
van de ouden opgestaan is.
20 En hij zeide tot hen:
Maar gijlieden, wie zegt gij,
dat ik ben? En Petrus, ant-
woordende, zeide: De Chris-
tus Gods.
21 En hij gebood hun scher-
pelijk en beval, dat zij dit
niemand zeggen zouden;
22 Zeggende: De Zoon des
menschen moet veel lijden,
en verworpen worden van de
ouderlingen, en overpries-
ters, en schriftgeleerden, en
gedood en ten derden dage
opgewekt worden.
23 En hij zeide tot allen:
Zoo iemand achter mij wil
komen, die verloochene zich
zelven, en neme zijn kruis
dagelijks op, en volge mij.
24 Want zoo wie zijn leven
behouden wil, die zal het
verliezen; maar zoo wie zijn
leven verliezen zal, om mij-
nentwil, die zal het behou-
den.
25 Want wat baat het een
mensch, die de geheele we-
reld zou winnen, en zich
zelven verliezen, of schade
zijns zelfs lijden?
26 Want zoo wie zich mijns
en mijner woorden zal ge-
schaamd hebben, dien zal de
Zoon des menschen zich
schamen, wanneer hij komen
zal in zijne heerlijkheid, en
in de heerlijkheid des Vaders,
en der heilige engelen.
27 En ik zeg u waarlijk:
er zijn sommigen dergenen,
die hier staan, die den dood
niet zullen smaken, totdat
zij het koningrijk Gods zul-
len gezien hebben.
28 En het geschiedde, om-
trent acht dagen na deze
woorden, dat hij medenam
Petrus, en Johannes, en Ja-
kobus, en klom op den berg,
om te bidden.
29 En als hij bad, werd de
gedaante zijns aangezigts
veranderd, en zijne kleeding
wit *en* zeer blinkende.
30 En ziet, twee mannen
spraken met hem, welke wa-
ren Mozes en Elías.
31 Dewelke, gezien zijnde
in heerlijkheid, zeiden zij-
nen uitgang, dien hij zoude
volbrengen te Jeruzalem.

32 Petrus nu, en die met
hem *waren*, waren met slaap
bezwaard; en ontwaakt zijnde,
zagen zij zijne heerlijkheid,
en de twee mannen,
die bij hem stonden.
33 En het geschiedde, als
zij van hem afscheidden, zoo
zeide Petrus tot Jezus:
Meester! het is goed, dat wij
hier zijn; en laat ons drie
tabernakelen maken, voor u
eenen, en voor Mozes eenen,
en voor Elías eenen; niet
wetende wat hij zeide.
34 Als hij nu dit zeide,
kwam eene wolk, en overschaduwde
hen: en zij werden
bevreesd, als die in de
wolk ingingen.
35 En er geschiedde eene
stem uit de wolk, zeggende:
Deze is mijn geliefde Zoon;
hoort hem!
36 En als de stem geschiedde,
zoo werd Jezus alleen
gevonden. En zij zwegen
stil, en verhaalden in die
dagen niemand iets van hetgeen
zij gezien hadden.
37 En het geschiedde des
daags daaraan, als zij van
den berg af kwamen, dat hem
eene groote schare in het
gemoet kwam.
38 En ziet, een man van
de schare riep uit, zeggende:
Meester! ik bid u, zie
toch mijnen zoon aan, want
hij is mij een eeniggeborene.
39 En zie, een geest neemt
hem, en van stonde aan roept
hij, en hij scheurt hem, dat
hij schuimt, en wijkt naauwelijks
van hem, en verplettert
hem.
40 En ik heb uwe discipelen
gebeden, dat zij hem
zouden uitwerpen, en zij hebben
niet gekonnen.
41 En Jezus, antwoordende,
zeide: O ongeloovig en verkeerd
geslacht! hoe lang
zal ik nog bij ulieden zijn,
en ulieden verdragen? Breng
uwen zoon hier.
42 En nog, als hij *naar
hem* toekwam, scheurde hem
de duivel, en verscheurde
hem; maar Jezus bestrafte
den onreinen geest, en maakte
het kind gezond, en gaf
hem zijnen vader weder.
43 En zij werden allen verslagen
over de grootdadigheid
Gods. En als zij allen
zich verwonderden over al
de dingen, die Jezus gedaan
had, zeide hij tot zijne discipelen:
44 Legt gij deze woorden
in uwe ooren: Want de
Zoon des menschen zal overgeleverd
worden in der menschen
handen.
45 Maar zij verstonden dit
woord niet, en het was voor
hen verborgen, alzoo dat zij
het niet begrepen; en zij
vreesden, van dat woord
hem te vragen.
46 En er rees eene overlegging
onder hen, namelijk,
wie van hen de meeste ware.
47 Maar Jezus, ziende de
overlegging hunner harten,
nam een kindeken, en stelde
dat bij zich:
48 En zeide tot hen: Zoo

wie dit kindeken ontvangen
zal in mijnen naam, die ont-
vangt mij; en zoo wie mij
ontvangen zal, ontvangt
Hem, die mij gezonden heeft.
Want die de minste onder u
allen is, die zal groot zijn.
49 En Johannes antwoord-
de en zeide: Meester! wij
hebben eenen gezien, die in
uwen naam de duivelen uit-
wierp, en wij hebben het
hem verboden, omdat hij u
met ons niet volgt.
50 En Jezus zeide tot hem:
Verbied het niet: want wie
tegen ons niet is, die is
voor ons.
51 En het geschiedde, als
de dagen zijner opneming
vervuld werden, zoo rigtte
hij zijn aangezigt om naar
Jerûzalem te reizen.
52 En hij zond boden uit
voor zijn aangezigt; en zij,
heengereisd zijnde, kwamen
in een vlek der Samarita-
nen, om voor hem *herberg*
te bereiden.
53 En zij ontvingen hem
niet, omdat zijn aangezigt
was *als* reizende naar Jerû-
zalem.
54 Als nu zijne discipelen,
Jakobus en Johannes, *dat*
zagen, zeiden zij: Heere!
wilt gij, dat wij zeggen, dat
vuur van den hemel neder-
dale, en dezen verslinde, ge-
lijk ook Elias gedaan heeft?
55 Maar zich omkeerende,
bestrafte hij hen, en zeide:
Gij weet niet, van hoedani-
gen geest gij zijt.
56 Want de Zoon des men-
schen is niet gekomen, om
der menschen zielen te ver-
derven, maar om te behou-
den. En zij gingen naar een
ander vlek.
57 En het geschiedde op
den weg, als zij reisden, dat
een tot hem zeide: Heere!
ik zal u volgen, waar gij
ook heengaat.
58 En Jezus zeide tot hem:
De vossen hebben holen, en
de vogelen des hemels nes-
ten; maar de Zoon des men-
schen heeft niet, waar hij
het hoofd nederlegge.
59 En hij zeide tot eenen
anderen: Volg mij. Doch
hij zeide: Heere! laat mij
toe, dat ik heenga, en eerst
mijnen vader begrave.
60 Maar Jezus zeide tot
hem: Laat de dooden hunne
dooden begraven; doch gij,
ga heen en verkondig het
koningrijk Gods.
61 En ook een ander zei-
de: Heere! ik zal u volgen;
maar laat mij eerst toe, dat
ik afscheid nemen van dege-
nen, die in mijn huis zijn.
62 En Jezus zeide tot hem:
Niemand, die zijne hand
aan den ploeg slaat, en ziet
naar hetgeen achter is, is
bekwaam tot het koningrijk
Gods.

HOOFDSTUK 10.

EN na dezen stelde de
Heere nog andere ze-
ventig, en zond hen heen
voor zijn aangezigt, twee
en twee, in iedere stad en
plaats, daar hij komen zou.

2 Hij zeide dan tot hen: De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige; daarom bidt den Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in zijnen oogst uitstoote.
3 Gaat henen: ziet, ik zend u als lammeren in het midden der wolven.
4 Draagt geenen buidel, noch male, noch schoenen; en groet niemand op den weg.
5 En in wat huis gij zult ingaan, zegt eerst: Vrede *zij* dezen huize!
6 En indien aldaar een zoon des vredes is, zoo zal uw vrede op hem rusten; maar indien niet, zoo zal *uw vrede* tot u wederkeeren.
7 En blijft in datzelve huis, etende en drinkende, hetgeen van hen *voorgezet wordt*: want de arbeider is zijn loon waardig; gaat niet over van *het eene* huis in *het andere* huis.
8 En in wat stad gij zult ingaan, en zij u ontvangen; eet hetgeen ulieden voorgezet wordt.
9 En geneest de kranken, die daarin zijn, en zegt tot hen: Het koningrijk Gods is nabij u gekomen.
10 Maar in wat stad gij zult ingaan, en zij u niet ontvangen, uitgaande op hare straten, zoo zegt:
11 Ook het stof, dat uit uwe stad aan ons kleeft, schudden wij af op ulieden; nogtans zoo weet dit, dat het koningrijk Gods nabij u gekomen is.
12 En ik zeg u, dat het *die van* Sodom verdragelijker wezen zal in dien dag, dan dezelve stad.
13 Wee u, Chórazin! wee u, Bethsáïda! want zoo in Tyrus en Sidon de krachten geschied waren, die in u geschied zijn, zij zouden eertijds, in zak en asch zittende, zich bekeerd hebben.
14 Doch het zal Tyrus en Sidon verdragelijker zijn in het oordeel, dan ulieden.
15 En gij, Kapérnaüm! die tot den hemel toe verhoogd zijt, gij zult tot de hel toe nedergestooten worden.
16 Wie u hoort, die hoort mij; en wie u verwerpt, die verwerpt mij; en wie mij verwerpt, die verwerpt Dengenen, die mij gezonden heeft.
17 En de zeventigen zijn wedergekeerd met blijdschap, zeggende: Heere! ook de duivelen zijn ons onderworpen, in uwen naam.
18 En hij zeide tot hen: Ik zag den Satan, als een bliksem, uit den hemel vallen.
19 Ziet, ik geve u de magt, om op slangen en schorpioenen te treden, en over alle kracht des vijands; en geen ding zal u eenigzins beschadigen.
20 Doch verblijdt u daarin niet, dat de geesten u onderworpen zijn; maar verblijdt u veel meer, dat uwe namen geschreven zijn in de hemelen.

21 Te dier ure verheugde zich Jezus in den geest, en zeide: Ik dank U, Vader! Heere des hemels en der aarde! dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard; ja Vader! want alzoo is geweest het welbehagen voor U,

22 Alle dingen zijn mij van mijnen Vader overgegeven; en niemand weet, wie de Zoon is, dan de Vader; en wie de Vader is, dan de Zoon, en dien het de Zoon zal willen openbaren.

23 En zich keerende naar de discipelen, zeide hij *tot hen* alleen: Zalig zijn de oogen, die zien hetgeen gij ziet.

24 Want ik zeg u, dat vele profeten en koningen hebben begeerd te zien hetgeen gij ziet, en hebben het niet gezien; en te hooren hetgeen gij hoort, en hebben het niet gehoord.

25 En ziet, een zeker wetgeleerde stond op, hem verzoekende, en zeggende: Meester! wat doende zal ik het eeuwige leven beërven?

26 En hij zeide tot hem: Wat is in de wet geschreven? hoe leest gij?

27 En hij, antwoordende, zeide: Gij zult den Heere, uwen God, lief hebben uit geheel uw hart, en uit geheel uwe ziel, en uit geheel uwe kracht, en uit geheel uw verstand; en uwen naaste als u zelven.

28 En hij zeide tot hem: Gij hebt regt geantwoord; doe dat, en gij zult leven.

29 Maar hij, willende zich zelven regtvaardigen, zeide tot Jezus: En wie is mijn naaste?

30 En Jezus, antwoordende, zeide: Een zeker mensch kwam af van Jeruzalem naar Jericho, en viel onder de moordenaars, welke hem ook uitgetogen, en daartoe *zware* slagen gegeven hebbende, heengingen, en lieten *hem* half dood liggen.

31 En bij geval kwam een zeker priester denzelven weg af, en hem ziende, ging hij tegenover *hem* voorbij.

32 En desgelijks ook een Leviet, als hij was bij die plaats, kwam hij, en zag *hem*, en ging tegenover *hem* voorbij.

33 Maar een zeker Samaritaan, reizende, kwam omtrent hem, en hem ziende, werd hij met innerlijke ontferming bewogen.

34 En hij, tot *hem* gaande, verbond zijne wonden, gietende daarin olie en wijn; en hem heffende op zijn eigen beest, voerde hem in de herberg, en verzorgde hem.

35 En des anderen daags, weggaande, langde hij twee penningen uit, en gaf *ze* den waard, en zeide *tot* hem: Draag zorg voor hem; en zoo wat gij meer *aan hem* te koste zult leggen, dat zal ik u wedergeven, als ik wederkom.

36 Wie dan van deze drie
dunkt u de naaste geweest
te zijn desgenen, die onder de
moordenaars gevallen was?
37 En hij zeide: Die barm-
hartigheid aan hem gedaan
heeft. Zoo zeide dan Jezus
tot hem: Ga heen, en doe
gij desgelijks.
38 En het geschiedde, als
zij reisden, dat hij kwam in
een vlek, en eene zekere
vrouw, met name Martha,
ontving hem in haar huis.
39 En deze had eene zus-
ter, genaamd Maria, welke
ook, zittende aan de voeten
van Jezus, zijn woord hoorde.
40 Doch Martha was zeer
bezig met veel dienens, en
daar bijkomende, zeide zij:
Heere! trekt gij u dat niet
aan, dat mijne zuster mij
alleen laat dienen? Zeg dan
haar, dat zij mij helpe.
41 En Jezus, antwoordende,
zeide tot haar: Martha,
Martha! gij bekommert en
ontrust u over vele dingen;
42 Maar één ding is noo-
dig: doch Maria heeft het
goede deel uitgekozen, het-
welk van haar niet zal weg-
genomen worden.

HOOFDSTUK 11.

EN het geschiedde, toen
hij in eene zekere plaats
was biddende, als hij ophield,
dat een van zijne discipelen
tot hem zeide: Heere! leer
ons bidden, gelijk ook Jo-
hannes zijnen discipelen ge-
leerd heeft.
2 En hij zeide tot hen:
Wanneer gij bidt, zoo zegt:
Onze Vader, die in de he-
melen *zijt!* Uw naam worde
geheiligd. Uw koningrijk
kome. Uw wil geschiede, ge-
lijk in den hemel, *alzoo* ook
op de aarde.
3 Geef ons elken dag ons
dagelijksch brood:
4 En vergeef ons onze
zonden: want ook wij ver-
geven aan een' iegelijk, die
ons schuldig is. En leid ons
niet in verzoeking, maar
verlos ons van den booze.
5 En hij zeide tot hen:
Wie van u zal eenen vriend
hebben, en zal ter midder-
nacht tot hem gaan, en tot
hem zeggen: Vriend! leen
mij drie brooden;
6 Overmits mijn vriend van
de reis tot mij gekomen is,
en ik heb niet, dat ik hem
voorzette:
7 En dat die van binnen,
antwoordende zou zeggen:
Doe mij geene moeite aan;
de deur is nu gesloten, en
mijne kinderen zijn met mij
in de slaapkamer; ik kan
niet opstaan, om u te geven.
8 Ik zeg ulieden: hoewel
hij niet zou opstaan en hem
geven, omdat hij zijn vriend
is, nogtans om zijner onbe-
schaamdheid wil, zal hij op-
staan, en hem geven zoo-
veel als hij er behoeft.
9 En ik zeg ulieden: bidt,
en u zal gegeven worden;
zoekt, en gij zult vinden;
klopt, en u zal opengedaan
worden.
10 Want een iegelijk, die

bidt, die ontvangt; en die
zoekt, die vindt; en die
klopt, dien zal opengedaan
worden.
11 En wat vader onder u,
dien de zoon om brood bidt,
zal hem eenen steen geven?
of ook om eenen visch, zal
hem voor eenen visch eene
slang geven?
12 Of zoo hij ook om een
ei zou bidden, zal hij hem
een' schorpioen geven?
13 Indien dan gij, die boos
zijt, weet uwen kinderen
goede gaven te geven, hoe
veel te meer zal de hemel-
sche Vader den Heiligen
Geest geven dengenen, die
Hem bidden?
14 En hij wierp eenen dui-
vel uit, en die was stom.
En het geschiedde, als de
duivel uitgevaren was, dat de
stomme sprak; en de scha-
ren verwonderden zich.
15 Maar sommigen van hen
zeiden: Hij werpt de dui-
velen uit door Beëlzebul,
den overste der duivelen.
16 En anderen, *hem* verzoe-
kende, begeerden van hem
een teeken uit den hemel.
17 Maar hij, kennende hun-
ne gedachten, zeide tot hen:
Een ieder koningrijk, dat
tegen zich zelf verdeeld is,
wordt verwoest; en een
huis, tegen zich zelf *ver-
deeld zijnde*, valt.
18 Indien nu ook de Satan
tegen zich zelven verdeeld
is, hoe zal zijn rijk bestaan?
Dewijl gij zegt, dat ik door Be-
ëlzebul de duivelen uitwerp.
19 En indien ik door Beël-
zebul de duivelen uitwerp,
door wien werpen ze uwe
zonen uit? Daarom zullen
deze uwe regters zijn.
20 Maar indien ik door den
vinger Gods de duivelen uit-
werp, zoo is dan het koning-
rijk Gods tot u gekomen.
21 Wanneer een sterk ge-
wapende zijn hof bewaart,
zoo is *al* wat hij heeft in vrede.
22 Maar als een daarover
komt, die sterker is dan hij,
en hem overwint, die neemt
zijne geheele wapenrusting,
daar hij op vertrouwde, en
deelt zijnen roof uit.
23 Wie met mij niet is, die
is tegen mij; en wie met
mij niet vergadert, die ver-
strooit.
24 Wanneer de onreine
geest van den mensch uitge-
varen is, zoo gaat hij door
dorre plaatsen, zoekende
rust; en die niet vindende,
zegt hij: Ik zal wederkee-
ren in mijn huis, daar ik
uitgevaren ben.
25 En komende, vindt hij
het *met bezemen* gekeerd en
versierd.
26 Dan gaat hij heen, en
neemt met zich zeven andere
geesten, boozer dan hij zelf
is, en ingegaan zijnde, wo-
nen zij aldaar; en het laat-
ste van dien mensch wordt
erger dan het eerste.
27 En het geschiedde, als
hij deze dingen sprak, dat
eene zekere vrouw, de stem
verheffende uit de schare,
tot hem zeide: Zalig is de

buik, die u gedragen heeft, en de borsten, die gij hebt gezogen.

28 Maar hij zeide: Ja zalig zijn degenen, die het woord Gods hooren, en hetzelve bewaren.

29 En als de scharen digt bijeen vergaderden, begon hij te zeggen: Dit is een boos geslacht; het verzoekt een teeken, en hetzelve zal geen teeken gegeven worden, dan het teeken van Jonas, den profeet.

30 Want gelijk Jonas den Ninevieten een teeken geweest is, alzoo zal ook de Zoon des menschen zijn dezen geslachte.

31 De koningin van het Zuiden zal opstaan in het oordeel met de mannen van dit geslacht, en zal ze veroordeelen: want zij is gekomen van de einden der aarde, om te hooren de wijsheid van Salomo: en ziet, meer dan Salomo is hier!

32 De mannen van Nineve zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht, en zullen hetzelve veroordeelen: want zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jonas; en ziet, meer dan Jonas is hier!

33 En niemand, die eene kaars aansteekt, zet *die* in het verborgen, noch onder eene koornmaat, maar op eenen kandelaar, opdat degenen, die inkomen, het licht zien mogen.

34 De kaars des ligchaams is het oog: wanneer dan uw oog eenvoudig is, zoo is ook uw geheele ligchaam verlicht; maar zoo het boos is, zoo is ook uw *geheele* ligchaam duister.

35 Zie dan toe, dat niet het licht, hetwelk in u is, duisternis is.

36 Indien dan uw ligchaam geheel verlicht is, niet hebbende eenig deel, dat duister is, zoo zal het geheel verlicht zijn, gelijk wanneer de kaars met het schijnsel u verlicht.

37 Als hij nu *dit* sprak, bad hem een zeker farizeër, dat hij bij hem het middagmaal wilde eten; en ingegaan zijnde, zat hij aan.

38 En de farizeër, *dat* ziende, verwonderde zich, dat hij niet eerst, voor het middagmaal, zich gewasschen had.

39 En de Heere zeide tot hem: Nu gij, farizeën! gij reinigt het buitenste des drinkbekers en des schotels; maar het binnenste van u is vol van roof en boosheid.

40 Gij onverstandigen! die het buitenste heeft gemaakt, heeft Hij ook niet het binnenste gemaakt?

41 Doch geeft tot aalmoes hetgeen daarin is; en ziet, alles is u rein.

42 Maar wee u, farizeën! want gij vertient munte, en ruite, en alle moeskruid, en gij gaat voorbij het oordeel en de liefde Gods. Dit moest men doen, en het andere niet nalaten.

43 Wee u, farizeën! want

gij bemint het voorgestoelte
in de synagogen, en de be-
groetingen op de markten.
44 Wee u, gij schriftgeleer-
den en farizeën, gij geveins-
den! want gij zijt gelijk de
graven, die niet openbaar zijn,
en de menschen, die daarover
wandelen, weten het niet.
45 En een van de wetgeleer-
den, antwoordende, zeide tot
hem: Meester! als gij deze
dingen zegt, zoo doet gij ook
ons smaadheid aan.
46 Doch hij zeide: Wee ook
u, wetgeleerden! want gij
belast de menschen met las-
ten, zwaar om te dragen, en
zelven raakt gij die lasten
niet aan met een van uwe
vingeren.
47 Wee u, want gij bouwt de
graven der profeten, en uwe
vaders hebben dezelve ge-
dood.
48 Zoo getuigt gij dan, dat
gij mede behagen hebt aan
de werken uwer vaderen:
want zij hebben ze gedood,
en gij bouwt hunne graven.
49 Waarom ook de wijsheid
Gods zegt: Ik zal profeten
en apostelen tot hen zenden,
en van die zullen zij *sommi-
gen* dooden, en *sommigen* zul-
len zij uitjagen;
50 Opdat van dit geslacht
afgeëischt worde het bloed
van al de profeten, dat ver-
goten is van de grondlegging
der wereld af;
51 Van het bloed van Abel,
tot het bloed van Zacharía,
die gedood is tusschen het
altaar en het huis *Gods*; ja
zeg ik u, het zal afgeëischt
worden van dit geslacht!
52 Wee u, gij wetgeleerden!
want gij hebt den sleutel der
kennis weggenomen; gij zel-
ven zijt niet ingegaan, en
die ingingen, hebt gij ver-
hinderd.
53 En als hij deze dingen
tot hen zeide, begonnen de
schriftgeleerden en farizeën
hard aan te houden, en hem
van vele dingen te doen
spreken;
54 Hem lagen leggende, en
zoekende iets uit zijnen mond
te bejagen, opdat zij hem
beschuldigen mogten.

HOOFDSTUK 12.

DAARENTUSSCHEN als
vele duizenden der scha-
re bijeenvergaderd waren,
zoodat zij elkander vertra-
den, begon hij te zeggen tot
zijne discipelen: Vooreerst,
wacht u zelven voor den zuur-
deesem der farizeën, welke is
geveinsdheid.
2 En er is niets bedekt, dat
niet zal ontdekt worden, en
verborgen, dat niet zal ge-
weten worden.
3 Daarom, al wat gij in de
duisternis gezegd hebt, zal
in het licht gehoord worden;
en wat gij in het oor ge-
sproken hebt, in de binnen-
kamers, zal op de daken ge-
predikt worden.
4 En ik zeg u, mijnen
vrienden: vreest u niet voor
degenen, die het ligchaam
dooden, en daarna niet meer
kunnen doen.

5 Maar ik zal u toonen,
wien gij vreezen zult; vreest
Dien, die, nadat Hij gedood
heeft, *ook* magt heeft in de
hel te werpen; ja ik zeg u,
vreest Dien!
6 Worden niet vijf musch-
jes verkocht voor twee pen-
ningskens? en niet een van
die is voor God vergeten.
7 Ja ook de haren uws
hoofds zijn allen geteld.
Vreest dan niet; gij gaat
vele muschjes te boven.
8 En ik zeg u: een iege-
lijk, die mij belijden zal voor
de menschen, dien zal ook
de Zoon des menschen belij-
den voor de engelen Gods.
9 Maar wie mij verloochе-
nen zal voor de menschen,
die zal verloochend worden
voor de engelen Gods.
10 En een iegelijk, die
eenig woord spreken zal te-
gen den Zoon des menschen,
het zal hem vergeven wor-
den; maar wie tegen den
Heiligen Geest gelasterd zal
hebben, dien zal het niet
vergeven worden.
11 En wanneer zij u heen-
brengen zullen in de syna-
gogen, en *tot* de overheden
en de magten, zoo zijt niet
bezorgd, hoe of wat gij tot
verantwoording zeggen, of
wat gij spreken zult:
12 Want de Heilige Geest
zal u in dezelve ure leeren,
hetgeen *gij* spreken moet.
13 En een uit de scharen
zeide tot hem: Meester! zeg
mijnen broeder, dat hij met
mij de erfenis deele.
14 Maar hij zeide tot hem:
Mensch! wie heeft mij tot
een' regter of scheidsman
over ulieden gesteld?
15 En hij zeide tot hen:
Ziet toe en wacht u van de
gierigheid: want het is niet
in den overvloed *gelegen*, dat
iemand leeft uit zijne goe-
deren.
16 En hij zeide tot hen eene
gelijkenis, en sprak: Eens
rijken menschen land had
wel gedragen;
17 En hij overleide bij zich
zelven, zeggende: Wat zal
ik doen? want ik heb niet,
waarin ik mijne vruchten
zal verzamelen.
18 En hij zeide: Dit zal
ik doen: ik zal mijne schu-
ren afbreken, en grootere
bouwen, en zal aldaar ver-
zamelen al dit mijn gewas,
en deze mijne goederen;
19 En ik zal tot mijne ziel
zeggen: Ziel! gij hebt vele
goederen, die opgelegd zijn
voor vele jaren, neem rust,
eet, drink, wees vrolijk.
20 Maar God zeide tot hem:
Gij dwaas! in dezen nacht
zal men uwe ziel van u af-
eischen; en hetgeen gij be-
reid hebt, wiens zal het zijn?
21 Alzoo *is het met dien*, die
zich zelven schatten verga-
dert, en niet rijk is in God.
22 En hij zeide tot zijne
discipelen: Daarom zeg ik
u: zijt niet bezorgd voor
uw leven, wat gij eten zult,
noch voor het ligchaam,
waarmede gij u kleeden zult.
23 Het leven is meer dan

het voedsel, en het ligchaam
dan de kleeding.
24 Aanmerkt de raven, dat
zij niet zaaijen, noch maaijen,
welke geene spijskamer
noch schuur hebben, en
God voedt dezelve; hoe veel
gaat gij de vogelen te boven?
25 Wie toch van u kan,
met bezorgd te zijn, eene
el tot zijne lengte toedoen?
26 Indien gij dan ook het
minste niet kunt, wat zijt
gij voor de andere dingen
bezorgd?
27 Aanmerkt de leliën, hoe
zij wassen; zij arbeiden niet,
en spinnen niet; en ik zeg
u: ook Salomo in al zijne
heerlijkheid is niet bekleed
geweest als eene van dezen.
28 Indien nu God het gras,
dat heden op het veld is,
en morgen in den oven geworpen
wordt, alzoo bekleedt,
hoe veel meer u,
gij kleingeloovigen!
29 En gijlieden, vraagt
niet, wat gij eten, of wat
gij drinken zult; en weest
niet wankelmoedig.
30 Want al deze dingen
zoeken de volken der wereld;
maar uw Vader weet, dat gij
deze dingen behoeft.
31 Maar, zoekt het koningrijk
Gods, en al deze dingen
zullen u toegeworpen
worden.
32 Vreest niet, gij klein
kuddeken! want het is uws
Vaders welbehagen, ulieden
het koningrijk te geven.
33 Verkoopt hetgeen gij
hebt, en geeft aalmoes. Maakt
u zelven buidels, die niet
verouden, eenen schat, die
niet afneemt, in de hemelen,
daar de dief niet bijkomt,
noch de mot verderft.
34 Want waar uw schat is,
aldaar zal ook uw hart zijn.
35 Laat uwe lenden omgord
zijn, en de kaarsen brandende.
36 En zijt gij den menschen
gelijk, die op hunnen heer
wachten, wanneer hij wederkomen
zal van de bruiloft,
opdat, als hij komt en
klopt, zij hem terstond mogen
opendoen.
37 Zalig zijn die dienstknechten,
welke de heer, als
hij komt, zal wakende vinden.
Voorwaar ik zeg u, dat
hij zich zal omgorden, en zal
hen doen aanzitten, en bijkomende,
zal hij hen dienen.
38 En zoo hij komt in de
tweede *nacht*wake, en komt
in de derde wake, en vindt
hen alzoo, zalig zijn dezelve
dienstknechten.
39 Maar weet dit, dat, indien
de heer des huizes geweten
had, in welke ure de
dief zou komen, hij zou gewaakt
hebben, en zou zijn
huis niet hebben laten doorgraven.
40 Gij dan, zijt ook bereid:
want in welke ure gij het
niet meent, zal de Zoon des
menschen komen.
41 En Petrus zeide tot hem:
Heere! zegt gij deze gelijkenis
tot ons, of ook tot
allen?
42 En de Heere zeide: Wie
is dan de getrouwe en voor-

zigtige huisbezorger, dien de heer over zijne dienstboden zal zetten, om *hun* ter regter tijd het bescheiden deel spijze te geven?
43 Zalig is de dienstknecht, welken zijn heer, als hij komt, zal vinden, alzoo doende.
44 Waarlijk ik zeg ulieden, dat hij hem over al zijne goederen zetten zal.
45 Maar indien dezelve dienstknecht in zijn hart zou zeggen: Mijn heer vertoeft te komen; en zou beginnen de knechten en de dienstmaagden te slaan, en te eten en te drinken, en dronken te worden;
46 Zoo zal de heer deszelven dienstknechts komen ten dage, in welken hij hem niet verwacht, en ter ure, die hij niet weet; en zal hem afscheiden, en zal zijn deel zetten met de ontrouwen.
47 En die dienstknecht, welke geweten heeft den wil zijns heeren, en *zich* niet bereid, noch naar zijnen wil gedaan heeft, die zal met vele *slagen* geslagen worden;
48 Maar die *denzelven* niet geweten heeft, en gedaan heeft *dingen*, die slagen waardig zijn, die zal met weinige *slagen* geslagen worden. En een' iegelijk, dien veel gegeven is, van dien zal veel geëischt worden; en dien men veel vertrouwd heeft, van dien zal men overvloediger eischen.
49 Ik ben gekomen, om vuur op de aarde te werpen; en wat wil ik, indien het alreede ontstoken is?
50 Maar ik moet met eenen doop gedoopt worden; en hoe worde ik geperst, totdat het volbragt zij!
51 Meent gij, dat ik gekomen ben, om vrede te geven op de aarde? Neen, zeg ik u, maar veeleer verdeeldheid.
52 Want van nu aan zullen er vijf in een huis verdeeld zijn; drie tegen twee, en twee tegen drie.
53 De vader zal tegen den zoon verdeeld zijn, en de zoon tegen den vader; de moeder tegen de dochter, en de dochter tegen de moeder; de schoonmoeder tegen hare schoondochter, en de schoondochter tegen hare schoonmoeder.
54 En hij zeide ook tot de scharen: Wanneer gij eene wolk ziet opgaan van het westen, terstond zegt gijlieden: Er komt regen; en het geschiedt alzoo.
55 En wanneer gij den zuidewind *ziet* waaijen, zoo zegt gij: Er zal hitte zijn; en het geschiedt.
56 Gij geveinsden! het aanschijn der aarde en des hemels weet gij te beproeven; en hoe beproeft gij dezen tijd niet?
57 En waarom oordeelt gij ook van u zelven niet hetgeen regt is?
58 Want als gij heengaat met uwe wederpartij voor de overheid, zoo doe naar-

heiligheid op den weg, om van hem verlost te worden; opdat hij u misschien niet vóór den regter trekke, en de regter u den geregtsdienaar overlevere, en de geregtsdienaar u in de gevangenis werpe.

59 Ik zeg u: gij zult van daar geenszins uitgaan, totdat gij ook het laatste penningsken betaald zult hebben.

HOOFDSTUK 13.

En er waren te dierzelver tijd eenigen tegenwoordig, die hem boodschapten van de Galileërs, welker bloed Pilatus met hunne offeranden gemengd had.
2 En Jezus antwoordde, en zeide tot hen: Meent gij, dat deze Galileërs zondaars zijn geweest boven al de Galileërs, omdat zij zulks geleden hebben?
3 Ik zeg u: neen zij; maar indien gij u niet bekeert, zoo zult gij allen desgelijks vergaan.
4 Of de achttien, op welke de toren in Siloam viel, en doodde ze; meent gij, dat deze schuldenaars zijn geweest, boven alle menschen, die in Jeruzalem wonen?
5 Ik zeg u: neen zij; maar indien gij u niet bekeert, zoo zult gij allen insgelijks vergaan.
6 En hij zeide deze gelijkenis: Een zeker man had eenen vijgeboom geplant in zijnen wijngaard; en hij kwam en zocht vrucht daarop, en vond ze niet.
7 En hij zeide tot den wijngaardenier: Zie, ik kome nu drie jaren, zoekende vrucht op dezen vijgeboom, en vind ze niet; houw hem uit; waartoe beslaat hij ook onnuttelijk de aarde?
8 En hij, antwoordende, zeide tot hem: Heer! laat hem ook *nog* dit jaar, totdat ik om hem gegraven en mest gelegd zal hebben;
9 En indien hij vrucht zal voortbrengen, *laat hem staan;* maar indien niet, zoo zult gij hem namaals uithouwen.
10 En hij leerde op den sabbat in eene der synagogen.
11 En ziet, er was eene vrouw, die eenen geest der krankheid achttien jaren lang gehad had, en zij was zamengebogen, en kon zich ganschelijk niet oprigten.
12 En Jezus, haar ziende, riep haar tot zich, en zeide tot haar: Vrouw! gij zijt verlost van uwe krankheid.
13 En hij leide de handen op haar; en zij werd terstond weder regt, en verheerlijkte God.
14 En de overste der synagoge, kwalijk nemende, dat Jezus op den sabbat genezen had, antwoordde en zeide tot de schare: Er zijn zes dagen, in welke men moet werken; komt dan in dezelve, en laat u genezen, en niet op den dag des sabbats.
15 De Heere dan antwoordde hem en zeide: Gij ge-

veinsde! maakt niet een iegelijk van u op den sabbat zijnen os of ezel van de kribbe los, en leidt *hem* heen om te doen drinken?
16 En deze, die eene dochter Abrahams is, welke de Satan, ziet, nu achttien jaren gebonden had, moest die niet losgemaakt worden van dezen band, op den dag des sabbats?
17 En als hij dit zeide, werden zij allen beschaamd, die zich tegen hem stelden; en al de schare verblijdde zich over al de heerlijke dingen, die van hem geschiedden.
18 En hij zeide: Wien is het koningrijk Gods gelijk? en waarbij zal ik hetzelve vergelijken?
19 Het is gelijk aán een mostaardzaad, hetwelk een mensch genomen en in zijnen hof geworpen heeft; en het wies op, en werd tot eenen grooten boom, en de vogelen des hemels nestelden in zijne takken.
20 En hij zeide wederom: Waarbij zal ik het koningrijk Gods vergelijken?
21 Het is gelijk aan een' zuurdeesem, welken eene vrouw nam, en verbergde in drie maten meels, totdat het geheel gezuurd was.
22 En hij reisde van de eene stad en vlek tot de andere, leerende, en rigtende *zijne* reis naar Jerûzalem.
23 En er zeide een tot hem: Heere! zijn er ook weinigen, die zalig worden? En hij zeide tot hen:
24 Strijdt om in te gaan door de enge poort: want velen, zeg ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen;
25 *Namelijk* nadat de heer des huizes zal opgestaan zijn, en de deur zal gesloten hebben, en gij zult beginnen buiten te staan, en aan de deur te kloppen, zeggende: Heere, Heere, doe ons open! en hij zal antwoorden en tot u zeggen: Ik ken u niet, van waar gij zijt.
26 Alsdan zult gij beginnen te zeggen: Wij hebben in uwe tegenwoordigheid gegeten en gedronken, en gij hebt in onze straten geleerd.
27 En hij zal zeggen: Ik zeg u, ik ken u niet, van waar gij zijt; wijkt van mij af, alle gij werkers der ongeregtigheid!
28 Aldaar zal zijn weening en knersing der tanden, wanneer gij zult zien Abraham, en Izak, en Jakob, en al de profeten in het koningrijk Gods, maar ulieden buiten uitgeworpen.
29 En daar zullen er komen van oosten en westen, en van noorden en zuiden, en zullen aanzitten in het koningrijk Gods.
30 En ziet, er zijn laatsten, die de eersten zullen zijn; en er zijn eersten, die de laatsten zullen zijn.
31 Te dienzelven dage kwamen er eenige farizeën, zeg-

gende tot hem: Ga weg, en
vertrek van hier; want Heródes
wil u dooden.
32 En hij zeide tot hen:
Gaat heen, en zegt dien vos:
Zie, ik werp duivelen uit, en
maak gezond, heden en morgen,
en ten derden *dage*
worde ik voleindigd.
33 Doch ik moet heden, en
morgen, en den volgenden
dag reizen: want het gebeurt
niet, dat een profeet gedood
wordt buiten Jerûzalem.
34 Jerûzalem, Jerûzalem!
gij die de profeten doodt, en
steenigt, die tot u gezonden
zijn! hoe menigmaal heb ik
uwe kinderen willen bijeenvergaderen,
gelijkerwijs eene
hen hare kiekens onder de
vleugelen *vergadert*; en gijlieden
hebt niet gewild?
35 Ziet, uw huis wordt
ulieden woest gelaten. En
voorwaar ik zeg u, dat gij
mij niet zult zien, totdat
de tijd zal gekomen zijn, als
gij zult zeggen: Gezegend
is hij, die komt in den naam
des Heeren!

HOOFDSTUK 14.

EN het geschiedde, als hij
gekomen was in het huis
van een' der oversten der
farizeën, op den sabbat, om
brood te eten, dat zij hem
waarnamen.
2 En ziet, er was een zeker
waterzuchtig mensch
voor hem.
3 En Jezus, antwoordende,
zeide tot de wetgeleerden
en farizeën, en sprak: Is
het ook geoorloofd op den
sabbat gezond te maken?
4 Maar zij zwegen stil. En
hij nam *hem*, en genas hem,
en liet *hem* gaan.
5 En hij, hun antwoordende,
zeide: Wiens ezel of os
van ulieden zal in eenen put
vallen, en die hem niet terstond
zal uittrekken op den
dag des sabbats?
6 En zij konden hem daarop
niet wederantwoorden.
7 En hij zeide tot de genooden
eene gelijkenis, aanmerkende,
hoe zij de voorzittingen
verkozen; zeggende
tot hen:
8 Wanneer gij van iemand
ter bruiloft genood zult zijn,
zoo zet u niet in de eerste
zitplaats; opdat niet misschien
een waardiger dan
gij van hem genood zij;
9 En hij, komende, die u
en hem genood heeft, tot u
zegge: Geef dezen plaats;
en gij alsdan zoudt beginnen
met schaamte de laatste
plaats te houden.
10 Maar wanneer gij genood
zult zijn, ga heen en
zet u in de laatste plaats;
opdat, wanneer hij komt,
die u genood heeft, hij tot
u zegge: Vriend! ga hooger
op. Alsdan zal het u
eer zijn voor degenen, die
met u aanzitten.
11 Want een iegelijk, die
zich zelven verhoogt, zal
vernederd worden; en die
zich zelven vernedert, zal
verhoogd worden.
12 En hij zeide ook tot

dengenen, die hem genood
had: Wanneer gij een middagmaal of avondmaal zult
houden, zoo roep niet uwe
vrienden, noch uwe broeders,
noch uwe magen, noch *uwe*
rijke geburen; opdat ook
dezelve u niet te eeniger
tijd wedernooden, en u vergelding geschiede.
13 Maar wanneer gij een'
maaltijd zult houden, zoo
nood armen, verminkten,
kreupelen, blinden;
14 En gij zult zalig zijn,
omdat zij niet hebben, om
u te vergelden: want het
zal u vergolden worden in
de opstanding der regtvaardigen.
15 En als een van degenen,
die mede aanzaten, deze
dingen hoorde, zeide hij tot
hem: Zalig is hij, die brood
eet in het koningrijk Gods.
16 Maar hij zeide tot hem:
Een zeker mensch bereidde
een groot avondmaal, en hij
noodde er velen.
17 En hij zond zijnen dienstknecht uit ter ure des avondmaals, om den genoodden te
zeggen: Komt, want alle
dingen zijn nu gereed.
18 En zij begonnen allen
zich eendragtelijk te ontschuldigen. De eerste zeide
tot hem: Ik heb eenen akker gekocht, en het is noodig, dat ik uitga, en hem
bezie; ik bid u, houd mij
voor verontschuldigd.
19 En een ander zeide: Ik
heb vijf jok ossen gekocht,
en ik ga heen, om die te beproeven; ik bid u, houd mij
voor verontschuldigd.
20 En een ander zeide: Ik
heb eene vrouw getrouwd,
en daarom kan ik niet komen.
21 Ende zelve dienstknecht
*weder*gekomen zijnde, boodschapte deze dingen zijnen
heer. Toen werd de heer des
huizes toornig, en zeide tot
zijnen dienstknecht: Ga
haastelijk uit in de straten
en wijken der stad, en breng
de armen, en verminkten,
en kreupelen, en blinden
hierin.
22 En de dienstknecht zeide: Heere! het is geschied,
gelijk gij bevolen hebt, en
nog is er plaats.
23 En de heer zeide tot den
dienstknecht: Ga uit in de
wegen en heggen, en dwing
ze in te komen, opdat mijn
huis vol worde:
24 Want ik zeg ulieden, dat
niemand van die mannen, die
genood waren, mijn avondmaal smaken zal.
25 En vele scharen gingen
met hem; en hij, zich omkeerende, zeide tot hen:
26 Indien iemand tot mij
komt, en niet haat zijnen
vader, en moeder, en vrouw,
en kinderen, en broeders, en
zusters, ja ook zelfs zijn
eigen leven, die kan mijn
discipel niet zijn.
27 En wie zijn kruis niet
draagt, en mij navolgt, die
kan mijn discipel niet zijn.
28 Want wie van u, willende eenen toren bouwen,

zit niet eerst neder, en overrekent de kosten, of hij ook heeft hetgeen tot volmaking *noodig is?*

29 Opdat niet misschien, als hij het fondament gelegd heeft en niet kan voleindigen, allen, die het zien, hem beginnen te bespotten,

30 Zeggende: Deze mensch heeft begonnen te bouwen, en heeft niet kunnen voleindigen.

31 Of wat koning, gaande naar den krijg, om tegen eenen anderen koning te slaan, zit niet eerst neder en beraadslaagt, of hij magtig is met tien duizend te ontmoeten dengenen, die met twintig duizend tegen hem komt?

32 Anderzins zendt hij gezanten uit, terwijl diegene nog verre is, en begeert hetgeen *tot* vrede *dient.*

33 Alzoo dan een iegelijk van u, die niet verlaat alles wat hij heeft, die kan mijn discipel niet zijn.

34 Het zout is goed: maar indien het zout smakeloos geworden is, waarmede zal het smakelijk gemaakt worden?

35 Het is noch tot het land, noch tot den mesthoop bekwaam; men werpt het weg. Wie ooren heeft, om te hooren, die hoore.

HOOFDSTUK 15.

EN al de tollenaars en de zondaars naderden tot hem, om hem te hooren.

2 En de farizeën en de schriftgeleerden murmureerden, zeggende: Deze ontvangt de zondaars, en eet met hen.

3 En hij sprak tot hen deze gelijkenis, zeggende:

4 Wat mensch onder u, hebbende honderd schapen, en een van die verliezende, verlaat niet de negen en negentig in de woestijn, en gaat naar het verlorene, totdat hij hetzelve vinde?

5 En als hij het gevonden heeft, legt hij het op zijne schouderen, verblijd zijnde.

6 En te huis komende, roept hij de vrienden en de geburen zamen, zeggende tot hen: Weest blijde met mij, want ik heb mijn schaap gevonden, dat verloren was.

7 Ik zeg ulieden, dat er alzoo blijdschap zal zijn in den hemel over eenen zondaar, die zich bekeert, *meer* dan over negen en negentig regtvaardigen, die de bekeering niet van noode hebben.

8 Of wat vrouw, hebbende tien penningen, indien *zij* eenen penning verliest, ontsteekt niet eene kaars, en keert het huis *met bezemen,* en zoekt naarstiglijk, totdat zij *dien* vindt?

9 En als zij *dien* gevonden heeft, roept zij de vriendinnen en de geburinnen zamen, zeggende: Weest blijde met mij, want ik heb den penning gevonden, dien ik verloren had.

10 Alzoo, zeg ik ulieden, is er blijdschap voor de enge-

len Gods over eenen zondaar, die zich bekeert.
11 En hij zeide: Een zeker mensch had twee zonen.
12 En de jongste van hen zeide tot den vader: Vader! geef mij het deel des goeds, dat *mij* toekomt. En hij deelde hun het goed.
13 En niet vele dagen daarna, de jongste zoon, alles bijeen vergaderd hebbende, is weggereisd in een *vergelegen* land, en heeft aldaar zijn goed doorgebragt, levende overdadiglijk.
14 En als hij het alles verteerd had, werd er een groote hongersnood in datzelve land, en hij begon gebrek te lijden.
15 En hij ging heen, en voegde zich bij een' van de burgers deszelven lands; en die zond hem op zijn land, om de zwijnen te weiden.
16 En hij begeerde zijnen buik te vullen met den draf, dien de zwijnen aten; en niemand gaf hem dien.
17 En tot zich zelven gekomen zijnde, zeide hij: Hoe vele huurlingen mijns vaders hebben overvloed van brood, en ik verga van honger!
18 Ik zal opstaan en tot mijnen vader gaan, en ik zal tot hem zeggen: Vader! ik heb gezondigd tegen den hemel, en voor u;
19 En ik ben niet meerwaardig uw zoon genaamd te worden; maak mij als eenen van uwe huurlingen.
20 En opstaande, ging hij naar zijnen vader. En, als hij nog ver *van hem* was, zag hem zijn vader, en werd met innerlijke ontferming bewogen; en *toe*loopende, viel hem om zijnen hals, en kuste hem.
21 En de zoon zeide tot hem: Vader! ik heb gezondigd tegen den hemel en voor u, en ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden.
22 Maar de vader zeide tot zijne dienstknechten: Brengt *hier* voor het beste kleed, en doet het hem aan, en geeft eenen ring aan zijne hand, en schoenen aan de voeten;
23 En brengt het gemeste kalf, en slagt het; en laat ons eten en vrolijk zijn.
24 Want deze mijn zoon was dood, en is weder levend geworden; en hij was verloren en is gevonden! En zij begonnen vrolijk te zijn.
25 En zijn oudste zoon was in het veld, en als hij kwam, en het huis genaakte, hoorde hij het gezang en het gerei;
26 En tot zich geroepen hebbende een' van de knechten, vraagde, wat dat mogt zijn.
27 En deze zeide tot hem; Uw broeder is gekomen, en uw vader heeft het gemeste kalf geslagt, omdat hij hem gezond weder ontvangen heeft.
28 Maar hij werd toornig, en wilde niet ingaan. Zoo ging dan zijn vader uit, en bad hem.
29 Doch hij, antwoordende, zeide tot den vader: Zie, ik dien u *nu* zoo vele jaren,

en heb nooit uw gebod overtreden, en gij hebt mij nooit een bokje gegeven, opdat ik met mijne vrienden mogt vrolijk zijn.
30 Maar als deze uw zoon gekomen is, die uw goed met hoeren doorgebragt heeft, zoo hebt gij hem het gemeste kalf geslagt.
31 En hij zeide tot hem: Kind! gij zijt altijd bij mij, en al het mijne is uwe.
32 Men behoorde dan vrolijk en blijde te zijn: want deze uw broeder was dood, en is weder levend geworden; en hij was verloren, en is gevonden.

HOOFDSTUK 16.

EN hij zeide ook tot zijne discipelen: Er was een zeker rijk mensch, welke eenen rentmeester had; en deze werd bij hem verklaagd, als die zijne goederen doorbragt.
2 En hij riep hem, en zeide tot hem: Hoe hoor ik dit van u? geef rekenschap van uw rentmeesterschap; want gij zult niet meer kunnen rentmeester zijn.
3 En de rentmeester zeide bij zich zelven: Wat zal ik doen, dewijl mijn heer dit rentmeesterschap van mij neemt? graven kan ik niet, te bedelen schaam ik mij.
4 Ik weet, wat ik doen zal, opdat, wanneer ik van het rentmeesterschap afgezet zal wezen, zij mij in hunne huizen ontvangen.
5 En hij riep tot zich eenieglijk van de schuldenaars zijns heeren, en zeide tot den eerste: Hoe veel zijt gij mijnen heer schuldig?
6 En hij zeide: Honderd vaten olie. En hij zeide tot hem: Neem uw handschrift, en, nederzittende, schrijf haastelijk vijftig.
7 Daarna zeide hij tot eenen anderen: En gij, hoe veel zijt gij schuldig? En hij zeide: Honderd mudden tarwe. En hij zeide tot hem: Neem uw handschrift, en schrijf tachtig.
8 En de heer prees den onregtvaardigen rentmeester, omdat hij voorzigtiglijk gedaan had: want de kinderen dezer wereld zijn voorzigtiger, dan de kinderen des lichts, in hun geslacht.
9 En ik zeg ulieden: maakt u zelven vrienden uit den onregtvaardigen Mammon, opdat, wanneer u ontbreken zal, zij u mogen ontvangen in de eeuwige tabernakelen.
10 Die getrouw is in het minste, die is ook in het groote getrouw; en die in het minste onregtvaardig is, die is ook in het groote onregtvaardig.
11 Zoo gij dan in den onregtvaardigen Mammon niet getrouw zijt geweest, wie zal u het ware vertrouwen?
12 En zoo gij in eens anders *goed* niet getrouw zijt geweest, wie zal u het uwe geven?
13 Geen huisknecht kan

twee heeren dienen: want of, hij zal den eenen haten, en den anderen liefhebben; of, hij zal den eenen aanhangen, en den anderen verachten: gij kunt God niet dienen en den Mammon.
14 En al deze dingen hoorden ook de farizeën, die geldgierig waren, en zij beschimpten hem.
15 En hij zeide tot hen: Gij zijt *het*, die u zelven regtvaardigt voor de menschen, maar God kent uwe harten: want dat hoog is onder de menschen, is een gruwel voor God.
16 De wet en de profeten *zijn* tot op Johannes; van dien tijd af wordt het koningrijk Gods verkondigd, en een iegelijk doet geweld op hetzelve.
17 En het is ligter, dat de hemel en de aarde voorbijgaan, dan dat een tittel der wet valle.
18 Een iegelijk, die zijne vrouw verlaat, en eene andere trouwt, die doet overspel; en een iegelijk, die de verlatene van den man trouwt, die doet *ook* overspel.
19 En er was een zeker rijk mensch, en was gekleed met purper en zeer fijn lijnwaad, levende allen dag vrolijk en prachtig.
20 En er was een zeker bedelaar, met name Lázarus, welke lag voor zijne poort, vol zweren,
21 En begeerde verzadigd te worden van de kruimkens, die van de tafel des rijken vielen; maar ook de honden kwamen en lekten zijne zweren.
22 En het geschiedde, dat de bedelaar stierf, en van de engelen gedragen werd in den schoot van Abraham.
23 En de rijke stierf ook, en werd begraven. En als hij in de hel zijne oogen ophief, zijnde in de pijn, zag hij Abraham van verre, en Lázarus in zijnen schoot:
24 En hij riep en zeide: Vader Abraham! ontferm u mijner, en zend Lázarus, dat hij het uiterste zijns vingers in het water doope, en verkoele mijne tong: want ik lijde smarten in deze vlam.
25 Maar Abraham zeide: Kind! gedenk, dat gij uw goed ontvangen hebt in uw leven, en Lázarus desgelijks het kwade; en nu wordt hij vertroost, en gij lijdt smarten.
26 En boven dit alles, tusschen ons en ulieden is eene groote klove gevestigd, zoodat degenen, die van hier tot u willen overgaan, niet zouden kunnen, noch ook die *daar zijn*, van daar tot ons overkomen.
27 En hij zeide: Ik bid u dan, vader! dat gij hem zendt tot mijns vaders huis:
28 Want ik heb vijf broeders; dat hij hun *dit* betuige, opdat ook zij niet komen in deze plaats der pijniging.
29 Abraham zeide tot hem:

Zij hebben Mozes en de profeten; dat zij die hooren.
30 En hij zeide: Neen, vader Abraham! maar zoo iemand van de dooden tot hen heenging, zij zouden zich bekeeren.
31 Doch *Abraham* zeide tot hem: Indien zij Mozes en de profeten niet hooren, zoo zullen zij ook, al ware het, dat er iemand uit de dooden opstond, zich niet laten gezeggen.

HOOFDSTUK 17.

EN hij zeide tot de discipelen: Het kan niet wezen, dat er geene ergernissen komen; doch wee *hem*, door welken zij komen!
2 Het zoude hem nutter zijn, dat een molensteen om zijnen hals gedaan ware, en hij in de zee geworpen, dan dat hij een' van deze kleinen zou ergeren.
3 Wacht u zelven. En indien uw broeder tegen u zondigt, zoo bestraf hem; en indien het hem leed is, zoo vergeef het hem.
4 En indien hij zevenmaal daags tegen u zondigt, en zevenmaal daags tot u wederkeert, zeggende: Het is mij leed; zoo zult gij het hem vergeven.
5 En de apostelen zeiden tot den Heere: Vermeerder ons het geloof.
6 En de Heere zeide: Zoo gij een geloof hadt als een mostaardzaad, gij zoudt tegen dezen moerbezienboom zeggen: Word ontworteld, en in de zee geplant! en hij zou u gehoorzaam zijn.
7 En wie van u heeft eenen dienstknecht, ploegende of *de beesten* hoedende, die tot hem, als hij van den akker inkomt, terstond zal zeggen: Kom bij, en zit aan?
8 Maar zal hij niet tot hem zeggen: Bereid, dat ik te avond zal eten, en omgord u, en dien mij, totdat ik zal gegeten en gedronken hebben; en eet en drinkt gij daarna?
9 Dankt hij ook denzelven dienstknecht, omdat hij gedaan heeft hetgeen hem bevolen was? Ik meen, neen.
10 Alzoo ook gij, wanneer gij zult gedaan hebben al hetgeen u bevolen is, zoo zegt: Wij zijn onnutte dienstknechten, want wij hebben *maar* gedaan hetgeen wij schuldig waren te doen.
11 En het geschiedde, als hij naar Jeruzalem reisde, dat hij door het midden van Samarië en Galiléa ging.
12 En als hij in een zeker vlek kwam, ontmoetten hem tien melaatsche mannen, welke stonden van verre;
13 En zij verhieven *hunne* stem, zeggende: Jezus, Meester, ontferm u onzer!
14 En als hij hen zag, zeide hij tot hen: Gaat heen en vertoont u zelven den priesteren. En het geschiedde, terwijl zij heengingen, dat zij gereinigd werden.
15 En een van hen, ziende,

dat hij genezen was, keerde
wederom, met groote stemme
God verheerlijkende.
16 En hij viel op het aangezigt voor zijne voeten, hem
dankende; en dezelve was
een Samaritaan.
17 En Jezus, antwoordende,
zeide: Zijn niet de tien gereinigd geworden? en waar
zijn de negen?
18 En zijn er geene gevonden, diewederkeeren, om
Gode eer te geven, dan deze
vreemdeling?
19 En hij zeide tot hem:
Sta op, en ga heen; uw geloof heeft u behouden.
20 En gevraagd zijnde van
de farizeën, wanneer het
koningrijk Gods komen zou,
heeft hij hun geantwoord
en gezegd: Het koningrijk
Gods komt niet met uiterlijk gelaat.
21 En men zal niet zeggen: Ziet hier, of ziet daar!
want, ziet, het koningrijk
Gods is binnen ulieden.
22 En hij zeide tot de discipelen: Er zullen dagen
komen, wanneer gij zult begeeren eenen der dagen van
den Zoon des menschen te
zien, en gij zult *dien* niet
zien.
23 En zij zullen tot u zeggen: Ziet hier, of ziet daar
is hij; gaat niet heen, en
volgt niet.
24 Want gelijk de bliksem,
die van het eene *einde* onder
den hemel bliksemt, tot het
andere onder den hemel
schijnt, alzoo zal ook de Zoon
des menschen wezen in zijnen dag.
25 Maar eerst moet hij veel
lijden, en verworpen worden
van dit geslacht.
26 En gelijk het geschied
is in de dagen van Noach,
alzoo zal het ook zijn in de
dagen van den Zoon des
menschen.
27 Zij aten, zij dronken,
zij namen ten huwelijk, zij
werden ten huwelijk gegeven, tot den dag, op welken
Noach in de ark ging, en de
zondvloed kwam, en verdierf
ze allen.
28 Desgelijks ook, gelijk
het geschiedde in de dagen
van Lot; zij aten, zij dronken, zij kochten, zij verkochten, zij plantten, zij
bouwden;
29 Maar op den dag, op
welken Lot van Sodom uitging, regende het vuur en
sulfer van den hemel, en
verdierf ze allen.
30 Even alzoo zal het zijn
in den dag, op welken de
Zoon des menschen geopenbaard zal worden.
31 In dienzelven dag, wie
op het dak zal zijn, en zijn
huisraad in huis, die kome
niet af, om hetzelve weg te
nemen; en wie op den akker
zijn zal, die keere desgelijks
niet naar hetgeen achter is.
32 Gedenkt aan de vrouw
van Lot.
33 Zoo wie zijn leven zal
zoeken te behouden, die zal
het verliezen; en zoo wie
hetzelve zal verliezen, die

zal het in het leven behouden.
34 Ik zeg u: in dien nacht zullen twee op een bed zijn; de een zal aangenomen, en de ander zal verlaten worden.
35 Twee *vrouwen* zullen te zamen malen; de eene zal aangenomen, en de andere zal verlaten worden.
36 Twee zullen op den akker zijn; de een zal aangenomen, en de ander zal verlaten worden.
37 En zij antwoordden en zeiden tot hem: Waar, Heere? En hij zeide tot hen: Waar het ligchaam is, aldaar zullen de arenden vergaderd worden.

HOOFDSTUK 18.

EN hij zeide ook eene gelijkenis tot hen, daartoe *strekkende*, dat men altijd bidden moet, en niet vertragen;
2 Zeggende: Er was een zeker regter in eene stad, die God niet vreesde, en geen' mensch ontzag.
3 En er was eene zekere weduwe in dezelve stad, en zij kwam tot hem, zeggende: Doe mij regt tegen mijne wederpartij.
4 En hij wilde voor eenen *langen* tijd niet; maar daarna zeide hij bij zich zelven: Hoewel ik God niet vreeze, en geen' mensch ontzie;
5 Nogtans, omdat deze weduwe mij moeijelijk valt, zoo zal ik haar regt doen, opdat zij niet eindelijk kome, en mij het hoofd breke.
6 En de Heere zeide: Hoort, wat de onregtvaardige regter zegt.
7 Zal God dan geen regt doen zijnen uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, hoewel Hij langmoedig is over hen?
8 Ik zeg u, dat Hij hun haastelijk regt doen zal. Doch de Zoon des menschen, als hij komt, zal hij ook geloof vinden op de aarde?
9 En hij zeide ook tot sommigen, die bij zich zelven vertrouwden, dat zij regtvaardig waren, en de anderen niets achtten, deze gelijkenis:
10 Twee menschen gingen op in den tempel om te bidden, de een was een farizeër, en de ander een tollenaar.
11 De farizeër staande, bad dit bij zich zelven: O God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere menschen, roovers, onregtvaardigen, overspelers; of ook gelijk deze tollenaar.
12 Ik vast tweemaal ter week, ik geef tienden van alles, wat ik bezit.
13 En de tollenaar, van verre staande, wilde ook zelfs de oogen niet opheffen naar den hemel, maar sloeg op zijne borst, zeggende: O God! wees mij zondaar genadig!
14 Ik zeg ulieden: deze ging af geregtvaardigd in zijn huis, *meer* dan die: want een ieder, die zich

zelven verhoogt, zal vernederd worden, en die zich zelven vernedert, zal verhoogd worden.
15 En zij bragten ook de kinderkens tot hem, opdat hij die zou aanraken; en de discipelen, *dat* ziende, bestraften dezelve.
16 Maar Jezus riep dezelve *kinderkens* tot zich, en zeide: Laat de kinderkens tot mij komen, en verhindert hen niet: want derzulken is het koningrijk Gods.
17 Voorwaar zeg ik u: zoo wie het koningrijk Gods niet zal ontvangen, als een kindeken, die zal geenszins in hetzelve komen.
18 En een zeker overste vraagde hem, zeggende: Goede Meester! wat doende zal ik het eenwige leven beërven?
19 En Jezus zeide tot hem: Wat noemt gij mij goed? niemand is goed, dan een, *namelijk* God.
20 Gij weet de geboden: Gij zult geen overspel doen; gij zult niet dooden; gij zult niet stelen; gij zult geene valsche getuigenis geven; eer uwen vader en uwe moeder.
21 En hij zeide: Al deze dingen heb ik onderhouden van mijne jongheid aan.
22 Doch Jezus, dit hoorende, zeide tot hem: Nog een ding ontbreekt u; verkoop alles, wat gij hebt, en deel het onder de armen, en gij zult eenen schat hebben in den hemel; en kom herwaarts, volg mij.
23 Maar als hij dit hoorde, werd hij geheel droevig: want hij was zeer rijk.
24 Jezus nu ziende, dat hij geheel droevig geworden was, zeide: Hoe bezwaarlijk zullen degenen, die goed hebben, in het koningrijk Gods ingaan!
25 Want het is ligter, dat een kemel ga door het oog van eene naald, dan dat een rijke in het koningrijk Gods inga.
26 En die dit hoorden, zeiden: Wie kan dan zalig worden?
27 En hij zeide: de dingen, die onmogelijk zijn bij de menschen, zijn mogelijk bij God.
28 En Petrus zeide: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn u gevolgd.
29 En hij zeide tot hen: Voorwaar ik zeg ulieden, dat er niemand is, die verlaten heeft huis, of ouders, of broeders, of vrouw, of kinderen, om het koningrijk Gods;
30 Die niet zal veelvoudig weder ontvangen in dezen tijd, en in de toekomende eeuw het eeuwige leven.
31 En hij nam de twaalven bij zich, en zeide tot hen: Ziet, wij gaan op naar Jerûzalem, en het zal alles volbragt worden aan den Zoon des menschen, wat geschreven is door de profeten.
32 Want hij zal den Heidenen overgeleverd worden,

en hij zal bespot worden, en
smadelijk gehandeld worden,
en bespogen worden.
33 En *hem* gegeeseld hebbende,
zullen zij hem dooden;
en ten derden dage zal
hij weder opstaan.
34 En zij verstonden geen
van deze dingen; en dit
woord was voor hen verborgen,
en zij verstonden niet
hetgeen gezegd werd.
35 En het geschiedde, als
hij nabij Jericho kwam, dat
een zeker blinde aan den
weg zat, bedelende.
36 En deze, hoorende de
schare voorbijgaan, vraagde,
wat dat ware?
37 En zij boodschapten
hem, dat Jezus de Nazaréner
voorbijging.
38 En hij riep, zeggende:
Jezus, gij Zone Davids, ontferm
u mijner!
39 En die voorbijgingen,
bestraften hem, opdat hij
zwijgen zou; maar hij riep
zooveel te meer: Zone Davids,
ontferm u mijner!
40 En Jezus, stilstaande,
beval, dat men denzelven
tot hem brengen zou; en
als hij nabij *hem* gekomen
was, vraagde hij hem.
41 Zeggende: Wat wilt gij,
dat ik u doen zal? En hij
zeide: Heere! dat ik ziende
mag worden.
42 En Jezus zeide tot hem:
Word ziende; uw geloof heeft
u behouden.
43 En terstond werd hij
ziende, en volgde hem, God
verheerlijkende. En al het
volk, *dat* ziende, gaf Gode
lof.

HOOFDSTUK 19.

En *Jezus*, ingekomen zijnde,
ging door Jericho.
2 En ziet, er was een man,
met name geheeten Zachéüs;
en deze was een overste der
tollenaren, en hij was rijk;
3 En zocht Jezus te zien,
wie hij was; en kon niet van
wege de schare, omdat hij
klein van persoon was.
4 En vooruitloopende, klom
hij op eenen wilden vijgeboom,
opdat hij hem mogt
zien: want hij zou door dien
weg voorbijgaan.
5 En als Jezus aan die
plaats kwam, opwaarts ziende,
zag hij hem, en zeide
tot hem: Zachéüs! haast u
en kom af; want ik moet
heden in uw huis blijven.
6 En hij haastte zich en
kwam af, en ontving hem
met blijdschap.
7 En allen, die het zagen,
murmureerden, zeggende:
Hij is tot eenen zondigen
man ingegaan, om te herbergen.
8 En Zachéüs stond, en zeide
tot den Heere: Zie, de
helft van mijne goederen,
Heere! geef ik den armen, en
indien ik iemand iets door
bedrog ontvreemd heb, dat
geef ik vierdubbel weder.
9 En Jezus zeide tot hem:
Heden is dezen huize zaligheid
geschied, nademaal
ook deze een zoon van Abraham
is.

10 Want de Zoon des menschen is gekomen, om te zoeken en zalig te maken dat verloren was.

11 En als zij dat hoorden, voegde hij daarbij, en zeide eene gelijkenis; omdat hij nabij Jeruzalem was, en *omdat* zij meenden, dat het koningrijk Gods terstond zou openbaar worden.

12 Hij zeide dan: Een zeker welgeboren man reisde in een *vergelegen* land, om voor zich zelven een koningrijk te ontvangen, en *dan* weder te keeren.

13 En geroepen hebbende zijne tien dienstknechten, gaf hij hun tien ponden, en zeide tot hen: Doet handeling, totdat ik kome.

14 En zijne burgers haatten hem, en zonden hem gezanten na, zeggende: Wij willen niet, dat deze over ons koning zij.

15 En het geschiedde, toen hij wederkwam, als hij het koningrijk ontvangen had, dat hij zeide, dat die dienstknechten tot hem zouden geroepen worden, dien hij het geld gegeven had; opdat hij weten mogt, wat een iegelijk met handelen gewonnen had.

16 En de eerste kwam; en zeide: Heer! uw pond heeft tien ponden daartoe gewonnen.

17 En hij zeide tot hem: Wel, gij goede dienstknecht! dewijl gij in het minste getrouw zijt geweest, zoo hebt magt over tien steden.

18 En de tweede kwam, en zeide: Heer! uw pond heeft vijf ponden gewonnen.

19 En hij zeide ook tot dezen: En gij, wees over vijf steden.

20 En een ander kwam, zeggende: Heer! zie *hier* uw pond, hetwelk ik in eenen zweetdoek weggelegd had:

21 Want ik vreesde u, omdat gij een straf mensch zijt; gij neemt weg, wat gij niet gelegd hebt, en gij maait, wat gij niet gezaaid heb.

22 Maar hij zeide tot hem: Uit uwen mond zal ik u oordeelen, gij booze dienstknecht! Gij wist, dat ik een straf mensch ben, nemende weg, wat ik niet gelegd heb, en maaijende, wat ik niet gezaaid heb,

23 Waarom hebt gij dan mijn geld niet in de bank gegeven, en ik, komende, had hetzelve met woeker mogen eischen?

24 En hij zeide tot degenen, die bij hem stonden: Neemt dat pond van hem weg, en geeft het dien, die de tien ponden heeft.

25 En zij zeiden tot hem: Heer! hij heeft tien ponden.

26 Want ik zeg u, dat een iegelijk, die heeft, zal gegeven worden; maar van dengenen, die niet heeft, van dien zal genomen worden ook wat hij heeft.

27 Doch deze mijne vijanden, die niet hebben gewild, dat ik over hen koning zoude

zijn, brengt *ze* hier, en slaat ze *hier* voor mij dood.
28 En dit gezegd hebbende, reisde hij voor *hen* heen, en ging op naar Jerûzalem.
29 En het geschiedde, als hij nabij Bethfagé en Bethánië gekomen was, aan den berg, genaamd den Olijfberg, dat hij twee van zijne discipelen uitzond,
30 Zeggende: Gaat heen in dat vlek, dat tegenover is; in hetwelk inkomende, zult gij een veulen gebonden vinden, waarop geen mensch ooit heeft gezeten; ontbindt hetzelve, en brengt het.
31 En indien iemand u vraagt: Waarom ontbindt gij *dat?* zoo zult gij alzoo tot hem zeggen: Omdat het de Heere van noode heeft.
32 En die uitgezonden waren, heengegaan zijnde, vonden het, gelijk hij hun gezegd had.
33 En als zij het veulen ontbonden, zeiden de heeren van hetzelve tot hen: Waarom ontbindt gij het veulen?
34 En zij zeiden: De Heere heeft het van noode.
35 En zij bragten hetzelve tot Jezus. En hunne kleederen op het veulen geworpen hebbende, zetten zij Jezus daarop.
36 En als hij *voort*reisde, spreidden zij hunne kleederen onder *hem* op den weg.
37 En als hij nu genaakte aan den afgang des Olijfbergs, begon al de menigte der discipelen zich te verblijden, en God te loven met groote stemme, van wege al de krachtige daden, die zij gezien hadden,
38 Zeggende: Gezegend *is* de Koning, die daar komt in den naam des Heeren! Vrede *zij* in den hemel, en heerlijkheid in de hoogste *plaatsen!*
39 En sommigen der farizeën uit de schare zeiden tot hem: Meester! bestraf uwe discipelen.
40 En hij, antwoordende, zeide tot hen: Ik zeg u lieden, dat, zoo deze zwijgen, de steenen haast roepen zullen.
41 En als hij nabij kwam, en de stad zag, weende hij over haar,
42 Zeggende: Och of gij ook bekendet, ook nog in dezen uwen dag, hetgeen tot uwen vrede *dient!* Maar nu is het verborgen voor uwe oogen.
43 Want er zullen dagen over u komen, dat uwe vijanden eene begraving rondom u zullen opwerpen, en zullen u omsingelen, en u van alle zijden benaauwen.
44 En zullen u tot den grond nederwerpen, en uwe kinderen in u; en zij zullen in u den *eenen* steen op den *anderen* steen niet laten: daarom dat gij den tijd uwer bezoeking niet bekend hebt.
45 En gegaan zijnde in den tempel, begon hij uit te drijven degenen, die daarin verkochten en kochten,

46 Zeggende tot hen: Er is
geschreven: Mijn huis is een
huis des gebeds; maar gij
hebt dat tot een' kuil der
moordenaren gemaakt.
47 En hij leerde dagelijks
in den tempel; en de over-
priesters, en de schriftge-
leerden, en de oversten
des volks zochten hem te
dooden.
48 En zij vonden niet, wat
zij doen zouden: want al
het volk hing hem aan, en
hoorde *hem*.

HOOFDSTUK 20.

EN het geschiedde in een'
van die dagen, als hij in
den tempel het volk leerde,
en het evangelie verkondig-
de, dat de overpriesters, en
schriftgeleerden, met de ou-
derlingen daarover kwamen,
2 En spraken tot hem, zeg-
gende: Zeg ons, door wat
magt gij deze dingen doet;
of wie hij is, die u deze magt
heeft gegeven?
3 En hij, antwoordende,
zeide tot hen: Ik zal u ook
een woord vragen, en zegt
mij:
4 De doop van Johannes,
was die uit den hemel, of uit
de menschen?
5 En zij overleiden onder
zich, zeggende: Indien wij
zeggen: Uit den hemel;
zoo zal hij zeggen: Waar-
om hebt gij dan hem niet
geloofd?
6 En indien wij zeggen:
Uit de menschen; zoo zal ons
al het volk steenigen: want
zij houden voor zeker, dat
Johannes een profeet was.
7 En zij antwoordden, dat
zij niet wisten, van waar *die*
was.
8 En Jezus zeide tot hen:
Zoo zeg ik u ook niet, door
wat magt ik deze dingen doe.
9 En hij begon tot het volk
deze gelijkenis te zeggen:
Een zeker mensch plantte
eenen wijngaard, en hij ver-
huurde dien aan landlieden,
en trok eenen langen tijd
buiten 's lands.
10 En als het de tijd was,
zond hij tot de landlieden
eenen dienstknecht, opdat zij
hem van de vrucht des wijn-
gaards geven zouden; maar de
landlieden sloegen denzelven,
en zonden *hem* ledig heen.
11 En wederom zond hij
nog eenen anderen dienst-
knecht; maar ook dien ge-
slagen en smadelijk gehan-
deld hebbende, zonden zij
hem ledig heen.
12 En wederom zond hij nog
eenen derde; maar zij ver-
wondden ook dezen, en wier-
pen *hem* uit.
13 En de heer des wijn-
gaards zeide: Wat zal ik
doen? Ik zal mijnen gelief-
den zoon zenden; mogelijk
dezen ziende, zullen zij *hem*
ontzien.
14 Maar als de landlieden
hem zagen, overleiden zij
onder elkander, en zeiden:
Deze is de erfgenaam; komt,
laat ons hem dooden, opdat
de erfenis onze worde.
15 En als zij hem buiten

den wijngaard uitgeworpen hadden, doodden zij *hem.* Wat zal dan de heer des wijngaards hun doen?
16 Hij zal komen en deze landlieden verderven, en zal den wijngaard aan anderen geven. En als zij *dat* hoorden, zeiden zij: Dat zij verre!
17 Maar hij zag hen aan, en zeide: Wat is dan dit, hetwelk geschreven staat: De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is tot een hoofd des hoeks geworden?
18 Een iegelijk, die op dien steen valt, zal verpletterd worden, en op wien hij valt, dien zal hij vermorzelen.
19 En de overpriesters en de schriftgeleerden zochten te dierzelver ure de handen aan hem te slaan: maar zij vreesden het volk; want zij verstonden, dat hij deze gelijkenis tegen hen gesproken had.
20 En zij namen *hem* waar, en zonden verspieders uit, die zich zelven veinsden regtvaardig te zijn; opdat zij hem in *zijne* rede vangen mogten, om hem aan de heerschappij en de magt des stadhouders over te leveren.
21 En zij vraagden hem, zeggende: Meester! wij weten, dat gij regt spreekt en leert, en den persoon niet aanneemt, maar den weg Gods leert in der waarheid.
22 Is het ons geoorloofd den keizer schatting te geven, of niet?
23 En hij, hunne arglistigheid bemerkende, zeide tot hen: Wat verzoekt gij mij?
24 Toont mij eenen penning; wiens beeld en opschrift heeft hij? En zij, antwoordende, zeiden: Des keizers.
25 En hij zeide tot hen: Geeft dan den keizer dat des keizers is, en Gode dat Gods *is.*
26 En zij konden hem in *zijn* woord niet vatten voor het volk; en zich verwonderende over zijn antwoord, zwegen zij stil.
27 En tot hem kwamen sommige der sadduceën, welke tegensprekende *zeggen,* dat er geene opstanding is, en vraagden hem,
28 Zeggende: Meester! Mozes heeft ons geschreven: zoo iemands broeder sterft, die eene vrouw heeft, en hij sterft zonder kinderen, dat zijn broeder de vrouw nemen zal, en zijnen broeder zaad verwekken.
29 Er waren nu zeven broeders; en de eerste nam eene vrouw, en hij stierf zonder kinderen.
30 En de tweede nam die vrouw, en *ook* deze stierf zonder kinderen.
31 En de derde nam dezelve *vrouw;* en desgelijks ook de zeven, en hebben geene kinderen nagelaten, en zijn gestorven.
32 En ten laatste na allen stierf ook de vrouw.
33 In de opstanding dan,

wiens vrouw van dezen zal
zij zijn? want die zeven
hebben dezelve tot eene
vrouw gehad.
34 En Jezus, antwoordende,
zeide tot hen: De kinderen
dezer eeuw trouwen,
en worden ten huwelijk
uitgegeven;
35 Maar die waardig zullen
geacht zijn die eeuw te verwerven
en de opstanding uit
de dooden, zullen noch trouwen,
noch ten huwelijk
uitgegeven worden:
36 Want zij kunnen niet
meer sterven, want zij zijn
den engelen gelijk; en zij
zijn kinderen Gods, dewijl zij
kinderen der opstanding zijn.
37 En dat de dooden opgewekt
zullen worden, heeft
ook Mozes aangewezen bij
den doornenbosch, als hij
den Heere noemt den God
Abrahams, en den God Izaks,
en den God Jakobs.
38 *God* is niet een God
der dooden, maar der levenden:
want zij leven Hem
allen.
39 En sommige der schriftgeleerden,
antwoordende,
zeiden: Meester! gij hebt
wel gezegd.
40 En zij durfden hem niet
meer iets vragen.
41 En hij zeide tot hen:
Hoe zeggen zij, dat de Christus
Davids zoon is?
42 En David zelf zegt in het
boek der psalmen: De Heere
heeft gezegd tot mijnen
Heere: Zit aan mijne regterhand;
43 Totdat Ik uwe vijanden
zal gezet hebben tot eene
voetbank uwer voeten.
44 David dan noemt hem
zijnen Heere; en hoe is hij
zijn zoon?
45 En daar al het volk *het*
hoorde, zeide hij tot zijne
discipelen:
46 Wacht u van de schriftgeleerden,
die daar willen
wandelen in lange kleederen,
en beminnen de groetingen
op de markten, en de voorgestoelten
in de synagogen,
en de vooraanzittingen in
de maaltijden;
47 Die der weduwen huizen
opeten, en onder eenen schijn
lange gebeden doen; deze
zullen zwaarder oordeel ontvangen.

HOOFDSTUK 21.

EN opziende, zag hij de
rijken hunne gaven in
de schatkist werpen.
2 En hij zag ook eene zekere
arme weduwe twee kleine
penningen daarin werpen.
3 En hij zeide: Waarlijk
ik zeg u, dat deze arme weduwe
meer dan allen heeft
ingeworpen.
4 Want die allen hebben
van hunnen overvloed geworpen
tot de gaven Gods;
maar deze heeft van haar
gebrek, al den leeftogt, dien
zij had, *daarin* geworpen.
5 En als sommigen zeiden
van den tempel, dat hij
met schoone steenen en begiftigingen
versierd was,
zeide hij:

6 *Wat* deze dingen *aangaat*, die gij aanschouwt, er zullen dagen komen, in welke niet *een* steen op *den anderen* steen zal gelaten worden, die niet zal worden afgebroken.
7 En zij vraagden hem, zeggende: Meester! wanneer zullen dan deze dingen zijn? en welk is het teeken, wanneer deze dingen zullen geschieden?
8 En hij zeide: Ziet, dat gij niet verleid wordt; want velen zullen er komen onder mijnen naam, zeggende: Ik ben de *Christus*; en de tijd is nabij gekomen! gaat dan hen niet na.
9 En wanneer gij zult hooren van oorlogen en beroerten, zoo wordt niet verschrikt; want deze dingen moeten eerst geschieden; maar *nog* is terstond het einde niet.
10 Toen zeide hij tot hen: Het *eene* volk zal tegen het *andere* volk opstaan, en het *eene* koningrijk tegen het *andere* koningrijk.
11 En er zullen groote aardbevingen wezen in verscheidene plaatsen, en hongersnooden, en pestilentiën; er zullen ook schrikkelijke dingen, en groote teekenen van den hemel geschieden.
12 Maar vóór dit alles, zullen zij hunne handen aan ulieden slaan, en *u* vervolgen, *u* overleverende in de synagogen en gevangenissen; en gij zult getrokken worden voor koningen en stadhouders, om mijns naams wil.
13 En *dit* zal u overkomen tot eene getuigenis.
14 Neemt dan in uwe harten voor, van te voren niet te overdenken, *hoe* gij u verantwoorden zult.
15 Want ik zal u mond en wijsheid geven, welke niet zullen kunnen tegenspreken noch wederstaan allen, die zich tegen u zetten.
16 En gij zult overgeleverd worden ook van ouders, en broeders, en magen, en vrienden; en zij zullen er *sommigen* uit u dooden.
17 En gij zult van allen gehaat worden om mijns naams wil.
18 Doch niet een haar uit uw hoofd zal verloren gaan.
19 Bezit uwe zielen in uwe lijdzaamheid.
20 Maar wanneer gij zien zult, dat Jerûzalem van heirlegers omsingeld wordt, zoo weet alsdan, dat hare verwoesting nabij gekomen is.
21 Alsdan die in Judéa zijn, dat zij vlieden naar de bergen; en die in het midden van dezelve zijn, dat zij daaruit trekken; en die op de velden zijn, dat zij in dezelve niet komen.
22 Want deze zijn dagen der wraak, opdat alles vervuld worde, dat geschreven is.
23 Doch wee de bevruchte en de zogende *vrouwen* in die dagen! want er zal groote nood zijn in het land, en toorn over dit volk.
24 En zij zullen vallen door

de scherpte des zwaards, en gevankelijk weggevoerd worden onder alle volken; en Jerûzalem zal van de Heidenen vertreden worden, totdat de tijden der Heidenen vervuld zullen zijn.
25 En er zullen teekenen zijn in de zon, en maan, en sterren, en op de aarde benaauwdheid der volken met twijfelmoedigheid, als de zee en watergolven groot geluid zullen geven;
26 En den menschen het hart zal bezwijken van vrees en verwachting der dingen, die het aardrijk zullen overkomen: want de krachten der hemelen zullen bewogen worden.
27 En alsdan zullen zij den Zoon des menschen zien komen in eene wolk, met groote kracht en heerlijkheid.
28 Als nu deze dingen beginnen te geschieden, zoo ziet omhoog, en heft uwe hoofden opwaarts, omdat uwe verlossing nabij is.
29 En hij zeide tot hen eene gelijkenis: Ziet den vijgeboom en al de boomen.
30 Wanneer zij nu uitspruiten, en gij *dat* ziet, zoo weet gij uit u zelven, dat de zomer nu nabij is.
31 Alzoo ook gij, wanneer gij deze dingen zult zien geschieden, zoo weet, dat het koningrijk Gods nabij is.
32 Voorwaar ik zeg u, dat dit geslacht geenszins zal voorbijgaan, totdat alles zal geschied zijn.
33 De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijne woorden zullen geenszins voorbijgaan.
34 En wacht u zelven, dat uwe harten niet te eeniger tijd bezwaard worden met brasserij en dronkenschap, en zorgvuldigheden dezes levens, en dat u die dag niet onvoorziens *over*kome.
35 Want gelijk een strik zal hij komen over al degenen, die op den ganschen aardbodem gezeten zijn.
36 Waakt dan te aller tijd, biddende, dat gij moogt waardig geacht worden te ontvlieden al deze dingen, die geschieden zullen, en te staan voor den Zoon des menschen.
37 Des daags nu was hij leerende in den tempel; maar des nachts ging hij uit, en vernachtte op den berg, genaamd den Olijf*berg*.
38 En al het volk kwam des morgens vroeg tot hem in den tempel, om hem te hooren.

HOOFDSTUK 22.

EN het feest der ongeheevelde *brooden*, genaamd pascha, was nabij.
2 En de overpriesters en de schriftgeleerden zochten, hoe zij hem ombrengen zouden: want zij vreesden het volk.
3 En de Satan voer in Judas, die toegenaamd was Iskáriot, zijnde uit het getal der twaalven.

4 En hij ging heen, en sprak
met de overpriesters en de
hoofdmannen, hoe hij hem
hun zou overleveren.
5 En zij waren verblijd, en
zijn het eens geworden, dat
zij hem geld geven zouden.
6 En hij beloofde het, en
zocht gelegenheid, om hem
hun over te leveren, zon-
der oproer.
7 En de dag der ongehe-
velde *brooden* kwam, op den-
welken het pascha moest
geslagt worden.
8 En hij zond Petrus en
Johannes uit, zeggende:
Gaat heen, en bereidt ons
het pascha, opdat wij het
eten mogen.
9 En zij zeiden tot hem:
Waar wilt gij, dat wij het
bereiden?
10 En hij zeide tot hen:
Ziet, als gij in de stad zult
gekomen zijn, zoo zal u een
mensch ontmoeten, dragen-
de eene kruik waters; volgt
hem in het huis, daar hij
ingaat.
11 En gij zult zeggen tot
den huisvader van dat huis:
De Meester zegt u: Waar
is de eetzaal, daar ik het
pascha met mijne discipe-
len eten zal?
12 En hij zal u eene groote
toegeruste opperzaal wijzen,
bereidt het aldaar.
13 En zij, heengaande, von-
den het, gelijk hij hun ge-
zegd had, en bereidden het
pascha.
14 En als de ure gekomen
was, zat hij aan, en de
twaalf apostelen met hem.
15 En hij zeide tot hen:
Ik heb grootelijks begeerd,
dit pascha met u te eten,
eer dat ik lijde:
16 Want ik zeg u, dat ik
niet meer daarvan eten zal,
totdat het vervuld zal zijn
in het koningrijk Gods.
17 En als hij eenen drink-
beker genomen had en ge-
dankt had, zeide hij: Neemt
dezen, en deelt *hem* onder
ulieden.
18 Want ik zeg u, dat ik
niet meer drinken zal van de
vrucht des wijnstoks, totdat
het koningrijk Gods zal ge-
komen zijn.
19 En hij nam brood, en
als hij gedankt had, brak
hij het, en gaf het hun,
zeggende: Dat is mijn lig-
chaam, hetwelk voor u ge-
geven wordt; doet dat tot
mijne gedachtenis.
20 Desgelijks ook den drink-
beker na het avondmaal,
zeggende: Deze drinkbeker
is het nieuwe testament in
mijn bloed, hetwelk voor
u vergoten wordt.
21 Doch ziet, de hand des-
genen, die mij verraadt, is
met mij aan de tafel.
22 En de Zoon des men-
schen gaat wel heen, gelijk
besloten is; doch wee dien
mensch, door welken hij
verraden wordt.
23 En zij begonnen onder
elkander te vragen, wie van
hen het toch mogt zijn, die
dat doen zou.
24 En er werd ook twis-

ting onder hen, wie van
hen scheen de meeste te zijn.
25 En hij zeide tot hen:
De koningen der volken
heerschen over hen; en die
de magt over hen hebben,
worden weldadige *heeren* genaamd.
26 Doch gij niet alzoo!
maar de meeste onder u, die
zij gelijk de minste, en die
voorganger is, als een die
dient.
27 Want wie is meerder,
die aanzit, of die dient? Is
het niet die aanzit? Maar
ik ben in het midden van u,
als een die dient.
28 En gij zijt degenen, die
met mij steeds gebleven zijt
in mijne verzoekingen.
29 En ik verordineer u
het koningrijk, gelijkerwijs
mijn Vader *dat* mij verordineerd
heeft;
30 Opdat gij eet en drinkt
aan mijne tafel in mijn koningrijk,
en zit op troonen,
oordeelende de twaalf geslachten
Israëls.
31 En de Heere zeide: Simon,
Simon! ziet, de Satan
heeft ulieden zeer begeerd,
om te ziften als de tarwe;
32 Maar ik heb voor u gebeden,
dat uw geloof niet
ophoude: en gij, als gij eens
zult bekeerd zijn, zoo versterk
uwe broeders.
33 En hij zeide tot hem:
Heere! ik ben bereid, met u
ook in de gevangenis en in
den dood te gaan.
34 Maar hij zeide: Ik zeg
u, Petrus! de haan zal heden
niet kraaijen, eer gij driemaal
zult verloochend hebben,
dat gij mij kent.
35 En hij zeide tot hen:
Als ik u uitzond, zonder buidel,
en male, en schoenen,
heeft u ook iets ontbroken?
En zij zeiden: Niets.
36 Hij zeide dan tot hen:
Maar nu, wie eenen buidel
heeft, die neme hem, desgelijks
ook eene male; en die
geen heeft, die verkoope zijn
kleed, en koope een zwaard.
37 Want ik zeg u, dat nog
dit, hetwelk geschreven is,
in mij moet volbragt worden,
namelijk: En hij is met de
misdadigen gerekend. Want
ook die dingen, die van mij
geschreven zijn, hebben een
einde.
38 En zij zeiden: Heere! zie
hier twee zwaarden. En hij
zeide tot hen: Het is genoeg.
39 En uitgaande, vertrok
hij, gelijk hij gewoon was,
naar den Olijfberg: en hem
volgden ook zijne discipelen.
40 En als hij aan die plaats
gekomen was, zeide hij tot
hen: Bidt, dat gij niet in
verzoeking komt.
41 En hij scheidde zich van
hen af, omtrent eenen steenworp;
en knielde neder en
bad,
42 Zeggende: Vader! of Gij
wildet dezen drinkbeker van
mij wegnemen! doch niet
mijn wil, maar de uwe geschiede.
43 En van hem werd gezien
een engel uit den hemel,
die hem versterkte.

44 En in zwaren strijd zijnde, bad hij te ernstiger. En zijn zweet werd gelijk groote droppelen bloeds, die op de aarde afliepen.

45 En als hij van het gebed opgestaan was, kwam hij tot zijne discipelen, en vond hen slapende van droefheid.

46 En hij zeide tot hen: Wat slaapt gij? staat op en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt.

47 En als hij nog sprak, ziet daar eene schare; en een van de twaalven, die genaamd was Judas, ging hun voor, en kwam bij Jezus, om hem te kussen.

48 En Jezus zeide tot hem: Judas! verraadt gij den Zoon des menschen met een' kus?

49 En die bij hem waren, ziende wat er geschieden zou, zeiden tot hem: Heere! zullen wij met het zwaard slaan?

50 En een uit hen sloeg den dienstknecht des hoogepriesters, en hieuw *hem zijn* regteroor af.

51 En Jezus, antwoordende, zeide: Laat hen tot hiertoe *geworden;* en raakte zijn oor aan, en heelde hem.

52 En Jezus zeide tot de overpriesters, en de hoofdmannen des tempels, en ouderlingen, die tegen hem gekomen waren: Zijt gij uitgegaan met zwaarden en stokken als tegen eenen moordenaar?

53 Als ik dagelijks met u was in den tempel, zoo hebt gij de handen tegen mij niet uitgestoken; maar dit is uwe ure, en de magt der duisternis.

54 En zij grepen hem en leidden *hem weg*, en bragten hem in het huis des hoogepriesters. En Petrus volgde van verre.

55 En als zij vuur ontstoken hadden in het midden van de zaal, en zij te zamen nederzaten, zat Petrus in het midden van hen.

56 En eene zekere dienstmaagd, ziende hem bij het vuur zitten, en hare oogen op hem houdende, zeide: Ook deze was met hem.

57 Maar hij verloochende hem, zeggende: Vrouw! ik ken hem niet.

58 En kort daarna een ander, hem ziende, zeide: Ook gij zijt van die. Maar Petrus zeide: Mensch! ik ben niet.

59 En als het omtrent een uur geleden was, bevestigde *dat* een ander, zeggende: In der waarheid ook deze was met hem, want hij is ook een Galileër.

60 Maar Petrus zeide: Mensch! ik weet niet, wat gij zegt. En terstond, als hij nog sprak, kraaide de haan.

61 En de Heere, zich omkeerende, zag Petrus aan; en Petrus werd indachtig het woord des Heeren, hoe hij hem gezegd had: Eer de haan zal gekraaid hebben, zult gij mij driemaal verloochenen.

62 En Petrus, naar buiten gaande, weende bitterlijk.

63 En de mannen, die Jezus
hielden, bespotten hem,
en sloegen *hem*.

64 En als zij hem overdekt
hadden, sloegen zij hem op
het aangezigt, en vraagden
hem, zeggende: Profeteer,
wie het is, die u geslagen
heeft?

65 En vele andere dingen
zeiden zij tegen hem, lasterende.

66 En als het dag geworden
was, vergaderden de ouderlingen
des volks, en de overpriesters
en schriftgeleerden,
en bragten hem in
hunnen raad,

67 Zeggende: Zijt gij de
Christus? zeg het ons. En
hij zeide tot hen: Indien
ik het u zeg, gij zult het
niet gelooven;

68 En indien ik ook vraag,
gij zult mij niet antwoorden,
of loslaten.

69 Van nu aan zal de Zoon
des menschen gezeten zijn
aan de regter*hand* der kracht
Gods.

70 En zij zeiden allen: Zijt
gij dan de Zoon Gods? En
hij zeide tot hen: Gij zegt,
dat ik het ben.

71 En zij zeiden: Wat hebben
wij nog getuigenis van
noode? want wij zelven
hebben het uit zijnen mond
gehoord.

HOOFDSTUK 23.

EN de geheele menigte
van hen stond op, en
leidde hem tot Pilatus.

2 En zij begonnen hem te
beschuldigen, zeggende: Wij
hebben bevonden, dat deze
het volk verkeert, en verbiedt
den keizer schattingen
te geven, zeggende, dat hij
zelf Christus, de Koning is.

3 En Pilatus vraagde hem,
zeggende: Zijt gij de Koning
der Joden? En hij
antwoordde hem, en zeide:
Gij zegt het.

4 En Pilatus zeide tot de
overpriesters en de scharen:
Ik vind geen schuld in dezen
mensch.

5 En zij hielden te sterker
aan, zeggende: Hij beroert
het volk, leerende door geheel
Judéa, begonnen hebbende
van Galiléa tot hier
toe.

6 Als nu Pilatus van Galiléa
hoorde, vraagde hij, of
die mensch een Galiléër was?

7 En verstaande, dat hij
uit het gebied van Heródes
was, zond hij hem heen tot
Heródes, die ook zelf in die
dagen binnen Jeruzalem was.

8 En als Heródes Jezus zag,
werd hij zeer verblijd: want
hij was van over lang begeerig
geweest hem te zien,
omdat hij veel van hem
hoorde; en hoopte eenig
teeken te zien, dat van hem
gedaan zou worden.

9 En hij vraagde hem met
vele woorden; doch hij antwoordde
hem niets.

10 En de overpriesters en
de schriftgeleerden stonden,
en beschuldigden hem heftiglijk.

11 En Heródes, met zijne

krijgslieden, hem veracht en
bespot hebbende, deed hem
een blinkend kleed aan, en
zond hem weder tot Pilatus.
12 En op denzelfden dag
werden Pilatus en Heródes
vrienden met elkander: want
zij waren te voren in vij-
andschap tegen den ande-
ren.
13 En als Pilatus de over-
priesters, en de oversten, en
het volk bijeengeroepen had,
zeide hij tot hen:
14 Gij hebt dezen mensch
tot mij gebragt, als eenen,
die het volk afkeerig maakt;
en ziet, ik heb *hem* in uwe
tegenwoordigheid onder-
vraagd, en heb in dezen
mensch geene schuld gevon-
den, van hetgeen daar gij
hem mede beschuldigt;
15 Ja ook Heródes niet:
want ik heb ulieden tot hem
gezonden, en ziet, er is van
hem niets gedaan, dat des
doods waardig is.
16 Zoo zal ik hem dan kas-
tijden en loslaten.
17 En hij moest hun op
het feest eenen loslaten.
18 Doch al de menigte riep
gelijkelijk, zeggende: Weg
met dezen! en laat ons Bar-
abbas los.
19 Dewelke was om zeker
oproer, dat in de stad ge-
schied was, en om eenen
doodslag, in de gevangenis
geworpen.
20 Pilatus dan riep hun
wederom toe, willende Je-
zus loslaten.
21 Maar zij riepen daar-
tegen, zeggende: Kruis *hem*,
kruis hem!
22 En hij zeide ten derde
maal tot hen: Wat heeft
deze dan kwaads gedaan? ik
heb geene schuld des doods
in hem gevonden. Zoo zal
ik hem dan kastijden en
loslaten.
23 Maar zij hielden aan
met groot geroep, eischende,
dat hij zou gekruist worden;
en hun en der overpriesteren
geroep werd geweldiger.
24 En Pilatus oordeelde,
dat hun eisch geschieden
zou.
25 En hij liet hun los den-
genen, die om oproer en
doodslag in de gevangenis
geworpen was, welken zij
geëischt hadden; maar Je-
zus gaf hij over tot hunnen
wil.
26 En als zij hem wegleid-
den, namen zij eenen Simon
van Cyréne, komende van
den akker, en leidden hem
het kruis op, dat hij het
achter Jezus droeg.
27 En eene groote menigte
van volk en van vrouwen
volgden hem, welke ook
weenden en hem beklaagden.
28 En Jezus, zich tot haar
keerende, zeide: Gij doch-
ters van Jerûzalem! weent
niet over mij, maar weent
over u zelven, en over uwe
kinderen.
29 Want ziet, er komen da-
gen, in welke men zeggen
zal: Zalig *zijn* de onvrucht-
baren, en de buiken, die
niet gebaard hebben, en de

borsten, die niet gezoogd
hebben.
30 Alsdan zullen zij beginnen te zeggen tot de
bergen : Valt op ons; en
tot de heuvelen : Bedekt
ons.
31 Want indien zij dit doen
aan het groene hout, wat zal
aan het dorre geschieden?
32 En er werden ook twee
anderen, zijnde kwaaddoeners, geleid, om met hem
gedood te worden.
33 En toen zij kwamen op
de plaats, genaamd Hoofdscheêl*plaats*, kruisigden zij
hem aldaar, en de kwaaddoeners, den eenen ter regter-, en den anderen ter
linker*zijde*.
34 En Jezus zeide: Vader!
vergeef het hun, want zij
weten niet, wat zij doen.
En verdeelende zijne kleederen, wierpen zij het lot.
35 En het volk stond en
zag het aan. En ook de
oversten met hen beschimpten *hem*, zeggende: Anderen
heeft hij verlost, dat hij nu
zich zelven verlosse, zoo hij
is de Christus, de uitverkorene Gods.
36 En ook de krijgsknechten, tot *hem* komende, bespotten hem, en bragten
hem edik;
37 En zeiden: Indien gij
de Koning der Joden zijt,
zoo verlos u zelven.
38 En er was ook een opschrift boven hem geschreven, met grieksche, en romeinsche, en hebreeuwsche
letters: DEZE IS DE KONING
DER JODEN.
39 En een van de kwaaddoeners, die gehangen waren,
lasterde hem, zeggende: Indien gij de Christus zijt,
verlos u zelven en ons.
40 Maar de andere, antwoordende, bestrafte hem,
zeggende : Vreest gij ook
God niet, daar gij in hetzelfde
oordeel zijt?
41 En wij toch regtvaardiglijk; want wij ontvangen
straf, waardig hetgeen wij
gedaan hebben: maar deze
heeft niets onbehoorlijks gedaan.
42 En hij zeide tot Jezus:
Heere! gedenk mijner, als
gij in uw koningrijk zult
gekomen zijn.
43 En Jezus zeide tot hem:
Voorwaar zeg ik u: heden
zult gij met mij in het paradijs zijn.
44 En het was omtrent de
zesde ure, en er werd duisternis over de geheele aarde, tot de negende ure toe.
45 En de zon werd verduisterd; en het voorhangsel des
tempels scheurde midden
door.
46 En Jezus, roepende met
groote stemme, zeide: Vader! in uwe handen beveel
ik mijnen geest. En als hij
dat gezegd had, gaf hij den
geest.
47 Als nu de hoofdman over
honderd zag, wat er geschied
was, verheerlijkte hij God,
en zeide: Waarlijk, deze
mensch was regtvaardig.

48 En al de scharen, die
zamengekomen waren, om
dit te aanschouwen, ziende
de dingen, die geschied wa-
ren, keerden wederom, slaan-
de op hunne borsten.
49 En al zijne bekenden
stonden van verre, ook de
vrouwen, die hem te zamen
gevolgd waren van Galiléa,
en zagen dit aan.
50 En ziet, een man, met
name Jozef, zijnde een raads-
heer, een goed en regtvaar-
dig man,
51 (Deze had niet mede be-
williigd in hunnen raad en
handel) van Arimathéa, eene
stad der Joden, en die ook
zelf het koningrijk Gods
verwachtte;
52 Deze ging tot Pilatus,
en begeerde het ligchaam
van Jezus.
53 En als hij hetzelve af-
genomen had, wond hij dat
in een fijn lijnwaad, en
leidde het in een graf,
in eene rots gehouwen,
waarin nog nooit iemand
gelegd was.
54 En het was de dag der
voorbereiding, en de sabbat
kwam aan.
55 En ook de vrouwen, die
met hem gekomen waren uit
Galiléa, volgden na, en
aanschouwden het graf, en
hoe zijn ligchaam gelegd
werd.
56 En wedergekeerd zijnde,
bereidden zij specerijen en
zalven; en op den sabbat
rustten zij naar het ge-
bod.

HOOFDSTUK 24.

EN op den eersten *dag* der
week, zeer vroeg in den
morgenstond, gingen zij naar
het graf, dragende de spe-
cerijen, die zij bereid had-
den, en sommigen met haar.
2 En zij vonden den steen
afgewenteld van het graf.
3 En ingegaan zijnde, von-
den zij het ligchaam van
den Heere Jezus niet.
4 En het geschiedde, als zij
daarover twijfelmoedig wa-
ren, ziet, twee mannen
stonden bij haar in blin-
kende kleederen.
5 En als zij zeer bevreesd
werden, en het aangezigt
naar de aarde neigden, zeiden
zij tot haar: Wat zoekt gij
den levende bij de dooden?
6 Hij is hier niet, maar hij
is opgestaan. Gedenkt, hoe
hij tot u gesproken heeft, als
hij nog in Galiléa was,
7 Zeggende: De Zoon des
menschen moet overgeleverd
worden in de handen der zon-
dige menschen, en gekruisigd
worden, en ten derden dage
weder opstaan.
8 En zij werden indachtig
zijner woorden.
9 En wedergekeerd zijnde
van het graf, boodschapten
zij al deze dingen aan de
elven, en aan al de anderen.
10 En *deze* waren Maria
Magdaléna, en Johanna, en
Maria, de *moeder* van Jako-
bus, en de andere met haar,
die dit tot de apostelen zei-
den.

11 En hare woorden schenen voor hen als ijdel geklap, en zij geloofden haar niet.
12 Doch Petrus opstaande, liep tot het graf, en nederbukkende, zag hij de linnen doeken, liggende alleen, en ging weg, zich verwonderende bij zich zelven van hetgeen geschied was.
13 En ziet, twee van hen gingen op denzelfden dag naar een vlek, dat zestig stadiën van Jerûzalem was, welks naam was Emmaus;
14 En zij spraken zamen onder elkander van al deze dingen, die er gebeurd waren.
15 En het geschiedde, terwijl zij zamen spraken, en elkander ondervraagden, dat Jezus zelf bij *hen* kwam, en met hen ging.
16 En hunne oogen werden gehouden, dat zij hem niet kenden.
17 En hij zeide tot hen: Wat redenen zijn dit, die gij, wandelende, onder elkander verhandelt? en *waarom* ziet gij droevig?
18 En de een, wiens naam was Kléopas, antwoordende, zeide tot hem: Zijt gij alleen een vreemdeling te Jerûzalem, en weet niet de dingen, die deze dagen daarin geschied zijn?
19 En hij zeide tot hen: Welke? En zij zeiden tot hem: De dingen aangaande Jezus den Nazaréner, welke een profeet was, krachtig in werken en woorden, voor God en al het volk.
20 En hoe onze overpriesters en oversten denzelven overgeleverd hebben tot het oordeel des doods, en hem gekruisigd hebben.
21 En wij hoopten, dat hij was degene, die Israël verlossen zou. Doch ook, benevens dit alles, is het heden de derde dag, van dat deze dingen geschied zijn.
22 Maar ook sommige vrouwen uit ons hebben ons ontsteld, die vroeg in den morgenstond aan het graf geweest zijn;
23 En zijn ligchaam niet vindende, kwamen zij, en zeiden, dat zij ook een gezigt van engelen gezien hadden, die zeggen, dat hij leeft.
24 En sommigen dergenen, die met ons zijn, gingen heen tot het graf, en bevonden het alzoo, gelijk ook de vrouwen gezegd hadden; maar hem zagen zij niet.
25 En hij zeide tot hen: O onverstandigen en tragen van hart, om te gelooven al hetgeen de profeten gesproken hebben!
26 Moest de Christus niet deze dingen lijden, en *alzoo* in zijne heerlijkheid ingaan?
27 En begonnen hebbende van Mozes en van al de profeten, leide hij hun uit, in al de Schriften, hetgeen van hem *geschreven* was.
28 En zij kwamen nabij het vlek, daar zij naar toe gingen; en hij hield zich, als of hij verder gaan zou.
29 En zij dwongen hem,

zeggende: Blijf met ons, want het is bij den avond, en de dag is gedaald. En hij ging in, om met hen te blijven.
30 En het geschiedde, als hij met hen aanzat, nam hij het brood, en zegende het, en als hij het gebroken had, gaf hij het hun.
31 En hunne oogen werden geopend, en zij kenden hem; en hij kwam weg uit hun gezigt.
32 En zij zeiden tot elkander: Was ons hart niet brandende in ons, als hij tot ons sprak op den weg, en als hij ons de Schriften opende?
33 En zij, opstaande ter zelver ure, keerden weder naar Jeruzalem, en vonden de elven zamenvergaderd, en die met hen waren;
34 Welke zeiden: De Heere is waarlijk opgestaan, en is van Simon gezien.
35 En zij vertelden hetgeen op den weg *geschied was*, en hoe hij hun bekend was geworden in het breken des broods.
36 En als zij van deze dingen spraken, stond Jezus zelf in het midden van hen, en zeide tot hen: Vrede zij ulieden!
37 En zij, verschrikt en zeer bevreesd geworden zijnde, meenden, dat zij eenen geest zagen.
38 En hij zeide tot hen: Wat zijt gij ontroerd? en waarom klimmen *zulke* overleggingen in uwe harten?
39 Ziet mijne handen en mijne voeten, want ik ben het zelf: tast mij aan, en ziet; want een geest heeft geen vleesch en beenen, gelijk gij ziet, dat ik heb.
40 En als hij dit zeide, toonde hij hun de handen en de voeten.
41 En toen zij het van blijdschap nog niet geloofden, en zich verwonderden, zeide hij tot hen: Hebt gij hier iets om te eten?
42 En zij gaven hem een stuk van eenen gebraden visch, en van honigraten.
43 En hij nam het, en at het voor hunne oogen.
44 En hij zeide tot hen: Dit zijn de woorden, die ik tot u sprak, als ik nog met u was, *namelijk*, dat het alles moest vervuld worden, wat van mij geschreven is in de wet van Mozes, en de profeten, en psalmen.
45 Toen opende hij hun verstand, opdat zij de Schriften verstonden;
46 En zeide tot hen: Alzoo is er geschreven, en alzoo moest de Christus lijden, en van de dooden opstaan ten derden dage;
47 En in zijnen naam gepredikt worden bekeering en vergeving der zonden, onder alle volken, beginnende van Jeruzalem.
48 En gij zijt getuigen van deze dingen.
49 En ziet, ik zende de belofte mijns Vaders op u; maar blijft gij in de stad

Jeruzalem, totdat gij zult
aangedaan zijn met kracht
uit de hoogte.
50 En hij leidde hen buiten tot aan Bethánië, en
zijne handen opheffende,
zegende hij hen.
51 En het geschiedde, als
hij hen zegende, dat hij
van hen scheidde, en werd
opgenomen in den hemel.
52 En zij aanbaden hem,
en keerden weder naar Jeruzalem met groote blijdschap.
53 En zij waren allen tijd
in den tempel, lovende en
dankende God. Amen.

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR *de beschrijving van*

JOHANNES.

HOOFDSTUK 1.

IN den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God.
2 Dit was in den beginne
bij God.
3 Alle dingen zijn door hetzelve gemaakt, en zonder hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is.
4 In hetzelve was het leven, en het leven was het licht der menschen.
5 En het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft hetzelve niet begrepen.
6 Er was een mensch van God gezonden, wiens naam was Johannes.
7 Deze kwam tot eene getuigenis, om van het licht
te getuigen, opdat zij allen door hem gelooven zouden.
8 Hij was het licht niet,
maar *was gezonden*, opdat hij van het licht getuigen zou.
9 *Dit* was het waarachtige
licht, hetwelk verlicht een' iegelijk mensch, komende in de wereld.
10 Hij was in de wereld, en
de wereld is door hem gemaakt; en de wereld heeft hem niet gekend.
11 Hij is gekomen tot het
zijne, en de zijnen hebben hem niet aangenomen.
12 Maar zoo velen hem aangenomen hebben, dien heeft hij magt gegeven kinderen Gods te worden, *namelijk*, die in zijnen naam gelooven;
13 Welke niet uit den bloede, noch uit den wil des vleesches, noch uit den wil des

mans, maar uit God geboren
zijn.
14 En het Woord is vleesch
geworden, en heeft onder ons
gewoond (en wij hebben zijne
heerlijkheid aanschouwd,
eene heerlijkheid als des
Eengeborenen van den Vader),
vol van genade en
waarheid.
15 Johannes getuigt van
hem, en heeft geroepen, zeggende:
Deze was het, van
welken ik zeide: Die na mij
komt, is voor mij geworden,
want hij was eer dan ik.
16 En uit zijne volheid hebben
wij allen ontvangen, ook
genade voor genade.
17 Want de wet is door Mozes
gegeven, de genade en
de waarheid is door Jezus
Christus geworden.
18 Niemand heeft ooit God
gezien; de eeniggeboren Zoon,
die in den schoot des Vaders
is, die heeft *Hem ons* verklaard.
19 En dit is de getuigenis
van Johannes, toen de Joden
eenige priesters en Levieten
afzonden van Jeruzalem, opdat
zij hem zouden vragen:
Wie zijt gij?
20 En hij beleed en loochende
het niet; en beleed: Ik
ben de Christus niet.
21 En zij vraagden hem:
Wat dan? zijt gij Elias? En
hij zeide: Ik ben die *niet*.
Zijt gij de profeet? En hij
antwoordde: Neen.
22 Zij zeiden dan tot hem:
Wie zijt gij? opdat wij antwoord
geven mogen dengenen,
die ons gezonden hebben:
wat zegt gij van u
zelven?
23 Hij zeide: Ik ben de
stem des roependen in de
woestijn: Maakt den weg
des Heeren regt! gelijk Jesaja,
de profeet, gesproken
heeft.
24 En de afgezondenen waren
uit de farizeën;
25 En zij vraagden hem, en
spraken tot hem: Waarom
doopt gij dan, zoo gij de
Christus niet zijt, noch Elias,
noch de profeet?
26 Johannes antwoordde
hun, zeggende: Ik doop met
water, maar hij staat midden
onder ulieden, dien gij niet
kent.
27 Dezelve is het, die na
mij komt, welke voor mij geworden
is, wien ik niet waardig
ben, dat ik zijnen schoenriem
zou ontbinden.
28 Deze dingen zijn geschied
in Beth-ábara, over de
Jordaan, waar Johannes was
doopende.
29 Des anderen daags zag
Johannes Jezus tot zich komende,
en zeide: Zie het
Lam Gods, dat de zonde der
wereld wegneemt!
30 Deze is het, van welken
ik gezegd heb: Na mij komt
een man, die voor mij geworden
is, want hij was eer
dan ik.
31 En ik kende hem niet;
maar opdat hij aan Israël
zou geopenbaard worden,
daarom ben ik gekomen,
doopende met het water.

32 En Johannes getuigde,
zeggende: Ik heb den Geest
zien nederdalen uit den hemel,
gelijk eene duif, en bleef
op hem.
33 En ik kende hem niet;
maar die mij gezonden heeft
om te doopen met water, die
had mij gezegd: Op welken
gij den Geest zult zien nederdalen,
en op hem blijven,
deze is het, die met den
Heiligen Geest doopt.
34 En ik heb gezien, en
heb getuigd, dat deze de Zoon
van God is.
35 Des anderen daags wederom
stond Johannes, en
twee uit zijne discipelen.
36 En ziende op Jezus, *daar*
wandelende, zeide hij: Ziet,
het Lam Gods!
37 En die twee discipelen
hoorden hem *dat* spreken,
en zij volgden Jezus.
38 En Jezus, zich omkeerende,
en ziende hen volgen,
zeide tot hen;
39 Wat zoekt gij? En zij
zeiden tot hem: Rabbi!
(hetwelk is te zeggen, overgezet
zijnde, Meester) waar
woont gij?
40 Hij zeide tot hen: Komt
en ziet. Zij kwamen en zagen,
waar hij woonde, en bleven
dien dag bij hem. En het
was omtrent de tiende ure.
41 Andréas, de broeder van
Simon Petrus, was een van
de twee, die het van Johannes
gehoord hadden, en hem
gevolgd waren.
42 Deze vond eerst zijnen
broeder Simon, en zeide tot
hem: Wij hebben gevonden
den Messias, hetwelk is, overgezet
zijnde, de Christus.
43 En hij leidde hem tot
Jezus. En Jezus, hem aanziende,
zeide: Gij zijt Simon,
de zoon van Jonas, gij zult
genaamd worden Cefas, hetwelk
overgezet wordt Petrus.
44 Des anderen daags wilde
Jezus heengaan naar Galiléa,
en vond Filippus, en zeide
tot hem: Volg mij.
45 Filippus nu was van
Bethsaïda, uit de stad van
Andréas en Petrus.
46 Filippus vond Nathánaël
en zeide tot hem: Wij hebben
dien gevonden, van welken
Mozes in de wet geschreven
heeft, en de profeten,
namelijk Jezus, den zoon van
Jozef, van Názareth.
47 En Nathánaël zeide tot
hem: Kan uit Názareth iets
goeds zijn? Filippus zeide
tot hem: Kom en zie.
48 Jezus zag Nathánaël tot
zich komen, en zeide van
hem: Zie, waarlijk een Israëliet,
in welken geen bedrog
is.
49 Nathánaël zeide tot hem:
Van waar kent gij mij? Jezus
antwoordde, en zeide
tot hem: Eer u Filippus
riep, daar gij onder den vijgeboom
waart, zag ik u.
50 Nathánaël antwoordde
en zeide tot hem: Rabbi!
gij zijt de Zone Gods, gij
zijt de Koning Israëls.
51 Jezus antwoordde en
zeide tot hem: Omdat ik u
gezegd heb: Ik zag u onder

den vijgeboom, zoo geloooft
gij; gij zult grootere dingen
zien dan deze.
52 En hij zeide tot hem:
Voorwaar, voorwaar zeg ik
ulieden: van nu aan zult
gij den hemel zien geopend,
en de engelen Gods opklimmende,
en nederdalende op
den Zoon des menschen.

HOOFDSTUK 2.

EN op den derden dag was
er eene bruiloft te Kana
in Galiléa; en de moeder
van Jezus was aldaar.
2 En Jezus was ook genood,
en zijne discipelen, tot de
bruiloft.
3 En als er wijn ontbrak,
zeide de moeder van Jezus
tot hem: Zij hebben geen
wijn.
4 Jezus zeide tot haar:
Vrouw! wat heb ik met u
te doen? mijne ure is nog
niet gekomen.
5 Zijne moeder zeide tot de
dienaars: Zoo wat hij ulieden
zal zeggen, doet *dat.*
6 En aldaar waren zes steenen
watervaten gesteld, naar
de reiniging der Joden, elk
houdende twee of drie metreten.
7 Jezus zeide tot hen: Vult
de watervaten met water.
En zij vulden ze tot boven
toe.
8 En hij zeide tot hen:
Schept nu, en draagt het
tot den hofmeester; en zij
droegen het.
9 Als nu de hofmeester het
water, dat wijn geworden
was, geproefd had (en hij
wist niet van waar *de wijn*
was, maar de dienaren, die
het water geschept hadden,
wisten het), zoo riep de hofmeester
den bruidegom,
10 En zeide tot hem: Alle
man zet eerst den goeden
wijn op, en wanneer men
wel gedronken heeft, alsdan
den minderen; *maar* gij hebt
den goeden wijn tot nu toe
bewaard.
11 Dit beginsel der teekenen
heeft Jezus gedaan te Kana
in Galiléa, en heeft zijne
heerlijkheid geopenbaard;
en zijne discipelen geloofden
in hem.
12 Daarna ging hij af naar
Kapérnaüm, hij, en zijne
moeder, en zijne broeders, en
zijne discipelen; en zij bleven
aldaar niet vele dagen.
13 En het pascha der Joden
was nabij, en Jezus ging op
naar Jeruzalem.
14 En hij vond in den tempel,
die ossen, en schapen,
en duiven verkochten, en
de wisselaars *daar* zittende.
15 En een' geesel van
touwtjes gemaakt hebbende,
dreef hij ze allen uit den
tempel, ook de schapen en
de ossen; en het geld der
wisselaren stortte hij uit, en
keerde de tafelen om.
16 En hij zeide tot degenen,
die de duiven verkochten:
Neemt deze dingen van hier
weg, maakt niet het huis
mijns Vaders tot een huis
van koophandel.
17 En zijne discipelen wer-

den indachtig, dat er geschreven is: De ijver van uw huis heeft mij verslonden.
18 De Joden antwoordden dan, en zeiden tot hem: Wat teeken toont gij ons, dat gij deze dingen doet?
19 Jezus antwoordde en zeide tot hen: Breekt dezen tempel, en in drie dagen zal ik denzelven oprigten.
20 De Joden zeiden dan: Zes en veertig jaren is *over* dezen tempel gebouwd, en gij, zult gij dien in drie dagen oprigten?
21 Maar hij zeide *dit* van den tempel zijns ligchaams.
22 Daarom, als hij opgestaan was van de dooden, werden zijne discipelen gedachtig, dat hij dit tot hen gezegd had; en zij geloofden de Schrift, en het woord, dat Jezus gesproken had.
23 En als hij te Jerúzalem was, op het pascha, in het feest, geloofden velen in zijnen naam, ziende zijne teekenen, die hij deed.
24 Maar Jezus zelf betrouwde hun zich zelven niet, omdat hij hen allen kende;
25 En omdat hij niet van noode had, dat iemand getuigen zou van den mensch, want hij zelf wist, wat in den mensch was.

HOOFDSTUK 3.

EN er was een mensch uit de farizeën, wiens naam was Nikodémus, een overste der Joden;
2 Deze kwam des nachts tot Jezus, en zeide tot hem: Rabbi! wij weten, dat gij zijt een leeraar van God gekomen: want niemand kan deze teekenen doen, die gij doet, zoo God met hem niet is.
3 Jezus antwoordde, en zeide tot hem: Voorwaar, voorwaar zeg ik u: tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het koningrijk Gods niet zien.
4 Nikodémus zeide tot hem: Hoe kan een mensch geboren worden, *nu* oud zijnde? kan hij ook andermaal in zijner moeders buik ingaan, en geboren worden?
5 Jezus antwoordde: Voorwaar, voorwaar zeg ik u: zoo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het koningrijk Gods niet ingaan.
6 Hetgeen uit het vleesch geboren is, *dat* is vleesch; en hetgeen uit den Geest geboren is, *dat* is Geest.
7 Verwonder u niet, dat ik u gezegd heb: Gijlieden moet wederom geboren worden.
8 De wind blaast, waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet, van waar hij komt, en waar hij heengaat; alzoo is een iegelijk, die uit den Geest geboren is.
9 Nikodémus antwoordde en zeide tot hem: Hoe kunnen deze dingen geschieden?
10 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zijt gij een

leeraar van Israël, en weet
gij deze dingen niet?
11 Voorwaar, voorwaar zeg
ik u: wij spreken, wat wij
weten, en getuigen, wat wij
gezien hebben; en gijlieden
neemt onze getuigenis niet
aan.
12 Indien ik ulieden de aardsche dingen gezegd heb, en
gij niet gelooft, hoe zult gij
gelooven, indien ik ulieden
de hemelsche zou zeggen?
13 En niemand is opgevaren in den hemel, dan die uit
den hemel nedergekomen is,
namelijk de Zoon des menschen, die in den hemel is.
14 En gelijk Mozes de slang
in de woestijn verhoogd heeft,
alzoo moet de Zoon des menschen verhoogd worden;
15 Opdat een iegelijk, die
in hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven
hebbe.
16 Want alzoo lief heeft God
de wereld gehad, dat Hij zijnen eeniggeboren' Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft,
niet verderve, maar het
eeuwige leven hebbe.
17 Want God heeft zijnen
Zoon niet gezonden in de wereld, opdat hij de wereld
veroordeelen zou, maar opdat de wereld door hem zou
behouden worden.
18 Die in hem gelooft, wordt
niet veroordeeld, maar die
niet gelooft, is alreede veroordeeld, dewijl hij niet heeft
geloofd in den naam des
eeniggeboren' Zoons van God.
19 En dit is het oordeel, dat
het licht in de wereld gekomen is, en de menschen hebben de duisternis liever gehad dan het licht; want
hunne werken waren boos.
20 Want een iegelijk, die
kwaad doet, haat het licht,
en komt tot het licht niet,
opdat zijne werken niet bestraft worden.
21 Maar die de waarheid
doet, komt tot het licht,
opdat zijne werken openbaar worden, dat zij in God
gedaan zijn.
22 Na dezen kwam Jezus en
zijne discipelen in het land
van Judéa, en onthield zich
aldaar met hen, en doopte.
23 En Johannes doopte ook
in Enon bij Salim, dewijl aldaar vele wateren waren;
en zij kwamen daar, en werden gedoopt.
24 Want Johannes was nog
niet in de gevangenis geworpen.
25 Er rees dan eene vraag
van eenige uit de discipelen
van Johannes met de Joden
over de reiniging.
26 En zij kwamen tot Johannes, en zeiden tot hem: Rabbi! die met u was over de
Jordaan, welken gij getuigenis gaaft, zie, die doopt,
en zij komen allen tot hem.
27 Johannes antwoordde en
zeide: Een mensch kan geen
ding aannemen, zoo het hem
uit den hemel niet gegeven zij.
28 Gij zelven zijt mijne getuigen, dat ik gezegd heb:

Ik ben de Christus niet; maar dat ik voor hem heen uitgezonden ben.

29 Die de bruid heeft, is de bruidegom, maar de vriend des bruidegoms, die staat en hem hoort, verblijdt zich met blijdschap om de stem des bruidegoms. Zoo is dan deze mijne blijdschap vervuld geworden.

30 Hij moet wassen, maar ik minder worden.

31 Die van boven komt, is boven allen; die uit de aarde is *voortgekomen*, die is uit de aarde, en spreekt uit de aarde. Die uit den hemel komt, is boven allen.

32 En hetgeen hij gezien en gehoord heeft, dat getuigt hij; en zijne getuigenis neemt niemand aan.

33 Die zijne getuigenis aangenomen heeft, die heeft verzegeld, dat God waarachtig is.

34 Want dien God gezonden heeft, die spreekt de woorden Gods: want God geeft *hem* den Geest niet met mate.

35 De Vader heeft den Zoon lief, en heeft alle dingen in zijne hand gegeven.

36 Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven; maar die den Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem.

HOOFDSTUK 4.

ALS dan de Heere verstond, dat de farizeën gehoord hadden, dat Jezus meer discipelen maakte en doopte dan Johannes;

2 (Hoewel Jezus zelf niet doopte, maar zijne discipelen)

3 Zoo verliet hij Judéa, en ging wederom heen naar Galiléa.

4 En hij moest door Samarië gaan.

5 Hij kwam dan in eene stad van Samarië, genaamd Sichar, nabij het stuk lands, hetwelk Jakob zijnen zoon Jozef gaf.

6 En aldaar was de fontein Jakobs. Jezus dan, vermoeid zijnde van de reize, zat alzoo neder nevens de fontein. Het was omtrent de zesde ure.

7 Er kwam eene vrouw uit Samarië, om water te putten. Jezus zeide tot haar: Geef mij te drinken.

8 (Want zijne discipelen waren heengegaan in de stad, opdat zij zouden spijze koopen.)

9 Zoo zeide dan de samaritaansche vrouw tot hem: Hoe begeert gij, die een Jood zijt, van mij te drinken, die eene samaritaansche vrouw ben? want de Joden houden geene gemeenschap met de Samaritanen.

10 Jezus antwoordde en zeide tot haar: Indien gij de gave Gods kendet, en wie hij is, die tot u zegt: Geef mij te drinken; zoo zoudt gij van hem hebben begeerd, en hij zoude u levend water gegeven hebben.

11 De vrouw zeide tot hem:

Heere! gij hebt niet om mede
te putten, en de put is diep;
van waar hebt gij dan het
levend water?
12 Zijt gij meerder dan onze
vader Jakob, die ons den put
gegeven heeft? en hij zelf
heeft daaruit gedronken,
en zijne kinderen, en zijn
vee.
13 Jezus antwoordde en
zeide tot haar: Een iegelijk,
die van dit water drinkt,
zal wederom dorsten;
14 Maar zoo wie gedronken
zal hebben van het water,
dat ik hem geven zal, dien
zal in eeuwigheid niet dorsten;
maar het water, dat
ik hem zal geven, zal in
hem worden eene fontein
van water, springende tot
in het eeuwige leven.
15 De vrouw zeide tot hem:
Heere! geef mij dat water,
opdat mij niet dorste, en ik
hier niet *moet* komen, om te
putten.
16 Jezus zeide tot haar:
Ga heen, roep uwen man,
en kom hier.
17 De vrouw antwoordde
en zeide: Ik heb geenen
man. Jezus zeide tot haar:
Gij hebt wel gezegd: Ik
heb geenen man.
18 Want gij hebt vijf mannen
gehad, en dien gij nu
hebt, is uw man niet; dat
hebt gij met waarheid gezegd.
19 De vrouw zeide tot hem:
Heere! ik zie, dat gij een
profeet zijt.
20 Onze vaders hebben op
dezen berg aangebeden; en
gijlieden zegt, dat te Jeruzalem
de plaats is, waar
men moet aanbidden.
21 Jezus zeide tot haar:
Vrouw! geloof mij, de ure
komt, wanneer gijlieden,
noch op dezen berg, noch
te Jeruzalem, den Vader
zult aanbidden.
22 Gijlieden aanbidt, wat
gij niet weet; wij aanbidden,
wat wij weten: want de
zaligheid is uit de Joden.
23 Maar de ure komt, en
is nu, wanneer de ware
aanbidders den Vader aanbidden
zullen in geest en
waarheid: want de Vader
zoekt ook dezulken, die Hem
alzoo aanbidden.
24 God is een geest, en die
Hem aanbidden, moeten
Hem aanbidden in geest en
waarheid.
25 De vrouw zeide tot hem:
Ik weet, dat de Messias
komt (die genaamd wordt
Christus); wanneer die zal
gekomen zijn, zoo zal hij
ons alle dingen verkondigen.
26 Jezus zeide tot haar:
Ik ben het, die met u spreek.
27 En daarop kwamen zijne
discipelen, en verwonderden
zich, dat hij met
eene vrouw sprak. Nogtans
zeide niemand: Wat vraagt
gij? of: Wat spreekt gij
met haar?
28 Zoo verliet de vrouw
dan haar watervat, en ging
heen in de stad, en zeide
tot de lieden:
29 Komt, ziet een' mensch,

die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb: is deze niet de Christus?

30 Zij dan gingen uit de stad, en kwamen tot hem.

31 En ondertusschen baden hem de discipelen, zeggende: Rabbi, eet!

32 Maar hij zeide tot hen: Ik heb eene spijs om te eten, die gij niet weet.

33 Zoo zeiden dan de discipelen tegen elkander: Heeft hem iemand te eten gebragt?

34 Jezus zeide tot hen: Mijne spijs is, dat ik doe den wil desgenen, die mij gezonden heeft, en zijn werk volbrenge.

35 Zegt gijlieden niet: Het zijn nog vier maanden, en *dan* komt de oogst? Ziet, ik zeg u: heft uwe oogen op en aanschouwt de landen, want zij zijn alreede wit om te oogsten.

36 En die maait, ontvangt loon, en vergadert vrucht ten eeuwigen leven; opdat zich te zamen verblijde, beide die zaait en die maait.

37 Want hierin is die spreuk waarachtig: Een ander is het, die zaait, en een ander, die maait.

38 Ik heb u uitgezonden, om te maaijen hetgeen gij niet bearbeid hebt; anderen hebben het bearbeid, en gij zijt tot hunnen arbeid ingegaan.

39 En velen der Samaritanen uit die stad geloofden in hem, om het woord der vrouw, die getuigde: Hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb.

40 Als dan de Samaritanen tot hem gekomen waren, baden zij hem, dat hij bij hen bleve; en hij bleef aldaar twee dagen.

41 En er geloofden er veel meer om zijns woords wil;

42 En zeiden tot de vrouw: Wij gelooven niet meer om uws zeggens wil; want wij zelven hebben *hem* gehoord, en weten, dat deze waarlijk is de Christus, de Zaligmaker der wereld.

43 En na de twee dagen ging hij van daar, en ging heen naar Galiléa;

44 Want Jezus heeft zelf getuigd, dat een profeet in zijn eigen vaderland geene eer heeft.

45 Als hij dan in Galiléa kwam, ontvingen hem de Galileërs, gezien hebbende al de dingen, die hij te Jeruzalem op het feest gedaan had; want ook zij waren tot het feest gegaan.

46 Zoo kwam dan Jezus wederom te Kana in Galiléa, waar hij het water wijn gemaakt had. En er was een zeker koninklijk *hoveling*, wiens zoon krank was te Kapérnaüm.

47 Deze, gehoord hebbende, dat Jezus uit Judéa in Galiléa kwam, ging tot hem, en bad hem, dat hij afkwame, en zijnen zoon gezond maakte: want hij lag op zijn sterven.

48 Jezus dan zeide tot hem: Tenzij dat gijlieden teekenen en wonderen ziet, zoo zult gij niet gelooven.

49 De koninklijke *hoveling* zeide tot hem: Heere! kom af, eer mijn kind sterft.

50 Jezus zeide tot hem: Ga heen, uw zoon leeft. En de mensch geloofde het woord, dat Jezus tot hem zeide, en ging heen.

51 En als hij nu afging, kwamen hem zijne dienstknechten te gemoet, en boodschapten, zeggende: Uw kind leeft!

52 Zoo vraagde hij dan van hen de ure, in welke het beter met hem geworden was. En zij zeiden tot hem: Gisteren te zeven ure verliet hem de koorts.

53 De vader bekende dan, dat het in dezelve ure *was*, in dewelke Jezus tot hem gezegd had: Uw zoon leeft. En hij geloofde zelf en zijn geheele huis.

54 Dit tweede teeken heeft Jezus wederom gedaan, als hij uit Judéa in Galiléa gekomen was.

HOOFDSTUK 5.

NA dezen was een feest der Joden, en Jezus ging op naar Jeruzalem.

2 En er is te Jeruzalem, aan de Schaaps*poort*, een badwater, hetwelk in het Hebreeuwsch toegenaamd wordt Bethesda, hebbende vijf zalen.

3 In dezelve lag eene groote menigte van kranken, blinden, kreupelen, verdorden, wachtende op de roering des waters.

4 Want een engel daalde neder op zekeren tijd in dat badwater, en beroerde het water; die dan eerst daarin kwam, na de beroering van het water, die werd gezond, van wat ziekte hij ook bevangen was.

5 En aldaar was een zeker mensch, die acht en dertig jaren krank gelegen had.

6 Jezus, ziende dezen liggen, en wetende, dat hij nu langen tijd gelegen had, zeide tot hem: Wilt gij gezond worden?

7 De kranke antwoordde hem: Heere! ik heb geen mensch, om mij te werpen in het badwater, wanneer het water beroerd wordt; en terwijl ik kom, zoo daalt een ander voor mij neder.

8 Jezus zeide tot hem: Sta op, neem uw beddeken op, en wandel.

9 En terstond werd de mensch gezond, en nam zijn beddeken op en wandelde. En het was sabbat op denzelven dag.

10 De Joden zeiden dan tot dengenen, die genezen was: Het is sabbat, het is u niet geoorloofd het beddeken te dragen.

11 Hij antwoordde hun: Die mij gezond gemaakt heeft, die heeft mij gezegd: Neem uw beddeken op, en wandel.

12 Zij vraagden hem dan; Wie is de mensch, die u gezegd heeft: Neem uw beddeken op, en wandel?

13 En die gezond gemaakt was, wist niet, wie hij was: want Jezus was ontweken, alzoo er eene *groote* schare in die plaats was.

14 Daarna vond hem Jezus in den tempel, en zeide tot hem: Zie, gij zijt gezond geworden; zondig niet meer, opdat u niet wat ergers geschiede.

15 De mensch ging heen, en boodschapte den Joden, dat het Jezus was, die hem gezond gemaakt had.

16 En daarom vervolgden de Joden Jezus, en zochten hem te dooden, omdat hij deze dingen op den sabbat deed.

17 En Jezus antwoordde hun: Mijn Vader werkt tot nu toe, en ik werk *ook*.

18 Daarom zochten dan de Joden te meer hem te dooden, omdat hij niet alleen den sabbat brak, maar ook zeide, dat God zijn eigen Vader was, zich zelven Gode evengelijk makende.

19 Jezus dan antwoordde, en zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg ik u: de Zoon kan niets van zich zelven doen, tenzij hij den Vader dat ziet doen: want zoo wat die doet, hetzelve doet ook de Zoon desgelijks.

20 Want de Vader heeft den Zoon lief, en toont hem alles wat Hij doet; en Hij zal hem grooter werken toonen dan deze, opdat gij u verwondert.

21 Want gelijk de Vader de dooden opwekt en levend maakt, alzoo maakt ook de Zoon levend, die hij wil.

22 Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel den Zoon gegeven;

23 Opdat zij allen den Zoon eeren, gelijk zij den Vader eeren. Die den Zoon niet eert, eert den Vader niet, die hem gezonden heeft.

24 Voorwaar, voorwaar zeg ik u, die mijn woord hoort, en gelooft Hem, die mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven, en komt niet in de verdoemenis, maar is uit den dood overgegaan in het leven.

25 Voorwaar, voorwaar zeg ik u: de ure komt, en is nu, wanneer de dooden zullen hooren de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben zullen leven.

26 Want gelijk de Vader het leven heeft in zich zelven, alzoo heeft Hij ook den Zoon gegeven, het leven te hebben in zich zelven;

27 En heeft hem magt gegeven, ook gerigt te houden, omdat hij des menschen Zoon is.

28 Verwondert u daar niet over; want de ure komt, in welke allen, die in de graven zijn, zijne stem zullen hooren;

29 En zullen uitgaan, die

het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis.
30 Ik kan van mij zelven niets doen. Gelijk ik hoor, oordeel ik, en mijn oordeel is regtvaardig; want ik zoek niet mijnen wil, maar den wil des Vaders, die mij gezonden heeft.
31 Indien ik van mij zelven getuig, mijne getuigenis is niet waarachtig.
32 Er is een ander, die van mij getuigt, en ik weet, dat de getuigenis, welke hij van mij getuigt, waarachtig is.
33 Gijlieden hebt tot Johannes gezonden, en hij heeft der waarheid getuigenis gegeven.
34 Doch ik neem geene getuigenis van een' mensch, maar dit zeg ik, opdat gijlieden zoudt behouden worden.
35 Hij was eene brandende en lichtende kaars; en gij hebt ulieden voor eenen korten tijd in zijn licht willen verheugen.
36 Maar ik heb eene getuigenis meerder, dan *die* van Johannes: want de werken, die mij de Vader gegeven heeft, om die te volbrengen, dezelve werken, die ik doe, getuigen van mij, dat mij de Vader gezonden heeft.
37 En de Vader, die mij gezonden heeft, die heeft zelf van mij getuigd. Gij hebt noch zijne stem ooit gehoord, noch zijne gedaante gezien.
38 En zijn woord hebt gij niet in u blijvende; want gij gelooft dien niet, dien Hij gezonden heeft.
39 Onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben; en die zijn het, die van mij getuigen.
40 En gij wilt tot mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben.
41 Ik neem geene eer van menschen;
42 Maar ik ken ulieden, dat gij de liefde Gods in u zelven niet hebt.
43 Ik ben gekomen in den naam mijns Vaders, en gij neemt mij niet aan; zoo een ander komt in zijnen eigen' naam, dien zult gij aannemen.
44 Hoe kunt gij gelooven, gij die eer van elkander neemt, en de eer, die van God alleen is, niet zoekt?
45 Meent niet, dat ik u verklagen zal bij den Vader; die u verklaagt, is Mozes, op welken gij gehoopt hebt.
46 Want indien gij Mozes geloofdet, zoo zoudt gij mij gelooven; want hij heeft van mij geschreven.
47 Maar zoo gij zijne Schriften niet gelooft, hoe zult gij mijne woorden gelooven?

HOOFDSTUK 6.

NA dezen vertrok Jezus over de zee van Galiléa, welke is *de zee* van Tibérias.
2 En hem volgde eene

groote schare, om dat zij zijne teekenen zagen, die hij deed aan de kranken.

3 En Jezus ging op den berg, en zat aldaar neder met zijne discipelen.

4 En het pascha, het feest der Joden, was nabij.

5 Jezus dan, de oogen opheffende, en ziende, dat eene groote schare tot hem kwam, zeide tot Filippus: Van waar zullen wij brooden koopen, opdat dezen eten mogen?

6 (Doch dit zeide hij, hem beproevende: want hij wist zelf, wat hij doen zou.)

7 Filippus antwoordde hem: Voor twee honderd penningen brood is voor dezen niet genoeg, opdat een iegelijk van hen een weinig neme.

8 Een van zijne discipelen, *namelijk* Andréas, de broeder van Simon Petrus, zeide tot hem:

9 Hier is een jongsken, dat vijf gerstebrooden heeft, en twee vischjes; maar wat zijn deze onder zoo velen?

10 En Jezus zeide: Doet de menschen nederzitten. En er was veel gras in die plaats. Zoo zaten dan de mannen neder, omtrent vijf duizend in getal.

11 En Jezus nam de brooden, en gedankt hebbende, deelde hij ze den discipelen, en de discipelen dengenen, die nedergezeten waren; desgelijks ook van de vischjes, zoo veel zij wilden.

12 En als zij verzadigd waren, zeide hij tot zijne discipelen: Vergadert de overgeschotene brokken, opdat er niets verloren ga.

13 Zij vergaderden ze dan, en vulden twaalf korven met brokken van de vijf gerstebrooden, welke overgeschoten waren dengenen, die gegeten hadden.

14 De menschen dan, gezien hebbende het teeken, dat Jezus gedaan had, zeiden: Deze is waarlijk de profeet, die in de wereld komen zou.

15 Jezus dan, wetende, dat zij zouden komen, en hem met geweld nemen, opdat zij hem koning maakten, ontweek wederom op den berg, hij zelf alleen.

16 En als het avond geworden was, gingen zijne discipelen af naar de zee.

17 En in het schip gegaan zijnde, kwamen zij over de zee naar Kapérnaum. En het was alreede duister geworden, en Jezus was tot hen niet gekomen.

18 En de zee verhief zich, overmits er een groote wind waaide.

19 En als zij omtrent vijf en twintig of dertig stadiën gevaren waren, zagen zij Jezus wandelende op de zee, en komende bij het schip; en zij werden bevreesd.

20 Maar hij zeide tot hen: Ik ben het, zijt niet bevreesd.

21 Zij hebben dan hem gewilliglijk in het schip genomen; en terstond kwam

het schip aan het land, daar
zij naar toe voeren.
22 Des anderen daags de
schare, die aan de andere
zijde der zee stond, ziende,
dat aldaar geen ander scheep-
je was dan dat eene, daar
zijne discipelen ingegaan
waren, en dat Jezus met
zijne discipelen in dat scheep-
je niet was gegaan, maar
dat zijne discipelen alleen
weggevaren waren;
23 (Doch er kwamen andere
scheepjes van Tiberias, na-
bij de plaats, waar zij het
brood gegeten hadden, als
de Heere gedankt had.)
24 Toen dan de schare zag,
dat Jezus aldaar niet was,
noch zijne discipelen, zoo
gingen zij ook in de sche-
pen, en kwamen te Kapér-
naüm, zoekende Jezus.
25 En als zij hem gevon-
den hadden, over de zee,
zeiden zij tot hem: Rabbi!
wanneer zijt gij hier geko-
men?
26 Jezus antwoordde hun
en zeide: Voorwaar, voor-
waar zeg ik u: gij zoekt
mij, niet omdat gij teekenen
gezien hebt, maar omdat gij
van de brooden gegeten hebt,
en verzadigd zijt.
27 Werkt niet *om* de spijs,
die vergaat, maar *om* de spijs,
die blijft tot in het eeuwige
leven, welke de Zoon des
menschen ulieden geven zal:
want dezen heeft God de
Vader verzegeld.
28 Zij zeiden dan tot hem:
Wat zullen wij doen, opdat
wij de werken Gods mogen
werken?
29 Jezus antwoordde en
seide tot hen: Dit is het
werk Gods, dat gij gelooft
in hem, dien Hij gezonden
heeft.
30 Zij zeiden dan tot hem:
Wat teeken doet gij dan, op-
dat wij het mogen zien, en
u gelooven? wat werkt gij?
31 Onze vaders hebben het
Manna gegeten in de woes-
tijn; gelijk geschreven is:
Hij gaf hun het brood uit
den hemel te eten.
32 Jezus dan zeide tot hen:
Voorwaar, voorwaar zeg ik
u: Mozes heeft u niet ge-
geven het brood uit den he-
mel; maar mijn Vader geeft
u dat ware brood uit den
hemel.
33 Want het brood Gods is
hij, die uit den hemel neder-
daalt, en die der wereld het
leven geeft.
34 Zij zeiden dan tot hem:
Heere! geef ons altijd dit
brood.
35 En Jezus zeide tot hen:
Ik ben het brood des levens;
die tot mij komt, zal geens-
zins hongeren, en die in mij
gelooft, zal nimmermeer
dorsten.
36 Maar ik heb u gezegd,
dat gij mij ook gezien hebt,
en gij gelooft niet.
37 Al wat mij de Vader
geeft, zal tot mij komen, en
die tot mij komt, zal ik geens-
zins uitwerpen,
38 Want ik ben uit den he-
mel nedergedaald, niet opdat

ik mijnen wil zou doen, maar
den wil desgenen, die mij
gezonden heeft.
39 En dit is de wil des Va-
ders, die mij gezonden heeft,
dat al wat Hij mij gegeven
heeft, ik daaruit niet verlieze,
maar hetzelve opwekke ten
uitersten dage.
40 En dit is de wil desge-
nen, die mij gezonden heeft,
dat een iegelijk, die den Zoon
aanschouwt, en in hem ge-
looft, het eeuwige leven heb-
be; en ik zal hem opwekken
ten uitersten dage.
41 De Joden dan murmu-
reerden over hem, omdat hij
gezegd had: Ik ben het brood,
dat uit den hemel nederge-
daald is.
42 En zij zeiden: Is deze
niet Jezus, de zoon van Jozef,
wiens vader en moeder wij
kennen? hoe zegt deze dan:
Ik ben uit den hemel neder-
gedaald?
43 Jezus antwoordde dan, en
zeide tot hen: Murmureert
niet onder elkander.
44 Niemand kan tot mij ko-
men, tenzij dat de Vader, die
mij gezonden heeft, hem trek-
ke; en ik zal hem opwekken
ten uitersten dage.
45 Er is geschreven in de
profeten: En zij zullen allen
van God geleerd zijn. Een
iegelijk dan, die *het* van den
Vader gehoord en geleerd
heeft, die komt tot mij.
46 Niet dat iemand den Va-
der gezien heeft, dan die van
God is; deze heeft den Vader
gezien.
47 Voorwaar, voorwaar zeg
ik u: die in mij gelooft,
heeft het eeuwige leven.
48 Ik ben het brood des
levens.
49 Uwe vaders hebben het
Manna gegeten in de woes-
tijn, en zij zijn gestorven.
50 Dit is het brood, dat uit
den hemel nederdaalt, opdat
de mensch daarvan ete, en
niet sterve.
51 Ik ben dat levende
brood, dat uit den hemel
nedergedaald is; zoo iemand
van dit brood eet, die zal
in der eeuwigheid leven. En
het brood, dat ik geven zal,
is mijn vleesch, hetwelk ik
geven zal voor het leven der
wereld.
52 De Joden dan streden
onder elkander, zeggende:
Hoe kan ons deze *zijn* vleesch
te eten geven?
53 Jezus dan zeide tot
hen: Voorwaar, voorwaar
zeg ik ulieden: tenzij dat
gij het vleesch des Zoons
des menschen eet, en zijn
bloed drinkt, zoo hebt gij
geen leven in u zelven.
54 Die mijn vleesch eet, en
mijn bloed drinkt, die heeft
het eeuwige leven; en ik zal
hem opwekken ten uitersten
dage.
55 Want mijn vleesch is
waarlijk spijs, en mijn bloed
is waarlijk drank.
56 Die mijn vleesch eet, en
mijn bloed drinkt, die blijft
in mij, en ik in hem.
57 Gelijkerwijs mij de le-
vende Vader gezonden heeft,

en ik leve door den Vader,
alzoo die mij eet, dezelve zal
leven door mij.
58 Dit is het brood, dat uit
den hemel nedergedaald is;
niet gelijk uwe vaders het
Manna gegeten hebben, en
zijn gestorven. Die dit brood
eet, zal in der eeuwigheid
leven.
59 Deze dingen zeide hij
in de synagoge, leerende te
Kapérnaüm.
60 Velen dan van zijne dis-
cipelen *dit* hoorende, zeiden:
Deze rede is hard; wie kan
dezelve hooren?
61 Jezus nu, wetende bij
zich zelven, dat zijne disci-
pelen daarover murmureer-
den, zeide tot hen: Ergert
ulieden dit?
62 *Wat zou het* dan *zijn*, zoo
gij den Zoon des menschen
zaagt opvaren, daar hij te
voren was?
63 De Geest is het, die le-
vend maakt; het vleesch is
niet nut. De woorden, die
ik tot u spreek, zijn geest
en zijn leven.
64 Maar er zijn sommigen
van ulieden, die niet geloo-
ven. Want Jezus wist van
den beginne, wie zij waren,
die niet geloofden, en wie
hij was, die hem verraden
zou.
65 En hij zeide: Daarom
heb ik u gezegd, dat nie-
mand tot mij komen kan,
tenzij dat het hem gegeven
zij van mijnen Vader.
66 Van toen af gingen ve-
len zijner discipelen terug,
en wandelden niet meer met
hem.
67 Jezus dan zeide tot de
twaalven: Wilt gijlieden
ook niet weggaan?
68 Simon Petrus dan ant-
woordde hem: Heere! tot
wien zullen wij heengaan?
gij hebt de woorden des
eeuwigen levens.
69 En wij hebben geloofd
en bekend, dat gij zijt de
Christus, de Zoon des le-
venden Gods.
70 Jezus antwoordde hun:
Heb ik niet u twaalf uit-
verkoren? en een uit u is
een duivel?
71 En hij zeide *dit van* Ju-
das, Simons *zoon*, Iskáriot;
want deze zou hem verraden,
zijnde een van de twaal-
ven.

HOOFDSTUK 7.

EN na dezen wandelde Je-
zus in Galiléa: want
hij wilde in Judéa niet wan-
delen, omdat de Joden hem
zochten te dooden.
2 En het feest der Joden,
namelijk de *loof* huttenzet-
ting, was nabij.
3 Zoo zeiden dan zijne broe-
ders tot hem: Vertrek van
hier, en ga heen in Judéa,
opdat ook uwe discipelen
uwe werken mogen aan-
schouwen, die gij doet.
4 Want niemand doet iets
in het verborgen, en zoekt
zelf, dat men openlijk van
hem spreke. Indien gij deze
dingen doet, zoo openbaar
u zelven aan de wereld.

5 Want ook zijne broeders geloofden niet in hem.
6 Jezus dan zeide tot hen: Mijn tijd is nog niet hier; maar uw tijd is altijd bereid.
7 De wereld kan ulieden niet haten, maar mij haat zij, omdat ik van dezelve getuig, dat hare werken boos zijn.
8 Gaat gijlieden op tot dit feest; ik ga nog niet op tot dit feest: want mijn tijd is nog niet vervuld.
9 En als hij deze dingen tot hen gezegd had, bleef hij in Galiléa.
10 Maar als zijne broeders opgegaan waren, toen ging hij ook zelf op tot het feest, niet openlijk, maar als in het verborgen.
11 De Joden dan zochten hem in het feest, en zeiden: Waar is hij?
12 En er was veel gemurmels van hem onder de scharen. Sommigen zeiden: Hij is goed; en anderen zeiden: Neen, maar hij verleidt de schare.
13 Nogtans sprak niemand vrijmoediglijk van hem, om de vrees der Joden.
14 Doch als het nu in het midden van het feest was, zoo ging Jezus op in den tempel, en leerde.
15 En de Joden verwonderden zich, zeggende: Hoe weet deze de Schriften, daar hij ze niet geleerd heeft?
16 Jezus antwoordde hun, en zeide: Mijne leer is mijne niet, maar desgenen, die mij gezonden heeft.
17 Zoo iemand wil deszelfs wil doen, die zal van deze leer bekennen, of zij uit God is, dan *of* ik van mij zelven spreek.
18 Die van zich zelven spreekt, zoekt zijne eigene eer; maar die de eer zoekt desgenen, die hem gezonden heeft, die is waarachtig, en geene ongeregtigheid is in hem.
19 Heeft Mozes u niet de wet gegeven? en niemand van u doet de wet. Wat zoekt gij mij te dooden?
20 De schare antwoordde en zeide: Gij hebt den duivel, wie zoekt u te dooden?
21 Jezus antwoordde en zeide tot hen: Een werk heb ik gedaan, en gij verwondert u allen.
22 Daarom heeft Mozes ulieden de besnijdenis gegeven, (niet dat zij uit Mozes is, maar uit de vaderen) en gij besnijdt een' mensch op den sabbat.
23 Indien een mensch de besnijdenis ontvangt op den sabbat, opdat de wet van Mozes niet gebroken worde; zijt gij toornig op mij, dat ik eenen geheelen mensch gezond gemaakt heb op den sabbat?
24 Oordeelt niet naar het aanzien, maar oordeelt een regtvaardig oordeel.
25 Sommigen dan uit die van Jeruzalem zeiden: Is

deze niet, dien zij zoeken
te dooden?
26 En ziet, hij spreekt
vrijmoediglijk, en zij zeggen
hem niets. Zouden nu wel
de oversten waarlijk weten,
dat deze waarlijk is de
Christus?
27 Doch van dezen weten
wij, van waar hij is; maar
de Christus, wanneer hij
komen zal, zoo zal niemand
weten, van waar hij is.
28 Jezus dan riep in den
tempel, leerende en zeggende:
En gij kent mij, en gij
weet, van waar ik ben; en
ik ben van mij zelven niet
gekomen, maar Hij is waarachtig,
die mij gezonden
heeft, welken gijlieden niet
kent.
29 Maar ik ken Hem, want
ik ben van Hem, en Hij
heeft mij gezonden.
30 Zij zochten hem dan te
grijpen; maar niemand sloeg
de hand aan hem, want zijne
ure was nog niet gekomen.
31 En velen uit de schare
geloofden in hem, en zeiden:
Wanneer de Christus zal gekomen
zijn, zal hij ook meer
teekenen doen dan die, welke
deze gedaan heeft?
32 De farizeën hoorden, dat
de schare dit van hem murmelde;
en de farizeën en de
overpriesters zonden dienaren,
opdat zij hem grijpen
zouden.
33 Jezus dan zeide tot hen:
Nog eenen kleinen tijd ben
ik bij u, en ik ga heen tot
dengenen, die mij gezonden
heeft.
34 Gij zult mij zoeken, en
gij zult *mij* niet vinden; en
waar ik ben, kunt gij niet
komen.
35 De Joden dan zeiden tot
elkander: Waar zal deze
heengaan, dat wij hem niet
zullen vinden? Zal hij tot
de verstrooide Grieken gaan,
en de Grieken leeren?
36 Wat is dit voor eene
rede, die hij gezegd heeft:
Gij zult mij zoeken, en zult
mij niet vinden; en waar ik
ben, kunt gij niet komen?
37 En op den laatsten dag,
zijnde de groote *dag* van het
feest, stond Jezus en riep,
zeggende: Zoo iemand dorst,
die kome tot mij en drinke.
38 Die in mij gelooft, gelijkerwijs
de Schrift zegt,
stroomen des levenden waters
zullen uit zijnen buik
vloeijen.
39 (En dit zeide hij van
den Geest, denwelken ontvangen
zouden, die in hem
gelooven: want de Heilige
Geest was nog niet, overmits
Jezus nog niet verheerlijkt
was.)
40 Velen dan uit de schare,
deze rede hoorende, zeiden:
Deze is waarlijk de
profeet.
41 Anderen zeiden: Deze
is de Christus. En anderen
zeiden: Zal dan de Christus
uit Galiléa komen?
42 Zegt de Schrift niet, dat
de Christus komen zal uit den
zade Davids, en van het vlek

Bethlehem, waar David was?
43 Er werd dan tweedragt
onder de schare, om zijnentwil.
44 En sommigen van hen
wilden hem grijpen; maar
niemand sloeg de handen
aan hem.
45 De dienaars dan kwamen
tot de overpriesters en farizeën;
en die zeiden tot hen:
Waarom hebt gij hem niet
gebragt?
46 De dienaars antwoordden:
Nooit heeft een mensch
alzoo gesproken, gelijk deze
mensch.
47 De farizeën dan antwoordden
hun: Zijt ook gijlieden
verleid?
48 Heeft iemand uit de
oversten in hem geloofd, of
uit de farizeën?
49 Maar deze schare, die de
wet niet weet, is vervloekt!
50 Nicodémus zeide tot hen,
welke des nachts tot hem
gekomen was, zijnde een uit
hen:
51 Oordeelt ook onze wet
den mensch, tenzij dat zij
eerst van hem gehoord heeft,
en verstaat, wat hij doet?
52 Zij antwoordden en zeiden
tot hem: Zijt gij ook
uit Galiléa? Onderzoek en
zie, dat uit Galiléa geen profeet
opgestaan is.
53 En een iegelijk ging heen
naar zijn huis.

HOOFDSTUK 8.

MAAR Jezus ging naar
den Olijf berg.
2 En des morgens vroeg
kwam hij wederom in den
tempel, en al het volk kwam
tot hem; en nedergezeten
zijnde, leerde hij hen.
3 En de schriftgeleerden
en de farizeën bragten tot
hem eene vrouw, in overspel
gegrepen;
4 En haar gesteld hebbende
in het midden, zeiden zij
tot hem: Meester! deze vrouw
is op de daad zelve gegrepen,
overspel begaande.
5 En Mozes heeft ons in de
wet geboden, dat dezulken
gesteenigd zullen worden;
gij dan, wat zegt gij?
6 En dit zeiden zij, hem verzoekende,
opdat zij *iets* hadden,
om hem te beschuldigen.
Maar Jezus, nederbukkende,
schreef met den vinger
in de aarde.
7 En als zij hem bleven
vragen, rigtte hij zich op, en
zeide tot hen: Die van ulieden
zonder zonde is, werpe
eerst den steen op haar.
8 En wederom nederbukkende,
schreef hij in de aarde.
9 Maar zij, *dit* hoorende, en
van *hun* geweten overtuigd
zijnde, gingen uit, de een na
den anderen, beginnende van
de oudsten tot de laatsten;
en Jezus werd alleen gelaten,
en de vrouw in het
midden staande.
10 En Jezus, zich oprigtende,
en niemand ziende dan
de vrouw, zeide tot haar:
Vrouw! waar zijn deze uwe
beschuldigers? heeft u niemand
veroordeeld?
11 En zij zeide: Niemand,

Heere! En Jezus zeide tot
haar: Zoo veroordeel ik u
ook niet; ga heen en zondig
niet meer.
12 Jezus dan sprak wederom tot henlieden, zeggende:
Ik ben het licht der wereld;
die mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar
zal het licht des levens hebben.
13 De farizeën dan zeiden
tot hem: Gij getuigt van u
zelven; uwe getuigenis is
niet waarachtig.
14 Jezus antwoordde en zeide tot hen: Hoewel ik van
mij zelven getuig, zoo is
nogtans mijne getuigenis
waarachtig: want ik weet,
van waar ik gekomen ben,
en waar ik heenga; maar gijlieden weet niet, van waar
ik kom, en waar ik heenga.
15 Gij oordeelt naar het
vleesch; ik oordeel niemand.
16 En indien ik ook oordeel, mijn oordeel is waarachtig; want ik ben niet
alleen, maar ik en de Vader,
die mij gezonden heeft.
17 En er is ook in uwe
wet geschreven, dat de getuigenis van twee menschen
waarachtig is.
18 Ik ben het, die van mij
zelven getuig, en de Vader,
die mij gezonden heeft, getuigt van mij.
19 Zij dan zeiden tot hem:
Waar is uw Vader? Jezus
antwoordde: Gij kent noch
mij, noch mijnen Vader;
indien gij mij kendet, zoo
zoudt gij ook mijnen Vader
kennen.
20 Deze woorden sprak Jezus bij de schatkist, leerende in den tempel; en niemand greep hem, want zijne
ure was nog niet gekomen.
21 Jezus dan zeide wederom
tot hen: Ik ga heen, en gij
zult mij zoeken, en in uwe
zonden zult gij sterven: waar
ik heenga, kunt gijlieden
niet komen.
22 De Joden dan zeiden:
Zal hij ook zich zelven dooden, omdat hij zegt: Waar
ik heenga, kunt gijlieden
niet komen?
23 En hij zeide tot hen:
Gijlieden zijt van beneden,
ik ben van boven; gij zijt
uit deze wereld, ik ben niet
uit deze wereld.
24 Ik heb u dan gezegd,
dat gij in uwe zonden zult
sterven: want indien gij niet
gelooft, dat ik *die* ben, gij
zult in uwe zonden sterven.
25 Zij zeiden dan tot hem:
Wie zijt gij? En Jezus zeide
tot hen: Wat ik van den
beginne ulieden ook zegge.
26 Ik heb vele dingen van
u te zeggen en te oordeelen;
maar die mij gezonden heeft,
is waarachtig; en de dingen, die ik van Hem gehoord
heb, dezelve spreek ik tot
de wereld.
27 Zij verstonden niet, dat
hij hun van den Vader sprak.
28 Jezus dan zeide tot hen:
Wanneer gij den Zoon des
menschen zult verhoogd hebben, dan zult gij verstaan,

dat ik *die* ben, en *dat* ik van
mij zelven niets doe; maar
deze dingen spreek ik, gelijk
mijn Vader mij geleerd heeft.
29 En die mij gezonden
heeft, is met mij. De Vader
heeft mij niet alleen gelaten,
want ik doe altijd, wat Hem
behagelijk is.
30 Als hij deze dingen sprak,
geloofden velen in hem.
31 Jezus dan zeide tot de
Joden, die *in* hem geloofden:
Indien gijlieden in mijn
woord blijft, zoo zijt gij waarlijk mijne discipelen;
32 En zult de waarheid verstaan, en de waarheid zal u
vrijmaken.
33 Zij antwoordden hem:
Wij zijn Abrahams zaad, en
hebben nooit iemand gediend, hoe zegt gij *dan*: Gij
zult vrij worden?
34 Jezus antwoordde hun:
Voorwaar, voorwaar zeg ik
u: een iegelijk, die de zonde
doet, is een dienstknecht
der zonde.
35 En de dienstknecht blijft
niet eeuwiglijk in het huis,
de zoon blijft er eeuwiglijk.
36 Indien dan de Zoon u
zal vrijgemaakt hebben, zoo
zult gij waarlijk vrij zijn.
37 Ik weet, dat gij Abrahams zaad zijt; maar gij
zoekt mij te dooden, want
mijn woord heeft in u geene
plaats.
38 Ik spreek, wat ik bij
mijnen Vader gezien heb, gij
doet dan ook, wat gij bij
uwen vader gezien hebt.
39 Zij antwoordden en zeiden tot hem: Abraham is
onze vader. Jezus zeide tot
hen: Indien gij Abrahams
kinderen waart, zoo zoudt
gij de werken van Abraham
doen.
40 Maar nu zoekt gij mij
te dooden, eenen mensch, die
u de waarheid gesproken heb,
welke ik van God gehoord
heb. Dat deed Abraham niet.
41 Gij doet de werken uws
vaders. Zij zeiden dan tot
hem: Wij zijn niet geboren
uit hoererij; wij hebben
eenen Vader, *namelijk* God.
42 Jezus dan zeide tot hen:
Indien God uw Vader ware,
zoo zoudt gij mij lief hebben;
want ik ben van God uitgegaan, en kom *van Hem*.
Want ik ben ook van mij
zelven niet gekomen, maar
Hij heeft mij gezonden.
43 Waarom kent gij mijne
spraak niet? *Het is*, omdat
gij mijn woord niet kunt
hooren.
44 Gij zijt uit den vader
den duivel, en wilt de begeerten uws vaders doen;
die was een menschenmoorder van den beginne, en is
in de waarheid niet staande
gebleven: want geene waarheid is in hem. Wanneer hij
de leugen spreekt, zoo spreekt
hij uit zijn eigen: want hij
is een leugenaar, en de vader derzelver *leugen*.
45 Maar mij, omdat ik u
de waarheid zeg, gelooft gij
niet.
46 Wie van u overtuigt mij
van zonde? En indien ik de

waarheid zeg, waarom gelooft gij mij niet?
47 Die uit God is, hoort de woorden Gods; daarom hoort gijlieden niet, omdat gij uit God niet zijt.
48 De Joden dan antwoordden en zeiden tot hem: Zeggen wij niet wel, dat gij een Samaritaan zijt, en den duivel hebt?
49 Jezus antwoordde: Ik heb den duivel niet, maar ik eer mijnen Vader, en gij onteert mij.
50 Doch ik zoek mijne eer niet: er is een, die ze zoekt en oordeelt.
51 Voorwaar, voorwaar zeg ik u: zoo iemand mijn woord zal bewaard hebben, die zal den dood niet zien in der eeuwigheid.
52 De Joden dan zeiden tot hem: Nu bekennen wij, dat gij den duivel hebt. Abraham is gestorven, en de profeten; en zegt gij: Zoo iemand mijn woord bewaard zal hebben, die zal den dood niet smaken in der eeuwigheid?
53 Zijt gij meerder dan onze vader Abraham, welke gestorven is? en de profeten zijn gestorven; wien maakt gij u zelven?
54 Jezus antwoordde: Indien ik mij zelven eer, zoo is mijne eer niets; mijn Vader is het, die mij eert, welken gij zegt dat uw God is.
55 En gij kent Hem niet, maar ik ken Hem; en indien ik zeg, dat ik Hem niet ken, zoo zal ik ulieden gelijk zijn, *dat is* een leugenaar; maar ik ken Hem, en bewaar zijn woord.
56 Abraham, uw vader, heeft met verheuging verlangd, opdat hij mijnen dag zien zou; en hij heeft *hem* gezien, en is verblijd geweest.
57 De Joden dan zeiden tot hem: Gij hebt nog geen vijftig jaren, en hebt gij Abraham gezien?
58 Jezus zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg ik u: eer Abraham was, ben ik.
59 Zij namen dan steenen op, dat zij ze op hem wierpen. Maar Jezus verbergde zich, en ging uit den tempel, gaande door het midden van hen; en ging alzoo voorbij.

HOOFDSTUK 9.

EN voorbijgaande, zag hij eenen mensch, blind van de geboorte af.
2 En zijne discipelen vraagden hem, zeggende: Rabbi! wie heeft er gezondigd, deze, of zijne ouders, dat hij blind zou geboren worden?
3 Jezus antwoordde: Noch deze heeft gezondigd, noch zijne ouders; maar *dit is geschied*, opdat de werken Gods in hem zouden geopenbaard worden.
4 Ik moet werken de werken desgenen, die mij gezonden heeft, zoo lang het dag is; de nacht komt, wanneer niemand werken kan.
5 Zoo lang ik in de wereld ben, zoo ben ik het licht der wereld.

6 Dit gezegd hebbende, spoog hij op de aarde, en maakte slijk uit dat speeksel, en streek dat slijk op de oogen des blinden;
7 En zeide tot hem: Ga heen, wasch u in het badwater Silóam (hetwelk overgezet wordt, uitgezonden). Hij dan ging heen en wiesch zich, en kwam ziende.
8 De geburen dan, en die hem te voren gezien hadden, dat hij blind was, zeiden: Is deze niet, die zat en bedelde?
9 Anderen zeiden: Hij is het; en anderen: Hij is hem gelijk. Hij zeide: Ik ben het.
10 Zij dan zeiden tot hem: Hoe zijn u de oogen geopend?
11 Hij antwoordde en zeide: De mensch, genaamd Jezus, maakte slijk, en bestreek mijne oogen, en zeide tot mij: Ga heen aan het badwater Silóam, en wasch u. En ik ging heen, en wiesch mij, en ik werd ziende.
12 Zij dan zeiden tot hem: Waar is die? Hij zeide: Ik weet het niet.
13 Zij bragten hem tot de farizeën, hem *namelijk*, die te voren blind *geweest was*.
14 En het was sabbat, als Jezus het slijk maakte, en zijne oogen opende.
15 De farizeën dan vraagden hem ook wederom, hoe hij ziende geworden was. En hij zeide tot hen: Hij leide slijk op mijne oogen, en ik wiesch mij, en ik zie.
16 Sommigen dan uit de farizeën zeiden: Deze mensch is van God niet; want hij houdt den sabbat niet. Anderen zeiden: Hoe kan een mensch, *die* een zondaar is, zulke teekenen doen? En er was tweedragt onder hen.
17 Zij zeiden wederom tot den blinde: Gij, wat zegt gij van hem, dewijl hij uwe oogen geopend heeft? En hij zeide: Hij is een profeet.
18 De Joden dan geloofden van hem niet, dat hij blind geweest was, en ziende was geworden, totdat zij geroepen hadden de ouders desgenen, die ziende geworden was.
19 En zij vraagden hun, zeggende: Is deze uw zoon, welken gij zegt, dat blind geboren is? Hoe ziet hij dan nu?
20 Zijne ouders antwoordden hun, en zeiden: Wij weten, dat deze onze zoon is, en dat hij blind geboren is;
21 Maar hoe hij nu ziet, weten wij niet; of wie zijne oogen geopend heeft, weten wij niet: hij heeft *zijnen* ouderdom, vraagt hem zelven; hij zal van zich zelven spreken.
22 Dit zeiden zijne ouders, omdat zij de Joden vreesden: want de Joden hadden alreede te zamen een besluit gemaakt, zoo iemand hem beleed de Christus te zijn, dat die uit de synagoge zou geworpen worden.
23 Daarom zeiden zijne ouders: Hij heeft *zijnen* ou-

-derdom, vraagt hem zelven.
24 Zij dan riepen voor de
tweede maal den mensch,
die blind geweest was, en
zeiden tot hem: Geef God
de eer; wij weten, dat deze
mensch een zondaar is.
25 Hij dan antwoordde en
zeide: Of hij een zondaar
is, weet ik niet; een ding
weet ik, dat ik blind was,
en nu zie.
26 En zij zeiden wederom
tot hem: Wat heeft hij u
gedaan? hoe heeft hij uwe
oogen geopend?
27 Hij antwoordde hun:
Ik heb het u alreede gezegd,
en gij hebt het niet gehoord;
wat wilt gij het wederom
hooren? wilt gijlieden
ook zijne discipelen worden?
28 Zij gaven hem dan scheldwoorden,
en zeiden: Gij
zijt zijn discipel, maar wij
zijn discipelen van Mozes.
29 Wij weten, dat God tot
Mozes gesproken heeft; maar
dezen weten wij niet, van
waar hij is.
30 De mensch antwoordde
en zeide tot hen: Hierin is
immers *wat* wonders, dat gij
niet weet, van waar hij is,
en *nogtans* heeft hij mijne
oogen geopend.
31 En wij weten, dat God
de zondaars niet hoort; maar
zoo iemand godvruchtig is,
en zijnen wil doet, dien
hoort Hij.
32 Van *alle* eeuw is het
niet gehoord, dat iemand
eens blindgeborenen oogen
geopend heeft.
33 Indien deze van God
niet ware, hij zou niets kunnen doen.
34 Zij antwoordden, en zeiden
tot hem: Gij zijt geheel
in zonden geboren, en leert
gij ons? En zij wierpen hem
uit.
35 Jezus hoorde, dat zij hem
uitgeworpen hadden, en hem
vindende, zeide hij tot hem:
Gelooft gij in den Zoon van
God?
36 Hij antwoordde en zeide:
Wie is hij, Heere! opdat ik
in hem moge gelooven?
37 En Jezus zeide tot hem:
En gij hebt hem gezien, en
die met u spreekt, dezelve
is het.
38 En hij zeide: Ik geloof
Heere! en hij aanbad hem.
39 En Jezus zeide: Ik ben
tot een oordeel in deze wereld
gekomen, opdat degenen,
die niet zien, zien mogen,
en die zien, blind worden.
40 En dit hoorden *eenigen*
uit de farizeën, die bij hem
waren, en zeiden tot hem:
Zijn wij dan ook blind?
41 Jezus zeide tot hen:
Indien gij blind waart, zoo
zoudt gij geene zonde hebben;
maar nu zegt gij: Wij
zien; zoo blijft dan uwe
zonde.

HOOFDSTUK 10.

VOORWAAR, voorwaar
zeg ik ulieden: die
niet ingaat door de deur in
den stal der schapen, maar
van elders inklimt, die is
een dief en moordenaar.

2 Maar die door de deur ingaat, is een herder der schapen.

3 Dezen doet de deurwachter open, en de schapen hooren zijne stem; en hij roept zijne schapen bij name, en leidt ze uit.

4 En wanneer hij zijne schapen uitgedreven heeft, zoo gaat hij voor hen heen; en de schapen volgen hem, overmits zij zijne stem kennen.

5 Maar eenen vreemde zullen zij geenszins volgen, maar zullen van hem vlieden; overmits zij de stem der vreemden niet kennen.

6 Deze gelijkenis zeide Jezus tot hen; maar zij verstonden niet, wat het was, dat hij tot hen sprak.

7 Jezus dan zeide wederom tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg u ik: ben de deur der schapen.

8 Allen, zoo velen als er voor mij zijn gekomen, zijn dieven en moordenaars; maar de schapen hebben hen niet gehoord.

9 Ik ben de deur: indien iemand door mij ingaat, die zal behouden worden; en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden.

10 De dief komt niet, dan opdat hij stele, en slagte, en verderve; ik ben gekomen, opdat zij het leven hebben, en overvloed hebben.

11 Ik ben de goede Herder; de goede herder stelt zijn leven voor de schapen.

12 Maar de huurling, en die geen herder is, wien de schapen niet eigen zijn, ziet den wolf komen, en verlaat de schapen, en vliedt; en de wolf grijpt ze, en verstrooit de schapen.

13 En de huurling vliedt, overmits hij een huurling is, en heeft geene zorg voor de schapen.

14 Ik ben de goede Herder, en ik ken de mijnen, en worde van de mijnen gekend.

15 Gelijkerwijs de Vader mij kent, *alzoo* ken ik ook den Vader; en ik stel mijn leven voor de schapen.

16 Ik heb nog andere schapen, die van dezen stal niet zijn; deze moet ik ook toebrengen; en zij zullen mijne stem hooren; en het zal worden ééne kudde, en één herder.

17 Daarom heeft mij de Vader lief, overmits ik mijn leven afleg, opdat ik hetzelve wederom neme.

18 Niemand neemt hetzelve van mij, maar ik leg het van mij zelven af; ik heb magt hetzelve af te leggen, en heb magt hetzelve wederom te nemen. Dit gebod heb ik van mijnen Vader ontvangen.

19 Er werd dan wederom tweedragt onder de Joden, om dezer woorden wil.

20 En velen van hen zeiden: Hij heeft den duivel, en is uitzinnig; wat hoort gij hem?

21 Anderen zeiden: Dit

zijn geene woorden eens bezetenen; kan ook de duivel der blinden oogen openen?
22 En het was het feest der vernieuwing des tempels te Jerûzalem, en het was winter.
23 En Jezus wandelde in den tempel, in het voorhof van Salomo.
24 De Joden dan omringden hem, en zeiden tot hem: Hoe lang houdt gij onze ziel op? indien gij de Christus zijt, zeg het ons vrij uit.
25 Jezus antwoordde hun: Ik heb het u gezegd, en gij gelooft het niet. De werken, die ik doe in den naam mijns Vaders, die getuigen van mij.
26 Maar gijlieden gelooft niet, want gij zijt niet van mijne schapen, gelijk ik u gezegd heb.
27 Mijne schapen hooren mijne stem, en ik ken dezelve, en zij volgen mij.
28 En ik geef hun het eeuwige leven; en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit mijne hand rukken.
29 Mijn Vader, die ze mij gegeven heeft, is meerder dan allen; en niemand kan ze rukken uit de hand mijns Vaders.
30 Ik en de Vader zijn een.
31 De Joden dan namen wederom steenen op, om hem te steenigen.
32 Jezus antwoordde hun: Ik heb u vele treffelijke werken getoond van mijnen Vader; om welk werk van die steenigt gij mij?
33 De Joden antwoordden hem, zeggende: Wij steenigen u niet over *eenig* goed werk, maar over *Gods*lastering, en omdat gij een mensch zijnde, u zelven God maakt.
34 Jezus antwoordde hun: Is er niet geschreven in uwe wet: Ik heb gezegd, gij zijt goden?
35 Indien *de wet* die goden genaamd heeft, tot welken het woord Gods geschied is, en de Schrift niet kan gebroken worden;
36 Zegt gijlieden *tot mij*, dien de Vader geheiligd en in de wereld gezonden heeft: Gij lastert *God*; omdat ik gezegd heb: Ik ben Gods Zoon?
37 Indien ik niet doe de werken mijns Vaders, zoo gelooft mij niet:
38 Maar indien ik ze doe, en zoo gij mij niet gelooft, zoo gelooft de werken; opdat gij moogt bekennen en gelooven, dat de Vader in mij is, en ik in Hem.
39 Zij zochten dan wederom hem te grijpen, en hij ontging uit hunne hand.
40 En hij ging wederom over de Jordaan, tot de plaats, waar Johannes eerst doopte; en hij bleef aldaar.
41 En velen kwamen tot hem en zeiden: Johannes deed wel geen teeken; maar alles, wat Johannes van dezen zeide, was waar.
42 En velen geloofden aldaar in hem.

HOOFDSTUK 11.

EN er was een zeker *man* krank, *genaamd* Lázarus, van Bethánië, uit het vlek van Maria en hare zuster Martha.
2 (Maria nu was degene, die den Heere gezalfd heeft met zalf, en zijne voeten afgedroogd heeft met hare haren; welker broeder Lázarus krank was.)
3 Zijne zusters dan zonden tot hem, zeggende: Heere! zie, dien gij liefhebt, is krank.
4 En Jezus, *dat* hoorende, zeide: Deze krankheid is niet tot den dood, maar ter heerlijkheid Gods; opdat de Zoon Gods door dezelve verheerlijkt worde.
5 Jezus nu had Martha, en hare zuster, en Lázarus lief.
6 Als hij dan gehoord had, dat hij krank was, toen bleef hij *nog* twee dagen in de plaats, waar hij was.
7 Daarna zeide hij verder tot de discipelen: Laat ons wederom naar Judéa gaan.
8 De discipelen zeiden tot hem: Rabbi! de Joden hebben u nu *onlangs* gezocht te steenigen, en gaat gij wederom derwaarts?
9 Jezus antwoordde: Zijn er niet twaalf uren in den dag? Indien iemand in den dag wandelt, zoo stoot hij zich niet, overmits hij het licht dezer wereld ziet;
10 Maar indien iemand in den nacht wandelt, zoo stoot hij zich, overmits het licht in hem niet is.
11 Dit sprak hij; en daarna zeide hij tot hen: Lázarus, onze vriend, slaapt; maar ik ga heen, om hem uit den slaap op te wekken.
12 Zijne discipelen dan zeiden: Heere! indien hij slaapt, zoo zal hij gezond worden.
13 Doch Jezus had gesproken van zijnen dood; maar zij meenden, dat hij sprak van de rust des slaaps.
14 Toen zeide dan Jezus tot hen vrij uit: Lázarus is gestorven.
15 En ik ben blijde om uwentwil, dat ik daar niet geweest ben, opdat gij gelooven moogt; doch laat ons tot hem gaan.
16 Thomas dan, genaamd Didymus, zeide tot *zijne* medediscipelen: Laat ons ook gaan, opdat wij met hem sterven.
17 Jezus dan, gekomen zijnde, vond, dat hij nu vier dagen in het graf geweest was.
18 (Bethánië nu was nabij Jerúzalem, omtrent vijftien stadiën van *daar*.)
19 En velen uit de Joden waren gekomen tot Martha en Maria, opdat zij haar vertroosten zouden over haren broeder.
20 Martha dan, als zij hoorde, dat Jezus kwam, ging hem te gemoet; doch Maria bleef in huis zitten.
21 Zoo zeide Martha dan

tot Jezus: Heere! waart
gij hier geweest, zoo ware
mijn broeder niet gestorven;
22 Maar ook nu weet ik,
dat alles, wat gij van God
begeeren zult, God u het
geven zal.
23 Jezus zeide tot haar: Uw
broeder zal weder opstaan.
24 Martha zeide tot hem:
Ik weet, dat hij opstaan zal
in de opstanding ten laatsten
dage.
25 Jezus zeide tot haar:
Ik ben de opstanding en
het leven; die in mij ge-
looft, zal leven, al ware hij
ook gestorven;
26 En een iegelijk, die leeft,
en in mij gelooft, zal niet
sterven in der eeuwigheid.
Gelooft gij dat?
27 Zij zeide tot hem: Ja
Heere! ik heb geloofd, dat
gij zijt de Christus, de Zone
Gods, die in de wereld ko-
men zou.
28 En dit gezegd hebbende,
ging zij heen, en riep Ma-
ria, hare zuster, heimelijk,
zeggende: De Meester is
daar, en hij roept u.
29 Deze, als zij *dat* hoorde,
stond haastelijk op, en ging
tot hem.
30 (Jezus nu was nog in
het vlek niet gekomen, maar
was in de plaats, waar hem
Martha te gemoet gekomen
was.)
31 De Joden dan, die met
haar in het huis waren, en
haar vertroostten, ziende Ma-
ria, dat zij haastelijk opstond
en uitging, volgden haar,
zeggende: Zij gaat naar het
graf, opdat zij aldaar weene.
32 Maria dan, als zij kwam,
waar Jezus was, en hem zag,
viel aan zijne voeten, zeg-
gende tot hem: Heere! in-
dien gij hier geweest waart,
zoo ware mijn broeder niet
gestorven.
33 Jezus dan, als hij haar
zag weenen, en de Joden, die
met haar kwamen, *ook* wee-
nen, werd zeer bewogen in
den geest, en ontroerde zich
zelven;
34 En zeide: Waar hebt gij
hem gelegd? Zij zeiden tot
hem: Heere! kom en zie het.
35 Jezus weende.
36 De Joden dan zeiden:
Ziet, hoe lief hij hem had!
37 En sommigen uit hen
zeiden: Kon hij, die de oogen
des blinden geopend heeft,
niet maken, dat ook dezen
niet gestorven ware?
38 Jezus dan wederom in
zich zelven zeer bewogen
zijnde, kwam tot het graf;
en het was eene spelonk, en
een steen was daarop gelegd.
39 Jezus zeide: Neemt den
steen weg. Martha, de zuster
des gestorvenen, zeide tot
hem: Heere! hij riekt nu
al, want hij heeft vier dagen
aldaar gelegen.
40 Jezus zeide tot haar:
Heb ik u niet gezegd, dat,
zoo gij gelooft, gij de heer-
lijkheid Gods zien zult?
41 Zij namen dan den steen
weg, waar de gestorvene lag.
En Jezus hief de oogen op-
waarts, en zeide: Vader! ik

dank U, dat Gij mij gehoord hebt.

42 Doch ik wist, dat Gij mij altijd hoort; maar om der schare wil, die rondom staat, heb ik *dit* gezegd, opdat zij zouden gelooven, dat Gij mij gezonden hebt.

43 En als hij dit gezegd had, riep hij met groote stemme: Lázarus, kom uit!

44 En de gestorvene kwam uit, gebonden aan handen en voeten met grafdoeken, en zijn aangezigt was omwonden met eenen zweetdoek. Jezus zeide tot hen: Ontbindt hem, en laat hem heengaan.

45 Velen dan uit de Joden, die tot Maria gekomen waren, en aanschouwd hadden, hetgeen Jezus gedaan had, geloofden in hem.

46 Maar sommigen van hen gingen tot de farizeën, en zeiden tot hen, hetgeen Jezus gedaan had.

47 De overpriesters dan en de farizeën vergaderden den raad, en zeiden: Wat zullen wij doen? want deze mensch doet vele teekenen.

48 Indien wij hem alzoo laten *geworden*, zij zullen allen in hem gelooven, en de Romeinen zullen komen, en wegnemen beide onze plaats en volk.

49 En een uit hen, *namelijk* Kajafas, die deszelven jaars hoogepriester was, zeide tot hen: Gij verstaat niets;

50 En gij overlegt niet, dat het ons nut is, dat een mensch sterve voor het volk, en het geheele volk niet verlorenga.

51 En dit zeide hij niet uit zich zelven; maar, zijnde hoogepriester deszelven jaars, profeteerde hij, dat Jezus sterven zou voor het volk;

52 En niet alleen voor dat volk, maar opdat hij ook de kinderen Gods, die verstrooid waren, tot een zou vergaderen.

53 Van dien dag dan af raadslaagden zij te zamen, dat zij hem dooden zouden.

54 Jezus dan wandelde niet meer vrijelijk onder de Joden; maar ging van daar naar het land bij de woestijn, naar de stad, genaamd Efraïm, en verkeerde aldaar met zijne discipelen.

55 En het pascha der Joden was nabij, en velen uit dat land gingen op naar Jerûzalem, vóór het pascha, opdat zij zich zelven reinigden.

56 Zij zochten dan Jezus, en zeiden onder elkander, staande in den tempel: Wat dunkt u? *dunkt u*, dat hij niet komen zal tot het feest?

57 De overpriesters nu en de farizeën hadden een gebod gegeven, dat, zoo iemand wist, waar hij was, hij het zou te kennen geven, opdat zij hem mogten vangen.

HOOFDSTUK 12.

JEZUS dan kwam zes dagen vóór het pascha te Bethánië, daar Lázarus was, die gestorven was geweest, welken hij opgewekt had uit de dooden.

2 Zij bereidden hem dan
aldaar een avondmaal, en
Martha diende; en Lázarus
was een van degenen, die
met hem aanzaten.
3 Maria dan, genomen hebbende
een pond zalf van
onvervalschten zeer kostelijken
nardus, heeft de voeten
van Jezus gezalfd, en
met hare haren zijne voeten
afgedroogd; en het huis
werd vervuld van den reuk
der zalf.
4 Zoo zeide dan een van
zijne discipelen, *namelijk* Judas,
Simons *zoon*, Iskáriot,
die hem verraden zou:
5 Waarom is deze zalf niet
verkocht voor drie honderd
penningen, en den armen
gegeven?
6 En dit zeide hij, niet omdat
hij bezorgd was voor de
armen, maar omdat hij een
dief was, en de beurs had,
en droeg hetgeen gegeven
werd.
7 Jezus dan zeide: Laat
af van haar; zij heeft dit
bewaard tegen den dag mijner
begrafenis.
8 Want de armen hebt gijlieden
altijd met u, maar
mij hebt gij niet altijd.
9 Eene groote schare dan
der Joden verstond, dat hij
aldaar was; en zij kwamen
niet alleen om Jezus wil,
maar opdat zij ook Lázarus
zouden zien, dien hij uit de
dooden opgewekt had.
10 En de overpriesters beraadslaagden,
dat zij ook
Lázarus dooden zouden.
11 Want velen van de Joden
gingen heen om zijnentwil,
en geloofden in Jezus.
12 Des anderen daags, eene
groote schare, die tot het
feest gekomen was, hoorende,
dat Jezus naar Jeruzalem
kwam,
13 Namen de takken van
palmboomen, en gingen uit
hem te gemoet, en riepen:
Hosanna! gezegend *is* hij,
die komt in den naam des
Heeren, *hij die is* de Koning
Israëls!
14 En Jezus vond eenen
jongen ezel, en zat daarop;
gelijk geschreven is:
15 Vreest niet, gij dochter
Zions! zie, uw Koning komt,
zittende op het veulen eener
ezelin.
16 Doch dit verstonden zijne
discipelen in het eerst
niet; maar als Jezus verheerlijkt
was, toen werden zij
indachtig, dat dit van hem
geschreven was, en *dat* zij
hem dit gedaan hadden.
17 De schare dan, die met
hem was, getuigde, dat hij
Lázarus uit het graf geroepen,
en hem uit de dooden
opgewekt had.
18 Daarom ging ook de schare
hem te gemoet, overmits
zij gehoord had, dat hij dat
teeken gedaan had.
19 De farizeën dan zeiden
onder elkander: Ziet gij *wel*,
dat gij gansch niet vordert?
ziet, de *geheele* wereld gaat
hem na.
20 En er waren sommige
Grieken uit degenen, die op-

gekomen waren, opdat zij op
het feest zouden aanbidden;
21 Deze dan gingen tot Fi-
lippus, die van Bethsaïda in
Galiléa was, en baden hem,
zeggende: Heere! wij wilden
Jezus *wel* zien.
22 Filippus kwam en zeide
het Andréas; en Andréas en
Filippus wederom zeiden het
Jezus.
23 Maar Jezus antwoordde
hun, zeggende: De ure is
gekomen, dat de Zoon des
menschen zal verheerlijkt
worden.
24 Voorwaar, voorwaar zeg
ik u: indien het tarwegraan
in de aarde niet valt, en
sterft, zoo blijft hetzelve al-
leen; maar indien het sterft,
zoo brengt het veel vrucht
voort.
25 Die zijn leven lief heeft,
zal hetzelve verliezen, en die
zijn leven haat in deze we-
reld, zal hetzelve bewaren
tot het eeuwige leven.
26 Zoo iemand mij dient,
die volge mij: en waar ik
ben, aldaar zal ook mijn die-
naar zijn. En zoo iemand mij
dient, de Vader zal hem
eeren.
27 Nu is mijne ziel ontroerd;
en wat zal ik zeggen? Vader!
verlos mij uit deze ure! Maar
hierom ben ik in deze ure
gekomen.
28 Vader! verheerlijk uwen
naam. Er kwam dan eene
stem uit den hemel, *zeggende:*
En Ik heb *hem* verheerlijkt,
en Ik zal *hem* wederom ver-
heerlijken.
29 De schare dan, die daar
stond, en *dit* hoorde, zeide,
dat er een donderslag ge-
schied was. Anderen zeiden:
Een engel heeft tot hem ge-
sproken.
30 Jezus antwoordde en
zeide: Niet om mijnentwil
is deze stem geschied, maar
om uwentwil.
31 Nu is het oordeel dezer
wereld; nu zal de overste
dezer wereld buiten gewor-
pen worden.
32 En ik, zoo wanneer ik
van de aarde zal verhoogd
zijn, zal hen allen tot mij
trekken.
33 (En dit zeide hij, betee-
kenende, hoedanigen dood
hij sterven zou.)
34 De schare antwoordde
hem: Wij hebben uit de wet
gehoord, dat de Christus blijft
in der eeuwigheid; en hoe
zegt gij, dat de Zoon des
menschen moet verhoogd
worden? Wie is deze Zoon
des menschen?
35 Jezus dan zeide tot hen:
Nog een kleinen tijd is het
licht bij ulieden; wandelt,
terwijl gij het licht hebt,
opdat de duisternis u niet
bevange. En die in de duis-
ternis wandelt, weet niet
waar hij heengaat.
36 Terwijl gij het licht
hebt, gelooft in het licht,
opdat gij kinderen des lichts
moogt zijn. Deze dingen
sprak Jezus; en weggaande,
verborgde hij zich van hen.
37 En hoewel hij zoo vele
teekenen voor hen gedaan

had, *nogtans* geloofden zij in
hem niet;
38 Opdat het woord van
Jesaja, den profeet, vervuld
werd, dat hij gesproken heeft:
Heere! wie heeft onze prediking
geloofd? en wien is
de arm des Heeren geopenbaard?
39 Daarom konden zij niet
gelooven, dewijl Jesaja wederom
gezegd heeft:
40 Hij heeft hunne oogen
verblind, en hun hart verhard,
opdat zij met de oogen
niet zien, en met het hart
niet verstaan, en zij bekeerd
worden; en Ik hen geneze.
41 Dit zeide Jesaja, toen hij
zijne heerlijkheid zag, en
van hem sprak.
42 Nogtans geloofden ook
zelfs velen uit de oversten
in hem; maar om der farizeën
wil beleden zij het
niet, opdat zij uit de synagoge
niet zouden geworpen
worden.
43 Want zij hadden de eer
der menschen lief, meer dan
de eer van God.
44 En Jezus riep, en zeide:
Die in mij gelooft, gelooft
in mij niet, maar in dengenen,
die mij gezonden heeft.
45 En die mij ziet, die ziet
dengenen, die mij gezonden
heeft.
46 Ik ben een licht, in de
wereld gekomen, opdat een
iegelijk, die in mij gelooft,
in de duisternis niet blijve.
47 En indien iemand mijne
woorden gehoord, en niet
geloofd zal hebben, ik oordeel
hem niet: want ik ben
niet gekomen, opdat ik de
wereld oordeele, maar opdat
ik de wereld zalig make.
48 Die mij verwerpt, en
mijne woorden niet ontvangt,
heeft, die hem oordeelt; het
woord, dat ik gesproken
heb, dat zal hem oordeelen
ten laatsten dage.
49 Want ik heb uit mij
zelven niet gesproken; maar
de Vader, die mij gezonden
heeft, die heeft mij een gebod
gegeven, wat ik zeggen
zal, en wat ik spreken zal.
50 En ik weet, dat zijn gebod
het eeuwige leven is.
Hetgeen ik dan spreek, dat
spreek ik alzoo, gelijk mij
de Vader gezegd heeft.

HOOFDSTUK 13.

EN voor het feest van het
pascha, Jezus, wetende,
dat zijne ure gekomen
was, dat hij uit deze wereld
zou overgaan tot den Vader,
alzoo hij de zijnen, die in de
wereld waren, liefgehad had,
zoo heeft hij hen liefgehad
tot het einde.
2 En als het avondmaal gedaan
was, (toen nu de duivel
in het hart van Judas,
Simons *zoon*, Iskáriot, gegeven
had, dat hij hem verraden
zou)
3 Jezus, wetende, dat de
Vader hem alle dingen in de
handen gegeven had, en dat
hij van God uitgegaan was,
en tot God heenging,
4 Stond op van het avondmaal,
en leidde *zijne* kleede-

ren af, en nemende eenen
linnen doek, omgordde zich
zelven.
5 Daarna goot hij water in
het bekken, en begon de
voeten der discipelen te wasschen,
en afte droogen met
den linnen doek, waarmede
hij omgord was.
6 Hij dan kwam tot Simon
Petrus; en die zeide tot hem:
Heere! zult gij mij de voeten
wasschen?
7 Jezus antwoordde en
zeide tot hem: Wat ik doe,
weet gij nu niet, maar gij
zult het na dezen verstaan.
8 Petrus zeide tot hem:
Gij zult mijne voeten niet
wasschen in der eeuwigheid!
Jezus antwoordde hem: Indien
ik u niet wassche, gij
hebt geen deel met mij.
9 Simon Petrus zeide tot
hem: Heere! niet alleen
mijne voeten, maar ook de
handen en het hoofd.
10 Jezus zeide tot hem:
Die gewasschen is, heeft
niet van noode, dan de voeten
te wasschen, maar is geheel
rein. En gijlieden zijt
rein, doch niet allen.
11 Want hij wist, wie hem
verraden zou; daarom zeide
hij: Gij zijt niet allen rein.
12 Als hij dan hunne voeten
gewasschen, en zijne
kleederen genomen had, zat
hij wederom aan, en zeide
tot hen: Verstaat gij, wat
ik ulieden gedaan heb?
13 Gij heet mij Meester en
Heere; en gij zegt wel, want
ik ben het.
14 Indien dan ik, de Heere
en de Meester, uwe voeten
gewasschen heb, zoo zijt gij
ook schuldig, elkanders voeten
te wasschen.
15 Want ik heb u een voorbeeld
gegeven, opdat, gelijkerwijs
ik u gedaan heb, gijlieden
ook doet.
16 Voorwaar, voorwaar zeg
ik u: een dienstknecht is
niet meerder dan zijn heer,
noch een gezant meerder,
dan die hem gezonden heeft.
17 Indien gij deze dingen
weet, zalig zijt gij, zoo gij
dezelve doet.
18 Ik zeg niet van u allen;
ik weet, welke ik uitverkoren
heb; maar *dit geschiedt*,
opdat de Schrift vervuld
worde: Die met mij het
brood eet, heeft tegen mij
zijne verzenen opgeheven.
19 Van nu zeg ik het ulieden,
eer het geschied is,
opdat, wanneer het geschied
zal zijn, gij gelooven moogt,
dat ik het ben.
20 Voorwaar, voorwaar, zeg
ik u: zoo ik iemand zende,
wie *dien* ontvangt, die ontvangt
mij; en wie mij ontvangt,
die ontvangt Hem,
die mij gezonden heeft.
21 Jezus, deze dingen gezegd
hebbende, werd ontroerd
in den geest, en betuigde,
en zeide: Voorwaar, voorwaar
ik zeg u, dat een van
ulieden mij zal verraden.
22 De discipelen dan zagen
op elkander, twijfelende, van
wien hij *dat* zeide.
23 En een van zijne disci-

pelen was aanzittende in den schoot van Jezus, welken Jezus lief had.
24 Simon Petrus dan wenkte dezen, dat hij vragen zou, wie hij toch ware, van welken hij *dit* zeide.
25 En deze, vallende op de borst van Jezus, zeide tot hem: Heere! wie is het?
26 Jezus antwoordde: Deze is het, dien ik de bete, als ik ze ingedoopt heb, geven zal. En als hij de bete ingedoopt had, gaf hij ze Judas, Simons *zoon*, Iskáriot.
27 En na de bete, toen voer de Satan in hem. Jezus dan zeide tot hem: Wat gij doet, doe het haastelijk.
28 En dit verstond niemand dergenen, die aanzaten, waartoe hij hem *dat* zeide.
29 Want sommigen meenden, dewijl Judas de beurs had, dat hem Jezus zeide: Koop hetgeen wij van noode hebben tot het feest; of, dat hij den armen wat geven zou.
30 Hij dan, de bete genomen hebbende, ging terstond uit. En het was nacht.
31 Als hij dan uitgegaan was, zeide Jezus: Nu is de Zoon des menschen verheerlijkt, en God is in hem verheerlijkt.
32 Indien God in hem verheerlijkt is, zoo zal ook God hem verheerlijken in zich zelven, en Hij zal hem terstond verheerlijken.
33 Kinderkens! nog eenen kleinen tijd ben ik bij u. Gij zult mij zoeken, en gelijk ik den Joden gezegd heb: Waar ik heenga, kunt gij niet komen: alzoo zeg ik ulieden nu ook.
34 Een nieuw gebod geef ik u, dat gij elkander liefhebt; gelijk ik u liefgehad heb, dat ook gij elkander lief hebt.
35 Hieraan zullen zij allen bekennen, dat gij mijne discipelen zijt, zoo gij liefde hebt onder elkander.
36 Simon Petrus zeide tot hem: Heere! waar gaat gij heen? Jezus antwoordde hem: Waar ik heenga, kunt gij mij nu niet volgen; maar gij zult mij namaals volgen.
37 Petrus zeide tot hem: Heere! waarom kan ik u nu niet volgen? Ik zal mijn leven voor u zetten.
38 Jezus antwoordde hem: Zult gij uw leven voor mij zetten? Voorwaar, voorwaar zeg ik u: de haan zal niet kraaijen, totdat gij mij driemaal verloochend zult hebben.

HOOFDSTUK 14.

UW hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, geloof ook in mij.
2 In het huis mijns Vaders zijn vele woningen; anderzins zou ik het u gezegd hebben; ik ga heen om u plaats te bereiden.
3 En zoo wanneer ik heen zal gegaan zijn, en u plaats zal bereid hebben, zoo kom ik weder, en zal u tot mij,

nemen, opdat gij ook zijn
moogt, waar ik ben.
4 En waar ik heenga, weet
gij, en den weg weet gij.
5 Thomas zeide tot hem:
Heere! wij weten niet, waar
gij heengaat; en hoe kun-
nen wij den weg weten?
6 Jezus zeide tot hem: Ik
ben de weg, en de waar-
heid, en het leven. Niemand
komt tot den Vader, dan
door mij.
7 Indien gijlieden mij ge-
kend hadt, zoo zoudt gij ook
mijnen Vader gekend heb-
ben; en van nu kent gij
Hem, en hebt Hem gezien.
8 Filippus zeide tot hem:
Heere! toon ons den Vader,
en het is ons genoeg.
9 Jezus zeide tot hem: Ben
ik zoo langen tijd met ulie-
den, en hebt gij mij niet ge-
kend, Filippus? Die mij ge-
zien heeft, die heeft den Vader
gezien; en hoe zegt gij:
Toon ons den Vader?
10 Gelooft gij niet, dat ik
in den Vader *ben*, en de Va-
der in mij is? De woorden,
die ik tot ulieden spreek,
spreek ik van mij zelven
niet, maar de Vader, die in
mij blijft, dezelve doet de
werken.
11 Gelooft mij, dat ik in
den Vader *ben*, en de Vader
in mij is; en indien niet,
zoo gelooft mij om de wer-
ken zelve.
12 Voorwaar, voorwaar zeg
ik ulieden: die in mij ge-
looft, de werken, die ik doe,
zal hij ook doen, en zal meer
doen, dan deze; want ik ga
heen tot mijnen Vader.
13 En zoo wat gij begeeren
zult in mijnen naam, dat
zal ik doen; opdat de Vader
in den Zoon verheerlijkt
worde.
14 Zoo gij iets begeeren
zult in mijnen naam, ik zal
het doen.
15 Indien gij mij liefhebt,
zoo bewaart mijne geboden.
16 En ik zal den Vader bid-
den, en Hij zal u eenen an-
deren Trooster geven, opdat
Hij bij u blijve in der eeu-
wigheid;
17 *Namelijk* den Geest der
waarheid, welken de wereld
niet kan ontvangen, want
zij ziet Hem niet, en kent
Hem niet; maar gij kent
Hem, want Hij blijft bij
ulieden, en zal in u zijn.
18 Ik zal u geene weezen
laten; ik kom *weder* tot u.
19 Nog eenen kleinen *tijd*,
en de wereld zal mij niet
meer zien; maar gij zult mij
zien: want ik leef, en gij
zult leven.
20 In dien dag zult gij be-
kennen, dat ik in mijnen
Vader *ben*, en gij in mij, en
ik in u.
21 Die mijne geboden heeft,
en dezelve bewaart, die is
het, die mij liefheeft; en
die mij liefheeft, zal van
mijnen Vader geliefd wor-
den; en ik zal hem liefheb-
ben, en ik zal mijzelven
aan hem openbaren.
22 Judas, niet de Iskariot,
zeide tot hem: Heere! wat

is het, dat gij u zelven aan
ons zult openbaren, en niet
aan de wereld?
23 Jezus antwoordde en zei-
de tot hem: Zoo iemand mij
liefheeft, die zal mijn woord
bewaren; en mijn Vader zal
hem liefhebben, en wij zul-
len tot hem komen, en zul-
len woning bij hem maken.
24 Die mij niet liefheeft,
die bewaart mijne woorden
niet; en het woord, dat gij-
lieden hoort, is het mijne
niet, maar des Vaders, die
mij gezonden heeft.
25 Deze dingen heb ik tot
u gesproken, bij u blijvende.
26 Maar de Trooster, de
Heilige Geest, welken de Va-
der zenden zal in mijnen
naam, die zal u alles leeren,
en zal u indachtig maken
alles, wat ik u gezegd heb.
27 Vrede laat ik u, mijnen
vrede geef ik u; niet gelij-
kerwijs de wereld *hem* geeft,
geef ik *hem* u. Uw hart
worde niet ontroerd en zijt
niet versaagd.
28 Gij hebt gehoord, dat ik
tot u gezegd heb: Ik ga
heen, en kom *weder* tot u.
Indien gij mij liefhadt, zoo
zoudt gij u verblijden, om-
dat ik gezegd heb: Ik ga
heen tot den Vader; want
mijn Vader is meerder dan
ik.
29 En nu heb ik het u ge-
zegd, eer het geschied is;
opdat, wanneer het geschied
zal zijn, gij gelooven moogt.
30 Ik zal niet meer veel
met u spreken; want de
overste dezer wereld komt,
en heeft aan mij niets.
31 Maar opdat de wereld
wete, dat ik den Vader lief-
heb, en alzoo doe, gelijker-
wijs mij de Vader geboden
heeft. Staat op, laat ons van
hier gaan.

HOOFDSTUK 15.

IK ben de ware wijnstok,
en mijn Vader is de land-
man.
2 Alle rank, die in mij geene
vrucht draagt, die neemt Hij
weg; en al wie vrucht draagt,
die reinigt Hij, opdat zij meer
vrucht drage.
3 Gijlieden zijt nu rein om
het woord, dat ik tot u ge-
sproken heb.
4 Blijft in mij, en ik in u.
Gelijkerwijs de rank geene
vrucht kan dragen van zich
zelve, zoo zij niet in den
wijnstok blijft; alzoo ook gij
niet, zoo gij in mij niet blijft.
5 Ik ben de wijnstok, en gij
de ranken; die in mij blijft,
en ik in hem, die draagt veel
vrucht; want zonder mij
kunt gij niets doen.
6 Zoo iemand in mij niet
blijft, die is buiten gewor-
pen, gelijkerwijs de rank,
en is verdort; en men ver-
gadert dezelve, en men werpt
ze in het vuur, en zij wor-
den verbrand.
7 Indien gij in mij blijft,
en mijne woorden in u blij-
ven, zoo wat gij wilt, zult
gij begeeren, en het zal u
geschieden.
8 Hierin is mijn Vader ver-

heerlijkt, dat gij veel vrucht draagt; en gij zult mijne discipelen zijn.
9 Gelijkerwijs de Vader mij liefgehad heeft, heb ik ook u liefgehad; blijft in deze mijne liefde.
10 Indien gij mijne geboden bewaart, zoo zult gij in mijne liefde blijven; gelijkerwijs ik de geboden mijns Vaders bewaard heb, en blijf in zijne liefde.
11 Deze dingen heb ik tot u gesproken, opdat mijne blijdschap in u blijve, en uwe blijdschap vervuld worde.
12 Dit is mijn gebod, dat gij elkander liefhebt, gelijkerwijs ik u liefgehad heb.
13 Niemand heeft meer liefde dan deze, dat iemand zijn leven zette voor zijne vrienden.
14 Gij zijt mijne vrienden, zoo gij doet wat ik u gebiede.
15 Ik heet u niet meer dienstknechten: want de dienstknecht weet niet, wat zijn heer doet; maar ik heb u vrienden genoemd: want al wat ik van mijnen Vader gehoord heb, *dat* heb ik u bekend gemaakt.
16 Gij hebt mij niet uitverkoren, maar ik heb u uitverkoren, en ik heb u gesteld, dat gij zoudt heengaan en vrucht dragen, en *dat* uwe vrucht blijve; opdat, zoo wat gij van den Vader begeeren zult in mijnen naam, Hij u *dat* geve.
17 Dit gebied ik u, opdat gij elkander liefhebt.
18 Indien u de wereld haat, zoo weet, dat zij mij eer dan u gehaat heeft.
19 Indien gij van de wereld waart, zoo zou de wereld het hare liefhebben; doch omdat gij van de wereld niet zijt, maar ik u uit de wereld heb uitverkoren, daarom haat u de wereld.
20 Gedenkt des woords, dat ik u gezegd heb: Een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer. Indien zij mij vervolgd hebben, zij zullen ook u vervolgen; indien zij mijn woord bewaard hebben, zij zullen ook het uwe bewaren.
21 Maar al deze dingen zullen zij doen om mijns naams wil, omdat zij Hem niet kennen, die mij gezonden heeft.
22 Indien ik niet gekomen ware, en tot hen gesproken had, zij hadden geene zonde; maar nu hebben zij geen voorwendsel voor hunne zonde.
23 Die mij haat, die haat ook mijnen Vader.
24 Indien ik de werken onder hen niet had gedaan, die niemand anders gedaan heeft, zij hadden geene zonde; maar nu hebben zij ze gezien, en beiden mij en mijnen Vader gehaat.
25 Maar *dit geschiedt*, opdat het woord vervuld worde, dat in hunne wet geschreven is: Zij hebben mij zonder oorzaak gehaat.

26 Maar wanneer de Trooster zal gekomen zijn, dien ik u zenden zal van den Vader, *namelijk* de Geest der waarheid, die van den Vader uitgaat, die zal van mij getuigen.
27 En gij zult ook getuigen, want gij zijt van den beginne met mij geweest.

HOOFDSTUK 16.

DEZE dingen heb ik tot u gesproken, opdat gij niet geërgerd wordt.
2 Zij zullen u uit de synagogen werpen; ja de ure komt, dat een iegelijk, die u zal dooden, zal meenen Gode eene dienst te doen.
3 En deze dingen zullen zij u doen; omdat zij den Vader niet gekend hebben, noch mij.
4 Maar deze dingen heb ik tot u gesproken, opdat, wanneer de ure zal gekomen zijn, gij dezelve moogt gedenken, dat ik ze u gezegd heb; doch deze dingen heb ik u van het begin niet gezegd, omdat ik bij ulieden was.
5 En nu ga ik heen tot dengenen, die mij gezonden heeft, en niemand van u vraagt mij: Waar gaat gij henen?
6 Maar omdat ik deze dingen tot u gesproken heb, zoo heeft de droefheid uw hart vervuld.
7 Doch ik zeg u de waarheid; het is u nut, dat ik wegga; want indien ik niet wegga, zoo zal de Trooster tot u niet komen; maar indien ik heenga, zoo zal ik Hem tot u zenden.
8 En die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van geregtigheid, en van oordeel:
9 Van zonde, omdat zij in mij niet gelooven;
10 En van geregtigheid, omdat ik tot mijnen Vader heenga, en gij zult mij niet meer zien;
11 En van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is.
12 Nog vele dingen heb ik u te zeggen, doch gij kunt die nu niet dragen.
13 Maar wanneer die zal gekomen zijn, *namelijk* de Geest der waarheid, Hij zal u in al de waarheid leiden: want Hij zal van zich zelven niet spreken, maar zoo wat Hij zal gehoord hebben, zal Hij spreken, en de toekomende dingen zal Hij u verkondigen.
14 Die zal mij verheerlijken; want Hij zal het uit het mijne nemen, en zal het u verkondigen.
15 Al wat de Vader heeft, is het mijne; daarom heb ik gezegd, dat Hij het uit het mijne zal nemen, en u verkondigen.
16 Eenen kleinen *tijd*, en gij zult mij niet zien; en wederom eenen kleinen *tijd*, en gij zult mij zien; want ik ga heen tot den Vader.
17 *Sommigen* dan uit zijne

discipelen zeiden tot elkan-
der: Wat is dit, dat hij
tot ons zegt: Eenen klei-
nen *tijd*, en gij zult mij niet
zien; en wederom eenen
kleinen *tijd*, en gij zult mij
zien; en: Want ik ga heen
tot den Vader?
18 Zij zeiden dan: Wat is
dit, dat hij zegt: Eenen
kleinen *tijd*? Wij weten niet
wat hij zegt.
19 Jezus dan bekende, dat
zij hem wilden vragen, en
zeide tot hen: Vraagt gij
daarvan onder elkander, dat
ik gezegd heb: Eenen
kleinen *tijd*, en gij zult mij
niet zien; en wederom eenen
kleinen *tijd*, en gij zult mij
zien?
20 Voorwaar, voorwaar ik
zeg u, dat gij zult schreijen,
en klagelijk weenen, maar
de wereld zal zich verblij-
den: en gij zult bedroefd
zijn, maar uwe droefheid zal
tot blijdschap worden.
21 Eene vrouw, wanneer zij
baart, heeft droefheid, dewijl
hare ure gekomen is; maar
wanneer zij het kindeken
gebaard heeft, zoo gedenkt
zij de benaauwdheid niet
meer, om de blijdschap, dat
een mensch ter wereld ge-
boren is.
22 En gij dan hebt nu wel
droefheid; maar ik zal u
wederom zien, en uw hart
zal zich verblijden, en nie-
mand zal uwe blijdschap
van u wegnemen.
23 En in dien dag zult gij
mij niets vragen. Voorwaar,
voorwaar ik zeg u: al wat
gij den Vader zult bidden
in mijnen naam, *dat* zal Hij
u geven.
24 Tot nog toe hebt gij niet
gebeden in mijnen naam;
bidt, en gij zult ontvangen,
opdat uwe blijdschap ver-
vuld zij.
25 Deze dingen heb ik door
gelijkenissen tot u gespro-
ken; maar de ure komt, dat
ik niet meer door gelijkenis-
sen tot u spreken zal, maar
u vrij uit van den Vader
zal verkondigen.
26 In dien dag zult gij in
mijnen naam bidden; en ik
zeg u niet, dat ik den Vader
voor u bidden zal;
27 Want de Vader zelf heeft
u lief, dewijl gij mij liefge-
had hebt, en hebt geloofd,
dat ik van God ben uitge-
gaan.
28 Ik ben van den Vader
uitgegaan, en ben in de we-
reld gekomen; wederom ver-
laat ik de wereld, en ga
heen tot den Vader.
29 Zijne discipelen zeiden
tot hem: Zie, nu spreekt gij
vrij uit, en zegt geene ge-
lijkenis.
30 Nu weten wij, dat gij
alle dingen weet, en gij hebt
niet van noode, dat u iemand
vrage. Hierom gelooven wij,
dat gij van God uitgegaan
zijt.
31 Jezus antwoordde hun:
Gelooft gij nu?
32 Ziet, de ure komt, en is
nu gekomen, dat gij zult
verstrooid worden, een iege-

lijk naar het zijne, en gij mij alleen zult laten; en *nogtans* ben ik niet alleen, want de Vader is met mij.

33 Deze dingen heb ik tot u gesproken, opdat gij in mij vrede hebt. In de wereld zult gij verdrukking hebben; maar hebt goeden moed, ik heb de wereld overwonnen.

HOOFDSTUK 17.

DIT heeft Jezus gesproken, en hij hief zijne oogen op naar den hemel, en zeide: Vader! de ure is gekomen, verheerlijk uwen Zoon, opdat ook uw Zoon U verheerlijke.

2 Gelijkerwijs Gij hem magt gegeven hebt over alle vleesch, opdat al wat Gij hem gegeven hebt, hij hun het eeuwige leven geve.

3 En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den eenigen waarachtigen God, en Jezus Christus, dien Gij gezonden hebt.

4 Ik heb U verheerlijkt op de aarde; ik heb voleindigd het werk, dat Gij mij gegeven hebt om te doen.

5 En nu verheerlijk mij, Gij Vader! bij U zelven, met de heerlijkheid, die ik bij U had, eer de wereld was.

6 Ik heb uwen naam geopenbaard den menschen, die Gij mij uit de wereld gegeven hebt. Zij waren uwe, en Gij hebt mij dezelve gegeven; en zij hebben uw woord bewaard.

7 Nu hebben zij bekend, dat alles, wat Gij mij gegeven hebt, van U is.

8 Want de woorden, die Gij mij gegeven hebt, heb ik hun gegeven, en zij hebben ze ontvangen, en zij hebben waarlijk bekend, dat ik van U uitgegaan ben, en hebben geloofd, dat Gij mij gezonden hebt.

9 Ik bid voor hen; ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen, die Gij mij gegeven hebt, want zij zijn uwe.

10 En al het mijne is uwe, en het uwe is mijne; en ik ben in hen verheerlijkt.

11 En ik ben niet meer in de wereld, maar deze zijn in de wereld, en ik kom tot U. Heilige Vader! bewaar ze in uwen naam, die Gij mij gegeven hebt, opdat zij één zijn, gelijk als wij.

12 Toen ik met hen in de wereld was, bewaarde ik ze in uwen naam. Die Gij mij gegeven hebt, heb ik bewaard, en niemand uit hen is verloren gegaan, dan de zoon der verderfenis, opdat de Schrift vervuld worde.

13 Maar nu kom ik tot U, en spreek dit in de wereld, opdat zij mijne blijdschap vervuld mogen hebben in zich zelven.

14 Ik heb hun uw woord gegeven; en de wereld heeft ze gehaat, omdat zij van de wereld niet zijn, gelijk als ik van de wereld niet ben.

15 Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar

dat Gij hen bewaart van den
booze.
16 Zij zijn niet van de wereld, gelijkerwijs ik van de
wereld niet ben.
17 Heilig ze in uwe waarheid, uw woord is de waarheid.
18 Gelijkerwijs Gij mij gezonden hebt in de wereld,
alzoo heb ik hen ook in de
wereld gezonden.
19 En ik heilige mij zelven
voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid.
20 En ik bid niet alleen
voor dezen, maar ook voor
degenen, die door hun woord
in mij gelooven zullen.
21 Opdat zij allen één zijn,
gelijkerwijs Gij, Vader! in
mij, en ik in U, dat ook zij
in ons één zijn; opdat de
wereld geloove, dat Gij mij
gezonden hebt.
22 En ik heb hun de heerlijkheid gegeven, die Gij mij
gegeven hebt; opdat zij één
zijn, gelijk als wij één zijn;
23 Ik in hen, en Gij in mij;
opdat zij volmaakt zijn in
één, en opdat de wereld bekenne, dat Gij mij gezonden
hebt, en hen liefgehad hebt,
gelijk Gij mij liefgehad hebt.
24 Vader! ik wil, dat waar
ik ben, ook die bij mij zijn,
die Gij mij gegeven hebt;
opdat zij mijne heerlijkheid
mogen aanschouwen, die Gij
mij gegeven hebt, want Gij
hebt mij liefgehad, vóór de
grondlegging der wereld.
25 Regtvaardige Vader! de
wereld heeft U niet gekend;
maar ik heb U gekend, en
deze hebben bekend, dat Gij
mij gezonden hebt.
26 En ik heb hun uwen
naam bekend gemaakt, en zal
hem bekend maken; opdat de
liefde, waarmede Gij mij
liefgehad hebt, in hen zij,
en ik in hen.

HOOFDSTUK 18.

JEZUS, dit gezegd hebbende, ging uit met zijne
discipelen over de beek Kedron, waar een hof was, in
welken hij ging, en zijne
discipelen.
2 En Judas, die hem verried, wist ook die plaats; dewijl Jezus aldaar dikwijls
vergaderd was geweest met
zijne discipelen.
3 Judas dan, genomen hebbende de bende *krijgsknechten* en *eenige* dienaars van de
overpriesters en farizeën,
kwam aldaar met lantaarnen, en fakkelen, en wapenen.
4 Jezus dan, wetende alles,
wat over hem komen zou,
ging uit, en zeide tot hen:
Wien zoekt gij?
5 Zij antwoordden hem:
Jezus den Nazaréner. Jezus
zeide tot hen: Ik ben het.
En Judas, die hem verried,
stond ook bij hen.
6 Als hij dan tot hen zeide:
Ik ben het, gingen zij achterwaarts, en vielen ter aarde.
7 Hij vraagde hun dan wederom: Wien zoekt gij? En zij
zeiden: Jezus den Nazaréner.

8 Jezus antwoordde : Ik heb
u gezegd, dat ik het ben.
Indien gij dan mij zoekt,
zoo laat dezen heengaan.
9 Opdat het woord vervuld
zou worden, dat hij gezegd
had : Uit degenen, die Gij
mij gegeven hebt, heb ik
niemand verloren.
10 Simon Petrus dan, hebbende
een swaard, trok hetzelve
uit, en sloeg des hoogepriesters
dienstknecht, en
hieuw zijn regteroor af. En
de naam van den dienstknecht
was Malchus.
11 Jezus dan zeide tot Petrus
: Steek uw zwaard in de
scheede. Den drinkbeker,
dien mij de Vader gegeven
heeft, zal ik dien niet drinken?
12 De bende dan, en de overste
over duizend, en de dienaars
der Joden namen Jezus
gezamenlijk, en bonden hem.
13 En leidden hem henen,
eerst tot Annas: want hij
was de vrouwa vader van Kajafas,
welke deszelven jaars
hoogepriester was.
14 Kajafas nu was degene,
die den Joden geraden had,
dat het nut was, dat een
mensch voor het volk stierve.
15 En Simon Petrus volgde
Jezus, en een ander discipel.
Deze discipel nu was
den hoogepriester bekend,
en ging met Jezus in des
hoogepriesters zaal.
16 En Petrus stond buiten
aan de deur. De andere discipel
dan, die den hoogepriester
bekend was, ging
uit, en sprak met de deurwaarster,
en bragt Petrus in.
17 De dienstmaagd dan, die
de deurwaarster was, zeide
tot Petrus : Zijt ook gij niet
uit de discipelen van dezen
mensch ? Hij zeide : Ik ben
niet.
18 En de dienstknechten
en de dienaars stonden, hebbende
een kolenvuur gemaakt,
omdat het koud was,
en warmden zich. Petrus
stond bij hen, en warmde
zich.
19 De hoogepriester dan
vraagde Jezus van zijne discipelen,
en van zijne leer.
20 Jezus antwoordde hem :
Ik heb vrijuit gesproken tot
de wereld ; ik heb allen tijd
geleerd in de synagoge en
in den tempel, waar de Joden
van alle plaatsen zamenkomen
; en in het verborgen
heb ik niets gesproken.
21 Wat ondervraagt gij mij?
ondervraag degenen, die het
gehoord hebben, wat ik tot
hen gesproken heb ; zie,
deze weten, wat ik gezegd
heb.
22 En als hij dit zeide,
gaf een van de dienaren,
die daarbij stond, Jezus
eenen kinnebakslag, zeggende
: Antwoordt gij alzoo den
hoogepriester ?
23 Jezus antwoordde hem :
Indien ik kwalijk gesproken
heb, betuig van het kwade ;
en indien wel, waarom slaat
gij mij ?
24 (Annas dan had hem
gebonden gezonden tot Kajafas
den hoogepriester.)

25 En Simon Petrus stond
en warmde zich. Zij zeiden
dan tot hem: Zijt ook gij
niet uit zijne discipelen?
Hij loochende het, en zeide:
Ik ben niet.
26 Een van de dienstknech-
ten des hoogepriesters, die
maagschap was van dengee-
nen, dien Petrus het oor
afgehouwen had, zeide: Heb
ik u niet gezien in den hof
met hem?
27 Petrus dan loochende
het wederom. En terstond
kraaide de haan.
28 Zij dan leidden Jezus
van Kajafas in het regthuis.
En het was 's morgens vroeg;
en zij gingen niet in het
regthuis, opdat zij niet ver-
ontreinigd zouden worden,
maar opdat zij het pascha
eten mogten.
29 Pilatus dan ging tot hen
uit, en zeide: Wat beschul-
diging brengt gij tegen de-
zen mensch?
30 Zij antwoordden en zei-
den tot hem: Indien deze
geen kwaaddoener ware, zoo
zouden wij hem u niet over-
geleverd hebben.
31 Pilatus dan zeide tot
hen: Neemt gij hem, en
oordeelt hem naar uwe wet.
De Joden dan zeiden tot
hem: Het is ons niet ge-
oorloofd iemand te dooden.
32 Opdat het woord van
Jezus vervuld wierd, dat hij
gezegd had, beteekenende,
hoedanigen dood hij sterven
zoude.
33 Pilatus dan ging weder-
om in het regthuis, en riep
Jezus, en zeide tot hem: Zijt
gij de Koning der Joden?
34 Jezus antwoordde hem:
Zegt gij dit van u zelven,
of hebben het u anderen van
mij gezegd?
35 Pilatus antwoordde: Ben
ik een Jood? Uw volk en de
overpriesters hebben u aan
mij overgeleverd; wat hebt
gij gedaan?
36 Jezus antwoordde: Mijn
koningrijk is niet van deze
wereld. Indien mijn koning-
rijk van deze wereld ware,
zoo zouden mijne dienaars
gestreden hebben, opdat ik
den Joden niet ware over-
geleverd; maar nu is mijn
koningrijk niet van hier.
37 Pilatus dan zeide tot
hem: Zijt gij dan een Ko-
ning? Jezus antwoordde:
Gij zegt, dat ik een Koning
ben. Hiertoe ben ik geboren,
en hiertoe ben ik in de we-
reld gekomen, opdat ik der
waarheid getuigenis geven
zou. Een iegelijk, die uit
de waarheid is, hoort mijne
stem.
38 Pilatus zeide tot hem:
Wat is waarheid? En als
hij dat gezegd had, ging
hij wederom uit tot de Jo-
den, en zeide tot hen: Ik
vind geene schuld in hem.
39 Doch gij hebt eene ge-
woonte, dat ik u op het pa-
scha eenen loslate. Wilt gij
dan, dat ik u den Koning
der Joden loslate?
40 Zij dan riepen allen we-
derom, zeggende: Niet dezen,

maar Bar-abbas! En Bar-ab-
bas was een moordenaar.

HOOFDSTUK 19.

TOEN nam Pilatus dan Je-
zus, en geeselde *hem*.
2 En de krijgsknechten,
eene kroon van doornen ge-
vlochten hebbende, zetten
die op zijn hoofd, en wierpen
hem een purperen kleed om;
3 En zeiden: Wees gegroet,
gij Koning der Joden! en zij
gaven hem kinnebakslagen.
4 Pilatus dan kwam weder-
om uit, en zeide tot hen:
Ziet, ik breng hem tot ulie-
den uit, opdat gij wetet, dat
ik in hem geene schuld vind.
5 Jezus dan kwam uit, dra-
gende de doornenkroon, en
het purperen kleed. En *Pi-
latus* zeide tot hen: Ziet,
de mensch!
6 Als hem dan de overpries-
ters en de dienaars zagen,
riepen zij, zeggende: Kruis
hem, kruis *hem*! Pilatus zeide
tot hen: Neemt gijlieden
hem en kruist *hem*; want ik
vind in hem geene schuld.
7 De Joden antwoordden
hem: Wij hebben eene wet,
en naar onze wet moet hij
sterven, want hij heeft zich
zelven Gods Zoon gemaakt.
8 Toen Pilatus dan dit woord
hoorde, werd hij meer be-
vreesd;
9 En ging wederom in het
regthuis, en zeide tot Jezus:
Van waar zijt gij? Maar Je-
zus gaf hem geen antwoord.
10 Pilatus dan zeide tot
hem: Spreekt gij tot mij
niet? weet gij niet, dat ik
magt heb u te kruisigen, en
magt heb u los te laten?
11 Jezus antwoordde: Gij
zoudt geene magt hebben
tegen mij, indien het u niet
van boven gegeven ware;
daarom, die mij aan u heeft
overgeleverd, heeft grooter
zonde.
12 Van toen af zocht Pila-
tus hem los te laten; maar
de Joden riepen, zeggende:
Indien gij dezen loslaat, zoo
zijt gij des keizers vriend
niet; een iegelijk, die zich
zelven koning maakt, weder-
spreekt den keizer.
13 Als Pilatus dan dit
woord hoorde, bragt hij Je-
zus uit, en zat neder op den
regterstoel, in de plaats, ge-
naamd Lithostrótos, en in
het Hebreeuwsch Gábbatha.
14 En het was de voorbe-
reiding van het pascha, en
omtrent de zesde ure; en
hij zeide tot de Joden: Ziet,
uw Koning!
15 Maar zij riepen: Neem
weg, neem weg, kruis hem!
Pilatus zeide tot hen: Zal
ik uwen Koning kruisigen?
De overpriesters antwoord-
den: Wij hebben geenen
koning, dan den keizer.
16 Toen gaf hij hem dan
hun over, opdat hij gekruist
zou worden. En zij namen
Jezus, en leidden *hem* weg.
17 En hij, dragende zijn
kruis, ging uit naar de *plaats*,
genaamd Hoofdscheêlplaats,
welke in het Hebreeuwsch
genaamd wordt Golgotha;

18 Alwaar zij hem kruisten,
en met hem twee anderen,
aan elke zijde eenen, en
Jezus in het midden.
19 En Pilatus schreef ook
een opschrift, en zette *dat*
op het kruis; en er was geschreven:
JEZUS, DE NAZARÉNER,
DE KONING DER JODEN.
20 Dit opschrift dan lazen
velen van de Joden: want
de plaats, waar Jezus gekruist
werd, was nabij de
stad; en het was geschreven
in het Hebreeuwsch, in het
Grieksch, *en* in het Latijn.
21 De overpriesters dan der
Joden zeiden tot Pilatus:
Schrijf niet: De Koning der
Joden; maar, dat hij gezegd
heeft: Ik ben de Koning
der Joden.
22 Pilatus antwoordde:
Wat ik geschreven heb, *dat*
heb ik geschreven.
23 De krijgsknechten dan,
als zij Jezus gekruist hadden,
namen zijne kleederen
(en maakten vier deelen, voor
elken krijgsknecht een deel)
en den rok. De rok nu was
zonder naad, van boven af
geheel geweven.
24 Zij dan zeiden tot elkander:
Laat ons dien niet
scheuren, maar laat ons daarover
loten, wiens *die* zijn
zal; opdat de Schrift vervuld
worde, die zegt: Zij
hebben mijne kleederen onder
zich verdeeld, en over
mijne kleeding hebben zij
het lot geworpen. Dit hebben
dan de krijgsknechten
gedaan.
25 En bij het kruis van Jezus
stonden zijne moeder, en
zijner moeders zuster, Maria,
de vrouw van Klópas, en
Maria Magdaléna.
26 Jezus nu, ziende *zijne*
moeder, en den discipel, dien
hij lief had, daarbij staande,
zeide tot zijne moeder:
Vrouw! zie, uw zoon.
27 Daarna zeide hij tot den
discipel: Zie, uwe moeder.
En van die ure aan nam haar
de discipel in zijn *huis*.
28 Hierna Jezus, wetende,
dat nu alles volbragt was,
opdat de Schrift zou vervuld
worden, zeide: Mij dorst.
29 Daar stond dan een vat
vol edik, en zij vulden eene
spons met edik, en omleiden
ze met hijzop, en bragten ze
aan zijnen mond.
30 Toen Jezus dan den edik
genomen had, zeide hij: Het
is volbragt! En het hoofd
buigende, gaf den geest.
31 De Joden dan, opdat de
ligchamen niet aan het kruis
souden blijven op den sabbat,
dewijl het de voorbereiding
was (want die dag des
sabbats was groot), baden
Pilatus, dat hunne beenen
zouden gebroken, en zij weggenomen
worden.
32 De krijgsknechten dan
kwamen, en braken wel de
beenen des eersten, en des
anderen, die met hem gekruist
was;
33 Maar komende tot Jezus,
als zij zagen, dat hij nu gestorven
was, zoo braken zij
zijne beenen niet.

34 Maar een der krijgs-
knechten doorstak zijne zijde
met eene speer, en terstond
kwam er bloed en water uit.
35 En die het gezien heeft,
die heeft het getuigd, en zijne
getuigenis is waarachtig; en
hij weet, dat hij zegt, het-
geen waar is, opdat ook gij
gelooven moogt.
36 Want deze dingen zijn
geschied, opdat de Schrift
vervuld worde: Geen been
van hem zal verbroken wor-
den.
37 En wederom zegt eene
andere Schrift: Zij zullen
zien, in welken zij gestoken
hebben.
38 En daarna Jozef, van
Arimathéa (die een discipel
van Jezus was, maar bedekt
om de vreeze der Joden), bad
Pilatus, dat hij mogt het lig-
chaam van Jezus wegnemen;
en Pilatus liet het toe. Hij
dan ging en nam het lig-
chaam van Jezus weg.
39 En Nicodémus kwam ook
(die des nachts tot Jezus
eerst gekomen was), bren-
gende een mengsel van mirre
en aloë, omtrent honderd
ponden *gewigts*.
40 Zij namen dan het lig-
chaam van Jezus, en bonden
dat in linnen doeken met de
specerijen, gelijk de Joden
de gewoonte hebben van be-
graven.
41 En er was in de plaats,
waar hij gekruist was, een
hof, en in den hof een nieuw
graf, in hetwelk nog nooit
iemand gelegd was geweest.
42 Aldaar dan leiden zij Je-
zus, om de voorbereiding der
Joden; overmits het graf na-
bij was.

HOOFDSTUK 20.

En op den eersten *dag* der
week ging Maria Mag-
daléna vroeg, als het nog
duister was, naar het graf;
en zag den steen van het
graf weggenomen.
2 Zij liep dan, en kwam tot
Simon Petrus en tot den an-
deren discipel, welken Jezus
liefhad, en zeide tot hen:
Zij hebben den Heere weg-
genomen uit het graf, en wij
weten niet waar zij hem
gelegd hebben.
3 Petrus dan ging uit, en
de andere discipel, en zij
kwamen tot het graf.
4 En deze twee liepen te
gelijk; en de andere disci-
pel liep vooruit, sneller dan
Petrus, en kwam eerst tot
het graf.
5 En als hij nederbukte,
zag hij de doeken liggen,
nogtans ging hij *er* niet in.
6 Simon Petrus dan kwam
en volgde hem, en ging in
het graf, en zag de doeken
liggen.
7 En den zweetdoek, die op
zijn hoofd geweest was, *zag*
hij niet bij de doeken lig-
gen, maar in het bijzonder
in eene *andere* plaats zamen-
gerold.
8 Toen ging dan ook de
andere discipel er in, die
eerst tot het graf gekomen
was, en zag het, en geloofde.

9 Want zij wisten nog de
Schrift niet, dat hij van de
dooden moest opstaan.
10 De discipelen dan gin-
gen wederom naar huis.
11 En Maria stond buiten
bij het graf, weenende. Als
zij dan weende, bukte zij in
het graf;
12 En zag twee engelen in
witte *kleederen* zitten, eenen
aan het hoofd, en eenen aan
de voeten, waar het ligchaam
van Jezus gelegen had.
13 En die zeiden tot haar:
Vrouw! wat weent gij? Zij
zeide tot hen: Omdat zij
mijnen Heere weggenomen
hebben, en ik weet niet,
waar zij hem gelegd hebben.
14 En als zij dit gezegd
had, keerde zij zich achter-
waarts, en zag Jezus staan,
en zij wist niet, dat het Je-
zus was.
15 Jezus zeide tot haar:
Vrouw! wat weent gij? wien
zoekt gij? Zij, meenende, dat
het de hovenier was, zeide
tot hem: Heere! zoo gij hem
*weg*gedragen hebt, zeg mij,
waar gij hem gelegd hebt,
en ik zal hem wegnemen.
16 Jezus zeide tot haar:
Maria! Zij zich omkeerende,
zeide tot hem: Rabbouni!
hetwelk is gezegd, Meester.
17 Jezus zeide tot haar:
Raak mij niet aan, want ik
ben nog niet opgevaren tot
mijnen Vader; maar ga heen
tot mijne broeders, en zeg
hun; Ik vare op tot mijnen
Vader en uwen Vader, en
tot mijnen God en uwen God.
18 Maria Magdalena ging
en boodschapte den discipe-
len, dat zij den Heere ge-
zien had, en *dat* hij haar
dit gezegd had.
19 Als het dan avond was,
op denzelven eersten dag
der week, en als de deuren
gesloten waren, waar de dis-
cipelen vergaderd waren, om
de vreeze der Joden, kwam
Jezus en stond in het mid-
den, en zeide tot hen: Vre-
de zij ulieden!
20 En dit gezegd hebbende,
toonde hij hun zijne handen
en *zijne* zijde. De discipelen
dan werden verblijd, als zij
den Heere zagen.
21 Jezus dan zeide weder-
om tot hen: Vrede zij ulie-
den! gelijkerwijs mij de Va-
der gezonden heeft, zende
ik ook ulieden.
22 En als hij dit gezegd
had, blies hij *op hen*, en zeide
tot hen: Ontvangt den Hei-
ligen Geest.
23 Zoo gij iemands zonden
vergeeft, dien worden zij
vergeven; *zoo* gij iemands
zonden houdt, *dien* zijn zij
gehouden.
24 En Thomas, een van de
twaalven, gezegd Didymus,
was met hen niet, toen Je-
zus *daar* kwam.
25 De andere discipelen dan
zeiden tot hem: Wij hebben
den Heere gezien. Doch hij
zeide tot hen: Indien ik in
zijne handen niet zie het tee-
ken der nagelen, en mijnen
vinger steke in het teeken
der nagelen, en steke mijne

hand in zijne zijde, ik zal
geenszins gelooven.
26 En na acht dagen waren
zijne discipelen wederom bin-
nen, en Thomas met hen;
en Jezus kwam, als de deu-
ren gesloten waren, en stond
in het midden, en zeide:
Vrede zij ulieden!
27 Daarna zeide hij tot Tho-
mas: Breng uwen vinger
hier, en zie mijne handen, en
breng uwe hand, en steek ze
in mijne zijde; en zijt niet
ongeloovig, maar geloovig.
28 En Thomas antwoordde
en zeide tot hem: Mijn Heere
en mijn God!
29 Jezus zeide tot hem:
Omdat gij mij gezien hebt,
Thomas! zoo hebt gij geloofd;
zalig *zijn zij*, die niet zullen
gezien hebben, en *nogtans*
zullen geloofd hebben.
30 Jezus heeft dan nog wel
vele andere teekenen in de
tegenwoordigheid zijner dis-
cipelen gedaan, die niet zijn
geschreven in dit boek;
31 Maar deze zijn geschre-
ven, opdat gij gelooft, dat
Jezus is de Christus, de Zone
Gods; en opdat gij, geloo-
vende, het leven hebt in
zijnen naam.

HOOFDSTUK 21.

NA dezen openbaarde Je-
zus zich zelven weder-
om den discipelen aan de zee
van Tiberias. En hij open-
baarde zich aldus:
2 Er waren te zamen Simon
Petrus, en Thomas, gezegd
Didymus, en Nathanaël, die
van Kana in Galiléa was, en
de *zonen* van Zebedeüs, en
twee andere van zijne dis-
cipelen.
3 Simon Petrus zeide tot
hen: Ik ga visschen. Zij
zeiden tot hem: Wij gaan
ook met u. Zij gingen uit,
en traden terstond in het
schip, en in dien nacht
vingen zij niets.
4 En als het nu morgen-
stond geworden was, stond
Jezus op den oever; doch
de discipelen wisten niet,
dat het Jezus was.
5 Jezus dan zeide tot hen:
Kinderkens! hebt gij niet
eenige toespijs? Zij ant-
woordden hem: Neen.
6 En hij zeide tot hen:
Werpt het net aan de reg-
terzijde van het schip, en
gij zult vinden. Zij wierpen
het dan, en konden hetzelve
niet meer trekken van wege
de menigte der visschen.
7 De discipel dan, welken
Jezus liefhad, zeide tot Pe-
trus: Het is de Heere! Si-
mon Petrus dan, hoorende
dat het de Heere was, om-
gordde het opperkleed, (want
hij was naakt) en wierp
zich zelven in de zee.
8 En de andere discipelen
kwamen met het scheepje,
(want zij waren niet verre
van het land, maar omtrent
twee honderd ellen) slepende
het net met de visschen.
9 Als zij dan aan het land
gegaan waren, zagen zij een
kolenvuur liggen, en visch
daarop liggen, en brood.

10 Jezus zeide tot hen:
Brengt van de visschen, die
gij nu gevangen hebt.
11 Simon Petrus ging op,
en trok het net op het land,
vol groote visschen, *tot* honderd
drie en vijftig: en hoewel
er zoo vele waren, zoo
scheurde het net niet.
12 Jezus zeide tot hen:
Komt herwaarts, houdt het
middagmaal. En niemand
van de discipelen durfde hem
vragen: Wie zijt gij? wetende
dat het de Heere was.
13 Jezus dan kwam, en nam
het brood en gaf het hun,
en de visch desgelijks.
14 Dit was nu de derde
maal, dat Jezus zijnen discipelen
geopenbaard is, nadat
hij van de dooden opgewekt
was.
15 Toen zij dan het middagmaal
gehouden hadden, zeide
Jezus tot Simon Petrus: Simon,
zoon van Jonas! hebt
gij mij liever dan deze? Hij
zeide tot hem: Ja, Heere!
gij weet, dat ik u liefheb.
Hij zeide tot hem: Weid
mijne lammeren.
16 Hij zeide wederom tot
hem ten tweede maal: Simon,
zoon van Jonas: Hebt
gij mij lief? Hij zeide tot
hem: Ja Heere! gij weet,
dat ik u lief heb. Hij zeide
tot hem: Hoed mijne schapen.
17 Hij zeide tot hem ten
derde maal: Simon, *zoon* van
Jonas! hebt gij mij lief?
Petrus werd bedroefd, omdat
hij ten derde maal tot hem
zeide: Hebt gij mij lief?
en zeide tot hem: Heere!
gij weet alle dingen, gij
weet, dat ik u liefheb. Jezus
zeide tot hem: Weid mijne
schapen.
18 Voorwaar, voorwaar zeg
ik u: toen gij jonger waart,
gorddet gij u zelven, en wandeldet,
alwaar gij wildet;
maar wanneer gij zult oud
geworden zijn, zoo zult gij
uwe handen uitstrekken, en
een ander zal u gorden, en
brengen, waar gij niet wilt.
19 En dit zeide hij, beteekenende,
met hoedanigen
dood hij God verheerlijken
zou. En dit gesproken hebbende,
zeide hij tot hem:
Volg mij.
20 En Petrus zich omkeerende,
zag den discipel volgen,
welken Jezus liefhad,
die ook in het avondmaal
op zijne borst gevallen was,
en gezegd had: Heere! wie
is het, die u verraden zal?
21 Als Petrus dezen zag,
zeide hij tot Jezus: Heere!
maar wat *zal* deze?
22 Jezus zeide tot hem:
Indien ik wil, dat hij blijve,
totdat ik kome, wat gaat het
u aan? volg gij mij.
23 Dit woord dan ging uit
onder de broederen, dat deze
discipel niet zou sterven. En
Jezus had tot hem niet gezegd,
dat hij niet sterven
zou; maar: Indien ik wil,
dat hij blijve, totdat ik kome,
wat gaat het u aan?
24 Deze is de discipel, die
van deze dingen getuigt, en

deze dingen geschreven heeft; en wij weten, dat zijne getuigenis waarachtig is.
25 En er zijn nog vele andere dingen, die Jezus gedaan heeft, welke, zoo zij elk bijzonder geschreven werden, ik acht, dat ook de wereld zelve de geschrevene boeken niet zou bevatten. Amen.

DE HANDELINGEN

DER HEILIGE APOSTELEN,

beschreven door LUKAS.

HOOFDSTUK 1.

HET eerste boek heb ik gemaakt, o Theófilus! van al hetgeen Jezus begonnen heeft beide te doen en te leeren;
2 Tot op den dag, in welken hij opgenomen is, nadat hij door den Heiligen Geest aan de apostelen, die hij uitverkoren had, bevelen had gegeven.
3 Aan welke hij ook, nadat hij geleden had, zich zelven levend vertoond heeft, met vele gewisse kenteekenen, veertig dagen lang, zijnde van hen gezien en sprekende van de dingen, die het koningrijk Gods aangaan.
4 En als hij met *hen* vergaderd was, beval hij hun, dat zij van Jerúzalem niet scheiden zouden, maar verwachten de belofte des Vaders, die gij, *zeide hij*, van mij gehoord hebt.
5 Want Johannes doopte wel met water, maar gij zult met den Heiligen Geest gedoopt worden, niet lang na deze dagen.
6 Zij dan, die zamengekomen waren, vraagden hem, zeggende: Heere! zult gij in dezen tijd aan Israël het koningrijk wederoprigten?
7 En hij zeide tot hen: Het komt u niet toe te weten de tijden of gelegenheden, die de Vader in zijne eigene magt gesteld heeft;
8 Maar gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes, die over u komen zal; en gij zult mijne getuigen zijn, zoo te Jerúzalem, als in geheel Judéa en Samaria, en tot aan het uiterste der aarde.
9 En als hij dit gezegd had, werd hij opgenomen, daar zij het zagen, en eene wolk nam hem weg van hunne oogen.

10 En alzoo zij hunne oogen naar den hemel hielden, terwijl hij heenvoer, ziet, twee mannen stonden bij hen in witte kleeding;

11 Welken ook zeiden: Gij galiléesche mannen! wat staat gij en ziet op naar den hemel? Deze Jezus, die van u opgenomen is in den hemel, zal alzoo komen, gelijkerwijs gij hem naar den hemel hebt zien heenvaren.

12 Toen keerden zij wederom naar Jerûzalem, van den berg, die genaamd wordt de Olijf*berg*, welke is nabij Jerûzalem, liggende *van daar* eene sabbatsreize.

13 En als zij ingekomen waren, gingen zij op in de opperzaal, waar zij bleven, *namelijk* Petrus en Jakobus, en Johannes en Andréas, Filippus en Thomas, Bartholoméüs en Matthéüs, Jakobus, *de zoon* van Alféüs, en Simon Zelótes, en Judas, *de broeder* van Jakobus.

14 Deze allen waren eendragtelijk volhardende in het bidden en smeeken, met de vrouwen, en Maria de moeder van Jezus, en met zijne broederen.

15 En in dezelve dagen stond Petrus op in het midden der discipelen, en sprak: (er was nu eene schare bijeen van omtrent honderd en twintig personen.)

16 Mannen broeders! deze Schrift moest vervuld worden, welke de Heilige Geest door den mond Davids voorzegd heeft van Judas, die de leidsman geweest is dergenen, die Jezus vingen;

17 Want hij was met ons gerekend, en had het lot dezer bediening verkregen.

18 Deze dan heeft verworven eenen akker door den loon der ongeregtigheid, en voorwaarts overgevallen zijnde, is midden opgeborsten, en al zijne ingewanden zijn uitgestort.

19 En het is bekend geworden allen, die te Jerûzalem wonen, alzoo dat die akker in hunne eigene taal genoemd wordt Akeldama, dat is, een akker des bloeds.

20 Want er staat geschreven in het boek der psalmen: Zijne woonstede worde woest, en er zij niemand, die en dezelve wone. En: Een ander neme zijn opzienersambt.

21 Het is dan noodig, dat van de mannen, die met ons omgegaan hebben al den tijd, in welken de Heere Jezus onder ons in- en uitgegaan is,

22 Beginnende van den doop van Johannes, tot den dag toe, in welken hij van ons opgenomen is, een derzelve met ons getuige worde van zijne opstanding.

23 En zij stelden er twee, Jozef, genaamd Barsabas, die toegenaamd was Justus, en Matthías.

24 En zij baden en zeiden: Gij Heere! Gij kenner der harten van allen, wijs van deze twee eenen aan, dien Gij uitverkoren hebt;

25 Om te ontvangen het
lot dezer bediening en des
apostelschaps, waarvan Ju-
das afgeweken is, dat hij
henenging in zijne eigene
plaats.
26 En zij wierpen hunne
loten; en het lot viel op
Matthías, en hij werd met
gemeene toestemming tot de
elf apostelen gekozen.

HOOFDSTUK 2.

EN als de dag van het
pinksterfeest vervuld
werd, waren zij allen een-
dragtelijk bijeen.
2 En er geschiedde haaste-
lijk uit den hemel een geluid,
gelijk als van eenen gewel-
digen, gedrevenen wind, en
vervulde het geheele huis,
waar zij zaten.
3 En van hen werden ge-
zien verdeelde tongen als
van vuur, en het zat op een'
iegelijk van hen.
4 En zij werden allen ver-
vuld met den Heiligen Geest,
en begonnen te spreken met
andere talen, zoo als de Geest
hun gaf uit te spreken.
5 En er waren Joden, te
Jerúzalem wonende, god-
vruchtige mannen van allen
volke dergenen, die onder
den hemel zijn.
6 En als deze stem geschied
was, kwam de menigte samen,
en werd beroerd; want een
iegelijk hoorde hen in zijne
eigene taal spreken.
7 En zij ontzetten zich al-
len, en verwonderden zich,
zeggende tot elkander: Ziet,
zijn niet alle dezen, die daar
spreken, Galileërs?
8 En hoe hooren wij hen
een iegelijk in onze eigene
taal, in welke wij geboren
zijn?
9 Parthers, en Méders, en
Elamieten, en die inwoners
zijn van Mesopotámië, en
Judéa, en Cappadócië, Pon-
tus en Azië;
10 En Frygië, en Pamfylië,
Egypte, en de deelen van
Libye, hetwelk bij Cyréne
ligt, en uitlandsche Romei-
nen, beide Joden en Joden-
genooten;
11 Kretensen en Arabieren,
wij hooren hen in onze talen
de groote werken Gods spre-
ken.
12 En zij ontzetten zich al-
len, en werden twijfelmoe-
dig, zeggende de een tegen
den ander: Wat wil toch
dit zijn?
13 En anderen, spottende,
zeiden: Zij zijn vol zoeten
wijns.
14 Maar Petrus, staande
met de elven, verhief zijne
stem, en sprak tot hen: Gij
Joodsche mannen, en gij al-
len die te Jerúzalem woont!
dit zij u bekend, en laat
mijne woorden tot uwe ooren
ingaan.
15 Want deze zijn niet dron-
ken, gelijk gij vermoedt;
want het is *eerst* de derde
ure van den dag.
16 Maar dit is het, wat ge-
sproken is door den profeet
Joël:
17 En het zal zijn in de

laatste dagen, (zegt God) Ik
zal uitstorten van mijnen
Geest op alle vleesch; en
uwe zonen en uwe dochters
zullen profeteren, en uwe
jongelingen zullen gezigten
zien, en uwe ouden zullen
droomen droomen.
18 En ook op mijne dienst-
knechten, en op mijne dienst-
maagden, zal Ik in die dagen
van mijnen Geest uitstorten,
en zij zullen profeteren.
19 En Ik zal wonderen ge-
ven in den hemel boven, en
teekenen op de aarde bene-
den, bloed, en vuur, en rook-
damp.
20 De zon zal veranderd
worden in duisternis, en de
maan in bloed, eer dat de
groote en doorluchtige dag
des Heeren komt.
21 En het zal zijn, dat een
iegelijk, die den naam des
Heeren zal aanroepen, zalig
zal worden.
22 Gij Israëlietische mannen!
hoort deze woorden: Jezus
den Nazaréner, eenen man
van God, onder ulieden be-
toond door krachten, en won-
deren, en teekenen, die God
door hem gedaan heeft, in
het midden van u, gelijk
ook gij zelven weet;
23 Dezen, door den bepaal-
den raad en voorkennis Gods
overgegeven zijnde, hebt gij
genomen, en door de handen
der onregtvaardigen aan het
kruis gehecht en gedood.
24 Welken God opgewekt
heeft, de smarten des doods
ontbonden hebbende, alzoo
het niet mogelijk was, dat
hij van denzelven *dood* zou
gehouden worden.
25 Want David zegt van
hem: Ik zag den Heere allen
tijd voor mij: want Hij is
aan mijne regter*hand*, opdat
ik niet bewogen werde.
26 Daarom is mijn hart ver-
blijd, en mijne tong verheugt
zich; ja ook mijn vleesch zal
rusten in hope;
27 Want Gij zult mijne ziel
in de hel niet verlaten, noch
zult uwen Heilige *over*geven,
om verderving te zien.
28 Gij hebt mij de wegen
des levens bekend gemaakt;
Gij zult mij vervullen met
verheuging door uw aange-
zigt.
29 Gij mannen broeders!
het is *mij* geoorloofd vrijuit
tot u te spreken van den
patriarch David, dat hij beide
gestorven en begraven is, en
zijn graf is onder ons tot op
dezen dag.
30 Alzoo hij dan een pro-
feet was, en wist, dat God
hem met eede gezworen had,
dat Hij uit de vrucht zijner
lenden, zooveel het vleesch
aangaat, den Christus ver-
wekken zou, om *hem* op zij-
nen troon te zetten;
31 Zoo heeft hij, *dit* voor-
ziende, gesproken van de
opstanding van Christus, dat
zijne ziel niet is verlaten in
de hel, noch zijn vleesch
verderving heeft gezien.
32 Dezen Jezus heeft God
opgewekt; waarvan wij al-
len getuigen zijn.

33 Hij dan, door de regter-
hand Gods verhoogd zijnde,
en de belofte des Heiligen
Geestes ontvangen hebben-
de van den Vader, heeft dit
uitgestort, dat gij nu ziet
en hoort.
34 Want David is niet op-
gevaren in de hemelen; maar
hij zegt: De Heere heeft ge-
sproken tot mijnen Heere:
Zit aan mijne regter*hand*,
35 Totdat Ik uwe vijanden
zal gezet hebben tot eene
voetbank uwer voeten.
36 Zoo wete dan zekerlijk
het gansche huis Israëls, dat
God hem tot eenen Heere
en Christus gemaakt heeft,
namelijk dezen Jezus, dien *gij*
gekruist hebt.
37 En als zij *dit* hoorden,
werden zij verslagen in het
hart, en zeiden tot Petrus
en de andere apostelen: Wat
zullen wij doen, mannen
broeders?
38 En Petrus zeide tot hen:
Bekeert u, en een iegelijk
van u worde gedoopt in den
naam van Jezus Christus,
tot vergeving der zonden;
en gij zult de gave des Hei-
ligen Geestes ontvangen.
39 Want u komt de belofte
toe, en uwen kinderen, en
allen, die daar verre *zijn*,
zoo velen als er de Heere,
onze God, toe roepen zal.
40 En met veel meer andere
woorden, betuigde hij, en
vermaande *hen*, zeggende:
Wordt behouden van dit ver-
keerd geslacht!
41 Die dan zijn woord gaar-
ne aannamen, werden ge-
doopt; en er werden op dien
dag *tot hen* toegedaan om-
trent drie duizend zielen.
42 En zij waren volharden-
de in de leer der apostelen,
en in de gemeenschap, en
in de breking des broods, en
in de gebeden.
43 En eene vreeze kwam
over alle ziel; en vele won-
deren en teekenen geschied-
den door de apostelen.
44 En allen, die geloofden,
waren bijéén, en hadden alle
dingen gemeen.
45 En zij verkochten *hunne*
goederen en have, en ver-
deelden dezelve aan allen,
naar dat elk van noode had.
46 En dagelijks eendragte-
lijk in den tempel volhar-
dende, en van huis tot huis
brood brekende, aten zij te
zamen met verheuging en
eenvoudigheid des harten;
47 En prezen God, en had-
den genade bij het gansche
volk. En de Heere deed da-
gelijks tot de gemeente, die
zalig werden.

HOOFDSTUK 3.

PETRUS nu en Johannes
gingen te zamen op naar
den tempel, omtrent de ure
des gebeds, zijnde de negen-
de *ure*;
2 En een zeker man, die
kreupel was van zijner moe-
ders lijf, werd gedragen, wel-
ken zij dagelijks zetten aan
de deur des tempels, ge-
naamd de Schoone, om eene
aalmoes te begeeren van

degenen, die in den tempel
gingen.
3 Welke, Petrus en Johan-
nes ziende, als zij in den
tempel zouden ingaan, bad,
dat hij eene aalmoes mogt
ontvangen.
4 En Petrus, sterk op hem
ziende, met Johannes, zeide:
Zie op ons.
5 En hij hield *de oogen* op
hen, verwachtende, dat hij
iets van hen zou ontvan-
gen.
6 En Petrus zeide: Zilver
en goud heb ik niet; maar
hetgeen ik heb, dat geef ik
u: in den naam van Jezus
Christus, den Nazaréner, sta
op en wandel!
7 En hem grijpende bij de
regterhand, rigtte hij *hem*
op, en terstond werden zijne
voeten en enkelen vast.
8 En hij, opspringende,
stond en wandelde, en ging
met hen in den tempel, wan-
delende en springende, en
lovende God.
9 En al het volk zag hem
wandelen en God loven.
10 En zij kenden hem, dat
hij die was, die om eene aal-
moes gezeten had aan de
Schoone poort des tempels;
en zij werden vervuld met
verbaasdheid en ontzetting
over hetgeen hem geschied
was.
11 En als de kreupele, die
gezond gemaakt was, *aan*
Petrus en Johannes vast-
hield, liep al het volk geza-
menlijk tot hen, in het voor-
hof, hetwelk Salomo's *voorhof*
genaamd wordt, verbaasd
zijnde.
12 En Petrus, *dat* ziende,
antwoordde tot het volk:
Gij Israëlietische mannen!
wat verwondert gij u over
dit? of wat ziet gij *zoo* sterk
op ons, als of wij door onze
eigene kracht of godzalig-
heid dezen hadden doen wan-
delen?
13 De God Abrahams, en
Izaks, en Jakobs, de God
onzer vaderen, heeft zijn
Kind Jezus verheerlijkt, wel-
ken gij overgeleverd hebt,
en hebt hem verloochend
voor het aangezigt van Pi-
latus, als hij oordeelde, dat
men *hem* zoude loslaten.
14 Maar gij hebt den Hei-
lige en Regtvaardige verloo-
chend, en hebt begeerd, dat
u een man, die een doodsla-
ger was, zou geschonken
worden;
15 En den Vorst des levens
hebt gij gedood, welken God
opgewekt heeft uit de doo-
den; waarvan wij getuigen
zijn.
16 En door het geloof in
zijnen naam, heeft zijn naam
dezen gesterkt, dien gij ziet
en kent; en het geloof, dat
door hem is, heeft hem deze
volmaakte gezondheid gege-
ven, in u aller tegenwoor-
digheid.
17 En nu, broeders! ik
weet, dat gij het door on-
wetendheid gedaan hebt, ge-
lijk als ook uwe oversten;
18 Maar God heeft alzoo
vervuld, hetgeen Hij door

den mond al zijner profeten
te voren verkondigd had, dat
de Christus lijden zou.
19 Betert u dan, en bekeert
u, opdat uwe zonden mogen
uitgewischt worden; wanneer
de tijden der verkoeling zullen
gekomen zijn van het
aangezigt des Heeren, ;
20 En Hij gezonden zal
hebben Jezus Christus, die
u te voren gepredikt is :
21 Welken de hemel moet
ontvangen tot de tijden der
wederoprigting aller dingen,
die God gesproken heeft door
den mond al zijner heilige
profeten van *alle* eeuw.
22 Want Mozes heeft tot
de vaderen gezegd : De
Heere, uw God, zal u eenen
profeet verwekken uit uwe
broederen, gelijk mij; dien
zult gij hooren, in alles,
wat hij tot u spreken zal.
23 En het zal geschieden,
dat alle ziel, die dezen profeet
niet zal gehoord hebben,
uitgeroeid zal worden uit
den volke.
24 En ook al de profeten,
van Samuël aan, en die
daarna *gevolgd zijn*, zoo velen
als er hebben gesproken, die
hebben ook deze dagen te
voren verkondigd.
25 Gijlieden zijt kinderen
der profeten en des verbonds,
hetwelk God met onze vaderen
opgerigt heeft, zeggende
tot Abraham : En in uwen
zade zullen alle geslachten
der aarde gezegend worden.
26 God, opgewekt hebbende
zijn Kind Jezus, heeft denzelven
eerst tot u gezonden,
dat Hij ulieden zegenen zou,
daarin dat Hij een iegelijk
van u af keere van uwe boosheden.

HOOFDSTUK 4.

EN terwijl zij tot het volk
spraken, kwamen daarover
tot hen de priesters, en
de hoofdman des tempels,
en de sadduceën ;
2 Zeer ontevreden zijnde,
omdat zij het volk leerden,
en verkondigden in Jezus
de opstanding uit de dooden.
3 En zij sloegen de handen
aan hen, en zetten ze in bewaring
tot den anderen dag ;
want het was nu avond.
4 En velen van degenen,
die het woord gehoord hadden,
geloofden ; en het getal
der mannen werd omtrent
vijf duizend.
5 En het geschiedde des
anderen daags, dat hunne
oversten en ouderlingen en
schriftgeleerden te Jeruzalem
vergaderden ;
6 En Annas, de hoogepriester,
en Kajafas, en Johannes,
en Alexander, en zoo velen
er van het hoogepriesterlijk
geslacht waren.
7 En als zij hen in het
midden gesteld hadden,
vraagden zij : Door wat
kracht, of door wat naam
hebt gijlieden dit gedaan ?
8 Toen zeide Petrus, vervuld
zijnde met den Heiligen
Geest, tot hen : Gij
oversten des volks, en gij
ouderlingen van Israël !

9 Alzoo wij heden regterlijk
onderzocht worden over de
weldaad aan een krank
mensch *geschied*, waardoor
hij gezond geworden is ;
10 Zoo zij u allen kenne-
lijk, en het gansche volk
Israëls, dat door den naam
van Jezus Christus, den Na-
zaréner, dien gij gekruist
hebt, welken God van de
dooden heeft opgewekt, door
hem, *zeg ik*, staat deze hier
voor u gezond.
11 Deze is de steen, die van
u, de bouwlieden, veracht
is, welke tot een hoofd des
hoeks geworden is.
12 En de zaligheid is in gee-
nen anderen ; want er is ook
onder den hemel geen an-
dere naam, die onder de men-
schen gegevenis,door welken
wij moeten zalig worden.
13 Zij nu, ziende de vrij-
moedigheid van Petrus en
Johannes, en vernemende,
dat zij ongeleerde en slechte
menschen waren, verwon-
derden zich, en kenden hen,
dat zij met Jezus geweest
waren.
14 En ziende den mensch
bij hen staan, die genezen
was, hadden zij niets daar-
tegen te zeggen.
15 En hun geboden heb-
bende uit te gaan buiten
den raad, overleiden zij
met elkander,
16 Zeggende: Wat zullen
wij dezen menschen doen ?
Want dat er een bekend tee-
ken door hen geschied zij,
is openbaar aan allen, die te
Jeruzalem wonen, en wij
kunnen het niet loochenen.
17 Maar opdat het niet meer
en meer onder het volk ver-
spreid worde, laat ons hen
scherpelijk dreigen, dat zij
niet meer tot eenig mensch
in dezen naam spreken.
18 En als zij hen geroepen
hadden, zelden zij hun aan,
dat zij ganschelijk niet zou-
den spreken, noch leeren,
in den naam van Jezus.
19 Maar Petrus en Johan-
nes, antwoordende, zeiden
tot hen : Oordeelt gij, of het
regt is voor God, ulieden
meer te hooren dan God ?
20 Want wij kunnen niet
laten te spreken hetgeen wij
gezien en gehoord hebben.
21 Maar zij dreigden hen
nog meer, en lieten ze gaan,
niets vindende, hoe zij hen
straffen zouden, om des volks
wil : want zij verheerlijkten
allen God over hetgeen er
geschied was.
22 Want de mensch was
meer dan veertig jaren oud,
aan welken dit teeken der
genezing geschied was.
23 En zij, losgelaten zijnde,
kwamen tot de hunnen, en
verkondigden al wat de over-
priesters en de ouderlingen
tot hen gezegd hadden.
24 En als deze *dat* hoorden,
hieven zij eendragtelijk *hun-
ne* stem op tot God, en zei-
den : Heere ! Gij zijt de God,
die gemaakt hebt den hemel,
en de aarde, en de zee, en
alle dingen, die in dezelve
zijn.

25 Die door den mond van David, uwen knecht, gezegd hebt: Waarom woeden de Heidenen, en hebben de volken ijdele dingen bedacht?

26 De koningen der aarde zijn *te zamen* opgestaan, en de oversten zijn bijeenvergaderd tegen den Heere, en tegen zijnen Gezalfde.

27 Want in der waarheid zijn vergaderd tegen uw heilig Kind Jezus, welken Gij gezalfd hebt, beiden Heródes en Pontius Pilatus, met de Heidenen en de volken Israëls;

28 Om te doen al wat uwe hand, en uw raad te voren bepaald had, dat geschieden zou..

29 En nu *dan*, Heere! zie op hunne dreigingen, en geef uwen dienstknechten met alle vrijmoedigheid uw woord te spreken;

30 Daarin,dat Gij uwe hand uitstrekt tot genezing, en dat teekenen en wonderen geschieden door den naam van uw heilig Kind Jezus.

31 En als zij gebeden hadden, werd de plaats, in welke zij vergaderd waren, bewogen. En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, en spraken het woord Gods met vrijmoedigheid.

32 En de menigte van degenen, die geloofden, was een hart en *eene* ziel; en niemand zeide, dat iets van hetgeen hij had, zijn eigen ware, maar alle dingen waren hun gemeen.

33 En de apostelen gaven met groote kracht getuigenis van de opstanding van den HeereJezus; en er was groote genade over hen allen.

34 Want er was ook niemand onder hen, die gebrek had: want zoo velen als er bezitters waren van landen of huizen, die verkochten zij, en bragten den prijs der verkochte *goederen*, en leiden *dien* aan de voeten der apostelen.

35 En aan een' iegelijk werd uitgedeeld, naar dat elk van noode had.

36 En Joses, van de apostelen toegenaamd Bárnabas (hetwelk is,overgezet zijnde, een zoon der vertroosting), een Leviet, van geboorte uit Cyprus,

37 Alzoo hij een' akker had, verkocht *dien*, en bragt het geld, en leide het aan de voeten der apostelen.

HOOFDSTUK 5.

EN een zeker man, met name Ananías, met Saffíra, zijne vrouw, verkocht eene have;

2 En onttrok van den prijs, ook met medeweten zijner vrouw; en bragt een zeker deel, en leide *dat* aan de voeten der apostelen.

3 En Petrus zeide: Ananías! Waarom heeft de Satan uw hart vervuld, dat gij den Heiligen Geest liegen zoudt, en onttrekken van den prijs des lands?

4 Zoo het gebleven ware,

bleef het niet uwe? en verkocht zijnde, was het niet in uwe magt? Wat is het, dat gij deze daad in uw hart hebt voorgenomen? Gij hebt den menschen niet gelogen, maar Gode.

5 En Ananias, deze woorden hoorende, viel neder en gaf den geest. En er kwam groote vrees over allen, die dit hoorden.

6 En de jongelingen, opstaande, schikten hem toe, en droegen *hem* uit, en begroeven *hem*.

7 En het was omtrent drie uren daarna, dat ook zijne vrouw daar inkwam, niet wetende, wat er geschied was.

8 En Petrus antwoordde haar: Zeg mij, hebt gijlieden het land voor zoo veel verkocht? En zij zeide: Ja, voor zoo veel.

9 En Petrus zeide tot haar: Wat is het, dat gij onder u, hebt overeengestemd te verzoeken den Geest des Heeren? zie, de voeten dergenen, die uwen man begraven hebben, zijn voor de deur, en zullen u uitdragen.

10 En zij viel terstond neder voor zijne voeten, en gaf den geest. En de jongelingen, ingekomen zijnde, vonden haar dood, en droegen *ze* uit, en begroeven *haar* bij haren man.

11 En er kwam groote vreeze over de geheele gemeente, en over allen, die dit hoorden.

12 En door de handen der apostelen geschiedden vele teekenen en wonderen onder het volk; en zij waren allen eendragtelijk in het voorhof van Salomo.

13 En van de anderen durfde niemand zich bij hen voegen; maar het volk hield hen in groote achting.

14 En er werden meer en meer toegedaan, die den Heere geloofden, menigten beide van mannen en van vrouwen:

15 Alzoo dat zij de kranken uitdroegen op de straten, en leiden op bedden en beddekens, opdat, als Petrus kwam, ook maar de schaduw iemand van hen beschaduwen mogt.

16 En ook de menigte uit de omliggende steden kwam gezamenlijk te Jeruzalem, brengende kranken, en die van onreine geesten gekweld waren; welke allen genezen werden.

17 En de hoogepriester stond op, en allen, die met hem waren (welke was de sekte der sadduceën) en werden vervuld met nijdigheid;

18 En sloegen hunne handen aan de apostelen, en zetten hen in de gemeene gevangenis.

19 Maar de engel des Heeren opende des nachts de deuren der gevangenis, en leidde hen uit, en zeide:

20 Gaat heen, en staat, en spreekt in den tempel tot het volk al de woorden dezes levens.

21 Als zij nu dit gehoord

hadden, gingen zij tegen den morgenstond in den tempel, en leerden. Maar de hoogepriester, en die met hem waren, gekomen zijnde, riepen den raad te zamen, en al de oudsten der kinderen Israëls, en zonden naar den kerker, om hen te halen.

22 Doch als de dienaars daar kwamen, vonden zij hen in de gevangenis niet, maar keerden wederom, en boodschapten *dit*,

23 Zeggende: Wij vonden wel den kerker met alle verzekerdheid toegesloten, en de wachters buiten staande voor de deuren; maar als wij *die* geopend hadden, vonden wij niemand daarbinnen.

24 Toen nu de *hooge*priester, en de hoofdman des tempels, en de overpriesters deze woorden hoorden, werden zij twijfelmoedig over hen, wat toch dit worden zou.

25 En er kwam een, en boodschapte hun, zeggende: Ziet, de mannen, die gij in de gevangenis gezet hebt, staan in den tempel, en leeren het volk.

26 Toen ging de hoofdman heen, met de dienaren, en bragt hen, *doch* niet met geweld (want zij vreesden het volk, opdat zij niet gesteenigd werden.)

27 En als zij hen gebragt hadden, stelden zij hen voor den raad; en de hoogepriester vraagde hen, en zeide:

28 Hebben wij u niet ernstelijk aangezegd, dat gij in dezen naam niet zoudt leeren? en ziet, gij hebt met deze uwe leer Jeruzalem vervuld, en gij wilt het bloed van dezen mensch over ons brengen.

29 Maar Petrus en de apostelen antwoordden en zeiden: Men moet Gode meer gehoorzaam zijn, dan den menschen.

30 De God onzer vaderen heeft Jezus opgewekt, welken gij omgebragt hebt, hangende *hem* aan het hout.

31 Dezen heeft God door zijne regter*hand* verhoogd *tot* eenen Vorst en Zaligmaker, om Israël te geven bekeering en vergeving der zonden.

32 En wij zijn zijne getuigen van deze woorden; en ook de Heilige Geest, welken God gegeven heeft dengenen, die hem gehoorzaam zijn.

33 Als zij nu *dit* hoorden, barstte hun *het hart*, en zij hielden raad, om hen te dooden.

34 Maar een zeker farizeër stond op in den raad, met name Gamáliël, een leeraar der wet, in waarde gehouden bij al het volk, en gebood, dat men de apostelen een weinig zou doen buiten*staan*.

35 En hij zeide tot hen: Gij Israëlietische mannen! ziet voor u, wat gij doen zult aangaande deze menschen.

36 Want voor deze dagen stond Theudas op, zeggende, dat hij wat was, wien een getal van omtrent vier honderd mannen aanhing; welke

is omgebragt, en allen, die
hem gehoor gaven, zijn verstrooid en tot niet geworden.
37 Na hem stond op Judas,
de Galiléër, in de dagen der
beschrijving, en maakte veel
volks afvallig achter zich;
en deze is ook vergaan, en
allen, die hem gehoor gaven,
zijn verstrooid geworden.
38 En nu zeg ik ulieden:
houdt af van deze menschen,
en laat hen *gaan;* want indien deze raad, of dit werk
uit menschen is, zoo zal het
gebroken worden.
39 Maar indien het uit God
is, zoo kunt gij dat niet breken; opdat gij niet misschien
bevonden wordt ook tegen
God te strijden.
40 En zij gaven hem gehoor;
en als zij de apostelen tot
zich geroepen hadden, geeselden zij *dezelve*, en geboden
hun, dat zij niet zouden spreken in den naam van Jezus;
en lieten hen gaan.
41 Zij dan gingen heen van
het aangezigt des raads, verblijd zijnde, dat zij waren
waardig geacht geweest, om
zijns naams wil smaadheid
te lijden.
42 En zij hielden niet op,
allen dag, in den tempel en
bij de huizen, te leeren, en
Jezus Christus te verkondigen.

HOOFDSTUK 6.

EN in dezelve dagen, als
de discipelen vermenigvuldigden, ontstond eene
murmurering der Griekschen
tegen de Hebreën, omdat
hunne weduwen in de dagelijksche bediening verzuimd werden.
2 En de twaalven riepen
de menigte der discipelen
tot zich, en zeiden: Het is
niet behoorlijk, dat wij het
woord Gods nalaten, en de
tafelen dienen.
3 Ziet dan om, broeders!
naar zeven mannen uit u,
die *goede* getuigenis hebben,
vol des Heiligen Geestes en
der wijsheid, welke wij mogen stellen over deze noodige zaak.
4 Maar wij zullen volharden in het gebed, en in de
bediening des woords.
5 En dit woord behaagde
aan al de menigte; en zij
verkoren Stéfanus, eenen
man vol des geloofs en des
Heiligen Geestes, en Filippus, en Próchorus, en Nicánor, en Timon, en Pármenas, en Nicolâs, eenen
Jodengenoot van Antiochië.
6 Welke zij voor de apostelen stelden; en *deze*, als
zij gebeden hadden, leiden
hun de handen op.
7 En het woord Gods wies,
en het getal der discipelen
vermenigvuldigde te Jeruzalem zeer; en eene groote
schare der priesteren werd
den geloove gehoorzaam.
8 En Stéfanus, vol van geloof en kracht, deed wonderen en groote teekenen onder het volk.
9 En er stonden op sommigen, die waren van de

synagoge, genaamd der Libertijnen, en der Cyreneëers, en der Alexandrijnen, en dergenen, die van Cilicië en Azië waren, en twistten met Stéfanus.

10 En zij konden niet wederstaan de wijsheid en den Geest, door welken hij sprak.

11 Toen maakten zij mannen uit, die zeiden: Wij hebben hem hooren spreken lasterlijke woorden tegen Mozes en God.

12 En zij beroerden het volk, en de ouderlingen en de schriftgeleerden; en *hem* aanvallende, grepen zij hem, en leidden *hem* voor den raad;

13 En stelden valsche getuigen, die zeiden: Deze mensch houdt niet op lasterlijke woorden te spreken tegen deze heilige plaats en de wet.

14 Want wij hebben hem hooren zeggen, dat deze Jezus, de Nazaréner, deze plaats zal verbreken, en *dat* hij de zeden veranderen zal, die ons Mozes overgeleverd heeft.

15 En allen, die in den raad zaten, de oogen op hem houdende, zagen zijn aangezigt als het aangezigt eens engels.

HOOFDSTUK 7.

EN de hoogepriester zeide: Zijn dan deze dingen alzoo?

2 En hij zeide: Gij mannen broeders en vaders! hoort toe: de God der heerlijkheid verscheen onzen vader Abraham, *nog* zijnde in Mesopotámië, eer hij woonde in Charran;

3 En zeide tot hem: Ga uit uw land en uit uwe maagschap, en kom in een land, dat Ik u wijzen zal.

4 Toen ging hij uit het land der Chaldeën, en woonde in Charran. En van daar, nadat zijn vader gestorven was, bragt Hij hem over in dit land, daar gij nu in woont.

5 En Hij gaf hem geen erfdeel in hetzelve, ook niet eenen voetstap; en beloofde, dat Hij hem hetzelve tot eene bezitting geven zou, en zijnen zade na hem, als hij *nog* geen kind had.

6 En God sprak alzoo, dat zijn zaad vreemdeling zijn zoude in een vreemd land, en *dat* zij het zouden dienstbaar maken en kwalijk handelen, vier honderd jaren.

7 En het volk, dat zij dienen zullen, zal Ik oordeelen, sprak God; en daarna zullen zij uitgaan, en zij zullen Mij dienen in deze plaats.

8 En Hij gaf hem het verbond der besnijdenis; en alzoo gewon hij Izak, en besneed hem op den achtsten dag; en Izak *gewon* Jakob, en Jakob de twaalf patriarchen.

9 En de patriarchen, nijdig zijnde, verkochten Jozef, *om* naar Egypte *gebragt te worden;* en God was met hem,

10 En verloste hem uit al zijne verdrukkingen, en gaf hem genade en wijsheid voor

Farao, den koning van Egypte; en hij stelde hem tot een' overste over Egypte, en zijn geheele huis.
11 En er kwam een hongersnood over het geheele land van Egypte en Kanaän, en groote benaauwdheden; en onze vaders vonden geene spijs.
12 Maar als Jakob hoorde, dat in Egypte koren was, zond hij onze vaders de eerste maal uit.
13 En in de tweede *reize* werd Jozef zijnen broederen bekend; en het geslacht van Jozef werd aan Faraö openbaar.
14 En Jozef zond heen, en ontbood zijnen vader Jakob, en al zijn geslacht, *bestaande* in vijf en zeventig zielen.
15 En Jakob kwam af in Egypte, en stierf, hij zelf en onze vaders.
16 En zij werden overgebragt naar Sichem, en gelegd in het graf, hetwelk Abraham gekocht had voor eene somme gelds, van de zonen van Emmor, *den vader* van Sichem.
17 Maar als nu de tijd der belofte, die God aan Abraham gezworen had, genaakte, wies het volk en vermenigvuldigde in Egypte;
18 Totdat een ander koning opstond, die Jozef niet gekend had.
19 Deze gebruikte listigheid tegen ons geslacht, en handelde kwalijk met onze vaderen, zoodat zij hunne jonge kinderen moesten wegwerpen, opdat zij niet zouden voorttelen.
20 In welken tijd Mozes werd geboren, en was uitnemend schoon; welke drie maanden opgevoed werd in het huis zijns vaders.
21 En als hij weggeworpen was, nam hem de dochter van Faraö op, en voedde hem voor zich zelve op tot eenen zoon.
22 En Mozes werd onderwezen in alle wijsheid der Egyptenaren; en was magtig in woorden en in werken.
23 Als hem nu de tijd van veertig jaren vervuld was, kwam *het* in zijn hart, zijne broeders, de kinderen Israëls, te bezoeken.
24 En ziende eenen, die onregt leed, beschermde hij *hem*, en wreekte dengenen, dien overlast geschiedde, en versloeg den Egyptenaar.
25 En hij meende, dat zijne broeders zouden verstaan, dat God door zijne hand hun verlossing geven zou; maar zij hebben het niet verstaan.
26 En den volgenden dag werd hij van hen gezien, daar zij vochten; en hij dwong ze tot vrede, zeggende: Mannen! gij zijt broeders; waarom doet gij elkander ongelijk?
27 En die zijnen naaste ongelijk deed, verstiet hem, zeggende: Wie heeft u tot een' overste en regter over ons gesteld?
28 Wilt gij mij *ook* ombren-

gen, gelijkerwijs gij giste-
ren den Egyptenaar omge-
bragt hebt?
29 En Mozes vlugtte op dat
woord, en werd een vreem-
deling in het land Midian,
waar hij twee zonen gewon.
30 En als veertig jaren ver-
vuld waren, verscheen hem
de Engel des Heeren, in de
woestijn van den berg Sinaï,
in een vlammig vuur van
den doornenbosch.
31 Mozes nu, *dat* ziende,
verwonderde zich over het
gezigt; en als hij derwaarts
ging, om *dat* te bezien, zoo
geschiedde eene stem des
Heeren tot hem,
32 *Zeggende:* Ik ben de God
uwer vaderen, de God Abra-
hams, en de God Izaks, en
de God Jakobs. En Mozes
werd zeer bevende, en durfde
het niet bezien.
33 En de Heere zeide tot
hem: Ontbind de schoenen
van uwe voeten; want de
plaats, in welke gij staat, is
heilig land.
34 Ik heb merkelijk gezien
de mishandeling mijns volks,
dat in Egypte is, en ik heb
hun zuchten gehoord, en ben
nedergekomen, om hen daar-
uit te verlossen; en nu kom
herwaarts, Ik zal u naar
Egypte zenden.
35 Dezen Mozes, welken zij
verloochend hadden, zeggen-
de: Wie heeft u tot een'
overste en regter gesteld?
dezen, *zeg ik,* heeft God tot
eenen overste en verlosser
gezonden, door de hand des
Engels, die hem verschenen
was in den doornenbosch.
36 Deze heeft hen uitgeleid,
doende wonderen en teeke-
nen in het land van Egypte,
en in de Roode zee, en in
de woestijn, veertig jaren.
37 Deze is die Mozes, die
tot de kinderen Israëls ge-
zegd heeft: De Heere, uw
God, zal u eenen profeet
verwekken uit uwe broede-
ren, gelijk mij; dien zult
gij hooren.
38 Deze is het, die in de
vergadering *des volks* in de
woestijn was met den Engel,
die tot hem sprak op den
berg Sinaï, en *met* onze va-
deren; welke de levende
woorden ontving, om ons
die te geven.
39 Denwelken onze vaders
niet wilden gehoorzaam zijn,
maar verwierpen *hem,* en
keerden met hunne harten
weder naar Egypte;
40 Zeggende tot Aäron:
Maak ons goden, die voor
ons heengaan; want *wat*
dezen Mozes *aangaat,* die ons
uit het land van Egypte ge-
leid heeft, wij weten niet,
wat hem geschied is.
41 En zij maakten een kalf
in die dagen, en bragten
offerande tot den afgod, en
verheugden zich in de wer-
ken hunner handen.
42 En God keerde *zich,* en
gaf hen over, dat zij het
heir des hemels dienden,
gelijk geschreven is in het
boek der profeten: Hebt
gij ook slagtofferen en of-

feranden. Mij opgeofferd, veertig jaren in de woestijn, gij huis Israëls!
43 Ja gij hebt opgenomen den tabernakel van Moloch, en het gesternte van uwen god Remfan, de afbeeldingen, die gij gemaakt hebt, om die te aanbidden; en Ik zal u overvoeren op gene *zijde* van Babylon.
44 De tabernakel der getuigenis was onder onze vaderen in de woestijn, gelijk geordineerd had Hij, die tot Mozes zeide, dat hij denzelven maken zou naar de afbeelding, die hij gezien had.
45 Welken ook onze vaders ontvangen hebbende, met Jezus gebragt hebben in het *land*, dat de Heidenen bezaten, die God verdreven heeft van het aangezigt onzer vaderen, tot de dagen van David toe;
46 Dewelke voor God genade gevonden heeft, en begeerd heeft te vinden eene woonstede voor den God Jakobs.
47 En Salomo bouwde Hem een huis.
48 Maar de Allerhoogste woont niet in tempelen, met handen gemaakt; gelijk de profeet zegt:
49 De hemel is Mij een troon, en de aarde eene voetbank mijner voeten. Hoedanig huis zult gij Mij bouwen? zegt de Heere: of welke is de plaats mijner ruste?
50 Heeft niet mijne hand al deze dingen gemaakt?
51 Gij hardnekkigen en onbesnedenen van harten en ooren! gij wederstaat altijd den Heiligen Geest; gelijk uwe vaders, *alzoo* ook gij.
52 Wien van de profeten hebben uwe vaders niet vervolgd? en zij hebben gedood degenen, die te voren verkondigd hebben de komst des Regtvaardigen, van welken gijlieden nu verraders en moorders geworden zijt.
53 Gij, die de wet ontvangen hebt door bestellingen der engelen, en hebt *ze* niet gehouden!
54 Als zij nu dit hoorden, berstten hunne harten, en zij knersten de tanden tegen hem.
55 Maar hij, vol zijnde des Heiligen Geestes, en de oogen houdende naar den hemel, zag de heerlijkheid Gods, en Jezus, staande ter regter *hand* Gods.
56 En hij zeide: Ziet, ik zie de hemelen geopend, en den Zoon des menschen, staande ter regter *hand* Gods.
57 Maar zij, roepende met groote stemme, stopten hunne ooren, en vielen eendragtelijk op hem aan;
58 En wierpen hem ter stad uit, en steenigden *hem*; en de getuigen leiden hunne kleederen af aan de voeten eens jongelings, genaamd Saulus.
59 En zij steenigden Stéfanus, aanroepende en zeggende: Heere Jezus! ontvang mijnen geest.

60 En vallende op de
knieën, riep hij met groote
stem: Heere! reken hun
deze zonde niet toe. En als
hij dat gezegd had, ontsliep
hij.

HOOFDSTUK 8.

EN Saulus had mede een
welbehagen aan zijnen
dood. En er werd te dien
dage eene groote vervolging
tegen de gemeente, die te
Jeruzalem was; en zij wer-
den allen verstrooid door de
landen van Judéa en Sama-
ria, behalve de apostelen.
2 En *eenige* godvruchtige
mannen droegen Stefanus
te zamen *ten grave*, en maak-
ten grooten rouw over
hem.
3 En Saulus verwoestte de
gemeente, gaande in de hui-
zen; en trekkende mannen
en vrouwen, leverde hen over
in de gevangenis.
4 Zij dan nu, die verstrooid
waren, gingen *het land* door,
en verkondigden het woord.
5 En Filippus kwam af in
de stad van Samaria, en pre-
dikte hun Christus.
6 En de scharen hielden
zich eendragtelijk aan het-
geen van Filippus gezegd
werd, dewijl zij hoorden en
zagen de teekenen, die hij
deed.
7 Want van velen, die on-
reine geesten hadden, gingen
dezelve uit, roepende met
groote stem; en vele geraak-
ten en kreupelen werden
genezen.
8 En er werd groote blijd-
schap in die stad.
9 En een zeker man, met
name Simon, was te voren
in de stad plegende tooverij,
en verrukkende de zinnen
des volks van Samaria, zeg-
gende van zich zelven, dat
hij wat groots was.
10 Welken zij allen aanhin-
gen, van den kleine tot den
groote, zeggende: Deze is
de groote kracht Gods.
11 En zij hingen hem aan,
omdat hij eenen langen tijd
met tooverijen hunne zinnen
verrukt had.
12 Maar toen zij Filippus
geloofden, die het evangelie
van het koningrijk Gods, en
van den naam van Jezus
Christus verkondigden, wer-
den zij gedoopt, beide man-
nen en vrouwen.
13 En Simon geloofde ook
zelf, en gedoopt zijnde, bleef
gedurig bij Filippus; en
ziende de teekenen en groote
krachten, die ergeschiedden,
ontzette hij zich.
14 Als nu de apostelen, die
te Jeruzalem waren, hoorden,
dat Samaria het woord Gods
aangenomen had, zonden zij
tot hen Petrus en Johannes.
15 Dewelke afgekomen zijn-
de, baden voor hen, dat zij
den Heiligen Geest ontvan-
gen mogten.
16 (Want Hij was nog op
niemand van hen gevallen,
maar zij waren alleenlijk ge-
doopt in den naam van den
Heere Jezus.)
17 Toen leiden zij de handen

op hen, en zij ontvingen den Heiligen Geest.
18 En als Simon zag, dat door de oplegging van de handen der apostelen, de Heilige Geest gegeven werd, zoo bood hij hun geld aan,
19 Zeggende: Geeft ook mij deze magt, opdat, zoo wien ik de handen opleg, hij den Heiligen Geest ontvange.
20 Maar Petrus zeide tot hem: Uw geld zij met u ten verderve, omdat gij gemeend hebt, dat de gave Gods door geld verkregen wordt!
21 Gij hebt geen deel noch lot in dit woord: want uw hart is niet regt voor God.
22 Bekeer u dan van deze uwe boosheid, en bid God, of misschien u deze overlegging uws harten vergeven wierd.
23 Want ik zie, dat gij zijt in eene gansch bittere gal en zamenknooping der ongeregtigheid.
24 Doch Simon, antwoordende, zeide: Bidt gijlieden voor mij tot den Heere, opdat niets over mij kome van hetgeen gij gezegd hebt.
25 Zij dan nu, als zij het woord des Heeren betuigd en gesproken hadden, keerden wederom naar Jeruzalem, en verkondigden het evangelie in vele vlekken der Samaritanen.
26 En een engel des Heeren sprak tot Filippus, zeggende: Sta op, en ga heen tegen het zuiden, op den weg, die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza, welke woest is.
27 En hij stond op en ging heen; en ziet, een Moorman, een kamerling, en een magtig heer van Candacé, de koningin der Mooren, die over al haren schat was, welke was gekomen om aan te bidden te Jeruzalem;
28 En hij keerde wederom, en zat op zijnen wagen, en las den profeet Jesaja.
29 En de Geest zeide tot Filippus: Ga toe, en voeg u bij dezen wagen.
30 En Filippus liep toe, en hoorde hem den profeet Jesaja lezen, en zeide: Verstaat gij ook hetgeen gij leest?
31 En hij zeide: Hoe zou ik toch kunnen, zoo mij niet iemand onderrigt? En hij bad Filippus, dat hij zou opkomen, en bij hem zitten.
32 En de plaats der Schriftuur, die hij las, was deze: Hij is gelijk een schaap ter slagting geleid; en gelijk een lam stemmeloos is voor dien, die het scheert, alzoo doet hij zijnen mond niet open.
33 In zijne vernedering is zijn oordeel weggenomen; en wie zal zijn geslacht verhalen? want zijn leven wordt van de aarde weggenomen.
34 En de kamerling antwoordde Filippus en zeide: Ik bid u, van wien zegt de profeet dit? van zich zelven, of van iemand anders?
35 En Filippus deed zijnen mond open, en beginnende

van dezelve Schrift, verkondigde hem Jezus.
36 En alzoo zij overweg reisden, kwamen zij aan een zeker water; en de kamerling zeide: Ziedaar water; wat verhindert mij gedoopt te worden?
37 En Filippus zeide: Indien gij van ganscher harte gelooft, zoo is het geoorloofd. En hij, antwoordende, zeide: Ik geloof, dat Jezus Christus de Zoon van God is,
38 En hij gebood den wagen stil te houden; en zij daalden beiden af in het water, zoo Filippus als de kamerling, en hij doopte hem.
39 En toen zij uit het water waren opgekomen, nam de Geest des Heeren Filippus weg, en de kamerling zag hem niet meer: want hij reisde zijnen weg met blijdschap.
40 Maar Filippus werd gevonden te Azote; en *het land* doorgaande, verkondigde hij het evangelie *in* alle steden, totdat hij te Cesaréa kwam.

HOOFDSTUK 9.

EN Saulus, blazende nog dreiging en moord tegen de discipelen des Heeren, ging tot den hoogepriester,
2 En begeerde brieven van hem naar Damaskus, aan de synagogen, opdat, zoo hij eenigen, die van dien weg waren, vond, hij *dezelve*, beide mannen en vrouwen, zou gebonden brengen naar Jeruzalem.
3 En als hij reisde, is het geschied, dat hij nabij Damaskus kwam, en hem omscheen snellijk een licht van den hemel;
4 En ter aarde gevallen zijnde, hoorde hij eene stem, die tot hem zeide: Saul, Saul! wat vervolgt gij mij?
5 En hij zeide: Wie zijt gij, Heere? En de Heere zeide: Ik ben Jezus, dien gij vervolgt. Het is u hard, de verzenen tegen de prikkels te slaan.
6 En hij, bevende en verbaasd zijnde, zeide: Heere! wat wilt gij, dat ik doen zal? En de Heere *zeide* tot hem: Sta op, en ga in de stad, en u zal *aldaar* gezegd worden, wat gij doen moet.
7 En de mannen, die met hem over weg reisden, stonden verbaasd, hoorende wel de stem, maar niemand ziende.
8 En Saulus stond op van de aarde, en als hij zijne oogen opendeed, zag hij niemand. En zij, hem bij de hand leidende, bragten hem te Damaskus.
9 En hij was drie dagen, dat hij niet zag, en at niet, en dronk niet.
10 En er was een zeker discipel te Damaskus, met name Ananías; en de Heere zeide tot hem in een gezigt: Ananías! en hij zeide: Zie, *hier ben* ik, Heere!
11 En de Heere *zeide* tot hem: Sta op, en ga in de straat, genaamd de Regte, en vraag in het huis van

Judas naar *eenen*, met name
Saulus, van Tarsen: want
zie, hij bidt.
12 En hij heeft in een gezigt gezien, dat een man, met name Ananías, inkwam, en hem de hand opleide, opdat hij wederom ziende wierd.
13 En Ananías antwoordde: Heere! ik heb uit velen gehoord van dezen man, hoeveel kwaad hij uwen heiligen te Jerûzalem gedaan heeft;
14 En heeft hier magt van de overpriesters, om te binden allen, die uwen naam aanroepen.
15 Maar de Heere zeide tot hem: Ga heen; want deze is mij een uitverkoren vat, om mijnen naam te dragen voor de Heidenen, en de koningen, en de kinderen Israëls.
16 Want ik zal hem toonen, hoe veel hij lijden moet om mijnen naam.
17 En Ananías ging heen en kwam in het huis: en de handen op hem leggende, zeide hij: Saul, broeder! de Heere heeft mij gezonden, *namelijk* Jezus, die u verschenen is op den weg, dien gij kwaamt, opdat gij weder ziende en met den Heiligen Geest vervuld zoudt worden.
18 En terstond vielen af van zijne oogen gelijk als schellen, en hij werd terstond wederom ziende; en stond op, en werd gedoopt.
19 En als hij spijze genomen had, werd hij versterkt. En Saulus was sommige dagen bij de discipelen, die te Damaskus waren.
20 En hij predikte terstond Christus in de synagogen, dat hij de Zoon van God is.
21 En zij ontzetten zich allen, die het hoorden, en zeiden: Is deze niet degene, die te Jerûzalem verstoorde, wie dezen naam aanriepen, en die daarom hier gekomen is, opdat hij dezelve gebonden zou brengen tot de overpriesters?
22 Doch Saulus werd meer en meer bekrachtigd, en overtuigde de Joden, die te Damaskus woonden, bewijzende, dat deze de Christus is.
23 En als vele dagen verloopen waren, zoo hielden de Joden te zamen raad, om hem te dooden.
24 Maar hunne lage werd Saulus bekend; en zij bewaarden de poorten, beide des daags en des nachts, opdat zij hem dooden mogten.
25 Doch de discipelen namen hem des nachts, en lieten *hem* neder door den muur, *hem* aflatende in eene mand.
26 Saulus nu, te Jerûzalem gekomen zijnde, poogde zich bij de discipelen te voegen; maar zij vreesden hem allen, niet geloovende, dat hij een discipel was.
27 Maar Barnabas, hem tot zich nemende, leidde *hem* tot de apostelen, en verhaalde hun, hoe hij op den weg den

Heere gezien had, en dat hij tot hem gesproken had; en hoe hij te Damaskus vrijmoediglijk gesproken had, in den naam van Jezus.
28 En hij was met hen ingaande en uitgaande te Jeruzalem;
29 En vrijmoediglijk sprekende in den naam van den Heere Jezus, sprak hij ook en handelde tegen de Griekfsche *Joden;* maar deze trachtten hem te dooden.
30 Doch de broeders, *dit* verstaande, geleidden hem tot Cesaréa, en zonden hem af naar Tarsen.
31 De gemeenten dan, door geheel Judéa, en Galiléa, en Samaria, hadden vrede, en werden gesticht; en wandelende in de vreeze des Heeren, en de vertroosting des Heiligen Geestes, werden vermenigvuldigd.
32 En het geschiedde, als Petrus alom doortrok, dat hij ook afkwam tot de heiligen, die te Lydda woonden.
33 En aldaar vond hij een' zeker mensch, met name Enéas, die acht jaren te bed gelegen had, welke geraakt was.
34 En Petrus zeide tot hem: Enéas! Jezus Christus maakt u gezond; sta op en spreid u zelven *het bed.* En hij stond terstond op.
35 En zij zagen hem allen, die te Lydda en Saróna woonden, dewelke zich bekeerden tot den Heere.
36 En te Joppe was eene zekere discipelin, mèt name Tabítha, hetwelk, overgezet zijnde, is gezegd Dorkas. Deze was vol van goede werken en aalmoezen, die zij deed.
37 En het geschiedde in die dagen, dat zij krank werd en stierf; en als zij haar gewasschen hadden, leiden zij haar in de opperzaal.
38 En alzoo Lydda nabij Joppe was, de discipelen, hoorende, dat Petrus aldaar was, zonden twee mannen tot hem, biddende, dat hij niet zou vertoeven tot hen over te komen.
39 En Petrus stond op, en ging met hen; welken zij, als hij daar gekomen was, in de opperzaal leidden. En al de weduwen stonden bij hem, weenende, en toonende de rokken en kleederen, die Dorkas gemaakt had, als zij bij haar was.
40 Maar Petrus, hebbende *hen* allen uitgedreven, knielde neder en bad; en zich keerende tot het ligchaam, zeide hij: Tabítha, sta op! En zij deed hare oogen open, en Petrus gezien hebbende, zat zij over einde.
41 En hij gaf haar de hand, en rigtte haar op, en de heiligen en de weduwen geroepen hebbende, stelde hij haar levend voor *hen.*
42 En *dit* werd bekend door geheel Joppe, en velen geloofden in den Heere.
43 En het geschiedde, dat hij vele dagen te Joppe bleef,

bij eenen zekeren Simon, eenen lederbereider.

HOOFDSTUK 10.

En er was een zeker man te Cesaréa, met name Cornelius, een hoofdman over honderd, uit de bende, genaamd de Italiaansche;

2 Godzalig, en vreezende God, met geheel zijn huis, en doende vele aalmoezen aan het volk, en God geduriglijk biddende.

3 *Deze* zag in een gezigt klaarlijk, omtrent de negende ure des daags, eenen engel Gods tot hem inkomen, en tot hem zeggende: Cornelius!

4 En hij, de oogen op hem houdende, en zeer bevreesd geworden zijnde, zeide: Wat is het, Heere? En hij zeide tot hem: Uwe gebeden en uwe aalmoezen zijn tot gedachtenis opgekomen voor God.

5 En nu, zend mannen naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd wordt Petrus.

6 Deze ligt te huis bij eenen Simon, lederbereider, die *zijn* huis heeft bij de zee; deze zal u zeggen, wat gij doen moet.

7 En als de engel, die tot Cornelius sprak, weggegaan was, riep hij twee van zijne huisknechten, en eenen godzaligen krijgsknecht van degenen, die gedurig bij hem waren;

8 En als hij hun alles verhaald had, zond hij hen naar Joppe.

9 En des anderen daags, terwijl deze reisden, en nabij de stad kwamen, klom Petrus op het dak om te bidden, omtrent de zesde ure.

10 En hij werd hongerig, en begeerde te eten. En terwijl zij het bereidden, viel over hem eene vertrekking van zinnen.

11 En hij zag den hemel geopend, en een zeker vat tot hem nederdalen, gelijk een groot linnen laken, aan de vier hoeken gebonden, en nedergelaten op de aarde.

12 In hetwelk waren al de viervoetige *dieren* der aarde, en de wilde, en de kruipende *dieren*, en de vogelen des hemels.

13 En er geschiedde eene stem tot hem: Sta op, Petrus! slagt en eet.

14 Maar Petrus zeide: Geenszins, Heere! want ik heb nooit gegeten iets, dat gemeen of onrein was.

15 En eene stem *geschiedde* wederom ten tweede maal tot hem: Hetgeen God gereinigd heeft, zult gij niet gemeen maken.

16 En dit geschiedde tot driemaal; en het vat werd wederom opgenomen in den hemel.

17 En alzoo Petrus in zich zelven twijfelde, wat toch het gezigt mogt zijn, dan hij gezien had, ziet, de mannen, die van Cornelius afgezonden waren, gevraagd hebbende naar het huis van Simon, stonden aan de poort,

18 En *iemand* geroepen hebbende, vraagden zij, of Simon, toegenaamd Petrus, daar te huis lag?
19 En als Petrus op dat gezigt dacht, zeide de Geest tot hem: Zie, drie mannen zoeken u;
20 Daarom sta op, ga af, en reis met hen, niet twijfelende: want Ik heb hen gezonden.
21 En Petrus ging af tot de mannen, die van Cornelius tot hem gezonden waren, en zeide: Ziet, ik ben het, dien gij zoekt; wat is de oorzaak, waarom gij hier zijt?
22 En zij zeiden: Cornelius, een hoofdman over honderd, een regtvaardig man, en vreezende God, en die *goede* getuigenis heeft van het gansche volk der Joden, is door Goddelijke openbaring vermaand van eenen heiligen engel, dat hij u zou ontbieden te zijnen huize, en dat hij van u woorden der zaligheid zou hooren.
23 Als hij hen dan ingeroepen had, ontving hij ze in huis. Doch des anderen daags ging Petrus met hen heen, en sommigen der broederen, die van Joppe waren, gingen met hem.
24 En des anderen daags kwamen zij te Cesaréa. En Cornelius verwachtte hen, zamengeroepen hebbende die van zijne maagschap en bijzonderste vrienden.
25 En als het geschiedde, dat Petrus inkwam, ging hem Cornelius te gemoet, en vallende aan *zijne* voeten, aanbad hij.
26 Maar Petrus rigtte hem op, zeggende: Sta op, ik ben ook zelf een mensch.
27 En met hem sprekende, ging hij in, en vond er velen, die zamengekomen waren.
28 En hij zeide tot hen: Gij weet, hoe het eenen Joodschen man ongeoorloofd is, zich te voegen of te gaan tot eenen vreemde; doch God heeft mij getoond, dat ik geen' mensch zou gemeen of onrein heeten.
29 Daarom ben ik ook zonder tegenspreken gekomen, ontboden zijnde. Zo vraag ik dan, om wat reden gij lieden mij hebt ontboden?
30 En Cornelius zeide: Over vier dagen was ik vastende tot deze ure toe, en ter negende ure bad ik in mijn huis.
31 En ziet, een man stond voor mij, in een blinkend kleed, en zeide: Cornelius! uw gebed is verhoord, en uwe aalmoezen zijn voor God gedacht geworden.
32 Zend dan naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd wordt Petrus; deze ligt te huis in het huis van Simon, den lederbereider, aan de zee, welke hier gekomen zijnde, tot u spreken zal.
33 Zoo heb ik dan van stonden aan, tot u gezonden, en gij hebt wel gedaan, dat gij hier gekomen zijt. Wij zijn dan allen nu *hier* tegenwoor-

dig voor God, om te hooren al hetgeen u van God bevolen is.
34 En Petrus, den mond opendoende, zeide: Ik verneme in der waarheid, dat God geen aannemer des persoons is:
35 Maar in allen volke, die Hem vreest en geregtigheid werkt, is Hem aangenaam.
36 *Dit is* het woord, dat Hij gezonden heeft den kinderen Israëls, verkondigende vrede door Jezus Christus; deze is een Heere van allen.
37 Gijlieden weet de zaak, die geschied is door geheel Judéa, beginnende van Galiléa, na den doop, welken Johannes gepredikt heeft;
38 *Belangende* Jezus van Názareth, hoe hem God gezalfd heeft met den Heiligen Geest en met kracht; welke *het land* doorgegaan is, goed doende, en genezende allen, die van den duivel overweldigd waren: want God was met hem.
39 En wij zijn getuigen van al hetgeen hij gedaan heeft beide in het Joodsche land en te Jerûzalem, welken zij gedood hebben, *hem* hangende aan een hout.
40 Dezen heeft God opgewekt ten derden dage, en gegeven, dat hij openbaar zou worden;
41 Niet al den volke, maar den getuigen, die van God te voren verkoren waren, ons *namelijk*, die met hem gegeten en gedronken hebben, nadat hij uit de dooden opgestaan was.
42 En heeft ons geboden den volke te prediken, en te betuigen, dat hij is degene, die van God verordend is tot een' Regter van levenden en dooden.
43 Dezen geven getuigenis al de profeten, dat een iegelijk, die in hem gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal door zijnen naam.
44 Als Petrus nog deze woorden sprak, viel de Heilige Geest op allen, die het woord hoorden.
45 En de geloovigen, die uit de besnijdenis waren, zoo velen als er met Petrus waren gekomen, ontzetten zich, dat de gave des Heiligen Geestes ook op de Heidenen uitgestort werd.
46 Want zij hoorden hen spreken met *vreemde* talen, en God groot maken. Toen antwoordde Petrus:
47 Kan ook iemand het water weren, dat deze niet gedoopt zouden worden, welke den Heiligen Geest ontvangen hebben, gelijk als ook wij?
48 En hij beval, dat zij zouden gedoopt worden in den naam des Heeren. Toen baden zij hem, dat hij eenige dagen bij *hen* wilde blijven.

HOOFDSTUK 11.

DE apostelen nu, en de broeders, die in Judéa waren, hebben gehoord, dat ook de Heidenen het woord

Gods aangenomen hadden.
2 En toen Petrus opgegaan
was naar Jeruzalem, twistten
tegen hem degenen, die uit
de besnijdenis waren,
3 Zeggende: Gij zijt ingegaan
tot mannen, die de
voorhuid hebben, en hebt
met hen gegeten.
4 Maar Petrus, beginnende,
verhaalde het hun vervolgens,
zeggende:
5 Ik was in de stad Joppe,
biddende; en ik zag in eene
vertrekking van zinnen een
gezigt, *namelijk* een zeker
vat, gelijk een groot linnen
laken, nederdalende, bij de
vier hoeken nedergelaten uit
den hemel, en het kwam tot
bij mij.
6 Op welk *laken* als ik de
oogen hield, zoo merkte ik
en zag de viervoetige *dieren*
der aarde, en de wilde en
de kruipende *dieren*, en de
vogelen des hemels.
7 En ik hoorde eene stem,
die tot mij zeide: Sta op,
Petrus! slagt en eet.
8 Maar ik zeide: Geenszins,
Heere! want nooit is
iets, dat gemeen of onrein
was, in mijnen mond ingegaan.
9 Doch de stem antwoordde
mij ten tweede maal uit den
hemel: Hetgeen God gereinigd
heeft, zult gij niet gemeen
maken.
10 En dit geschiedde tot
driemaal; en alles werd wederom
opgetrokken in den
hemel.
11 En ziet, ter zelfder *ure*
stonden er drie mannen voor
het huis, daar ik in was, die
van Cesaréa tot mij afgezonden
waren.
12 En de Geest zeide tot
mij, dat ik met hen gaan
zou, niet twijfelende. En
met mij gingen ook deze zes
broeders, en wij zijn in des
mans huis ingegaan;
13 En hij heeft ons verhaald,
hoe hij eenen engel
gezien had, die in zijn huis
stond, die tot hem zeide:
Zend mannen naar Joppe,
en ontbied Simon, die toegenaamd
is Petrus;
14 Die woorden tot u zal
spreken, door welke gij zult
zalig worden, en al uw huis.
15 En als ik begon te spreken,
viel de Heilige Geest
op hen, gelijk ook op ons
in het begin.
16 En ik werd gedachtig
aan het woord des Heeren, hoe
hij zeide: Johannes doopte
wel met water, maar gijlieden
zult gedoopt worden met
den Heiligen Geest.
17 Indien dan God hun evengelijke
gaven gegeven heeft,
als ook ons, die in den Heere
Jezus Christus geloofd hebben,
wie was ik toch, die
God konde weren?
18 En als zij dit hoorden,
waren zij tevreden, en verheerlijkten
God, zeggende:
Zoo heeft dan God ook den
Heidenen de bekeering gegeven
ten leven!
19 Degenen nu, die verstrooid
waren, door de verdrukking,
die over Stéfanus

geschied was, gingen *het land* door tot Fenície toe, en Cyprus, en Antiochíë, tot niemand het woord sprekende, dan alleen tot de Joden.
20 En er waren eenige cyprische en cyrenéische mannen uit hen, welke te Antiochíë gekomen zijnde, spraken tot de Griekschen, verkondigende den Heere Jezus.
21 En de hand des Heeren was met hen; en een groot getal geloofde en bekeerde zich tot den Heere.
22 En het gerucht van hen kwam tot de ooren der gemeente, die te Jerúzalem was; en zij zonden Bárnabas uit, dat hij *het land* doorging tot Antiochíë toe.
23 Dewelke, daar gekomen zijnde, en de genade Gods ziende, werd verblijd, en vermaande hen allen, dat zij met een voornemen des harten bij den Heere zouden blijven.
24 Want hij was een goed man, en vol des Heiligen Geestes en des geloofs; en er werd eene groote schare den Heere toegevoegd.
25 En Bárnabas ging uit naar Tarsen, om Saulus te zoeken; en als hij hem gevonden had, bragt hij' hem te Antiochíë.
26 En het is geschied, dat zij een geheel jaar *samen* vergaderden in de gemeente, en eene groote schare leerden; en dat de discipelen eerst te Antiochíë Christenen genaamd werden.
27 En in dezelve dagen kwamen *eenige* profeten af van Jerúzalem te Antiochíë.
28 En een uit hen, met name A'gabus, stond op, en gaf te kennen door den Geest, dat er een groote hongersnood zou wezen over de geheele wereld; dewelke ook gekomen is onder den keizer Claudius.
29 En naar dat een iegelijk der discipelen vermogt, besloot, elk van hen, *iets* te zenden ten dienste der broederen, die in Judéa woonden.
30 Hetwelk zij ook deden, en zonden het tot de ouderlingen, door de hand van Bárnabas en Saulus.

HOOFDSTUK 12.

En omtrent denzelven tijd sloeg de koning Heródes de handen aan sommigen van de gemeente, om die kwalijk te handelen.
2 En hij doodde Jakobus, den broeder van Johannes, met het zwaard.
3 En toen hij zag, dat het den Joden behagelijk was, voer hij voort, om ook Petrus te vangen; (en het waren de dagen der ongehevelde *brooden*).
4 Denwelken ook gegrepen hebbende, hij in de gevangenis zette, en gaf *hem* over aan vier *wachten*, *elk* van vier krijgsknechten, om hem te bewaren, willende na het paasch*feest* hem voorbrengen voor het volk.
5 Petrus dan werd in de

gevangenis bewaard; maar van de gemeente werd een gedurig gebed tot God voor hem gedaan.

6 Toen hem nu Herodes zou voortbrengen, sliep Petrus dienzelven nacht tusschen twee krijgsknechten, gebonden met twee ketenen; en de wachters voor de deur bewaarden de gevangenis.

7 En ziet, een engel des Heeren stond daar, en een licht scheen in de woning, en slaande de zijde van Petrus, wekte hij hem op, zeggende: Sta haastelijk op. En zijne ketenen vielen af van de handen.

8 En de engel zeide tot hem: Omgord u, en bind uwe schoenzolen aan. En hij deed alzoo. En hij zeide tot hem: Werp uwen mantel om, en volg mij.

9 En uitgaande, volgde hij hem, en wist niet, dat het waarachtig was hetgeen door den engel geschiedde, maar hij meende, dat hij een gezigt zag.

10 En als zij door de eerste en tweede wacht gegaan waren, kwamen zij aan de ijzeren poort, die naar de stad leidt; dewelke van zelve hun geopend werd. En uitgegaan zijnde, gingen zij eene straat voort; en terstond scheidde de engel van hem.

11 En Petrus, tot zich zelven gekomen zijnde, zeide: Nu weet ik waarachtiglijk, dat de Heere zijnen engel uitgezonden heeft, en mij verlost heeft uit de hand van Herodes, en uit al de verwachting van het volk der Joden.

12 En als hij *alles* overlegd had, ging hij naar het huis van Maria, de moeder van Johannes, die toegenaamd was Markus, alwaar velen zamen vergaderd en biddende waren.

13 En als Petrus aan de deur van de voorpoort klopte, kwam eene dienstmaagd voor om te luisteren, met name Rhodé.

14 En zij, de stem van Petrus bekennende, deed van blijdschap de voorpoort niet open, maar liep naar binnen en boodschapte, dat Petrus voor *aan* de voorpoort stond.

15 En zij zeiden tot haar: Gij raast. Doch zij bleef er sterk bij, dat het alzoo was. En zij zeiden: Het is zijn engel.

16 Maar Petrus bleef kloppende; en als zij opengedaan hadden, zagen zij hem, en ontzetten zich.

17 En als hij hun met de hand gewenkt had, dat zij zwijgen zouden, verhaalde hij hun, hoe hem de Heere uit de gevangenis uitgeleid had, en zeide: Boodschapt dit aan Jakobus en de broederen. En hij uitgegaan zijnde, reisde naar eene andere plaats.

18 En als het dag was geworden, was er geene kleine beroerte onder de krijgsknechten, wat toch aan Pe-

trus mogt geschied zijn.
19 En als Heródes hem ge-
zocht had, en niet vond, en
de wachters regtelijk onder-
vraagd had, gebood hij, dat
zij weggeleid zouden worden.
En hij vertrok van Judéa naar
Cesaréa, en hield zich *aldaar*.
20 En Heródes had in den
zin tegen de Tyriërs en Si-
doniërs te krijgen; maar zij
kwamen eendragtelijk tot
hem, en Blastus, die des ko-
nings kamerling was, over-
reed hebbende, begeerden
vrede, omdat hun land ge-
spijzigd werd van des konings
land.
21 En op eenen gezetten
dag Heródes, een koninklijk
kleed aangedaan hebbende,
en op den regterstoel geze-
ten zijnde, deed eene rede
tot hen.
22 En het volk riep *hem*
toe: Eene stem Gods, en
niet eens menschen!
23 En van stonden aansloeg
hem een engel des Heeren,
daarom dat hij Gode de eere
niet gaf; en hij werd van
de wormen gegeten, en gaf
den geest.
24 En het woord Gods wies
en vermenigvuldigde.
25 Bárnabas nu en Saulus
keerden wederom van Jerû-
zalem, als zij de dienst vol-
bragt hadden, medegenomen
hebbende ook Johannes, die
toegenaamd werd Markus.

HOOFDSTUK 13.

EN er waren te Antiochië,
in de gemeente, die daar
was, eenige profeten en leer-
aars, namelijk Bárnabas, en
Simeon, genaamd Niger, en
Lucius van Cyréne, en Má-
nahen, die met Heródes den
viervorst opgevoed was, en
Saulus.
2 En als zij den Heere dien-
den, en vastten, zeide de
Heilige Geest: Zondert Mij
af beide Bárnabas en Saulus
tot het werk, waartoe Ik
hen geroepen heb.
3 Toen vastten en badenzij,
en hun de handen opgelegd
hebbende, lieten zij hen gaan.
4 Deze dan, uitgezonden
zijnde van den Heiligen
Geest, kwamen af tot Seleu-
cië, en van daar scheepten
zij af naar Cyprus.
5 En gekomen zijnde te
Sálamis, verkondigden zij
het woord Gods in de syna-
gogen der Joden; en zij had-
den ook Johannes tot eenen
dienaar.
6 En als zij het eiland door-
gegaan waren tot Pafos toe,
vonden zij eenen zekeren
toovenaar, eenen valschen
profeet, eenen Jood, wiens
naam was Bar-Jezus;
7 Welke was bij den stad-
houder Sergius Paulus, eenen
verstandigen man. Deze, Bár-
nabas en Saulus tot zich ge-
roepen hebbende, zocht zeer
het woord Gods te hooren.
8 Maar Elymas, de toove-
naar, (want alzoo wordt zijn
naam overgezet,) wederstond
hen, zoekende den stadhouder
van het geloof af te keeren.
9 Doch Saulus, (die ook

Paulus *genaamd is*) vervuld
met den Heiligen Geest, en
de oogen op hem houdende,
zeide :
10 O gij kind des duivels,
vol van alle bedrog, en van
alle arglistigheid, vijand van
alle geregtigheid! zult gij
niet ophouden te verkeeren
de regte wegen des Heeren?
11 En nu zie, de hand des
Heeren *is* tegen u, en gij zult
blind zijn, en de zon niet zien
voor eenen tijd. En van stonden
aan viel op hem donkerheid
en duisternis, en rondom
gaande zocht hij, die *hem* met
de hand mogten leiden.
12 Als de stadhouder zag
hetgeen geschied was, toen
geloofde hij, verslagen zijnde
over de leer des Heeren.
13 En Paulus, en die met
hem waren, van Pafos afgevaren
zijnde, kwamen te Perge,
eene stad in Pamfylië. Maar
Johannes, van hen scheidende,
keerde weder naar
Jeruzalem.
14 En zij, van Perge *het
land* doorgaande, kwamen te
Antiochië, *eene stad* in Pisidie;
en gegaan zijnde in de
synagoge, op den dag des
sabbats, zaten zij neder.
15 En na het lezen der wet
en der profeten, zonden de
oversten der synagoge tot
hen, zeggende: Mannen broeders!
indien er *eenig* woord
van vertroosting tot het volk
in u is, zoo spreekt.
16 En Paulus stond op, en
wenkte met de hand, en
zeide: Gij Israëlietische mannen,
en gij, die God vreest!
hoort toe.
17 De God van dit volk
Israël heeft onze vaderen uitverkoren,
en het volk verhoogd,
als zij vreemdelingen
waren in het land van Egypte,
en heeft hen met eenen hoogen
arm daaruit geleid.
18 En heeft omtrent den tijd
van veertig jaren hunne zeden
verdragen in de woestijn.
19 En zeven volken uitgeroeid
hebbende in het land
Kanaän, heeft Hij hun door
het lot het land derzelve
uitgedeeld.
20 En daarna omtrent vier
honderd en vijftig jaren,
gaf Hij *hun* rigters, tot op
Samuël, den profeet.
21 En van toen aan begeerden
zij eenen koning; en God
gaf hun Saul, den zoon van
Kis, eenen man uit den stam
van Benjamin, veertig jaren.
22 En dezen afgezet hebbende,
verwekte Hij hun David
tot eenen koning; denwelken
Hij ook getuigenis
gaf, en zeide: Ik heb gevonden
David, den *zoon* van
Jesse, eenen man naar mijn
hart, die al mijnen wil zal
doen.
23 Van het zaad dezes heeft
God Israël, naar de belofte,
verwekt den Zaligmaker Jezus;
24 Als Johannes eerst al
den volke Israëls, voor zijne
aankomst, gepredikt had den
doop der bekeering.
25 Doch als Johannes den
loop vervulde, zeide hij:

Wien meent gijlieden, dat ik ben? ik ben *de Christus* niet; maar ziet, hij komt na mij, wien ik niet waardig ben de schoenen *zijner* voeten te ontbinden.

26 Mannen broeders! kinderen van het geslacht Abrahams, en die onder u God vreezen! tot u is het woord dezer zaligheid gezonden.

27 Want die te Jeruzalem wonen, en hunne oversten, dezen niet kennende, hebben ook de stemmen der profeten, die op elken sabbat*dag* gelezen worden, *hem* veroordeelende, vervuld;

28 En geene oorzaak des doods vindende, hebben zij van Pilatus begeerd, dat hij zou gedood worden.

29 En als zij alles volbragt hadden, wat van hem geschreven was, namen zij *hem* af van het hout, en leiden *hem* in het graf.

30 Maar God heeft hem uit de dooden opgewekt.

31 Welke gezien is geweest, vele dagen lang, van degenen, die met hem opgekomen waren van Galiléa tot Jeruzalem, die zijne getuigen zijn bij het volk.

32 En wij verkondigen u de belofte, die tot de vaderen geschied is, dat *namelijk* God dezelve vervuld heeft, aan ons, hunne kinderen, als Hij Jezus verwekt heeft.

33 Gelijk ook in den tweeden psalm geschreven staat: Gij zijt mijn Zoon, heden heb Ik u gegenereerd.

34 En dat Hij hem uit de dooden heeft opgewekt, alzoo dat hij niet meer zal tot verderving keeren, heeft Hij aldus gezegd: Ik zal ulieden de weldadigheden Davids geven, die getrouw zijn.

35 Waarom hij ook in eenen anderen *psalm* zegt: Gij zult uwen Heilige niet *over*geven, om verderving te zien.

36 Want David, als hij in zijnen tijd den raad Gods gediend had, is ontslapen, en is bij zijne vaderen gelegd, en heeft wel verderving gezien.

37 Maar hij, dien God opgewekt heeft, heeft geene verderving gezien.

38 Zoo zij u dan bekend, mannen broeders! dat door dezen u vergeving der zonden verkondigd wordt;

39 En *dat* van alles, waarvan gij niet kondt geregtvaardigd worden door de wet van Mozes, door dezen een iegelijk, die gelooft, geregtvaardigd wordt.

40 Ziet dan toe, dat over ulieden niet kome hetgeen gezegd is in de profeten:

41 Ziet, gij verachters! en verwondert u, en verdwijnt: want Ik werk een werk in uwe dagen, een werk, hetwelk gij niet zult gelooven, zoo het u iemand verhaalt.

42 En als de Joden uitgegaan waren uit de synagoge, baden de Heidenen, dat tegen den naasten sabbat hun dezelfde woorden zouden gesproken worden.

43 En als de synagoge ge-
scheiden was, volgden vele
van de Joden en van de
godsdienstige Jodengenooten
Paulus en Barnabas; welke
tot hen spraken, en hen ver-
maanden te blijven bij de
genade Gods.
44 En op den volgenden
sabbat kwam bijna de ge-
heele stad zamen om het
woord Gods te hooren.
45 Doch de Joden, de scha-
ren ziende, werden met nij-
digheid vervuld, en weder-
spraken hetgeen van Paulus
gezegd werd, wedersprekende
en lasterende.
46 Maar Paulus en Barna-
bas, vrijmoedigheid gebrui-
kende, zeiden: Het was noo-
dig, dat eerst tot u het woord
Gods gesproken zou worden;
doch nademaal gij hetzelve
verstoot, en u zelven des
eeuwigen levens niet waar-
dig oordeelt, ziet, wij keeren
ons tot de Heidenen.
47 Want alzoo heeft ons de
Heere geboden, *zeggende:* Ik
heb u gesteld tot een licht
der Heidenen, opdat gij
zoudt zijn tot zaligheid, tot
aan het uiterste der aarde.
48 Als nu de Heidenen *dit*
hoorden, verblijdden zij zich,
en prezen het woord des Hee-
ren; en er geloofden zoo ve-
len, als er geordineerd waren
tot het eeuwige leven.
49 En het woord des Hee-
ren werd door het geheele
land uitgebreid.
50 Maar de Joden maakten
op de godsdienstige en eer-
lijke vrouwen, en de voor-
naamsten van de stad, en
verwekten vervolging tegen
Paulus en Barnabas, en wier-
pen ze uit hunne landpalen.
51 Doch zij schudden het
stof van hunne voeten af
tegen dezelve, en kwamen
te Iconium.
52 En de discipelen werden
vervuld met blijdschap en
met den Heiligen Geest.

HOOFDSTUK 14.

EN het geschiedde te Ico-
nium, dat zij te zamen
gingen in de synagoge der
Joden, en alzoo spraken, dat
eene groote menigte, beide
van Joden en Grieken, ge-
loofde.
2 Maar de Joden, die onge-
hoorzaam waren, verwekten
en verbitterden de zielen der
Heidenen tegen de broeders.
3 Zij verkeerden dan *aldaar*
eenen langen tijd, vrijmoe-
diglijk sprekende in den
Heere, die getuigenis gaf
aan het woord zijner genade,
en gaf, dat teekenen en
wonderen geschiedden door
hunne handen.
4 En de menigte der stad
werd verdeeld, en sommigen
waren met de Joden, en som-
migen met de apostelen.
5 En als er een oploop ge-
schiedde, beide van Heide-
nen en van Joden, met
hunne oversten, om hun
smaadheid aan te doen, en
hen te steenigen.
6 Zijn zij, *alles* overlegd
hebbende, gevlugt naar de

hen,gereinigd hebbende hunne harten door het geloof.
10 Nu dan, wat verzoekt gij God, om een juk op den hals der discipelen te leggen, hetwelk noch onze vaders, noch wij hebben kunnen dragen?
11 Maar wij gelooven, door de genade van den Heere Jezus Christus zalig te worden, op zulke wijze als ook zij.
12 En al de menigte zweeg stil, en zij hoorden Barnabas en Paulus verhalen, wat groote teekenen en wonderen God door hen onder de Heidenen gedaan had.
13 En nadat deze zwegen, antwoordde Jakobus, zeggende: Mannen broeders! hoort mij.
14 Simeon heeft verhaald, hoe God eerst de Heidenen heeft bezocht, om uit *hen* een volk aan te nemen voor zijnen naam.
15 En hiermede stemmen overeen de woorden der profeten, gelijk geschreven is:
16 Na dezen zal Ik wederkeeren, en wederopbouwen den tabernakel van David, die vervallen is, en hetgeen daarvan verbroken is, wederopbouwen, en Ik zal denzelven wederoprigten;
17 Opdat de overblijvende menschen den Heere zoeken, en al de Heidenen, over welke mijn naam aangeroepen is, spreekt de Heere, die dit alles doet.
18 Gode zijn al zijne werken van eeuwigheid bekend.
19 Daarom oordeel ik, dat men degenen, die uit de Heidenen zich tot God bekeeren, niet beroere;
20 Maar hun zal aanschrijven, dat zij zich onthouden van de dingen, die door de afgoden besmet zijn, en van hoererij, en van het verstikte, en van bloed.
21 Want Mozes heeft er van ouden tijden in elke stad, die hem prediken, en hij wordt op elken sabbat in de synagogen gelezen.
22 Toen heeft het den apostelen, en den ouderlingen, met de geheele gemeente, goed gedacht, *eenige* mannen uit zich te verkiezen, en met Paulus en Barnabas te zenden naar Antiochië: *namelijk* Judas, die toegenaamd wordt Barsabas, en Silas; mannen, die voorgangers waren onder de broeders.
23 En zij schreven door hen dit *navolgende*: De apostelen, en de ouderlingen, en de broeders *wenschen* den broederen uit de Heidenen, die in Antiochië, en Syrië, en Cilicië zijn, zaligheid.
24 Nademaal wij gehoord hebben, dat sommigen, die van ons uitgegaan zijn, u met woorden ontroerd hebben en uwe zielen wankelende gemaakt, zeggende, dat gij moet besneden worden, en de wet onderhouden; welken wij *dat* niet bevolen hadden;
25 Zoo heeft het ons eendragtelijk te zamen wijsde,

goed gedacht, *eenige* mannen
te verkiezen en tot u te
zenden, met onze geliefden,
Barnabas en Paulus,
26 Menschen, die hunne
zielen overgegeven hebben
voor den naam van onzen
Heere Jezus Christus:
27 Wij hebben dan Judas
en Silas gezonden, die ook
met den mond hetzelfde zullen
verkondigen.
28 Want het heeft den Heiligen
Geest en ons goed gedacht,
ulieden geen meerderen
last op te leggen dan
deze noodzakelijke dingen:
29 *Namelijk* dat gij u onthoudt
van hetgeen den afgoden
geofferd is, en van
bloed, en van het verstikte,
en van hoererij; van welke
dingen indien gij u zelven
wacht, zoo zult gij weldoen.
Vaart wel.
30 Deze dan, hun afscheid
ontvangen hebbende, kwamen
te Antiochië; en de menigte
vergaderd hebbende,
gaven zij den brief over.
31 En zij, *dien* gelezen hebbende,
verblijdden zich over
de vertroosting.
32 Judas nu en Silas, die
ook zelven profeten waren,
vermaanden de broeders met
vele woorden, en versterkten
hen.
33 En als zij *daar* eenen tijd
lang vertoefd hadden, lieten
hen de broeders *wederom* gaan
met vrede tot de apostelen.
34 Maar het dacht Silas
goed aldaar te blijven.
35 En Paulus en Barnabas
onthielden zich te Antiochië,
leerende en verkondigende,
met nog vele anderen, het
woord des Heeren.
36 En na eenige dagen zeide
Paulus tot Barnabas: Laat
ons nu wederkeeren, en bezoeken
onze broeders in elke
stad, in welke wij het woord
des Heeren verkondigd hebben,
hoe zij het hebben.
37 En Barnabas ried, dat
zij Johannes, die genaamd is
Markus, zouden medenemen.
38 Maar Paulus achtte billijk,
dat men dien niet zoude
medenemen, die van Pamfylië
af van hen was afgeweken,
en met hen niet was
gegaan tot het werk.
39 Er ontstond dan eene verbittering,
alzoo dat zij van
elkander gescheiden zijn, en
dat Barnabas Markus medenam,
en, naar Cyprus afscheepte;
40 Maar Paulus verkoos Silas,
en reisde heen, der genade
Gods van de broederen
bevolen zijnde.
41 En hij doorreisde Syrië
en Cilicië, versterkende de
gemeenten.

HOOFDSTUK 16.

EN hij kwam te Derbe en
Lystre. En ziet, aldaar
was een zeker discipel, met
name Timótheüs, zoon van
eene geloovige Joodsche
vrouw, maar van eenen griekschen
vader;
2 Welken *goede* getuigenis
gegeven werd van de broederen
te Lystre en Iconium.

3 Deze wilde Paulus dat
met hem zou reizen; en hij
nam en besneed hem, om der
Joden wil, die in die plaatsen
waren: want zij kenden
allen zijnen vader, dat hij
een Griek was.
4 En alzoo zij de steden
doorreisden, gaven zij hun
de verordeningen over, die
van de apostelen en de ouderlingen
te Jeruzalem goed gevonden
waren, om *die* te onderhouden.
5 De gemeenten dan werden
bevestigd in het geloof,
en werden dagelijks overvloediger
in getal.
6 En als zij Frygië, en het
land van Galatië doorreisd
hadden, werden zij van den
Heiligen Geest verhinderd
het woord in Azië te spreken.
7 *En* aan Mysië gekomen
zijnde poogden zij naar Bithynië
te reizen; en de Geest
liet het hun niet toe.
8 En zij, Mysië voorbijgereisd
zijnde, kwamen af tot
Tróas.
9 En van Paulus werd in
den nacht een gezigt gezien:
er was een macedónisch man
staande, die hem bad en
zeide: Kom over in Macedónië,
en help ons.
10 Als hij nu dit gezigt gezien
had, zoo zochten wij
terstond naar Macedónië te
reizen, besluitende *daaruit*,
dat ons de Heere geroepen
had, om denzelven het evangelie
te verkondigen.
11 Van Tróas dan afgevaren
zijnde, liepen wij regt naar
Samothráce, en den volgenden
dag naar Neápolis.
12 En van daar naar Filippi,
welke is de eerste stad van
dit deel van Macedónië, eene
kolonie. En wij onthielden
ons in die stad eenige
dagen.
13 En op den dag des sabbats
gingen wij buiten de
stad aan de rivier, waar het
gebed plagt te geschieden;
en nedergezeten zijnde, spraken
wij tot de vrouwen, die
zamengekomen waren.
14 En eene zekere vrouw,
met name Lydia, eene purperverkoopster,
van de stad
Thyatira, die God diende,
hoorde *ons;* welker hart de
Heere heeft geopend, dat
zij acht nam op hetgeen van
Paulus gesproken werd.
15 En als zij gedoopt was,
en haar huis, bad zij *ons*,
zeggende: Indien gij hebt
geoordeeld, dat ik den Heere
getrouw ben, zoo komt in
mijn huis en blijft er. En
zij dwong ons.
16 En het geschiedde, als
wij tot het gebed heengingen,
dat eene zekere dienstmaagd,
hebbende eenen waarzeggenden
geest, ons ontmoette,
welke haren heeren
groot gewin toebragt met
waarzeggen.
17 Dezelve volgde Paulus
en ons achterna, en riep,
zeggende: Deze menschen
zijn dienstknechten Gods des
Allerhoogsten, die ons den
weg der zaligheid verkondigen.

18 En dit deed zij vele dagen lang. Maar Paulus, *daarover* ontevreden zijnde, keerde zich om, en zeide tot den geest: Ik gebied u in den naam van Jezus Christus, dat gij van haar uitgaat. En hij ging uit terzelfder ure.

19 Als nu de heeren van dezelve zagen, dat de hoop hunns gewins weg was, grepen zij Paulus en Silas, en trokken hen naar de markt voor de oversten.

20 En als zij hen tot de hoofdmannen gebragt hadden, zeiden zij: Deze menschen beroeren onze stad, daar zij Joden zijn.

21 En zij verkondigen zeden, die ons niet geoorloofd zijn aan te nemen noch te doen, alzoo wij Romeinen zijn.

22 En de schare stond gezamenlijk tegen hen op; en de hoofdmannen, hun de kleederen afgescheurd hebbende, bevalen hen te geeselen.

23 En als zij hun vele slagen gegeven hadden, wierpen zij hen in de gevangenis, en geboden den stokbewaarder, dat hij hen zekerlijk bewaren zou.

24 Dewelke, zulk een gebod ontvangen hebbende, wierp hen in den binnensten kerker, en verzekerde hunne voeten in den stok.

25 En omtrent den middernacht baden Paulus en Silas, en zongen Gode lofzangen; en de gevangenen hoorden naar hen.

26 En er geschiedde snellijk eene groote aardbeving, alzoo dat de fondamenten des kerkers bewogen werden; en terstond werden al de deuren geopend, en de banden van allen werden los.

27 En de stokbewaarder, wakker geworden zijnde, en ziende de deuren der gevangenis geopend, trok een zwaard, en zou zich zelven omgebragt hebben, meenende, dat de gevangenen ontvloden waren.

28 Maar Paulus riep met groote stem, zeggende: Doe u zelven geen kwaad; want wij zijn allen hier.

29 En als hij licht geëischt had, sprong hij in, en werd zeer bevende, en viel voor Paulus en Silas neder *aan de voeten*.

30 En hen buiten gebragt hebbende, zeide hij: *lieve* heeren! wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?

31 En zij zeiden: Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis.

32 En zij spraken tot hem het woord des Heeren, en tot allen, die in zijn huis waren.

33 En hij nam hen tot zich in dezelve ure des nachts, en wiesch *hen* van de striemen; en hij werd terstond gedoopt, en al de zijnen.

34 En hij bragt hen in zijn huis, en zette *hun* de tafel voor, en verheugde zich, dat hij met al zijn huis aan God geloovig geworden was.

35 En als het dag geworden
was, zonden de hoofdmannen
de stadsdienaars, zeggende:
Laat die menschen los.
36 En de stokbewaarder
boodschapte deze woorden
aan Paulus, *zeggende:* De
hoofdmannen hebben gezon-
den, dat gij zoudt losgelaten
worden; gaat dan nu uit,
en reist heen in vrede.
37 Maar Paulus zeide tot
hen: Zij hebben ons, die
Romeinen zijn, onveroor-
deeld in het openbaar gegee-
seld, en in de gevangenis
geworpen, en werpen zij ons
nu heimelijk daaruit? Niet
alzoo; maar dat zij zelven
komen, en ons uitleiden.
38 En de stadsdienaars
boodschapten deze woorden
wederom den hoofdmannen;
en zij werden bevreesd,
hoorende, dat zij Romeinen
waren.
39 En zij, komende, baden
hen, en als zij hen uitgeleid
hadden, begeerden zij, dat
zij uit de stad gaan zouden.
40 En uitgegaan zijnde uit
de gevangenis, gingen zij in
tot Lydia; en de broeders
gezien hebbende, vertroost-
ten zij deselve, en gingen
uit de *stad.*

HOOFDSTUK 17.

EN door Amfípolis en
Apollónia *hunnen* weg
genomen hebbende, kwamen
zij te Thessalonica, alwaar
eene synagoge der Joden was.
2 En Paulus, gelijk hij ge-
woon was, ging tot hen in,
en drie sabbaten lang han-
delde hij met hen uit de
Schriften,
3 *Dezelve* openende, en
voor *oogen* stellende, dat de
Christus moest lijden en op-
staan uit de dooden, en dat
deze Jezus is de Christus,
dien ik, *zeide hij,* ulieden
verkondig.
4 En sommigen uit hen ge-
loofden, en werden Paulus
en Silas toegevoegd, en
van godsdienstige Grieken
eene groote menigte, en van
de voornaamste vrouwen
niet weinige.
5 Maar de Joden, die onge-
hoorzaam waren, *dit* benij-
dende, namen tot zich eenige
booze mannen uit de markt-
boeven, en maakten, dat het
volk te hoop liep, en beroer-
den de stad; en op het huis
van Jason aanvallende, zoch-
ten zij hen tot het volk te
brengen.
6 En als zij hen niet von-
den, trokken zij Jason en
eenige broeders voor de over-
sten der stad, roepende:
Deze, die de wereld in roer
hebben gesteld, zijn ook hier
gekomen.
7 Welke Jason in *zijn huis*
genomen heeft; en alle dezen
doen tegen de geboden des
keizers, zeggende, dat er een
andere koning is, *namelijk*
Jezus.
8 En zij beroerden de scha-
re, en de oversten der stad,
die dit hoorden.
9 Doch als zij van Jason
en de anderen vergenoeging

ontvangen hadden, lieten zij hen gaan.

10 En de broeders zonden terstond des nachts Paulus en Silas weg naar Beréa; welke, daar gekomen zijnde, gingen heen naar de synagoge der Joden.

11 En deze waren edeler, dan die te Thessalonica waren, *als* die het woord ontvingen met alle toegenegenheid, onderzoekende dagelijks de Schriften, of deze dingen alzoo waren.

12 Velen dan uit hen geloofden, en van de grieksche eerlijke vrouwen en van de mannen niet weinige.

13 Maar als de Joden van Thessalonica verstonden, dat het woord Gods ook te Beréa van Paulus verkondigd werd, kwamen zij ook daar en bewogen de scharen.

14 Doch de broeders zonden toen van stonden aan Paulus weg, en hij ging als naar de zee; maar Silas en Timótheüs bleven aldaar.

15 En die Paulus geleidden, bragten hem tot Athéne toe.; en als zij bevel gekregen hadden aan Silas en Timótheüs, dat zij op het spoedigste tot hem zouden komen, vertrokken zij.

16 En terwijl Paulus hen te Athéne verwachtte, werd zijn geest in hem ontstoken, ziende, dat de stad zoo zeer afgodisch was.

17 Hij handelde dan in de synagoge met de Joden, en met degenen, die godsdienstig waren, en op de markt alle dagen met degenen, die *hem* voorkwamen.

18 En sommigen van de epicuréïsche en stoïsche wijsgeeren streden met hem; en sommigen zeiden: Wat wil toch deze klapper zeggen? maar anderen *zeiden:* Hij schijnt een verkondiger te zijn van vreemde goden; omdat hij hun Jezus en de opstanding verkondigde.

19 En zij namen hem, en bragten *hem* op de *plaats, genaamd* Areópagus, zeggende: Kunnen wij *niet* weten, welke deze nieuwe leer zij, daar gij van spreekt?

20 Want gij brengt eenige vreemde dingen voor onze ooren; wij willen dan weten, wat toch dit zijn wil.

21 (Die van Athéne nu allen, en de vreemdelingen, die zich daar onthielden, besteedden *hunnen* tijd tot niets anders, dan om wat nieuws te zeggen en te hooren.)

22 En Paulus, staande in het midden van de *plaats, genaamd* Areópagus, zeide: Gij mannen van Athéne! ik bemerk, dat gij allezins gelijk als godsdienstiger zijt.

23 Want *de stad* doorgaande, en aanschouwende uwe heiligdommen, heb ik ook een altaar gevonden, op hetwelk een opschrift stond: DEN ONBEKENDEN GOD. Dezen dan, dien gij niet kennende dient, verkondig ik ulieden.

24 De God, die de wereld

gemaakt heeft en alles wat
daarin is, deze zijnde een
Heere des hemels en der
aarde, woont niet in tempe-
len met handen gemaakt ;
25 En wordt ook van men-
schenhanden niet gediend,
als iets behoevende,alzoo Hij
zelf allen het leven, en den
adem, en alle dingen geeft.
26 En heeft uit eenen bloede
het gansche geslacht der
menschen gemaakt, om op
den geheelen aardbodem te
wonen, bescheiden hebbende
de tijden te voren verordend,
en de bepalingen van hunne
woning ;
27 Opdat zij den Heere zou-
den zoeken, of zij Hem im-
mers tasten en vinden mog-
ten ; hoewel Hij niet verre
is van een' iegelijk van ons.
28 Want in Hem leven wij,
en bewegen ons, en zijn wij ;
gelijk ook eenigen van uwe
poëten gezegd hebben: Want
wij zijn ook zijn geslacht.
29 Wij dan, zijnde Gods
geslacht, moeten niet mee-
nen, dat de Godheid goud,
of zilver, of steen gelijk zij,
welke door menschenkunst
en bedenking gesneden zijn.
30 God dan, de tijden der
onwetendheid overgezien
hebbende, verkondigt nu al-
len menschen alom, dat zij
zich bekeeren.
31 Daarom dat Hij eenen
dag gesteld heeft, op welken
Hij den aardbodem regtvaar-
diglijk zal oordeelen, door
eenen man, dien Hij *daartoe*
verordend heeft, verzekering
daarvan doende aan allen,
dewijl Hij hem uit de doo-
den opgewekt heeft.
32 Als zij nu van de op-
standing der dooden hoorden,
spotten sommigen *daarmede*;
en sommigen zeiden: Wij
zullen u wederom hiervan
hooren.
33 En alzoo is Paulus uit
het midden van hen wegge-
gaan.
34 Doch sommige mannen
hingen hem aan, en geloof-
den;onder welke was ookDio-
nysius,de Areópagiet,en eene
vrouw, met name Dámaris,
en andere met dezelve.

HOOFDSTUK 18.

EN na dezen scheidde Pau-
lus van Athéne,en kwam
te Corinthe.
2 En vond eenen zekeren
Jood, met name A'quilla, van
geboorte uit Pontus, die on-
langs van Itálië gekomen
was, en Priscilla zijnevrouw,
(omdat Claudius bevolenhad,
dat al de Joden uit Rome
vertrekken zouden) en bij
ging tot hen ;
3 En omdat hij van het-
zelfde handwerk was, bleef
hij bij hen, en wrocht: want
zij waren tentenmakers van
handwerk.
4 En hij handelde op el-
ken sabbat in de synagoge,
en bewoog *tot het geloof* Jo-
den en Grieken.
5 En als Silas en Timótheüs
van Macedónië afgekomen
waren, werd Paulus door den
Geest gedrongen, betuigende

den Joden, dat Jezus is de Christus.
6 Maar als zij wederstonden en lasterden, schudde hij *zijne* kleederen af, en zeide tot hen: Uw bloed *zij* op uw hoofd; ik ben rein; *en* van nu voortaan zal ik tot de Heidenen heengaan.
7 En van daar gegaan zijnde, kwam hij in het huis van eenen *man*, met name Justus, die God diende, wiens huis paalde aan de synagoge.
8 En Crispus, de overste der synagoge, geloofde aan den Heere met geheel zijn huis; en velen van de Corinthiërs, *hem* hoorende, geloofden, en werden gedoopt.
9 En de Heere zeide tot Paulus door een gezigt in den nacht: Zijt niet bevreesd, maar spreek en zwijg niet.
10 Want ik ben met u, en niemand zal *de hand* aan u leggen, om u kwaad te doen: want ik heb veel volks in deze stad.
11 En hij onthield zich *aldaar* een jaar en zes maanden, leerende onder hen het woord Gods.
12 Maar als Gallio stadhouder van Achája was, stonden de Joden eendragtelijk tegen Paulus op, en bragten hem voor den regterstoel,
13 Zeggende: Deze raadt den menschen aan, dat zij God zouden dienen tegen de wet.
14 En als Paulus *zijnen* mond zou opendoen, zeide Gallio tot de Joden: Zoo er eenig ongelijk, of kwaad stuk *begaan* ware, o Joden! zoo zou ik met reden uliëden verdragen.
15 Maar indien er geschil is over een woord, en namen, en *over* de wet, die onder u is, zoo zult gij zelven toezien: want ik wil over deze dingen geen regter zijn.
16 En hij dreef hen weg van den regterstoel.
17 Maar alde Grieken namen Sósthenes, den overste der synagoge, en sloegen *hem* voor den regterstoel: en Gallio trok zich geen van deze dingen aan.
18 En als Paulus er nog vele dagen gebleven was, nam hij afscheid van de broederen, en scheepte van daar, naar Syrië; en Priscilla en A'quila met hem, *zijn* hoofd te Kenchreën geschoren hebbende, want hij had eene gelofte *gedaan*.
19 En hij kwan to Efeze aan, en liet hen aldaar: maar hij ging in de synagoge, en handelde met de Joden.
20 En als zij baden, dat hij langer bij hen blijven zoude, bewilligde hij het niet;
21 Maar hij nam afscheid van hen, zeggende: Ik moet ganschelijk het toekomende feest te Jerûzalem houden; doch ik zal tot u wederkeeren, zoo God wil. En hij voer weg van Éfeze.
22 En als hij te Cesaréá was gekomen, ging hij op-

naar Jerúzalem, en de gemeente gegroet hebbende, ging hij af naar Antiochië.

23 En als hij *aldaar* eenigen tijd geweest was, ging hij weg, en doorreisde vervolgens het land van Galátië en Frygië, versterkende al de discipelen.

24 En een zeker Jood, met name Apollos, van geboorte een Alexandriër, een welsprekend man, kwam te Éfeze, magtig zijnde in de Schriften.

25 Deze was in den weg des Heeren onderwezen; en vurig zijnde van geest, sprak hij en leerde naarstiglijk de zaken des Heeren, wetende alleenlijk den doop van Johannes.

26 En deze begon vrijmoediglijk te spreken in de synagoge. En als hem A'quila en Priscilla gehoord hadden, namen zij hem tot zich, en leiden hem den weg Gods bescheidenlijker uit.

27 En als hij wilde naar Achaje reizen, de broeders, *hem* vermaand hebbende, schreven aan de discipelen, dat zij hem ontvangen zouden; welke, daar gekomen zijnde, heeft veel toegebragt aan degenen, die geloofden door de genade.

28 Want hij overtuigde de Joden met grooten ernst in het openbaar, bewijzende door de Schriften, dat Jezus de Christus was.

HOOFDSTUK 19.

EN het geschiedde, terwijl Apollos te Corinthe was, dat Paulus de bovenste deelen *des lands* doorreisd hebbende, te Éfeze kwam; en eenige discipelen *aldaar* vindende,

2 Zeide hij tot hen: Hebt gij den Heiligen Geest ontvangen, als gij geloofd hebt? En zij zeiden tot hem: Wij hebben zelfs niet gehoord, of er een Heilige Geest is.

3 En hij zeide tot hen: Waarin zijt gij dan gedoopt? En zij zeiden: In den doop van Johannes.

4 Maar Paulus zeide: Johannes heeft wel gedoopt den doop der bekeering, zeggende tot het volk, dat zij gelooven zouden in dengenen, die na hem kwam, dat is in Christus Jezus.

5 En die *hem* hoorden, werden gedoopt in den naam van den Heere Jezus.

6 En als Paulus hun de handen opgelegd had, kwam de Heilige Geest op hen; en zij spraken met *vreemde* talen, en profeteerden.

7 En alle dezen waren omtrent twaalf mannen.

8 En hij ging in de synagoge, en sprak vrijmoediglijk, drie maanden lang *met hen* handelende, en *hun* aanradende de zaken van het koningrijk Gods.

9 Maar als sommigen verhard werden, en ongehoorzaam waren, kwaad sprekende van den weg *des Heeren* voor de menigte, week hij van hen, en scheidde de discipelen af, dagelijks han-

-delende in de school van
zekeren Tyrannus.
10 En dit geschiedde twee
jaren lang, alzoo dat allen,
die in Azië woonden, het
woord van den Heere Jezus
hoorden, beide Joden en
Grieken.
11 En God deed ongewone
krachten door de handen van
Paulus;
12 Alzoo dat ook van zijnlijf
op de kranken gedragen wer-
den de zweetdoeken of gor-
deldoeken, en dat de ziekten
van hen weken, en de booze
geesten van hen uitvoeren.
13 En sommigen van de
omzwevende Joden, zijnde
duivel bezweerders, hebben
zich onderwonden den naam
van den Heere Jezus te noe-
men over degenen, die booze
geesten hadden, zeggende:
Wij bezweren u bij Jezus,
dien Paulus predikt!
14 *Deze* nu waren zekere
zeven zonen van Sceva, een'
Joodschen overpriester, die
dit deden.
15 Maar de booze geest ant-
woordende, zeide; Jezus ken
ik, en Paulus weet ik; maar
gijlieden, wie zijt gij?
16 En de mensch, in wel-
ken de booze geest was,
sprong op hen, en hen meester
ter geworden zijnde, kreeg
de overhand tegen hen, al-
zoo dat zij naakt en gewond
uit dat huis ontvloden.
17 En dit werd allen be-
kend, beide Joden en Grie-
ken, die te Éfeze woonden;
en er viel eene vreeze over
hen allen, en de naam van
den Heere Jezus werd groot
gemaakt.
18 En velen dergenen, die
geloofden, kwamen, belij-
dende en verkondigende
hunne daden.
19 Velen ook dergenen, die
ijdele *kunsten* gepleegd had-
den, bragten de boeken bij-
een, en verbrandden ze in
aller tegenwoordigheid; en
berekenden de waarde der-
zelve, en bevonden vijftig
duizend zilveren *penningen*.
20 Alzoo wies het woord
des Heeren met magt, en
nam de overhand.
21 En als deze dingen vol-
bragt waren, nam Paulus
voor in den geest, Macedó-
nië en Achaje doorgegaan
hebbende, naar Jeruzalem
te reizen, zeggende: Nadat
ik aldaar zal geweest zijn,
moet ik ook Rome zien.
22 En als hij naar Mace-
dónië gezonden had twee van
degenen, die hem dienden,
namelijk Timótheüs en Eras-
tus, bleef hij zelf eenen tijd
lang in Azië.
23 Maar op dienzelven tijd
ontstond er geene kleine be-
roerte, van wege den weg
des Heeren.
24 Want een, met name
Demétrius, een zilversmid,
die *kleine* zilveren tempelen
van Diána maakte, bragt dien
van die kunst geen klein ge-
win toe.
25 Welke hij zamenverga-
derd hebbende, met de hand-
werkers van dergelijke din-

gen, zeide: Mannen! gij weet, dat wij uit dit gewin onze welvaart hebben;

26 En gij ziet en hoort, dat deze Paulus veel volks, niet alleen van Éfeze, maar ook bijna van geheel Azië, overreed en afgekeerd heeft, zeggende, dat het geene goden zijn, die met handen gemaakt worden.

27 En wij zijn niet alleen in gevaar, dat dit deel in verachting kome, maar dat ook de tempel van de groote godin Diána als niets geacht zal worden, en dat ook hare majesteit zal te ondergaan, aan welke gansch Azië, en de *geheele* wereld godsdienst bewijst.

28 Als zij nu *dit* hoorden, werden zij vol van toornigheid, en riepen, zeggende: Groot is de Diána der Éfezeren!

29 En de geheele stad werd vol verwarring, en zij liepen met een gedruisch eendragtelijk naar de schouwplaats, met zich trekkende Gajus en Aristarchus, Macedóniërs, medgezellen van Paulus op de reis.

30 En als Paulus tot het volk wilde ingaan, lieten het hem de discipelen niet toe.

31 En sommigen ook der oversten van Azië, die hem vrienden waren, zonden tot hem, en baden, dat hij zich zelven op de schouwplaats niet zou begeven.

32 Zij riepen dan *de eene dit*, de andere wat anders: want de vergadering was verward, en het meerder *deel* wist niet, om wat oorzaak zij zamengekomen waren.

33 En zij deden Alexander uit de schare voorkomen, alzoo hem de Joden voortstieten. En Alexander gewenkt hebbende met de hand, wilde hij het volk verantwoording doen.

34 Maar als zij verstonden, dat hij een Jood was, werd er eene stem van allen, roepende omtrent twee uren lang: Groot is de Diána der Éfezeren!

35 En als de *stads*schrijver de schare gestild had, zeide hij: Gij mannen van Éfeze! wat mensch is er toch, die niet weet, dat de stad der Éfezeren de kerkbewaarster zij van de groote godin Diána, en van *het beeld*, dat uit den hemel gevallen is?

36 Dewijl dan deze dingen onwedersprekelijk zijn, zoo is het behoorlijk, dat gij stil zijt, en niets onbedachts doet.

37 Want gij hebt deze mannen *hier* gebragt, die noch kerkroovers zijn, noch uwe godin lasteren.

38 Indien dan nu Demétrius, en die met hem van de kunst zijn, tegen iemand eenige zaak hebben, de regtdagen worden gehouden, en er zijn stadhouders; laat hen elkander verklagen.

39 En indien gij iets van andere dingen verzoekt, dat

zal in ééne wettelijke ver-
gadering beslecht worden.
40 Want wij staan in ge-
vaar, dat wij van oproer
zullen verklaagd worden om
den dag van heden, alzoo
er geene oorzaak is, waardoor
wij redan zullen kunnen ge-
ven van dezen oploop. En
dit gezegd hebbende, liet hij
de vergadering gaan.

HOOFDSTUK 20.

NADAT nu het oproer ge-
stild was, Paulus, de
discipelen tot zich geroepen
en gegroet hebbende, ginguit
om naar Macedónië te reizen.
2 En als hij die deelen
doorreisd, en hen met vele
redenen vermaand had,
kwam hij in Griekenland.
3 En als hij *aldaar* drie
maanden overgebragt had,
en hem van de Joden lagen
gelegd werden, als hij naar
Syrië zoude varen, zoo werd
hij van zin weder te keeren
door Macedónië.
4 En hem vergezelschapte
tot in Azië Sópater van Be-
réa; en van de Thessaloni-
censen Aristarchus en Se-
cundus; en Gajus van Derbe,
en Timótheüs; en van die
van Azië Tychicus en Tró-
fimus.
5 Deze vooraf heengegaan
zijnde, wachtten ons te Tróas.
6 Wij nu scheepten af van
Filippi na de dagen der on-
gehevelde *brooden*, en kwa-
men in vijf dagen bij hen
te Tróas, alwaar wij ons ze-
ven dagen onthielden.
7 En op den eersten *dag*
der week, als de discipelen
bijeengekomen waren om
brood te breken, handelde
Paulus met hen, zullende
des anderen daags verreizen;
en hij strekte *zijne* rede uit
tot den middernacht.
8 En er waren vele lichten
in de opperzaal, waar zij
vergaderd waren.
9 En een zeker jongeling,
met name Eútychus, zat in
het venster, en met eenen
diepen slaap overvallen zijn-
de, alzoo Paulus lang *tot hen*
sprak, door den slaap neder-
stortende, viel van de derde
zoldering nederwaarts, en
werd dood opgenomen.
10 Doch Paulus, afgeko-
men zijnde, viel op hem, en
hem omvangende, zeide hij:
Weest niet beroerd, want
zijne ziel is in hem.
11 En als hij *weder* boven
gegaan was, en brood ge-
broken en *wat* gegeten had,
en lang, tot den dageraad
toe, met hen gesproken had,
vertrok hij alzoo.
12 En zij bragten den knecht
levende, en waren boven
mate vertroost.
13 Maar wij, vooruit naar
het schip gegaan zijnde, voe-
ren af naar Assus, waar wij
Paulus zouden innemen:
want hij had het alzoo be-
volen, en hij zou zelf te voet
gaan.
14 En als hij zich te Assus
bij ons gevoegd had, namen
wij hem in, en kwamen te
Mityléne.

15 En van daar afgescheept zijnde, kwamen wij den volgenden *dag* tegen Chios over, en des anderen *daags* leiden wij aan te Samos, en bleven te Trogyllion, en den *dag* daaraan kwamen wij te Miléte.

16 Want Paulus had voorgenomen Éfeze voorbij te varen, opdat hij niet den tijd in Azië zou verslijten: want hij spoedde zich, om (zoo het hem mogelijk ware) op den pinksterdag te Jerûzalem te zijn.

17 Maar hij zond van Miléte naar Éfeze, en hij ontbood de ouderlingen der gemeente.

18 En als zij tot hem gekomen waren, zeide hij tot hen: Gijlieden weet, van den eersten dag af dat ik in Azië ben aangekomen, hoe ik bij u den ganschen tijd geweest ben;

19 Dienende den Heere met alle ootmoedigheid, en vele tranen, en verzoekingen, die mij overkomen zijn door de lagen der Joden:

20 Hoe ik niets achtergehouden heb van hetgeen nuttig was, dat ik u niet zou verkondigd en u geleerd hebben, in het openbaar en bij de huizen;

21 Betuigende, beide Joden en Grieken, de bekeering tot God en het geloof in onzen Heere Jezus Christus.

22 En nu ziet, ik gebonden zijnde door den Geest, reis naar Jerûzalem, niet wetende, wat mij daar ontmoeten zal;

23 Dan dat de Heilige Geest van stad tot stad betuigt, zeggende, dat mij banden en verdrukkingen aanstaande zijn.

24 Maar ik acht op geen ding, noch houd mijn leven dierbaar voor mij zelven, opdat ik mijnen loop met blijdschap mag volbrengen, en de dienst, welke ik van den Heere Jezus ontvangen heb, om te betuigen het evangelie der genade Gods.

25 En nu ziet, ik weet, dat gij allen, waar ik doorgegaan ben, predikende het koningrijk Gods, mijn aangezigt niet meer zien zult.

26 Daarom betuig ik ulieden op dezen huidigen dag, dat ik rein ben van het bloed van u allen.

27 Want ik heb niet achtergehouden, dat ik u niet zou verkondigd hebben al den raad Gods.

28 Zoo hebt dan acht op u zelven, en op de geheele kudde, over dewelke u de Heilige Geest tot opzieners gesteld heeft, om de gemeente Gods te weiden, welke Hij verkregen heeft door zijn eigen bloed.

29 Want dit weet ik, dat na mijn vertrek zware wolven tot u inkomen zullen, die de kudde niet sparen;

30 En uit u zelven zullen mannen opstaan, sprekende verkeerde dingen, om de dis-

discipelen af te trekken achter zich.
31 Daarom waakt, en gedenkt, dat ik drie jaren *lang* nacht en dag, niet opgehouden heb een' iegelijk met tranen te vermanen.
32 En nu, broeders! ik beveel u Gode, en den woorde zijner genade, die magtig is *u* op te bouwen, en u een erfdeel te geven onder al de geheiligden.
33 Ik heb niemands zilver, of goud, of kleeding begeerd.
34 En gij zelven weet, dat deze handen tot mijne nooddruft, en dergenen, die met mij waren, gediend hebben.
35 Ik heb u in alles getoond, dat men, alzoo arbeidende, de zwakken moet opnemen, en gedenken aan de woorden van den Heere Jezus, dat hij gezegd heeft: Het is zaliger te geven, dan te ontvangen.
36 En als hij dit gezegd had, heeft hij nederknielende met hen allen gebeden.
37 En er werd een groot geween van *hen* allen; en zij, vallende om den hals van Paulus, kusten hem;
38 Zeer bedroefd zijnde, allermeest over het woord, dat hij gezegd had, dat zij zijn aangezigt niet meer zien zouden; en zij geleidden hem naar het schip.

HOOFDSTUK 21.

EN als het geschiedde, dat wij van hen gescheiden en afgevaren waren, zoo liepen wij regt uit en kwamen te Côs, en den *dag* daaraan te Rhodus, en van daar te Pátara.
2 En een schip gevonden hebbende, dat naar Fenicië overvoer, gingen wij er in, en voeren af.
3 En als wij Cyprus in het gezigt gekregen, en dat aan de linkerhand gelaten hadden, voeren wij naar Syrie, en kwamen aan te Tyrus; want het schip zoude aldaar den last ontladen.
4 En de discipelen gevonden hebbende, bleven wij daar zeven dagen; dewelke tot Paulus zeiden door den Geest, dat hij niet zou opgaan naar Jeruzalem.
5 Toen het nu geschiedde, dat wij deze dagen overgebragt hadden, gingen wij uit, en reisden *voort*; en zij geleidden ons allen met vrouwen en kinderen tot buiten de stad; en aan den oever nederknielende, hebben wij gebeden.
6 En als wij elkander gegroet hadden, gingen wij in het schip; maar zijlieden keerden wederom, *elk* naar het zijne.
7 Wij nu, de scheepvaart volbragt hebbende van Tyrus, kwamen aan te Ptolemaïs, en de broeders gegroet hebbende, bleven eenen dag bij hen.
8 En des anderen *daags*, Paulus en wij, die met hem waren, gingen van daar en kwamen te Cesaréa; en ge-

gaan zijnde in het huis van Filippus, den evangelist, (die *een* was van de zeven) bleven wij bij hem.
9 Deze nu had vier dochters, *nog* maagden, die profeteerden.
10 En als wij *daar* vele dagen gebleven waren, kwam er een zeker prefeet af van Judéa, met name A'gabus;
11 En hij kwam tot ons, en nam den gordel van Paulus, en zich zelven handen en voeten gebonden hebbende, zeide: Dit zegt de Heilige Geest: Den man, wiens deze gordel is, zullen de Joden alzoo te Jerûzalem binden, en overleveren in de handen der Heidenen.
12 Als wij nu dit hoorden, baden beide wij en die van die plaats waren, dat hij niet zou opgaan naar Jerûzalem.
13 Maar Paulus antwoordde: Wat doet gij, dat gij weent, en mijn hart week maakt? want ik ben bereid, niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jerûzalem voor den naam van den Heere Jezus.
14 En als hij zich niet liet afraden, hielden wij ons tevreden, zeggende: De wil des Heeren geschiede.
15 En na die dagen maakten wij ons gereed, en gingen op naar Jerûzalem.
16 En met ons gingen ook *sommigen* der discipelen van Cesaréa, leidende *met zich* eenen zekeren Mnason, van Cyprus, een' ouden discipel, bij denwelken wij zouden te huis liggen.
17 En als wij te Jerûzalem gekomen waren, ontvingen ons de broeders blijdelijk.
18 En den volgenden *dag* ging Paulus met ons in tot Jakobus; en al de ouderlingen waren daar gekomen.
19 En als hij hen gegroet had, verhaalde hij van stuk tot stuk, wat God onder de Heidenen door zijne dienst gedaan had.
20 En zij, *dat* gehoord hebbende, loofden den Heere, en zeiden tot hem: Gij ziet, broeder! hoe vele duizenden van Joden er zijn, die gelooven; en zij zijn allen ijveraars van de wet.
21 En zij zijn aangaande u berigt, dat gij al de Joden, die onder de Heidenen zijn, leert van Mozes afvallen, zeggende, dat zij de kinderen niet zouden besnijden, noch naar de wijze *der wet* wandelen.
22 Wat is er dan *te doen?* Het is gansch noodig, dat de menigte zamenkome: want zij zullen hooren, dat gij gekomen zijt.
23 Doe dan hetgeen wij u zeggen: wij hebben vier mannen, die eene gelofte gedaan hebben.
24 Neem dezen tot u, en heilig u met hen, en doe de onkosten nevens hen, opdat zij het hoofd bescheren mogen; en allen mogen weten, dat er niets is aan'

hetgeen, waarvan zij, aangaande u, berigt zijn; maar *dat* gij *alzoo* wandelt, dat gij ook zelf de wet onderhoudt.
25 Doch van de Heidenen, die gelooven, hebben wij geschreven en goed gevonden, dat zij niets dergelijks zouden onderhouden, dan dat zij zich wachten van hetgeen den afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij.
26 Toen nam Paulus de mannen met zich, en den dag daaraan met hen geheiligd zijnde, ging hij in den tempel, en verkondigde, dat de dagen der heiliging vervuld waren, *blijvende daar*, totdat voor een' iegelijk van hen de offerande opgeofferd was.
27 Als nu de zeven dagen zouden voleindigd worden, zagen hem de Joden van Azië in den tempel, en beroerden al het volk, en sloegen de handen aan hem.
28 Roepende: Gij israëlietische mannen, komt tehulp! Deze is de mensch, die tegen het volk en de wet, en deze plaats allen *man* overal leert; en bovendien heeft hij ook Grieken in den tempel gebragt, en heeft deze heilige plaats ontheiligd.
29 Want zij hadden te voren Trófimus, den Éfeziër, met hem in de stad gezien, welken zij meenden, dat Paulus in den tempel gebragt had.
30 En de geheele stad kwam in roer, en het volk liep zamen; en zij grepen Paulus, en trokken hem buiten den tempel; en terstond werden de deuren gesloten.
31 En als *zij* hem zochten te dooden, kwam het gerucht tot den overste der bende, dat geheel Jerúzalem in verwarring was.
32 Welke terstond krijgsknechten en hoofdmannen over honderd tot zich nam, en liep af naar hen toe. Zij nu, den overste en de krijgsknechten ziende, hielden op van Paulus te slaan.
33 Toen naderde de overste en greep hen, en beval, dat men *hem* met twee ketenen zou binden; en vraagde, wie hij was, en wat hij gedaan had.
34 En onder de schare riep *de een dit*, de andere wat anders. Doch als hij de zekerheid niet kon weten van wege de beroerte, beval hij, dat men hem in de legerplaats zou brengen.
35 En als hij aan de trappen gekomen was, gebeurde het, dat hij van de krijgsknechten gedragen werd van wege het geweld der schare.
36 Want de menigte des volks volgde, al roepende: Weg met hem!
37 En als Paulus *nu* in de legerplaats zou geleid worden, zeide hij tot den overste: Is het mij geoorloofd tot u wat te spreken? En hij zeide: Kent gij Grieksch?
38 Zijt gij dan niet de Egyptenaar, die voor deze dagen

oproer verwekte, en de vier
duizend moordenaars naar
de woestijn uitleidde?

39 Maar Paulus zeide: Ik
ben een Joodsch man van
Tarsen, een burger van geene
onvermaarde stad in Cilicië,
en ik bid u, laat mij toe tot
het volk te spreken.

40 En als hij het toegelaten
had, Paulus, staande op de
trappen, wenkte met de hand
tot het volk; en als er groote
stilte geworden was, sprak
hij hen aan in de hebreeuwsche
taal, zeggende:

HOOFDSTUK 22.

MANNEN broeders en vaders!
hoort mijne verantwoording,
die ik tegenwoordig
tot u *doen zal.*

2 (Als zij nu hoorden, dat
hij in de hebreeuwsche taal
hen aansprak, hielden zij
zich te meer stil. En hij
zeide.)

3 Ik ben een Joodsch man,
en te Tarsen in Cilicië geboren,
opgevoed in deze stad,
aan de voeten van Gamáliël
onderwezen naar de beschei-
denste wijze der vaderlijke
wet, zijnde een ijveraar
Gods, gelijkerwijs gij allen
heden zijt;

4 Die dezen weg vervolgd
heb tot den dood, bindende
en in de gevangenissen overleverende
beide mannen en
vrouwen.

5 Gelijk mij ook de hoogepriester
getuige is, en de
geheele raad der ouderlingen,
van dewelke ik ook
brieven genomen hebbende
tot de broeders, ben naar
Damaskus gereisd, om ook
degenen, die daar waren,
gebonden te brengen naar
Jerûzalem, opdat zij gestraft
zouden worden.

6 Maar het geschiedde mij,
als ik reisde, en Damaskus
genaakte omtrent den middag,
dat snellijk uit den
hemel een groot licht mij
rondom omscheen.

7 En ik viel ter aarde, en
ik hoorde eene stem tot mij,
zeggende: Saul, Saul! wat
vervolgt gij mij?

8 En ik antwoordde: Wie
zijt gij, Heere? En hij zeide
tot mij: Ik ben Jezus, de
Nazaréner, welken gij vervolgt.

9 En die met mij waren,
zagen wel het licht en werden
zeer bevreesd; maar de
stem desgenen, die tot mij
sprak, hoorden zij niet.

10 En ik zeide: Heere! wat
zal ik doen? En de Heere
zeide tot mij: Sta op, en ga
heen naar Damaskus; en
aldaar zal met u gesproken
worden van al hetgeen u
verordend is te doen.

11 En als ik van wege de
heerlijkheid deszelven lichts
niet zag, zoo werd ik bij de
hand geleid van degenen,
die met mij waren, en kwam
te Damaskus.

12 En een zekere Ananias,
een godvruchtig man naar
de wet, *goede* getuigenis hebbende
van al de Joden, die
daar woonden,

13 Kwam tot mij, en bij
mij staande, zeide tot mij:
Saul, broeder! word weder
ziende. En ter zelfder ure
werd ik ziende op hem.
14 En hij zeide: De God
onzer vaderen heeft u te vo-
ren verordend, om zijnen
wil te kennen, en den Regt-
vaardige te zien, en de stem
uit zijnen mond te hooren.
15 Want gij zult hem ge-
tuige zijn bij alle menschen,
van hetgeen gij gezien en
gehoord hebt.
16 En nu, wat vertoeft gij?
sta op, en laat u doopen, en
uwe zonden afwasschen, aan-
roepende den naam des Hee-
ren.
17 En het gebeurde mij,
als ik te Jeruzalem weder-
gekeerd was, en in den
tempel bad, dat ik in eene
vertrekking van zinnen
was;
18 En dat ik hem zag, en
hij tot mij zeide: Spoed u,
en ga in der haast uit
Jeruzalem: want zij zullen
uwe getuigenis van mij niet
aannemen.
19 En ik zeide: Heere!
zij weten, dat ik in de ge-
vangenis wierp, en in de
synagogen geeselde, die in u
geloofden;
20 En toen het bloed van
Stéfanus, uwen getuige, ver-
goten werd, *dat* ik daar ook
bijstond, en mede een wel-
behagen had in zijnen dood,
en de kleederen bewaarde
dergenen, die hem doodden.
21 En hij zeide tot mij:
Ga heen: want ik zal u ver
tot de Heidenen afzenden.
22 Zij hoorden hem nu tot
dit woord toe; en zij ver-
hieven hunne stem, zeg-
gende: Weg van de aarde
met zulk eenen! want het
is niet behoorlijk, dat hij
leve.
23 En als zij riepen, en de
kleederen van zich smeten,
en stof in de lucht wierpen;
24 Zoo beval de overste,
dat men hem in de leger-
plaats zou brengen, en zeide,
dat men hem met geeselen
onderzoeken zou, opdat hij
verstaan mogt, om wat oor-
zaak zij alzoo over hem
riepen.
25 En alzoo zij hem met de
riemen uitrekten, zeide Pau-
lus tot den hoofdman over
honderd, die daar stond:
Is het ulieden geoorloofd
eenen romeinschen mensch,
en *dien* onveroordeeld, te
geeselen?
26 Als nu de hoofdman over
honderd *dat* hoorde, ging hij
toe, en boodschapte het den
overste, zeggende: Zie,
wat gij te doen hebt; want
deze mensch is een Romein.
27 En de overste kwam
toe, en zeide tot hem: Zeg
mij, zijt gij een Romein? En
hij zeide: Ja.
28 En de overste ant-
woordde: Ik heb dit burger-
regt voor eene groote som
gelds verkregen. En Paulus
zeide: Maar ik ben ook *een*
burger geboren.
29 Terstond dan lieten zij

van hem af, die hem zouden
onderzocht hebben. En de
overste werd ook bevreesd,
toen hij verstond, dat hij een
Romein was, en dat hij hem
had gebonden.
30 En des anderen *daags*,
willende de zekerheid weten,
waarom hij van de Joden beschuldigd
werd, maakte hij
hem los van de banden, en
beval, dat de overpriesters en
hun geheele raad zouden komen;
en Paulus afgebragt
hebbende, stelde hij *hem*
voor hem.

HOOFDSTUK 23.

EN Paulus, de oogen op den
raad houdende, zeide:
Mannen broeders! ik heb met
alle goed geweten voor God
gewandeld tot op dezen dag
2 Maar de hoogepriester
Ananias beval dengenen, die
bij hem stonden, dat zij hem
op den mond zouden slaan.
3 Toen zeide Paulus tot
hem: God zal u slaan, gij
gewitte wand! Zit gij ook
om mij te oordeelen naar de
wet, en beveelt gij, tegen de
wet, dat men mij zal slaan?
4 En die daarbij stonden,
zeiden: Scheldt gij den hoogepriester
Gods?
5 En Paulus zeide: Ik wist
niet, broeders! dat het de
hoogepriester was; want er
is geschreven: Den overste
uws volks zult gij niet vloeken.
6 En Paulus, wetende, dat
het eene deel was van de
sadduceën, en het andere van
de farizeën, riep in den raad:
Mannen broeders! ik ben een
farizeër, eens farizeërs zoon;
ik word over de hoop en opstanding
der dooden geoordeeld.
7 En als hij dit gesproken
had, ontstond er tweedragt
tusschen de farizeën en de
sadduceën, en de menigte
werd verdeeld.
8 Want de sadduceën zeggen,
dat er geene opstanding
is, noch engel, noch geest;
maar de farizeën belijden
het beide.
9 En er geschiedde een
groot geroep; en de schriftgeleerden
van de zijde der
farizeën stonden op, en streden,
zeggende: Wij vinden
geen kwaad in dezen mensch;
en indien een geest tot hem
gesproken heeft, of een engel,
laat ons tegen God niet
strijden.
10 En als er groote tweedragt
ontstaan was, de overste,
vreezende, dat Paulus
van hen verscheurd mogt
worden, gebood dat het
krijgsvolk zou af komen, en
hem uit het midden van hen
wegrukken, en in de legerplaats
brengen.
11 En den volgenden nacht
stond de Heere bij hem, en
zeide: Heb goeden moed,
Paulus! want gelijk gij te
Jeruzalem van mij betuigd
hebt, alzoo moet gij ook te
Rome getuigen.
12 En als het dag geworden
was, maakten sommigen
van de Joden eene zamen-

rotting, en vervloekten zich
zelven, zeggende, datzijnoch
eten noch drinken zouden,
totdat zij Paulus zouden gedood
hebben.
13 En zij waren meer dan
veertig, die dezen eed te zamen
gedaan hadden.
14 Dewelke gingen tot de
overpriesters en de ouderlingen,
en zeiden: Wij hebben
ons zelven met vervloeking
vervloekt, niets te zullen
nuttigen, totdat wij Paulus
zullen gedood hebben.
15 Gij dan nu, laat denoversteweten
met denraad, dathij
hem morgen tot u afbrenge,
als of gij nadere kennis zoudt
nemen van zijne zaken; en
wij zijn bereid hem om te
brengen, eer hij bij *u* komt.
16 En als de zoon van Paulus
zuster deze lage gehoord
had, kwam hij daar, en ging
in de legerplaats, en boodschapte
het Paulus.
17 En Paulus riep tot zich
een' van de hoofdmannen
over honderd, en zeide:
Leid dezen jongeling heen
tot den overste; want hij
heeft hem wat te boodschappen.
18 Deze dan nam hem en
bragt *hem* tot den overste,
en zeide: Paulus, de gevangene,
heeft mij tot zich geroepen,
en begeerd, dat ik
dezen jongeling tot u zou
brengen, die u wat heeft
te zeggen.
19 De overste nu nam hem
bij de hand, en bezijden gegaan
z jnde, vraagde hij:
Wat is het, dat gij mij hebt
te boodschappen?
20 En hij zeide: de Joden
zijn overeengekomen,om van
u te begeeren, dat gij Paulus
morgen in den raad zoudt
afbrengen, als of zij iets
van hem nader zouden onderzoeken.
21 Doch geloof hen niet:
want meer dan veertig mannen
uit hen leggen hem lagen,
welke zich zelven met
eene vervloeking verbonden
hebben noch te eten noch
te drinken, totdat zij hem
zullen omgebragt hebben;
en zij zijn nu gereed, verwachtende
de toezegging
van u.
22 De overste dan liet den
jongeling gaan, *hem* gebiedende:
Zeg niemand voort,
dat gij mij zulks geopenbaard
hebt.
23 En zekere twee van de
hoofdmannen over honderd
tot zich geroepen hebbende,
zeide hij: Maakt twee honderd
krijgsknechten gereed,
opdat zij naar Cesaréa trekken,
en zeventig ruiters, en
twee honderd schutters, tegen
de derde ure des nachts;
24 En laat ze *zadel*beesten
bestellen, opdat zij Paulus
daarop zetten, en behouden
overbrengen tot den stadhouder
Felix
25 En hij schreef eenen
brief, hebbende dezen inhoud:
26 Claudius Lysias aan den
magtigsten stadhouder Felix
groetenis.

27 Alzoo deze man van de Joden gegrepen was, en van hen omgebragt zou geworden zijn, ben ik daarover gekomen met het krijgsvolk, en heb hem *hun* outnomen, berigt zijnde, dat hij een Romein is.

28 En willende de zaak weten, waarover zij hem beschuldigden, bragt ik hem af in hunnen raad.

29 Welken ik bevond beschuldigd te worden over vragen hunner wet; maar geene beschuldiging tegen hem te zijn, die den dood of banden waardig is.

30 En als mij te kennen gegeven was, dat van de Joden eene lage tegen dezen man *gelegd* zou worden, zoo heb ik *hem* terstond aan u gezonden; gebiedende ook den beschuldigers voor u te zeggen, hetgeen zij tegen hem hadden. Vaarwel.

31 De krijgsknechten dan, gelijk hun bevolen was, namen Paulus, en bragten hem des nachts tot Antípatris.

32 En des anderen daags, latende de ruiters met hem trekken, keerden zij wederom naar de legerplaats.

33 Dewelke als zij te Cesaréa gekomen waren, en den brief den stadhouder overgeleverd hadden, hebben zij ook Paulus voor hem gesteld.

34 En de stadhouder, *den brief* gelezen hebbende, vraagde, uit wat provincie hij was; en verstaande, dat hij van Cilícië was,

35 Zeide hij: Ik zal u hooren, als ook uwe beschuldigers hier zullen gekomen zijn. En hij beval, dat hij in het regthuis van Herodes zou bewaard worden.

HOOFDSTUK 24.

En vijf dagen daarna kwam de hoogepriester Ananías af met de ouderlingen, en eenen zekeren voorspraak, *genaamd* Tertullus, dewelke verschenen voor den stadhouder tegen Paulus.

2 En als hij geroepen was, begon Tertullus *hem* te beschuldigen, zeggende;

3 Dat wij grooten vrede door u bekomen, en dat *vele* loffelijke diensten dezen volke geschieden door uwe voorzigtigheid, magtigste Felix! nemen wij ganschelijk en overal met alle dankbaarheid aan.

4 Maar opdat ik u niet lang ophoude, ik bid *u*, dat gij ons, naar uwe bescheidenheid, kortelijk hoort.

5 Want wij hebben dezen man bevonden te zijn eene pest, en eenen, die oproer verwekt onder al de Joden door de *gansche* wereld, en eenen oppersten voorstander van de sekte der Nazarénen.

6 Die ook gepoogd heeft den tempel te ontheiligen: welken wij ook gegrepen hebben, en naar onze wet hebben willen oordeelen.

7 Maar Lysias, de overste,

daarover komende, heeft *hem*
met groot geweld uit onze
handen weggebragt:
8 Gebiedende zijne beschuldigers tot u te komen; van denwelken gij zelf, *hem* onderzocht hebbende, zult kunnen verstaan al hetgeen, waarvan wij hem beschuldigen.
9 En ook de Joden stemden het toe, zeggende, dat deze dingen alzoo waren.
10 Maar Paulus, als hem de stadhouder gewenkt had, dat hij zou spreken, antwoordde: Dewijl ik weet, dat gij nu vele jaren over dit volk regter geweest zijt, zoo verantwoorde ik mij zelven met *des* te beteren moed:
11 Alzoo gij kunt weten, dat het niet meer dan twaalf dagen zijn, van dat ik ben opgekomen om te aanbidden te Jerûzalem;
12 En zij hebben mij noch in den tempel gevonden tot iemand sprekende, of *eenige* zamenrotting des volks makende, noch in de synagogen, noch in de stad;
13 En zij kunnen niet bewijzen, waarvan zij mij nu beschuldigen.
14 Maar dit beken ik u, dat ik naar dien weg, welken zij zekte noemen, den God der vaderen alzoo diene, geloovende alles, wat in de wet en in de profeten geschreven is;
15 Hebbende hoop op God, welke dezen ook zelven verwachten, dat er eene opstanding der dooden wezen zal, beide der regtvaardigen en der onregtvaardigen.
16 En hierin oefen ik mij zelven, om altijd een onergerlijk geweten te hebben bij God en de menschen.
17 Doch na vele jaren ben ik gekomen om aalmoezen te doen aan mijn volk, en offeranden.
18 Waarover mij gevonden hebben, geheiligd zijnde, in den tempel, niet met volk, noch met beroerte, eenige Joden uit Azië.
19 Welke behoorden *hier* voor u tegenwoordig te zijn, en *mij* te beschuldigen, indien zij iets hadden tegen mij.
20 Of dat deze zelven zeggen, of zij eenig onregt in mij gevonden hebben, als ik voor den raad stond;
21 Dan van dat eenig woord, hetwelk ik riep, staande onder hen: Over de opstanding der dooden word ik heden van ulieden geoordeeld!
22 Toen nu Felix dit gehoord had, stelde hij hen uit, zeggende: Als ik nader wetenschap van dezen weg zal hebben, wanneer Lysias, de overste, zal afgekomen zijn, zoo zal ik volle kennis nemen van uwe zaken.
23 En hij beval den hoofdman over honderd, dat Paulus zou bewaard worden, en verligting hebben, en dat hij niemand van de zijnen zou beletten hem te dienen, of tot hem te komen.
24 En na sommige dagen,

Felix, daar gekomen zijnde
met Drusilla, zijne vrouw,
die eene Jodin was, ontbood
Paulus, en hoorde hem van
het geloof in Christus.
25 En als hij handelde van
regtvaardigheid, en matig-
heid, en *van* het toekomend
oordeel Felix, zeer bevreesd
geworden zijnde, antwoord-
de: Voor ditmaal ga heen;
en als ik gelegenen tijd zal
hebben bekomen, zoo zal ik
u tot mij roepen.
26 En tegelijk ook hopen-
de, dat hem van Paulus geld
gegeven zou worden, opdat
hij hem losliet; waarom hij
hem ook dikwijls ontbood,
en sprak met hem.
27 Maar als twee jaren ver-
vuld waren, kreeg Felix
Porsius Festus in zijne
plaats; en Felix, willende
den Joden gunst bewijzen,
liet Paulus gevangen.

HOOFDSTUK 25.

FESTUS dan, in de pro-
vincie gekomen zijnde,
ging na drie dagen van Ce-
saréa op naar Jerûzalem.
2 En de hoogepriester, en
de voornaamsten der Joden,
verschenen voor hem tegen
Paulus, en baden hem,
3 Begeerende gunst tegen
hem, opdat hij hem zou
doen komen te Jerûzalem;
en leggende eene lage, om
hem op den weg om te
brengen.
4 Doch Festus antwoordde,
dat Paulus te Cesaréa be-
waard werd, en dat hij zelf
haast *derwaarts* zou ver-
reizen.
5 Die dan, zeide hij, onder
u kunnen, dat zij mede af-
reizen, en zoo er iets onbe-
hoorlijks in dezen man is,
dat zij hem beschuldigen.
6 En als hij onder hen niet
meer dan tien dagen over-
gebragt had, kwam hij af
naar Cesaréa; en des anderen
daags, op den regterstoel ge-
zeten zijnde, beval hij, dat
Paulus zou *voor*gebragt wor-
den.
7 En als hij daar gekomen
was, stonden de Joden, die
van Jerûzalem afgekomen
waren, rondom *hem*, vele en
zware beschuldigingen tegen
Paulus voortbrengende, die
zij niet konden bewijzen;
8 Dewijl hij, verantwoor-
dende, zeide: Ik heb noch
tegen de wet der Joden, noch
tegen den tempel, noch te-
gen den keizer iets gezon-
digd.
9 Maar Festus, willende den
Joden gunst bewijzen, ant-
woordde Paulus, en zeide:
Wilt gij naar Jerûzalem op-
gaan, en aldaar voor mij
over deze dingen geoordeeld
worden?
10 En Paulus zeide: Ik sta
voor den regterstoel des
keizers, waar ik geoordeeld
moet worden; den Joden heb
ik geen onregt gedaan, ge-
lijk gij ook zeer wel weet.
11 Want indien ik onregt
doe, en iets des doods waar-
dig gedaan heb, ik weiger
niet te sterven; maar indien

er niets is van hetgeen,
waarvan deze mij beschul-
digen, zoo kan niemand mij
hun uit gunst overgeven. Ik
beroep mij op den keizer.
12 Toen antwoordde Fes-
tus, als hij met den raad
gesproken had: Hebt gij u
op den keizer beroepen? Gij
zult tot den keizer gaan.
13 En als eenige dagen
voorbijgegaan waren, kwa-
men de koning Agrippa en
Berníce te Cesaréa, om Fes-
tus te begroeten.
14 En toen zij aldaar vele
dagen overgebragt hadden,
heeft Festus de zaken van
Paulus aan den koning ver-
haald, zeggende: *Hier* is
een zeker man van Felix
gevangen gelaten;
15 Om wiens wil, als ik te
Jerûzalem was, de overpries-
ters en de ouderlingen der
Joden verschenen, begeeren-
de vonnis tegen hem.
16 Aan dewelke ik ant-
woordde, dat de Romeinen
de gewoonte niet hebben,
eenigen mensch uit gunst
ter dood over te geven, eer
de beschuldigde de beschul-
digers tegenwoordig heeft,
en plaats van verantwoor-
ding gekregen heeft over de
beschuldiging.
17 Als zij dan gezamenlijk
alhier gekomen waren, zoo
heb ik, geen uitstel nemen-
de, des *daags* daaraan op den
regterstoel gezeten, en be-
val, dat de man zoude *voor*-
gebragt worden.
18 Over welken de beschul-
digers *hier* staande, geene
zaak hebben voortgebragt,
waarvan ik vermoedde;
19 Maar hadden tegen hem
eenige vragen van hunne
godsdienst, en van zekeren
Jezus, die gestorven was,
welken Paulus zeide te le-
ven.
20 En als ik over de on-
derzoeking van deze zaak in
twijfeling was, zeide ik, of
hij wilde gaan naar Jerû-
zalem, en aldaar over deze
dingen geoordeeld worden.
21 En als Paulus zich be-
riep, dat men hem tot de
kennis des keizers bewaren
zou, zoo heb ik bevolen, dat
hij bewaard zoude worden,
ter tijd toe, dat ik hem tot
den keizer zenden zou.
22 En Agrippa zeide tot
Festus: Ik wilde ook zelf
dien mensch *wel* hooren. En
hij zeide: Morgen zult gij
hem hooren.
23 Des anderen daags dan,
als Agrippa gekomen was en
Berníce met groote pracht,
en als zij ingegaan waren,
in het regthuis, met de
oversten over duizend, en de
mannen, die de voornaam-
sten der stad waren, werd
Paulus op bevel van Festus
*voor*gebragt.
24 En Festus zeide: Ko-
ning Agrippa, en gij mannen
alle, die met ons *hier* tegen-
woordig zijt! gij ziet dezen,
van welken mij de gansche
menigte der Joden heeft
aangesproken, beide te Je-
rûzalem en hier roepende,

dat hij niet meer behoort
te leven.
25 Maar ik, bevonden hebbende, dat hij niets des doods waardig gedaan had, en dewijl hij ook zelf zich op den keizer beroepen heeft, heb besloten hem te zenden.
26 Van welken ik niets zekers heb aan den heer te schrijven; daarom heb ik hem voor ulieden voorgebragt, en meest voor u, koning Agrippa! opdat ik, na gedane onderzoeking, wat heb te schrijven.
27 Want het dunkt mij tegen rede, eenen gevangene te zenden, *en* niet ook de beschuldigingen, die tegen hem zijn, te kennen te geven.

HOOFDSTUK 26.

EN Agrippa zeide tot Paulus: Het is u geoorloofd voor u zelven te spreken. Toen strekte Paulus de hand uit, en verantwoordde zich *aldus:*
2 Ik acht mij zelven gelukkig, o koning Agrippa! dat ik mij heden voor u zal verantwoorden van alles, waarover ik van de Joden beschuldigd word;
3 Allermeest, dewijl ik weet, dat gij kennis hebt van alle gewoonten en vragen, die onder de Joden zijn. Daarom bid ik u, dat gij mij langmoediglijk hoort.
4 Mijn leven dan van der jongheid aan, hetwelk van den beginne onder mijn volk te Jeruzalem geweest is, weten al de Joden;
5 Als die van over lang mij te voren gekend hebben (indien zij het wilden getuigen), dat ik naar de bescheidenste sekte van onze godsdienst, *als* een farizeër geleefd heb.
6 En nu sta ik, en word geoordeeld over de hoop der belofte, die van God tot de vaderen geschied is;
7 Tot dewelke onze twaalf geslachten, geduriglijk nacht en dag *God* dienende, verhopen te komen; over welke hoop ik, o koning Agrippa! van de Joden word beschuldigd.
8 Wat? wordt het bij ulieden ongeloofelijk geoordeeld, dat God de dooden opwekt?
9 Ik meende waarlijk bij mij zelven, dat ik tegen den naam van Jezus van Názareth vele wederpartijdige dingen moest doen.
10 Hetwelk ik ook gedaan heb te Jeruzalem, en ik heb velen van de heiligen in de gevangenissen gesloten, de magt van de overpriesters ontvangen hebbende; en als zij omgebragt werden, stemde ik het toe.
11 En door al de synagogen heb ik hen dikmaals gestraft, en gedwongen te lasteren; en boven mate tegen hen woedende, heb ik *hen* vervolgd, ook tot in de buiten*landsche* steden.
12 Waarover ook als ik naar

Damaskus reisde, met magt
en last, welke *ik* van de over-
priesters *had*,
13 Zag ik, o koning! in het
midden van den dag, op den
weg een licht, boven den
glans der zon, van den he-
mel mij en degenen, die met
mij reisden, omschijnende.
14 En als wij allen ter aar-
der nedergevallen waren,
hoorde ik eene stem, tot mij
sprekende, en zeggende in
de hebreeuwsche taal: Saul,
Saul! wat vervolgt gij mij?
het is u hard, tegen de prik-
kels de verzenen te slaan.
15 En ik zeide: Wie zijt
gij, Heere? En hij zeide: Ik
ben Jezus, dien gij vervolgt.
16 Maar rigt u op, en sta
op uwe voeten: want hiertoe
ben ik u verschenen, om u
te stellen tot een' dienaar en
getuige der dingen, beide die
gij gezien hebt en in welke
ik u *nog* zal verschijnen:
17 Verlossende u van dit
volk, en *van* de Heidenen,
tot dewelke ik u nu zende;
18 Om hunne oogen te ope-
nen, en *hen* te bekeeren van
de duisternis tot het licht,
en *van* de magt des Satans
tot God: opdat zij vergeving
der zonden ontvangen, en
een erfdeel onder de gehei-
ligden, door het geloof in mij.
19 Daarom, o koning Agrip-
pa! ben ik dat hemelsch ge-
zigt niet ongehoorzaam ge-
weest;
20 Maar heb eerst dengene-
nen, die te Damaskus waren,
en te Jeruzalem, en in het
geheele land van Judéa, en
den Heidenen verkondigd,
dat zij zich zouden beteren,
en tot God bekeeren, werken
doende der bekeering waar-
dig.
21 Om dezer zaken wil heb-
ben mij de Joden in den tem-
pel gegrepen, en gepoogd om
te brengen.
22 Dan, hulp van God ver-
kregen hebbende, sta ik tot
op dezen dag, betuigende
beiden klein en groot; niets
zeggende buiten hetgeen de
profeten en Mozes gespro-
ken hebben, dat geschieden
zoude:
23 *Namelijk* dat de Christus
lijden moest, en dat hij, de
eerste uit de opstanding der
dooden zijnde, een licht zou
verkondigen dezen volke, en
den Heidenen.
24 En als hij deze dingen
tot verantwoording sprak,
zeide Festus met groote stem:
Gij raast, Paulus! de groote
geleerdheid brengt u tot ra-
zernij.
25 Maar hij zeide: Ik raas
niet, magtigste Festus! maar
ik spreek woorden van waar-
heid en van een gezond ver-
stand:
26 Want de koning weet van
deze dingen, tot welken ik
ook vrijmoedigheid gebrui-
kende spreek: want ik geloof
niet, dat hem iets van deze
dingen verborgen is, want
dit is in geen' hoek geschied.
27 Gelooft gij, o koning
Agrippa! de profeten? Ik
weet, dat gij ze gelooft.

28 En Agrippa zeide tot
Paulus: Gij beweegt mij bij-
na een Christen te worden.
29 En Paulus zeide: Ik
wenschte wel van God, dat,
en bijna en geheellijk, niet
alleen gij, maar ook allen,
die mij heden hooren, zoo-
danigen wierden, gelijk als
ik ben, uitgenomen deze ban-
den.
30 En als hij dit gezegd
had, stond de koning op, en
de stadhouder, en Berníce,
en die met hen gezeten
waren;
31 En aan eene zijde gegaan
zijnde, spraken zij tot elkan-
der, zeggende: Deze mensch
doet niets des doods of der
banden waardig.
32 En Agrippa zeide tot
Festus: Deze mensch kon
losgelaten worden, indien
hij zich op den keizer niet
had beroepen.

HOOFDSTUK 27.

EN als het besloten was,
, dat wij naar Italië zou-
den afvaren, leverden zij
Paulus, en eenige andere
gevangenen, over aan eenen
hoofdman over honderd, met
name Július van de keizer-
lijke bende.
2 En in een adramyttónisch
schip gegaan zijnde, alzoo
wij de plaatsen langs Azië
bevaren zouden, voeren wij
af; en Aristarchus, de Ma-
cedóniër van Thessalonica,
was met ons.
3 En des anderen *daags*
kwamen wij aan te Sidon.
En Július, vriendelijk met
Paulus handelende, liet *hem*
toe tot de vrienden te gaan,
om *van hen* bezorgd te wor-
den.
4 En van daar afgevaren
zijnde, voeren wij onder
Cyprus heen, omdat de win-
den *ons* tegen waren.
5 En de zee, die langs Ci-
lícië en Pamfylië is, door-
gevaren zijnde, kwamen wij
aan te Myra in Lycië.
6 En de hoofdman, aldaar
een schip gevonden hebben-
de van Alexandrië, dat naar
Itálië voer, deed ons in het-
zelve overgaan.
7 En als wij vele dagen
langzaam voortvoeren, en
naauwelijks tegenover Cni-
dus gekomen waren, overmits
het ons de wind niet toeliet,
zoo voeren wij onder Creta
heen, tegenover Salmóne.
8 En hetzelve naauwelijks
voorbijzeilende, kwamen wij
in eene zekere plaats, ge-
naamd Schoone havens, waar
de stad Laséa nabij was.
9 En als veel tijd verloo-
pen, en de vaart nu zorge-
lijk was, omdat ook de
vasten nu voorbij was, ver-
maande hen Paulus,
10 En zeide tot hen: Man-
nen! ik zie, dat de vaart zal
geschieden met hinder en
groote schade, niet alleen van
de lading en van het schip,
maar ook van ons leven.
11 Doch de hoofdman ge-
loofde meer den stuurman en
den schipper, dan hetgeen
van Paulus gezegd werd.

12 En alzoo de haven ongelegen was om te overwinteren, vond het meerder*deel* geraden ook van daar te varen, of zij eenigzins te Fenix konden aankomen om te overwinteren, zijnde eene haven in Creta, strekkende tegen het zuidwesten en tegen het noordwesten.
13 En alzoo de zuidewind zachtelijk waaide, meenden zij hun voornemen verkregen te hebben, en afgevaren zijnde, zeilden zij digt voorbij Creta henen.
14 Maar niet lang daarna sloeg tegen hetzelve een stormwind, genaamd Euroclydon.
15 En als het schip daarmede weggerukt werd en niet kon tegen den wind opzeilen, gaven wij het op, en dreven heen.
16 En loopende onder een zeker eilandje, genaamd Clauda, konden wij naauwelijks de boot magtig worden.
17 Dewelke opgehaald hebbende, gebruikten zij *alle* behulpselen, het schip ondergordende; en alzoo zij vreesden, dat zij op de *droogte* Syrtis vervallen zouden, streken zij het zeil, en dreven alzoo heen.
18 En alzoo wij van het onweder geweldelijk geslingerd werden, deden zij den volgenden *dag* eenen uitworp;
19 En den derden *dag* wierpen wij met onze eigene handen het scheepsgereedschap uit.
20 En als noch zon noch gesternten verschenen in vele dagen, en geen klein onweder *ons* drukte, zoo werd *ons* voorts alle hoop van behouden te worden benomen.
21 En als men langen tijd zonder eten geweest was, toen stond Paulus *op* in het midden van hen, en zeide: O mannen! men behoorde mij wel gehoor gegeven te hebben, en van Creta niet afgevaren te zijn, en dezen hinder en deze schade verhoed te hebben;
22 Doch alsnu vermaan ik ulieden goedsmoeds te zijn, want er zal geen verlies geschieden van *iemands* leven onder u, maar alleen van het schip.
23 Want dezen zelfden nacht heeft bij mij gestaan een engel Gods, wiens ik ben, welken ook ik diene,
24 Zeggende: Vrees niet, Paulus! gij moet voor den keizer gesteld worden; en zie, God heeft u geschonken allen, die met u varen.
25 Daarom zijt goedsmoeds, mannen! want ik geloof Gode, dat het alzoo zijn zal, gelijkerwijs het mij gezegd is.
26 Doch wij moeten op een zeker eiland vervallen.
27 Als nu de veertiende nacht gekomen was, alzoo wij in de Adriatische zee herwaarts en derwaarts gedreven werden, omtrent het

midden des nachts, vermoedden de scheepslieden, dathun eenig land naderde.
28 En het dieplood uitgeworpen hebbende, vonden zij twintig vademen; en een weinig voortgevaren zijnde, wierpen zij wederom het dieplood uit, en vonden vijftien vademen.
29 En vreezende, dat zij ergens op harde plaatsen vervallen mogten, wierpen zij vier ankers van het achterschip uit, en wenschten, dat het dag werd.
30 Maar als de scheepslieden zochten uit het schip te vlieden, en de boot nederlieten in de zee, onder den schijn, als of zij uit het voorschip de ankers zouden uitbrengen,
31 Zeide Paulus tot den hoofdman en tot de krijgsknechten: Indien deze in het schip niet blijven, gij kunt niet behouden worden.
32 Toen hieuwen de krijgsknechten de touwen af van de boot, en lieten haar afvallen.
33 En ondertusschen dat het dag zou worden, vermaande Paulus *hen* allen, dat zij zouden spijze nemen, en zeide: Het is heden de veertiende dag, dat gij verwachtende blijft zonder eten, en niets hebt genomen.
34 Daarom vermaan ik u spijze te nemen, want dat dient tot uwe behouding: want niemand van u zal een haar van het hoofd vallen.
35 En als hij dit gezegd en brood genomen had, dankte hij God in aller tegenwoordigheid; en *hetzelve* gebroken hebbende, begon hij te eten.
36 En zij allen, goedsmoeds geworden zijnde, namen ook zelven spijze.
37 Wij waren nu in het schip in alles twee honderd zes en zeventig zielen.
38 En als zij met spijze verzadigd waren, ligtten zij het schip, en wierpen het koren uit in de zee.
39 En toen het dag werd, kenden zij het land niet; maar zij merkten eenen zekeren inham, die eenen oever had, tegen denwelken zij geraden vonden, zoo zij konden, het schip aan te zetten.
40 En als zij de ankers opgehaald hadden, gaven zij *het schip* aan de zee over, met een de roerbanden losmakende; en het razeil naar den wind opgehaald hebbende, hielden zij het naar den oever toe.
41 Maar vervallende op eene plaats, die de zee aan beide zijden had, zetten zij het schip daarop, en het voorschip, vastzittende, bleef onbewegelijk, maar het achterschip brak van het geweld der baren.
42 De raadslag nu der krijgslieden was, dat zij de gevangenen zouden dooden, opdat niemand, ontzwommen zijnde, zoude ontvlieden.
43 Maar de hoofdman, willende Paulus behouden, be

liette hun dat voornemen, en
beval, dat degenen, die zwemmen
konden, zich eerst zouden
afwerpen, en te land
komen;
44 En de anderen, sommigen
op planken, en sommigen
op eenige *stukken* van het
schip. En alzoo is het geschied,
dat zij allen behouden
aan het land gekomen zijn.

HOOFDSTUK 28.

EN als zij ontkomen waren,
toen verstonden zij,
dat het eiland Melíte heette.
2 En de barbaren bewezen
ons geene gemeene vriendelijkheid:
want een groot
vuur ontstoken hebbende,
namen zij ons allen in, om
den regen, die overkwam,
en om de koude.
3 En als Paulus eenen hoop
rijzen bijeengeraapt, en op
het vuur gelegd had, kwam
er eene adder uit door de
hitte, en vatte zijne hand.
4 En als de barbaren het
beest zagen aan zijne hand
hangen, zeiden zij tot elkander:
Deze mensch is gewisselijk
een doodslager,
welken de wraak niet laat
leven, daar hij uit de zee
ontkomen is.
5 Maar hij schudde het
beest af in het vuur, en leed
niets kwaads.
6 En zij verwachtten, dat
hij zou opzwellen, of terstond
dood nedervallen. Maar als
zij lang verwacht hadden,
en zagen, dat geen ongemak
hem overkwam, werden zij
veranderd, en zeiden, dat
hij een God was.
7 En hier, omtrent dezelve
plaats, had de voornaamste
van het eiland, met name
Publius, *zijne* landhoeven,
die ons ontving, en drie dagen
vriendelijk herbergde.
8 En het geschiedde, dat
de vader van Publius, met
koortsen en den rooden loop
bevangen zijnde, te bed lag;
tot denwelken Paulus inging,
en als hij gebeden
had, leidde hij de handen op
hem, en maakte hem gezond.
9 Als dit dan geschied was,
kwamen ook tot hem de
anderen, die krankheden
hadden in het eiland, en
werden genezen.
10 Die ons ook eerden met
vele eer, en als wij vertrekken
zouden, bestelden zij
ons hetgeen van noode was.
11 En na drie maanden
voeren wij af in een schip
van Alexandrië, dat in het
eiland overwinterd had, hebbende
tot een teeken, Castor
en Pollux.
12 En als wij te Syracûse
aangekomen waren, bleven
wij *aldaar* drie dagen.
13 Van waar wij omvoeren,
en kwamen aan te Regium;
en alzoo, na eenen dag, de
wind zuid werd, kwamen
wij den tweeden dag te
Putéoli.
14 Alwaar wij broeders vonden,
en werden gebeden,
zeven dagen bij hen te blijven;
en alzoo gingen wij
naar Rome.

15 En van daar kwamen de
broeders, van onze zaken
gehoord hebbende, ons te
gemoet tot Appius-markt, en
de drie tabernen; welke
Paulus ziende, dankte hij
God, en greep moed.
16 En toen wij te Rome
gekomen waren, gaf de hoofdman
de gevangenen over aan
den overste des legers; maar
aan Paulus werd toegelaten
op zich zelven te wonen met
den krijgsknecht, die hem
bewaarde.
17 En het geschiedde na
drie dagen, dat Paulus zamenriep
degenen, die de
voornaamsten der Joden waren.
En als zij zamengekomen
waren, zeide hij tot
hen: Mannen broeders! ik,
die niets gedaan heb tegen
het volk of de vaderlijke
gewoonten, ben gebonden
uit Jeruzalem overgeleverd
in de handen der Romeinen.
18 Dewelke, mij onderzocht
hebbende, wilden *mij* loslaten,
omdat geene schuld
des doods in mij was.
19 Maar als de Joden *sulks*
tegenspraken, werd ik genoodzaakt
mij op den keizer
te beroepen; *doch* niet, alsof
ik iets had, mijn volk te
beschuldigen.
20 Om deze oorzaak dan
heb ik u bij mij geroepen,
om *u* te zien en aan te spreken:
want van wege de hope
Israëls ben ik met deze keten
omvangen.
21 Maar zij zeiden tot hem:
Wij hebben noch brieven, u
aangaande, van Judéa ontvangen;
noch iemand van
de broeders, hier gekomen
zijnde, heeft van u iets
kwaads geboodschapt of gesproken.
22 Maar wij begeeren wel
van u te hooren, wat gij
gevoelt: want wat deze sekte
aangaat, ons is bekend, dat
zij overal tegengesproken
wordt.
23 En als zij hem eenen
dag gesteld hadden, kwamen
er velen in *zijne* woonplaats;
denwelken hij het koningrijk
Gods uitleide, en betuigde,
en poogde hen te bewegen
tot het geloof in Jezus, beide
uit de wet van Mozes en
de profeten, van des morgens
vroeg tot den avond toe.
24 En sommigen geloofden
wel hetgeen gezegd werd,
maar sommigen geloofden
niet.
25 En tegen elkander oneens
zijnde, scheidden zij;
als Paulus *dit* eene woord
gezegd had, *namelijk*: Wel
heeft de Heilige Geest gesproken
door Jesaja, den
profeet, tot onze vaderen,
26 Zeggende: Ga heen tot
dit volk, en zeg: Met het
gehoor zult gij hooren, en
geenszins verstaan; en ziende
zult gij zien, en geenszins
bemerken.
27 Want het hart dezes
volks is dik geworden, en
met de ooren hebben zij
zwaarlijk gehoord, en hunne
oogen hebben zij toegedaan;

opdat zij niet te eeniger tijd
met de oogen zouden zien,
en met de ooren hooren, en
met het hart verstaan, en
zij zich bekeeren, en Ik hen
geneze.
28 Het zij u dan bekend, dat
de zaligheid Gods den Heidenen
gezonden is, en dezelve
zullen hooren.
29 En als hij dit gezegd
had, gingen de Joden weg,
veel twisting hebbende onder
elkander.
30 En Paulus bleef twee
geheele jaren in zijne eigene
gehuurde woning; en ontving
allen, die tot hem
kwamen;
31 Predikende het koningrijk
Gods, en leerende van
den Heere Jezus Christus,
met alle vrijmoedigheid,
onverhinderd.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

ROMEINEN.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een dienstknecht
van Jezus Christus, een
geroepen apostel, afgezonderd
tot het evangelie van
God,
2 (Hetwelk Hij te voren
beloofd had door zijne profeten,
in de Heilige Schriften)
3 Van zijnen Zoon, (die geworden
is uit het zaad van
David, naar het vleesch;
4 Die krachtelijk bewezen
is te zijn de Zoon van God,
naar den Geest der heiligmaking,
uit de opstanding
der dooden) *namelijk* Jezus
Christus, onzen Heere:
5 (Door welken wij hebben
ontvangen genade en het
apostelschap, tot gehoorzaamheid
des geloofs onder
al de Heidenen, voor zijnen
naam;
6 Onder welken gij ook zijt,
geroepenen van Jezus Christus!)
7 Allen, die te Rome zijt,
geliefden Gods, *en* geroepene
heiligen! genade zij u, en
vrede van God, onzen Vader,
en den Heere Jezus
Christus.
8 Eerstelijk dank ik mijnen
God door Jezus Christus over
u allen, dat uw geloof verkondigd
wordt in de geheele
wereld.
9 Want God is mijn getuige,
welken ik dien in mijnen

geest, in het evangelie zijns
Zoons, hoe ik zonder nalaten
uwer gedenke;
10 Allen tijd in mijne gebeden
biddende, of mogelijk
mij nog te eeniger tijd goede
gelegenheid gegeven wierd,
door den wil van God, om
tot ulieden te komen.
11 Want ik verlang om u
te zien, opdat ik u eenige
geestelijke gave mogt mededeelen,
ten einde gij versterkt
zoudt worden:
12 Dat is, om mede vertroost
te worden onder u,
door het onderling geloof,
zoo het uwe als het mijne.
13 Doch ik wil niet, dat u
onbekend zij, broeders! dat
ik menigmaal voorgenomen
heb tot u te komen, (en ben
tot nog toe verhinderd geweest)
opdat ik ook onder u
eenige vrucht zou hebben,
gelijk als ook onder de andere
Heidenen.
14 Beiden Grieken en barbaren,
beiden wijzen en onwijzen
ben ik een schuldenaar.
15 Alzoo hetgeen in mij is,
dat is volvaardig, om u ook,
die te Rome zijt, het evangelie
te verkondigen.
16 Want ik schaam mij des
evangelies van Christus niet:
want het is eene kracht Gods
tot zaligheid een' iegelijk,
die gelooft, eerst den Jood
en *ook* den Griek.
17 Want de regtvaardigheid
Gods wordt in hetzelve geopenbaard
uit geloof tot geloof;
gelijk geschreven is:
Maar de regtvaardige zal uit
het geloof leven.
18 Want de toorn Gods
wordt geopenbaard van den
hemel over alle goddeloosheid
en ongeregtigheid der
menschen, *als* die de waarheid
in ongeregtigheid te
onder houden.
19 Overmits hetgeen van
God kennelijk is, in hen
openbaar is: want God heeft
het hun geopenbaard.
20 Want zijne onzienlijke
dingen worden, van de schepping
der wereld aan, uit de
schepselen verstaan en doorzien,
beide zijne eeuwige
kracht en Goddelijkheid, opdat
zij niet te verontschuldigen
zouden zijn,
21 Omdat zij, God kennende,
Hem als God niet hebben
verheerlijkt of gedankt; maar
zijn verijdeld geworden in
hunne overleggingen, en hun
onverstandig hart is verduisterd
geworden;
22 Zich uitgevende voor
wijzen, zijn zij dwaas geworden;
23 En hebben de heerlijkheid
des onverderfelijken
Gods veranderd in de gelijkenis
eens beelds van een
verderfelijk mensch, en van
gevogelte, en van viervoetige
en kruipende *gedierten*.
24 Daarom heeft hen God
ook overgegeven in de begeerlijkheden
hunner harten
tot onreinigheid, om
hunne ligchamen onder elkander
te onteeren:
25 *Als* die de waarheid Gods

veranderd hebben in de leugen, en het schepsel geëerd en gediend hebben boven den Schepper, die te prijzen is in der eeuwigheid, amen.

26 Daarom heeft hen God overgegeven tot oneerlijke bewegingen: want ook hunne vrouwen hebben het natuurlijk gebruik veranderd in het *gebruik* tegen nature;

27 En insgelijks ook de mannen, nalatende, het natuurlijk gebruik der vrouw, zijn verhit geworden in hunnen lust tegen elkander, mannen met mannen schandelijkheid bedrijvende, en de vergelding van hunne dwaling, die *daartoe* behoorde, in zich zelven ontvangende.

28 En gelijk het hun niet goed gedacht heeft God in erkentenis te houden, zoo heeft God hen overgegeven in eenen verkeerden zin, om te doen dingen, die niet betamen;

29 Vervuld zijnde met alle ongeregtigheid, hoererij, boosheid, gierigheid, kwaadheid; vol van nijdigheid, moord, twist, bedrog, kwaadaardigheid;

30 Oorblazers, achterklappers, haters Gods, smaders, hoovaardigen, laatdunkenden, vinders van kwade dingen, den ouderen ongehoorzaam;

31 Onverstandigen, verbondbrekers, zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijken, onbarmhartigen.

32 Dewelke, daar zij het regt Gods weten, (*namelijk*, dat degenen, die zulke dingen doen, des doods waardig zijn) niet alleen dezelve doen, maar ook mede een welgevallen hebben in degenen, die ze doen.

HOOFDSTUK 2.

DAAROM zijt gij niet te verontschuldigen, o mensch! wie gij zijt, die *anderen* oordeelt: want waarin gij eenen anderen oordeelt, veroordeelt gij u zelven; want gij, die *anderen* oordeelt, doet dezelfde dingen.

2 En wij weten, dat het oordeel Gods naar waarheid is, over degenen, die zulke dingen doen.

3 En denkt gij dit, o mensch! die oordeelt degenen, die zulke dingen doen, en dezelve doet, dat gij het oordeel Gods zult ontvlieden?

4 Of veracht gij den rijkdom zijner goedertierenheid, en verdraagzaamheid, en langmoedigheid, niet wetende, dat de goedertierenheid Gods u tot bekeering leidt?

5 Maar naar uwe hardigheid, en onbekeerlijk hart, vergadert gij u zelven toorn als eenen schat, in den dag des toorns en der openbaring van het regtvaardig oordeel Gods.

6 Welke een' iegelijk vergelden zal naar zijne werken:

7 Dengenen wel, die met volharding in goeddoen,

heerlijkheid, en eer, en
onverderfelijkheid zoeken,
het eeuwige leven ;
8 Maar dengenen, die twistgierig zijn, en die der waarheid ongehoorzaam, doch der ongeregtigheid gehoorzaam zijn, *zal* verbolgenheid en toorn *vergolden worden* :
9 Verdrukking en benaauwdheid over alle ziel des menschen, die het kwade werkt, eerst van den Jood, en *ook* van den Griek ;
10 Maar heerlijkheid, en eer, en vrede een' iegelijk, die het goede werkt, eerst deen Jood, en *ook* den Griek ;
11 Want er is geene aanneming des persoons bij God.
12 Want zoo velen, als er zonder wet gezondigd hebben, zullen ook zonder wet verloren gaan ; en zoo velen, als er onder de wet gezondigd hebben, zullen door de wet geoordeeld worden :
13 (Want de hoorders der wet zijn niet regtvaardig voor God, maar de daders der wet zullen geregtvaardigd worden ;
14 Want wanneer de Heidenen, die de wet niet hebben, van nature de dingen, doen, die der wet zijn, deze de wet niet hebbende, zijn zich zelven eene wet ;
15 *Als* die betoonen het werk der wet geschreven in hunne harten, hun geweten medegetuigende, en de gedachten onder elkander *hen* beschuldigende, of ook ontschuldigende.)
16 In den dag, wanneer God de verborgene dingen der menschen zal oordeelen door Jezus Christus, naar mijn Evangelie.
17 Zie, gij wordt een Jood genaamd, en rust op de wet, en roemt op God,
18 En gij weet *zijnen* wil, en beproeft de dingen, die *daarvan* verschillen, zijnde onderwezen uit de wet ;
19 En gij betrouwt u zelven te zijn een leidsman der blinden, een licht dergenen, die in duisternis zijn :
20 Een onderrigter der onwijzen, *en* een leermeester der onwetenden, hebbende de gedaante der kennis en der waarheid in de wet.
21 Die dan eenen anderen leert, leert gij u zelven niet ? die predikt, dat men niet stelen zal, steelt gij ?
22 Die zegt, dat men geen overspel doen zal, doet gij overspel ? die van de afgoden een' gruwel hebt, berooft gij he heilige?
23 Die op de wet roemt, onteert gij God door de overtreding der wet ?
24 Want de naam van God wordt om uwentwil gelasterd onder de Heidenen ; gelijk geschreven is.
25 Want de besnijdenis is wel nut, indien gij de wet doet ; maar indien gij een overtreder der wet zijt, zoo is uwe besnijdenis voorhuid geworden.
26 Indien dan de voorhuid de regten der wet bewaart,

zal niet zijne voorhuid tot
eene besnijdenis gerekend
worden?

27 En zal de voorhuid, die
uit de natuur is, als zij de
wet volbrengt, u *niet* oor-
deelen, die door de letter
en besnijdenis een overtre-
der der wet zijt?

28 Want die is niet een
Jood, die het in het open-
baar is; noch die is de be-
snijdenis, die het in het
openbaar in het vleesch is;

29 Maar die is een Jood,
die het in het verborgen is,
en de besnijdenis des har-
ten, in den geest, niet *in de*
letter, *is de besnijdenis;*
wiens lof niet is uit de
menschen, maar uit God.

HOOFDSTUK 3.

WELK is dan het voor-
deel van den Jood?
Of welke is de nuttigheid
der besnijdenis?

2 Vele in alle manier:
want *dit* is wel het eerste,
dat hun de woorden Gods
zijn toebetrouwd.

3 Want wat is het, al zijn
sommigen ongeloovig ge-
weest? zal hunne ongeloo-
vigheid het geloof van God
te niet doen?

4 Dat zij verre. Doch God
zij waarachtig; maar alle
mensch leugenachtig; gelijk
als geschreven is; Opdat Gij
geregtvaardigd wordt in uwe
woorden, en overwint, wan-
neer Gij oordeelt.

5 Indien nu onze ongereg-
tigheid Gods geregtigheid
bevestigt, wat zullen wij
zeggen? Is God onregtvaar-
dig, als Hij toorn over *ons*
brengt? (ik spreek naar den
mensch.)

6 Dat zij verre; anderzins
hoe zal God de wereld oor-
deelen?

7 Want indien de waarheid
Gods door mijne leugen over-
vloediger is geworden tot
zijne heerlijkheid, wat word
ik ook nog als een zondaar
geoordeeld?

8 En *zeggen wij* niet *liever*
(gelijk wij gelasterd worden,
en gelijk sommigen zeggen,
dat wij zeggen): Laat ons het
kwade doen, opdat het goede
daaruit kome? welker ver-
doemenis regtvaardig is.

9 Wat dan? Zijn wij uitne-
mender? Ganschelijk niet:
want wij hebben te voren
beschuldigd beide Joden en
Grieken, dat zij allen onder
de zonde zijn.

10 Gelijk geschreven is: Er
is niemand regtvaardig, ook
niet één;

11 Er is niemand, die ver-
standig is, er is niemand,
die God zoekt.

12 Allen zijn zij afgeweken,
te zamen zijn zij onnut ge-
worden; er is niemand, die
goed doet, er is *ook* niet tot
één toe.

13 Hunne keel is een ge-
opend graf; met hunne ton-
gen plegen zij bedrog, slan-
genvenijn is onder hunne
lippen;

14 Welker mond vol is van
vervloeking en bitterheid;

15 Hunne voeten zijn snel
om bloed te vergieten;
16 Vernieling en ellendigheid is in hunne wegen:
17 En den weg des vredes
hebben zij niet gekend.
18 Er is geene vreeze Gods
voor hunne oogen.
19 Wij weten nu, dat al wat
de wet zegt, zij dat spreekt
tot degenen, die onder de
wet zijn; opdat alle mond
gestopt worde, en de geheele
wereld *voor* God verdoemelijk zij.
20 Daarom zal uit de werken der wet geen vleesch
geregtvaardigd worden voor
Hem: want door de wet is
de kennis der zonde.
21 Maar nu is de regtvaardigheid Gods geopenbaard
geworden zonder de wet,
hebbende getuigenis van de
wet en de profeten:
22 Namelijk de regtvaardigheid Gods door het geloof
van Jezus Christus, tot allen,
en over allen, die gelooven:
want er is geen onderscheid.
23 Want zij hebben allen
gezondigd, en derven de
heerlijkheid Gods;
24 En worden om niet geregtvaardigd, uit zijne genade, door de verlossing, die
in Christus Jezus is:
25 Welken God voorgesteld
heeft *tot* eene verzoening,
door het geloof in zijn bloed,
tot eene betooning van zijne
regtvaardigheid, door de vergeving der zonden, die te
voren geschied zijn, onder
de verdraagzaamheid Gods;
26 Tot eene betooning van
zijne regtvaardigheid in dezen tegenwoordigen tijd:
opdat Hij regtvaardig zij,
en regtvaardigende dengenen, die uit het geloof van
Jezus is.
27 Waar is dan de roem?
Hij is uitgesloten. Door
wat wet? der werken? Neen,
maar door de wet des geloofs.
28 Wij besluiten dan, dat
de mensch door het geloof
geregtvaardigd wordt, zonder de werken der wet.
29 Is God *een God* der Joden alleen? en is Hij het
niet ook der Heidenen? Ja,
ook der Heidenen.
30 Nademaal Hij een eenig
God is, die de besnijdenis
regtvaardigen zal uit het geloof, en de voorhuid door
het geloof.
31 Doen wij dan de wet te
niet door het geloof? Dat
zij verre; maar wij bevestigen de wet.

HOOFDSTUK 4.

WAT zullen wij dan zeggen, dat Abraham,
onze vader, verkregen heeft
naar het vleesch?
2 Want indien Abraham
uit de werken geregtvaardigd is, zoo heeft hij roem,
maar niet bij God.
3 Want wat zegt de Schrift?
En Abraham geloofde God,
en het is hem gerekend tot
regtvaardigheid.
4 Nu dengenen, die werkt,
wordt de loon niet toegere-

kend naar genade, maar naar
schuld.
5 Doch dengenen, die niet
werkt, maar gelooft in Hem,
die den goddelooze regtvaar-
digt, wordt zijn geloof ge-
rekend tot regtvaardigheid.
6 Gelijk ook David den
mensch zalig spreekt, wel-
ken God de regtvaardigheid
toerekent zonder werken;
7 *Zeggende:* Zalig zijn zij,
welker ongeregtigheden ver-
geven zijn, en welker zon-
den bedekt zijn;
8 Zalig is de man, welken
de Heere de zonden niet
toerekent.
9 Deze zaligspreking dan,
is die *alleen* over de besnij-
denis, of ook over de voor-
huid? Want wij zeggen, dat
Abraham het geloof gerekend
is tot regtvaardigheid.
10 Hoe is het *hem* dan
toegerekend? als hij in de
besnijdenis was, of in de
voorhuid? Niet in de besnij-
denis, maar in de voorhuid.
11 En hij heeft het teeken
der besnijdenis ontvangen
tot een zegel der regtvaar-
digheid des geloofs, die *hem*
in de voorhuid *was toegere-
kend;* opdat hij zou zijn een
vader van allen, die geloo-
ven in de voorhuidzijnde, ten
einde ook hun de regtvaar-
digheid toegerekend worde;
12 En een vader der be-
snijdenis, dengenen *namelijk*,
die niet alleen uit de be-
snijdenis zijn, maar die ook
wandelen in de voetstappen
des geloofs van onzen vader
Abraham, hetwelk in de
voorhuid was.
13 Want de belofte *is* niet
door de wet aan Abraham
of zijn zaad *geschied*, name-
lijk, dat hij een erfgenaam
der wereld zou zijn, maar
door de regtvaardigheid des
geloofs.
14 Want indien degenen,
die uit de wet zijn, erfge-
namen zijn, zoo is het ge-
loof ijdel geworden, en de
beloftenis te niet gedaan.
15 Want de wet werkttoorn:
want waar geene wet is, *daar*
is ook geene overtreding.
16 Daarom is zij uit het
geloof, opdat zij naar genade
zij; ten einde de belofte vast
zij al den zade, niet alleen
dat uit de wet is, maar ook
dat uit het geloof Abrahams
is, welke een vader is van
ons allen;
17 (Gelijk geschreven staat:
Ik heb u tot een' vader van
vele volken gesteld) voor
Hem, aan welken hij geloofd
heeft, *namelijk* God, die de
dooden levend maakt, en
roept de dingen, die niet
zijn, alsof zij waren:
18 Welke tegen hoop op
hoop geloofd heeft, dat hij
zou worden een vader van
vele volken; volgens het-
geen gezegd was: Alzoo zal
uw zaad wezen.
19 En niet verzwakt zijnde
in het geloof, heeft hij zijn
eigen ligchaam niet aange-
merkt, dat alreede verstor-
ven was, alzoo hij omtrent
honderd jaren oud was, *noch*

ook dat de moeder in Sara
verstorven was.
20 En hij heeft aan de beloftenis
Gods niet getwijfeld
door ongeloof; maar is gesterkt
geweest in het geloof,
gevende God de eer;
21 En ten volle verzekerd
zijnde, dat hetgeen beloofd
was, Hij ook magtig was
te doen.
22 Daarom is het hem ook
tot regtvaardigheid gerekend.
23 Nu is het niet alleen
om zijnentwil geschreven,
dat het hem toegerekend is;
24 Maar ook om onzentwil,
welken he zal toegerekend
worden, *namelijk* dengenen,
die gelooven in Hem, die
Jezus, onzen Heere, uit de
dooden opgewekt heeft;
25 Welke overgeleverd is
om onze zonden, en opgewekt
om onze regtvaardigmaking.

HOOFDSTUK 5.

WIJ dan, geregtvaardigd
zijnde uit het geloof,
hebben vrede bij God, door
onzen Heere Jezus Christus;
2 Door welken wij ook de
toeleiding hebben door het
geloof tot deze genade in
welke wij staan, en roemen
in de hoop der heerlijkheid
Gods.
3 En niet alleenlijk *dit*,
maar wij roemem ook in de
verdrukkingen: wetende,
dat de verdrukking lijdzaamheid
werkt;
4 En de lijdzaamheid bevinding,
en de bevinding
hoop;
5 En de hoop beschaamt
niet, omdat de liefde Gods
in onze harten uitgestort is
door den Heiligen Geest,
die ons is gegeven.
6 Want Christus, als wij
nog krachteloos waren, is
te zijner tijd voor de goddeloozen
gestorven.
7 Want naauwelijks zal
iemand voor eenen regtvaardige
sterven; want voor den
goede zal mogelijk iemand
ook bestaan te sterven.
8 Maar God bevestigt zijne
liefde jegens ons, dat Christus
voor ons gestorven is,
als wij nog zondaars waren.
9 Veel meer dan, zijnde
nu geregtvaardigd door zijn
bloed, zullen wij door hem
behouden worden van den
toorn.
10 Want indien wij, vijanden
zijnde, met God verzoend
zijn door den dood zijns
Zoons, veel meer zullen wij,
verzoend zijnde, behouden
worden door zijn leven.
11 En niet alleenlijk *dit*,
maar wij roemen ook in God,
door onzen Heere Jezus
Christus, door welken wij
nu de verzoening gekregen
hebben.
12 Daarom, gelijk door
eenen mensch de zonde in
de wereld ingekomen is, en
door de zonde de dood; en
alzoo de dood tot alle menschen
doorgegaan is, in welken
allen gezondigd hebben.
13 Want tot de wet was de

zonde in de wereld; maar
de zonde wordt niet toege-
rekend, als er geene wet is.
14 Maar de dood heeft ge-
heerscht van Adam tot Mozes
toe, ook over degenen, die
niet gezondigd hadden in de
gelijkheid der overtreding
van Adam, welke een voor-
beeld is desgenen, die ko-
men zou.
15 Doch niet, gelijk de
misdaad, alzoo is ook de ge-
nadegift: want indien, door
de misdaad van eenen, velen
gestorven zijn, zoo is veel
meer de genade Gods, en de
gave door de genade, die
daar is van eenen mensch
Jezus Christus, overvloedig
geweest over velen.
16 En niet gelijk *de schuld*
was door den eenen, die ge-
zondigd heeft, *alzoo is* de
gift: want de schuld is wel
uit ééne *misdaad* tot verdoe-
menis; maar de genadegift
is uit vele misdaden tot
regtvaardigmaking.
17 Want indien door de mis-
daad van eenen, de dood ge-
heerscht heeft door dien
eenen, veel meer zullen de-
genen, die den overvloed der
genade, en der gave der regt-
vaardigheid ontvangen, in
het leven heerschen door
dien eenen, *namelijk* Jezus
Christus.
18 Zoo dan, gelijk door ééne
misdaad *de schuld gekomen*
is over alle menschen tot
verdoemenis, alzoo ook door
ééne regtvaardigheid *komt de*
genade over alle menschen
tot regtvaardigmaking des
levens.
19 Want gelijk door de on-
gehoorzaamheid van dien
éénen mensch velen *tot* zon-
daars gesteld zijn geworden,
alzoo zullen ook door de ge-
hoorzaamheid van éénen
velen *tot* regtvaardigen ge-
steld worden.
20 Maar de wet is boven-
dien ingekomen, opdat de
misdaad te meerder worde:
en waar de zonde meerder
geworden is, *daar* is de ge-
nade veel meer overvloedig
geweest.
21 Opdat, gelijk de zonde
geheerscht heeft tot den
dood, alzoo ook de genade
zou heerschen door regt-
vaardigheid tot het eeuwige
leven, door Jezus Christus,
onzen Heere.

HOOFDSTUK 6.

WAT zullen wij dan zeg-
gen? zullen wij in de
zonde blijven, opdat de ge-
nade te meerder worde?
2 Dat zij verre. Wij, die der
zonde gestorven zijn, hoe zul-
len wij nog in dezelve leven?
3 Of weet gij niet, dat zoo
velen als wij in Christus
Jezus gedoopt zijn, wij in
zijnen dood gedoopt zijn?
4 Wij zijn dan met hem be-
graven, door den doop in den
dood, opdat, gelijkerwijs
Christus uit de dooden op-
gewekt is tot de heerlijkheid
des Vaders, alzoo ook wij
in nieuwigheid des levens
wandelen zouden.

5 Want indien wij met hem
eene plant geworden zijn
in de gelijkmaking zijns
doods, zoo zullen wij het
ook zijn *in de gelijkmaking
zijner* opstanding:
6 Dit wetende, dat onze
oude mensch met *hem* gekrui-
sigd is, opdat het ligchaam
der zonde te niet gedaan
worde, opdat wij niet meer
de zonde dienen.
7 Want die gestorven is,
die is geregtvaardigd van
de zonde.
8 Indien wij nu met Chris-
tus gestorven zijn, zoo ge-
looven wij, dat wij ook met
hem zullen leven:
9 Wetende, dat Christus,
opgewekt zijnde uit de doo-
den, niet meer sterft; de dood
heerscht niet meer over hem.
10 Want dat hij gestorven
is, dat is hij der zonde een-
maal gestorven; en dat hij
leeft, dat leeft hij Gode.
11 Alzoo ook gijlieden,
houdt het daarvoor, dat gij
wel der zonde dood zijt, maar
Gode levende zijt in Chris-
tus Jezus onzen Heere.
12 Dat dan de zonde niet
heersche in uw sterfelijk lig-
chaam, om haar te gehoor-
zamen in de begeerlijkheden
deszelven *ligchaams*.
13 En stelt uwe leden niet
der zonde tot wapenen der
ongeregtigheid; maar stelt
u zelven Gode, als uit de
dooden levende *geworden*
zijnde, en *stelt* uwe leden
Gode tot wapenen der ge-
regtigheid.
14 Want de zonde zal over
u niet heerschen: want gij
zijt niet onder de wet, maar
onder de genade.
15 Wat dan? zullen wij zon-
digen, omdat wij niet zijn
onder de wet, maar onder
de genade? Dat zij verre.
16 Weet gij niet, dat wien
gij u zelven stelt tot dienst-
knechten ter gehoorzaam-
heid, gij dienstknechten zijt
desgenen, dien gij gehoor-
zaamt, of der zonde tot den
dood, of der gehoorzaamheid
tot geregtigheid?
17 Maar Gode zij dank, dat
gij *wel* dienstknechten der
zonde waart, maar *dat* gij
nu van harte gehoorzaam ge-
worden zijt aan het voor-
beeld der leer, tot hetwelk
gij overgegeven zijt.
18 En vrijgemaakt zijnde
van de zonde, zijt gemaakt
dienstknechten der gereg-
tigheid.
19 Ik spreek op mensche-
lijke wijze, om der zwak-
heid uws vleesches wil: want
gelijk gij uwe leden gesteld
hebt, *om* dienstbaar *te zijn* der
onreinigheid en der ongereg-
tigheid, tot ongeregtigheid,
alzoo stelt nu uwe leden, *om*
dienstbaar *te zijn* der gereg-
tigheid tot heiligmaking.
20 Want toen gij dienst-
knechten waart der zonde,
zoo waart gij vrij van de
geregtigheid.
21 Wat vrucht dan hadt gij
toen van die dingen, waar-
over gij u nu schaamt? want
het einde derzelve is de dood.

22 Maar nu, van de zonde vrijgemaakt zijnde, en Gode dienstbaar gemaakt zijnde, hebt gij uwe vrucht tot heiligmaking, en het einde het eeuwige leven.
23 Want de bezolding der zonde is de dood, maar de genadegifte Gods is het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heere.

HOOFDSTUK 7.

WEET gij niet, broeders! (want ik spreek tot degenen, die de wet verstaan) dat de wet heerscht over den mensch, zoo langen tijd als hij leeft?
2 Want eene vrouw, die onder den man staat, is aan den levenden man verbondendoor de wet; maar indien de man gestorven is, zoo is zij vrijgemaakt van de wet des mans.
3 Daarom dan, indien zij eens anderen mans wordt, terwijl de man leeft, zoo zal zij eene overspeelster genaamd worden; maar indien de man gestorven is, zoo is zij vrij van de wet, alzoo dat zij geene overspeelster is, als zij eens anderen mans wordt.
4 Zoo dan, mijne broeders! gij zijt ook der wet gedood door het ligchaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens anderen, *namelijk* desgenen, die van de dooden opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden.
5 Want toen wij in het vleesch waren, wrochten de bewegingen der zonden, die door de wet zijn, in onze leden, om den dood vruchten te dragen.
6 Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de wet, overmits wij dien gestorven zijn, onder welken wij gehouden waren; alzoo dat wij dienen in nieuwigheid des geestes, en niet *in* de oudheid der letter.
7 Wat zullen wij dan zeggen? Is de wet zonde? Dat zij verre. Ja ik kende de zonde niet dan door de wet: want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten *zonde te zijn*, indien de wet niet zeide: Gij zult niet begeeren.
8 Maar de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht: want zonder de wet is de zonde dood.
9 En zonder de wet, zoo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is, zoo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven.
10 En het gebod, dat ten leven was, hetzelve is mij ten dood bevonden.
11 Want de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft mij verleid, en door hetzelve gedood.
12 Alzoo is dan de wet heilig, en het gebod is heilig, en regtvaardig, en goed.
13 Is dan het goede mij de dood geworden? Dat zij verre,

Maar de zonde *is mij de dood geworden;* opdat zij zou openbaar worden zonde *te zijn*, werkende mij door het goede den dood; opdat de zonde boven mate wierd zondigende door het gebod.

14 Want wij weten, dat de wet geestelijk is; maar ik ben vleeschelijk, verkocht onder de zonde.

15 Want hetgeen ik doe, dat ken ik niet: want hetgeen ik wil, dat doe ik niet, maar hetgeen ik haat, dat doe ik.

16 En indien ik hetgene doe, dat ik niet wil, zoo stem ik de wet toe, dat zij goed is.

17 Ik dan doe datzelve nu niet meer, maar de zonde, die in mij woont.

18 Want ik weet, dat in mij, dat is in mijn vleesch, geen goed woont: want het willen is *wel* bij mij, maar het goede te doen, dat vind ik niet.

19 Want het goede, dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik.

20 Indien ik hetgene doe, dat ik niet wil, zoo doe ik nu hetzelve niet meer, maar de zonde, die in mij woont.

21 Zoo vind ik dan deze wet *in mij*, als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt.

22 Want ik heb een vermaak in de wet Gods, naar den inwendigen mensch;

23 Maar ik zie eene andere wet in mijne leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds, en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijne leden is.

24 Ik ellendig mensch! wie zal mij verlossen uit het ligchaam dezes doods?

25 Ik dank God, door Jezus Christus, onzen Heere.

26 Zoo dan, ik zelf dien wel met het gemoed de wet Gods, maar met het vleesch de wet der zonde.

HOOFDSTUK 8.

ZOO is er dan nu geene verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vleesch wandelen, maar naar den Geest.

2 Want de wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods.

3 Want hetgeen der wet onmogelijk was, idewijl zij door het vleesch krachteloos was, heeft God, zijnen Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleesches, en *dat* voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vleesch.

4 Opdat het regt der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vleesch wandelen, maar naar den Geest.

5 Want die naar het vleesch zijn, bedenken dat des vleesches is; maar die naar den Geest zijn, *bedenken*, dat des Geestes is.

6 Want het bedenken des
vleesches is de dood; maar
het bedenken des Geestes is
het leven en vrede;
7 Daarom dat het bedenken
des vleesches vijandschap is
tegen God; want het onder-
werpt zich der wet Gods
niet, want het kan ook
niet.
8 En die in het vleesch
zijn, kunnen Gode niet
behagen.
9 Doch gijlieden zijt niet
in het vleesch, maar in den
Geest, zoo anders de Geest
Gods in u woont. Maar zoo
iemend den Geest van Chris-
tus niet heeft, die komt hem
niet toe.
10 En indien Christus in
ulieden is, zoo is wel het
ligchaam dood om der zonde
wil; maar de geest is leven
om der geregtigheid wil.
11 En indien de Geest des-
genen, die Jezus uitdedooden
opgewekt heeft, in u woont,
zoo zal Hij, die Christus
uit de dodenopgewek theeft,
ook uwe sterfelijke ligcha-
men levend maken, door zij-
nen Geest, die in u woont.
12 Zoo dan, broeders! wij
zijn schuldenaars niet aan
het vleesch, om naar het
vleesch te leven.
13 Want indien gij naar
het vleesch leeft, zoo zult
gij sterven; maar indien gij
door den Geest de werkin-
gen des ligchaams doodt,
zoo zult gij leven.
14 Want zoo velen als er
door den Geest Gods geleid
worden, die zijn kinderen
Gods.
15 Want gij hebt niet ont-
vangen den Geest der dienst-
baarheid wederom totvreeze,
maar gij hebt ontvangen den
Geest der aanneming, tot
kinderen, door welken wij
roepen: Abba, Vader!
16 Dezelve Geest getuigt
met onzen geest, dat wij
kinderen Gods zijn.
17 En indien wij kinderen
zijn, zoo zijn wij ook erf-
genamen, erfgenamen van
God, en medeërfgenamen van
Christus: zoo wij anders
met *hem* lijden, opdat wij
ook met *hem* verheerlijkt
worden.
18 Want ik houde het daar-
voor, dat het lijden dezes
tegenwoordigen tijds niet is
te waarderen tegen de heer-
lijkheid, die aan ons zal
geopenbaard worden.
19 Want het schepsel, *als*
met opgestoken hoofde,
verwacht de openbaring der
kinderen Gods.
20 Want het schepsel is
der ijdelheid onderworpen,
niet gewillig, maar om diens
wil, die het *der ijdelheid*
onderworpen heeft.
21 Op hoop, dat ook het
schepsel zelf zal vrijgemaakt
worden van de dienstbaar-
heid der verderfenis, tot de
vrijheid der heerlijkheid der
kinderen Gods.
22 Want wij weten, dat het
gansche schepsel te zamen
zucht, en te zamen *als* in
barensnood is, tot nu toe.

23 En niet alleen *dit*, maar
ook wij zelven, die de eer-
stelingen des Geestes heb-
ben, wij ook zelven, *zeg ik*,
zuchten in ons zelven, ver-
wachtende de aanneming tot
kinderen, *namelijk* de verlos-
sing onzes ligchaams.
24 Want wij zijn in hope
zalig geworden. De hoop nu,
die gezien wordt, is geene
hoop: want hetgeen iemand
ziet, waarom zal hij het ook
hopen?
25 Maar indien wij hopen,
hetgeen wij niet zien, zoo
verwachten wij het met lijd-
zaamheid.
26 En desgelijks komt ook
de Geest onze zwakheden
mede te hulp: want wij we-
ten niet, wat wij bidden zul-
len, gelijk het behoort, maar
de Geest zelf bidt voor ons
met onuitsprekelijke zuch-
tingen.
27 En die de harten door-
zoekt, weet, welke de
meening des Geestes zij,
dewijl Hij naar God voor de
heiligen bidt.
28 En wij weten, dat den-
genen, die God liefhebben,
alle dingen medewerken ten
goede, *namelijk* dengenen,
die naar *zijn* voornemen
geroepen zijn.
29 Want die Hij te voren
gekend heeft, die heeft Hij
ook te voren verordineerd,
den beelde zijns Zoons
gelijkvormig te zijn, opdat
hij de eerstgeborene zij
onder vele broederen.
30 En die Hij te voren ver-
ordineerd heeft, deze heeft
Hij ook geroepen; en die Hij
geroepen heeft, deze heeft
Hij ook geregtvaardigd; en
din Hij geregtvaardigd heeft,
deze heeft Hij ook verheer-
lijkt.
31 Wat zullen wij dan tot
deze dingen zeggen? Zoo
God voor ons is, wie zal
tegen ons zijn?
32 Die ook zijnen eigen
Zoon niet gespaard heeft,
maar heeft hem voor ons
allen overgegeven, hoe zal
Hij ons ook met hem niet
alle dingen schenken?
33 Wie zal beschuldiging
inbrengen tegen de uitver-
korenen Gods? God is het,
die regtvaardig maakt.
34 Wie is het, die ver-
doemt? Christus is het, die
gestorven is; ja wat meer is,
die ook opgewekt is, die ook
ter regter*hand* Gods is, die
ook voor ons bidt.
35 Wie zal ons scheiden van
de liefde van Christus? ver-
drukking, of benaauwdheid,
of vervolging, of honger, of
naaktheid, of gevaar, of
zwaard?
36 (Gelijk geschreven is:
Want om uwentwil worden
wij den ganschen dag ge-
dood; wij zijn geacht als
schapen ter slagting.)
37 Maar in dit alles zijn wij
meer dan overwinnaars, door
hem, die ons liefgehad heeft.
38 Want ik ben verzekerd,
dat noch dood, noch leven,
noch engelen, noch overhe-
den, noch magten, noch te-

genwoordige, noch toekomende dingen,
39 Noch hoogte, noch diepte, noch eenig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere.

HOOFDSTUK 9.

IK zeg de waarheid in Christus, ik lieg niet, (mijn geweten mij mede getuigenis gevende door den Heiligen Geest,)
2 Dat het mij eene groote droefheid, en mijn hart eene gedurige smart is.
3 Want ik zou zelf *wel* wenschen verbannen te zijn van Christus, voor mijne broederen, die mijne maagschap zijn naar het vleesch;
4 Welke Israëlieten zijn, welker is de aanneming tot kinderen, en de heerlijkheid, en de verbonden, en de wetgeving, en de dienst *van God*, en de beloftenissen;
5 Welker zijn de vaders, en uit welken Christus is, zoo veel het vleesch aangaat, dewelke is God boven allen te prijzen in der eeuwigheid, amen.
6 Doch *ik zeg dit* niet, als of het woord Gods ware uitgevallen: want die zijn niet allen Israël, die uit Israël zijn.
7 Noch omdat zij Abrahams zaad zijn, zijn zij allen kinderen; maar: In Izak zal u het zaad genoemd worden.
8 Dat is, niet de kinderen des vleesches, die zijn kinderen Gods; maar de kinderen der beloftenis worden voor het zaad gerekend.
9 Want dit is het woord der beloftenis: Omtrent dezen tijd zal Ik komen, en Sara zal eenen zoon hebben.
10 En niet alleenlijk *deze*, maar ook Rebekka *is daarvan een bewijs*, als zij uit eenen bevrucht was, *namelijk* Izak, onzen vader.
11 Want als *de kinderen* nog niet geboren waren, noch iets goeds of kwaads gedaan hadden, opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, *vast* bleve, niet uit de werken, maar uit den roepende;
12 Zoo werd tot haar gezegd: De meerdere zal den mindere dienen.
13 Gelijk geschreven is: Jakob heb Ik liefgehad, en Ezau heb Ik gehaat.
14 Wat zullen wij dan zeggen? Is er onregtvaardigheid bij God? Dat zij verre.
15 Want Hij zegt tot Mozes: Ik zal Mij ontfermen, diens Ik Mij ontferm, en zal barmhartig zijn, dien Ik barmhartig ben.
16 Zoo *is het* dan niet desgenen, die wil, noch desgenen, die loopt, maar des ontfermenden Gods.
17 Want de Schrift zegt tot Farao: Tot ditzelve heb Ik u verwekt, opdat Ik in u mijne kracht bewijzen zou, en opdat mijn naam verkon-

digd worde op de gansche aarde.

18 Zoo ontfermt Hij zich dan, diens Hij wil, en verhardt, dien Hij wil.

19 Gij zult dan tot mij zeggen: Wat klaagt Hij *dan* nog? want wie heeft zijnen wil wederstaan?

20 Maar toch, o mensch! wie zijt gij, die tegen God antwoordt? zal ook het maaksel tot dengenen, die het gemaakt heeft, zeggen: Waarom hebt gij mij alzoo gemaakt?

21 Of heeft de pottenbakker geene magt over het leem, om uit denzelfden klomp te maken het eene een vat *ter eere*, en het andere ter oneere?

22 En of God, willende *zijnen* toorn bewijzen, en zijne magt bekend maken, met vele langmoedigheid verdragen heeft de vaten des toorns tot het verderf toebereid;

23 En opdat Hij zou bekend maken den rijkdom zijner heerlijkheid over de vaten der barmhartigheid, die Hij te voren bereid heeft tot heerlijkheid?

24 Welke Hij ook geroepen heeft, *namelijk* ons, niet alleen uit de Joden, maar ook uit de Heidenen.

25 Gelijk Hij ook in Hoséa zegt: Ik zal hetgeen mijn volk niet was, mijn volk noemen, en die niet bemind was, *mijne* beminde.

26 En het zal zijn, in de plaats, waar tot hen gezegd was: Gijlieden zijt mijn volk niet, aldaar zullen zij kinderen des levenden Gods genaamd worden.

27 En Jesaja roept over Israël. Al ware het getal der kinderen Israëls gelijk het zand der zee, zoo zal het overblijfsel behouden worden.

28 Want Hij voleindt eene zaak en snijdt ze af in regtvaardigheid; want de Heere zal eene afgesnedene zaak doen op de aarde.

29 En gelijk Jesaja te voren gezegd heeft: Indien de Heere Sebaôth ons geen zaad had overgelaten, zoo waren wij als Sódoma geworden, en Gomórra gelijk gemaakt geweest.

30 Wat zullen wij dan zeggen? Dat de Heidenen, die de regtvaardigheid niet zochten, de regtvaardigheid verkregen hebben, doch de regtvaardigheid, die uit het geloof is.

31 Maar Israël, die de wet der regtvaardigheid zocht, is tot de wet der regtvaardigheid niet gekomen.

32 Waarom? Omdat zij *die zochten* niet uit het geloof, maar als uit de werken der wet: want zij hebben zich gestooten aan den steen des aanstoots.

33 Gelijk geschreven is: Ziet, Ik leg in Sion eenen steen des aanstoots, en eene rots der ergernis; en een iegelijk, die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden.

HOOFDSTUK 10.

BROEDERS! de toegene-
genheid mijns harten,
en het gebed, dat *ik* tot
God voor Israël *doe*, is tot
hunne zaligheid.
2 Want ik geef hun getui-
genis, dat zij eenen ijver
tot God hebben, maar niet
met verstand.
3 Want alzoo zij de regt-
vaardigheid Gods niet ken-
nen, en hunne eigene gereg-
tigheid zoeken op te rigten,
zoo zijn zij der regtvaardig-
heid Gods niet onderworpen.
4 Want het einde der wet
is Christus, tot regtvaardig-
heid een' iegelijk, die ge-
looft.
5 Want Mozes beschrijft de
regtvaardigheid, die uit de
wet is, *zeggende*: De mensch,
die deze dingen doet, zal
door dezelve leven.
6 Maar de regtvaardigheid,
die uit het geloof is, spreekt
aldus: Zeg niet in uw hart:
Wie zal in den hemel op-
klimmen? hetzelve is Chris-
tus van *boven* af brengen.
7 Of, wie zal in den afgrond
nederdalen? hetzelve is
Christus uit de dooden op-
brengen.
8 Maar wat zegt zij? Nabij
u is het woord, in uwen
mond en in uw hart. Dit is
het woord des geloofs, het-
welk wij prediken.
9 *Namelijk*, indien gij met
uwen mond zult belijden den
Heere Jezus, en met uw hart
gelooven, dat hem God uit
de dooden opgewekt heeft,
zoo zult gij zalig worden.
10 Want met het hart ge-
looft men ter regtvaardig-
heid, en met den mond be-
lijdt men ter zaligheid.
11 Want de Schrift zegt:
Een iegelijk, die in hem ge-
looft, die zal niet beschaamd
worden.
12 Want er is geen onder-
scheid, noch van Jood, noch
van Griek: want een zelfde
is Heere van allen, rijk
zijnde over allen, die hem
aanroepen.
13 Want een iegelijk, die
den naam des Heeren zal
aanroepen, zal zalig worden.
14 Hoe zullen zij dan *hem*
aanroepen, in welken zij niet
geloofd hebben? en hoe zul-
len zij *in hem* gelooven, van
welken zij niet gehoord heb-
ben? en hoe zullen zij hooren,
zonder die *hun* predikt?
15 En hoe zullen zij predi-
ken, indien zij niet gezon-
den worden? Gelijk geschre-
ven is: Hoe liefelijk zijn de
voeten dergenen, die vrede
verkondigen, dergenen, die
het goede verkondigen!
16 Doch zij zijn nietallen
het evangelie gehoorzaam
geweest: want Jesaja zegt:
Heere! wie heeft onze pre-
diking geloofd?
17 Zoo is dan het geloof
uit het gehoor, en het ge-
hoor door het woord Gods.
18 Maar ik zeg: Hebben zij
het niet gehoord? Ja toch,
hun geluid is over de ge-
heele aarde uitgegaan, en

hunne woorden tot de einden der wereld.
19 Maar ik zeg: Heeft Israël
het niet verstaan? Mozes
zegt eerst: Ik zal ulieden tot jaloerschheid verwekken door *degenen, die* geen volk *zijn;* door een onverstandig volk zal Ik u tot toorn verwekken.
20 En Jesaja verstout zich,
en zegt: Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten; Ik ben openbaar geworden dengenen, die naar Mij niet vraagden.
21 Maar tegen Israël zegt
Hij: Den geheelen dag heb Ik mijne handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk.

HOOFDSTUK 11.

IK zeg dan: Heeft God zijn volk verstooten? Dat zij verre: want ik ben ook een Israëliet, uit het zaad Abrahams, van den stam Benjamin.
2 God heeft zijn volk niet
verstooten, hetwelk Hij te voren gekend heeft. Of weet gij niet, wat de Schrift zegt van Elia? hoe hij God aanspreekt tegen Israël, zeggende:
3 Heere! zij hebben uwe
profeten gedood, en uwe altaren omgeworpen; en ik ben alleen overgebleven, en zij zoeken mijne ziel.
4 Maar wat zegt tot hem
het Goddelijk antwoord? Ik heb Mij zelven *nog* zeven duizend mannen overgelaten, die de knie voor het *beeld* van Baäl niet gebogen hebben.
5 Alzoo is er dan ook in de-
zen tegenwoordigen tijd een overblijfsel geworden, naar de verkiezing der genade.
6 En indien het door genade
is, zoo is het niet meer uit de werken; anderzins is de genade geene genade meer: en indien het is uit de werken, zoo is het geene genade meer; anderzins is het werk geen werk meer.
7 Wat dan? Hetgeen Israël
zoekt, dat heeft het niet verkregen; maar de uitverkorenen hebben het verkregen, en de anderen zijn verhard geworden.
8 (Gelijk geschreven is:
God heeft hun gegeven eenen geest des diepen slaaps; oogen om niet te zien, en ooren om niet te hooren) tot op den huidigen dag.
9 En David zegt: Hunne
tafel worde tot eenen strik, en tot eenen val, en tot eenen aanstoot, en tot eene vergelding voor hen.
10 Dat hunne oogen ver-
duisterd worden, om niet te zien; en verkrom hunnen rug allen tijd.
11 Zoo zeg ik dan: Heb-
ben zij gestruikeld, opdat zij vallen zouden? Dat zij verre, maar door hunnen val *is* de zaligheid den Heidenen *geworden*, om hen tot jaloerschheid te verwekken.
12 En indien hun val de
rijkdom is der wereld, en hunne vermindering de rijk-

doen der Heidenen, hoe veel
te meer hunne volheid!
13 Want ik spreek tot u,
Heidenen, voor zoo veel ik
der Heidenen apostel ben,
ik maak mijne bediening
heerlijk:
14 Of ik eenigzins mijn
vleesch tot jaloersehheid
verwekken, en eenigen uit
hen behouden mogt.
15 Want indien hunne verwerping
de verzoening is der
wereld, wat zal de aanneming
wezen, anders dan het
leven uit de dooden?
16 En indien de eerstelingen
heilig zijn, zoo is ook
het deeg *heilig;* en indien
de wortel heilig is, zoo zijn
ook de takken *heilig.*
17 En zoo eenige der takken
afgebroken zijn, en gij,
een wilde olijfboom zijnde,
in derzelver *plaats* zijt ingeënt,
en des wortels en der
vettigheid des olijfbooms
mede deelachtig zijt geworden,
18 Zoo roem niet tegen de
takken; en indien gij daartegen
roemt, gij draagt den
wortel niet, maar de wortel u.
19 Gij zult dan zeggen:
De takken zijn afgebroken,
opdat ik zou ingeënt worden.
20 Het is wel: zij zijn door
ongeloof afgebroken, en gij
staat door het geloof. Zijt
niet hooggevoelende, maar
vrees.
21 Want is het, dat God de
natuurlijke takken niet gespaard
heeft, *zie toe,* dat Hij
ook mogelijk u niet spare.
22 Zie dan de goedertierenheid
en de strengheid van
God: de strengheid wel over
degenen, die gevallen zijn,
maar de goedertierenheid
over u, indien gij in de goedertierenheid
blijft: anders
zult ook gij afgehouwen
worden.
23 Maar ook zij, indien zij
in het ongeloof niet blijven,
zullen ingeënt worden; want
God is magtig, om dezelve
weder in te enten.
24 Want indien gij afgehouwen
zijt uit den olijfboom,
die van nature wild
was, en tegen nature in den
goeden olijfboom ingeënt;
hoe veel te meer zullen deze,
die natuurlijke *takken* zijn,
in hunnen eigen' olijfboom
geënt worden?
25 Want ik wil niet, broeders!
dat u deze verborgenheid
onbekend zij, (opdat gij
niet wijs zijt bij u zelven)
dat de verharding voor een
deel over Israël gekomen is,
totdat de volheid der Heidenen
zal ingegaan zijn.
26 En alzoo zal geheel Israël
zalig worden; gelijk geschreven
is: De Verlosser
zal uit Zion komen, en zal
de goddeloosheden afwenden
van Jakob.
27 En dit is hun een verbond
van Mij, als Ik hunne
zonden zal wegnemen.
28 Zoo zijn zij wel vijanden
aangaande het evangelie, om
uwentwil, maar aangaande
de verkiezing zijn zij bemindèn,
om der vaderen wil:

29 Want de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk.
30 Want gelijkerwijs ook gijlieden eertijds Gode ongehoorzaam geweest zijt, maar nu barmhartigheid verkregen hebt door dezer ongehoorzaamheid;
31 Alzoo zijn ook deze nu ongehoorzaam geweest, opdat ook zij door uwe barmhartigheid zouden barmhartigheid verkrijgen.
32 Want God heeft hen allen onder de ongehoorzaamheid besloten, opdat Hij hun allen zou barmhartig zijn.
33 O diepte des rijkdoms beide der wijsheid en der kennis Gods! hoe onderzoekelijk zijn zijne oordeelen, en onnaspeurlijk zijne wegen!
34 Want wie heeft den zin des Heeren gekend? of wie is zijn raadsman geweest?
35 Of wie heeft Hem eerst gegeven, en het zal hem wedervergolden worden?
36 Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen, Hem *zij* de heerlijkheid in der eeuwigheid, amen.

HOOFDSTUK 12.

IK bid u dan, broeders! door de ontfermingen Gods, dat gij uwe ligchamen stelt, tot eene levende, heilige *en* Gode welbehagelijke offerande, *welke is* uwe redelijke godsdienst.
2 En wordt dezer wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven, welke de goede, en welbehagelijke en volmaakte wil van God zij.
3 Want door de genade, die mij gegeven is, zeg ik een' iegelijk, die onder u is, dat hij niet wijs zij boven hetgeen men behoort wijs te zijn; maar dat hij wijs zij tot matigheid, gelijk als God een' iegelijk de mate des geloofs gedeeld heeft.
4 Want gelijk wij in een ligchaam vele leden hebben, en de leden allen niet dezelfde werking hebben:
5 Alzoo zijn wij velen een ligchaam in Christus, maar elkeen zijn wij elkanders leden.
6 Hebbende nu verscheidene gaven, naar de genade, die ons gegeven is,
7 *Zoo laat ons die gaven besteden*, hetzij profetie, naar de mate des geloofs; hetzij bediening, in het bedienen; hetzij die leert, in het leeren;
8 Hetzij die vermaant, in het vermanen; die uitdeelt, in eenvoudigheid; die een voorstander is, in naarstigheid; die barmhartigheid doet, in blijmoedigheid.
9 De liefde zij ongeveinsd. Hebt eenen afkeer van het booze, en hangt het goede aan.
10 Hebt elkander hartelijk lief met broederlijke liefde; met eer de een den anderen voorgaande.

11 Zijt niet traag in het
benaarstigen. Zijt vurig van
geest. Dient den Heere.
12 Verblijdt u in de hoop.
Zijt geduldig in de verdrukking.
Volhardt in het gebed.
13 Deelt mede tot de behoeften
der heiligen. Tracht
naar herbergzaamheid.
14 Zegent hen, die u vervolgen;
zegent en vervloekt niet.
15 Verblijdt u met de blijden;
en weent met de weenenden.
16 Weest eensgezind onder
elkander. Tracht niet naar
de hooge dingen, maar voegt
u tot de nederigen. Zijt niet
wijs bij u zelven.
17 Vergeldt niemand kwaad
voor kwaad. Bezorgt hetgeen
eerlijk is voor alle menschen.
18 Indien het mogelijk is,
zooveel in u is, houdt vrede
met alle menschen.
19 Wreekt u zelven niet, beminden!
maar geeft den
toorn plaats: want er is geschreven:
Mij *komt* de wraak
toe, Ik zal het vergelden,
zegt de Heere.
20 Indien dan uwen vijand
hongert, zoo spijzigt hem;
indien hem dorst, zoo geeft
hem te drinken: want dat
doende, zult gij kolen vuurs
op zijn hoofd hoopen.
21 Wordt van het kwade
niet overwonnen, maar overwint
het kwade door het
goede.

HOOFDSTUK 13.

ALLE ziel zij de magten,
over *haar* gesteld, onderworpen;
want er is geene
magt dan van God, en de
magten, die er zijn, die zijn
van God verordend.
2 Alzoo dat die zich tegen
de magt stelt, de verordening
van God wederstaat;
en die ze wederstaan, zullen
over zich zelven een oordeel
halen.
3 Want de oversten zijn
niet *tot* eene vreeze den goeden
werken, maar den kwaden.
Wilt gij nu de magt
niet vreezen, doe het goede,
en gij zult lof van haar hebben.
4 Want zij is Gods dienares,
u ten goede. Maar indien
gij kwaad doet, zoo
vrees; want zij draagt het
zwaard niet te vergeefs:
want zij is Gods dienares,
eene wreekster tot straf dengenen,
die kwaad doet.
5 Daarom is het noodig onderworpen
te zijn, niet alleen
om der straffe, maar ook
om des gewetens wil.
6 Want daarom betaalt gij
ook schattingen: want zij zijn
dienaars van God, in dit zelve
geduriglijk bezig zijnde.
7 Zoo geeft dan een iegelijk
wat gij schuldig zijt:
schatting, dien gij de schatting,
tol, dien gij den tol,
vreeze, dien gij de vreeze,
eer, dien gij de eer *schuldig
zijt*.
8 Zijt niemand iets schuldig,
dan elkander lief te
hebben: want die den anderen
liefheeft, die heeft de
wet vervuld.

9 Want dit: Gij zult geen
overspel doen, gij zult niet
dooden, gij zult niet stelen,
gij zult geene valsche getuigenis
geven, gij zult niet
begeeren; en zoo er eenig
ander gebod is, wordt in dit
woord als in eene hoofdsom
begrepen, *namelijk* in dit:
Gij zult uwen naaste liefhebben
gelijk u zelven.
10 De liefde doet den naaste
geen kwaad. Zoo is dan
de liefde de vervulling der
wet.
11 En dit *zeg ik te meer*,
dewijl wil de gelegenheid
des tijds weten, dat het de
ure is, dat wij nu uit den
slaap opwaken: want de
zaligheid is ons nu nader,
dan toen wij *eerst* geloofd
hebben.
12 De nacht is voorbijgegaan,
en de dag is nabij gekomen.
Laat ons dan afleggen
de werken der duisternis,
en aandoen de wapenen des
lichts.
13 Laat ons, als in den dag,
eerlijk wandelen; niet in
brasserijen en dronkenschappen,
niet in slaapkameren
en ontuchtigheden, niet in
twist en nijdigheid;
14 Maar doet aan den Heere
Jezus Christus, en verzorgt
het vleesch niet tot begeerlijkheden.

HOOFDSTUK 14.

DENGENEN nu, die zwak
is in het geloof, neemt
aan, *maar* niet tot twistige
zamensprekingen.
2 De een gelooft wel, dat
men alles eten mag, maar
die zwak is, eet moeskruiden.
3 Die daar eet, verachte
hem niet, die niet eet; en
die niet eet, oordeele hem
niet, die daar eet: want
God heeft hem aangenomen.
4 Wie zijt gij, die eens anderen
huisknecht oordeelt?
Hij staat, of hij valt zijnen
eigen' heer; doch hij zal
vastgesteld worden, want
God is magtig hem vast te
stellen.
5 De een acht wel den
eenen dag boven den *anderen*
dag; maar de ander acht
al de dagen *gelijk*. Een iegelijk
zij in zijn eigen gemoed
ten volle verzekerd.
6 Die den dag waarneemt,
die neemt *hem* waar den
Heere; en die den dag niet
waarneemt, die neemt *hem*
niet waar den Heere. Die
daar eet, die eet *zulks* den
Heere, want hij dankt God;
en die niet eet, die eet *zulks*
den Heere niet, en hij dankt
God.
7 Want niemand van ons
leeft zich zelven, en niemand
sterft zich zelven:
8 Want hetzij dat wij leven,
wij leven den Heere; hetzij
dat wij sterven, wij sterven
den Heere. Hetzij dan dat
wij leven, hetzij dat wij sterven,
wij zijn des Heeren.
9 Want daartoe is Christus
ook gestorven, en opgestaan,
en weder levend geworden,
opdat hij beiden over dooden
en levenden heerschen zou.

10 Maar gij, wat oordeelt gij uwen broeder? Of ook gij, wat veracht gij uwen broeder? Want wij zullen allen voor den regterstoel van Christus gesteld worden.
11 Want er is geschreven: Ik leef, zegt de Heere; voor Mij zal alle knie zich buigen, en alle tong zal God belijden.
12 Zoo dan een iegelijk van ons zal voor zich zelven Gode rekenschap geven.
13 Laat ons dan elkander niet meer oordeelen; maar oordeelt dit liever, namelijk, dat gij den broeder geenen aanstoot of ergernis geeft.
14 Ik weet en ben verzekerd in den Heere Jezus, dat geen ding onrein is in zich zelven; dan die acht iets onrein te zijn, dien is het onrein.
15 Maar indien uw broeder om der spijze wil bedroefd wordt, zoo wandelt gij niet meer naar liefde. Verderf dien niet met uwe spijze, voor welken Christus gestorven is.
16 Dat dan uw goed niet gelasterd worde.
17 Want het koningrijk Gods is niet spijs en drank, maar regtvaardigheid, en vrede, en blijdschap, door den Heiligen Geest.
18 Want die Christus in deze dingen dient, is Gode welbehagelijk, en aangenaam den menschen.
19 Zoo dan laat ons najagen hetgeen tot den vrede, en hetgeen tot de stichting onder elkander *dient*.
20 Verbreek het werk van God niet om der spijze wil. Alle dingen zijn wel rein; maar het is kwaad den mensch, die met aanstoot eet.
21 Het is goed geen vleesch te eten, noch wijn te drinken, noch *iets*, waaraan uw broeder zich stoot, of geërgerd wordt, of *waarin* hij zwak is.
22 Hebt gij geloof? heb *dat* bij u zelven voor God. Zalig is hij, die zich zelven niet oordeelt in hetgeen hij voor goed houdt.
23 Maar die twijfelt, indien hij eet, is veroordeeld, omdat hij niet uit het geloof *eet*. En al wat uit het geloof niet is, dat is zonde.

HOOFDSTUK 15.

MAAR wij, die sterk zijn, zijn schuldig de zwakheden der onsterken te dragen, en niet ons zelven te behagen.
2 Dat dan een iegelijk van ons *zijnen* naaste behage ten goede tot stichting.
3 Want ook Christus heeft zich zelven niet behaagd, maar gelijk geschreven is: De smadingen dergenen, die U smaden, zijn op mij gevallen.
4 Want al wat te voren geschreven is, dat is tot onze leering te voren geschreven; opdat wij, door lijdzaamheid en vertroosting der Schrif-

ten, hoop hebben zouden.
5 Doch de God der lijdzaamheid en der vertroosting geve u, dat gij eensgezind zijt onder elkander naar Christus Jezus;
6 Opdat gij eendragtelijk, met eenen mond, moogt verheerlijken den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus.
7 Daarom neemt elkander aan, gelijk ook Christus ons aangenomen heeft, tot de heerlijkheid Gods.
8 En ik zeg, dat Jezus Christus een dienaar geworden is der besnijdenis, van wege de waarheid Gods, opdat hij bevestigen zou de beloftenissen der vaderen;
9 En de Heidenen God van wege de barmhartigheid zouden verheerlijken; gelijk geschreven is: Daarom zal ik U belijden onder de Heidenen, en uwen naam lofzingen.
10 En wederom zegt hij: Weest vrolijk, gij Heidenen met zijn volk!
11 En wederom! Looft den Heere, al gij Heidenen! en prijst Hem, al gij volken!
12 En wederom zegt Jesaja: Er zal zijn de wortel van Jessai, en die opstaat, om over de Heidenen te gebieden; op hem zullen de Heidenen hopen.
13 De God nu der hoop vervulle ulieden met alle blijdschap en vrede in het gelooven, opdat gij overvloedig moogt zijn in de hoop, door de kracht des Heiligen Geestes.
14 Doch, mijne broeders! ook ik zelf ben verzekerd van u, dat gij ook zelven vol zijt van goedheid, vervuld met alle kennis, magtig om ook elkander te vermanen.
15 Maar ik heb u eensdeels te stoutelijker geschreven, broeders! u als wederom *dit* indachtig makende, om de genade, die mij van God gegeven is;
16 Opdat ik een dienaar van Jezus Christus zij onder de Heidenen, het evangelie van God bedienende, opdat de offerande der Heidenen aangenaam worde, geheiligd door den Heiligen Geest.
17 Zoo heb ik dan roem in Christus Jezus in die dingen, die God aangaan.
18 Want ik zou niet durven iets zeggen, hetwelk Christus door mij niet gewrocht heeft, tot gehoorzaamheid der Heidenen, met woord en werk;
19 Door kracht van teekenen en wonderheden, en door de kracht van den Geest Gods, zoodat ik, van Jeruzalem af, en rondom, tot Illyricum toe, het evangelie van Christus vervuld heb;
20 En alzoo zeer begeerig geweest ben om het evangelie te verkondigen, niet waar Christus genoemd was, opdat ik niet op eens anders fondament zou bouwen;
21 Maar gelijk geschreven is: Denwelken van hem niet

was geboodschapt, die zullen
het zien; en dewelke het
niet gehoord hebben, die
zullen het verstaan.
22 Waarom ik ook menig-
maal verhinderd geweest
ben tot u te komen.
23 Maar nu geene plaats
meer hebbende in deze ge-
westen, en van over vele ja-
ren groot verlangen heb-
bende, om tot u te komen,
24 *Zoo* zal ik, zoo wanneer
ik naar Spanje reis, tot u
komen: want ik hoop in het
doorreizen u te zien, en van
u derwaarts geleid te wor-
den, als ik eerst van ulieder
tegenwoordigheid eensdeels
verzadigd zal zijn.
25 Maar nu reis ik naar
Jerûzalem, dienende de hei-
ligen.
26 Want het heeft *dien van*
Macedónië en Achâje goed
gedacht, eene gemeene hand-
reiking te doen aan de ar-
men onder de heiligen, die
te Jerûzalem zijn.
27 Want het heeft hun *zoo*
goed gedacht; ook zijn zij
hunne schuldenaars: want
indien de Heidenen hunne
geestelijke *goederen* deelach-
tig zijn geworden, zoo zijn
zij ook schuldig hen van
ligchamelijke *goederen* te
dienen.
28 Als ik dan dit volbragt,
en hun deze vrucht verze-
geld zal hebben, zoo zal ik
door ulieder *stad* naar Spanje
afkomen.
29 En ik weet, dat ik. tot
u komende, met vollen zegen
des evangelies van Christus
komen zal.
30 En ik bid u, broeders!
door onzen Heere Jezus
Christus, en door de liefde
des Geestes, dat gij met mij
strijdt in de gebeden tot
God voor mij;
31 Opdat ik mag bevrijd
worden van de ongehoorza-
men in Judéa, en dat deze
mijne dienst, die *ik* aan Je-
rûzalem *doe*, aangenaam zij
den heiligen;
32 Opdat ik met blijdschap,
door den wil van God, tot
u mag komen, en met u
verkwikt worden.
33 En de God des vredes
zij met u allen. Amen.

HOOFDSTUK 16.

EN ik beveel u Febé, onze
zuster, die eene dienares
is der gemeente, die te
Kenchreën is;
2 Opdat gij haar ontvangt
in den Heere, gelijk het den
heiligen betaamt, en haar
bijstaat in wat zaak zij u
zou mogen van doen heb-
ben: want zij is eene voor-
standster geweest van velen,
ook van mij zelven.
3 Groet Priscilla en A'quila,
mijne medewerkers in Chris-
tus Jezus;
4 Die voor mijn leven hun-
nen hals gesteld hebben;
denwelken niet alleen ik
dank, maar ook al de ge-
meenten der Heidenen.
5 *Groet* ook de gemeente in
hun huis. Groet Epénetus,
mijnen beminde, die de eer-

steling is van Acháje in
Christus.
6 Groet Maria, die veel
voor ons gearbeid heeft.
7 Groet Andronícus en Jú-
nias, mijne magen, en mijne
medegevangenen, welke ver-
maard zijn onder de aposte-
len, die ook voor mij in
Christus geweest zijn.
8 Groet Amplias, mijnen
beminde in den Heere.
9 Groet Urbánus, onzen
medearbeider in Christus,
en Stachys, mijnen beminde.
10 Groet Apelles, die be-
proefd is in Christus. Groet
hen, die van het *huisgezin*
van Aristobúlus *zijn*.
11 Groet Heródion, die van
mijne maagschap is. Groet
hen, die van *het huisgezin*
van Narcissus *zijn*, degenen
namelijk, die in den Heere
zijn.
12 Groet Tryféna en Try-
fósa, *vrouwen*, die in den
Heere arbeiden. Groet Persis,
de beminde *zuster*, die veel
gearbeid heeft in den Heere.
13 Groet Rufus, den uit-
verkorene in den Heere, en
zijne moeder en de mijne.
14 Groet Asy'ncritus, Flé-
gon, Hermas, Pátrobas, Her-
mes, en de broeders, die
met hen zijn.
15 Groet Filólogus, en Júlia,
Néreus en zijne zuster, en
Olympas, en al de heiligen,
die met henlieden zijn.
16 Groet elkander met eenen
heiligen kus. De gemeenten
van Christus groeten ulie-
den.
17 En ik bid u, broeders!
neemt acht op degenen, die
tweedragt en ergernissen
aanrigten tegen de leer, die
gij *van ons* geleerd hebt;
en wijkt af van dezelve.
18 Want dezulken dienen
onzen Heere Jezus Christus
niet, maar hunnen buik;
en verleiden door schoon-
spreken en prijzen de har-
ten der eenvoudigen.
19 Want uwe gehoorzaam-
heid is tot *kennis van* allen
gekomen. Ik verblijd mij
dan uwenthalve; en ik wil,
dat gij wijs zijt in het goede,
doch onnoozel in het kwade.
20 En de God des vredes
zal den Satan haast onder
uwe voeten verpletteren. De
genade van onzen Heere
Jezus Christus zij met u-
lieden. Amen.
21 U groeten Timótheüs,
mijn medearbeider, en Lu-
cius, en Jason, en Socípater,
mijne bloedverwanten.
22 Ik, Tertius, die den brief
geschreven heb, groet u in
den Heere.
23 U groet Gajus, de huis-
waard van mij en van de
geheele gemeente. U groet
Erastus, de rentmeester der
stad, en de broeder Quartus.
24 De genade van onzen
Heere Jezus Christus zij met
u allen. Amen.
25 Hem nu, die magtig is
u te bevestigen, naar mijn
evangelie en de prediking
van Jezus Christus, naar de
openbaring der verborgen-
heid, die van de tijden der

eeuwen verzwegen is geweest;
26 Maar nu geopenbaard is, en door de profetische Schriften, naar het bevel des eeuwigen Gods, tot gehoorzaamheid des geloofs, onder al de Heidenen bekend is gemaakt;
27 Denzelven, alleen wijzen God *zij* door Jezus Christus de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.

DE EERSTE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN DIE VAN CORINTHE.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een geroepen apostel van Jezus Christus, door den wil van God, en Sósthenes, de broeder,
2 Aan de gemeente Gods, die te Corinthe is, den geheiligden in Christus Jezus, den geroepenen heiligen, met allen, die den naam van onzen Heere Jezus Christus aanroepen in alle plaats, beide hunnen en onzen *Heere:*
3 Genade zij u en vrede van God onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
4 Ik dank mijnen God allen tijd over u, van wege de genade Gods, die u gegeven is in Christus Jezus;
5 Dat gij in alles zijt rijk geworden in hem, in alle rede en alle kennis:
6 Gelijk de getuigenis van Christus bevestigd is onder u;
7 Alzoo dat het u aan geene gave ontbreekt, verwachtende de openbaring van onzen Heere Jezus Christus.
8 Welke *God* u ook zal bevestigen tot het einde toe, *om* onstraffelijk *te zijn* in den dag van onzen Heere Jezus Christus.
9 God is getrouw, door welken gij geroepen zijt tot de gemeenschap van zijnen Zoon Jezus Christus, onzen Heere.
10 Maar ik bid u, broeders! door den naam van onzen Heere Jezus Christus, dat gij allen hetzelfde spreekt, en *dat* onder u geene scheu-

zijn: want zij zijn hem
dwaasheid, en hij kan ze
niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden.
15 Doch de geestelijke
mensch onderscheidt wel alle
dingen, maar hij zelf wordt
van niemand onderscheiden.
16 Want wie heeft den zin
des Heeren gekend, die Hem
zou onderrigten? Maar wij
hebben den zin van Christus.

HOOFDSTUK 3.

EN ik broeders! kon tot
u niet spreken als tot
geestelijken, maar als tot
vleeschelijken, als tot jonge
kinderen in Christus.
2 Ik heb u met melk gevoed, en niet met *vaste* spijs:
want gij vermoogt *toen* nog
niet; ja gij vermoogt ook
nu nog niet.
3 Want gij zijt nog vleeschelijk: want dewijl onder u
nijd is, en twist, en tweedragt, zijt gij niet vleeschelijk, en wandelt *gij niet* naar
den mensch?
4 Want als de een zegt:
Ik ben van Paulus; en een
ander: Ik *ben* van Apollos;
zijt gij niet vleeschelijk?
5 Wie is dan Paulus, en
wie is Apollos, anders dan
dienaars, door welke gij geloofd hebt, en *dat*, gelijk de
Heere aan een' iegelijk gegegeven heeft.
6 Ik heb geplant, Apollos
heeft nat gemaakt; maar
God heeft den wasdom gegeven.
7 Zoo is dan noch hij, die
plant, iets, noch hij, die nat
maakt, maar God, die den
wasdom geeft.
8 En die plant, en die nat
maakt, zijn een; maar een
iegelijk zal zijn loon ontvangen naar zijnen arbeid.
9 Want wij zijn Gods medearbeiders: Gods akkerwerk, Gods gebouw zijt gij.
10 Naar de genade Gods,
die mij gegeven is, heb ik
als een wijs bouwmeester
het fondament gelegd; en
een ander bouwt daarop.
Maar een iegelijk zie toe,
hoe hij daarop bouwe.
11 Want niemand kan een
ander fondament leggen, dan
hetgeen gelegd is, hetwelk
is Jezus Christus.
12 En indien iemand op dit
fondament bouwt, goud,
zilver, kostelijke steenen,
hout, hooi, stoppelen;
13 Eens iegelijks werk zal
openbaar worden: want de
dag zal het verklaren, dewijl
het door vuur ontdekt wordt;
en hoedanig eens iegelijks
werk is, zal het vuur beproeven.
14 Zoo iemands werk blijft,
dat hij daarop gebouwd
heeft, die zal loon ontvangen.
15 Zoo iemands werk zal
verbrand worden, die zal
schade lijden; maar zelf zal
hij behouden worden, doch
alzoo als door vuur.
16 Weet gij niet, dat gij
Gods tempel zijt, en de Geest
Gods in ulieden woont?
17 Zoo iemand den tempel
Gods schendt, dien zal God

schenden: want de tempel Gods is heilig, welke gij zijt.
18 Niemand bedriege zich zelven. Zoo iemand onder u dunkt, dat hij wijs is in deze wereld, die worde dwaas, opdat hij wijs moge worden.
19 Want de wijsheid dezer wereld is dwaasheid bij God: want er is geschreven: Hij vat de wijzen in hunne arglistigheid.
20 En wederom: De Heere kent de overleggingen der wijzen, dat zij ijdel zijn.
21 Niemand dan roeme op menschen, want alles is uwe.
22 Hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Céfas, hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomende dingen, zijn zijn alle uwe.
23 Doch gij zijt van Christus, en Christus is Gods.

HOOFDSTUK 4.

ALZOO houde ons een *ieder* mensch, als dienaars van Christus, en uitdeelers der verborgenheden Gods.
2 En voorts wordt in de uitdeelers vereischt, dat elk getrouw bevonden worde.
3 Doch mij is voor het minste, dat ik van ulieden geoordeeld worde, of van een menschelijk oordeel; ja ik oordeel ook mijzelven niet;
4 Want ik ben mijzelven van geen ding bewust; doch ik ben daardoor niet geregtvaardigd; maar die mij oordeelt, is de Heere.
5 Zoo dan oordeelt niets voor den tijd, totdat de Heere zal gekomen zijn, welke ook in het licht zal brengen hetgeen in de duisternis verborgen is, en openbaren de raadslagen der harten; en alsdan zal een iegelijk lof hebben van God.
6 En deze dingen, broeders! heb ik op mijzelven en Apollos bij gelijkenis gepast, om uwentwil; opdat gij aan ons zoudt leeren, niet te gevoelen boven hetgeen geschreven is, dat gij niet, de een om eens anders wil opgeblazen wordt tegen den anderen.
7 Want wie onderscheidt u? en wat hebt gij, dat gij niet hebt ontvangen? en zoo gij het ook ontvangen hebt, wat roemt gij, als of gij het niet ontvangen hadt?
8 Alreede zijt gij verzadigd, alreede zijt gij rijk geworden, zonder ons hebt gij geheerscht; en och of gij heerschtet, opdat ook wij met u heerschen mogten!
9 Want ik acht, dat God ons, die de laatste apostelen zijn, ten toon heeft gesteld als tot den dood verwezen: want wij zijn een schouwspel geworden der wereld, en den engelen, en den menschen.
10 Wij *zijn* dwazen om Christus wil, maar gij zijt wijzen in Christus; wij zijn zwakken, maar gij sterken; gij zijt heerlijken, maar wij verachten.
11 Tot op deze tegenwoor-

dige ure lijden wij honger,
en lijden wij dorst, en zijn
naakt, en worden met vuisten geslagen, en hebben
geene vaste woonplaats.
12 En arbeiden, werkende
met onze eigene handen; wij
worden gescholden, en wij
zegenen; wij worden vervolgd, en wij verdragen;
13 Wij worden gelasterd, en
wij bidden; wij zijn geworden als uitvaagsels der wereld *en* aller afschrapsel tot
nu toe.
14 Ik schrijf deze dingen
nie om u te beschamen,
maar als mijne lieve kinderen vermaan ik *u*.
15 Want al hadt gij tien
duizend leermeesters in
Christus, zoo *hebt gij* toch
niet vele vaders; want in
Christus Jezus heb ik u
door het evangelie geteeld.
16 Zoo vermaan ik u dan,
zijt mijne navolgers.
17 Daarom heb ik Timótheüs tot u gezonden, die
mijn lieve en getrouwe zoon
is in den Heere, welke u zal
indachtig maken mijne wegen, die in Christus zijn,
gelijkerwijs ik alom in alle
gemeenten leer.
18 Doch sommigen zijn
opgeblazen, alsof ik tot
ulieden niet komen zou.
19 Maar ik zal haast tot u
komen, zoo de Heere wil,
en ik zal *dan* verstaan, niet
de woorden dergenen, die
opgeblazen zijn, maar de
kracht.
20 Want het koningrijk
Gods is niet *gelegen* in woorden, maar in kracht.
21 Wat wilt gij? Zal ik met
de roede tot u komen, of
in liefde en *in* den geest
der zachtmoedigheid?

HOOFDSTUK 5.

MEN hoort ganschelijk,
dat er hoererij onder u
is, en zoodanige hoererij, die
ook onder de Heidenen niet
genoemd wordt, alzoo dat er
een zijns vaders huisvrouw
heeft.
2 En zijt gij *nog* opgeblazen, en hebt niet veelmeer
leed gedragen, opdat hij uit
het midden van u weggedaan
worde, die deze daad begaan
heeft?
3 Doch ik, als wel met het
ligchaam afwezend, maar tegenwoordig zijnde met den
geest, heb alreede, als *of ik*
tegenwoordig *ware*, dengemen, die dat alzoo bedreven
heeft, besloten,
4 In den naam van onzen
Heere Jezus Christus, als
gijlieden en mijn geest *zamen* vergaderd zullen zijn,
met de kracht van onzen
Heere Jezus Christus,
5 Denzulken over te geven
den Satan, tot verderf des
vleesches, opdat de geest behouden moge worden in den
dag van den Heere Jezus.
6 Uw roem is niet goed.
Weet gij niet, dat een weinig zuurdeesem het geheele
deeg zuur maakt?
7 Zuivert dan den ouden
zuurdeesem uit, opdat gij een

nieuw deeg zijn moogt, ge-
lijk gij ongezuurd zijt. Want
ook ons Pascha is voor ons
geslagt, *namelijk* Christus.
8 Zoo dan laat ons feest hou-
den, niet in den ouden
zuurdeesem, noch in den
zuurdeesem der kwaadheid
en der boosheid, maar in de
ongezuurde *brooden* der op-
regtheid en der waarheid.
9 Ik heb u geschreven in
den brief, dat gij u niet
zoudt vermengen met de
hoereerders;
10 Doch niet geheellijk met
de hoereerders dezer wereld,
of met de gierigaards, of met
de roovers, of met de afgo-
dendienaars: want anders
zoudt gij moeten uit de
wereld gaan.
11 Maar nu heb ik u ge-
schreven, dat gij u niet zult
vermengen, *namelijk* indien
iemand, een broeder genaamd
zijnde, een hoereerder is, of
een gierigaard, of een afgo-
dendienaar, of een lasteraar,
of een dronkaard, of een
roover; dat gij met zooda-
nig eenen ook niet zult eten.
12 Want wat heb ik ook
die buiten zijn te oordeelen?
Oordeelt gijlieden niet, die
binnen zijn?
13 Maar die buiten zijn oor-
deelt God. En doet gij de-
zen booze uit ulieden weg.

HOOFDSTUK 6.

DURFT iemand van ulie-
den, die eene zaak heeft
tegen een' ander, te regt
gaan voor de onregtvaardi-
gen, en niet voor de heiligen?
2 Weet gij niet, dat de heili-
gen de wereld oordeelen
zullen? En indien door u
de wereld geoordeeld wordt,
zijt gij onwaardig de minste
geregtszaken?
3 Weet gij niet, dat wij de
engelen oordeelen zullen?
hoeveel te meer de zaken,
die dit leven aangaan?
4 Zoo gij dan geregtszaken
hebt, die dit leven aangaan,
zet die *daarover*, die in de ge-
meente minst geacht zijn.
5 Ik zeg u *dit* tot schaamte.
Is er *dan* alzoo onder u geen,
die wijs is, ook niet een, die
zou kunnen oordeelen tus-
schen zijne broeders?
6 Maar de *eene* broeder gaat
met den *anderen* broeder te
regt, en dat voor ongeloo-
vigen.
7 Zoo is er dan nu gansche-
lijk gebrek onder u, dat gij
met elkander regtszaken
hebt. Waarom lijdt gij niet
liever ongelijk? Waarom lijdt
gij niet liever schade?
8 Maar gijlieden doet onge-
lijk, en doet schade, en dat
den broederen.
9 Of weet gij niet, dat de
onregtvaardigen het koning-
rijk Gods niet zullen beërven.
10 Dwaalt niet; noch hoe-
reerders, noch afgodendie-
naars, noch overspelers, noch
ontuchtigen, noch die bij
mannen liggen, noch dieven,
noch gierigaards, noch dronk-
aards, geene lasteraars, geene
roovers zullen het koning-
rijk Gods beërven.

11 En dit waart gij sommigen: maar gij zijt afgewasschen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt geregtvaardigd, in den naam van den Heere Jezus, en door den Geest onzes Gods.

12 Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen zijn niet oorbaar; alle dingen zijn mij geoorloofd, maar ik zal onder de magt van geenen mij laten brengen.

13 De spijzen zijn voor den buik, en de buik *is* voor de spijzen; maar God zal beide dezen en die te niet doen. Doch het ligchaam is niet voor de hoererij, maar voor den Heere, en de Heere voor het ligchaam.

14 En God heeft ook den Heere opgewekt, en zal ons opwekken door zijne kracht.

15 Weet gij niet, dat uwe ligchamen leden van Christus zijn? Zal ik dan de leden van Christus nemen, en maken ze leden eener hoer? Dat zij verre.

16 Of weet gij niet, dat die de hoer aanhangt, een ligchaam *met haar* is? Want die twee, zegt Hij, zullen tot één vleesch wezen.

17 Maar die den Heere aanhangt, is één geest *met hem*.

18 Vliedt de hoererij. Alle zonde, die de mensch doet, is buiten het ligchaam; maar die hoererij bedrijft, zondigt tegen zijn eigen ligchaam.

19 Of weet gij niet, dat ulieder ligchaam een tempel is van den Heiligen Geest, die in u is, dien gij van God hebt, en *dat* gij uwa selfs niet zijt?

20 Want gij zijt duur gekocht; zoo verheerlijkt dan God in uw ligchaam en in uwen geest, welke Godes zijn.

HOOFDSTUK 7.

AANGAANDE nu de dingen, waarvan gij mij geschreven hebt: het is een mensch goed geene vrouw aan te raken.

2 Maar om der hoererijen wil zal een iegelijk *man* zijne eigene vrouw hebben, en eene iegelijke *vrouw* zal haren eigen man hebben.

3 De man zal aan de vrouw de schuldige goedwilligheid betalen; en desgelijks ook de vrouw aan den man.

4 De vrouw heeft de magt niet over haar eigen ligchaam, maar de man; en desgelijks ook de man heeft de magt niet over zijnei gen ligchaam, maar de vrouw.

5 Onttrekt u elkander niet, tenzij dan met *beider* toestemming voor eenen tijd, opdat gij u tot vasten en bidden moogt verledigen; en komt wederom bijeen, opdat u de Satan niet verzoeke, omdat gij u niet kunt onthouden.

6 Doch dit zeg ik uit toelating, niet uit bevel.

7 Want ik wilde, dat alle menschen waren, gelijk als ik zelf *ben*; maar een iegelijk heeft zijne eigene gave van

God, de eene wel aldus, maar de andere alzoo.
8 Doch ik zeg den ongetrouwden en de weduwen: het is hun goed, indien zij blijven, gelijk als ik.
9 Maar indien zij zich niet kunnen onthouden, dat zij trouwen: want het is beter te trouwen dan te branden.
10 Doch den getrouwden gebiede niet ik, maar de Heere, dat de vrouw van den man niet scheide.
11 En indien zij ook scheidt, dat zij ongetrouwd blijve, of met den man verzoene; en dat de man de vrouw niet verlate.
12 Maar den anderen zeg ik, niet de Heere: indien eenige broeder eene ongeloovige vrouw heeft, en dezelve tevreden is bij hem te wonen, dat hij ze niet verlate;
13 En eene vrouw, die eenen ongeloovigen man heeft, en hij tevreden is bij haar te wonen, dat zij hem niet verlate.
14 Want de ongeloovige man is geheiligd door de vrouw, en de ongeloovige vrouw is geheiligd door den man: want anders waren uwe kinderen onrein, maar nu zijn zij heilig.
15 Maar indien de ongeloovige scheidt, dat hij scheide. De broeder of de zuster wordt in zoodanige *gevallen* niet dienstbaar gemaakt; maar God heeft ons tot vrede geroepen.
16 Want wat weet gij, vrouw! of gij den man zult zalig maken? Of wat weet gij, man! of gij de vrouw zult zalig maken?
17 Doch gelijk God aan een' iegelijk heeft uitgedeeld, gelijk de Heere een' iegelijk geroepen heeft, dat hij alzoo wandele; en alzoo verordene ik in al de gemeenten.
18 Is iemand, besneden zijnde, geroepen, die late zich geene *voorhuid* aantrekken; is iemand, in de voorhuid zijnde, geroepen, die late zich niet besnijden.
19 De besnijdenis is niets, en de voorhuid is niets, maar de onderhouding dergeboden Gods.
20 Een iegelijk blijve in die beroeping, waarin hij geroepen is.
21 Zijt gij, een dienstknecht zijnde geroepen, laat u *dat* niet bekommeren; maar indien gij ook kunt vrij worden, gebruik *dat* liever.
22 Want die in den Heere geroepen is, een dienstknecht zijnde, die is een vrijgelatene des Heeren; desgelijks ook, die vrij zijnde, geroepen is, die is een dienstknecht van Christus.
23 Gij zijt duur gekocht, wordt geene dienstknechten der menschen.
24 Een iegelijk, waarin hij geroepen is, broeders! die blijve in hetzelve bij God.
25 Aangaande de maagden nu, heb ik geen bevel des Heeren, maar ik zeg *mijn* gevoelen, als die barmhartigheid van den Heere ge-

de, *met ons* om te leiden,
gelijk ook de anderen apostelen,
en de broeders des
Heeren, en Céfas?
6 Of hebben alleen ik en
Bárnabas geene magt van
niet te werken?
7 Wie dient ooit in den
krijg op eigene bezolding?
wie plant eenen wijngaard,
en eet niet van zijne vrucht?
of wie weidt eene kudde,
en eet niet van de melk
der kudde?
8 Spreek ik dit naar den
mensch? of zegt ook de wet
hetzelve niet?
9 Want in de wet van Mozes
is geschreven: Gij zult
eenen dorschenden os niet
muilbanden. Zorgt ook God
voor de ossen?
10 Of zegt Hij *dat* ganschelijk
om onzentwil? Want om
onzentwil is *dat* geschreven,
overmits die ploegt, op hoop
moet ploegen, en die op hoop
dorscht, *moet* zijne hoop
deelachtig worden.
11 Indien wij ulieden het
geestelijke gezaaid hebben,
is het eene groote *zaak*, zoo
wij het uwe, dat ligchamelijk
is, maaijen?
12 Indien anderen deze
magt over u deelachtig zijn,
waarom niet veel meer wij?
Doch wij hebben deze magt
niet gebruikt, maar wij verdragen
het alles, opdat wij
niet eenige verhindering geven
aan het evangelie van
Christus.
13 Weet gij niet, dat degenen,
die de heilige dingen
bedienen, van het heilige
eten? *en* die steeds bij het
altaar zijn, mét het altaar
deelen?
14 Alzoo heeft ook de Heere
verordend dengenen, die het
evangelie verkondigen, dat
zij van het evangelie leven.
15 Maar ik heb geen van
deze dingen gebruikt. En
ik heb dit niet geschreven,
opdat het alzoo aan mij geschieden
zou: want het ware
mij beter te sterven, dan
dat iemand dezen mijnen
roem zou ijdel maken.
16 Want indien ik het
evangelie verkondig, het is
mij geen roem, want de nood
is mij opgelegd. En wee
mij, indien ik het evangelie
niet verkondig!
17 Want indien ik dat gewillig
doe, zoo heb ik loon;
maar indien onwillig, de
uitdeeling is mij *evenwel*
toebetrouwd.
18 Wat loon heb ik dan?
Namelijk dat ik, het evangelie
verkondigende, het evangelie
van Christus kosteloos stelle,
om mijne magt in het evangelie
niet te misbruiken.
19 Want daar ik van allen
vrij was, heb ik mij zelven
allen dienstbaar gemaakt,
opdat ik er meer zou winnen.
20 En ik ben den Joden
geworden als een Jood, opdat
ik den Joden winnen zou;
dengenen, die onder de wet
zijn, *ben ik geworden* als onder
de wet zijnde, opdat ik
degenen, die onder de wet
zijn, winnen zou.

HOOFDSTUK 8.

AANGAANDE nu de dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij weten, dat wij allen te zamen kennis hebben. De kennis maakt opgeblazen, maar de liefde sticht.
2 En zoo iemand meent iets te weten, die heeft nog niets gekend, gelijk men behoort te kennen.
3 Maar zoo iemand God liefheeft, die is van Hem gekend.
4 Aangaande dan het eten der dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij weten, dat een afgod niets is in de wereld, en dat er geen ander God is dan één.
5 Want hoewel er ook zijn, die goden genaamd worden, hetzij in den hemel, hetzij op de aarde, (gelijk er vele goden en vele heeren zijn)
6 Nogtans hebben wij *maar* eenen God, den Vader, uit welken alle dingen zijn, en wij tot Hem; en *maar* eenen Heere, Jezus Christus, door welken alle dingen zijn, en wij door Hem.
7 Doch in allen is de kennis niet; maar sommigen, met een geweten des afgods tot nog toe, eten als *iets* dat den afgoden geofferd is; en hun geweten, zwak zijnde, wordt bevlekt.
8 De spijze nu maakt ons Gode niet aangenaam; want hetzij dat wij eten, wij hebben geenen overvloed; en hetzij dat wij niet eten, wij hebben geen gebrek.
9 Maar ziet toe, dat deze uwe magt niet eenigerwijze een aanstoot worde dengenen, die zwak zijn.
10 Want zoo iemand u, die de kennis hebt, ziet in der afgoden tempel aanzitten, zal het geweten deszelven, die zwak is, niet gestijfd worden, om te eten de dingen, die den afgoden geofferd zijn?
11 En zal de broeder, die zwak is, door uwe kennis verloren gaan, om welken Christus gestorven is?
12 Doch gijlieden, alzoo tegen de broeders zondigende, en hun zwak geweten kwetsende, zondigt tegen Christus.
13 Daarom, indien de spijs mijnen broeder ergert, zoo zal ik in eeuwigheid geen vleesch eten, opdat ik mijnen broeder niet ergere.

HOOFDSTUK 9.

BEN ik niet een apostel? Ben ik niet vrij? Heb ik niet Jezus Christus, onzen Heere, gezien? Zijt gijlieden niet mijn werk in den Heere?
2 Zoo ik anderen geen apostel ben, nogtans ben ik het ulieden: want het zegel mijns apostelschaps zijt gijlieden in den Heere.
3 Mijne verantwoording aan degenen, die onderzoek over mij doen, is deze.
4 Hebben wij niet magt, om te eten en te drinken?
5 Hebben wij niet magt, om eene vrouw, eene zuster zijn-

11 En deze dingen allen zijn hunlieden overkomen tot voorbeelden; en zijn beschreven tot waarschuwing van ons, op dewelke de einden der eeuwen gekomen zijn.

12 Zoo dan, die meent te staan, zie toe, dat hij niet valle.

13 Ulieden heeft geene verzoeking bevangen dan menschelijke; doch God is getrouw, die u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt, maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen.

14 Daarom, mijne geliefden! vliedt van de afgodendienst.

15 Als tot verstandigen spreek ik, oordeelt gij hetgeen ik zeg.

16 De drinkbeker der dankzegging, dien wij *dankzeggende* zegenen, is die niet eene gemeenschap des bloeds van Christus? Het brood, dat wij breken, is dat niet eene gemeenschap des ligchaams van Christus?

17 Want één brood *is het*, *zoo* zijn wij velen één ligchaam, dewijl wij allen eens broods deelachtig zijn.

18 Ziet Israël, dat naar het vleesch is; hebben niet degenen, die de offeranden eten, gemeenschap met het altaar?

19 Wat zeg ik dan? dat een afgod iets is? of dat het afgodenoffer iets is?

20 Ja *ik zeg*, dat hetgeen de Heidenen offeren, zij den duivelen offeren, en niet Gode; en ik wil niet, dat gij met de duivelen gemeenschap hebt.

21 Gij kunt den drinkbeker des Heeren niet drinken, en den drinkbeker der duivelen; gij kunt niet deelachtig zijn aan de tafel des Heeren, en aan de tafel der duivelen.

22 Of tergen wij den Heere? Zijn wij sterker dan Hij?

23 Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen zijn niet oorbaar; alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen stichten niet.

24 Niemand zoeke dat zijns zelfs is, maar een iegelijk *zoeke* dat des anderen is.

25 Eet al wat in het vleeschhuis verkocht wordt, niets ondervragende, om des gewetens wil.

26 Want de aarde is des Heeren, en de volheid derzelve.

27 En indien u iemand van de ongeloovigen noodt, en gij *daar* gaan wilt, eet al wat ulieden voorgesteld wordt, niets ondervragende, om des gewetens wil.

28 Maar zoo iemand tot ulieden zegt: Dat is afgodenoffer; eet *het* niet, om desgenen wil, die *u dat* te kennen gegeven heeft, en *om* des gewetens wil. Want de aarde is des Heeren, en de volheid derzelve.

29 Doch ik zeg, *om* het geweten, niet van u zelven, maar des anderen: want

waarom wordt mijne vrijheid geoordeeld van een ander geweten?
30 En indien ik door genade *der spijze* deelachtig ben, waarom word ik gelasterd over hetgeen, waarvoor ik dankzeg?
31 Hetzij dan dat gijlieden eet, hetzij dat gij drinkt, hetzij dat gij iets *anders* doet, doet het al ter eere Gods.
32 Weest zonder aanstoot te geven, en den Joden, en den Grieken, en der gemeente Gods.
33 Gelijkerwijs ik ook in alles allen behaag, niet zoekende mijn eigen voordeel, maar het *voordeel* van velen, opdat zij mogten behouden worden.

HOOFDSTUK 11.

WEEST mijne navolgers, gelijkerwijs ook ik van Christus.
2 En ik prijs u, broeders! dat gij in alles mijner gedachtig zijt, en de inzettingen behoudt, gelijk ik *die* u overgegeven heb.
3 Doch ik wil, dat gij weet, dat Christus het hoofd is eens iegelijken mans, en de man het hoofd der vrouw, en God het hoofd van Christus.
4 Een iegelijk man, die bidt of profeteert, hebbende *iets* op het hoofd, die onteert zijn eigen hoofd;
5 Maar eene iegelijke vrouw, die bidt of profeteert met ongedekten hoofde, onteert haar eigen hoofd: want het is een en hetzelfde, alsof *haar* het haar afgesneden ware.
6 Want indien eene vrouw niet gedekt is, dat zij ook geschoren worde; maar indien het leelijk is voor eene vrouw geschoren te zijn, of het haar afgesneden te hebben, dat zij zich dekke.
7 Want de man moet het hoofd niet dekken, overmits hij het beeld en de heerlijkheid Gods is; maar de vrouw is de heerlijkheid des mans.
8 Want de man is uit de vrouw niet, maar de vrouw uit den man.
9 Want ook is de man niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om den man.
10 Daarom moet de vrouw eene magt op het hoofd hebben om der engelen wil.
11 Nogtans is noch de man zonder de vrouw, noch de vrouw zonder den man, in den Heere.
12 Want gelijkerwijs de vrouw uit den man is, alzoo is ook de man door de vrouw; doch alle dingen *zijn* uit God.
13 Oordeelt gij onder u zelven: is het betamelijk, dat de vrouw ongedekt God bidde?
14 Of leert u ook de natuur zelve niet, dat zoo een man lang haar draagt, het hem eene oneer is?
15 Maar zoo eene vrouw lang haar draagt, dat het haar eene eer is; omdat het

lange haar voor een deksel
haar is gegeven?
16 Doch indien iemand
schijnt twistgierig te zijn,
wij hebben zulke gewoonte
niet, noch de gemeenten
Gods.
17 Dit nu, *hetgeen* ik *u* aanzegge,
prijs ik niet, *namelijk*
dat gij niet tot beter, maar
tot erger zamenkomt.
18 Want eerstelijk, als gij
zamenkomt in de gemeente,
zoo hoor ik, dat er scheuringen
zijn onder u; en ik
geloof het ten deele.
19 Want er moeten ook
ketterijen onder u zijn, opdat
degenen, die opregt zijn,
openbaar mogen worden
onder u.
20 Als gij dan bijeen zamenkomt,
dat is niet des
Heeren avondmaal eten.
21 Want in het eten neemt
een iegelijk te voren zijn
eigen avondmaal; en deze
is hongerig, en de andere
is dronken.
22 Hebt gij dan geene huizen,
om er te eten en te drinken?
of veracht gij de gemeente
Gods, en beschaamt
gij degenen, die niet hebben?
Wat zal ik u zeggen? zal
ik u prijzen? In dezen prijs
ik *u* niet.
23 Want ik heb van den
Heere ontvangen, hetgeen ik
ook u overgegeven heb, dat
de Heere Jezus in den nacht,
in welken hij verraden werd,
het brood nam;
24 En als hij gedankt had,
brak hij het, en zeide! Neemt,
eet, dat is mijn ligchaam, dat
voor u gebroken wordt; doet
dat tot mijne gedachtenis.
25 Desgelijks *nam* hij ook
den drinkbeker, na het eten
des avondmaals, en zeide:
Deze drinkbeker is het nieuwe
testament in mijn bloed.
Doet dat, zoo dikwijls als
gij *dien* zult drinken, tot
mijne gedachtenis.
26 Want zoo dikwijls als gij
dit brood zult eten, en dezen
drinkbeker zult drinken zoo
verkondigt den dood des Heeren,
totdat hij komt.
27 Zoo dan, wie onwaardiglijk
dit brood eet, of den
drinkbeker des Heeren
drinkt, die zal schuldig
zijn aan het ligchaam en
bloed des Heeren.
28 Maar de mensch beproeve
zich zelven, en ete alzoo
van het brood, en drinke
van den drinkbeker.
29 Want die onwaardiglijk
eet en drinkt, die eet en
drinkt zich zelven een oordeel,
niet onderscheidende
het ligchaam des Heeren.
30 Daarom zijn onder u
vele zwakken en kranken,
en velen slapen.
31 Want indien wij ons zelven
oordeelden, zoo zouden
wij niet geoordeeld worden.
32 Maar als wij geoordeeld
worden, zoo worden wij van
den Heere getuchtigd, opdat
wij met de wereld niet zouden
veroordeeld worden.
33 Zoo dan, mijne broeders!
als gij zamenkomt, om te
eten, verwacht elkander.

34 Doch zoo iemand hongert, dat hij te huis ete, opdat gij niet tot een oordeel zamenkomt. De overige dingen nu zal ik verordenen, als ik zal gekomen zijn.

HOOFDSTUK 12.

EN van de geestelijke *gaven*, broeders! wil ik niet, dat gij onwetende zijt.
2 Gij weet, dat gij Heidenen waart, tot de stomme afgoden heengetrokken, naar dat gij geleid werdt.
3 Daarom maak ik u bekend, dat niemand, die door den Geest Gods spreekt, Jezus eene vervloeking noemt; en niemand kan zeggen, Jezus den Heere *te zijn*, dan door den Heiligen Geest.
4 En er is verscheidenheid der gaven, doch het is dezelfde Geest;
5 En er is verscheidenheid der bedieningen, en het is dezelfde Heere;
6 En er is verscheidenheid der werkingen, doch het is dezelfde God, die alles in allen werkt.
7 Maar aan een' iegelijk wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen oorbaar is.
8 Want dezen wordt door den Geest gegeven het woord der wijsheid, en eenen anderen het woord der kennis door denzelfden Geest;
9 En eenen anderen het geloof, door denzelfden Geest; en eenen anderen de gaven der gezondmakingen, door denzelfden Geest;
10 En eenen anderen de werkingen der krachten; en eenen anderen profetie; en eenen anderen onderscheidingen der geesten; en eenen anderen menigerlei talen; en eenen anderen uitlegging der talen.
11 Doch deze dingen alle werkt de een en dezelfde Geest, deelende aan een iegelijk in het bijzonder, gelijkerwijs Hij wil.
12 Want gelijk het ligchaam een is, en vele leden heeft, en al de leden van dit eene ligchaam, vele zijnde, *maar* een ligchaam zijn, alzoo ook Christus.
13 Want ook wij allen zijn door eenen Geest tot een ligchaam gedoopt, hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij dienstknechten, hetzij vrijen; en wij zijn allen tot éénen Geest gedrenkt.
14 Want ook het ligchaam is niet een lid, maar vele *leden*.
15 Indien de voet zeide: Dewijl ik de hand niet ben, zoo ben ik van het ligchaam niet; is hij daarom niet van het ligchaam?
16 En indien het oor zeide: Dewijl ik het oog niet ben, zoo ben ik van het ligchaam niet; is het daarom niet van het ligchaam?
17 Ware het geheele ligchaam het oog, waar *zou* het gehoor *zijn?* Ware het geheele *ligchaam* gehoor, waar *zou* de reuk *zijn?*

18 Maar nu heeft God de leden gezet, een iegelijk van dezelve in het ligchaam, gelijk Hij gewild heeft.
19 Waren zij alle *maar* een lid, waar *zou* het ligchaam *zijn?*
20 Maar nu zijn er wel vele leden, doch *maar* een ligchaam.
21 En het oog kan niet zeggen tot de hand: Ik heb u niet van noode; of wederom het hoofd tot de voeten: Ik heb u niet van noode.
22 Ja veeleer, de leden, die *ons* dunken de zwakste des ligchaams te zijn, die zijn noodig;
23 En die ons dunken de minst eerlijke *leden* des ligchaams te zijn, denzelven doen wij overvloediger eer aan; en onze onsierlijke *leden* hebben overvloediger versiering.
24 Doch onze sierlijke hebben het niet van noode; maar God heeft het ligchaam *alzoo* zamengevoegd, gevende overvloediger eer aan hetgeen gebrek *aan dezelve* heeft;
25 Opdat geen tweedragt in het ligchaam zij, maar de leden voor elkander gelijke zorg zouden dragen.
26 En hetzij dat een lid lijdt, zoo lijden al de leden mede; hetzij dat een lid verheerlijkt wordt, zoo verblijden zich al de leden mede.
27 En gijlieden zijt het ligchaam van Christus, en leden in het bijzonder.
28 En God heeft er sommigen in de gemeente gesteld, ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde leeraars, daarna krachten, daarna gaven der gezondmakingen, behulpsels, regeringen, menigerlei talen.
29 Zijn zij allen apostelen? Zijn zij allen profeten? Zijn zij allen leeraars? Zijn zij allen krachten?
30 Hebben zij allen gaven der gezondmakingen? Spreken zij allen met *menigerlei* talen? Zijn zij allen uitleggers?
31 Doch ijvert naar de beste gaven; en ik wijs u eenen weg, die nog uitnemender is.

HOOFDSTUK 13.

AL ware het, dat ik de talen der menschen en der engelen sprak, en de liefde niet had, zoo ware ik een klinkend metaal, of luidende schel geworden.
2 En al ware het, dat ik de *gave* der profetie had, en wist al de verborgenheden en al de wetenschap; en al ware het, dat ik al het geloof had, zoodat ik bergen verzette, en de liefde niet had, zoo ware ik niets.
3 En al ware het, dat ik al mijne goederen tot onderhoud *der armen* uitdeelde, en al ware het, dat ik mijn ligchaam overgaf, opdat ik verbrand zou worden, en had de liefde niet, zoo zou het mij geene nuttigheid geven.
4 De liefde is langmoedig,

zij is goedertieren; de liefde
is niet afgunstig; de liefde
handelt niet ligtvaardiglijk,
zij is niet opgeblazen;
5 Zij handelt niet ongeschiktelijk, zij zoekt zich
zelve niet, zij wordt niet
verbitterd, zij denkt geen
kwaad;
6 Zij verblijdt zich niet in
de ongeregtigheid, maar zij
verblijdt zich in de waarheid;
7 Zij bedekt alle dingen,
zij gelooft alle dingen, zij
hoopt alle dingen, zij verdraagt alle dingen.
8 De liefde vergaat nimmermeer; maar hetzij profetiën,
zij zullen te niet gedaan
worden, hetzij talen, zij zullen ophouden; hetzij kennis,
zij zal te niet gedaan worden.
9 Want wij kennen ten
deele, en wij profeteren
ten deele;
10 Doch wanneer het volmaakte zal gekomen zijn,
dan zal hetgeen ten deele
is, te niet gedaan worden.
11 Toen ik een kind was,
sprak ik als een kind, was
ik gezind als een kind, overleide ik als een kind; maar
wanneer ik een man geworden ben, zoo heb ik te niet
gedaan hetgeen eens kinds
was.
12 Want wij zien nu door
eenen spiegel in eene duistere rede, maar alsdan *zullen
wij zien* aangezigt tot aangezigt; nu ken ik ten deele,
maar alsdan zal ik kennen,
gelijk ook ik gekend ben.
13 En nu blijft geloof, hoop
en liefde, deze drie; doch
de meeste van deze is de
liefde.

HOOFDSTUK 14.

JAAGT de liefde na, en
ijvert om de geestelijke
gaven, maar meest, dat gij
moogt profeteren.
2 Want die eene *vreemde*
taal spreekt, spreekt niet
den menschen, maar Gode;
want niemand verstaat *het*,
doch met den geest spreekt
hij verborgenheden.
3 Maar die profeteert,
spreekt den menschen stichting, en vermaning, en vertroosting.
4 Die eene *vreemde* taal
spreekt, die sticht zich zelven; maar die profeteert,
sticht de gemeente.
5 En ik wil *wel*, dat gij allen in *vreemde* talen spreekt,
maar meer, dat gij profeteert: want die profeteert,
is meer dan die *vreemde* talen spreekt, tenzij dan dat
hij het uitlegge, opdat de
gemeente stichting moge
ontvangen.
6 En nu, broeders! indien
ik tot u kwam, en sprak
vreemde talen, wat nuttigheid
zou ik u doen, zoo ik tot u
niet sprak, of in openbaring,
of in kennis, of in profetie,
of in leering?
7 Zelfs ook de levenlooze
dingen, die geluid geven,
hetzij fluit, hetzij citer, zoo
zij geen onderscheid met
hunnen klank geven, hoe zal
bekend worden hetgeen ge-

fluit of op de citer gespeeld
wordt?
8 Want ook indien de bazuin een onzeker geluid geeft, wie zal zich tot den krijg bereiden?
9 Alzoo ook gijlieden, indien gij niet door de taal eene duidelijke rede geeft, hoe zal verstaan worden hetgeen gesproken wordt? want gij zult zijn *als* die in de lucht spreekt.
10 Er zijn, naar het voorvalt, zoo vele soorten van stemmen in de wereld, en geene derzelve is zonder stem.
11 Indien ik dan de kracht der stem niet weet, zoo zal ik hem, die spreekt, barbaarsch zijn; en hij, die spreekt, zal bij mij barbaarsch zijn.
12 Alzoo ook gij, dewijl gij ijverig zijt naar geestelijke gaven, zoo zoekt, dat gij moogt overvloedig zijn tot stichting der gemeente.
13 Daarom, die in eene *vreemde* taal spreekt, die bidde, dat hij het moge uitleggen.
14 Want indien ik in eene *vreemde* taal bid, mijn geest bidt *wel*, maar mijn verstand is vruchteloos.
15 Wat is het dan? Ik zal *wel* met den geest bidden, maar ik zal ook met het verstand bidden; ik zal *wel* met den geest zingen, maar ik zal ook met het verstand zingen.
16 Anderzins, indien gij dankzegt met den geest, hoe zal degene, die de plaats eens ongeleerden vervult, amen zeggen op uwe dankzegging, dewijl hij niet weet, wat gij zegt?
17 Want gij dankzegt wel behoorlijk, maar de ander wordt niet gesticht.
18 Ik dank mijnen God, dat ik meer *vreemde* talen spreek, dan gij allen;
19 Maar ik wil *liever* in de gemeente vijf woorden spreken met mijn verstand, opdat ik ook anderen moge onderwijzen, dan tien duizend woorden in eene *vreemde* taal.
20 Broeders! wordt geene kinderen in het verstand; maar zijt kinderen in de boosheid, en wordt in het verstand volwassen.
21 In de wet is geschreven: Ik zal door lieden van andere talen, en door andere lippen tot dit volk spreken, en ook alzoo zullen zij Mij niet hooren, zegt de Heere.
22 Zoo dan, de *vreemde* talen zijn tot een teeken niet dengenen, die gelooven, maar den ongeloovigen; en de profetie niet den ongeloovigen, maar dengenen, die gelooven.
23 Indien dan de geheele gemeente bijeenvergaderd ware, en zij allen in *vreemde* talen spraken, en *eenige* ongeleerden of ongeloovigen inkwamen, zouden zij niet zeggen, dat gij uitzinnig waart?
24 Maar indien zij allen profeteerden, en een onge-

-loovige of ongeleerde inkwame, die wordt van allen overtuigd, *en* hij wordt van allen geoordeeld.

25 En alzoo worden de verborgene dingen zijns harten openbaar; en alzoo, vallende op *zijn* aangezigt, zal hij God aanbidden, en verkondigen, dat God waarlijk onder u is.

26 Wat is het dan, broeders? Wanneer gij zamenkomt, een iegelijk van u, heeft hij eenen psalm, heeft hij eene leer, heeft hij eene *vreemde* taal, heeft hij eene openbaring, heeft hij eene uitlegging, laat alle dingen geschieden tot stichting;

27 En zoo iemand eene *vreemde* taal spreekt, *dat* het door twee, of ten meeste drie *geschiede*, en bij beurte; en dat een het uitlegge.

28 Maar indien er geen uitlegger is, dat hij zwijge in de gemeente; doch dat hij tot zich zelven spreke, en tot God.

29 En dat twee of drie profeten spreken, en dat de anderen oordeelen.

30 Doch indien eenen anderen, die er zit, *iets* geopenbaard is, dat de eerste zwijge.

31 Want gij kunt allen, de een na den ander profeteren, opdat zij allen leeren, en allen getroost worden.

32 En de geesten der profeten zijn den profeten onderworpen.

33 Want God is geen *God* van verwarring, maar van vrede, gelijk in al de gemeenten der heiligen.

34 Dat uwe vrouwen in de gemeenten zwijgen: want het is haar niet toegelaten te spreken, maar *bevolen* onderworpen te zijn, gelijk ook de wet zegt.

35 En zoo zij iets willen leeren, laat haar te huis hare eigene mannen vragen: want het staat leelijk voor de vrouwen, dat zij in de gemeente spreken.

36 Is het woord Gods van u uitgegaan? Of is het tot u alleen gekomen?

37 Indien iemand meent een profeet te zijn, of geestelijk, die erkenne, dat, hetgeen ik u schrijf, des Heeren geboden zijn.

38 Maar zoo iemand onwetend is, die zij onwetend.

39 Zoo dan, broeders! ijvert om te profeteren, en verhindert niet in *vreemde* talen te spreken.

40 Laat alle dingen eerlijk en met orde geschieden.

HOOFDSTUK 15.

VOORTS, broeders! ik maak u bekend het evangelie, dat ik u verkondigd heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt, in hetwelk gij ook staat;

2 Door hetwelk gij ook zalig wordt, indien gij het behoudt op zoodanige wijze, als ik het u verkondigd heb; tenzij dan dat gij te vergeefs geloofd hebt.

3 Want ik heb ulieden ten

eerste overgegeven, hetgeen ik ook ontvangen heb, dat Christus gestorven is voor onze zonden, naar de Schriften;
4 En dat hij is begraven, en dat hij is opgewekt ten derden dage naar de Schriften;
5 En dat hij is van Céfas gezien, daarna van de twaalven.
6 Daarna is hij gezien van meer dan vijf honderd broederen op eenmaal, van welke het meerder *deel* nog overig is, en sommigen ook zijn ontslapen.
7 Daarna is hij gezien van Jakobus, daarna van al de apostelen.
8 En ten laatste van allen is hij ook van mij, als van een' ontijdiggeborene, gezien.
9 Want ik ben de minste van de apostelen, die niet waardig ben een apostel genaamd te worden, daarom dat ik de gemeente Gods vervolgd heb.
10 Doch door de genade Gods ben ik, dat ik ben; en zijne genade, die *aan* mij *bewezen is*, is niet ijdel geweest, maar ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen; doch niet ik, maar de genade Gods, die met mij is.
11 Hetzij dan ik, hetzij zijlieden, alzoo prediken wij, en alzoo hebt gij geloofd.
12 Indien nu Christus gepredikt wordt, dat hij uit de dooden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder u, dat er geene opstanding der dooden is?
13 En indien er geene opstanding der dooden is, zoo is Christus ook niet opgewekt.
14 En indien Christus niet opgewekt is, zoo is dan onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof;
15 En zoo worden wij ook bevonden valsche getuigen Gods; want wij hebben van God getuigd, dat Hij Christus opgewekt heeft, dien Hij niet heeft opgewekt, zoo namelijk de dooden niet opgewekt worden.
16 Want indien de dooden niet opgewekt worden, zoo is ook Christus niet opgewekt.
17 En indien Christus niet opgewekt is, zoo is uw geloof te vergeefs, zoo zijt gij nog in uwe zonden.
18 Zoo zijn dan ook verloren, die in Christus ontslapen zijn.
19 Indien wij alleenlijk in dit leven op Christus zijn hopende, zoo zijn wij de ellendigste van alle menschen.
20 Maar nu, Christus is opgewekt uit de dooden, *en* is de eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn.
21 Want dewijl de dood door een' mensch is, zoo is ook de opstanding der dooden door een' mensch.
22 Want gelijk zij allen in Adam sterven, alzoo zullen zij ook in Christus allen levend gemaakt worden.
23 Maar een iegelijk in zijne orde: de eersteling Christus

daarna die van Christus zijn, in zijne toekomst.

24 Daarna zal het einde zijn, wanneer hij het koningrijk aan God en den Vader zal overgegeven hebben; wanneer hij zal te niet gedaan hebben alle heerschappij, en alle magt en kracht:

25 Want hij moet als Koning heerschen, totdat Hij al de vijanden onder zijne voeten zal gelegd hebben.

26 De laatste vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood.

27 Want Hij heeft alle dingen zijnen voeten onderworpen. Doch wanneer Hij zegt, dat *hem* alle dingen onderworpen zijn, zoo is het openbaar, dat Hij uitgenomen wordt, die hem alle dingen onderworpen heeft.

28 En wanneer hem alle dingen zullen onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon zelf onderworpen worden Dien, die hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen.

29 Anders, wat zullen zij doen, die voor de dooden gedoopt worden, indien de dooden ganschelijk niet opgewekt worden? waarom worden zij voor de dooden ook gedoopt?

30 Waarom zijn ook wij alle uur in gevaar?

31 Ik sterf allen dag, *hetwelk ik betuig* bij onzen roem, dien ik heb in Christus Jezus, onzen Heere.

32 Zoo ik, naar den mensch, tegen de beesten gevochten heb te Efeze, wat nuttigheid is het mij, indien de dooden niet opgewekt worden? Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij.

33 Dwaalt niet. Kwade zamensprekingen verderven goede zeden.

34 Waakt op regtvaardiglijk, en zondigt niet. Want sommigen hebben de kennis van God niet. Ik zeg het u tot schaamte.

35 Maar zal iemand zeggen: Hoe zullen de dooden opgewekt worden? en met hoedanig een ligchaam zullen zij komen?

36 Gij dwaas! hetgeen gij zaait, wordt niet levend, tenzij dat het gestorven is;

37 En hetgeen gij zaait, *daarvan* zaait gij het ligchaam niet, dat worden zal, maar een bloot graan, naar het voorvalt, van tarwe, of van eenig der andere *granen*.

38 Maar God geeft hetzelve een ligchaam, gelijk Hij wil, en aan een iegelijk zaad zijn eigen ligchaam.

39 Alle vleesch is niet hetzelfde vleesch; maar een ander is het vleesch der menschen, en een ander is het vleesch der beesten, en een ander der visschen, en een ander der vogelen.

40 En er zijn hemelsche ligchamen, en er zijn aardsche ligchamen; maar eene andere is de heerlijkheid der hemelsche, en eene andere der aardsche.

41 Eene andere is de heerlijkheid der zon, en eene andere is de heerlijkheid der maan, en eene andere is de heerlijkheid der sterren: want de *eene* ster verschilt in heerlijkheid van de *andere* ster.
42 Alzoo zal ook de opstanding der dooden zijn. Het *ligchaam* wordt gezaaid in verderfelijkheid, het wordt opkewekt in onverderfelijkheid;
43 Het wordt gezaaid in oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid; het wordt gezaaid in zwakheid, het wordt opgewekt in kracht.
44 Een natuurlijk ligchaam wordt er gezaaid, een geestelijk ligchaam wordt er opgewekt. Er is een natuurlijk ligchaam, en er is een geestelijk ligchaam.
45 Alzoo is er ook geschreven: De eerste mensch Adam is geworden tot eene levende ziel: de laatste Adam tot eenen levendmakenden geest.
46 Doch het geestelijke is niet eerst, maar het natuurlijke, daarna het geestelijke.
47 De eerste mensch is uit de aarde aardsch; de tweede mensch is de Heere uit den hemel.
48 Hoedanig de aardsche *is*, zoodanige zijn ook de aardschen; en hoedanig de hemelsche *is*, zoodanige zijn ook de hemelschen.
49 En gelijkerwijs wij het beeld des aardschen gedragen hebben, *alzoo* zullen wij ook het beeld des hemelschen dragen.
50 Doch dit zeg ik, broeders! dat vleesch en bloed het koningrijk Gods niet beërven kunnen, en de verderfelijkheid beërft de onverderfelijkheid niet.
51 Ziet, ik zeg u eene verborgenheid: wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden;
52 In een punt des *tijds*, in een oogenblik, met de laatste bazuin: want de bazuin zal slaan, en de dooden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden.
53 Want dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen, en dit sterfelijke *moet* onsterfelijkheid aandoen.
54 En wanneer dit verderfelijke zal onverderfelijkheid aangedaan hebben, en dit sterfelijke zal onsterfelijkheid aangedaan hebben, alsdan zal het woord geschieden, dat geschreven is: De dood is verslonden tot overwinning.
55 Dood! waar is uw prikkel? Hel! waar is uwe overwinning?
56 De prikkel nu des doods is de zonde; en de kracht der zonde is de wet.
57 Maar Gode zij dank, die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus.
58 Zoo dan, mijne geliefde

broeders! zijt standvastig,
onbewegelijk, altijd overvloedig
zijnde in het werk
des Heeren, als die weet,
dat uw arbeid niet ijdel is
in den Heere.

HOOFDSTUK 16.

AANGAANDE nu de verzameling,
die voor de
heiligen *geschiedt*, gelijk als
ik aan de gemeenten in Galátië
verordend heb, doet
ook gij alzoo.
2 Op elken eersten *dag* der
week, legge een iegelijk van
u *iets* bij zich zelven weg,
vergaderende eenen schat,
naar dat hij welvaren verkregen
heeft; opdat de verzamelingen
alsdan niet *eerst*
geschieden, wanneer ik gekomen
zal zijn.
3 En wanneer ik daar zal
gekomen zijn, zal ik hen,
die gij zult bekwaam achten
door brieven, zenden, om
uwe gave naar Jerúzalem
over te dragen.
4 En indien het *der moeite*
waardig mogt zijn, dat ik
ook *zelf* reizen zou, zoo zullen
zij met mij reizen.
5 Doch ik zal tot u komen,
wanneer ik Macedónië zal
doorgegaan zijn (want ik zal
door Macedónië gaan);
6 En ik zal mogelijk bij u
blijven, of ook overwinteren,
opdat gij mij moogt geleiden,
waar ik zal henenreizen.
7 Want ik wil u nu niet
zien in het voorbijgaan, maar
ik hoop eenigen tijd bij u
te blijven, indien het de
Heere zal toelaten.
8 Maar ik zal te Éfeze blijven
tot den pinkster*dag*.
9 Want mij is eene groote
en krachtige deur geopend,
en er zijn vele tegenstanders.
10 Zoo nu Timótheüs komt,
ziet, dat hij buiten vreeze
bij u zij: want hij werkt
het werk des Heeren, gelijk
als ik.
11 Dat hem dan niemand
verachte; maar geleid hem
in vrede, opdat hij tot mij
kome, want ik verwacht
hem met de broederen.
12 En wat aangaat Apollos,
den broeder, ik heb hem
zeer gebeden, dat hij met
de broederen tot u komen
zou; maar het was ganschelijk
zijn wil niet, dat hij nu
zou komen: doch hij zal komen,
wanneer het hem wel
gelegen zal zijn.
13 Waakt, staat in het geloof,
houdt u mannelijk, zijt
sterk.
14 Dat al uwe dingen in
de liefde geschieden.
15 En ik bid u, broeders!
gij kent het huis van Stéfanas,
dat het is de eersteling
van Acháje, en *dat* zij
zich zelven den heiligen ter
dienst hebben geschikt;
16 Dat gij ook u aan de
zoodanigen onderwerpt, en
aan een' iegelijk, die medewerkt
en arbeidt.
17 En ik verblijde mij over
de aankomst van Stéfanas,
en Fortunátus, en Acháicus,

want dezen hebben vervuld, hetgeen *mij* aan u ontbrak.
18 Want zij hebben mijnen geest verkwikt, en *ook* den uwen. Erkent dan de zoodanigen.
19 U groeten de gemeenten van Azië. U groeten zeer in den Heere A'quila en Priscilla, met de gemeente, die te hunnen huize is.
20 U groeten al de broeders. Groet elkander met eenen heiligen kus.
21 De groetenis met mijne hand, van Paulus.
22 Indien iemand den Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij eene vervloeking. Maran-atha!
23 De genade van den Heere Jezus Christus zij met u.
24 Mijne liefde zij met u allen in Christus Jezus. Amen.

DE TWEEDE

BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DIE VAN

CORINTHE.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een apostel van Jezus Christus, door den wil van God, en Timótheüs, de broeder, aan de gemeente Gods, die te Corinthe is, met al de heiligen, die in geheel Achaje zijn:
2 Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
3 Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, de Vader der barmhartigheden, en de God aller vertroosting;
4 Die ons vertroost in al onze verdrukking, opdat wij zouden kunnen vertroosten degenen, die in allerlei verdrukking zijn, door de vertroosting, met welke wij zelven van God vertroost worden.
5 Want gelijk het lijden van Christus overvloedig is in ons, alzoo is ook door Christus onze vertroosting overvloedig.
6 Doch hetzij dat wij verdrukt worden, *het is* tot uwe vertroosting en zaligheid, die gewrocht wordt in de lijdzaamheid van hetzelfde lijden, hetwelk wij ook lijden; hetzij dat wij vertroost worden, *het* is tot uwe vertroosting en zaligheid;

7 En onze hoop van u is
vast, als die weten, dat gelijk
gij gemeenschap hebt aan
het lijden, *gij* ook alzoo *ge-
meenschap hebt* aan de ver-
troosting.
8 Want wij willen niet,
broeders! dat gij onwetende
zijt van onze verdrukking,
die ons in Azië overkomen
is, dat wij uitnemend zeer
bezwaard zijn geweest boven
onze magt, alzoo dat wij zeer
in twijfel waren ook van het
leven.
9 Ja wij hadden al zelven
in ons zelven het vonnis des
doods, opdat wij niet op ons
zelven vertrouwen zouden,
maar op God, die de dooden
verwekt.
10 Die ons uit zoo grooten
dood verlost heeft, en *nog*
verlost; op welken wij ho-
pen, dat Hij *ons* ook nog ver-
lossen zal:
11 Alzoo gijlieden ook me-
dearbeidt voor ons door het
gebed, opdat over de gave,
door vele personen aan ons
te weeg gebragt, *ook* voor
ons dankzegging door velen
gedaan worde.
12 Want onze roem is deze,
namelijk de getuigenis van
ons geweten, dat wij in een-
voudigheid en opregtheid
Gods, niet in vleeschelijke
wijsheid, maar in de genade
Gods, in de wereld verkeerd
hebben, en allermeest bij
ulieden.
13 Want wij schrijven u
geene andere dingen, dan die
gij kent, of ook erkent; en
ik hoop, dat gij ze ook tot
het einde toe erkennen zult;
14 Gelijkerwijs gij ook ten
deele ons erkend hebt, dat
wij uw roem zijn, gelijk gij
ook de onze zijt, in den dag
van den Heere Jezus.
15 En op dit betrouwen
wilde ik te voren tot u ko-
men, opdat gij eene tweede
genade zoudt hebben;
16 En door uwe *stad* naar
Macedónië gaan, en weder-
om van Macedónië tot u ko-
men, en van ulieden naar
Judéa geleid worden.
17 Als ik dan dit voorgeno-
men heb, heb ik ook ligt-
vaardigheid gebruikt? of
neem ik het naar het vleesch
voor, hetgeen ik voorneem,
opdat bij mij zou wezen ja,
ja, en néen, neen?
18 Doch God is getrouw,
dat ons woord, hetwelk tot
u *is geschied*, niet is geweest
ja en neen.
19 Want de Zoon van God,
Jezus Christus, die onder u
door ons is gepredikt, *name-
lijk* door mij, en Silvánus,
en Timótheüs, was niet ja
en neen, maar is geweest
ja in Hem.
20 Want zoo vele beloften
Gods als er zijn, die zijn in
hem ja, en zijn in hem amen,
Gode tot heerlijkheid door ons.
21 Maar die ons met u be-
vestigt in Christus, en die
ons gezalfd heeft, is God;
22 Die ons ook heeft ver-
zegeld, en het onderpand
des Geestes in onze harten
gegeven.

23 Doch ik aanroepe God tot een' getuige over mijne ziel, dat ik, om u te sparen, nog te Corinthe niet ben gekomen.
24 Niet dat wij heerschappij voeren over uw geloof, maar wij zijn medewerkers uwer blijdschap; want gij staat door het geloof.

HOOFDSTUK 2.

MAAR ik heb dit bij mij zelven voorgenomen, dat ik niet wederom in droefheid tot u komen zou.
2 Want indien ik ulieden bedroef, wie is het toch, die mij zal vrolijk maken, dan degene, die van mij bedroefd is geworden?
3 En ditzelfde heb ik u geschreven, opdat ik, *daar* komende, niet zou droefheid hebben van degenen, van welke ik moest verblijd worden: vertrouwende van u allen, dat mijne blijdschap uw aller *blijdschap* is.
4 Want ik heb ulieden uit vele verdrukking en benaauwdheid des harten, met vele tranen geschreven, niet opdat gij zoudt bedroefd worden, maar opdat gij de liefde zoudt verstaan, die ik overvloediglijk tot u heb.
5 Doch indien iemand bedroefd heeft, die heeft niet mij bedroefd, maar ten deele (opdat ik *hem* niet bezware) ulieden allen.
6 Den zoodanige is deze bestraffing genoeg, die van velen *geschied is*.
7 Alzoo dat gij daarentegen *hem* liever *moet* vergeven en vertroosten, opdat de zoodanige door al te overvloedige droefheid niet eenigzins worde verslonden.
8 Daarom bid ik u, dat gij de liefde aan hem bevestigt.
9 Want daartoe heb ik ook geschreven, opdat ik uwe beproeving mogt verstaan, of gij in alles gehoorzaam zijt.
10 Dien gij nu iets vergeeft, *dien vergeef* ik ook: want zoo ik ook iets vergeven heb, dien ik vergeven heb, *heb ik het vergeven* om uwentwil, voor het aangezigt van Christus, opdat de Satan over ons geen voordeel krijge:
11 Want zijne gedachten zijn ons niet onbekend.
12 Voorts als ik te Troas kwam, om het evangelie van Christus te *prediken*, en als mij eene deur geopend was in den Heere, zoo heb ik geene rust gehad voor mijnen geest, omdat ik Titus, mijnen broeder, niet vond;
13 Maar afscheid van hen genomen hebbende, vertrok ik naar Macedonië.
14 En Gode zij dank, die ons allen tijd doet triomferen in Christus, en den reuk zijner kennis door ons openbaar maakt in alle plaatsen.
15 Want wij zijn Gode een goede reuk van Christus, in degenen, die zalig worden, en in degenen, die verloren gaan;
16 Dezen wel een reuk des

doods ten doode; maar genen
een reuk des levens ten le-
ven. En wie is tot deze
dingen bekwaam?
17 Want wij dragen niet,
gelijk velen, het woord Gods
te koop, maar als uit opregt-
heid, maar als uit God, in
de tegenwoordigheid Gods,
spreken wij het in Christus.

HOOFDSTUK 3.

BEGINNEN wij ons zelven
wederom *u* aan te prij-
zen? Of behoeven wij ook,
gelijk sommigen, brieven van
voorschrijving aan u, of *brie-
ven* van voorschrijving van u?
2 Gijlieden zijt onze brief,
geschreven in onze harten,
bekend en gelezen van alle
menschen;
3 Als die openbaar zijt ge-
worden, dat gij een brief
van Christus zijt, en door
onze dienst bereid, die ge-
schreven is niet met inkt,
maar door den geest des le-
venden Gods, niet in steenen
tafelen, maar in vleeschen
tafelen des harten.
4 En zoodanig een vertrou-
wen hebben wij door Chris-
tus bij God.
5 Niet dat wij van ons zel-
ven bekwaam zijn iets te
denken, als uit ons zelven;
maar onze bekwaamheid is
uit God;
6 Die ons ook bekwaam ge-
maakt heeft, *om te zijn* die-
naars des nieuwen testaments,
niet der letter, maar des
Geestes; want de letter doodt,
maar de Geest maakt levend.
7 En indien de bediening
des doods in letteren *bestaan-
de, en* in steenen ingedrukt,
in heerlijkheid is geweest,
alzoo dat de kinderen Israëls
het aangezigt van Mozes niet
konden sterk aanzien, om de
heerlijkheid zijns aangezigts,
die te niet gedaan zou wor-
den;
8 Hoe zal niet veel meer
de bediening des Geestes
in heerlijkheid zijn?
9 Want indien de bediening
der verdoemenis heerlijkheid
geweest is, veel meer is de
bediening der regtvaardig-
heid overvloedig in heer-
lijkheid.
10 Want ook het verheer-
lijkte is zelfs niet verheer-
lijkt in dezen deele, ten
aanzien van deze uitne-
mende heerlijkheid.
11 Want indien hetgeen te
niet gedaan wordt, in heer-
lijkheid was, veel meer *is*
hetgeen blijft, in heerlijk-
heid.
12 Dewijl wij dan zoodanige
hoop hebben, zoo gebruiken
wij vele vrijmoedigheid in
het spreken;
13 En *doen niet* gelijkerwijs
Mozes, *die* een deksel op zijn
aangezigt leide, opdat de
kinderen Israëls niet zouden
sterk zien op het einde van
hetgeen te niet gedaan wordt;
14 Maar hunne zinnen zijn
verhard geworden: want tot
op *den dag* van heden blijft
hetzelfde deksel in het lezen
des ouden testaments, zonder
ontdekt te worden, hetwelk

door Christus te niet gedaan wordt.

15 Maar tot den huidigen *dag* toe, wanneer Mozes gelezen wordt, ligt een deksel op hun hart.

16 Doch zoo wanneer het tot den Heere zal bekeerd zijn, zoo wordt het deksel weggenomen.

17 De Heere nu is de Geest; en waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid.

18 En wij allen, met ongedekten aangezigte de heerlijkheid des Heeren *als* in eenen spiegel aanschouwende, worden *naar* hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest.

HOOFDSTUK 4.

DAAROM dewijl wij deze bediening hebben, naar de barmhartigheid, die ons geschied is, zoo vertragen wij niet.

2 Maar wij hebben verworpen de bedekselen der schande, niet wandelende in arglistigheid, noch het woord Gods vervalschende, maar door openbaring der waarheid ons zelven aangenaam makende bij alle gewetens der menschen, in de tegenwoordigheid Gods.

3 Doch indien ook ons evangelie bedekt is, zoo is het bedekt in degenen, die verloren gaan:

4 In dewelke de God dezer eeuw de zinnen verblind heeft, *namelijk* der ongeloovigen, opdat hen niet bestrale de verlichting van het evangelie der heerlijkheid van Christus, die het beeld Gods is.

5 Want wij prediken niet ons zelven, maar Christus Jezus, den Heere; en ons zelven, *dat wij* uwe dienaars *zijn* om Jezus wil.

6 Want God, die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is degene, die in onze harten geschenen heeft, om *te geven* verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezigt van Jezus Christus.

7 Maar wij hebben dezen schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en niet uit ons:

8 *Als* die in alles verdrukt worden, doch niet benaauwd: twijfelmoedig, doch niet mismoedig;

9 Vervolgd, doch niet *daarin* verlaten; nedergeworpen, doch niet verdorven;

10 Altijd de doodig van den Heere Jezus in het ligchaam omdragende, opdat ook het leven van Jezus in ons ligchaam zou geopenbaard worden.

11 Want wij, die leven, worden altijd in den dood overgegeven om Jezus wil; opdat ook het leven van Jezus in ons sterfelijk vleesch zou geopenbaard worden.

12 Zoo dan, de dood werkt wel in ons, maar het leven in ulieden.

13 Dewijl wij nu denzelfden Geest des geloofs hebben, gelijk er geschreven is: Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken; zoo gelooven wij ook, daarom spreken wij ook.

14 Wetende, dat Hij, die den Heere Jezus opgewekt heeft, ook ons door Jezus zal opwekken, en met uliden daar zal stellen.

15 Want al deze dingen zijn om uwentwil, opdat de vermenigvuldigde genade, door de dankzegging van velen, overvloedig worde ter heerlijkheid Gods.

16 Daarom vertragen wij niet; maar hoewel onze uitwendige mensch verdorven wordt, zoo wordt nogtans de inwendige vernieuwd van dag tot dag.

17 Want onze ligte verdrukking, die zeer haast voorbij*gaat*, werkt ons een gansch zeer uitnemend eeuwig gewigt der heerlijkheid;

18 Dewijl wij niet aanmerken de dingen, die men ziet, maar de dingen, die men niet ziet: want de dingen, die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen, die men niet ziet, zijn eeuwig.

HOOFDSTUK 5.

WANT wij weten, dat, zoo ons aardsche huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, *maar* eeuwig in de hemelen.

2 Want ook in dezen zuchten wij, verlangende met onze woonstede, die uit den hemel is, overkleed te worden.

3 Zoo wij ook bekleed *en* niet naakt zullen gevonden worden.

4 Want ook wij, die in dezen tabernakel zijn, zuchten, bezwaard zijnde; nademaal wij niet willen ontkleed, maar overkleed worden, opdat het sterfelijke van het leven verslonden worde.

5 Die ons nu tot ditzelfde bereid heeft, is God, die ons ook het onderpand des Geestes gegeven heeft.

6 Wij hebben dan altijd goeden moed, en weten, dat wij, inwonende in het ligchaam, uitwonen van den Heere:

7 (Want wij wandelen door geloof *en* niet door aanschouwen.)

8 Maar wij hebben goeden moed, en hebben meer behagen, om uit het ligchaam uit te wonen, en bij den Heere in te wonen.

9 Daarom zijn wij ook zeer begeerig, hetzij inwonende, hetzij uitwonende, om hem welbehagelijk te zijn.

10 Want wij allen moeten geopenbaard worden voor den regterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage hetgeen door het ligchaam *geschiedt*, naardat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad.

11 Wij dan, wetende den

schrik des Heeren, bewegen
de menschen tot het geloof,
en zijn Gode openbaar geworden;
doch ik hoop ook
in uwe gewetens geopenbaard
te zijn.
12 Want wij prijzen ons
zelven u niet wederom aan,
maar wij geven u oorzaak
van roem over ons, opdat
gij *stof* zoudt hebben tegen
degenen, die in het aangezigt
roemen, en niet *in* het
hart.
13 Want hetzij dat wij uitzinnig
zijn, wij zijn het
Gode; hetzij dat wij gematigd
van zinnen zijn, wij
zijn het ulieden.
14 Want de liefde van
Christus dringt ons:
15 Als die dit oordeelen,
dat, indien één voor allen gestorven
is, zij dan allen gestorven
zijn. En hij is voor
allen gestorven, opdat degenen,
die leven, niet meer
zich zelven zouden leven,
maar dien, die voor hen
gestorven en opgewekt is.
16 Zoo dan, wij kennen van
nu aan niemand naar het
vleesch; en indien wij ook
Christus naar het vleesch
gekend hebben, nogtans
kennen wij *hem* nu niet
meer *naar het vleesch*.
17 Zoo dan, indien iemand
in Christus is, die is een
nieuw schepsel: het oude is
voorbijgegaan, ziet, het is
alles nieuw geworden.
18 En al deze dingen zijn
uit God, die ons met zich
zelven verzoend heeft door
Jezus Christus, en ons de
bediening der verzoening
gegeven heeft.
19 Want God was in Christus
de wereld met zich zelven
verzoenende, hunne zonden
hun niet toerekenende;
en heeft het woord der verzoening
in ons gelegd.
20 Zoo zijn wij dan gezanten
van Christus wege, als of God
door ons bade: wij bidden
van Christus wege, laat u
met God verzoenen.
21 Want dien, die geene zonde
gekend heeft, heeft Hij
zonde voor ons gemaakt, opdat
wij zouden worden regtvaardigheid
Gods in hem.

HOOFDSTUK 6.

EN wij, *als* mede arbeidende,
bidden *u* ook, dat gij de
genade Gods niet te vergeefs
moogt ontvangen hebben.
2 Want Hij zegt: In den
aangenamen tijd heb Ik u
verhoord, en in den dag der
zaligheid heb Ik u geholpen.
Ziet, nu is het de welaangename
tijd, ziet, nu is het
de dag der zaligheid.
3 Wij geven geenen aanstoot
in eenig ding, opdat
de bediening niet gelasterd
worde.
4 Maar wij, als dienaars van
God, maken ons zelven in
alles aangenaam, in vele
verdraagzaamheid, in verdrukkingen,
in nooden, in
benaauwdheden,
5 In slagen, in gevangenissen,
in beroerten, in arbeid,
in waken, in vasten,

6 In reinheid, in kennis, in langmoedigheid, in goedertierenheid, in den Heiligen Geest, in ongeveinsde liefde.
7 In het woord der waarheid, in de kracht van God, door de wapenen der geregtigheid aan de regter-en aan de linker*zijde*.
8 Door eer en oneer, door kwaad gerucht en goed gerucht; als verleiders, en *nogtans* waarachtigen;
9 Als onbekende, en *nogtans* bekend; als stervende, en ziet, wij leven; als getuchtigd, en niet gedood;
10 Als droevig zijnde, doch altijd blijde; als arm, doch velen rijk makende; als niets hebbende, en *nogtans* alles bezittende.
11 Onze mond is opengedaan tegen u, o Corinthiërs! ons hart is uitgebreid.
12 Gij zijt niet naauw in ons, maar gij zijt naauw in uwe ingewanden.
13 Nu, *om* dezelfde vergelding *te doen*, (ik spreek als tot mijne kinderen) zoo wordt gij ook uitgebreid.
14 Trekt niet een ander juk aan met de ongeloovigen: want wat mededeel heeft de geregtigheid met de ongeregtigheid? en wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis?
15 En wat zamenstemming heeft Christus met Belial? of wat deel heeft de geloovige met den ongeloovige?
16 Of wat zamenvoeging heeft de tempel Gods met de afgoden? Want gij zijt de tempel des levenden Gods; gelijkerwijs God gezegd heeft: Ik zal in hen wonen, en Ik zal onder *hen* wandelen; en Ik zal hun God zijn, en zij zullen Mij een volk zijn.
17 Daarom gaat uit het midden van hen, en scheidt u af, zegt de Heere, en raakt niet aan hetgeen onrein is, en Ik zal ulieden aannemen.
18 En Ik zal u tot een' Vader zijn, en gij zult Mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Heere, de Almagtige.

HOOFDSTUK 7.

DEWIJL wij dan deze beloften hebben, geliefden! laat ons onszelven reinigen van alle besmettingen des vleesches en des geestes, voleindigende de heiligmaking in de vreeze Gods.
2 Geeft ons plaats: wij hebben niemand verongelijkt, wij hebben niemand verdorven, wij hebben bij niemand ons voordeel gezocht.
3 Ik zeg *dit* niet tot *uwe* veroordeeling: want ik heb te voren gezegd, dat gij in onze harten zijt, om zamen te sterven en zamen te leven.
4 Ik heb vele vrijmoedigheid in het spreken tegen u, ik heb veel roems over u; ik ben vervuld met vertroosting, ik ben zeer overvloedig van blijdschap in al onze verdrukking.

5 Want ook, als wij in Macedónië gekomen zijn, zoo heeft ons vleesch geene rust gehad, maar wij waren in alles verdrukt: van buiten was strijd, van binnen vrees.

6 Doch God, die de nederigen vertroost, heeft ons getroost door de komst van Titus.

7 En niet alleen door zijne komst, maar ook door de vertroosting, met welke hij over u vertroost is geweest, als hij ons verhaalde uw verlangen, uw kermen, uwen ijver voor mij, alzoo dat ik te meer verblijd ben geweest.

8 Want hoewel ik u in den zendbrief bedroefd heb, het berouwt mij niet, hoewel het mij berouwd heeft: want ik zie, dat dezelve zendbrief, hoewel voor eenen kleinen tijd, u bedroefd heeft.

9 Nu verblijde ik mij, niet omdat gij bedroefd zijt geweest, maar omdat gij bedroefd zijt geweest tot bekeering: want gij zijt bedroefd geweest naar God, zoodat gij in geen ding schade van ons geleden hebt.

10 Want de droefheid naar God werkt eene onberouwelijke bekeering tot zaligheid; maar de droefheid der wereld werkt den dood.

11 Want ziet, ditzelfde dat gij naar God zijt bedroefd geworden, hoe groote naarstigheid heeft het in u gewrocht? ja verantwoording, ja onlust, ja vrees, ja verlangen, ja ijver, ja wraak; in alles hebt gij u zelven bewezen rein te zijn in deze zaak.

12 Hoewel ik dan aan u geschreven heb, *dat* is niet om diens wil, die enregt gedaan had, noch om diens wil, dien onregt gedaan was; maar opdat onze vlijtigheid voor u bij u openbaar zou worden, in de tegenwoordigheid Gods.

13 Daarom zijn wij vertroost geworden over uwe vertroosting; en zijn nog overvloediger verblijd geworden over de blijdschap van Titus, omdat zijn geest van u allen verkwikt is geworden.

14 Want indien ik iets bij hem over u geroemd heb, zoo ben ik niet beschaamd geworden; maar gelijk wij alles met waarheid tot u gesproken hebben, alzoo is ook onze roem, dien *ik* bij Titus *geroemd heb*, waarheid geworden.

15 En zijne innerlijke bewegingen zijn te overvloediger jegens u, als hij u aller gehoorzaamheid overdenkt, hoe gij hem met vreeze en beven hebt ontvangen.

16 Ik verblijde mij dan, dat ik in alles van u vertrouwen mag hebben.

HOOFDSTUK 8.

VOORTS maken wij u bekend, broeders! de genade van God, die in de gemeenten van Macedónië gegeven is:

2 Dat in vele beproeving der verdrukking de overvloed

hunner blijdschap, en hunne
zeer diepe armoede overvloedig
geweest is tot den rijkdom
hunner goeddadigheid.
3 Want zij zijn naar vermogen,
(ik betuig het) ja
boven vermogen gewillig
geweest;
4 Ons met vele vermaning
biddende, dat wij wilden
aannemen de gave en de gemeenschap
dezer bediening,
die voor de heiligen *geschiedt*.
5 En *zij deden* niet *alleen*,
gelijk wij gehoopt hadden,
maar gaven zich zelven eerst
aan den Heere, en *daarna*
aan ons, door den wil van
God.
6 Alzoo dat wij Titus vermaanden,
dat, gelijk hij te
voren begonnen had, hij ook
alzoo nog deze gave bij u
voleinden zou.
7 Zoo dan, gelijk gij in alles
overvloedig zijt, in geloof,
en in woord, en in kennis,
en in alle naarstigheid, en
in uwe liefde tot ons, *ziet*,
dat gij ook in deze gave
overvloedig zijt.
8 Ik zeg *dit* niet *als* gebiedende,
maar *als* door de
naarstigheid van anderen
ook de opregtheid uwer
liefde beproevende.
9 Want gij weet de genade
van onzen Heere Jezus
Christus, dat hij om uwentwil
is arm geworden, daar
hij rijk was, opdat gij door
zijne armoede zoudt rijk
worden.
10 En ik zeg in deze *mijne*
meening: want dit is u oorbaar,
als die niet alleen het
doen, maar ook het willen
van over een jaar te voren
hebt begonnen.
11 Maar nu voleindigt ook
het doen; opdat, gelijk als
er geweest is de volvaardigheid
des gemoeds om te willen,
er ook alzoo zij het voleindigen
uit hetgeen gij hebt.
12 Want indien te voren de
volvaardigheid des gemoeds
daar is, zoo is iemand aangenaam
naar hetgeen hij
heeft, niet naar hetgeen hij
niet heeft.
13 Want *dit zeg ik* niet,
opdat anderen zouden verligting
hebben, en gij
verdrukking;
14 Maar *opdat* uit gelijkheid,
in dezen tegenwoordigen
tijd, uw overvloed *zij*
om hun gebrek *te vervullen;*
opdat ook hun overvloed zij
om uw gebrek *te vervullen*,
opdat er gelijkheid worde.
15 Gelijk geschreven is:
Die veel *verzameld had*, had
niet over; en die weinig
verzameld had, had niet te
weinig.
16 Doch Gode zij dank, die
dezelfde naarstigheid voor u
in het hart van Titus gegeven
heeft;
17 Dat hij de vermaning
heeft aangenomen, en zeer
naarstig zijnde, gewillig tot
u gereisd is.
18 En wij hebben ook met
hem gezonden den broeder,
die lof heeft in het evangelie
door al de gemeenten;
19 En dat niet alleen, maar

hij is ook van de gemeenten
verkoren, om met ons te
reizen met deze gave, die
van ons bediend wordt tot
de heerlijkheid des Heeren
zelven, en de volvaardigheid
uws gemoeds:
20 Dit verhoedende, dat
ons niemand moge lasteren
in dezen overvloed, die van
ons wordt bediend:
21 Als die bezorgen hetgeen
eerlijk is, niet alleen voor
den Heere, maar ook voor
de menschen.
22 Wij hebben ook met hem
gezonden onzen broeder,
welken wij in vele dingen
dikmaals beproefd hebben,
dat hij naarstig is: en nu
veel naarstiger, door het
groot vertrouwen, dat *hij*
heeft tot ulieden.
23 Hetzij *dan* Titus, hij is
mijn medgezel en medearbeider
bij u; hetzij onze
broeders, zij zijn afgezanten
der gemeenten, *en* eene eere
van Christus.
24 Bewijst dan aan hen de
bewijzing uwer liefde, en van
onzen roem van u, ook voor
het aangezigt der gemeenten.

HOOFDSTUK 9.

WANT van de bediening,
die voor de heiligen
geschiedt, is mij onnoodig
aan u te schrijven.
2 Want ik weet de volvaardigheid
uws gemoeds, van
welke ik roem over u bij de
Macedóniers, dat Acháje van
over een jaar bereid is geweest;
en de ijver, van u
begonnen, heeft er velen
verwekt.
3 Maar ik heb deze broeders
gezonden, opdat onze
roem, dien *wij* over u *hebben*,
niet zou ijdel gemaakt
worden in dezen deele;
opdat (gelijk ik gezegd heb)
gij bereid moogt zijn:
4 *En* dat niet mogelijk,
zoo de Macedóniërs met mij
kwamen, en u onbereid
vonden, wij (opdat wij niet
zeggen, gij) beschaamd worden
in dezen vasten grond
der roeming.
5 Ik heb dan noodig geacht
deze broeders te vermanen,
dat zij eerst tot u
zouden komen, en voorbereiden
uwen te voren aangediendenzegen:
opdat die gereed
zij, alzoo als een zegen,
en niet als eene vrekheid.
6 En dit *zeg ik*: die spaarzamelijk
zaait, zal ook spaarzamelijk
maaijen; en die in
zegeningen zaait, zal ook
in zegeningen maaijen.
7 Een iegelijk *doe*, gelijk
hij in *zijn* hart voorneemt;
niet uit droefheid, of uit
nooddwang: want God heeft
eenen blijmoedigen gever
lief.
8 En God is magtig alle
genade te doen overvloedig
zijn in u; opdat gij in alles
te allen tijd, alle genoegzaamheid
hebbende, tot alle
goed werk overvloedig moogt
zijn.
9 Gelijk er geschreven is:
Hij heeft gestrooid, hij heeft
den armen gegeven; zijne

geregtigheid blijft in der eeuwigheid.
10 Doch die het zaad den zaaijer verleent, die verleene ook brood tot spijze, en vermenig vuldige uw gezaaisel, en vermeerdere de vruchten uwer geregtigheid;
11 Dat gij in alles rijk wordt tot alle goeddadigheid, welke door ons werkt dankzegging tot God.
12 Want de bediening van deze dienst vervult niet alleen het gebrek der heiligen, maar is ook overvloedig door vele dankzeggingen tot God;
13 Dewijl zij door de beproeving dezer bediening God verheerlijken over de onderwerping uwer belijdenis onder het evangelie van Christus, en over de goeddadigheid der mededeeling aan hen en aan allen:
14 En door hun gebed voor u, welke naar u verlangen, om de uitnemende genade Gods over u.
15 Doch Gode zij dank voor zijne onuitsprekelijke gave.

HOOFDSTUK 10.

VOORTS ik Paulus zelf bid u, door de zachtmoedigheid en goedertierenheid van Christus, die, tegenwoordig zijnde, wel gering ben onder u, maar afwezend stout ben tegen u;
2 Ik bid dan, dat ik, tegenwoordig zijnde, niet stout moge zijn met die vrijmoedigheid, waarmede ik geacht word stoutelijk gehandeld te hebben tegen sommigen, die ons achten, als of wij naar het vleesch wandelden.
3 Want wandelende in het vleesch, voeren wij den krijg niet naar het vleesch:
4 Want de wapenen van onzen krijg zijn niet vleeschelijk, maar krachtig door God, tot nederwerping der sterkten;
5 Dewijl wij de overleggingen ter neder werpen, en alle hoogte, die zich verheft tegen de kennis van God, en alle gedachte gevangen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus;
6 En gereed hebben *hetgeen dient* om te wreken alle ongehoorzaamheid, wanneer uwe gehoorzaamheid zal vervuld zijn.
7 Ziet gij aan wat voor oogen is? Indien iemand bij zich zelven betrouwt, dat hij van Christus is, die denke dit wederom uit zich zelven, dat gelijkerwijs hij van Christus is, alzoo wij ook van Christus zijn.
8 Want indien ik ook iets overvloediger zou roemen van onze magt, welke de Heere ons gegeven heeft tot stichting, en niet tot uwe nederwerping zoo zal ik niet beschaamd worden;
9 Opdat ik niet zou schijnen, als of ik u door de brieven wilde verschrikken.
10 Want de brieven (zeggen zij) zijn wel gewigtig en krachtig; maar de tegen-

woordigheid des ligchaams is zwak, en de rede is verachtelijk.
11 Dezulke bedenke dit, dat hoedanigen wij zijn in het woord door brieven, als wij afwezig zijn, wij ook zoodanigen zijn inderdaad, als wij tegenwoordig zijn.
12 Want wij durven ons zelven niet rekenen of vergelijken met sommigen, die zich zelven prijzen; maar deze verstaan niet, dat zij zich zelven met zich zelven meten, en zich zelven met zich zelven vergelijken.
13 Doch wij zullen niet roemen buiten de maat; maar dat wij, naar de maat des regels, welke maat ons God toegedeeld heeft, ook toe u toe zijn gekomen.
14 Want wij strekken ons zelven niet te wijd uit, als die tot u niet zouden komen: want wij zijn ook gekomen tot u toe, in het evangelie van Christus;
15 Niet roemende buiten de maat in anderer *lieden* arbeid, maar hebbende hoop, als uw geloof zal gewassen zijn, dat wij onder ulieden overvloediglijk zullen vergroot worden daar onzen regel:
16 Om het evangelie te verkondigen in *de plaatsen*, die op gene zijde van u *gelegen* zijn; niet om te roemen in eens anders regel over hetgeen *alreede* bereid is.
17 Doch wie roemt, die roeme in den Heere.
18 Want niet die zich zelven prijst, maar dien de Heere prijst, die is beproefd.

HOOFDSTUK 11.

OCH of gij mij een weinig verdroegt in de onwijsheid; ja ook verdraagt mij!
2 Want ik ben ijverig over u met eenen ijver Gods: want ik heb ulieden toebereid, om *u als* eene reine maagd, aan eenen man voor te stellen, *namelijk* aan Christus.
3 Doch ik vrees, dat niet eenigzins, gelijk de slang Eva door hare arglistigheid bedrogen heeft, alzoo uwe zinnen bedorven worden, *om af te wijken* van de eenvoudigheid, die in Christus is.
4 Want indien degene, die komt, eenen anderen Jezus predikte, dien wij niet gepredikt hebben, of *indien* gij eenen anderen Geest ontvingt, dien gij niet hebt ontvangen, of een ander evangelie, dat gij niet hebt aangenomen, zoo verdroegt gij *hem* met regt.
5 Want ik acht, dat ik nergens minder in ben geweest dan de uitnemendste apostelen.
6 En indien ik ook slecht ben in woorden, nogtans ben ik het niet in wetenschap; maar allezins zijn wij in alle dingen onder u openbaar geworden.
7 Heb ik zonden gedaan, als ik mij zelven vernederd heb, opdat gij zoudt ver-

hoogd worden? overmits ik
u het evangelie Gods om niet
verkondigd heb?
8 Ik heb andere gemeenten
beroofd, bezolding *van haar*
nemende, om u te bedienen;
en als ik bij u tegenwoordig
was en gebrek had, ben ik
niemand lastig gevallen.
9 Want mijn gebrek hebben
de broeders vervuld, die
van Macedónië kwamen; en
ik heb mij zelven in alles
gehouden zonder u te bezwaren,
en zal *mij nog alzoo*
houden.
10 De waarheid van Christus
is in mij, dat deze roem
in de gewesten van Achaje
aan mij niet zal verhinderd
worden.
11 Waarom? Is het, omdat
ik u niet liefheb? God weet
het!
12 Maar wat ik doe, dat zal
ik nog doen, om de oorzaak
af te snijden dengenen, die
oorzaak *hebben* willen, opdat
zij in hetgeen zij roemen,
bevonden mogten worden
gelijk als wij.
13 Want zulke valsche apostelen
zijn bedriegelijke arbeiders,
zich veranderende
in apostelen van Christus.
14 En het is geen wonder:
want de Satan zelf verandert
zich in eenen engel des lichts.
15 Zoo is het dan niets
groots, indien ook zijne dienaars
zich veranderen, als
waren zij dienaars der geregtigheid;
van welke het einde
zal zijn naar hunne werken.
16 Ik zeg wederom, dat niemand
meene, dat ik onwijs
ben; doch zoo niet, neemt
mij *dan* aan als eenen onwijze,
opdat ik ook een weinig
moge roemen.
17 Dat ik spreek, spreek
ik niet naar den Heere, maar
als in onwijsheid, in dezen
vasten grond der roeming.
18 Dewijl velen roemen
naar het vleesch, zoo zal ik
ook roemen.
19 Want gij verdraagt gaarne
de onwijzen, dewijl gij
wijs zijt.
20 Want gij verdraagt het,
zoo u iemand dienstbaar
maakt, zoo *u* iemand opeet,
zoo iemand *van u* neemt, zoo
zich iemand verheft, zoo u
iemand in het aangezigt slaat.
21 Ik zeg *dit* naar oneer,
gelijk of wij zwak waren geweest;
maar waarin iemand
stout is, (ik spreek in onwijsheid)
daarin ben ik ook
stout.
22 Zijn zij Hebreën? ik
ook. Zijn zij Israëlieten? ik
ook. Zijn zij het zaad van
Abraham? ik ook.
23 Zijn zij dienaars van
Christus? (ik spreek onwijs
zijnde) ik ben boven *hen;*
in arbeid overvloediger, in
slagen uitnemender, in gevangenissen
overvloediger,
in doods *gevaar* menigmaal.
24 Van de Joden heb ik
veertig *slagen* min een, vijfmaal
ontvangen.
25 Driemaal ben ik met roeden
gegeeseld geweest, eens
ben ik gesteenigd, driemaal
heb ik schipbreuk geleden,

eenen *gantschen* nacht en dag
heb ik in de diepte overge-
bragt.
26 In het reizen menigmaal
in gevaren van rivieren, in
gevaren van moordenaars, in
gevaren van *mijn* geslacht,
in gevaren van de Heidenen,
in gevaren in de stad, in
gevaren in de woestijn, in
gevaren op de zee, in geva-
ren onder de valsche broe-
ders;
27 In arbeid en moeite, in
waken menigmaal, in honger
en dorst, in vasten menig-
maal, in koude en naaktheid.
28 Zonder de dingen, die
van buiten zijn, overvalt mij
dagelijks de zorg van al de
gemeenten.
29 Wie is er zwak, dat ik
niet zwak ben? Wie wordt
er geërgerd, dat ik niet
brande?
30 Indien men moet roe-
men, zoo zal ik roemen de
dingen mijner zwakheid.
31 De God en Vader van
onzen Heere Jezus Christus,
die geprezen is in der eeu-
wigheid, weet dat ik niet
lieg.
32 De stadhouder van den
koning Arétas in Damaskus
bezette de stad der Damas-
kenen, willende mij vangen;
33 En ik werd door een
venster in eene mand over
den muur nedergelaten, en
ontvlood zijne handen.

HOOFDSTUK 12.

TE roemen is mij waarlijk
niet oorbaar: want ik
zal komen tot gezigten en
openbaringen des Heeren.
2 Ik ken een' mensch in
Christus, voor veertien jaren,
(of het *geschied zij* in het
ligchaam, weet ik niet, of
buiten het ligchaam, weet
ik niet, God weet het), dat
de zoodanige opgetrokken is
geweest tot in den derden
hemel;
3 En ik ken een' zoodanig
mensch, (of het in het lig-
chaam, of buiten het lig-
chaam *geschied zij*, weet ik
niet, God weet het).
4 Dat hij opgetrokken is
geweest in het paradijs, en
gehoord heeft onuitspreke-
lijke woorden, die het eenen
mensch niet geoorloofd is te
spreken.
5 Van den zoodanige zal ik
roemen; doch van mij zelven
zal ik niet roemen, dan in
mijne zwakheden.
6 Want zoo ik roemen wil,
ik zal niet onwijs zijn, want
ik zal de waarheid zeggen;
maar ik houde *daarvan* af,
opdat niemand van mij denke
boven hetgeen hij ziet, dat
ik ben, of dat hij uit mij
hoort.
7 En opdat ik mij door de
uitnemendheid der openba-
ringen niet zou verheffen,
zoo is mij gegeven een scher-
pe doorn in het vleesch, *na-
melijk* een engel des Satans,
dat hij mij met vuisten slaan
zou, opdat ik mij niet zou
verheffen.
8 Hierover heb ik den Hee-
re driemaal gebeden, opdat

hij van mij zou wijken.
9 En hij heeft tot mij gezegd: Mijne genade is u genoeg: want mijne kracht wordt in zwakheid volbragt. Zoo zal ik dan veel liever roemen in mijne zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij wone.
10 Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden, in smaadheden, in nooden, in vervolgingen, in benaauwdheden, om Christus wil: want als ik zwak ben, dan ben ik magtig.
11 Ik ben roemende onwijs geworden, gij hebt mij genoodzaakt; want ik behoorde van u geprezen te zijn; want ik ben in geen ding minder geweest dan de uitnemendste apostelen, hoewel ik niets ben.
12 De merkteekenen van eenen apostel zijn onder u betoond in alle lijdzaamheid, met teekenen, en wonderen, en krachten.
13 Want wat is er, waarin gij minder geweest zijt dan de andere gemeenten, anders dan dat ik zelf u niet lastig ben geweest? Vergeeft mij dit ongelijk.
14 Ziet, ik ben ten derde maal gereed, om tot u te komen, en zal u niet lastig zijn; want ik zoek niet het uwe, maar u: want de kinderen moeten niet schatten vergaderen voor de ouders, maar de ouders voor de kinderen.
15 En ik zal zeer gaarne de kosten doen, en voor uwe zielen te koste gegeven worden, hoewel ik, u overloediger beminnende, weiniger bemind worde.
16 Doch het zij zoo, ik heb u niet bezwaard; maar alzoo ik listig was, heb ik u met bedrog gevangen.
17 Heb ik door iemand dergenen, die ik tot u gezonden heb, van u mijn voordeel gezocht?
18 Ik heb Titus gebeden, en den broeder medegezonden; heeft ook Titus van u zijn voordeel gezocht? hebben wij niet in denzelfden geest gewandeld? *hebben wij* niet *gewandeld* in dezelfde voetstappen?
19 Meent gij wederom, dat wij ons bij u verontschuldigen? Wij spreken in de tegenwoordigheid van God in Christus? en dit alles, geliefden! tot uwe stichting.
20 Want ik vrees, dat als ik gekomen zal zijn, ik u niet eenigzins zal vinden zoodanigen als ik wil, en *dat* ik van u zal gevonden worden zoodanig als gij niet wilt; dat er niet eenigzins *zijn* twisten, nijdigheden, toorn, gekijf, achterklap, oorblazingen, opgeblazenheden, beroerten.
21 Opdat wederom, als ik zal gekomen zijn, mijn God mij niet vernedere bij u, en ik rouw hebbe over velen, die te voren gezondigd hebben, en die zich niet bekeerd zullen hebben van de onrei-

nigheid, en hoererij, en ontuchtigheid, die zij gedaan hebben.

HOOFDSTUK 13.

DIT is de derde maal, *dat* ik tot u kom: in den
mond van twee of drie getuigen zal alle woord bestaan.
2 Ik heb het te voren gezegd, en zeg het te voren
als tegenwoordig zijnde de
tweede maal, en ik schrijf
het nu afwezende aan degenen, die te voren gezondigd
hebben, en aan al de anderen, dat, zoo ik wederom
kom, ik *hen* niet zal sparen;
3 Dewijl gij zoekt eene
proeve van Christus, die in
mij spreekt, welke in u niet
zwak is, maar krachtig is
onder u.
4 Want hoewel hij gekruist
is door zwakheid, zoo leeft
hij nogtans door de kracht
Gods. Want ook wij zijn
zwak in hem, maar zullen
met hem leven door de kracht
Gods in u.
5 Onderzoekt u zelven, of
gij in het geloof zijt, beproeft u zelven. Of kent gij
u zelven niet, dat Jezus
Christus in u is? tenzij dat
gij eenigzins verwerpelijk
zijt.
6 Doch ik hoop, dat gij
zult verstaan, dat wij niet
verwerpelijk zijn.
7 En ik wensch van God,
dat gij geen kwaad doet:
niet opdat wij beproefd zouden bevonden worden, maar
opdat gij het goede zoudt
doen, en wij als verwerpelijk zouden zijn.
8 Want wij vermogen niets
tegen de waarheid, maar
voor de waarheid.
9 Want wij verblijden ons,
wanneer wij zwak zijn, en
gij sterk zijt. En wij wenschen ook dit, *namelijk* uwe
volmaking.
10 Daarom schrijf ik afwezende deze dingen, opdat ik
niet, tegenwoordig zijnde,
strengheid zou gebruiken,
naar de magt, die mij de
Heere gegeven heeft tot opbouwing, en niet tot nederwerping.
11 Voorts, broeders! zijt blijde, wordt volmaakt, zijt getroost, zijt eensgezind, leeft in
vrede; en de God der liefde
en des vredes zal met u zijn.
12 Groet elkander met
eenen heiligen kus. U groeten al de heiligen.
13 De genade van den Heere Jezus Christus, en de
liefde van God, en de gemeenschap des Heiligen
Geestes zij met u allen.
Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

GALATEN.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een apostel (*geroepen* niet van menschen, noch door een' mensch, maar door Jezus Christus, en God den Vader, die hem uit de dooden opgewekt heeft).

2 En al de broeders, die met mij zijn aan de gemeenten van Galátië:

3 Genade zij u en vrede van God den Vader, en onzen Heere Jezus Christus;

4 Die zich zelven gegeven heeft voor onze zonden, opdat hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige booze wereld, naar den wil van onzen God en Vader;

5 Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.

6 Ik verwonder mij, dat gij zoo haast *wijkende* van dengenen, die u in de genade van Christus geroepen heeft, overgebragt wordt tot een ander evangelie;

7 Daar er geen ander is; maar er zijn sommigen, die u ontroeren, en het evangelie van Christus willen verkeeren.

8 Doch al ware het ook, dat wij, of een engel uit den hemel u een evangelie verkondigde, buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt.

9 Gelijk wij te voren gezegd hebben, *zoo* zeg ik ook nu wederom: Indien u iemand een evangelie verkondigt, buiten hetgeen gij ontgen hebt, die zij vervloekt.

10 Want predik ik nu de menschen, of God? Of zoek ik menschen te behagen? Want indien ik nog menschen behaagde, zoo ware ik geen dienstknecht van Christus.

11 Maar ik maak u bekend, broeders! dat het evangelie, hetwelk van mij verkondigd is, niet is naar den mensch.

12 Want ik heb ook hetzelve niet van een' mensch ontvangen, noch geleerd, maar door de openbaring van Jezus Christus.

13 Want gij hebt mijnen omgang gehoord, die eertijds in het Jodendom was, dat ik uitnemend zeer de gemeente Gods vervolgde, en dezelve verwoestte;

14 En *dat* ik in het Jodendom toenam boven velen van mijnen ouderdom in mijn geslacht, zijnde overvloedig ijverig voor mijne vaderlijke inzettingen.

15 Maar wanneer het Gode behaagd heeft, die mij van mijner moeders lijf aan afgezonderd heeft, en geroepen door zijne genade.

16 Zijnen Zoon in mij te openbaren, opdat ik denzelven door het evangelie onder de Heidenen zou verkondigen, zoo ben ik terstond niet te rade gegaan niet vleesch en bloed;

17 En ben niet wederom gegaan naar Jerûzalem tot degenen, die voor mij apostelen waren; maar ik ging henen naar Arábië, en keerde wederom naar Damaskus.

18 Daarna kwam ik na drie jaren weder te Jerûzalem om Petrus te bezoeken, en ik bleef bij hem vijftien dagen.

19 En ik zag geenen anderen van de apostelen, dan Jakobus, den broeder des Heeren.

20 Hetgeen nu ik u schrijf, ziet, ik *getuig* voor God, dat ik niet lieg!

21 Daarna ben ik gekomen in de gewesten van Syrië en van Cilicië.

22 En ik was van aangezigt onbekend aan de gemeenten in Judéa, die in Christus zijn.

23 Maar zij hadden alleenlijk gehoord, *dat men zeide:* Degene, die ons eertijds vervolgde, verkondigt nu het geloof, hetwelk hij eertijds verwoestte.

24 En zij verheerlijkten God in mij.

HOOFDSTUK 2.

DAARNA ben ik, na veertien jaren, wederom naar Jerûzalem opgegaan met Bárnabas, ook Titus medegenomen hebbende.

2 En ik ging op door eene openbaring, en stelde hun het evangelie voor, dat ik predik onder de Heidenen; en in het bijzonder aan degenen, die in achting waren, opdat ik niet eenigzins te vergeefs zou loopen of geloopen hebben.

3 Maar ook Titus, die met mij was, een Griek zijnde, werd niet genoodzaakt zich te laten besnijden.

4 En *dat om* der ingekropene valsche broederen wil, die van bezijden ingekomen waren, om te verspieden onze vrijheid, die wij in Christus Jezus hebben, opdat zij ons zouden tot dienstbaarheid brengen.

5 Denwelken wij ook niet een uur hebben geweken met onderwerping, opdat de waarheid van het evangelie bij u zou verblijven.

6 En van degenen, die geacht waren wat te zijn, hoedanigen zij eertijds waren, verschilt mij niet; God neemt den persoon des menschen niet aan: want die geacht waren, hebben mij niets toegebragt.

7 Maar daarentegen, als zij
zagen, dat aan mij het evangelie
der voorhuid toebetrouwd
was, gelijk aan Petrus
dat der besnijdenis;
8 (Want die in Petrus krachtelijk
wrocht tot het apostelschap
der besnijdenis, die
wrocht ook krachtelijk in
mij onder de Heidenen).
9 En als Jakobus, en Céfas,
en Johannes, die geacht waren
pilaren te zijn, de genade,
die mij gegeven was,
bekenden, gaven zij mij en
Bárnabas de regter*hand* der
gemeenschap, opdat wij tot
de Heidenen, en zij tot de
besnijdenis, *zouden gaan;*
10 Alleenlijk, dat wij den
armen zouden gedenken;
hetwelk zelf ik ook benaarstigd
heb te doen.
11 En toen Petrus te Antiochië
gekomen was, wederstond
ik hem in het aangezigt,
omdat hij te bestraffen was.
12 Want eer sommigen van
Jakobus gekomen waren, at
hij mede met de Heidenen;
maar toen zij gekomen waren,
onttrok hij *zich* en
scheidde zich zelven af,
vreezende degenen, die uit
de besnijdenis waren.
13 En ook de andere Joden
veinsden met hem; alzoo
dat ook Bárnabas mede
afgetrokken werd door hunne
veinzing.
14 Maar als ik zag, dat zij
niet regt wandelden naar de
waarheid van het evangelie,
zeide ik tot Petrus in aller
tegenwoordigheid: Indien
gij, die een Jood zijt, naar
Heidensche wijze leeft, en
niet naar Joodsche wijze,
waarom noodzaakt gij de
Heidenen naar de Joodsche
wijze te leven?
15 Wij zijn van nature
Joden, en niet zondaars uit
de Heidenen;
16 *Doch* wetende, dat de
mensch niet geregtvaardigd
wordt uit de werken der wet,
maar door het geloof van
Jezus Christus, zoo hebben
wij ook in Christus Jezus
geloofd, opdat wij zouden
geregtvaardigd worden uit
het geloof van Christus, en
niet uit de werken der wet;
daarom dat uit de werken
der wet geen vleesch zal
geregtvaardigd worden.
17 Maar indien wij, die in
Christus zoeken geregtvaardigd
te worden, ook zelven
zondaars bevonden worden, is
dan Christus een dienaar der
zonde? Dat zij verre!
18 Want indien ik, hetgeen
ik afgebroken heb, datzelve
wederom opbouw, zoo stel
ik mij zelven tot een' overtreder.
19 Want ik ben door de
wet der wet gestorven,
opdat ik Gode leven zou.
20 Ik ben met Christus gekruist;
en ik leef, *doch* niet
meer ik, maar Christus leeft
in mij; en hetgeen ik nu in
het vleesch leef, dat leef ik
door het geloof des Zoons
van God, die mij liefgehad
heeft, en zich zelven voor
mij overgegeven heeft.

21 Ik doe de genade Gods
niet te niet; want indien de
regtvaardigheid door de wet
is, zoo is dan Christus te
vergeefs gestorven.

HOOFDSTUK 3.

O GIJ uitzinnige Galaten!
wie heeft u betooverd,
dat gij der waarheid niet
zoudt gehoorzaam zijn; voor
denwelken Jezus Christus
voor de oogen te voren geschilderd
is geweest, onder
u gekruist zijnde?
2 Dit alleen wil ik van u
leeren: hebt gij den Geest
ontvangen uit de werken
der wet, of uit de prediking
des geloofs?
3 Zijt gij zoo uitzinnig?
daar gij met den Geest begonnen
zijt, voleindigt gij
nu met het vleesch?
4 Hebt gij zoo veel te vergeefs
geleden? Indien maar
ook te vergeefs!
5 Die u dan den Geest verleent,
en krachten onder u
werkt, *doet Hij dat* uit de
werken der wet, of uit de
prediking des geloofs?
6 Gelijkerwijs Abraham
Gode geloofd heeft, en het
is hem tot regtvaardigheid
gerekend;
7 Zoo verstaat gij dan, dat
degenen, die uit het geloof
zijn, Abrahams kinderen
zijn.
8 En de Schrift, te voren
ziende, dat God de Heidenen
uit het geloof zou regtvaardigen,
heeft te voren aan
Abraham het evangelie verkondigd,
zeggende: In u
zullen al de volken gezegend
worden.
9 Zoo dan, die uit het geloof
zijn, worden gezegend
met den geloovigen Abraham.
10 Want zoo velen als er
uit de werken der wet zijn,
die zijn onder den vloek:
want er is geschreven: Vervloekt
is een iegelijk, die
niet blijft in al hetgeen geschreven
is in het boek der
wet, om dat te doen.
11 En dat niemand door
de wet geregtvaardigd wordt
voor God, is openbaar: want
de regtvaardige zal uit het
geloof leven.
12 Doch de wet is niet uit
het geloof; maar de mensch,
die deze dingen doet, zal
door dezelve leven.
13 Christus heeft ons verlost
van den vloek der wet,
een vloek geworden zijnde
voor ons: want er is geschreven:
Vervloekt is een iegelijk,
die aan het hout
hangt.
14 Opdat de zegening van
Abraham tot de Heidenen
komen zou in Christus Jezus,
en opdat wij de belofte
des Geestes verkrijgen zouden
door het geloof.
15 Broeders! ik spreek naar
den mensch: zelfs eens menschen
verbond, dat bevestigd
is, doet niemand te niet, of
niemand doet daartoe.
16 Nu zoo zijn de beloftenissen
tot Abraham en zijn
zaad gesproken. Hij zegt

niet: En den zaden, als
van velen; maar als van
een: En uwen zade; het-
welk is Christus.
17 En dit zeg ik: het ver-
bond, dat te voren van God
bevestigd is op Christus,
wordt door de wet, die na
vier honderd en dertig ja-
ren gekomen is, niet kracht-
teloos gemaakt, om de be-
loftenis te niet te doen.
18 Want indien de erfenis
uit de wet is, zoo is zij niet
meer uit de beloftenis; maar
God heeft ze Abraham door
de beloftenis genadiglijk
gegeven.
19 Waartoe is dan de wet?
Zij is om der overtredingen
wil daarbij gesteld, totdat
het zaad zou gekomen zijn,
dien het beloofd was; en zij
is door de engelen besteld
in de hand des middelaars.
20 En de middelaar is niet
middelaar van eenen, maar
God is een.
21 Is dan de wet tegen de
beloftenissen Gods? Dat zij
verre: want indien er eene
wet gegeven ware, die mag-
tig was levend te maken,
zoo zou waarlijk de regt-
vaardigheid uit de wet zijn.
22 Maar de Schrift heeft
het alles onder de zonde
besloten, opdat de belofte
uit het geloof van Jezus
Christus aan de geloovigen
zou gegeven worden.
23 Doch eer het geloof
kwam, waren wij onder de
wet in bewaring gesteld,
en zijn besloten geweest
tot op het geloof, dat ge-
openbaard zou worden.
24 Zoo dan, de wet is onze
tuchtmeester geweest tot
Christus, opdat wij uit het
geloof zouden geregtvaar-
digd worden.
25 Maar als het geloof
gekomen is, zoo zijn wij
niet meer onder den tucht-
meester.
26 Want gij zijt allen kin-
deren Gods door het geloof
in Christus Jezus.
27 Want zoo velen, als gij
in Christus gedoopt zijt, hebt
gij Christus aangedaan.
28 Daarin is noch Jood
noch Griek; daarin is noch
dienstbare noch vrije; daarin
is geen man en vrouw:
want gij allen zijt één in
Christus Jezus.
29 En indien gij van Chris-
tus zijt, zoo zijt gij dan
Abrahams zaad, en naar de
beloftenis erfgenamen.

HOOFDSTUK 4.

DOCH ik zeg, zoo langen
tijd als de erfgenaam
een kind is, zoo verschilt
hij niets van een' dienst-
knecht, hoewel hij een heer
is van alles;
2 Maar hij is onder voog-
den en verzorgers, tot den
tijd van den vader te voren
gesteld.
3 Alzoo wij ook, toen wij
kinderen waren, zoo waren
wij dienstbaar gemaakt on-
der de eerste beginselen der
wereld.
4 Maar wanneer de volheid

des tijds gekomen is, heeft
God zijnen Zoon uitgezonden,
geworden uit eene vrouw,
geworden onder de wet;
5 Opdat hij degenen, die
onder de wet waren, verlossen
zou, *en* opdat wij de
aanneming tot kinderen
verkrijgen zouden.
6 En overmits gij kinderen
zijt, zoo heeft God den Geest
zijns Zoons uitgezonden in
uwe harten, die roept:
Abba, Vader!
7 Zoo dan, gij zijt niet meer
een dienstknecht, maar een
zoon; en indien gij een zoon
zijt, zoo zijt gij ook een
erfgenaam van God door
Christus.
8 Maar toen, als gij God
niet kendet, diendet gij degenen,
die van nature geene
Goden zijn.
9 En nu als gij God kent,
ja veel meer van God gekent
zijt, hoe keert gij u
wederom tot de zwakke en
arme eerste beginselen, welke
gij wederom van voren
aan wilt dienen?
10 Gij onderhoudt dagen,
en maanden, en tijden, en
jaren.
11 Ik vrees voor u, dat ik
niet eenigzins te vergeefs
aan u gearbeid heb.
12 Weest gij als ik, want
ook ik ben als gij; broeders!
ik bid u, gij hebt mij geen
ongelijk gedaan.
13 En gij weet, dat ik u
door zwakheid des vleesches
het evangelie eerstmaal
verkondigd heb;
14 En mijne verzoeking,
die in mijn vleesch *geschiedde*,
hebt gij niet veracht noch
verfoeid; maar gij naamt mij
aan als eenen engel Gods,
ja als Christus Jezus.
15 Welke was dan uwe gelukachting?
Want ik geef
u getuigenis, dat gij, zoo
het mogelijk ware, uwe
oogen zoudt uitgegraven,
en mij gegeven hebben.
16 Ben ik dan uw vijand
geworden, u de waarheid
zeggende?
17 Zij ijveren niet regt
over u; maar zij willen ons
uitsluiten, opdat gij over
hen zoudt ijveren.
18 Doch in het goede te
allen tijd te ijveren is goed,
en niet alleenlijk, als ik
bij u tegenwoordig ben;
19 Mijne kinderkens! die
ik wederom arbeide te baren,
totdat Christus eene gestalte
in u krijge.
20 Doch ik wilde, dat ik
nu tegenwoordig bij u ware,
en mijne stem mogt veranderen;
want ik ben in twijfel
over u.
21 Zegt mij, gij die onder
de wet wilt zijn! hoort gij
de wet niet?
22 Want er is geschreven,
dat Abraham twee zonen
had, eenen uit die dienstmaagd,
en eenen uit de vrije.
23 Maar gene, die uit de
dienstmaagd was, is naar het
vleesch geboren geweest;
doch deze, die uit de vrije
was, door de beloftenis.
24 Hetwelk dingen zijn, die

andere beduiding hebben;
want deze zijn de twee verbonden;
het eene van den
berg Sina, tot dienstbaarheid
barende, hetwelk is
Agar:
25 Want dit, *namelijk* Agar,
is Sina, een berg in Arábië,
en komt overeen met Jerûzalem,
dat nu is, en dienstbaar
is met hare kinderen.
26 Maar Jerûzalem, dat boven
is, dat is vrij, hetwelk
is onzer aller moeder.
27 Want er is geschreven:
Wees vrolijk, gij onvruchtbare,
die niet baart! breek
uit en roep, gij die geenen
barensnood hebt! want de
kinderen der eenzame zijn
veel meer, dan dergenen, die
den man heeft.
28 Maar wij, broeders! zijn
kinderen der belofte, als
Izak was.
29 Doch gelijkerwijs toen,
die naar het vleesch geboren
was, vervolgde dengenen,
die naar den geest *geboren
was*, alzoo ook nu.
30 Maar wat zegt de Schrift?
Werp de dienstmaagd uit en
haren zoon: want de zoon
der dienstmaagd zal geenszins
erven met den zoon der
vrije.
31 Zoo dan, broeders! wij
zijn niet kinderen der dienstmaagd,
maar der vrije.

HOOFDSTUK 5.

STAAT dan in de vrijheid,
met welke ons Christus
vrijgemaakt heeft, en wordt
niet wederom met het juk
der dienstbaarheid bevangen.
2 Ziet, ik Paulus zeg u,
zoo gij u laat besnijden, dat
Christus u niet nut zal zijn.
3 En ik betuig wederom
aan een' iegelijk mensch,
die zich laat besnijden, dat
hij een schuldenaar is de
geheele wet te doen.
4 Christus is u ijdel geworden,
die door de wet geregtvaardigd
wilt worden;
gij zijt van de genade vervallen.
5 Want wij verwachten door
den Geest, uit het geloof,
de hoop der regtvaardigheid.
6 Want in Christus Jezus
heeft noch besnijdenis eenige
kracht, noch voorhuid, maar
het geloof, door de liefde
werkende.
7 Gij liept wel; wie heeft
u verhinderd der waarheid
niet gehoorzaam te zijn?
8 Dit gevoelen is niet uit
Hem, die u roept.
9 Een weinig zuurdeesem
verzuurt het geheele deeg.
10 Ik vertrouw van u in
den Heere, dat gij niet anders
zult gevoelen; maar
die u ontroert, zal het oordeel
dragen, wie hij ook zij.
11 Maar ik, broeders! indien
ik nog de besnijdenis predik,
waarom word ik nog vervolgd?
Zoo is dan de ergernis
des kruises vernietigd.
12 Och of zij ook afgesneden
wierden, die u onrustig
maken!
13 Want gij zijt tot vrijheid
geroepen, broeders! al-

leenlijk *gebruikt* de vrijheid niet tot eene oorzaak voor het vleesch; maar dient elkander door de liefde.
14 Want de geheele wet wordt in een woord vervuld, *namelijk* in dit: Gij zult uwen naaste liefhebben, gelijk u zelven.
15 Maar indien gij elkander bijt en vereet, ziet toe, dat gij van elkander niet verteerd wordt.
16 En ik zeg: wandelt door den Geest, en volbrengt de begeerlijkheid des vleesches niet.
17 Want het vleesch begeert tegen den geest, en de geest tegen het vleesch, en deze staan tegen elkander, alzoo dat gij niet doet, hetgeen gij wildet.
18 Maar indien gij door den Geest geleid wordt, zoo zijt gij niet onder de wet.
19 De werken des vleesches nu zijn openbaar, welke zijn: overspel, boererij, onreinigheid, ontuchtigheid,
20 Afgoderij, venijngeving, vijandschappen, twisten, afgunstigheden, toorn, gekijf, tweedragt, ketterijen,
21 Nijd, moord, dronkenschappen, brasserijen, en dergelijke; van dewelke ik u te voren zeg, gelijk ik ook te voren gezegd heb, dat die zulke dingen doen, het koningrijk Gods niet zullen beërven.
22 Maar de vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, langmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid.
23 Tegen de zoodanigen is de wet niet.
24 Maar die van Christus zijn, hebben het vleesch gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden.
25 Indien wij door den Geest leven, zoo laat ons ook door den Geest wandelen.
26 Laat ons niet zijn zoekers van ijdele eer, elkander tergende, elkander benijdende.

HOOFDSTUK 6.

BROEDERS! indien ook een mensch overvallen ware door eenige misdaad, gij, die geestelijk zijt, brengt den zoodanige te regt met den geest der zachtmoedigheid; ziende op u zelven, opdat ook gij niet verzocht wordt.
2 Draagt elkanders lasten, en vervult alzoo de wet van Christus.
3 Want zoo iemand meent iets te zijn, daar hij niets is, die bedriegt zich zelven in *zijn* gemoed.
4 Maar een iegelijk beproeve zijn eigen werk; en alsdan zal hij aan zich zelven alleen roem hebben, en niet aan eenen anderen.
5 Want een iegelijk zal zijn eigen pak dragen.
6 En die onderwezen wordt in het woord, deele mede van alle goederen dengene, die *hem* onderwijst.
7 Dwaalt niet; God laat zich niet bespotten; want zoo wat

de mensch zaait, dat zal hij
ook maaijen.
8 Want die in zijn eigen
vleesch zaait, zal uit het
vleesch verderfenis maaijen;
maar die in den Geest zaait,
zal uit den Geest het eeuwige
leven maaijen.
9 Doch laat ons, goed doende,
niet vertragen; want te
zijner tijd zullen wij maaijen,
zoo wij niet verslappen.
10 Zoo dan, terwijl wij tijd
hebben, laat ons goed doen
aan allen, maar meest aan de
huisgenooten des geloofs.
11 Ziet, hoe grooten brief
ik u geschreven heb met
mijne hand.
12 Al degenen, die een
schoon gelaat willen toonen
naar het vleesch, die noodzaken
u besneden te worden,
alleenlijk opdat zij van wege
het kruis van Christus niet
zouden vervolgd worden.
13 Want ook zij zelven, die
besneden worden, houden de
wet niet; maar zij willen,
dat gij besneden wordt, opdat
zij in uw vleesch roemen
zouden.
14 Maar het zij verre van
mij, dat ik zou roemen, anders
dan in het kruis van
onzen Heere Jezus Christus;
door welken de wereld mij
gekruisigd is, en ik der wereld.
15 Want in Christus Jezus
heeft noch besnijdenis eenige
kracht, noch voorhuid, maar
een nieuw schepsel.
16 En zoo velen als er naar
dezen regel zullen wandelen,
over dezelve *zal zijn* vrede
en barmhartigheid, en over
het Israël Gods.
17 Voorts niemand doe mij
moeite aan; want ik draag
de likteekenen van den Heere
Jezus in mijn ligchaam.
18 De genade van onzen
Heere Jezus Christus zij met
uwen geest, broeders! Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DIE VAN

ÉFEZE.

HOOFDSTUK 1.

1 PAULUS, een apostel van
Jezus Christus, door den
wil van God, aan de heiligen,
die te Éfeze zijn, en
geloovigen in Christus Jezus:
2 Genade zij u en vrede van

God, onzen Vader, en den
Heere Jezus Christus.
3 Gezegend zij de God en
Vader van onzen Heere Je-
zus Christus, die ons geze-
gend heeft met alle geeste-
lijke zegening in den hemel
in Christus.
4 Gelijk Hij ons uitverko-
ren heeft in hem, voor de
grondlegging der wereld, op-
dat wij zouden heilig en
onberispelijk zijn voor Hem
in de liefde:
5 Die ons te voren veror-
dineerd heeft tot aanneming
tot kinderen, door Jezus
Christus, in zich zelven,
naar het welbehagen van
zijnen wil.
6 Tot prijs der heerlijkheid
zijner genade, door welke
Hij ons begenadigd heeft
in den Geliefde:
7 In welken wij hebben de
verlossing door zijn bloed,
namelijk de vergeving der
misdaden, naar den rijkdom
zijner genade,
8 Met welke Hij overvloe-
dig is geweest over ons in
alle wijsheid en voorzigtig-
heid;
9 Ons bekend gemaakt heb-
bende de verborgenheid van
zijnen wil, naar zijn welbe-
hagen, hetwelk Hij voorge-
nomen had in zich zelven,
10 Om in de bedeeling van
de volheid dar tijden, weder-
om alles tot één te verga-
ren in Christus, beide dat
in den hemel is, en dat op
de aarde is;
11 In hem, in welken wij
ook een erfdeel geworden
zijn, wij, die te voren ver-
ordineerd waren naar het
voornemen desgenen, die alle
dingen werkt naar den raad
van zijnen wil;
12 Opdat wij zouden zijn
tot prijs zijner heerlijkheid,
wij die eerst in Christus
gehoopt hebben.
13 In welken ook gij *zijt*,
nadat gij het woord der
waarheid, *namelijk* het evan-
gelie uwer zaligheid gehoord
hebt; in welken gij ook, na-
dat gij geloofd hebt, zijt
verzegeld geworden met den
Heiligen Geest der belofte;
14 Die het onderpand is
van onze erfenis, tot de ver-
kregene verlossing, tot prijs
zijner heerlijkheid.
15 Daarom ook ik, gehoord
hebbende het geloof in den
Heere Jezus, dat onder u is,
en de liefde tot al de heiligen,
16 Houde niet op voor u
te danken, gedenkende uwer
in mijne gebeden;
17 Opdat de God van onzen
Heere Jezus Christus, de
Vader der heerlijkheid, u
geve den Geest der wijsheid
en der openbaring, in zijne
kennis;
18 *Namelijk* verlichte oogen
uws verstands, opdat gij
moogt weten, welke zij de
hoop van zijne roeping, en
welke de rijkdom zij der
heerlijkheid van zijne erfe-
nis in de heiligen;
19 En welke de uitnemende
grootheid zijner kracht zij
aan ons, die gelooven, naar

de werking der sterkte zijner magt,

20 Die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij hem uit de dooden heeft opgewekt; en heeft *hem* gezet tot zijne regter*hand* in den hemel;

21 Verre boven alle overheid, en magt, en kracht, en heerschappij, en allen naam, die genaamd wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomende;

22 En heeft alle dingen zijnen voeten onderworpen, en heeft hem der gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen;

23 Welke zijn ligchaam is, en de vervulling desgenen, die alles in allen vervult.

HOOFDSTUK 2.

EN u *heeft Hij mede levend gemaakt*, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden;

2 In welke gij eertijds gewandeld hebt, naar de eeuw dezer wereld, naar den overste van de magt der lucht, van den geest, die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid;

3 Onder dewelke ook wij alleen eertijds verkeerd hebben in de begeerlijkheden onzes vleesches, doende den wil des vleesches en der gedachten; en wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen:

4 Maar God, die rijk is in barmhartigheid, door zijne groote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft,

5 Ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft *ons* levend gemaakt met Christus; (uit genade zijt gij zalig geworden).

6 En heeft *ons* mede opgewekt, en heeft *ons* mede gezet in den hemel in Christus Jezus.

7 Opdat Hij zou betoonen in de toekomende eeuwen den uitnemenden rijkdom zijner genade, door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus.

8 Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave;

9 Niet uit de werken, opdat niemand roeme.

10 Want wij zijn zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen.

11 Daarom gedenkt, dat gij, die eertijds Heidenen waart in het vleesch, en die voorhuid genaamd werdt van degenen, die genaamd zijn besnijdenis in het vleesch, die met handen geschiedt:

12 Dat gij in dien tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls, en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geene hoop hebbende, en zonder God in de wereld.

13 Maar nu in Christus Jezus, zijt gij, die eertijds verre

waart, nabij geworden door
het bloed van Christus.
14 Want hij in onze vrede,
die deze beiden één gemaakt
heeft, en den middelmuur
des afscheidsels gebroken
hebbende,
15 Heeft hij de vijandschap
in zijn vleesch te niet gemaakt,
namelijk de wet der
geboden in inzettingen *bestaande*;
opdat hij die twee
in zich zelven tot eenen
nieuwen mensch zou scheppen,
vrede makende;
16 En *opdat* hij die beiden
met God in één ligchaam zou
verzoenen door het kruis, de
vijandschap aan hetzelve
gedood hebbende.
17 En komende, heeft hij
door het evangelie vrede verkondigd
u, die verre waart,
en dien, die nabij waren.
18 Want door hem hebben
wij beiden den toegang
door éénen Geest tot den
Vader.
19 Zoo zijt gij dan niet
meer vreemdelingen en bijwoners,
maar medeburgers
der heiligen, en huisgenooten
Gods.
20 Gebouwd op het fondament
der apostelen en profeten,
waarvan Jezus Christus
is de uiterste hoeksteen;
21 Op welken het geheele
gebouw, bekwamelijk zamengevoegd
zijnde, opwast
tot eenen heiligen tempel
in den Heere;
22 Op welken ook gij mede
gebouwd wordt tot eene
woonstede Gods in den Geest.

HOOFDSTUK 3.

OM deze oorzaak *ben* ik
Paulus de gevangene
van Christus Jezus, voor u,
die Heidenen zijt.
2 Indien gij maar gehoord
hebt van de bedeeling der
genade Gods, die mij gegeven
is aan u;
3 Dat Hij mij door openbaring
heeft bekend gemaakt
deze verborgenheid, (gelijk
ik met weinige *woorden* te
voren geschreven heb;
4 Waaraan gij, *dit* lezende,
kunt bemerken mijne wetenschap
in deze verborgenheid
van Christus).
5 Welke in andere eeuwen
den kinderen der menschen
niet is bekend gemaakt, gelijk
zij nu is geopenbaard
aan zijne heilige apostelen
en profeten, door den Geest;
6 *Namelijk* dat de Heidenen
zijn medeërfgenamen, en van
hetzelfde ligchaam, en mededeelgenooten
zijner beloften
in Christus, door het evangelie;
7 Waarvan ik een dienaar
geworden ben, naar de gave
der genade Gods, die mij gegeven
is, naar de werking
zijner kracht.
8 Mij, den allerminste van
al de heiligen, is deze genade
gegeven, om onder de
Heidenen door het evangelie
te verkondigen den onnaspeurlijken
rijkdom van
Christus,
9 En allen te verlichten,
dat zij mogen verstaan, welke

de gemeenschap der verborgenheid zij, die van *alle* eeuwen verborgen is geweest in God, welke alle dingen geschapen heeft door Jezus Christus.

10 Opdat nu, door de gemeente, bekend gemaakt worde aan de overheden en de magten in den hemel de veelvuldige wijsheid Gods:

11 Naar het eeuwig voornemen, dat Hij gemaakt heeft in Christus Jezus, onzen Heere;

12 In denwelken wij hebben de vrijmoedigheid, en den toegang met vertrouwen door het geloof aan hem.

13 Daarom bid ik, dat gij niet vertraagt in mijne verdrukkingen voor u, hetwelk is uwe heerlijkheid.

14 Om deze oorzaak buig ik mijne knieën tot den Vader van onzen Heere Jezus Christus,

15 Uit welken al het geslacht in de hemelen en op de aarde genoemd wordt,

16 Opdat Hij u geve, naar den rijkdom zijner heerlijkheid, met kracht versterkt te worden door zijnen Geest in den inwendigen mensch;

17 Opdat Christus door het geloof in uwe harten wone, en gij in de liefde geworteld en gegrond zijt;

18 Opdat gij ten volle kondet begrijpen met al de heiligen, welke de breedte, en lengte, en diepte, en hoogte zij,

19 En bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot al de volheid Gods.

20 Hem nu, die magtig is meer dan overvloediglijk te doen, boven al wat wij bidden of denken, naar de kracht die in ons werkt,

21 Hem, *zeg ik*, zij de heerlijkheid in de gemeente, door Christus Jezus, in alle geslachten, tot alle eeuwigheid. Amen.

HOOFDSTUK 4.

ZOO bid ik u dan, ik de gevangene in den Heere, dat gij wandelt waardiglijk der roeping, met welke gij geroepen zijt;

2 Met alle ootmoedigheid en zachtmoedigheid, met langmoedigheid, verdragende elkander in liefde.

3 U benaarstigende te behouden de eenigheid des Geestes door den band des vredes.

4 Eén ligchaam is het, en één Geest, gelijkerwijs gij ook geroepen zijt tot ééne hoop uwer beroeping:

5 Eén Heere, één geloof, één doop.

6 Eén God en Vader van allen, die daar is boven allen, en door allen, en in u allen.

7 Maar aan elk een van ons is de genade gegeven, naar de mate der gave van Christus.

8 Daarom zegt Hij: Als hij opgevaren is in de hoogte,

heeft hij de gevangenis gevangen genomen, en heeft den menschen gaven gegeven.
9 Nu dit: Hij is opgevaren; wat is het, dan dit hij ook eerst is nedergedaald in de nederste deelen der aarde?
10 Die nedergedaald is, is dezelfde ook, die opgevaren is verre boven al de hemelen, opdat hij alle dingen vervullen zou.
11 En dezelfde heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leeraars:
12 Tot de volmaking der heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouwing des ligchaams van Christus.
13 Totdat wij allen zullen komen tot de eenigheid des geloofs en der kennis van den Zoon Gods, tot eenen volkomenen man, tot de mate van de grootte der volheid van Christus;
14 Opdat wij niet meer kinderen zouden zijn, die als de vloed bewogen en omgevoerd worden met alleen wind der leer, door de bedriegerij der menschen, door arglistigheid, om listiglijk tot dwaling te brengen;
15 Maar de waarheid betrachtende in liefde, allezins zouden opwassen in hem, die het Hoofd is, *namelijk* Christus;
16 Uit welken het geheele ligchaam, bekwamelijk zamengevoegd en zamen vastgemaakt zijnde, door alle voegselen der toebrenging, naar de werking van een iegelijk deel in *zijne* maat, den wasdom des ligchaams bekomt, tot zijns zelfs opbouwing in de liefde.
17 Ik zeg dan dit, en betuig het in den Heere, dat gij niet meer wandelt, gelijk als de andere Heidenen wandelen in de ijdelheid huns gemoeds,
18 Verduisterd in het verstand, vervreemd zijnde van het leven Gods, door de onwetendheid, die in hen is, door de verharding huns harten.
19 Welke ongevoelig geworden zijnde, zich zelven hebben overgegeven tot ontuchtigheid, om alle onreinigheid gieriglijk te bedrijven.
20 Doch gij hebt Christus alzoo niet geleerd;
21 Indien gij maar hem gehoord hebt, en door hem geleerd zijt, gelijk de waarheid in Jezus is:
22 *Te weten*, dat gij zoudt afleggen, aangaande de vorige wandeling, den ouden mensch, die verdorven wordt door de begeerlijkheden der verleiding;
23 En dat gij zoudt vernieuwd worden in den geest uws gemoeds,
24 En den nieuwen mensch aandoen, die naar God geschapen is in ware regtvaardigheid en heiligheid.

25 Daarom legt af de leugen, en spreekt de waarheid, een iegelijk met zijnen naaste: want wij zijn elkanders leden.
26 Wordt toornig, en zondigt niet; de zon ga niet onder over uwe toornigheid.
27 En geeft den duivel geene plaats.
28 Die gestolen heeft, stele niet meer, maar arbeide liever, werkende dat goede is met de handen, opdat hij hebbe mede te deelen dengene, die nood heeft.
29 Geene vuile rede ga uit uwen mond, maar zoo er eenige goede *rede* is tot nuttige stichting, opdat zij genade geve dien, die dezelve hooren.
30 En bedroeft den Heiligen Geest Gods niet, door welken gij verzegeld zijt tot den dag der verlossing.
31 Alle bitterheid, en toornigheid, en gramschap, en geroep, en lastering, zij van u geweerd, met alle boosheid;
32 Maar zijt jegens elkander goedertieren, barmhartig, vergevende elkander, gelijkerwijs ook God in Christus ulieden vergeven heeft.

HOOFDSTUK 5.

ZIJT dan navolgers Gods, als geliefde kinderen;
2 En wandelt in de liefde, gelijkerwijs ook Christus ons liefgehad heeft, en zich zelven voor ons heeft overgegeven tot eene offerande en een slagtoffer Gode, tot eenen welriekenden reuk.
3 Maar hoererij en alle onreinigheid, of gierigheid laat ook onder u niet genoemd worden, gelijkerwijs het den heiligen betaamt;
4 Noch oneerbaarheid, noch zot geklap, of gekkernij, welke niet betamen; maar veel meer dankzegging.
5 Want dit weet gij, dat geen hoereerder, of onreine, of gierigaard, die een afgodendienaar is, erfenis heeft in het koningrijk van Christus en van God.
6 Dat u niemand verleide met ijdele woorden: want om deze dingen komt de toorn Gods over de kinderen der ongehoorzaamheid.
7 Zoo zijt dan hunne medegenooten niet.
8 Want gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht in den Heere; wandelt als kinderen des lichts:
9 (Want de vrucht des Geestes is in alle goedigheid, en regtvaardigheid, en waarheid,
10 Beproevende wat den Heere welbehagelijk zij.
11 En hebt geene gemeenschap met de onvruchtbare werken der duisternis, maar bestraft ze ook veel eer.
12 Want hetgeen heimelijk van hen geschiedt, is schandelijk ook te zeggen.
13 Maar al deze dingen, van het licht bestraft zijnde, worden openbaar; want al wat openbaar maakt, is licht.
14 Daarom zegt Hij: Ont-

waakt, gij die slaapt! en
staat op uit de dooden: en
Christus zal over u lichten.
15 Ziet dan, hoe gij voorzigtiglijk wandelt, niet als onwijzen, maar als wijzen,
16 Den tijd uitkoopende, dewijl de dagen boos zijn.
17 Daarom zijt niet onverstandig, maar verstaat, welke de wil dez Heeren zij.
18 En wordt niet dronken in wijn, waarin overdaad is, maar wordt vervuld met den Geest;
19 Sprekende onder elkander met psalmen, en lofzangen, en geestelijke liederen, zingende, en psalmende den Heere in uw hart:
20 Dankende te allen tijd over alle dingen God en den Vader, in den naam van onzen Heere Jezus Christus;
21 Elkander onderdanig zijnde in de vreeze Gods.
22 Gij vrouwen! weestaan uwe eigene mannen onderdanig, gelijk aan den Heere:
23 Want de man is het hoofd der vrouw, gelijk ook Christus het Hoofd der gemeente is; en hij is de behouder des ligchaams.
24 Daarom gelijk de gemeente aan Christus onderdanig is, alzoo ook de vrouwen aan hare eigene mannen in alles.
25 Gij mannen! hebt uwe eigene vrouwen lief, gelijk ook Christus de gemeente liefgehad heeft, en zich zelven voor haar heeft overgegeven;
26 Opdat hij haar heiligen zou, *haar* gereinigd hebbende met het bad des waters door het woord;
27 Opdat hij haar zich zelven heerlijk zou voorstellen, eene gemeente, die geene vlek of rimpel heeft, of iets dergelijks, maar dat zij zou heilig zijn en onberispelijk.
28 Alzoo zijn de mannen schuldig hunne eigene vrouwen lief te hebben, gelijk hunne eigene ligchamen. Die zijne eigene vrouw liefheeft, die heeft zich zelven lief.
29 Want niemand heeft ooit zijn eigen vleesch gehaat, maar hij voedt het, en onderhoudt het, gelijkerwijs ook de Heere de gemeente.
30 Want wij zijn leden zijns ligchaams, van zijn vleesch en van zijne beenen.
31 Daarom zal een mensch zijnen vader en moeder verlaten, en zal zijne vrouw aanhangen; en zij twee zullen tot één vleesch wezen.
32 Deze verborgenheid is groot; doch ik zeg *dit, ziende* op Christus en op de gemeente.
33 Zoo dan ook gijlieden, elk in het bijzonder, eene iegelijk hebbe zijne eigene vrouw alzoo lief als zich zelven; en de vrouw *zie*, dat zij den man vreeze.

HOOFDSTUK 6.

GIJ kinderen! zijt uwen ouderen gehoorzaam in den Heere: want dat is regt.

2 Eert uwen vader en moeder (hetwelk het eerste gebod is met eene belofte)

3 Opdat het u welga, en *dat* gij lang leeft op de aarde.

4 En gij, vaders! verwekt uwe kinderen niet tot toorn, maar voedt hen op in de leering en vermaning des Heeren.

5 Gij dienstknechten! zijt gehoorzaam *uwen* heeren naar het vleesch, met vreeze en beven, in eenvoudigheid uws harten, gelijk als aan Christus:

6 Niet naar oogendienst, als menschen behagers, maar als dienstknechten van Christus, doende den wil van God van harte;

7 Dienende met goedwilligheid den Heere, en niet de menschen:

8 Wetende, dat zoo wat goed een iegelijk gedaan zal hebben, hij datzelve van den Heere zal ontvangen, hetzij dienstknecht, hetzij vrije.

9 En gij, heeren! doet hetzelfde bij hen, nalatende de dreiging; als die weet, dat ook uw eigen Heere in de hemelen is, en *dat* geene aanneming des persoons bij Hem is.

10 Voorts, mijne broeders! wordt krachtig in den Heere, en in de sterkte zijner magt.

11 Doet aan de geheele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels.

12 Want wij hebben den strijd niet tegen vleesch en bloed, maar tegen de overheden, tegen de magten, tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht.

13 Daarom neemt aan de geheele wapenrusting Gods, opdat gij kunt wederstaan in den boozen dag, en alles verrigt hebbende, staande blijven.

14 Staat dan, uwe lenden omgord hebbende met de waarheid, en aangedaan hebbende het borstwapen der geregtigheid;

15 En de voeten geschoeid hebbende met bereidheid van het evangelie des vredes;

16 Bovenal aangenomen hebbende het schild des geloofs, met hetwelk gij al de vurige pijlen des boozen zult kunnen uitblusschen.

17 En neemt den helm der zaligheid, en het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods woord;

18 Met alle bidding en smeeking, biddende te allen tijd in den Geest, en tot hetzelve wakende met alle gedurigheid en smeeking voor al de heiligen.

19 En voor mij, opdat mij het woord gegeven worde in de opening mijns monds met vrijmoedigheid, om de verborgenheid van het evangelie bekend te maken;

20 Waarover ik een gezant ben in eene keten, opdat ik in hetzelve vrijmoediglijk

moge spreken, gelijk mij
betaamt te spreken.
21 En opdat ook gij moogt
weten hetgeen mij aangaat,
en wat ik doe, *dat* alles zal
u Ty'chicus, de geliefde broe-
der en getrouwe dienaar in
den Heere, bekend maken;
22 Denwelken ik tot dat-
zelfde einde tot u gezonden
heb, opdat gij onze zaken
zoudt weten, en hij uwe
harten zou vertroosten.
23 Vrede zij den broederen,
en liefde met geloof, van
God den Vader, en den
Heere Jezus Christus.
24 De genade *zij* met al
degenen, die onzen Heere
Jezus Christus liefhebben
in onverderfelijkheid. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

FILIPPENSEN.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS en Timótheüs,
dienstknechten van Jezus
Christus, al den heiligen in
Christus Jezus, die te Filippi
zijn, met de opzieners en
diakenen:
2 Genade zij u en vrede
van God, onzen Vader, en
den Heere Jezus Christus.
3 Ik dank mijnen God, zoo
dikwijls als ik uwer gedenk,
4 (Te allen tijd in al mijn
gebed voor u allen met blijd-
schap het gebed doende.)
5 Over uwe gemeenschap
aan het evangelie, van den
eersten dag af tot nu toe:
6 Vertrouwende ditzelve,
dat Hij, die in u een goed
werk begonnen heeft, *dat*
voleindigen zal tot op den
dag van Jezus Christus;
7 Gelijk het bij mij regt
is, dat ik van u allen dit
gevoel, omdat ik in *mijn*
hart houde, dat gij, beide
in mijne banden, en *in mijne*
verantwoording en bevesti-
ging van het evangelie, gij
allen, *zeg ik*, mijne genade
mede deelachtig zijt.
8 Want God is mijn getui-
ge, hoezeer ik begeerig ben
naar u allen, met innerlijke
bewegingen van Jezus Chris-
tus.
9 En dit bid ik *God*, dat
uwe liefde nog meer en meer
overvloedig worde in erken-
tenis en alle gevoelen;

10 Opdat gij beproeft de dingen, die *daarvan* verschillen, opdat gij opregt zijt, en zonder aanstoot te geven, tot den dag van Christus;

11 Vervuld met vruchten der geregtigheid, die door Jezus Christus zijn tot heerlijkheid en prijs van God.

12 En ik wil, dat gij weet, broeders! dat hetgeen aan mij *is geschied*, meer tot bevordering van het evangelie gekomen is:

13 Alzoo dat mijne banden in Christus openbaar geworden zijn in het gansche regthuis, en aan alle anderen;

14 En *dat* het meerder *deel* der broederen in den Heere, door mijne banden vertrouwen gekregen hebbende, overvloediger het woord onbevreesd durven spreken.

15 Sommigen prediken ook wel Christus door nijd en twist, maar sommigen ook door goedwilligheid.

16 Genen verkondigen wel Christus uit twisting, niet zuiver, meenende aan mijne banden verdrukking toe te brengen;

17 Doch deze uit liefde, dewijl zij weten, dat ik tot verantwoording van het evangelie gezet ben.

18 Wat dan? Nogtans wordt Christus op allerlei wijze, hetzij onder een deksel, hetzij in der waarheid, verkondigd; en daarin verblijd ik mij, ja ik zal mij ook verblijden.

19 Want ik weet, dat dit mij ter zaligheid gedijen zal, door uw gebed en toebrenging des Geestes van Jezus Christus:

20 Volgens mijne ernstige verwachting en hoop, dat ik in geene zaak zal beschaamd worden; maar *dat* in alle vrijmoedigheid, gelijk te allen tijd, alzoo ook nu, Christus zal groot gemaakt worden, in mijn ligchaam, hetzij door het leven, hetzij door den dood.

21 Want het leven is mij Christus, en het sterven is *mij* gewin.

22 Maar of te leven in het vleesch, hetzelve mij oorbaar zij, en wat ik verkiezen zal, weet ik niet.

23 Went ik word van deze twee gedrongen, hebbende begeerte, om ontbonden te worden en met Christus te zijn: want *dat* is zeer verre het beste;

24 Maar in het vleesch te blijven is noodiger om uwentwil.

25 En dit vertrouw en weet ik, dat ik zal blijven, en met u allen zal verblijven tot uwe bevordering en blijdschap des geloofs;

26 Opdat uw roem in Christus Jezus overvloedig zij aan mij, door mijne tegenwoordigheid wederom bij u.

27 Alleenlijk wandelt waardiglijk het evangelie van Christus, opdat hetzij ik kom en u zie, hetzij ik afwezig ben, ik van uwe zaken moge hooren, dat gij staat in éénen

geest, met één gemoed gezamenlijk strijdende door het geloof des evangelies:
28 En dat gij in geen ding verschrikt wordt van degenen, die tegenstaan; hetwelk hun wel een bewijs is des verderfs, maar u der zaligheid, en dat van God.
29 Want u is uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in hem te gelooven, maar ook voor hem te lijden;
30 Denzelfden strijd hebbende, hoedanigen gij in mij gezien hebt, en nu in mij hoort.

HOOFDSTUK 2.

INDIEN er dan eenige vertroosting is in Christus, indien er eenige troost is der liefde, indien er eenige gemeenschap is des Geestes, indien er eenige innerlijke bewegingen en ontfermingen zijn;
2 Zoo vervult mijne blijdschap, dat gij moogt eensgezind zijn, dezelfde liefde hebbende, van één gemoed *en* van één gevoelen zijnde.
3 *Doet* geen ding door twisting of ijdele eer, maar door ootmoedigheid achte de een den ander uitnemender dan zich zelven.
4 Een iegelijk zie niet op het zijne, maar een iegelijk *zie* ook op hetgeen der anderen is.
5 Want dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was;
6 Die in de gestaltenis Gods zijnde, geenen roof geacht heeft Gode even gelijk te zijn;
7 Maar heeft zich zelven vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is den menschen gelijk geworden;
8 En in gedaante gevonden als een mensch, heeft hij zich zelven vernederd, gehoorzaam geworden zij de tot den dood, ja den dood des kruises.
9 Daarom heeft hem ook God uitermate verhoogd, en heeft hem eenen naam gegeven, welke boven allen naam is;
10 Opdat in den naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn,
11 En alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere zij, tot heerlijkheid Gods, des Vaders.
12 Alzoo dan, mijne geliefden! gelijk gij te allen tijd gehoorzaam geweest zijt, niet als in mijne tegenwoordigheid alleen, maar veel meer nu in mijn afwezen, werkt uws zelfs zaligheid met vreeze en beven:
13 Want het is God, die in u werkt beide het willen en het werken, naar *zijn* welbehagen.
14 Doet alle dingen zonder murmureren en tegenspreken;
15 Opdat gij moogt onberispelijk en opregt zijn, kin-

deren Gods zijnde, onstraffelijk in het midden van een krom en verdraaid geslacht, onder welken gij schijnt als lichten in de wereld;
16 Voorhoudende het woord des levens, mij tot eenen roem tegen den dag van Christus, dat ik niet te vergeefs heb geloopen, noch te vergeefs gearbeid.
17 Ja indien ik ook tot een drankoffer geofferd worde over de offerande en bediening uws geloofs, zoo verblijd ik mij, en verblijd mij met u allen.
18 En omdat zelfde verblijdt gij u ook, en verblijdt ook ulieden met mij.
19 En ik hoop in den Heere Jezus Timótheüs haast tot u te zenden, opdat ik ook welgemoed moge zijn, als ik uwe zaken zal verstaan hebben.
20 Want ik heb niemand, die even alzoo gemoed is, dewelke opregtelijk uwe zaken zal bezorgen.
21 Want zij zoeken allen het hunne, niet hetgeen van Christus Jezus is.
22 En gij weet zijne beproeving, dat hij, als een kind *zijnen* vader, met mij gediend heeft in het evangelie.
23 Ik hoop dan wel dezen van stonde aan te zenden, zoo *haast* als ik in mijne zaken zal voorzien hebben.
24 Doch ik vertrouw in den Heere, dat ik ook zelf haast *tot u* komen zal.
25 Maar ik heb noodig geacht tot u te zenden Epafrodítus, mijnen broeder, en medearbeider, en medestrijder, en uwen afgezondene, en bedienaar mijner nooddruft:
26 Dewijl hij zeer begeerig was naar u allen, en zeer beangst was, omdat gij gehoord hadt, dat hij krank was.
27 En hij is ook krank geweest tot nabij den dood; maar God heeft zich zijner ontfermd; en niet alleen zijner, maar ook mijner, opdat ik niet droefheid op droefheid zou hebben.
28 Zoo heb ik dan hem te spoediger gezonden, opdat gij, hem ziende, wederom u zoudt verblijden, en ik te min zou droevig zijn.
29 Ontvangt hem dan in den Heere, met alle blijdschap, en houdt dezulken in waarde.
30 Want om het werk van Christus was hij tot nabij den dood gekomen, *zijn* leven niet achtende, opdat hij het gebrek uwer bediening aan mij vervullen zou.

HOOFDSTUK 3.

VOORTS, mijne broeders! verblijdt u in den Heere. Dezelfde dingen aan u te schrijven, is mij niet verdrietig, en het is u zeker.
2 Ziet op de honden, ziet op de kwade arbeiders, ziet op de versnijding.
3 Want wij zijn de besnijding, wij, die God in den

Geest dienen, en in Christus
Jezus roemen, en niet in
het vleesch betrouwen.
4 Hoewel ik heb, dat ik
ook in het vleesch betrouwen
mogt; indien iemand
anders meent te betrouwen
in het vleesch, ik nog meer:
5 Besneden ten achtsten
dage, uit het geslacht van
Israël, van den stam van
Benjamin, een Hebreër uit
de Hebreën, naar de wet
een farizeër;
6 Naar den ijver een vervolger
der gemeente; naar
de regtvaardigheid, die in de
wet is, zijnde onberispelijk.
7 Maar hetgeen mij gewin
was, dat heb ik om Christus
wil schade geacht.
8 Ja gewisselijk, ik acht
ook alle dingen schade te
zijn, om de uitnemendheid
der kennis van Christus Jezus,
mijnen Heere; om wiens
wil ik al die dingen schade
gerekend heb, en acht die
drek te zijn, opdat ik Christus
moge gewinnen.
9 En in hem gevonden worden,
niet hebbende mijne regtvaardigheid,
die uit de wet
is, maar die door het geloof
van Christus is, *namelijk* de
regtvaardigheid, die uit God
is door het geloof.
10 Opdat ik hem kenne, en
de kracht zijner opstanding
en de gemeenschap zijns
lijdens, zijnen dood gelijkvormig
wordende;
11 Of ik eenigzins moge
komen tot de wederopstanding
der dooden.
12 Niet dat ik het alreede
gekregen heb, of alreede
volmaakt ben; maar ik jaag
er naar, of ik het ook grijpen
mogt, waartoe ik van
Christus Jezus ook gegrepen
ben.
13 Broeders! ik acht niet,
dat ik zelf het gegrepen heb.
14 Maar één ding *doe ik*,
vergetende hetgeen achter
is, en strekkende mij tot
hetgeen voor is, jaag ik naar
het wit, tot den prijs der
roeping Gods, die van boven
is in Christus Jezus.
15 Zoo velen dan als wij
volmaakt zijn, laat ons dit
gevoelen; en indien gij iets
anderzins gevoelen, ook dat
zal u God openbaren.
16 Doch, daar wij toe gekomen
zijn, laat ons *daarin*
naar denzelfden regel wandelen;
laat ons hetzelfde
gevoelen.
17 Weest mede mijne navolgers,
broeders! en merkt
op degenen, die alzoo wandelen,
gelijk gij ons tot een
voorbeeld hebt.
18 Want velen wandelen
anders; van dewelke ik u
dikmaals gezegd heb, en nu
ook weenende, zeg, dat zij
vijanden des kruises van
Christus zijn;
19 Welker einde is het verderf,
welker God is de buik,
en *welker* heerlijkheid is in
hunne schande, dewelke
aardsche dingen bedenken.
20 Maar onze wandel is in
de hemelen, waaruit wij ook
den Zaligmaker verwachten,

namelijk den Heere Jezus Christus;

21 Die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelve gelijkvormig worde aan zijn heerlijk lichaam, naar de werking, waardoor hij ook alle dingen zich zelven kan onderwerpen.

HOOFDSTUK 4.

ZOO dan, mijne geliefde en zeer gewenschte broeders, mijne blijdschap en kroon! staat alzoo in den Heere, geliefden!

2 Ik vermaan Euodía, en ik vermaan Sy'ntyche, dat zij eensgezind zijn in den Heere.

3 En ik bid ook u, gij *mijn* opregte medgezel! wees deze *vrouwen* behulpzaam, die met mij gestreden hebben in het evangelie, ook met Clemens, en de andere mijne medearbeiders, welker namen zijn in het boek des levens.

4 Verblijdt u in den Heere te allen tijd: wederom zeg ik: verblijdt u.

5 Uwe bescheidenheid zij allen menschen bekend. De Heere is nabij.

6 Weest in geen ding bezorgd; maar laat uwe begeerten in alles, door bidden en smeeken, met dankzegging bekend worden bij God:

7 En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uwe harten en uwe zinnen bewaren in Christus Jezus.

8 Voorts, broeders! al wat waarachtig is, al wat eerlijk is, al wat regtvaardig is, al wat rein is, al wat liefelijk is, al wat wel luidt, zoo er eenige deugd is, en zoo er eenige lof is, bedenkt datzelve.

9 Hetgeen gij ook geleerd, en ontvangen, en gehoord, en in mij gezien hebt, doet dat; en de God des vredes zal met u zijn.

10 En ik ben grootelijks verblijd geweest in den Heere, dat gij nu eenmaal wederom verwakkerd zijt om aan mij te gedenken; waaraan gij ook gedacht hebt, maar gij hebt de gelegenheid niet gehad.

11 Niet dat ik *dit* zeg van wege gebrek; want ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben.

12 En ik weet vernederd te worden, ik weet ook overvloed te hebben; allezins en in alles ben ik onderwezen, beide verzadigd te zijn en honger te lijden, beide overvloed te hebben en gebrek te lijden.

13 Ik vermag alle dingen door Christus, die mij kracht geeft.

14 Nogtans hebt gij wel gedaan, dat gij met mijne verdrukking gemeenschap gehadt hebt.

15 En ook gij, Filippensen! weet, dat in het begin des evangelies, toen ik van Macedónië vertrokken ben, geene gemeente mij *iets* medegedeeld heeft tot rekening

van uitgaaf en ontvangst, dan gij alleen.
16 Want ook in Thessalonica hebt gij mij eenmaal en andermaal gezonden, tot nooddruft.
17 Niet dat ik de gave zoek, maar ik zoek de vrucht, die overvloedig is tot uwe rekening.
18 Maar ik heb alles ontvangen, en ik heb overvloed; ik ben vervuld geworden, als ik van Epafrodítus ontvangen heb, dat van u *gezonden was, als* eenen welriekenden reuk, eene aangename offerande, Gode welbehagelijk.
19 Doch mijn God zal naar zijnen rijkdom vervullen al uwe nooddruft, in heerlijkheid door Christus Jezus.
20 Onzen God nu en Vader zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.
21 Groet alle heiligen in Christus Jezus. U groeten de broeders, die met mij zijn.
22 Al de heiligen groeten u, en meest die van het huis des keizers zijn.
23 De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

COLOSSENSEN.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een apostel van Jezus Christus, door den wil van God, en Timótheüs, de broeder,
2 Den heiligen en geloovigen broederen in Christus, die te Colosse zijn: genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
3 Wij danken den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, altijd voor u biddende;
4 Alzoo wij van uw geloof in Christus Jezus gehoord hebben, en van de liefde, die *gij hebt* tot alle heiligen,
5 Om de hoop, die u weggelegd is in de hemelen, van welke gij te voren gehoord hebt, door het woord der waarheid, *namelijk* des evangelies;
6 Hetwelk tot u gekomen is, gelijk ook in de geheele wereld, en het brengt vruchten voort, gelijk ook onder u, van dien dag af dat gij gehoord hebt, en de genade

Gods in waarheid bekend
hebt.
7 Gelijk gij ook geleerd
hebt van Epafras, onzen ge-
liefden mededienstknecht,
dewelke een getrouw dienaar
van Christus is voor u;
8 Die ons ook verklaard
heeft uwe liefde in den Geest.
9 Waarom ook wij, van dien
dag af, dat wij het gehoord
hebben, niet ophouden voor
u te bidden en te begeeren,
dat gij moogt vervuld wor-
den met de kennis van zij-
nen wil, in alle wijsheid en
geestelijk verstand;
10 Opdat gij moogt wande-
len waardiglijk den Heere,
tot alle behagelijkheid, in
alle goede werken vrucht
dragende, en wassende in
de kennis van God;
11 Met alle kracht bekrach-
tigd zijnde, naar de sterkte
zijner heerlijkheid, tot alle
lijdzaamheid en langmoedig-
heid, met blijdschap;
12 Dankende den Vader, die
ons bekwaam gemaakt heeft,
om deel *te hebben* in de erve
der heiligen in het licht;
13 Die ons getrokken heeft
uit de magt der duisternis,
en overgezet heeft in het
koningrijk van den Zoon
zijner liefde:
14 In denwelken wij de
verlossing hebben door zijn
bloed, *namelijk* de verge-
ving der zonden;
15 Dewelke het beeld is des
onzienlijken Gods, de eerst-
geborene aller kreature.
16 Want door hem zijn alle
dingen geschapen, die in de
hemelen en die op de aarde
zijn, die zienlijk en die on-
zienlijk zijn, hetzij troonen,
hetzij heerschappijen, het-
zij overheden, hetzij mag-
ten: alle dingen zijn door
hem en tot hem geschapen;
17 En hij is voor alle din-
gen, en alle dingen bestaan
te zamen door hem:
18 En hij is het Hoofd des
ligchaams, *namelijk* der ge-
meente, hij, die het begin is,
de eerstgeborene uit de doo-
den, opdat hij in allen de
eerste zou zijn.
19 Want het is *des Vaders*
welbehagen geweest, dat in
hem al de volheid wonen
zou;
20 En dat Hij, door hem
vredegemaakt hebbende door
het bloed zijns kruises, door
hem, *zeg ik*, alle dingen ver-
zoenen zou tot zich zelven,
hetzij de dingen, die op de
aarde, hetzij de dingen, die
in de hemelen zijn.
21 En hij heeft u, die eer-
tijds vervreemd waart, en
vijanden door het verstand
in de booze werken, nu ook
verzoend,
22 In het ligchaam zijns
vleesches, door den dood, op-
dat hij u zou heilig en on-
berispelijk en onbeschuldig-
lijk voor zich stellen;
23 Indien gij maar blijft in
het geloof, gefondeerd en
vast, en niet bewogen wordt
van de hope des evangelies,
dat gij gehoord hebt, hetwelk
gepredikt is onder al de kre-

ature, die onder den hemel
is; van hetwelk ik Paulus
een dienaar geworden ben;
24 Die mij nu verblijde in
mijn lijden voor u, en vervulle
in mijn vleesch de
overblijfselen van de verdrukkingen
van Christus, voor
zijn ligchaam, hetwelk is
de gemeente;
25 Welker dienaar ik geworden
ben, naar de bedeeling
van God, die mij gegeven
is aan u, om te vervullen
het woord Gods:
26 *Namelijk* de verborgenheid,
die verborgen is geweest
van *alle* eeuwen en van *alle*
geslachten, maar nu geopenbaard
is aan zijne heiligen;
27 Aan wie God heeft willen
bekend maken, welke zij
de rijkdom der heerlijkheid
dezer verborgenheid onder
de Heidenen, welke is Christus
onder u, de hoop der
heerlijkheid;
28 Denwelken wij verkondigen,
vermanende een' iegelijk
mensch, en leerende een'
iegelijk mensch in alle wijsheid,
opdat wij zouden een'
iegelijk mensch volmaakt
stellen in Christus Jezus:
29 Waartoe ik ook arbeide,
strijdende naar zijne werking,
die in mij werkt met
kracht.

HOOFDSTUK 2.

WANT ik wil, dat gij weet,
hoe grooten strijd ik
voor u heb, en *voor* degenen,
die te Laodicéa zijn, en zoo
velen als er mijn aangezigt
in het vleesch niet hebben
gezien;
2 Opdat hunne harten vertroost
mogen worden, en zij
zamengevoegd zijn in de liefde,
en *dat* tot allen rijkdom
der volle verzekerdheid des
verstands, tot kennis der verborgenheid
van God en den
Vader, en van Christus;
3 In denwelken al de schatten
der wijsheid en der kennis
verborgen zijn.
4 En dit zeg ik, opdat niet
iemand u misleide met beweegredenen,
die eenen
schijn hebben.
5 Want hoewel ik met het
vleesch van *u* ben, nogtans
ben ik met den geest bij u,
mij verblijdende en ziende
uwe ordening, en de vastigheid
van uw geloof in Christus.
6 Gelijk gij dan Christus
Jezus, den Heere, hebt aangenomen,
wandelt *alzoo* in
hem;
7 Geworteld en opgebouwd
in hem, en bevestigd in het geloof,
gelijkerwijs gij geleerd
zijt, overvloedig zijnde in
hetzelve, met dankzegging.
8 Ziet toe, dat niemand u
als eenen roof vervoere door
de filosofie, en ijdele verleiding,
naar de overlevering
der menschen, naar de eerste
beginselen der wereld,
en niet naar Christus;
9 Want in hem woont al de
volheid der Godheid ligchamelijk;
10 En gij zijt in hem volmaakt,
die het Hoofd is

van alle overheid en magt;
11 In welken gij ook besne-
den zijt met eene besnijde-
nis, die zonder handen ge-
schiedt, in de uittrekking
van het ligchaam der zonden
des vleesches, door de be-
snijdenis van Christus:
12 Zijnde met hem begra-
ven in den doop, in welken
gij ook met *hem* opgewekt
zijt, door het geloof der wer-
king Gods, die hem uit de
dooden opgewekt heeft.
13 En Hij heeft u, als gij
dood waart in de misdaden,
en *in* de voorhuid uws vlee-
sches, mede levend gemaakt
met hem, al *uwe* misdaden
u vergevende;
14 Uitgewischt hebbende
het handschrift, dat tegen
ons was, in inzettingen *be-
staande*, hetwelk, *zeg ik*, eeni-
gerwijze ons tegen was, en
heeft datzelve uit het mid-
den weggenomen, hetzelve
aan het kruis genageld heb-
bende:
15 *En* de overheden en de
magten uitgetogen hebben-
de, heeft Hij die in het
openbaar ten toon gesteld,
en heeft door hetzelve over
hen getriomfeerd.
16 Dat u dan niemand oor-
deele in spijs of in drank,
of in het stuk des feest*dags*,
of der nieuwe maan, of der
sabbaten;
17 Welke zijn eene scha-
duw der toekomende dingen,
maar het ligchaam is van
Christus.
18 Dat *dan* niemand u over-
heersche naar zijnen wil in
nederigheid en dienst der
engelen, intredende in het-
geen hij niet gezien heeft,
te vergeefs opgeblazen zijn-
de door het verstand zijns
vleesches;
19 En het Hoofd niet be-
houdende, uit hetwelk het
geheele ligchaam, door te
zamenvoegselen en zamen-
bindingen voorzien en za-
mengevoegd zijnde, opwast
met Goddelijken wasdom.
20 Indien gij dan met Chris-
tus de eerste beginselen der
wereld zijt afgestorven, wat
wordt gij, gelijk of gij in de
wereld leefdet, met inzettin-
gen belast?
21 *Namelijk* raak niet, en
smaak niet, en roer niet aan:
22 Welke dingen alle ver-
derven door het gebruik,
ingevoerd daar de geboden
en leeringen der menschen;
23 Dewelke wel hebben eene
*schijn*rede van wijsheid in
eigenwillige *Gods*dienst, en
nederigheid, en *in* het lig-
chaam niet te sparen, *doch*
zijn niet in eenige waarde,
maar tot verzading van het
vleesch.

HOOFDSTUK 3.

INDIEN gij dan met Chris-
tus opgewekt zijt, zoe-
zoekt de dingen, die boven
zijn, waar Christus is, zit-
tende aan de regter*hand*
Gods.
2 Bedenkt de dingen, die
boven zijn, niet die op de
aarde zijn.

3 Want gij zijt gestorven,
en uw leven is met Christus
verborgen in God.
4 Wanneer *nu* Christus zal
geopenbaard zijn, die ons
leven is, dan zult ook gij
met hem geopenbaard worden
in heerlijkheid.
5 Doodt dan uwe leden, die
op de aarde zijn, *namelijk* hoererij,
onreinigheid, *schandelijke*
beweging, kwade begeerlijkheid,
en de gierigheid,
welke is afgoden dienst.
6 Om welke de toorn Gods
komt over de kinderen der
ongehoorzaamheid;
7 In dewelke ook gij eertijds
hebt gewandeld, toen
gij in dezelve leefdet.
8 Maar nu legt ook gij dit
alles af, *namelijk* gramschap,
toornigheid, kwaadheid, lastering,
vuil spreken uit uwen
mond.
9 Liegt niet tegenelkander,
dewijl gij uitgedaan hebt
den ouden mensch met zijne
werken,
10 En aangedaan hebt den
nieuwen *mensch*, die vernieuwd
wordt tot kennis,
naar het even beelddesgenen,
die hem geschapen heeft;
11 Waarin is niet Griek en
Jood, besnijdenis en voorhuid,
barbaar *en* Scyth,
dienstknecht *en* vrije; maar
Christus is alles en in allen.
12 Zoo doet dan aan, als
uitverkorenen Gods, heiligen
en beminden, de innerlijke
bewegingen der barmhartigheid,
goedertierenheid,
ootmoedigheid, zachtmoedigheid,
langmoedigheid:
13 Verdragende elkander,
en vergevende de een den
anderen, zoo iemand tegen
iemand *eenige* klagt heeft;
gelijkerwijs als Christus u
vergeven heeft, *doet* ook gij
alzoo.
14 En boven dit alles *doet
aan* de liefde, dewelke is de
band der volmaaktheid.
15 En de vrede Gods heersche
in uwe harten, tot welken
gij ook geroepen zijt in
één ligchaam; en weest
dankbaar.
16 Het woord van Christus
wone rijkelijk in u, in alle
wijsheid; leert en vermaant
elkander met psalmen en lofzangen,
en geestelijke liederen,
zingende den Heere met
aangenaamheid in uw hart.
17 En al wat gij doet met
woorden of met werken,
doet het alles in den naam
van den Heere Jezus, dankende
God en den Vader
door hem.
18 Gij vrouwen! zijt uwen
eigenen mannen onderdanig,
gelijk het betaamt in den
Heere.
19 Gij mannen? hebt uwe
vrouwen lief, en wordt niet
verbitterd tegen haar.
20 Gij kinderen! zijt *uwen*
ouderen gehoorzaam in alles,
want dat is den Heere welbehagelijk.
21 Gij vaders! tergt uwe
kinderen niet, opdat zij niet
moedeloos worden.
22 Gij dienstknechten! zijt
in alles gehoorzaam *uwen*

heeren naar het vleesch, niet met oogendiensten als menschenbehagers, maar met eenvoudigheid des harten, vreezende God.

23 En al wat gij doet, doet dat van harte als den Heere, en niet den menschen:

24 Wetende, dat gij van den Heere zult ontvangen de vergelding der erfenis; want gij dient den Heere Christus.

25 Maar die onregt doet, die zal het onregt dragen, dat hij gedaan heeft: en er is geene aanneming des persoons.

HOOFDSTUK 4.

GIJ heeren! doet *uwen* dienstknechten regt en gelijk, wetende, dat ook gij eenen Heere hebt in de hemelen.

2 Houdt sterk aan in het gebed, en waakt in hetzelve met dankzegging;

3 Biddende met een ook voor ons, dat God ons de deur des woords opene, om te spreken de verborgenheid van Christus, om welke ik ook gebonden ben:

4 Opdat ik dezelve moge openbaren, gelijk ik moet spreken.

5 Wandelt met wijsheid bij degenen, die buiten zijn, den bekwamen tijd uitkoopende.

6 Uw woord zij te allen tijd in aangenaamheid, met zout besprengd, opdat gij moogt weten, hoe gij een' iegelijk moet antwoorden.

7 Al mijne zaken zal u bekend maken Ty'chicus, de geliefde broeder, en getrouwe dienaar, en mededienstknecht in den Heere;

8 Den welken ik tot hetzelfde einde tot u gezonden heb, opdat hij uwe zaken wete, en uwe harten vertrooste:

9 Met Onésimus, den getrouwen en geliefden broeder, dewelke uit de uwen is; zij zullen u alles bekend maken, wat hier is.

10 U groet Aristarchus, mijn medegevangene; en Markus, de neef van Bárnabas, aangaande welken gij bevelen ontvangen hebt: zoo hij tot u komt, ontvangt hem;

11 En Jezus, gezegd Justus, welke uit de besnijdenis zijn: deze alleen zijn *mijne* medearbeiders in het koningrijk Gods, die mij eene vertroosting geweest zijn.

12 U groet Épafras, die uit de uwen is, een dienstknecht van Christus, te allen tijd strijdende voor u in de gebeden, opdat gij staan moogt volmaakt en volkomen in al den wil van God.

13 Want ik geef hem getuigenis, dat hij grooten ijver heeft over u en degenen, die in Laodicéa zijn, en degenen, die in Hierápolis zijn.

14 U groet Lukas, de medicijnmeester, de geliefde, en Demas.

15 Groet de broeders, die in Laodicéa zijn, en Nymfas, en de gemeente, die in zijn huis is.

16 En wanneer deze zendbrief van u zal gelezen zijn, maakt, dat hij ook in de gemeente der Laodicensen gelezen worde, en dat ook gij dien leest, die uit Laodicéa *geschreven is*.
17 En zegt aan Archippus; Zie op de bediening, die gij aangenomen hebt in den Heere, dat gij die vervult.
18 De groetenis met mijne hand, van Paulus. Gedenkt mijner banden. De genade zij met u. Amen.

DE EERSTE

BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

THESSALONICENSEN.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, en Silvánus, en Timótheüs, aan de gemeente der Thessalonicensen, *welke is* in God den Vader, en den Heere Jezus Christus: genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
2 Wij danken God altijd over u allen, uwer gedachtig zijnde in onze gebeden;
3 Zonder ophouden gedenkende het werk uws geloofs, en den arbeid der liefde, en de verdraagzaamheid der hoop op onzen Heere Jezus Christus voor onzen God en Vader;
4 Wetende, geliefde broeders! uwe verkiezing van God:
5 Want ons evangelie is onder u niet alleen in woorden geweest, maar ook in kracht, en in den Heiligen Geest, en in vele verzekerdheid; gelijk gij weet, hoedanigen wij onder u geweest zijn om uwentwil.
6 En gij zijt onze navolgers geworden en des Heeren, het woord aangenomen hebbende in vele verdrukking, met blijdschap des Heiligen Geestes;
7 Alzoo dat gij voorbeelden geworden zijt al den geloovigen in Macedónië en Achaje.
8 Want van u is het woord des Heeren luidbaar geworden niet alleen in Macedó-

nië en Achaje, maar ook in
alle plaatsen is uw geloof,
dat *gij* op God *hebt*, uitgegaan,
zoodat wij niet van
noode hebben, iets *dáárvan*
te spreken:
9 Want zij zelven verkondigen
van ons, hoedanigen
ingang wij tot u hebben, en
hoe gij tot God bekeerd zijt
van de afgoden, om den levenden
en waarachtigen God
te dienen:
10 En zijnen Zoon uit de
hemelen te verwachten, denwelken
Hij uit de dooden
verwekt heeft, *namelijk* Jezus,
die ons verlost van den
toekomenden toorn.

HOOFDSTUK 2.

WANT gij weet zelven,
broeders! onzen ingang
tot u, dat die niet ijdel is
geweest;
2 Maar, hoewel wij te voren
geleden hadden, en ook
ons smaadheid aangedaan
was, gelijk gij weet, te Filippi,
zoo hebben wij *nogtans*
vrijmoedigheid gebruikt in
onzen God, om het evangelie
van God tot u te spreken
in veel strijds.
3 Want onze vermaning is
niet geweest uit verleiding,
noch uit onreinigheid, noch
met bedrog;
4 Maar gelijk wij van God
beproefd zijn geweest, dat
ons het evangelie zou toebetrouwd
worden, alzoo spreken
wij, niet als menschen
behagende, maar Gode, die
onze harten beproeft.
5 Want wij hebben nooit
met pluimstrijkende woorden
omgegaan, gelijk gij
weet, noch met *eenig* bedeksel
van gierigheid; God is
getuige!
6 Noch zoekende eer uit
menschen, noch van u, noch
van anderen, hoewel wij *u*
tot last konden zijn als Christus
apostelen;
7 Maar wij zijn vriendelijk
geweest in het midden van
u, gelijk als eene voedster
hare kinderen koestert:
8 Alzoo wij tot u zeer genegen
zijnde, hebben u gaarne
willen mededeelen niet alleen
het evangelie van God,
maar ook onze eigene zielen,
daarom dat gij ons lief geworden
waart.
9 Want gij gedenkt, broeders!
onzen arbeid en moeite:
want nacht en dag werkende,
opdat wij niemand
onder u zouden lastig zijn,
hebben wij het evangelie
van God onder u gepredikt.
10 Gij zijt getuigen, en God,
hoe heilig en regtvaardig,
en onberispelijk wij u, die
gelooft, geweest zijn.
11 Gelijk gij weet, hoe wij
een' iegelijk van u, als een
vader zijne kinderen, vermaanden
en vertroostten,
12 En betuigden, dat gij
zoudt wandelen waardiglijk
Gode, die u roept tot zijn
koningrijk en heerlijkheid.
13 Daarom danken wij ook
God zonder ophouden, dat,
als gij het woord der prediking
van God van ons ont-

vangen hebt, gij dat aange-
nomen hebt, niet *als* der
menschenwoord,maar(gelijk
het waarlijk is) *als* Gods
woord, dat ook werkt in u,
die gelooft.
14 Want gij, broeders! zijt
navolgers geworden der ge-
meenten Gods, die in Judéa
zijn, in Christus Jezus; de-
wijl ook gij hetzelfde gele-
den hebt van uwe eigene
medeburgers, gelijk als zij
van de Joden;
15 Welke ook gedood heb-
ben den Heere Jezus, en
hunne eigene profeten; en
ons hebben vervolgd, en
Gode niet behagen, en allen
menschen tegen zijn;
16 En verhinderen ons te
spreken tot de Heidenen, dat
zij zalig mogten worden;
opdat zij te allen tijd hunne
zonden vervullen zouden. En
de toorn is over hen gekomen
tot het einde.
17 Maar wij, broeders! van
u beroofd geweest zijnde
voor eene kleine wijle tijds,
naar het aangezigt, niet naar
het hart, hebben ons te
overvloediger benaarstigd,
om uw aangezigt te zien,
met groote begeerte.
18 Daarom hebben wij wil-
len tot u komen (immers ik
Paulus) eenmaal en ander-
maal, maar de Satanas heeft
ons belet.
19 Want welke is onze
hoop, of blijdschap, ofkroon
des roems? Zijt gij die ook
niet voor onzen Heere Jezus
Christus in zijne toekomst?
20 Want gij zijt onze heer-
lijkheid en blijdschap.

HOOFDSTUK 3.

DAAROM, *deze begeerte*
niet langer kunnende
verdragen, hebben wij
gaarne willen te Athéne
alleen gelaten worden:
2 En hebben gezonden Ti-
mótheüs, onzen broeder, en
Gods dienaar, en onzen me-
dearbeider in het evangelie
van Christus, om u te ver-
sterken en u te vermanen
van uw geloof;
3 Opdat niemand bewogen
worde in deze verdrukkin-
gen: want gij weet zelven,
dat wij hiertoe gesteld zijn.
4 Want ook, toen wij bij
u waren, voorzeiden wij u,
dat wij zouden verdrukt
worden, gelijk ook geschied
is, en gij weet het.
5 Daarom ook *deze begeerte*
niet langer kunnende ver-
dragen, heb ik *hem* gezon-
den, om uw geloof te ver-
staan; of niet misschien de
verzoeker u zou verzocht
hebben, en onze arbeid ijdel
zou wezen.
6 Maar als Timótheüs nu
van ulieden tot ons gekomen
was, en ons de goede bood-
schap gebragt had van uw
geloof en liefde, en dat gij
altijd goede gedachtenis van
ons hebt, zeer begeerig
zijnde om ons te zien, gelijk
wij ook om ulieden;
7 Zoo zijn wij daarom, broe-
ders! over u in al onze ver-
drukking en nood vertroost

geworden door uw geloof:
8 Want nu leven wij, indien gij *vast* staat in den Heere.
9 Want wat dankzegging kunnen wij Gode tot vergelding wedergeven voor u, van wege al de blijdschap, waarmede wij ons om uwentwil verblijden voor onzen God?
10 Nacht en dag zeer overvloediglijk biddende, om uw aangezigt te mogen zien, en te volmaken hetgeen aan uw geloof ontbreekt.
11 Doch onze God en Vader zelf, en onze Heere Jezus Christus rigte onzen weg tot u.
12 En de Heere vermeerdere u, en make *u* overvloedig in de liefde jegens elkander en jegens allen, gelijk wij ook zijn jegens u;
13 Opdat hij uwe harten versterke, om onberispelijk te zijn in heiligmaking, voor onzen God en Vader, in de toekomst van onzen Heere Jezus Christus met al zijne heiligen.

HOOFDSTUK 4.

VOORTS dan, broeders! wij bidden en vermanen u in den Heere Jezus, gelijk gij van ons ontvangen hebt, hoe gij moet wandelen en Gode behagen, dat gij *daarin* meer overvloedig wordt.
2 Want gij weet, wat bevelen wij u gegeven hebben door den Heere Jezus.
3 Want dit is de wil van God, uwe heiligmaking: dat gij u onthoudt van de hoererij;
4 Dat een iegelijk van u wete zijn vat te bezitten in heiligmaking en eer;
5 Niet in *kwade* beweging der begeerlijkheid, gelijk als de Heidenen, die God niet kennen.
6 Dat niemand zijnen broeder vertrede, noch bedriege in *zijne* handeling: want de Heere is een wreker over dit alles, gelijk wij u ook te voren gezegd en betuigd hebben.
7 Want God heeft ons niet geroepen tot onreinigheid, maar tot heiligmaking.
8 Zoo dan die *dit* verwerpt, die verwerpt geen' mensch, maar God, die ook zijnen Heiligen Geest in ons heeft gegeven.
9 Van de broederlijke liefde nu hebt gij niet van noode, dat ik u schrijve; want gij zelven zijt van God geleerd om elkander lief te hebben:
10 Want gij doet ook hetzelve aan al de broederen, die in geheel Macedônië zijn. Maar wij vermanen u, broeders! dat gij meer overvloedig wordt;
11 En dat gij u benaarstigt stil te zijn, en uwe eigene dingen te doen, en te werken met uwe eigene handen, gelijk wij u bevolen hebben;
12 Opdat gij eerlijk wandelt bij degenen, die buiten zijn, en geen ding van noode hebt.
13 Doch, broeders! ik wil

niet, dat gij onwetende zijt
van degenen, die ontslapen
zijn, opdat gij niet bedroefd
zijt, gelijk als de anderen,
die geene hoop hebben.
14 Want indien wij gelooven, dat Jezus gestorven is
en opgestaan, alzoo zal ook
God degenen, die ontslapen
zijn in Jezus, *weder* brengen
met hem.
15 Want dat zeggen wij u
door het woord des Heeren,
dat wij, die levend overblijven zullen tot de toekomst
des Heeren, niet zullen
voorkomen degenen, die
ontslapen zijn.
16 Want de Heere zelf zal
met een geroep, met de
stem des archangels, en
met de bazuine Gods nederdalen van den hemel: en
die in Christus gestorven
zijn, zullen eerst opstaan;
17 Daarna wij, die levend
overgebleven zijn, zullen te
zamen met hen opgenomen
worden in de wolken, den
Heere te gemoet, in de lucht;
en alzoo zullen wij altijd
met den Heere wezen.
18 Zoo dan, vertroost elkander met deze woorden.

HOOFDSTUK 5.

MAAR van de tijden en
de gelegenheden, broeders! hebt gij niet van noode, dat men u schrijve.
2 Want gij weet zelven zeer
wel, dat de dag des Heeren
alzoo zal komen, gelijk een
dief in den nacht.
3 Want wanneer zij zullen
zeggen: Het is vrede, en
zonder gevaar; dan zal een
haastig verderf hun overkomen, gelijk de barensnood
eene bevruchte *vrouw;* en
zij zullen het geenszins
ontvlieden.
4 Maar gij, broeders! gij
zijt niet in duisternis, dat
u die dag als een dief zou
bevangen.
5 Gij zijt allen kinderen
des lichts, en kinderen des
daags; wij zijn niet des
nachts, noch der duisternis.
6 Zoo laat ons dan niet slapen, gelijk als de anderen,
maar laat ons waken en
nuchteren zijn.
7 Want die slapen, slapen
des nachts, en die dronken
zijn, zijn des nachts dronken.
8 Maar wij die des daags
zijn, laat ons nuchteren zijn,
aangedaan hebbende het
borstwapen des geloofs en
der liefde, en *tot* eenen helm
de hoop der zaligheid.
9 Want God heeft ons niet
gesteld tot toorn, maar tot
verkrijging der zaligheid,
door onzen Heere Jezus
Christus;
10 Die voor ons gestorven
is, opdat wij, hetzij dat wij
waken, hetzij dat wij slapen, te zamen met hem
leven zouden.
11 Daarom vermaant elkander, en sticht de een den
anderen, gelijk gij ook doet.
12 En wij bidden u, broeders! erkent degenen, die
onder u arbeiden, en uwe
voorstanders zijn in den

Heere, en u vermanen;
13 En acht hen zeer veel
in liefde, om huns werks wil.
Zijt vreedzaam onder elkander.
14 En wij bidden u, broeders!
vermaant de ongeregelden,
vertroost de kleinmoedigen,
ondersteunt de zwakken, zijt
langmoedig jegens allen.
15 Ziet, dat niemand kwaad
voor kwaad iemand vergelde;
maar jaagt allen tijd het
goede na, zoo jegens elkander
als jegens allen.
16 Verblijdt u te allen tijd.
17 Bidt zonder ophouden.
18 Dankt *God* in alles: want
dit is de wil van God in
Christus Jezus over u.
19 Bluscht den Geest niet
uit.
20 Veracht de profetiën niet.
21 Beproeft alle dingen;
behoudt het goede.
22 Onthoudt u van allen
schijn des kwaads.
23 En de God des vredes
zelf heilige u geheel en al;
en uw geheel opregte geest,
en ziel, en ligchaam worde
onberispelijk bewaard in de
toekomst van onzen Heere
Jezus Christus.
24 Hij, die u roept, is getrouw,
die het ook doen zal.
25 Broeders! bidt voor ons.
26 Groet al de broeders met
eenen heiligen kus.
27 Ik bezweer ulieden bij
den Heere, dat deze zendbrief
al den heiligen broederen
gelezen worde.
28 De genade van onzen
Heere Jezus Christus zij
met ulieden. Amen.

DE TWEEDE

BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

THESSALONICENSEN.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, en Silvánus, en Timótheüs, aan de gemeente der Thessalonicensen, *welke is* in God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus:
2 Genade zij u, en vrede,
van God, onzen Vader, en
den Heere Jezus Christus.
3 Wij moeten God te allen
tijd danken over u, broeders!
gelijk billijk is, omdat uw
geloof zeer wast, en *dat* de
liefde eens iegelijken van-

u allen jegens elkander
overvloedig wordt:
4 Alzoo dat wij zelven van
u roemen in de gemeenten
Gods, over uwe lijdzaamheid
en geloof in al uwe vervol-
gingen en verdrukkingen,
die gij verdraagt.
5 Een bewijs van Gods regt-
vaardig oordeel, opdat gij
waardig geacht wordt het
koningrijk Gods, voor het-
welk gij ook lijdt;
6 Alzoo het regt is bij God
verdrukking te vergelden
dengenen, die u verdrukken;
7 En u, die verdrukt wordt,
verkwikking met ons, in de
openbaring van den Heere
Jezus van den hemel met de
engelen zijner kracht:
8 Met vlammend vuurwraak
doende over degenen, die God
niet kennen, en over dege-
nen, die het evangelie van
onzen Heere Jezus Christus
niet gehoorzaam zijn;
9 Dewelke zullen *tot* straf
lijden het eeuwig verderf,
van het aangezigt des Hee-
ren, en van de heerlijkheid
zijner sterkte:
10 Wanneer hij zal geko-
men zijn, om verheerlijkt te
worden in zijne heiligen, en
wonderbaar te worden in
allen, die gelooven (over-
mits onze getuigenis onder
u is geloofd geworden) in
dien dag.
11 Waarom wij ook altijd
bidden voor u, dat onze God
u waardig achte der roeping,
en vervulle al het welbeha-
gen *zijner* goedigheid, en het
werk des geloofs met kracht;
12 Opdat de naam van on-
zen Heere Jezus Christus
verheerlijkt worde in u, en
gij in hem, naar de genade
van onzen God en den Heere
Jezus Christus.

HOOFDSTUK 2.

EN wij bidden u, broeders!
door de toekomst van
onzen Heere Jezus Christus,
en onze toevergadering tot
hem,
2 Dat gij niet haastelijk be-
wogen wordt van verstand, of
verschrikt, noch door geest,
noch door woord, noch door
zendbrief, als van ons *ge-
schreven*, als of de dag van
Christus aanstaande ware.
3 Dat u niemand verleide
op eenigerlei wijze: want
die komt niet, tenzij dat eerst
de afval gekomen zij, en dat
geopenbaard zij de mensch
der zonde, de zoon des ver-
derfs;
4 Die zich tegenstelt en
verheft boven al wat God
genaamd, of *als God* geëerd
wordt, alzoo dat hij in den
tempel Gods als een God zal
zitten, zich zelven vertoo-
nende, dat hij God is.
5 Gedenkt gij niet, dat ik,
nog bij u zijnde, u deze
dingen gezegd heb?
6 En nu, wat *hem* weder-
houdt, weet gij, opdat hij
geopenbaard worde te zijnen
eigen tijd.
7 Want de verborgenheid
der ongeregtigheid wordt al-
reede gewrocht; alleenlijk

die hem nu wederhoudt, *die*
zal hem wederhouden, totdat
hij uit het midden zal *weg-*
gedaan worden.
8 En alsdan zal de onge-
regtige geopenbaard worden,
denwelken de Heere ver-
doen zal door den Geest
zijns monds, en te niet ma-
ken door de verschijning
zijner toekomst;
9 *Hem, zeg ik*, wiens toekomst
is naar de werking des Sa-
tans, in alle kracht, en tee-
kenen, en wonderen der
leugen;
10 En in alle verleiding
der onregtvaardigheid in
degenen, die verloren gaan;
daarvoor dat zij de liefde
der waarheid niet aange-
nomen hebben, om zalig te
worden.
11 En daarom zal hun God
zenden eene kracht der dwa-
ling, dat zij de leugen zou-
den gelooven;
12 Opdat zij allen veroor-
deeld worden, die de waarheid
niet geloofd hebben, maar
een welbehagen hebben ge-
had in de ongeregtigheid.
13 Maar wij zijn schuldig
altijd God te danken over u,
broeders! die van den Heere
bemind zijt, dat u God van
den beginne verkoren heeft
tot zaligheid, in heiligma-
king des Geestes, en geloof
der waarheid;
14 Waartoe Hij u geroepen
heeft door ons evangelie,
tot verkrijging der heerlijk-
heid van onzen Heere Jezus
Christus.
15 Zoo dan, broeders! staat
vast en houdt de inzettingen,
die u geleerd zijn, hetzij
door *ons* woord, hetzij door
onzen zendbrief.
16 En onze Heere Jezus
Christus zelf, en onze God
en Vader, die ons heeft
liefgehad, en gegeven heeft
eene eeuwige vertroosting en
goede hoop in genade,
17 Vertrooste uwe harten,
en versterke u in alle goed
woord en werk.

HOOFDSTUK 3.

VOORTS, broeders! bidt
voor ons, opdat het
woord des Heeren *zijnen* loop
hebbe, en verheerlijkt worde,
gelijk ook bij u;
2 En opdat wij mogen ver-
lost worden van de onge-
schikte en booze menschen:
want het geloof is niet aller.
3 Maar de Heere is getrouw,
die u zal versterken en be-
waren van den booze.
4 En wij vertrouwen van
u in den Heere, dat gij,
hetgeen wij u bevelen, ook
doet, en doen zult.
5 Doch de Heere rigte uwe
harten tot de liefde van
God, en tot de lijdzaamheid
van Christus.
6 En wij bevelen u, broe-
ders! in den naam van on-
zen Heere Jezus Christus,
dat gij u onttrekt van een'
iegelijk broeder, die ongere-
geld wandelt, en niet naar
de inzetting, die hij van ons
ontvangen heeft.
7 Want gij zelven weet,

hoe men ons behoort na te volgen: want wij hebben ons niet ongeregeld gedragen onder u;

8 En wij hebben geen brood bij iemand gegeten voor niet, maar in arbeid en moeite, nacht en dag werkende, opdat wij niet iemand van u zouden lastig zijn:

9 Niet dat wij de magt niet hebben, maar opdat wij ons zelven u geven zouden *tot* een voorbeeld, om ons na te volgen.

10 Want ook toen wij bij u waren, hebben wij u dit bevolen, dat, zoo iemand niet wil werken, hij ook niet ete.

11 Want wij hooren, dat sommigen onder u ongeregeld wandelen, niet werkende, maar ijdele dingen doende.

12 Doch de zoodanigen bevelen en vermanen wij door onzen Heere Jezus Christus, dat zij met stilheid werkende hun eigen brood eten.

13 En gij, broeders! vertraagt niet in goed te doen.

14 Maar indien iemand ons woord, door dezen brief *geschreven*, niet gehoorzaam is, teekent dien; en vermengt u niet met hem, opdat hij beschaamd worde;

15 En houdt *hem* niet als eenen vijand, maar vermaant *hem* als eenen broeder.

16 De Heere nu des vredes zelf geve u vrede te allen tijd, in allerlei wijze. De Heere zij met u allen.

17 De groetenis met mijne hand, van Paulus: hetwelk is een teeken in iederen zendbrief; alzoo schrijf ik.

18 De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen.

DE EERSTE

BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN

TIMÓTHEÜS.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een apostel van Jezus Christus, naar het bevel van God, onzen Zaligmaker, en den Heere Jezus Christus, *die* onze hope *is*,

2 Aan Timótheüs, *mijnen* opregten zoon in het geloof: genade, barmhartigheid, vre-

de zij u van God, onzen Vader, en Christus Jezus, onzen Heere.

3 Gelijk ik u vermaand heb, dat gij te Éfeze zoudt blijven, als ik naar Macedónië reisde, *zoo vermaan ik het u nog*, opdat gij sommigen beveelt geene andere leer te leeren;

4 Noch zich te begeven tot fabelen en oneindelijke geslachtsrekeningen, welke meer *twist*vragen voortbrengen dan stichting Gods, die in het geloof is.

5 Maar het einde des gebods is liefde uit een rein hart, en *uit* een goed geweten, en *uit* een ongeveinsd geloof.

6 Van dewelke sommigen afgeweken zijnde, zich gewend hebben tot ijdelspreking;

7 Willende leeraars der wet zijn, niet verstaande, noch wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen.

8 Doch wij weten, dat de wet goed is, zoo iemand die wettelijk gebruikt;

9 En hij dit weet, dat den regtvaardigen de wet niet is gezet, maar den onregtvaardigen en den halsstarrigen, den goddeloozen en den zondaren, den onheiligen en den ongoddelijken, den vadermoorders en den moedermoorders, den doodslagers,

10 Den hoereerders, dien, die bij mannen liggen, den menschendieven, den leugenaars, den meineedigen, en zoo er iets anders tegen de gezonde leer is:

11 Naar het evangelie der heerlijkheid des zaligen Gods, dat mij toebetrouwd is.

12 En ik dank hem, die mij bekrachtigd heeft, *namelijk* Christus Jezus, onzen Heere, dat hij mij getrouw geacht heeft, *mij* in de bediening gesteld hebbende;

13 Die te voren een *Gods*lasteraar was, en een vervolger, en een verdrukker; maar mij is barmhartigheid geschied, dewijl ik het onwetende gedaan heb in *mijne* ongeloovigheid.

14 Doch de genade onzes Heeren is zeer overvloedig geweest, met geloof en liefde, die er is in Christus Jezus.

15 Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben.

16 Maar daarom is mij barmhartigheid geschied, opdat Jezus Christus in mij, die de voornaamste ben, al *zijne* langmoedigheid zou betoonen, tot een voorbeeld dergenen, die in hem gelooven zullen ten eeuwigen leven.

17 Den Koning nu der eeuwen, den onverderfelijken, den onzienlijken, den alleen wijzen God, zij eer en heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.

18 Dit gebod beveel ik u,

mijn zoon Timótheüs! dat gij naar de profetiën, die van u voorgegaan zijn, in dezelve den goeden strijd strijdt;

19 Houdende het geloof, en een goed geweten, hetwelk sommigen verstooten hebbende, ven het geloof schipbreuk geleden hebben.

20 Onder welke is Hyménéüs en Alexander, die ik den Satan overgegeven heb, opdat zij zouden leeren niet *meer* te lasteren.

HOOFDSTUK 2.

IK vermaan dan voor alle dingen, dat gedaan worden smeekingen, gebeden, voorbiddingen, dankzeggingen, voor alle menschen;

2 Voor koningen, en allen, die in hoogheid zijn, opdat wij een gerust en stil leven leiden mogen in alle godzaligheid en eerbaarheid.

3 Want dat is goed en aangenaam voor God, onzen Zaligmaker;

4 Welke wil, dat alle menschen zalig worden, en tot kennis der waarheid komen.

5 Want er is één God, er is ook één Middelaar Gods en der menschen, de mensch Christus Jezus;

6 Die zich zelven gegeven heeft *tot* een rantsoen voor allen, *zijnde* de getuigenis tot zijnen tijd;

7 Waartoe ik gesteld ben een prediker en apostel, (ik zeg de waarheid in Christus, ik lieg niet) een leeraar der Heidenen, in geloof en waarheid.

8 Ik wil dan, dat de mannen bidden in alle plaatsen, opheffende heilige handen, zonder toorn en twisting.

9 Desgelijks ook, dat de vrouwen, in een eerbaar gewaad, met schaamte en matigheid zich zelven versieren, niet in vlechtingen *des haars*, of goud, of paarlen, of kostelijke kleeding;

10 Maar (hetwelk de vrouwen betaamt, die de godvruchtigheid belijden) door goede werken.

11 Eene vrouw late zich leeren in stilheid, in alle onderdanigheid.

12 Doch ik laat de vrouw niet toe, dat zij leere, noch over den man heersche; maar *wil*, dat zij in stilheid zij.

13 Want Adam is eerst gemaakt, daarna Eva.

14 En Adam is niet verleid geworden; maar de vrouw, verleid zijnde, is in overtreding geweest.

15 Doch zij zal zalig worden in kinderen te baren, zoo zij blijft in het geloof, en liefde, en heiligmaking, met matigheid.

HOOFDSTUK 3.

DIT is een getrouw woord: zoo iemand tot een opzienersambt lust heeft, die begeert een treffelijk werk.

2 Een opziener dan moet onberispelijk zijn, eener vrouwe man, wakker, matig,

eerbaar, gaarne herbergende, bekwaam om te leeren;
3 Niet genegen tot den wijn, geen smijter, geen vuilgewinzoeker; maar bescheiden, geen vechter, niet geldgierig;
4 Die zijn eigen huis wel regeert, *zijne* kinderen in onderdanigheid houdende, met alle stemmigheid:
5 (Want zoo iemand zijn eigen huis niet weet te regeeren, hoe zal hij voor de gemeente Gods zorg dragen?)
6 Geen nieuweling, opdat hij niet opgeblazen worde, en in het oordeel deg duivels valle.
7 En hij moet ook eene goede getuigenis hebben van degenen, die buiten zijn, opdat hij niet valle in smaadheid, en *in* den strik des duivels.
8 De diakenen insgelijks *moeten* eerbaar zijn, niet tweetongig, niet die zich tot veel wijns begeven, geen vuilgewinzoekers;
9 Houdende de verborgenheid des geloofs in een rein geweten.
10 En dat deze ook eerst beproefd worden, *en* dat zij daarna dienen, zoo zij onbestraffelijk zijn.
11 De vrouwen insgelijks *moeten* eerbaar *zijn*, geene lasteressen, wakker, getrouw in alles.
12 Dat de diakenen eener vrouwe mannen zijn, die *hunne* kinderen en hunne eigene huizen wel regeren.
13 Want die wel gediend hebben, verkrijgen zich zelven eenen goeden opgang, en vele vrijmoedigheid in het geloof, hetwelk is in Christus Jezus.
14 Deze dingen schrijf ik u, hopende zeer haast tot u te komen;
15 Maar zoo ik vertoef opdat gij moogt weten, hoe men in het huis Gods moet verkeeren, hetwelk is de gemeente des levenden Gods, een pilaar en vastigheid der waarheid.
16 En buiten allen twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vleesch, is geregtvaardigd in den Geest, is gezien van de engelen, is gepredikt onder de Heidenen, is geloofd in de wereld, is opgenomen in heerlijkheid.

HOOFDSTUK 4.

DOCH de Geest zegt duidelijk, dat in de laatste tijden sommigen zullen afvallen van het geloof, zich begevende tot verleidende geesten, en leeringen der duivelen.
2 Door geveinsdheid der leugensprekers, hebbende hun eigen geweten *als* met een brandijzer toegeschroeid;
3 Verbiedende te huwelijken, *gebiedende* van spijzen te onthouden, die God geschapen heeft, tot nuttiging met dankzegging, voor de geloovigen, en die de waarheid hebben bekend.

4 Want alle schepsel Gods is goed, en er is niets verwerpelijk, met dankzegging genomen zijnde.

5 Want het wordt geheiligd door het woord van God, en *door* het gebed.

6 Als gij deze dingen den broederen voorstelt, zoo zult gij een goed dienaar van Jezus Christus zijn, opgevoed in de woorden des geloofs en der goede leer, welke gij achtervolgd hebt.

7 Maar verwerp de ongoddelijke en oudwijfsche fabelen; en oefen u zelven tot godzaligheid.

8 Want de ligchamelijke oefening is tot weinig nut; maar de godzaligheid is tot alle dingen nut, hebbende de belofte des tegenwoordigen en des toekomenden levens.

9 Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig.

10 Want hiertoe arbeiden wij ook, en worden gesmaad, omdat wij gehoopt hebben op den levenden God, die een' behouder is aller menschen, *maar* allermeest der geloovigen.

11 Beveel deze dingen, en leer ze.

12 Niemand verachte uwe jongheid, maar zijt een voorbeeld der geloovigen in woord, in wandel, in liefde, in den geest, in geloof, in reinheid.

13 Houd aan in het lezen, in het vermanen, in het leeren, totdat ik kom.

14 Versuim de gave niet, die in u is, die u gegeven is door de profetie, met oplegging der handen des ouderlingschaps.

15 Bedenk deze dingen, wees hierin *bezig*, opdat uw toenemen openbaar zij in alles.

16 Heb acht op u zelven en op de leer; volhard daarin: want dat doende, zult gij en u zelven behouden, en die u hooren.

HOOFDSTUK 5.

BESTRAF eenen ouden *man* niet hardelijk, maar vermaan *hem* als eenen vader: de jongen als broeders;

2 De oude *vrouwen* als moeders; de jonge als zusters, in alle reinheid.

3 Eer de weduwen, die waarlijk weduwen zijn.

4 Maar zoo eenige weduwe kinderen heeft, of kindskinderen, dat die leeren eerst aan hun eigen huis godzaligheid oefenen, en den voorouderen wedervergelding doen: want dat is goed en aangenaam voor God.

5 Die nu waarlijk weduwe is, en alleen gelaten, die hoopt op God, en blijft in smeekingen en gebeden nacht en dag.

6 Maar die haren wellust volgt, die is levende gestorven.

7 En beveel dit, opdat zij onberispelijk zijn.

8 Doch zoo iemand de zijnen, en voornamelijk *zijne*

huisgenooten, niet verzorgt,
die heeft het geloof verloo-
chend, en is erger dan een
ongeloovige.
9 Dat eene weduwe geko-
zen worde niet minder dan
van zestig jaren, welke eens
mans vrouw geweest zij;
10 Getuigenis hebbende van
goede werken: zoo zij kin-
deren opgevoed heeft, zoo zij
gaarne heeft geherbergd, zoo
zij der heiligen voeten heeft
gewasschen, zoo zij den ver-
drukten genoegzame hulp
gedaan heeft, zoo zij alle
goed werk nagetracht heeft.
11 Maar neem de jonge
weduwen niet aan: want
als zij weelderig geworden
zijn tegen Christus, zoo
willen zij huwelijken;
12 Hebbende *haar* oordeel,
omdat zij *haar* eerste geloof
hebben te niet gedaan.
13 En met een ook leeren
zij ledig omgaan bij de hui-
zen; en zijn niet alleen ledig,
maar ook klapachtig, en
ijdele dingen doende, spre-
kende hetgeen niet betaamt.
14 Ik wil dan, dat de jonge
weduwen huwelijken, kinde-
ren telen, het huis regeren,
geene oorzaak van lastering
aan de wederpartij geven.
15 Want eenigen hebben
zich alreede afgewend ach-
ter den Satan.
16 Zoo een geloovig *man*
of geloovige *vrouw* weduwen
heeft, dat die haar genoeg-
zame hulp doe, en dat de
gemeente niet bezwaard wor-
de, opdat zij degenen, die
waarlijk weduwen zijn, ge-
noegzame hulp doen moge.
17 Dat de ouderlingen, die
wel regeren, dubbele eer
waardig geacht worden, voor-
namelijk die arbeiden in het
woord en de leer.
18 Want de Schrift zegt:
Eenen dorschenden os zult
gij niet muilbanden; en:
De arbeider is zijnen loon
waardig.
19 Neem tegen eenen ou-
derling geene beschuldiging
aan, anders dan onder twee
of drie getuigen.
20 Bestraf die zondigen in
tegenwoordigheid van allen,
opdat ook de anderen vreeze
mogen hebben.
21 Ik betuig voor God, en
den Heere Jezus Christus,
en de uitverkorene engelen,
dat gij deze dingen onder-
houdt, zonder vooroordeel,
niets doende naar toegene-
genheid.
22 Leg niemand haastelijk
de handen op, en heb geene
gemeenschap aan anderer
zonden; bewaar u zelven
rein.
23 Drink niet langer water
alleen, maar gebruik een wei-
nig wijns, om uwe maag en
uwe menigvuldige zwakhe-
den.
24 Van sommige menschen
zijn de zonden te voren
openbaar, en gaan voor tot
hunne veroordeeling; en in
sommigen ook volgen zij na.
25 Desgelijks ook de goede
werken zijn te voren open-
baar, en daar het anders

mede gelegen is, kunnen niet verborgen worden.

HOOFDSTUK 6.

DE dienstknechten, zoo velen als er onder het juk zijn, zullen hunnen heeren alle eer waardig achten, opdat de naam van God, en de leer niet gelasterd worde.

2 En die geloovige heeren hebben, zullen hen niet verachten, omdat zij broeders zijn; maar zullen hen te meer dienen, omdat zij geloovig en geliefd zijn, als die deze weldaad mede deelachtig zijn. Leer en vermaan deze dingen.

3 Indien iemand eene andere leer leert, en niet overeenkomt met de gezonde woorden van onzen Heere Jezus Christus, en met de leer, die naar de godzaligheid is,

4 Die is opgeblazen, en weet niets, maar hij raast omtrent *twist*vragen en woordenstrijd; uit welke komt nijd, twist, lasteringen, kwade nadenkingen,

5 Verkeerde krakeelingen van menschen, die een verdorven verstand hebben, en van de waarheid beroofd zijn, meenende, dat de godzaligheid een gewin zij. Wijk af van dezulken.

6 Doch de godzaligheid is een groot gewin met vergenoeging.

7 Want wij hebben niets in de wereld gebragt, het is openbaar, dat wij ook niet kunnen iets daaruit dragen.

8 Maar als wij voedsel en deksel hebben, wij zullen daarmede vergenoegd zijn.

9 Doch die rijk willen worden, vallen in verzoeking, en *in* den strik, en *in* vele dwaze en schadelijke begeerlijkheden, welke de menschen doen verzinken in verderf en ondergang.

10 Want de geldgierigheid is een wortel van alle kwaad, tot welke sommigen lust hebbende zijn afgedwaald van het geloof, en hebben zich zelven met vele smarten doorstoken.

11 Maar gij, o mensch Gods! vlied deze dingen; en jaag naar geregtigheid, godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid, zachtmoedigheid.

12 Strijd den goeden strijd des geloofs, grijp naar het eeuwige leven, tot hetwelk gij ook geroepen zijt, en de goede belijdenis beleden hebt voor vele getuigen.

13 Ik beveel u voor God, die alle ding levend maakt, en *voor* Christus Jezus, die onder Pontius Pilatus de goede belijdenis betuigd heeft:

14 Dat gij dit gebod houdt, onbevlekt *en* onberispelijk, tot op de verschijning van onzen Heere Jezus Christus;

15 Welke te zijnen tijd vertoonen zal de zalige en alleen magtige Heere, de Koning der koningen en Heere der heeren;

16 Die alleen onsterfelijk-

heid heeft, en een ontoegankelijk licht bewoont, denwelken geen mensch gezien heeft, noch zien kan; welken zij eer en eeuwige kracht. Amen.
17 Beveel den rijken in deze tegenwoordige wereld, dat zij niet hoogmoedig zijn, noch *hunne* hoop stellen op de ongestadigheid des rijkdoms, maar op den levenden God, die ons alle dingen rijkelijk verleent, om te genieten;
18 Dat zij weldadig zijn, rijk worden in goede werken, gaarne mededeelende zijn, *en* gemeenzaam;
19 Leggende zich zelven weg tot eenen schat een goed fondament tegen het toekomende, opdat zij het eeuwige leven verkrijgen mogen.
20 O Timótheüs! bewaar het pand, *u* toebetrouwd, eenen afkeer hebbende van het ongoddelijk ijdel-roepen, en van de tegenstellingen der valschelijk genaamde wetenschap;
21 Dewelke sommigen voorgevende, zijn van het geloof afgeweken. De genade zij met u. Amen.

DE TWEEDE

BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN

TIMÓTHEÜS.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een apostel van Jezus Christus, door den wil van God, naar de belofte des levens, dat in Christus Jezus is,
2 Aan Timótheüs, *mijnen* geliefden zoon: genade, barmhartigheid, vrede zij u van God den Vader, en Christus Jezus, onzen Heere.
3 Ik dank God, wien ik dien van *mijne* voorouderen af in een rein geweten, gelijk ik zonder ophouden uwer gedachtig ben in mijne gebeden nacht en dag;
4 Zeer begeerig zijnde om u te zien, als ik gedenk aan uwe tranen, opdat ik met blijdschap moge vervuld worden.

5 Als ik mij in gedachtenis breng het ongeveinsd geloof, dat in u is, hetwelk eerst gewoond heeft in uwe grootmoeder Loïs, en in uwe moeder Euníce, en ik ben verzekerd, dat het ook in u *woont*.

6 Om welke oorzaak ik u indachtig maak, dat gij opwekt de gave Gods, die in u is, door de oplegging mijner handen.

7 Want God heeft ons niet gegeven eenen geest der vreesachtigheid, maar der kracht, en der liefde, en der gematigdheid.

8 Schaam u dan niet der getuigenis onzes Heeren, noch mijns, die zijn gevangene ben, maar lijd verdrukkingen met het evangelie, naar de kracht Gods;

9 Die ons heeft zalig gemaakt, en geroepen met eene heilige roeping; niet naar onze werken, maar naar zijn eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus, vóór de tijden der eeuwen;

10 Doch nu geopen baard is door de verschijning von onzen Zaligmaker Jezus Christus, die den dood heeft te niet gedaan, en het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebragt door het evangelie:

11 Waartoe ik gesteld ben een prediker, en een apostel, en een leeraar der Heidenen;

12 Om welke oorzaak ik ook deze dingen lijd, maar word niet beschaamd: want ik weet, wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij magtig is, mijn pand, bij *Hem* weggelegd, te bewaren tot dien dag.

13 Houd het voorbeeld der gezonde woorden, die gij van mij gehoord hebt, in geloof en liefde, die in Christus Jezus is.

14 Bewaar het goede pand, dat *u* toebetrouwd is, door den Heiligen Geest, die in ons woont.

15 Gij weet dit, dat allen, die in Azië zijn, zich van mij afgewend hebben; onder dewelken is Fygellus en Hermógenes.

16 De Heere geve den huize van Onesíforus barmhartigheid: want hij heeft mij dikmaals verkwikt, en heeft zich mijner keten niet geschaamd.

17 Maar als hij te Rome gekomen was, heeft hij mij zeer naarstiglijk gezocht, en heeft *mij* gevonden.

18 De Heere geve hem, dat hij barmhartigheid vinde bij den Heere, in dien dag; en hoeveel hij *mij* te Efeze gediend heeft, weet gij zeer wel.

HOOFDSTUK 2.

GIJ dan, mijn zoon! word gesterkt in de genade, die in Christus Jezus is;

2 En hetgeen gij van mij gehoord hebt onder vele getuigen, betrouw dat aan ge-

trouwe menschen, welke bekwaam zullen zijn om ook anderen te leeren.
3 Gij dan, lijd verdrukkingen, als een goed krijgsknecht van Jezus Christus.
4 Niemand, die in den krijg dient, wordt ingewikkeld in de handelingen des leeftogts, opdat hij dien moge behagen, die *hem* tot den krijg aangenomen heeft.
5 En indien ook iemand strijdt, die wordt niet gekroond, zoo hij niet wettelijk heeft gestreden.
6 De landman, als hij arbeidt, moet alzoo eerst de vruchten genieten.
7 Merk hetgeen ik zeg; doch de Heere geve u verstand in alle dingen.
8 Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de dooden is opgewekt, welke is uit den zade Davids, naar mijn evangelie;
9 Om hetwelk ik verdrukkingen lijd tot de banden toe, als een kwaddoener; maar het woord Gods is niet gebonden.
10 Daarom verdraag ik alles om de uitverkorenen, opdat ook zij de zaligheid zouden verkrijgen, die in Christus Jezus is, met eeuwige heerlijkheid.
11 Dit is een getrouw woord: want indien wij met *hem* gestorven zijn, zoo zullen wij ook met *hem* leven;
12 Indien wij verdragen, wij zullen ook met *hem* heerschen; indien wij *hem* verloochenen, hij zal ons ook verloochenen;
13 Indien wij ontrouw zijn, hij blijft getrouw; hij kan zich zelven niet verloochenen.
14 Breng deze dingen in gedachtenis, en betuig voor den Heere, dat zij geenen woordenstrijd voeren, *hetwelk* tot geen ding nut *is*, *dan* tot verkeering der toehoorders.
15 Benaarstig u, om u zelven Gode beproefd voor te stellen, eenen arbeider, die niet beschaamd wordt, die het woord der waarheid regt snijdt.
16 Maar stel u tegen het ongoddelijke ijdel-roepen: want zij zullen in meerder goddeloosheid toenemen.
17 En hun woord zal voorteten gelijk de kanker: onder welken is Hymenéüs en Filétus;
18 Die van de waarheid zijn afgeweken, zeggende, dat de opstanding alreede geschied is, en verkeeren sommiger geloof.
19 Evenwel het vaste fondament Gods staat, hebbende dezen zegel: De Heere kent degenen, die zijne zijn; en: Een iegelijk, die den naam van Christus noemt, sta af van ongeregtigheid.
20 Doch in een groot huis zijn niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden *vaten;* en sommige ter eere, maar sommige ter oneere.

21 Indien dan iemand zich
zelven van deze reinigt, die
zal een vat zijn ter eere,
geheiligd en bekwaam tot
gebruik des Heeren: tot alle
goed werk toebereid.
22 Maar vlied de begeer-
lijkheden der jongheid; en
jaag na regtvaardigheid, ge-
loof, liefde, vrede, met de-
genen, die den Heere aan-
roepen uit een rein hart.
23 En verwerp de vragen,
die dwaas en zonder leering
zijn, wetende dat zij twistin-
gen voortbrengen.
24 En een dienstknecht des
Heeren moet niet twisten,
maar vriendelijk zijn jegens
allen, bekwaam om te lee-
ren, *en* die de kweden kan
verdragen;
25 Met zachtmoedigheid on-
derwijzende degenen, die
tegenstaan, of hun God te
eeniger tijd bekeering gave
tot erkentenis der waarheid;
26 En zij wederom ontwa-
ken mogten uit den strik
des duivels, onder welken
zij gevangen waren tot zij-
nen wil.

HOOFDSTUK 3.

EN weet dit, dat in de
laatste dagen ontstaan
zullen zware tijden.
2 Want de menschen zul-
len zijn liefhebbers van zich
zelven, geldgierig, laatdun-
kend, hoovaardig, lasteraars,
den ouderen ongehoorzaam,
ondankbaar, onheilig,
3 Zonder natuurlijke lief-
de, onverzoenlijk, achter-
klappers, onmatig, wreed,
zonder liefde tot de goeden,
4 Verraders, roekeloos, op-
geblazen, meer liefhebbers
der wellusten dan liefheb-
bers Gods;
5 Hebbende eene gedaante
van godzaligheid, maar die
de kracht derzelve verloo-
chend hebben. Heb ook
eenen afkeer van dezen.
6 Want van dezen zijn het,
die in de huizen insluipen,
en nemen de vrouwkens
gevangen, die met zonden
geladen zijn, en door me-
nigerlei begeerlijkheden ge-
dreven worden;
7 *Vrouwkens*, die altijd lee-
ren, en nimmermeer tot kennis
der waarheid kunnen komen.
8 Gelijkerwijs nu Jannes
en Jambres Mozes tegen-
stonden, alzoo staan ook deze
de waarheid tegen; menschen,
verdorven zijnde van ver-
stand, verwerpelijk aan-
gaande het geloof.
9 Maar zij zullen niet meer-
der toenemen: want hunne
uitzinnigheid zal allen open-
baar worden, gelijk ook *die*
van genen geworden is.
10 Maar gij hebt achter-
volgd mijne leer, wijze van
doen, voornemen, geloof,
langmoedigheid, liefde, lijd-
zaamheid,
11 *Mijne* vervolgingen, *mijn*
lijden, zulks als mij overko-
men is in Antiochië, in Icó-
nium *en* in Lystre: hoeda-
nige vervolgingen ik gele-
den heb, en de Heere heeft
mij uit alle verlost.

12 En ook allen, die godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden.
13 Doch de booze menschen en bedriegers zullen tot erger voortgaan, verleidende en wordende verleid.
14 Maar blijf gij in hetgeen gij geleerd hebt, en *waarvan* u verzekering gedaan is, wetende, van wien gij het geleerd hebt;
15 En dat gij van kinds af de heilige Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is.
16 Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot leering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de regtvaardigheid is;
17 Opdat de mensch Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust.

HOOFDSTUK 4.

IK betuig dan voor God en den Heere Jezus Christus, die de levenden en dooden oordeelen zal in zijne verschijning en *in* zijn koningrijk:
2 Predik het woord; houd aan tijdelijk, ontijdelijk; wederleg, bestraf, vermaan in alle langmoedigheid en leer,
3 Want er zal een tijd zijn, wanneer zij de gezonde leer niet zullen verdragen, maar ketelachtig zijnde van gehoor, zullen zij zich zelven leeraars opgaderen naar hunne eigene begeerlijkheden;
4 En zullen *hun* gehoor van de waarheid afwenden, en zullen zich keeren tot fabelen.
5 Maar gij, wees wakker in alles, lijd verdrukkingen; doe het werk van een' evangelist, maak, dat men van uwe dienst ten volle verzekerd zij.
6 Want ik word nu tot een drankoffer geofferd, en de tijd mijner ontbinding is aanstaande.
7 Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb den loop geëindigd, ik heb het geloof behouden;
8 Voorts is mij weggelegd de kroon der regtvaardigheid, welke mij de Heere, de regtvaardige Regter, in dien dag geven zal; en niet alleen mij, maar ook allen, die zijne verschijning liefgehad hebben.
9 Benaarstig u haastelijk tot mij te komen.
10 Want Démas heeft mij verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld liefgekregen, en is naar Thessalonica gereisd; Crescens naar Galátië, Titus naar Dalmátië.
11 Lukas is alleen met mij. Neem Markus mede, en breng *hem* met u; want hij is mij zeer nut tot de dienst.
12 Maar Ty'chicus heb ik naar Éfeze gezonden.
13 Breng den reismantel

mede, dien ik te Tróas bij
Carpus gelaten heb, als gij
komt, en de boeken, inzonderheid de perkamenten.
14 Alexander, de kopersmid,
heeft mij veel kwaads betoond; de Heere vergelde
hem naar zijne werken.
15 Van welken wacht gij
u ook, want hij heeft onze
woorden zeer tegengestaan.
16 In mijne eerste verantwoording is niemand bij mij
geweest, maar zij hebben mij
allen verlaten. Het worde
hun niet toegerekend.
17 Maar de Heere heeft mij
bijgestaan, en heeft mij bekrachtigd; opdat men door
mij ten volle zou verzekerd
zijn van de prediking, en
alle Heidenen *dezelve* zouden
hooren. En ik ben uit den
muil des leeuws verlost.
18 En de Heere zal mij verlossen van alle boos werk,
en bewaren tot zijn hemelsch
koningrijk; denwelken zij
de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.
19 Groet Prísca en A'quila,
en het huis van Onesíforus.
20 Erástus is te Corinthe
gebleven; en Trófimus heb
ik te Miléte krank gelaten.
21 Benaarstig u, om voor
den winter te komen. U groet
Eubúlus, en Púdens, en Línus, en Claudia, en al de
broeders.
22 De Heere Jezus Christus
zij met uwen geest. De genade zij met ulieden. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN

TITUS.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een dienstknecht
Gods, en een apostel van
Jezus Christus, naar het geloof der uit verkorenen Gods,
en de kennis der waarheid,
die naar de godzaligheid is;
2 In de hoop des eeuwigen
levens, welke God, die niet
liegen kan, beloofd heeft,
voor de tijden der eeuwen,
maar geopenbaard heeft te
zijner tijd;
3 *Namelijk* zijn woord, door
de prediking, die mij toebetrouwd is, naar het bevel
van God, onzen Zaligmaker;
aan Titus, *mijnen* opregten
zoon, naar het gemeen geloof:
4 Genade, barmhartigheid,

vrede zij *u* van God den Vader, en den Heere Jezus Christus, onzen Zaligmaker.
5 Om die oorzaak heb ik u in Creta gelaten, opdat gij, hetgeen *nog* ontbrak, voorts zoudt te regt brengen, en *dat* gij van stad tot stad zoudt ouderlingen stellen, gelijk ik u bevolen heb:
6 Indien iemand onberispelijk is, eener vrouwe man, geloovige kinderen hebbende, die niet te beschuldigen zijn van overdadigheid, of ongehoorzaam zijn.
7 Want een opziener moet onberispelijk zijn, als een huisverzorger Gods, niet eigenzinnig, niet genegen tot toornigheid, niet genegen tot den wijn, geen smijter, geen vuilgewinzoeker;
8 Maar die gaarne herbergt, die de goeden liefheeft, matig, regtvaardig, heilig, kuisch;
9 Die vasthoudt aan het getrouwe woord, dat naar de leer is, opdat hij magtig zij, beide om te vermanen door de gezonde leer, en om de tegensprekers te wederleggen.
10 Want er zijn ook vele ongeregelden, ijdelheidsprekers en verleiders van zinnen inzonderheid die uit de besnijdenis zijn;
11 Welken men moet den mond stoppen, die geheele huizen verkeeren, leerende wat niet behoort, om vuil gewins wil.
12 Een uit hen, zijnde hun eigen profeet, heeft gezegd; De Cretensen zijn altijd leugenachtig, kwade beesten, luije buiken.
13 Deze getuigenis is waar. Daarom bestraf hen scherpelijk, opdat zij gezond mogen zijn in het geloof,
14 En zich niet begeven tot joodsche fabelen, en geboden der menschen, die *hen* van de waarheid afkeeren.
15 Alle dingen zijn wel rein den reinen, maar den bevlekten en ongeloovigen is geen ding rein, maar beide hun verstand en geweten zijn bevlekt.
16 Zij belijden, dat zij God kennen, maar zij verloochenen *Hem* met de werken, alzoo zij gruwelijk zijn en ongehoorzaam, en tot alle goed werk ondeugende.

HOOFDSTUK 2.

DOCH gij, spreek hetgeen der gezonde leer betaamt.
2 Dat de oude mannen nuchter zijn, stemmig, voorzigtig, gezond in het geloof, in de liefde, in de lijdzaamheid.
3 De oude vrouwen insgelijks, dat zij in *hare* dragt zijn, gelijk den heiligen betaamt, dat zij geene lasteressen zijn, zich niet tot veel wijns begevende, *maar* leeraressen zijn van het goede;
4 Opdat zij de jonge *vrouwen* leeren voorzigtig te zijn, hare mannen lief te hebben, hare kinderen lief te hebben;

5 Matig te zijn, kuisch te zijn, het huis te bewaren, goed te zijn, haren eigenen mannen onderdanig te zijn, opdat het woord Gods niet gelasterd worde.

6 Vermaan de jonge *mannen* insgelijks, dat zij matig zijn.

7 Betoon u zelven in alles een voorbeeld van goedewerken, *betoon* in de leer onvervalschtheid, deftigheid, opregtheid;

8 Het woord gezond *en* onverwerpelijk, opdat degene, die daartegen is, beschaamd worde en niets kwaads hebbe van ulieden te zeggen.

9 *Vermaan* de dienstknechten, dat zij hunnen eigenen heeren onderdanig zijn, dat zij in alles welbehagelijk zijn, niet tegensprekende;

10 Niet onttrekkende, maar alle goede trouw bewijzende; opdat zij de leer van God, onzen Zaligmaker, in alles mogen versieren.

11 Want de zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle menschen,

12 En onderwijst ons, dat wij, de goddeloosheid en de wereldsche begeerlijkheden verzakende, matig, en regtvaardig, en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld;

13 Verwachtende de zalige hoop en verschijning der heerlijkheid van den grooten God en onzen Zaligmaker, Jezus Christus;

14 Die zich zelven voor ons gegeven heeft, opdat hij ons zou verlossen van alle ongeregtigheid, en zich zelven een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken.

15 Spreek dit, en vermaan, en bestraf met allen ernst. Dat niemand u verachte.

HOOFDSTUK 3.

VERMAAN hen, dat zij aan de overheden en magten onderdanig zijn, dat zij *hun* gehoorzaam zijn, dat zij tot alle goed werk bereid zijn;

2 Dat zij niemand lasteren, geen vechters zijn, *maar* bescheiden zijn, alle zachtmoedigheid bewijzende jegens alle menschen.

3 Want ook wij waren eertijds onwijs, ongehoorzaam, dwalende, menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienende, in boosheid en nijdigheid levende, hatelijk zijnde, *en* elkander hatende.

4 Maar wanneer de goedertierenheid van God, onzen Zaligmaker, en *zijne* liefde tot de menschen verschenen is,

5 Heeft Hij ons zalig gemaakt, niet uit de werken der regtvaardigheid, die wij gedaan hadden, maar naar zijne barmhartigheid, door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes;

6 Denwelken Hij over ons rijkelijk heeft uitgegoten

door Jezus Christus, onzen Zaligmaker;

7 Opdat wij, geregtvaardigd zijnde door zijne genade, erfgenamen zouden worden naar de hope des eeuwigen levens.

8 Dit is een getrouw woord, en deze dingen wil ik, dat gij ernstelijk bevestigt, opdat degenen, die aan God gelooven, zorg dragen, om goede werken voor te staan: deze dingen zijn het, die goed en nuttig zijn den menschen.

9 Maar wederstaa de dwaze vragen, en geslachtrekeningen, en twistingen, en strijdingen over de wet; want zij zijn onnut en ijdel.

10 Verwerp eenen ketterschen mensch na de eerste en tweede vermaning;

11 Wetende, dat de zoodanige verkeerd is, en zondigt, zijnde bij zich zelven veroordeeld.

12 Als ik Ártemas tot u zal zenden, of Ty'chicus, zoo benaarstig u tot mij te komen te Nicópolis; want aldaar heb ik voorgenomen te overwinteren.

13 Geleid Zenas, den wetgeleerde, en Apollos, zorgvuldiglijk, opdat hun niets ontbreke.

14 En dat ook de onzen leeren goede werken voor te staan tot noodig gebruik, opdat zij niet onvruchtbaar zijn.

15 Die met mij zijn, groeten u allen. Groet ze, die ons lief hebben in het geloof. De genade zij met u allen. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN

FILÉMON:

PAULUS, een gevangene van Christus Jezus, en Timótheüs, de broeder, aan Filémon, den geliefde, en onzen medearbeider.

2 En aan Appia, de geliefde, en aan Archippus, onzen medestrijder, en aan de gemeente, die te uwen huize is:

3 Genade zij ulieden en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.

4 Ik dank mijnen God, uwer altijd gedachtig zijnde in mijne gebeden,

5 Alzoo ik hoor uwe liefde en geloof, hetwelk gij hebt aan den Heere Jezus, en jegens al de heiligen;

6 Opdat de gemeenschap uws geloofs krachtig worde in de bekendmaking van alle goed, hetwelk in ulieden is door Christus Jezus.

7 Want wij hebben groote vreugde en vertroosting over uwe liefde, dat de ingewanden der heiligen verkwikt zijn geworden, door u, broeder!

8 Daarom, hoewel ik groote vrijmoedigheid heb in Christus, om u te bevelen hetgeen betamelijk is;

9 Zoo bid ik *nogtans* liever door de liefde, daar ik zoodanig een ben, te weten Paulus, een oud man, en nu ook een gevangene van Jezus Christus.

10 Ik bid u *dan* voor mijnen zoon, denwelken ik in mijne banden heb geteeld, *namelijk* Onésimus;

11 Die eertijds u onnut was, maar nu u en mij zeer nuttig; denwelken ik wedergezonden heb.

12 Doch gij, neem hem, dat is mijne ingewanden, *weder* aan:

13 Denwelken ik wel had willen bij mij behouden, opdat hij mij voor u dienen zou in de banden des evangelies;

14 Maar ik heb zonder uw goedvinden nietswillendoen, opdat uwe goeddadigheid niet zou zijn als naar bedwang, maar naar vrijwilligheid.

15 Want veelligt is hij daarom voor eenen kleinen tijd *van u* gescheiden geweest, opdat gij hem eeuwig zoudt weder hebben:

16 *Nu* voortaan niet als een' dienstknecht, maar meer dan een' dienstknecht, *namelijk* een' geliefden broeder, inzonderheid mij, hoe veel te meer dan u, beide in het vleesch en in den Heere.

17 Indien gij mij dan houdt voor een' medgezel, zoo neem hem aan gelijk als mij.

18 En indien hij u iets verongelijkt heeft, of schuldig is, reken dat mij toe.

19 Ik, Paulus, heb het geschreven met deze mijne hand, ik zal het betalen; opdat ik u niet zegge, dat gij ook u zelven mij daartoe schuldig zijt.

20 Ja, broeder! laat mij uwer *hierin* genieten in den Heere; verkwik mijne ingewanden in den Heere.

21 Ik heb aan u geschreven, vertrouwende op uwe gehoorzaamheid; en ik weet, dat gij doen zult ook boven hetgeen ik zeg.

22 En bereid mij ook te gelijk eene herberg: want ik hoop, dat ik door uwe gebeden ulieden zal geschonken worden.

23 U groeten Épafras, mijn medegevangene in Christus Jezus,

24 Markus, Aristarchus, Demas, Lukas, mijne medearbeiders.

25 De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met uwen geest. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

HEBREËN:

HOOFDSTUK 1.

GOD, voortijds veelmaal
en op velerlei wijze, tot
de vaderen gesproken heb-
bende door de profeten, heeft
in deze laatste dagen tot ons
gesproken door den Zoon;
2 Welken Hij gesteld heeft
tot een' erfgenaam van alles,
door welken Hij ook de we-
reld gemaakt heeft.
3 Dewelke, alzoo hij is het
afschijnsel *zijner* heerlijk-
heid, en het uitgedrukte
beeld zijner zelfstandigheid,
en alle dingen draagt door
het woord zijner kracht, na-
dat hij de reinigmaking onzer
zonden door zich zelven te
weeg gebragt heeft, is geze-
ten aan de regter*hand* der
Majesteit in de hoogste *he-
melen*:
4 Zoo veel treffelijker ge-
worden dan de engelen, als
hij uitnemender naam boven
hen geërfd heeft.
5 Want tot wien van de
engelen heeft Hij ooit ge-
zegd; Gij zijt mijn Zoon,
heden heb Ik u gegenereerd?
En wederom: Ik zal hem
tot een' Vader zijn, en hij
zal Mij tot een' Zoon zijn?
6 En als Hij wederom den
eerstgeborene inbrengt in de
wereld, zegt Hij: En dat alle
engelen Gods hem aanbidden.
7 En tot de engelen zegt
Hij wel: Die zijne engelen
maakt geesten, en zijne die-
naars eene vlam des vuurs.
8 Maar tot den Zoon *zegt
Hij*: Uw troon, o God! is in
alle eeuwigheid; de scepter
uws koningrijks is een regte
scepter.
9 Gij hebt regtvaardigheid
liefgehad, en ongeregtigheid
gehaat; daarom heeft u, o
God! uw God gezalfd met
olie der vreugde boven uwe
medegenooten.
10 En: Gij Heere! hebt
in den beginne de aarde
gegrond, en de hemelen zijn
werken uwer handen;
11 Dezelve zullen vergaan,
maar Gij blijft altijd, en zij
zullen allen als een kleed
verouden;
12 En als een dekkleed zult
Gij ze ineenrollen, en zij
zullen veranderd worden;
maar Gij zijt dezelfde, en
uwe jaren zullen niet op-
houden.

13 En tot welken der engelen heeft Hij ooit gezegd: Zit aan mijne regter*hand*, totdat Ik uwe vijanden zal gezet hebben tot eene voetbank uwer voeten?
14 Zijn zij niet allen gedienstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden, om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen?

HOOFDSTUK 2.

DAAROM moeten wij ons te meer houden aan hetgeen *van ons* gehoord is, opdat wij niet te eeniger tijd doorvloeijen.
2 Want indien het woord, door de engelen gesproken, vast is geweest, en alle overtreding enongehoorzaamheid regtvaardige vergelding ontvangen heeft;
3 Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zoo groote zaligheid geen acht nemen? dewelke, begonnen zijnde verkondigd te worden door den Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen, die *hem* gehoord hebben:
4 God bovendien medegetuigende door teekenen, en wonderen, en menigerlei krachten, en bedeelingen des Heiligen Geestes, naar zijnen wil.
5 Want Hij heeft aan de engelen niet onderworpen de toekomende wereld, van welke wij spreken.
6 Maar iemand heeft ergens betuigd, zeggende: Wat is de mensch, dat Gij zijner gedenkt? of des menschen zoon, dat Gij hem bezoekt?
7 Gij hebt hem een weinig minder gemaakt dan de engelen; met heerlijkheid en eer hebt Gij hem gekroond, en Gij hebt hem gesteld over de werken uwer handen;
8 Alle dingen hebt Gij onder zijne voeten, onderworpen. Want daarin, dat Hij hem alle dingen heeft onderworpen, heeft Hij niets uitgelaten, dat hem niet onderworpen zij: doch nu zien wij nog niet, dat hem alle dingen onderworpen zijn;
9 Maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eergekroond, die een weinig minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden desdoods; opdat hij door de genade Gods voor allen den dood smaken zou.
10 Want het betaamde Hem, om welken alle dingen zijn, en door welken alle dingen zijn, dat Hij, vele kinderen, tot de heerlijkheid leidende, den oversten Leidsman hunner zaligheid door lijden zou heiligen.
11 Want en hij, die heiligt, en zij, die geheiligd worden, zijn allen uit een; om welke oorzaak hij zich niet schaamt hen broeders te noemen,
12 Zeggende: Ik zal uwen naam mijnen broederen verkondigen; in het midden der gemeente zal ik U lofzingen.
13 En wederom: Ik zal mijn betrouwen op Hem stellen. En wederom: Zie

daar ik, en de kinderen, die mij God gegeven heeft.
14 Overmits dan de kinderen des vleesches en bloeds deelachtig zijn, zoo is hij ook desgelijks derzelven deelachtig geworden, opdat hij door den dood te niet doen zou dengene, die het geweld des doods had, dat is, den duivel:
15 En verlossen zou al degenen, die met vreeze des doods, door al *hun* leven, der dienstbaarheid onderworpen waren.
16 Want waarlijk, hij neemt de engelen niet aan, maar hij neemt het zaad Abrahams aan.
17 Waarom hij in alles den broederen moest gelijk worden, opdat hij een barmhartig en een getrouw Hoogepriester zou zijn, in de dingen, die bij God *te doen waren*, om de zonden des volks te verzoenen.
18 Want in hetgeen hij zelf, verzocht zijnde, geleden heeft, kan hij dengenen, die verzocht worden, te hulp komen.

HOOFDSTUK 3.

HIEROM, heilige broeders! die der hemelsche roeping deelachtig zijt, aanmerkt den Apostel en Hoogepriester onzer belijdenis, Christus Jezus;
2 Die getrouw is dengenen, die hem gesteld heeft, gelijk ook Mozes in geheel zijn huis was.
3 Want deze is zoo veel meerder heerlijkheid waardig geacht dan Mozes, als degene, die het huis gebouwd heeft, meerder eer heeft, dan het huis.
4 Want een ieder huis wordt van iemand gebouwd; maar die dit alles gebouwd heeft, is God.
5 En Mozes is wel getrouw geweest in geheel zijn huis als een dienaar, tot getuiging der dingen, die *daarna* gesproken zouden worden;
6 Maar Christus, als de Zoon over zijn eigen huis; wiens huis wij zijn, indien wij maar de vrijmoedigheid en den roem der hoop tot het einde toe vast behouden.
7 Daarom, gelijk de Heilige Geest zegt: Heden, indien gij zijne stem hoort,
8 Zoo verhardt uwe harten niet, gelijk *het geschied is* in de verbittering, ten dage der verzoeking, in de woestijn;
9 Alwaar Mij uwe vaders verzocht hebben; zij hebben Mij beproefd en hebben mijne werken gezien, veertig jaren lang.
10 Daarom was Ik vertoornd over dat geslacht, en sprak: Altijd dwalen zij met het hart, en zij hebben mijne wegen niet gekend.
11 Zoo heb Ik dan gezworen in mijnen toorn: Indien zij in mijne rust zullen ingaan!
12 Ziet toe, broeders! dat niet te eeniger tijd in iemand van u zij een boos, ongeloo-

vig hart, om af te wijken
van den levenden God;
13 Maar vermaant elkander
te allen dage, zoo lang als
het heden genaamd wordt,
opdat niet iemand uit u verhard
worde door de verleiding
der zonde.
14 Want wij zijn Christus
deelachtig geworden, zoo wij
anders het beginsel van dezen
vasten grond tot het
einde toe vast behouden:
15 Terwijl er gezegd wordt:
Heden, indien gij zijne stem
hoort, zoo verhardt uwe
harten niet, gelijk in de
verbittering *geschied is*.
16 Want sommigen, als zij
die gehoord hadden, hebben
Hem verbitterd, doch niet
allen, die uit Egypte door
Mozes uitgegaan zijn.
17 Over welke nu is Hij
vertoornd geweest veertig
jaren? Was het niet over
degenen, die gezondigd hadden,
welker ligchamen gevallen
zijn in de woestijn?
18 En welken heeft Hij
gezworen, dat zij in zijne
rust niet zouden ingaan,
anders dan dengenen, die ongehoorzaam
geweest waren?
19 En wij zien, dat zij niet
hebben kunnen ingaan van
wege *hun* ongeloof.

HOOFDSTUK 4.

LAAT ons dan vreezen,
dat niet te eeniger tijd,
de belofte van in zijne rust
in te gaan nagelaten zijnde,
iemand van u schijne achtergebleven
te zijn.
2 Want ook ons is het evangelie
verkondigd, gelijk als
hun; maar het woord der
prediking deed hun geen
nut, dewijl het met het geloof
niet gemengd was in
degenen, die het gehoord
hebben.
3 Want wij, die geloofd
hebben, gaan in de rust,
gelijk Hij gezegd heeft:
Zoo heb Ik dan gezworen
in mijnen toorn: Indien zij
zullen ingaan in mijne rust!
hoewel *zijne* werken van de
grondlegging der wereld af
al volbragt waren.
4 Want Hij heeft ergens
van den zevenden *dag* aldus
gesproken: En God heeft
op den zevenden dag van
al zijne werken gerust.
5 En in deze *plaats* wederom:
Indien zij in mijne rust
zullen ingaan!
6 Dewijl dan blijft, dat
sommigen in dezelve *rust*
ingaan, en degenen, wien
het evangelie eerst verkondigd
was, niet ingegaan zijn
van wege de ongehoorzaamheid,
7 Zoo bepaalt Hij wederom
eenen zekeren dag, *namelijk*
heden, door David zeggende,
zoo langen tijd daarna, (gelijkerwijs
gezegd is): Heden,
indien gij zijne stem
hoort, zoo verhardt uwe
harten niet.
8 Want indien Jezus hen
in de rust gebragt heeft,
zoo had Hij daarna niet gesproken
van eenen anderen
dag.

9 Er blijft dan eene rust over voor het volk Gods.
10 Want die ingegaan is in zijne rust, heeft zelf ook van zijne werken gerust, gelijk God van de zijne.
11 Laat ons dan ons benaarstigen, om in die rust in te gaan; opdat niet iemand in hetzelfde voorbeeld der ongeloovigheid valle.
12 Want het woord Gods is levend en krachtig, en scherpsnijdender dan eenig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeeling der ziel, en des geestes, en der zamenvoegselen, en des mergs, en is een oordeeler der gedachten en der overleggingen des harten.
13 En er is geen schepsel onzigtbaar voor Hem; maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de oogen Desgenen, met welken wij te doen hebben.
14 Dewijl wij dan eenen grooten Hoogepriester hebben, die door de hemelen doorgegaan is, *namelijk* Jezus, den Zoon van God, zoo laat ons deze belijdenis vasthouden.
15 Want wij hebben geenen hoogepriester, die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, *doch* zonder zonde.
16 Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd.

HOOFDSTUK 5.

WANT alle hoogepriester, uit de menschen genomen, wordt gesteld voor de menschen in de zaken, die bij God *te doen zijn*, opdat hij offere gaven en slagtofferen voor de zonden;
2 Die behoorlijk medelijden kan hebben met de onwetenden en dwalenden, overmits hij ook zelf met zwakheid omvangen is;
3 En om derzel ver*zwakheid* wil moet hij, gelijk voor het volk, alzoo ook voor zich zelven, offeren voor de zonden.
4 En niemand neemt zich zelven die eer aan, maar die van God geroepen wordt, gelijkerwijs als Aäron.
5 Alzoo heeft ook Christus zich zelven niet verheerlijkt, om hoogepriester te worden, maar Die tot hem gesproken heeft: Gij zijt mijn Zoon, heden heb Ik u gegenereerd.
6 Gelijk Hij ook in eene andere *plaats* zegt: Gij zijt Priester in der eeuwigheid naar de ordening van Melchizédek.
7 Die in de dagen zijnvleesches, gebeden en smeekingen tot Dengenen, die hem uit den dood kon verlossen, met sterke roeping en tranen geofferd hebbende, en verhoord zijnde uit de vreeze,

8 Hoewel hij de Zoon was,
nogtans gehoorzaamheid geleerd
heeft uit hetgeen hij
heeft geleden;
9 En geheiligd zijnde, is
hij allen, die hem gehoorzaam
zijn, eene oorzaak der
eeuwige zaligheid geworden:
10 En is van God genaamd
een Hoogepriester naar de
ordening van Melchizédek.
11 Van denwelken wij hebben,
vele dingen en zwaar
om te verklaren, te zeggen;
dewijl gij traag om te hooren
geworden zijt.
12 Want gij, daar gij leeraars
behoordet te zijn van
wege den tijd, hebt wederom
van noode, dat men u
leere, welke de eerste beginselen
zijn der woorden
Gods; en gij zijt geworden,
als die melk van noode hebben,
en niet vaste spijze.
13 Want een iegelijk, die
der melk deelachtig is, die
is onervaren in het woord
der geregtigheid, want hij
is een kind.
14 Maar den volmaakten is
de vaste spijze, die door de
gewoonheid de zinnen geoefend
hebben, tot onderscheiding
beide des goeds
en des kwaads.

HOOFDSTUK 6.

DAAROM, nalatende het
beginsel der leer van
Christus, laat ons tot de
volmaaktheid voortvaren;
niet wederom leggende het
fondament van de bekeering
van doode werken, en van
het geloof in God,
2 Van de leer der doopen,
en van de oplegging der
handen, en van de opstanding
der dooden, en van
het eeuwig oordeel:
3 En dit zullen wij *ook*
doen, indien het God toelaat.
4 Want het is onmogelijk,
degenen, die eens verlicht
geweest zijn, en de hemelsche
gave gesmaakt hebben,
en des Heiligen Geestes deelachtig
geworden zijn,
5 En gesmaakt hebben het
goede woord Gods, en de
krachten der toekomende
eeuw,
6 En afvallig worden; *die,
zeg ik*, wederom te vernieuwen
tot bekeering, als welke
zich zelven den Zoon van
God wederom kruisigen en
openlijk te schande maken.
7 Want de aarde, die den
regen menigmaal op haar
komende, indrinkt en bekwaam
kruid voortbrengt
voor degenen, door welken
zij ook gebouwd wordt, die
ontvangt zegen van God;
8 Maar die doornen en distelen
draagt, die is verwerpelijk,
en nabij de vervloeking,
welker einde is
tot verbranding.
9 Maar, geliefden! wij verzekeren
ons van u betere
dingen, en met de zaligheid
gevoegd, hoewel wij alzoo
spreken.
10 Want God is niet onregtvaardig,
dat Hij uw werk
zou vergeten, en den arbeid

der liefde, die gij aan zijnen
naam bewezen hebt, als die
de heiligen gediend hebt en
nog dient.
11 Maar wij begeeren, dat
een iegelijk van u dezelfde
naarstigheid bewijze, tot de
volle verzekerdheid der hoop,
tot het einde toe;
12 Opdat gij niet traag
wordt, maar navolgers zijt
dergenen, die door geloof en
langmoedigheid de beloftenissen
beërven.
13 Want als God aan Abraham
de belofte deed, dewijl
Hij bij niemand, die meerder
was, had te zweren, zoo
zwoer Hij bij zich zelven,
14 Zeggende: Waarlijk, zegenende
zal Ik u zegenen,
en vermenigvuldigende zal
Ik u vermenigvuldigen.
15 En alzoo, langmoediglijk
verwacht hebbende, heeft
hij de belofte verkregen.
16 Want de menschen zweren
wel bij den meerdere *dan
zij zijn*, en de eed tot bevestiging
is denzelven een einde
van alle tegenspreken.
17 Waarin God, willende
den erfgenamen der beloftenis
overvloediger bewijzen
de onveranderlijkheid van
zijnen raad, met eenen eed
daartusschen is gekomen;
18 Opdat wij, door twee
onveranderlijke dingen, in
welke het onmogelijk is,
dat God liege, eene sterke
vertroosting zouden hebben,
wij namelijk, die te toevlugt
genomen hebben, om de voorgestelde
hoop vast tehouden:
19 Welke wij hebben als
een anker der ziel, hetwelk
zeker en vast is, en ingaat
in het binnenste van het
voorhangsel;
20 Daar de voorlooper voor
ons is ingegaan, *namelijk* Jezus,
naar de ordening van
Melchizédek, een Hoogepriester
geworden zijnde in
der eeuwigheid.

HOOFDSTUK 7.

WANT deze Melchizédek
was koning van Salem,
een priester des Allerhoogsten
Gods, die Abraham te
gemoet ging, als hij wederkeerde
van het slaan der
koningen, en hem zegende;
2 Aan welken ook Abraham
van alles de tienden deelde:
die vooreerst overgezet
wordt, koning der geregtigheid,
en daarna ook was een
koning van Salem, hetwelk
is een koning des vredes:
3 Zonder vader, zonder moeder,
zonder geslachtrekening,
noch beginsel der dagen,
noch einde des levens hebbende;
maar den Zoon van
God gelijk geworden zijnde,
blijft hij een priester in
der eeuwigheid.
4 Aanmerkt nu, hoe groot
deze geweest zij, aan denwelken
ook Abraham, de patriarch,
tienden gegeven
heeft uit den buit.
5 En die uit de kinderen
van Levi het priesterdom
ontvangen, hebben wel bevel,
om tienden te nemen
van het volk, naar de wet,

dat is, van hunne broederen, hoewel die uit de lenden van Abraham voortgekomen zijn.

6 Maar hij, die *zijne* geslachtrekening uit hen niet heeft, die heeft van Abraham tienden genomen, en hem, die de beloftenissen had, heeft hij gezegend.

7 Nu zonder eenig tegenspreken, hetgeen minder is wordt gezegend van hetgeen meerder is.

8 En hier nemen wel tienden de menschen, die sterven; maar aldaar *neemt ze* die, van welken getuigd wordt, dat hij leeft.

9 En, om zoo te spreken, ook Levi, die tienden neemt, heeft door Abraham tienden gegeven:

10 Want hij was nog in de lenden des vaders, als hem Melchizédek te gemoet ging.

11 Indien dan nu de volkomenheid door het levietische priesterschap ware, (want onder hetzelve heeft het volk de wet ontvangen) wat nood was het nog, dat een ander priester naar de ordening van Melchizédek zou opstaan, en die niet zou gezegd worden te zijn naar de ordening van Aäron?

12 Want het priesterschap veranderd zijnde, zoo geschiedt er ook noodzakelijk verandering der wet.

13 Want hij, op wien deze dingen gezegd worden, behoort tot eenen anderen stam, van welken niemand zich tot het altaar begeven heeft.

14 Want het is openbaar, dat onze Heere uit Juda gesproten is; op welken stam Mozes niets gesproken heeft van het priesterschap.

15 En *dit* is nog veel meer openbaar, zoo er naar de gelijkenis van Melchizédek een ander priester opstaat;

16 Die *dit* niet naar de wet eens vleeschelijken gebods is geworden, maar naar de kracht des onvergankelijken levens.

17 Want Hij getuigt: Gij zijt Priester in der eeuwigheid naar de ordening van Melchizédek.

18 Want de vernietiging van het voorgaande gebod geschiedt om deszelfs zwakheid en onprofijtelijkheid wil;

19 Want de wet heeft geen ding volmaakt, maar de aanleiding van eene betere hoop, door welke wij tot God genaken.

20 En voor zoo veel het niet zonder eedzwering *is geschied*, (want genen zijn wel zonder eedzwering priesters geworden;

21 Maar deze met eedzwering, door Dien, die tot hem gezegd heeft: De Heere heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in der eeuwigheid naar de ordening van Melchizédek).

22 Van een zoo veel beter verbond is Jezus borg geworden.

23 En genen zijn wel vele priesters geworden, omdat zij door den dood verhinderd werden altijd te blijven;
24 Maar deze, omdat hij in der eeuwigheid blijft, heeft een onvergankelijk priesterschap.
25 Waarom hij ook volkomenlijk kan zalig maken degenen, die door hem tot God gaan, alzoo hij altijd leeft, om voor hen te bidden.
26 Want zoodanig een Hoogepriester betaamde ons, heilig, onnoozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, en hooger dan de hemelen geworden;
27 Dien het niet alleen dag noodig was, gelijk den hoogepriesters, eerst voor zijne eigene zonden slagtofferen op te offeren, daarna *voor de zonden* des volks: want dat heeft hij eenmaalgedaan, als hij zich zelven opgeofferd heeft.
28 Want de wet stelt tot hoogepriesters menschen, die zwakheid hebben; maar het woord der eedzwering, die na de wet is *gevolgd, stelt* den Zoon, die in der eeuwigheid geheiligd is.

HOOFDSTUK 8.

DE hoofdsom nu der dingen, waarvan wij spreken, is, *dat* wij hebben zoodanigen Hoogepriester, die gezeten is aan de regter*hand* van den troon der Majesteit in de hemelen:
2 Een bedienaar des heiligdoms, en des waren tabernakels, welken de Heere heeft opgerigt, en geen mensch.
3 Want een iegelijk hoogepriester wordt gesteld, om gaven en slagtofferen te offeren; waarom het noodzakelijk was, dat ook deze wat had, dat hij zou offeren.
4 Want indien hij op aarde ware, zoo zou hij zelfs geen priester zijn, dewijl er priesters zijn, die naar de wet gaven offeren;
5 Welke het voorbeeld en de schaduw der hemelsche dingen dienen, gelijk Mozes door Goddelijke aanspraak vermaand was, als hij den tabernakel volmaken zou: Want zie, zegt Hij, dat gij het alles maakt naar de afbeelding, die u op den berg getoond is.
6 En nu heeft hij zoo veel uitnemender bediening gekregen, als hij ook eens beteren verbonds Middelaar is, hetwelk in betere beloftenissen bevestigd is.
7 Want indien dat eerste *verbond* onberispelijkgeweest ware, zoo zou voor het tweede geene plaats gezocht zijn gewest.
8 Want *hen* berispende, zegt Hij tot hen: Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere, en Ik zal over het huis Israëls, en over het huis van Juda een nieuw verbond oprigten:
9 Niet naar het verbond, dat Ik met hunne vaderen

gemaakt heb, ten dage, als
Ik hen bij de hand nam,
om hen uit Egypteland te
leiden: want zij zijn in dit
mijn verbond niet gebleven,
en Ik heb op hen niet ge-
acht, zegt de Heere.
10 Want dit is het verbond,
dat Ik met het huis Israëls
maken zal na die dagen, zegt
de Heere: Ik zal mijne wet-
ten in hun verstand geven,
en in hunne harten zal Ik die
inschrijven; en Ik zal hun tot
een' God zijn, en zij zullen
Mij tot een volk zijn.
11 En zij zullen niet lee-
ren, een iegelijk zijnen naas-
te, en een iegelijk zijnen
broeder, zeggende: Ken den
Heere; want zij zullen Mij
allen kennen van den kleine
onder hen tot den groote
onder hen.
12 Want Ik zal hunne on-
geregtigheden genadig zijn,
en hunne zonden en hunne
overtredingen zal Ik geens-
zins meer gedenken.
13 Als Hij zegt: Een nieuw
verbond, zoo heeft Hij het
eerste oud gemaakt; dat
nu oud gemaakt is en ver-
ouderd, is nabij de verdwij-
ning.

HOOFDSTUK 9.

ZOO had dan wel ook het
eerste *verbond* regten der
*Gods*dienst, en het wereldlijk
heiligdom.
2 Want de tabernakel was
toebereid, *namelijk* de eerste,
in welken was de kandelaar,
en de tafel, en de toonbroo-
den, welke genaamd wordt
het heilige;
3 Maar achter het tweede
voorhangsel was de taberna-
kel, genaamd het heilige
der heiligen;
4 Hebbende een gouden
wierookvat, en de ark des
verbonds, alom met goud
overdekt, in welke was de
gouden kruik, daar het Man-
na in was, en de staf van
Aäron, die gebloeid had, en
de tafelen des verbonds:
5 En boven over deze *ark*
waren de cherubinen der
heerlijkheid, die het verzoen-
deksel beschaduwden: van
welke dingen wij nu van
stuk tot stuk niet zullen
zeggen.
6 Deze dingen nu, aldus
toebereid zijnde, zoo gingen
wel de priesters in den eer-
sten tabernakel, ten allen
tijde, om de *Gods*diensten te
volbrengen;
7 Maar in den tweeden *ta-
bernakel ging* alleen de hoo-
gepriester, eenmaal des jaars,
niet zonder bloed, hetwelk
hij offerde voor zich zelven
en *voor* des volks misdaden.
8 *Waarmede* de Heilige
Geest dit beduidde, dat de
weg des heiligdoms nog niet
openbaar gemaakt was, zoo
lang de eerste tabernakel
nog stand had;
9 Welke was eene afbeel-
ding voor dien tegenwoordi-
gen tijd, in welken gaven en
slagtofferen geofferd wer-
den, die dengenen, die de
dienst pleegde, niet konden

heiligen naar het geweten:
10 *Bestaande* alleen in spijzen, en dranken, en verscheidene wasschingen, en regtvaardigmakingen des vleesches, tot op den tijd der verbetering opgelegd,
11 Maar Christus, de Hoogepriester der toekomende goederen, gekomen zijnde, is door den meerderen en volmaakteren tabernakel, niet met handen gemaakt, dat is, niet van dit maaksel,
12 Noch door het bloed der bokken en kalveren, maar door zijn eigen bloed, eenmaal ingegaan in het heiligdom, eene eeuwige verlossing te weeg gebragt hebbende.
13 Want indien het bloed der stieren en bokken, en de asch der jonge koe, besprengende de onreinen, *hen* heiligt tot de reinigheid des vleesches:
14 Hoe veel te meer zal het bloed van Christus, die door den eeuwigen Geest zich zelven Gode onstraffelijk opgeofferd heeft, uw geweten reinigen van doode werken, om den levenden God te dienen?
15 En daarom is hij de Middelaar des nieuwen testaments, opdat, de dood *daartusschen* gekomen zijnde, tot verzoening der overtredingen, die onder het eerste testament waren, degenen, die geroepen zijn, de beloftenis der eeuwige erve ontvangen zouden.
16 Want waar een testament is, daar is het noodzaak, dat de dood des testamentmakers *tusschen*kome:
17 Want een testament is vast in de dooden, dewijl het nog geene kracht heeft, wanneer de testamentmaker leeft.
18 Waarom ook het eerste niet zonder bloed is ingewijd.
19 Want als al de geboden, naar de wet van Mozes, tot al het volk uitgesproken waren, nam hij het bloed der kalveren en bokken, met water, en purperen wol, en hijzop, besprengende beide het boek zelf, en al het volk,
20 Zeggende: Dit is het bloed des testaments, hetwelk God aan ulieden heeft geboden.
21 En hij besprengde desgelijks ook den tabernakel, en al de vaten der dienst met het bloed.
22 En alle dingen worden bijna door bloed gereinigd naar de wet, en zonder bloedstorting geschiedt geene vergeving.
23 Zoo was het dan noodzaak, dat wel de voorbeeldingen der dingen, die in de hemelen zijn, door deze dingen gereinigd werden, maar de hemelsche dingen zelve door betere offeranden dan deze.
24 Want Christus is niet ingegaan in het heiligdom, dat met handen gemaakt is, hetwelk is een tegenbeeld van het ware; maar in den

hemel zelven, om nu te verschijnen voor het aangezigt van God voor ons;

25 Noch ook, opdat hij zich zelven dikmaals zou opofferen, gelijk de hoogepriester alle jaar in het heiligdom ingaat met vreemd bloed;

26 (Anders had hij dikmaals moeten lijden van de grondlegging der wereld af) maar nu is hij eenmaal in de voleinding der eeuwen geopenbaard, om de zonde te niet te doen, door zijn zelfs offerande.

27 En gelijk het den menschen gezet is, eenmaal te sterven en daarna het oordeel;

28 Alzoo ook Christus, eenmaal geofferd zijnde, om veler zonden weg te nemen, zal ten andere maal zonder zonde gezien worden van degenen, die hem verwachten tot zaligheid.

HOOFDSTUK 10.

WANT de wet, hebbende eene schaduw der toekomende goederen, niet het beeld zelf der zaken, kan met dezelfde offeranden, die zij alle jaar geduriglijk opofferen, nimmermeer heiligen degenen, die daar toegaan.

2 Anderzins zouden zij opgehouden hebben geofferd te worden, omdat degenen, die de dienst pleegden, geen geweten meer zouden hebben der zonden, eenmaal gereinigd geweest zijnde:

3 Maar *nu geschiedt* in dezelve alle jaar weder gedachtenis der zonden.

4 Want het is onmogelijk, dat het bloed van stieren en bokken de zonden wegneme.

5 Daarom, komende in de wereld, zegt hij: Slagtoffer en offerande hebt Gij niet gewild, maar Gij hebt mij het ligchaam toebereid;

6 Brandofferen en *offer* voor de zonde hebben U niet behaagd:

7 Toen sprak ik: Zie, ik kom, (in het begin des boeks is van mij geschreven) om uwen wil te doen, o God!

8 Als hij te voren gezegd had: Slagtoffer, en offerande, en brandoffers, en *offer* voor de zonde hebt Gij niet gewild, noch hebben U behaagd; (dewelke naar de wet geofferd worden)

9 Toen sprak hij: Zie, ik kom, om uwen wil te doen, o God! Hij neemt het eerste weg, om het tweede te stellen

10 In welken wil wij geheiligd zijn, door de offerande des ligchaams van Jezus Christus, eenmaal *geschied*.

11 En een iegelijk priester stond wel allen dag dienende, en dezelfde slagtofferen dikmaals offerende, die de zonden nimmermeer kunnen wegnemen;

12 Maar deze, een slagtoffer voor de zonden geofferd hebbende, is in eeuwigheid gezeten aan de regter*hand* Gods;

13 Voorts verwachtende, totdat zijne vijanden gesteld worden tot eene voetbank zijner voeten.
14 Want met ééne offerande heeft hij in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden.
15 En de Heilige Geest getuigt het ons ook.
16 Want nadat Hij te voren gezegd had: Dit is het verbond, dat Ik met hen maken zal na die dagen, zegt de Heere, Ik zal mijne wetten geven in hunne harten, en Ik zal die inschrijven in hunne verstanden;
17 En hunne zonden en hunne ongeregtigheden zal Ik geenszins meer gedenken.
18 Waar nu vergeving derzelve is, daar is geene offerande meer voor de zonde.
19 Dewijl wij dan, broeders! vrijmoedigheid hebben, om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus,
20 Op eenen verschen en levenden weg, welken hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is, *door* zijn vleesch;
21 En *dewijl wij hebben* eenen grooten Priester over het huis Gods;
22 Zoo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, *onze* harten gereinigd zijnde van het kwaad geweten, en het ligchaam gewasschen zijnde met rein water.
23 Laat ons de onwankelbare belijdenis der hoop *vast*houden; (want die het beloofd heeft, is getrouw)
24 En laat ons op elkander acht nemen, tot opscherping der liefde en der goede werken;
25 En laat ons onze onderlinge bijeenkomst niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben, maar *elkander* vermanen: en *dat* zooveel te meer, als gij ziet, dat de dag nadert.
26 Want zoo wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, zoo blijft er geen slagtoffer meer over voor de zonden;
27 Maar eene schrikkelijke verwachting des oordeels, en hitte des vuurs, dat de tegenstanders zal verslinden.
28 Als iemand de wet van Mozes te niet heeft gedaan, die sterft zonder barmhartigheid, onder twee of drie getuigen:
29 Hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die den Zoon van God vertreden heeft, en het bloed des testaments onrein geacht heeft, waardoor hij geheiligd was; en den Geest der genade smaadheid heeft aangedaan?
30 Want wij kennen Hem, die gezegd heeft: Mijne is de wraak, Ik zal het vergelden, spreekt de Heere. En

wederom: De Heere zal zijn
volk oordeelen.
31 Vreesselijk is het te vallen in de handen des levenden Gods.
32 Doch gedenkt der vorige
dagen, in dewelke, nadat gij verlicht zijt geweest, gij veel strijd des lijdens hebt verdragen.
33 Ten deele, als gij door
smaadheden en verdrukkingen een schouwspel geworden zijt; en ten deele, als gij gemeenschap gehad hebt met degenen, die alzoo gehandeld werden.
34 Want gij hebt ook over
mijne banden medelijden gehad, en de rooving uwer goederen met blijdschap aangenomen, wetende, dat gij hebt in u zelven een beter en blijvend goed in de hemelen.
35 Werpt dan uwe vrijmoe-
digheid niet weg, welke eene groote vergelding des loons heeft.
36 Want gij hebt lijdzaam-
heid van noode; opdat gij, den wil van God gedaan hebbende, de beloftenis moogt wegdragen.
37 Want: Nog een zeer
weinig *tijds*, *en* Hij, die te komen staat, zal komen, en niet vertoeven.
38 Maar de regtvaardige zal
uit het geloof leven; en zoo *iemand* zich onttrekt, mijne ziel heeft in hem geen behagen.
39 Maar wij zijn niet van
degenen, die zich onttrekken ten verderve, maar van degenen, die gelooven tot behouding der ziel.

HOOFDSTUK 11.

HET geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt, *en* een bewijs der zaken, die men niet ziet.
2 Want door hetzelve heb-
ben de ouden getuigenis bekomen.
3 Door het geloof verstaan
wij, dat de wereld door het woord Gods is toebereid, alzoo dat de dingen, die men ziet, niet geworden zijn uit dingen, die gezien worden.
4 Door het geloof heeft
Abel eene meerdere offerande Gode geofferd dan Kaïn, door hetwelk hij getuigenis bekomen heeft, dat hij regtvaardig was, alzoo God over zijne gave getuigenis gaf; en door hetzelve *geloof* spreekt hij nog, nadat hij gestorven is.
5 Door het geloof is Enoch
weggenomen geweest, opdat hij den dood niet zou zien; en hij werd niet gevonden, daarom dat hem God weggenomen had: want voor zijne wegneming heeft hij getuigenis gehad, dat hij Gode behaagde.
6 Maar zonder geloof is het
onmogelijk *Gode* te behagen. Want die tot God komt, moet gelooven, dat Hij is, en een belooner is dergenen, die Hem zoeken.
7 Door het geloof heeft
Noach, door Goddelijke

aanspraak vermaand zijnde van de dingen, die nog niet gezien werden, en bevreesd geworden zijnde, de ark toebereid tot behoudenis van zijn huisgezin; door welke *ark* hij de wereld heeft veroordeeld, en is geworden een erfgenaam der regtvaardigheid, die naar het geloof is.

8 Door het geloof is Abraham, geroepen zijnde, gehoorzaam geweest, om uit te gaan naar de plaats, die hij tot een erfdeel ontvangen zou; en hij is uitgegaan, niet wetende, waar hij komen zou.

9 Door het geloof is hij een inwoner geweest in het land der belofte, als in een vreemd *land*, en heeft in tabernakelen gewoond met Izak en Jakob, die medeërfgenamen waren derzelfde belofte.

10 Want hij verwachtte de stad, die fondamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is.

11 Door het geloof heeft ook Sara zelve kracht ontvangen, om zaad te geven, en boven den tijd *haars* ouderdoms heeft zij gebaard; overmits zij Hem getrouw heeft geacht, die het beloofd had.

12 Daarom zijn ook van eenen, en dat eenen verstorvene, *zoo velen* in menigte geboren als de sterren des hemels, en als het zand, dat aan den oever der zee is, hetwelk ontelbaar is.

13 Deze allen zijn in het geloof gestorven, de belofte niet verkregen hebbende, maar hebben dezelve van verre gezien, en geloofd, en omhelsd, en hebben beleden, dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren.

14 Want die zulke dingen zeggen, betoonen klaarlijk, dat zij een vaderland zoeken.

15 En indien zij aan dat *vaderland* gedacht hadden, van hetwelk zij uitgegaan waren, zij zouden tijd gehad hebben, om weder te keeren;

16 Maar nu zijn zij begeerig naar een beter, dat is, naar het hemelsche. Daarom schaamt zich God hunner niet, om hun God genoemd te worden; want Hij had hun eene stad bereid.

17 Door het geloof heeft Abraham, als hij verzocht werd, Izak geofferd, en hij, die de belofte ontvangen had, heeft *zijnen* eeniggeborene geofferd,

18 (Tot denwelken gezegd was: In Izak zal u het zaad genoemd worden) overleggende, dat God magtig was, *hem* ook uit de dooden te verwekken;

19 Waaruit hij hem ook bij gelijkenis wedergekregen heeft.

20 Door het geloof heeft Izak *zijne zonen* Jakob en Ezau gezegend aangaande toekomende dingen.

21 Door het geloof heeft Jakob, stervende, een iege-

lijk der zonen van Jozef gezegend, en heeft aange beden, *leunende* op het opperste van zijnen staf.
22 Door het geloof heeft Jozef, stervende, gemeld van den uitgang der kinderen Israëls, en heeft bevel gegeven van zijn gebeente.
23 Door het geloof werd Mozes, toen hij geboren was, drie maanden lang van zijne ouders verborgen, overmits zij zagen, dat het kindeken schoon was; en zij vreesden het gebod des konings niet.
24 Door het geloof heeft Mozes, nu groot geworden zijnde, geweigerd een zoon van Faraö's dochter genoemd te worden;
25 Verkiezende liever met het volk van God kwalijk gehandeld te worden, dan voor eenen tijd de genieting der zonde te hebben;
26 Achtende de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom te zijn, dan de schatten in Egypte; want hij zag op de vergelding des loons.
27 Door het geloof heeft hij Egypte verlaten, niet vreezende den toorn des konings: want hij hield zich vast, als ziende den Onzienlijke.
28 Door het geloof heeft hij het pascha uitgerigt, en de besprenging des bloeds, opdat de verderver der eerstgeborenen hen niet raken zou.
29 Door het geloof zijn zij de Roode zee doorgegaan, als door het drooge: hetwelk de Egyptenaars, *ook* verzoekende, zijn verdronken.
30 Door het geloof zijn de muren van Jericho gevallen, als zij tot zeven dagen toe omringd waren geweest.
31 Door het geloof is Rachab, de hoer, niet omgekomen met de ongehoorzamen, als zij de verspieders met vrede had ontvangen.
32 En wat zal ik nog *meer* zeggen? want de tijd zal mij ontbreken, zou ik verhalen van Gideon, en Barak, en Samson, en Jeftha, en David, en Samuël, en de profeten;
33 Welke door het geloof koningrijken hebben overwonnen, geregtigheid geoefend, de beloftenissen verkregen, de muilen der leeuwen toegestopt;
34 De kracht des vuurs hebben uitgebluscht, de scherpte des zwaards zijn ontvloden, uit zwakheid krachten hebben gekregen, in den krijg sterk geworden zijn, heirlegers der vreemden op de vlugt hebben gebragt;
35 De vrouwen hebben hare dooden uit de opstanding *weder*gekregen; en anderen zijn uitgerekt geworden, de *aangebodene* verlossing niet aannemende, opdat zij eene betere opstanding verkrijgen zouden.
36 En anderen hebben bespottingen en geeselen geproefd, en ook banden en gevangenis;
37 Zijn gesteenigd gewor-

-den, in stukken gezaagd,
verzocht, door het zwaard
ter dood gebragt; hebben
gewandeld in schaapsvellen
en in geiten vellen; verlaten,
verdrukt, kwalijk gehandeld
zijnde;
38 (Welker de wereld niet
waardig was) hebben in
woestijnen gedoold, en *op*
bergen, en *in* spelonken, en
in de holen der aarde.
39 En deze allen, hebbende
door het geloof getuigenis
gehad, hebben de belofte
niet verkregen:
40 Alzoo God wat beters
over ons voorzien had, opdat
zij zonder ons niet zouden
volmaakt worden.

HOOFDSTUK 12.

DAAROM dan ook, alzoo
wij zoo groot eene wolk
der getuigen rondom ons
hebben liggende, laat ons
alleggen allen last, en de zon-
de, die *ons* ligtelijk omringt,
en laat ons metlijdzaamheid
loopen de loopbaan, die ons
voorgesteld is;
2 Ziende op den oversten
Leidsman en Voleinder des
geloofs, Jezus, dewelke, voor
de vreugde, die hem voorge-
steld was, het kruis heeftver-
dragen, en schande veracht,
en is gezeten aan de regter-
hand des troons van God.
3 Want aanmerkt dezen, die
zoodanig een tegenspreken
van de zondaren tegen zich
heeft verdragen, opdat gij
niet verflaauwt en bezwijkt
in uwe zielen.
4 Gij hebt nog tot den bloede
toe niet tegengestaan, strij-
dende tegen de zonde;
5 En gij hebt vergeten de
vermaning, die tot u als tot
zonen spreekt: Mijn zoon!
acht niet klein de kastijding
des Heeren, en bezwijkt
niet, als gij van Hem be-
straft wordt;
6 Want dien de Heere lief-
heeft, kastijdt Hij, en Hij
geeselt eenen iegelijken
zoon, dien Hij aanneemt.
7 Indien gij de kastijding
verdraagt, zoo gedraagt zich
God jegens u als zonen;
(want wat zoon is er, dien
de vader niet kastijdt?)
8 Maar indien gij zonder
kastijding zijt, welke allen
deelachtig zijn geworden,
zoo zijt gij dan bastaarden,
en niet zonen.
9 Voorts, wij hebben de
vaders onzes vleesches wel
tot kastijders gehad, en wij
ontzagen hen; zullen wij
dan niet veel meer den
Vader der geesten onder-
worpen zijn, en leven?
10 Want genen hebben *ons*
wel voor eenen korten tijd,
naar dat het hun goeddacht,
gekastijd; maar Deze kas-
tijdt *ons* tot *ons* nut, opdat
wij zijner heiligheid zouden
deelachtig worden.
11 En alle kastijding, als
die tegenwoordig is, schijnt
geene *zaak* van vreugde,
maar van droefheid te zijn;
doch daarna geeft zij van
zich eene vreedzame vrucht
der geregtigheid dengenen,

die door dezelve geoefend zijn.
12 Daarom rigt weder op de trage handen, en de slappe knieën;
13 En maakt regte paden voor uwe voeten, opdat hetgeen kreupel is, niet verdraaid worde, maar *dat* het veel meer genezen worde.
14 Jaagt den vrede na met allen, en de heiligmaking, zonder welke niemand den Heere zien zal:
15 Toeziende, dat niet iemand verachtere van de genade Gods; dat niet eenige wortel der bitterheid, opwaarts spruitende, beroerte make, en door dezelve velen ontreinigd worden.
16 Dat niet iemand zij een hoereerder, of een onheilige, gelijk Ezau, die om eene spijze het regt van zijne eerstgeboorte weggaf.
17 Want gij weet, dat hij ook daarna, de zegening willende beërven, verworpen werd: want hij vond geene plaats des berouws, hoewel hij dezelve met tranen zocht.
18 Want gij zijt niet gekomen tot den tastelijken berg, en het brandende vuur, en donkerheid, en duisternis, en onweder,
19 En tot het geklank der bazuin, en de stem der woorden; welke, die ze hoorden, baden, dat het woord tot hen niet meer zou gedaan worden.
20 (Want zij konden niet dragen hetgeen er geboden werd: Indien ook een gedierte den berg aanraakt, het zal gesteenigd, of met eenen pijl doorschoten worden.
21 En Mozes, zoo vreesselijk was het gezigt, zeide: Ik ben gansch bevreesd en bevende.)
22 Maar gij zijt gekomen tot den berg Zion, en de stad des levenden Gods, tot het hemelsche Jeruzalem, en de vele duizenden der engelen;
23 Tot de algemeene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, den Regter over allen, en de geesten der volmaakte regtvaardigen;
24 En tot den Middelaar des nieuwen testaments, Jezus, en het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel.
25 Ziet toe, dat gij dien, die spreekt, niet verwerpt; want indien deze niet zijn ontvloden, die dengenen verwierpen, welke op aarde Goddelijke antwoorden gaf, veel meer *zullen* wij niet *ontvlieden*, zoo wij ons van dien afkeeren, die van de hemelen *is;*
26 Wiens stem toen de aarde bewoog; maar nu heeft Hij verkondigd, zeggende: Nog eenmaal zal Ik bewegen niet alleen de aarde, maar ook den hemel.
27 En dit *woord:* Nog eenmaal, wijst aan de verande-

ring der bewegelijke dingen, als welke gemaakt waren, opdat blijven zouden de dingen, die niet bewegelijk zijn.
28 Daarom, alzoo wij een onbewegelijk koningrijk ontvangen, laat ons de genade *vast*houden, door dewelke wij welbehagelijk Gode mogen dienen, met eerbied en godvruchtigheid.
29 Want *onze* God is een verterend vuur.

HOOFDSTUK 13.

DAT de broederlijke liefde blijve.
2 Vergeet de herbergzaamheid niet; want hierdoor hebben sommigen onwetend engelen geherbergd.
3 Gedenkt der gevangenen, alsof gij mede gevangen waart; *en* dergenen, die kwalijk gehandeld worden, alsof gij ook zelven in het ligchaam *kwalijk gehandeld* waart.
4 Het huwelijk *is* eerlijk onder allen, en het bed onbevlekt; maar hoereerders en overspelers zal God oordeelen.
5 *Uw* wandel zij zonder geldgierigheid; en zijt vergenoegd met het tegenwoordige: want Hij heeft gezegd: Ik zal u niet begeven, en Ik zal u niet verlaten.
6 Zoodat wij vrijmoediglijk durven zeggen: De Heere is mij een Helper, en ik zal niet vreezen, wat mij een mensch zal doen.
7 Gedenkt uwer voorgangeren, die u het woord Gods gesproken hebben; *en* volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst *hunner* wandeling.
8 Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en in der eeuwigheid.
9 Wordt niet omgevoerd met verscheidene en vreemde leeringen: want het is goed, dat het hart gesterkt worde door genade, niet door spijzen, door welke geene nuttigheid bekomen hebben, die *daarin* gewandeld hebben.
10 Wij hebben een altaar, van hetwelk geene magt hebben te eten, die den tabernakel dienen.
11 Want welker dieren bloed voor de zonden gedragen werd in het heiligdom door den hoogepriester, derzelver ligchamen werden verbrand buiten de legerplaats.
12 Daarom heeft ook Jezus, opdat hij door zijn eigen bloed het volk zou heiligen, buiten de poort geleden.
13 Zoo laat ons dan tot hem uitgaan buiten de legerplaats, zijne smaadheid dragende.
14 Want wij hebben hier geene blijvende stad, maar wij zoeken de toekomende.
15 Laat ons dan door hem altijd Gode opofferen eene offerande des lofs, dat is, de vrucht der lippen, die zijnen naam belijden.
16 En vergeet de weldadigheid en de mededeelzaam-

heid niet; want aan zoodanige offeranden heeft God een welbehagen.
17 Zijt uwen voorgangeren gehoorzaam, en zijt hun onderdanig: want zij waken voor uwe zielen, als die rekenschap geven zullen; opdat zij dat doen mogen met vreugde en niet al zuchtende: want dat is u niet nuttig.
18 Bidt voor ons; want wij vertrouwen, dat wij een goed geweten hebben, als die in alles willen eerlijk wandelen.
19 En ik bid *u* te meer, dat gij dit doet, opdat ik te eerder ulieden moge wedergegeven worden.
20 De God nu des vredes, die den grooten Herder der schapen, door het bloed des eeuwigen testaments uit de dooden heeft wedergebragt, *namelijk* onzen Heere Jezus Christus;
21 Die volmake u in alle goed werk, opdat gij zijnen wil moogt doen; werkende in u hetgeen voor Hem welbehagelijk is, door Jezus Christus; denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.
22 Doch ik bid u, broeders! verdraagt het woord dezer vermaning; want ik heb u in het kort geschreven.
23 Weet, dat de broeder Timótheüs losgelaten is, met welken (zoo hij haast komt) ik u zal zien.
24 Groet al uwe voorgangeren, en al de heiligen. U groeten die van Italië zijn.
25 De genade zij met u allen. Amen.

DE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JAKOBUS.

HOOFDSTUK 1.

JAKOBUS, een dienstknecht van God en van den Heere Jezus Christus; aan de twaalf stammen, die in de verstrooijing zijn: zaligheid.
2 Acht het voor groote vreugde, mijne broeders! wanneer gij in velerlei verzoekingen valt;
3 Wetende, dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt.
4 Doch de lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk, opdat gij moogt volmaakt

zijn en geheel opregt, in geen
ding gebrekkelijk.
5 En indien iemand van u
wijsheid ontbreekt, dat hij
ze van God begeere, die een'
iegelijk mildelijk geeft, en
niet verwijt; en zij zal hem
gegeven worden.
6 Maar dat hij *ze* begeere
in geloof, niet twijfelende;
want die twijfelt is eene
baar der zee gelijk, die van
den wind gedreven en op en
neder geworpen wordt.
7 Want die mensch meene
niet, dat hij iets ontvangen
zal van den Heere:
8 Een dubbelhartig man *is*
ongestadig in al zijne wegen.
9 Maar de broeder, die ne-
derig is, roeme in zijne
hoogheid;
10 En de rijke in zijne ver-
nedering; want hij zal als
eene bloem van het gras
voorbijgaan.
11 Want de zon is opge-
gaan met de hitte, en heeft
het gras dor gemaakt, en
zijne bloem is afgevallen,
en de schoone gedaante haars
aanschijns is vergaan: al-
zoo zal ook de rijke in zijne
wegen verwelken.
12 Zalig is de man, die
verzoeking verdraagt: want
als hij beproefd zal geweest
zijn, zal hij de kroon des
levens ontvangen, welke de
Heere beloofd heeft denge-
nen, die Hem liefhebben.
13 Niemand, als hij ver-
zocht wordt, zegge: Ik word
van God verzocht; want God
kan niet verzocht worden
met het kwade, en Hij zelf
verzoekt niemand.
14 Maar een iegelijk wordt
verzocht, als hij van zijne
eigene begeerlijkheid afge-
trokken en verlokt wordt.
15 Daarna de begeerlijk-
heid ontvangen hebbende,
baart zonde; en de zonde
voleindigd zijnde, baart den
dood.
16 Dwaalt niet, mijne ge-
liefde broeders!
17 Alle goede gave, en alle
volmaakte gift is van boven,
van den Vader der lichten
afkomende, bij welken geene
verandering is, of schaduw
van omkeering.
18 Naar zijnen wil heeft
Hij ons gebaard door het
woord der waarheid, opdat
wij zouden zijn *als* eerste-
lingen zijner schepselen.
19 Zoo dan, mijne geliefde
broeders! een iegelijk mensch
zij rasch om te hooren,
traag om te spreken, traag
tot toorn:
20 Want de toorn des mans
werkt Gods geregtigheid
niet.
21 Daarom, afgelegd heb-
bende alle vuiligheid en
overvloed van boosheid, ont-
vangt met zachtmoedigheid
het woord, dat in *u* geplant
wordt, hetwelk uwe zielen
kan zalig maken.
22 En zijt daders des
woords, en niet alleen hoor-
ders, u zelven met valsche
overlegging bedriegende.
23 Want zoo iemand een
hoorder is des woords, en

niet een dader, die is een' man gelijk, welke zijn aangeboren aangezigt bemerkt in eenen spiegel;
24 Want hij heeft zich zelven bemerkt, en is weggegaan, en heeft terstond vergeten, hoedanig hij was.
25 Maar die inziet in de volmaakte wet, die der vrijheid is, en daarbij blijft, deze, geen vergetelijk hoorder geworden zijnde, maar een dader des werks, deze, *zeg ik*, zal gelukzalig zijn in dit zijn doen.
26 Indien iemand onder u dunkt, dat hij godsdienstig is, en hij zijne tong niet in toom houdt, maar zijn hart verleidt, dezes godsdienst is ijdel.
27 De zuivere en onbevlekte godsdienst voor God en den Vader is deze: weezen en weduwen bezoeken in hunne verdrukking, *en* zich zelven onbesmet bewaren van de wereld.

HOOFDSTUK 2.

MIJNE broeders! hebt niet het geloof van onzen Heere Jezus Christus, *den Heere* der heerlijkheid, met aanneming des persoons.
2 Want zoo in uwe vergadering kwam een man met eenen gouden ring aan den vinger, in eene sierlijke kleeding, en er kwam ook een arm man in met eene slechte kleeding;
3 En gij zoudt aanzien dengene, die de sierlijke kleeding draagt, en tot hem zeggen: Zit gij hier op eene eerlijke plaats; en zoudt zeggen tot den arme: Sta gij daar; of: Zit hier onder mijne voetbank;
4 Hebt gij dan niet in u zelven een onderscheid gemaakt, en zijt regters geworden van kwade overleggingen?
5 Hoort, mijne geliefde broeders! heeft God niet uitverkoren de armen dezer wereld, *om* rijk *te zijn* in het geloof, en erfgenamen des koningrijks, hetwelk Hij belooft dengenen, die Hem liefhebben?
6 Maar gij hebt den armen oneer aangedaan. Overweldiken u niet de rijken, en trekken zij u *niet* tot de regterstoelen?
7 Lasteren zij niet den goeden naam, die over u aangeroepen is?
8 Indien gij dan de koninklijke wet volbrengt, naar de Schrift: Gij zult uwen naaste liefhebben als u zelven; zoo doet gij wel;
9 Maar indien gij den persoon aanneemt, zoo doet gij zonde, en wordt van de wet bestraft als overtreders.
10 Want wie de geheele wet zal houden, en in één zal struikelen, die is schuldig geworden aan allen.
11 Want die gezegd heeft: Gij zult geen overspel doen, die heeft ook gezegd: Gij zult niet dooden. Indien gij nu geen overspel zult doen,

maar zult dooden, zoo zijt
gij een overtreder der wet
geworden.
12 Spreekt alzoo, en doet
alzoo, als die door de wet
der vrijheid zult geoordeeld
worden.
13 Want een onbarmhartig
oordeel *zal gaan* over dengene,
die geene barmhartigheid
gedaan heeft: en de
barmhartigheid roemt tegen
het oordeel.
14 Wat nuttigheid is het,
mijne broeders! indien iemand
zegt, dat hij het geloof
heeft, en hij heeft de
werken niet? kan dat geloof
hem zalig maken?
15 Indien er nu een broeder
of zuster naakt zouden
zijn, en gebrek zouden hebben
aan dagelijksch voedsel;
16 En iemand van u tot
hen zou zeggen: Gaat henen
in vrede, wordt warm,
en wordt verzadigd; en gijlieden
zoudt hun niet geven
de nooddruftigheden des
ligchaams, wat nuttigheid
is dat?
17 Alzoo ook het geloof,
indien het de werken niet
heeft, is bij zich zelven dood.
18 Maar zal iemand zeggen:
Gij hebt het geloof, en ik
heb de werken. Toon mij
uw geloof uit uwe werken,
en ik zal u uit mijne werken
mijn geloof toonen.
19 Gij gelooft, dat God een
eenig *God* is; gij doet wel:
de duivelen gelooven het
ook, en zij sidderen.
20 Maar wilt gij weten, o
ijdel mensch! dat het geloof
zonder de werken dood is?
21 Abraham, onze vader,
is hij niet uit de werken geregtvaardigd,
als hij Izak,
zijnen zoon, geofferd heeft
op het altaar?
22 Ziet gij wel, dat het geloof
mede gewrocht heeft met
zijne werken, en het geloof
volmaakt is geweest uit de
werken?
23 En de Schrift is vervuld
geworden, die daar zegt:
En Abraham geloofde God,
en het is hem tot regtvaardigheid
gerekend, en hij is
een vriend van God genaamd
geweest.
24 Ziet gij dan nu, dat een
mensch uit de werken geregtvaardigd
wordt, en niet
alleenlijk uit het geloof?
25 En desgelijks ook Rachab,
de hoer, is zij niet
uit de werken geregtvaardigd
geweest, als zij de gezondenen
heeft ontvangen,
en door eenen anderen weg
uitgelaten?
26 Want gelijk het ligchaam
zonder geest dood is,
alzoo is ook het geloof zonder
de werken dood.

HOOFDSTUK 3.

ZIJT niet vele meesters,
mijne broeders! wetende,
dat wij te meerder oordeel
zullen ontvangen.
2 Want wij struikelen allen
in vele. Indien iemand in
woorden niet struikelt, die
is een volmaakt man, magtig
om ook het geheele lig-

chaam in den toem tehouden.
3 Ziet, wij leggen den paar-
den toomen in de monden,
opdat zij ons zouden gehoor-
zamen, en wij leiden *daar-*
mede hun geheele ligchaam
om;
4 Ziet ook de schepen, hoe-
wel zij zoo groot zijn, en
van harde winden gedreven,
zij worden omgewend van
een zeer klein roer, waar-
henen ook de begeerte des
stuurders wil.
5 Alzoo is ook de tong een
klein lid, en roemt *nogtans*
groote dingen. Ziet, een
klein vuur, hoe grooten hoop
houts het aansteekt.
6 De tong is ook een vuur,
eene wereld der ongeregtig-
heid: alzoo is de tong on-
der onze leden gesteld, welke
het geheele ligchaam besmet,
en ontsteekt het rad *onzer*
geboorte, en wordt ontstoken
van de hel.
7 Want alle natuur, beide
der wilde dieren en der vo-
gelen, beide der kruipende
en der zeedieren, wordt ge-
temd en is getemd geweest
van de menschelijke natuur;
8 Maar de tong kan geen
mensch temmen; zij is een
onbedwingelijk kwaad, vol
van doodelijk venijn.
9 Door haar loven wij God
en den Vader, en door haar
vervloeken wij de menschen,
die naar de gelijkenis van
God gemaakt zijn.
10 Uit denzelfden mond
komt voort zegening en
vervloeking. Dit moet, mijne
broeders! alzoo niet geschie-
den.
11 Welt ook eene fontein
uit eene zelfde ader het zoet
en het bitter?
12 Kan ook, mijne broeders!
een vijgeboom olijven voort-
brengen, of een wijnstok
vijgen? Alzoo *kan* geene fon-
tein zout en zoet water voort-
brengen.
13 Wie is wijs en verstan-
dig onder u? die bewijze
uit *zijnen* goeden wandel
zijne werken in zachtmoe-
dige wijsheid.
14 Maar indien gij bitteren
nijd en twistgierigheid hebt
in uw hart, zoo roemt en
liegt niet tegen de waarheid.
15 Deze is de wijsheid niet,
die van boven afkomt, maar
is aardsch, natuurlijk, dui-
velsch.
16 Want waar nijd en twist-
gierigheid is, aldaar is ver-
warring en alle booze handel.
17 Maar de wijsheid, die
van boven is, die is ten eer-
ste zuiver, daarna vreedzaam,
bescheiden, gezeggelijk, vol
van barmhartigheid en van
goede vruchten, niet partij-
dig oordeelende, en onge-
veinsd.
18 En de vrucht der regt-
vaardigheid wordt in vrede
gezaaid voor degenen, die
vrede maken.

HOOFDSTUK 4.

VAN waar *komen* krijgen
en vechterijen onder u?
Komen zij niet hiervan, *na-*
melijk uit uwe wellusten,

die in uwe leden strijd
voeren?
2 Gij begeert, en hebt niet;
gij benijdt en ijvert *naar*
dingen, en kunt ze niet ver-
krijgen; gij vecht en voert
krijg, doch gij hebt niet,
omdat gij niet bidt.
3 Gij bidt, en gij ontvangt
niet, omdat gij kwalijk bidt,
opdat gij het in uwe wel-
lusten doorbrengen zoudt.
4 Overspelers en overspe-
leressen? weet gij niet, dat
de vriendschap der wereld
eene vijandschap Gods is?
Zoo wie dan een vriend der
wereld wil zijn, die wordt
een vijand van God gesteld.
5 Of meent gij, dat de
Schrift te vergeefs zegt:
De Geest, die in ons woont,
heeft die lust tot nijdigheid?
6 Ja Hij geeft meerdere
genade. Daarom zegt *de*
Schrift: God wederstaat de
hoovaardigen, maar den ne-
derigen geeft Hij genade.
7 Zoo onderwerpt u dan
Gode; wederstaat den dui-
vel, en hij zal van u vlieden.
8 Naakt tot God, en Hij
zal tot u naken. Reinigt de
handen, gij zondaars! en
zuivert de harten, gij dub-
belhartigen;
9 Gedraagt u als ellendigen,
en treurt en weent; uw lag-
chen worde veranderd in
treuren, en *uwe* blijdschap
in bedroefdheid.
10 Vernedert u voor den
Heere, en Hij zal u ver-
hoogen.
11 Broeders! spreekt niet
kwalijk van elkander. Die
van *zijnen* broeder kwalijk
spreekt en zijnen broeder
oordeelt, die spreekt kwa-
lijk van de wet, en oordeelt
de wet. Indien gij nu de
wet oordeelt, zoo zijt gij
geen dader der wet, maar
een regter.
12 Er is een eenig Wetge-
ver, die behouden kan en
verderven. Doch wie zijt
gij, die eenen anderen oor-
deelt?
13 Wel aan nu gij, die
daar zegt: Wij zullen he-
den of morgen naar zulk
eene stad reizen, en aldaar
een jaar overbrengen, en
koopmanschap drijven, en
winst doen.
14 Gij die niet weet, wat
morgen *geschieden zal!* want
hoedanig is uw leven? Want
het is een damp, die voor
een weinig *tijds* gezien wordt,
en daarna verdwijnt.
15 In plaats dat gij zoudt
zeggen: Indien de Heere
wil, en wij leven zullen, zoo
zullen wij dit of dat doen.
16 Maar nu roemt gij in
uwen hoogmoed; alle zooda-
nige roem is boos.
17 Wie dan weet goed te
doen, en niet doet, dien is
het zonde.

HOOFDSTUK 5.

WEL aan nu, gij rijken!
weent en huilt over
uwe ellendigheden, die over
u komen.
2 Uw rijkdom is verrot, en
uwe kleederen zijn van de

motten gegeten geworden;
3 Uw goud en zilver is
verroest; en hun roest zal
u zijn tot eene getuigenis,
en zal uw vleesch als een
vuur verteren; gij hebt
schatten vergaderd in de
laatste dagen.
4 Ziet, de loon der werk-
lieden, die uwe landen ge-
maaid hebben, welke van u
verkort is, roept; en het
geschrei dergenen, die ge-
oogst hebben, is gekomen
tot in de ooren van den Heere
Sabaöth.
5 Gij hebt lekkerlijk ge-
leefd op de aarde, en wel-
lusten gevolgd; gij hebt
uwe harten gevoed als in
eenen dag der slagting.
6 Gij hebt veroordeeld, gij
hebt gedood den regtvaar-
dige; *en* hij wederstaat u
niet.
7 Zoo zijt dan langmoedig,
broeders! tot de toekomst
des Heeren. Ziet, de land-
man verwacht de kostelijke
vrucht des lands, langmoe-
dig zijnde over dezelve, tot-
dat het den vroegen en
spaden regen zal hebben
ontvangen.
8 Weest gij ook langmoe-
dig, versterkt uwe harten:
want de toekomst des Heer-
en genaakt.
9 Zucht niet tegen elkan-
der, broeders! opdat gij
niet veroordeeld wordt:
ziet, de Regter staat voor
de deur.
10 Mijne broeders! neemt
tot een voorbeeld des lijdens
en der langmoedigheid de
profeten, die *in* den naam
des Heeren gesproken heb-
ben.
11 Ziet, wij houden hen
gelukzalig, die verdragen;
gij hebt de verdraagzaam-
heid van Job gehoord, en gij
hebt het einde des Heeren
gezien, dat de Heere zeer
barmhartig is en een Ont-
fermer.
12 Doch voor alle dingen,
mijne broeders! zweert niet,
noch bij den hemel, noch
bij de aarde, noch eenigen
anderen eed; maar uw ja,
zij ja, en het neen, neen;
opdat gij in geen oordeel
valt.
13 Is iemand onder u in
lijden? dat hij bidde; is
iemand goedsmoeds? dat hij
psalmzinge.
14 Is iemand krank onder
u? Dat hij tot zich roepe de
ouderlingen der gemeente,
en dat zij over hem bidden,
hem zalvende met olie in
den naam des Heeren:
15 En het gebed des ge-
loofs zal den zieke behou-
den, en de Heere zal Hem
oprigten, en zoo hij zonden
gedaan zal hebben, het zal
hem vergeven worden.
16 Belijdt elkander de mis-
daden, en bidt voor elkan-
der, opdat gij gezond wordt;
een krachtig gebed des regt-
vaardigen vermag veel.
17 Elias was een mensch
van gelijke bewegingen als
wij, en hij bad een gebed,
dat het niet zou regenen:

en het regende niet op de
aarde in drie jaren en zes
maanden.
18 En hij bad wederom, en
de hemel gafregen, en deaar-
de bragt hare vrucht voort.
19 Broeders, indien iemand
onder u van de waarheid is
afgedwaald, en hem iemand
bekeert,
20 Die wete, dat degene,
die eenen zondaar van de
dwaling zijns wegs bekeert,
eene ziel van den dood zal
behouden, en menigte der
zonden zal bedekken.

DE EERSTE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL PETRUS.

HOOFDSTUK 1.

PETRUS, een apostel van
Jezus Christus, aan de
vreemdelingen, verstrooid in
Pontus, Galátië, Cappadócië,
Azië en Bithynië,
2 Den uitverkorenen naar
de voorkennis van God den
Vader, in de heiligmaking
des Geestes, tot gehoorzaam-
heid en besprenging des
bloeds van Jezus Christus,
genade en vrede zij u ver-
menigvuldigd.
3 Geloofd zij de God en
Vader van onzen Heere Jezus
Christus, die, naar zijne groote
barmhartigheid, ons heeft we-
dergeboren, tot eene levende
hoop, door de opstanding van
Jezus Christus uit de dooden;
4 Tot eene onverderfelijke,
en onbevlekkelijke, en on-
verwelkelijke erfenis, die in
de hemelen bewaard is
voor u,
5 Die in de kracht Gods
bewaard wordt door het
geloof tot de zaligheid, die
bereid is om geopenbaard te
worden in den laatsten tijd.
6 In welken gij u verheugt,
nu een weinig *tijds* (zoo het
noodig is) bedroefd zijnde
door menigerlei verzoekin-
gen;
7 Opdat de beproeving uws
geloofs, die veel kostelijker
is dan van het goud, hetwelk
vergaat en door het vuur
beproefd wordt, bevonden
worde te zijn tot lof, en eer,
en heerlijkheid, in de open-
baring van Jezus Christus;
8 Denwelken gij niet ge-
zien hebt, en *nogtans* lief-
hebt; in denwelken gij nu,
hoewel *hem* niet ziende, maar
geloovende, u verheugt met
eene onuitsprekelijke en
heerlijke vreugde;
9 Verkrijgende het einde
uws geloofs, *namelijk* de za-
ligheid der zielen.
10 Van welke zaligheid on-

dervraagd en onderzocht
hebben de profeten, die geprofeteerd hebben van de genade, aan u *geschied:*
11 Onderzoekende, op welken of hoedanigen tijd de Geest van Christus, die in hen was, beduidde en te voren getuigde het lijden, *dat* op Christus *komen zou*, en de heerlijkheid daarna *volgende*.
12 Denwelken geopenbaard is, dat zij niet zich zelven, maar ons bedienden deze dingen, die u nu aangediend zijn bij degenen, die u het evangelie verkondigd hebben door den Heiligen Geest, die van den hemel gezonden is; in welke dingen de engelen begeerig zijn in te zien.
13 Daarom opschortende de lenden uws verstands, *en* nuchteren zijnde, hoopt volkomenlijk op de genade, die u toegebragt wordt in de openbaring van Jezus Christus.
14 Als gehoorzame kinderen, wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden, die te voren in uwe onwetendheid waren;
15 Maar gelijk Hij, die u geroepen heeft, heilig is, *zoo* wordt ook gijzelven heilig in al *uwen* wandel;
16 Daarom dat er geschreven is: Zijt heilig, want Ik ben heilig.
17 En indien gij tot eenen Vader aanroept Dengenen, die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk, zoo wandelt in vreeze den tijd uwer inwoning;
18 Wetende, dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uwe ijdele wandeling, die *u* van de vaderen overgeleverd *is;*
19 Maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt lam;
20 Dewelke wel voorgekend is geweest voor de grondlegging der wereld, maar geopenbaard is in deze laatste tijden om uwentwil,
21 Die door hem gelooft in God, welke hem opgewekt heeft uit de dooden, en hem heerlijkheid gegeven heeft, opdat uw geloof en hoop op God zijn zou.
22 Hebbende *dan* uwe zielen gereinigd in de gehoorzaamheid der waarheid, door den Geest, tot ongeveinsde broederlijke liefde, zoo hebt elkander vuriglijk lief uit een rein hart:
23 Gij die wedergeboren zijt, niet uit vergankelijk, maar *uit* onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende woord van God.
24 Want alle vleesch is als gras, en alle heerlijkheid des menschen is als eene bloem van het gras. Het gras is verdord, en zijne bloem is afgevallen;
25 Maar het woord des Heeren blijft in der eeuwigheid: en dit is het woord, dat onder u verkondigd is.

HOOFDSTUK 2.

ZOO legt dan af alle kwaadheid, en alle bedrog, en geveinsdheid, en nijdigheid, en alle achterklappingen;
2 En, als nieuwgeborene kinderkens, zijt zeer begeerig naar de redelijke onvervalschte melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen;
3 Indien gij anders gesmaakt hebt, dat de Heere goedertieren is.
4 Tot welken komende, *als tot* eenen levenden steen, van de menschen wel verworpen, maar bij God uitverkoren *en* dierbaar;
5 Zoo wordt gij ook zelven, als levende steenen, gebouwd *tot* een geestelijk huis, *tot* een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus.
6 Daarom is ook vervat in de Schrift: Ziet, Ik leg in Zion eenen uitersten hoeksteen, die uitverkoren *en* dierbaar is; en: Die in hem gelooft, zal niet beschaamd worden.
7 U dan, die gelooft, is hij dierbaar; maar den ongehoorzamen *wordt gezegd:* De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks, en een steen des aanstoots, en eene rots der ergernis;
8 Dengenen *namelijk*, die zich aan het woord stooten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn.
9 Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk; opdat gij zoudt verkondigen de deugden desgenen, die u uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht:
10 Gij die eertijds geen volk waart, maar nu Gods volk zijt, die *eertijds* niet ontfermd waart, maar nu ontfermd zijt geworden.
11 Geliefden! ik vermaan *u* als inwoners en vreemdelingen, dat gij u onthoudt van de vleeschelijke begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel:
12 En houdt uwen wandel eerlijk onder de Heidenen; opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij uit de goede werken, die zij *in u* zien, God verheerlijken mogen in den dag der bezoeking.
13 Zijt dan alle menschelijke ordening onderdanig, om des Heeren wil: hetzij den koning, als de opperste magt hebbende;
14 Hetzij den stadhouderen, als die van hem gezonden worden, tot straf wel der kwaaddoeners, maar *tot* prijs dergenen, die goed doen.
15 Want alzoo is het de wil van God, dat gij, weldoende, den mond stopt aan de onwetendheid der dwaze menschen;
16 Als vrijen, en niet de vrijheid hebbende als een

deksel der boosheid, maar
als dienstknechten van God.
17 Eert een' iegelijk; hebt
de broederschap lief; vreest
God; eert den koning.
18 Gij huisknechten! zijt
met alle vreeze onderdanig
den heeren, niet alleen den
goeden en bescheidenen,
maar ook den harden.
19 Want dat is genade, indien
iemand, om het geweten
voor God, zwarigheid
verdraagt, lijdende ten onregte.
20 Want wat lof is het, indien
gij verdraagt, als gij
zondigt, en *daarover* geslagen
wordt? Maar indien gij
verdraagt, als gij weldoet, en
daarover lijdt, dat is genade
bij God.
21 Want hiertoe zijt gij geroepen,
dewijl ook Christus
voor ons geleden heeft, ons
een voorbeeld nalatende, opdat
gij zijne voetstappen
zoudt navolgen:
22 Die geene zonde gedaan
heeft, en er is geen bedrog
in zijnen mond gevonden;
23 Die, als hij gescholden
werd, niet wederschold, en
als hij leed, niet dreigde;
maar gaf het over aan Dien,
die regtvaardiglijk oordeelt:
24 Die zelf onze zonden in
zijn ligchaam gedragen heeft
op het hout; opdat wij, der
zonden afgestorven zijnde,
der geregtigheid leven zouden;
door wiens striemen gij
genezen zijt.
25 Want gij waart als dwalende
schapen; maar gij zijt
nu bekeerd tot den Herder
en Opziener uwer zielen.

HOOFDSTUK 3.

DESGELIJKS gij vrouwen!
zijt uwen eigenen
mannen onderdanig; opdat
ook, zoo eenigen den woorde
ongehoorzaam zijn, zij door
den wandel der vrouwen,
zonder woord mogen gewonnen
worden;
2 Als zij zullen ingezien
hebben uwen kuischen wandel
in vreeze.
3 Welker versiersel zij, niet
hetgeen uiterlijk is, *bestaande*
in het vlechten des haars,
en omhangen van goud, of
van kleederenaantrekken;
4 Maar de verborgen
mensch des harten, in het
onverderfelijk *versiersel* van
een' zachtmoedigen en stillen
geest, die kostelijk is
voor God.
5 Want alzoo versierden
zich zelven eertijds ook de
heilige vrouwen, die op God
hoopten, en waren haren
eigenen mannen onderdanig:
6 Gelijk Sara aan Abraham
gehoorzaam is geweest, hem
noemende heer, welker dochters
gij geworden zijt, als
gij weldoet, en niet vreest
voor eenige verschrikking.
7 Gij mannen! insgelijks,
woont bij *haar* met verstand,
aan het vrouwelijke vat, als
het zwakste eer gevende, als
die ook medeërfgenamen der
genade des levens *met haar*
zijt; opdat uwe gebeden
niet verhinderd worden.

8 En eindelijk, zijt allen eenagezind, medelijdend, de broeders liefhebbende, met innerlijke barmhartigheid bewogen, vriendelijk;
9 Vergeldt niet kwaad voor kwaad, of schelden voor schelden, maar zegent daarentegen; wetende, dat gij daartoe geroepen zijt, opdat gij zegening zoudt beërven.
10 Want wie het leven wil liefhebben, en goede dagen zien, die stille zijne tong van het kwaad, en zijne lippen, dat zij geen bedrog spreken;
11 Die wijke af van het kwade, en doe het goede; die zoeke vrede en jage denzelven na.
12 Want de oogen des Heeren zijn over de regtvaardigen, en zijne ooren tot hun gebed; maar het aangezigt des Heeren is tegen degenen, die kwaad doen.
13 En wie is het, die u kwaad doen zal, indien gij navolgers zijt van het goede?
14 Maar indien gij ook lijdt om der geregtigheid wil, zoo zijt gij zalig; en vreest niet uit vreeze van hen, en wordt niet ontroerd;
15 Maar heiligt God, den Heere, in uwe harten; en zijt altijd bereid tot verantwoording aan een' iegelijk, die u rekenschap afeischt van de hoop, die in u is, met zachtmoedigheid en vreeze.
16 En hebt een goed geweten, opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij beschaamd mogen worden, die uwen goeden wandel in Christus lasteren.
17 Want het is beter, dat gij, weldoende, (indien het de wil van God wil) lijdt, dan kwaad doende.
18 Want Christus heeft ook eens voor de zonden geleden, hij regtvaardig voor de onregtvaardigen, opdat hij ons tot God zou brengen; die wel is gedood in het vleesch, maar levend gemaakt door den Geest;
19 In denwelken hij ook, henengegaan zijnde, den geesten, die in de gevangenis *zijn*, gepredikt heeft,
20 Die eertijds ongehoorzaam waren, wanneer de langmoedigheid Gods eenmaal verwachtte, in de dagen van Noach, als de ark toebereid werd; waarin weinige (dat is acht) zielen behouden werden door het water.
21 Waarvan het tegenbeeld, de doop, ons nu ook behoudt, niet die eene aflegging is der vuiligheid des ligchaams, maar die eene vraag is van een goed geweten tot God, door de opstanding van Jezus Christus;
22 Welke is aan de regter*hand* Gods, opgevaren ten hemel, de engelen, en magten, en krachten hem onderdanig gemaakt zijnde.

HOOFDSTUK 4.

DEWIJL dan Christus voor ons in het vleesch gele-

den heeft, zoo wapent gij u ook met dezelve gedachte, *namelijk* dat wie in het vleesch geleden heeft, die heeft opgehouden van de zonde;

2 Om nu niet meer naar de begeerlijkheden der menschen, maar naar den wil van God, den tijd, die overig is in het vleesch, te leven.

3 Want het is ons genoeg, dat wij den voorgaanden tijd des levens der Heidenen wil volbragt hebben, en gewandeld hebben in ontuchtigheden, begeerlijkheden, wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen en gruwelijke afgoderijen:

4 Waarin zij zich vreemd houden, als gij niet medeloopt tot dezelfde uitgieting der overdadigheid, en *u* lasteren;

5 Dewelke zullen rekenschap geven dengene, die bereid staat om te oordeelen de levenden en de dooden.

6 Want daartoe is ook den dooden het evangelieverkondigd geworden, opdat zij wel zouden geoordeeld worden naar den mensch in het vleesch, maar leven zouden naar God in den geest.

7 En het einde aller dingen is nabij; zijt dan nüchteren, en waakt in de gebeden.

8 Maar vooral hebt vurige liefde tot elkander; want de liefde zal menigte van zonden bedekken.

9 Zijt herbergzaam jegens elkander, zonder murmureren.

10 Een iegelijk, gelijk hij gave ontvangen heeft, *alzoo* bediene hij dezelve aan de anderen, als goede uitdeelers der menigerlei genade Gods.

11 Indien iemand spreekt, *die spreke* als de woorden Gods; indien iemand dient, *die diene* als uit kracht, die God verleent; opdat God in allen geprezen worde door Jezus Christus, welken toekomt de heerlijkheid en de kracht, in alle eeuwigheid. Amen.

12 Geliefden! houdt u niet vreemd over de hitte *der verdrukking* onder u, die u geschiedt tot verzoeking, alsof u *iets* vreemds overkwame;

13 Maar gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, *alzoo* verblijdt u: opdat gij ook in de openbaring zijner heerlijkheid u moogt verblijden en verheugen.

14 Indien gij gesmaad wordt om den naam van Christus, zoo zijt gij zalig: want de Geest der heerlijkheid, en *de Geest* van God rust op u. Wat hen aangaat, Hij wordt wel gelasterd, maar wat u aangaat, Hij wordt verheerlijkt.

15 Doch dat niemand van u lijde als een doodslager, of dief, of kwaaddoener, of als een, die zich met eens anders doen bemoeit.

16 Maar indien *iemand lijdt* als een Christen, die schame zich niet, maar verheerlijke God in dezen deele.

17 Want het is de tijd, dat het oordeel beginne van het huis Gods; en indien het eerst van ons *begint*, welk zal het einde zijn dergenen, die het evangelie van God ongehoorzaam zijn?
18 En indien de regtvaardigenaauwelijks zalig wordt, waar zal de goddelooze en zondaar verschijnen?
19 Zoo dan ook die lijden naar den wil van God, dat zij hunne zielen *Hem*, als den getrouwen Schepper, bevelen met weldoen.

HOOFDSTUK 5.

DE ouderlingen, die onder u zijn, vermaan ik, die een medeouderling, en getuige des lijdens van Christus ben, en deelachtig der heerlijkheid, die geopenbaard zal worden:
2 Weidt de kudde Gods, die onder u is, hebbende opzigt *daarover*, niet uit bedwang, maar gewilliglijk; noch om vuil gewin, maar met een volvaardig gemoed;
3 Noch als heerschappij voerende over het erfdeel *des Heeren*, maar *als* voorbeelden der kudde geworden zijnde:
4 En als de overste Herder verschenen zal zijn, zoo zult gij de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid behalen.
5 Desgelijks gij jongen! zijt den ouden onderdanig; en zijt allen elkander onderdanig; zijt met de ootmoedigheid bekleed: want God wederstaat de hoovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade.
6 Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhooge te zijner tijd.
7 Werpt al uwe bekommernis op Hem, want hij zorgt voor u.
8 Zijt nuchteren, *en* waakt; want uwe tegenpartij, de duivel, gaat om als een brieschende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden.
9 Denwelken wederstaat, vast zijnde in het geloof, wetende, dat hetzelfde lijden aan uwe broederschap, die in de wereld is, volbragt wordt.
10 De God nu aller genade, die ons geroepen heeft tot zijne eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus nadat wij een weinig *tijds* zullen geleden hebben; dezelve volmake, bevestige, versterke *en* fondere ulieden.
11 Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.
12 Door Silvánus, dien een getrouw broeder is, zoo ik acht, heb ik met weinige *woorden* geschreven, vermanende en betuigende, dat deze is de waarachtige genade Gods, in welke gij staat.
13 U groet de mede uitverkorene *gemeente*, die in Bábylon is, en Markus, mijn zoon.
14 Groet elkander met een kus der liefde. Vrede zij u allen, die in Christus Jezus zijt. Amen.

DE TWEEDE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL PETRUS.

HOOFDSTUK 1.

SIMEON Petrus, een dienst-
knecht en apostel van
Jezus Christus, aan degenen,
die even dierbaar geloof met
ons verkregen hebben, door
de regtvaardigheid van on-
zen God en Zaligmaker, Jezus
Christus:
2 Genade en vrede zij u
vermenigvuldigd door de
kennis van God, en van Jezus,
onzen Heere:
3 Gelijk ons zijne Godde-
lijke kracht alles, wat tot
het leven en de godzaligheid
behoort, geschonken heeft,
door de kennis desgenen, die
ons geroepen heeft tot heer-
lijkheid en deugd;
4 Door welke ons de grootste
en dierbare beloften geschon-
ken zijn, opdat gij door de-
zelve der Goddelijke natuur
deelachtig zoudt worden,
nadat gij ontvloden zijt het
verderf, dat in de wereld is
door de begeerlijkheid.
5 En gij, tot hetzelve ook
alle naarstigheid toebrengen-
de, voegt bij uw geloof deugd,
en bij de deugd kennis,
6 En bij de kennis matig-
heid, en bij de matigheid
lijdzaamheid, en bij de
lijdzaamheid godzaligheid,
7 En bij de godzaligheid
broederlijke liefde, en bij
de broederlijke liefde, liefde
jegens allen.
8 Want zoo deze dingen
bij u zijn, en *in u* overvloe-
dig zijn, zij zullen *u* niet
ledig noch onvruchtbaar
laten in de kennis van onzen
Heere Jezus Christus.
9 Want bij welken deze
dingen niet zijn, die is blind,
van verre niet ziende, heb-
bende vergeten de reiniging
zijner vorige zonden.
10 Daarom, broeders! be-
naarstigt u te meer, om uwe
roeping en verkiezing vast
te maken: want dat doende,
zult gij nimmermeer strui-
kelen.
11 Want alzoo zal u rijke-
lijk toegevoegd worden de
ingang in het eeuwig ko-
ningrijk van onzen Heere en
Zaligmaker, Jezus Christus.
12 Daarom zal ik niet ver-
zuimen u altijd daarvan te
vermanen, hoewel gij het
weet, en in de tegenwoor-
dige waarheid versterkt zijt.
13 En ik acht het regt te
zijn, zoo lang ik in dezen
tabernakel ben, dat ik u
opwekke door vermaning:
14 Alzoo ik weet, dat de
aflegging mijns tabernakels

haast zijn zal, gelijkerwijs
ook onze Heere Jezus Chris-
tus mij heeft geopenbaard.
15 Doch ik zal ook naar-
stigheid doen bij alle gele-
genheid, dat gij na mijnen
uitgang van deze dingen
gedachtenis moogt hebben.
16 Want wij zijn geene
kunstelijk verdichte fabelen
nagevolgd, als wij u bekend
gemaakt hebben de kracht
en toekomst van onzen Heere
Jezus Christus, maar wij zijn
aanschouwers geweest van
zijne majesteit.
17 Want hij heeft van God
den Vader eer en heerlijkheid
ontvangen, als zoodanig eene
stem van de hoogwaardige
heerlijkheid tot hem gebragt
werd: Deze is mijn geliefde
Zoon, in denwelken Ik mijn
welbehagen heb.
18 En deze stem hebben wij
gehoord, als zij van den hemel
gebragt is geweest, toen wij
met hem op den heiligen
berg waren.
19 En wij hebben het pro-
fetische woord, dat zeer vast
is; en gij doet wel, dat gij
daarop acht hebt, als op een
licht, schijnende in eene
duistere plaats, totdat de dag
aanlichte, en de morgenster
opga in uwe harten.
20 Dit eerste wetende, dat
geene profetie der Schrift is
van eigene uitlegging:
21 Want de profetie is
voortijds niet voortgebragt
door den wil eens menschen;
maar de heilige menschen
Gods, van den Heiligen Geest
gedreven zijnde, hebben *ze*
gesproken.

HOOFDSTUK 2.

En er zijn ook valsche
profeten onder het volk
geweest, gelijk ook onder
u valsche leeraars zijn zul-
len, die verderfelijke kette-
rijen bedektelijk invoeren
zullen, ook den Heere, die hen
gekocht heeft, verloochenen-
de, *en* een haastig verderf
over zich zelven brengende.
2 En velen zullen hunne
verderfenissen navolgen,
door welken de weg der
waarheid zal gelasterd wor-
den.
3 En zij zullen door gie-
righeid, met gemaakte woor-
den, van u eene koopman-
schap maken; over welken
het oordeel van over lang
niet ledig is, en hun verderf
sluimert niet.
4 Want indien God de en-
gelen, die gezondigd heb-
ben, niet gespaard heeft,
maar, die in de hel gewor-
pen hebbende, overgegeven
heeft, aan de ketenen der
duisternis, om tot het oordeel
bewaard te worden;
5 En de oude wereld niet
heeft gespaard, maar Noach,
den prediker der geregtig-
heid, zijn' achtster bewaard
heeft, als Hij den zondvloed
over de wereld der godde-
loozen heeft gebragt;
6 En de steden van Sódoma
en Gomórra tot asch ver-
brandende, met omkeering
veroordeeld heeft, en tot

een voorbeeld gezet dengenen, die goddeloosiijk zouden leven;
7 En den regtvaardigen Lot, die vermoeid was van den ontuchtigen wandel der gruwelijke menschen, *daaruit* verlost heeft;
8 (Want deze regtvaardige *man*, wonende onder hen, heeft dag op dag *zijne* regtvaardige ziel gekweld, door het zien en hooren van *hunne* ongeregtige werken,)
9 Zoo weet de Heere de godzaligen uit de verzoeking te verlossen, en de onregtvaardigen te bewaren tot den dag des oordeels, om gestraft te worden;
10 Maar allermeest degenen, die naar het vleesch in onreine begeerlijkheid wandelen, en de heerschappij verachten: die stout zijn; zich zelven behagen, en die de heerlijkheden niet schromen te lasteren;
11 Daar de engelen, in sterkte en kracht meerder zijnde, geen lasterlijk oordeel tegen hem voor den Heere voortbrengen.
12 Maar deze, als onredelijke dieren, die de natuur volgen, en, voortgebragt zijn, om gevangen en gedood te worden, dewijl zij lasteren hetgeen zij niet verstaan, zullen in hunne verdorvenheid verdorven worden;
13 En zullen verkrijgen den loon der ongeregtigheid, als die de dagelijksche weelde *hun* vermaak achten, zijnde vlekken en smetten, en zijn weelderig in hunne bedriegerijen, als zij in de maaltijden met u zijn;
14 Hebbende de oogen vol overspel, en die niet ophouden van zondigen; verlokkende de onvaste zielen, hebbende het hart geoefend in gierigheid, kinderen der vervloeking;
15 Die den regten weg verlaten hebbende, zijn verdwaald, en volgen den weg van Balaäm, den *zoon* van Bosor, die den loon der ongeregtigheid liefgehad heeft:
16 Maar hij heeft de bestraffing zijner ongeregtigheid gehad; *want* het jukdragende stomme *dier*, sprokende met menschenstem, heeft des profeten dwaasheid verhinderd.
17 Deze zijn waterlooze fonteinen, wolken van eenen draaiwind gedreven, den welken de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt.
18 Want zij, zeer opgeblazene ijdelheid sprekende, verlokken door de begeerlijkheden des vleesches *en* door ontuchtigheden, degenen, die waarlijk ontvloden waren van degenen, die in dwaling wandelen;
19 Belovende hun vrijheid, daar zij zelven dienstknechten zijn der verdorvenheid: want van wien iemand overwonnen is, dien is hij ook tot een' dienstknecht gemaakt.
20 Want indien zij, nadat

zij, door de kennis van den Heere en Zaligmaker Jezus Christus, de besmettingen der wereld ontvloden zijn, en in dezelve wederom ingewikkeld zijnde, *van dezelve* overwonnen worden, zoo is hun het laatste erger geworden dan het eerste.

21 Want het ware hun beter, dat zij den weg der geregtigheid niet gekend hadden, dan dat zij, *dien* gekend hebbende, *weder* afkeeren van het heilige gebod, dat hun overgegeven was.

22 Maar hun is overkomen hetgeen met een waar spreekwoord *gezegd wordt:* De hond is wedergekeerd tot zijn eigen uitbraaksel; en de gewasschene zeug tot de wenteling in het slijk.

HOOFDSTUK 3.

DEZEN tweeden zend brief, geliefden! schrijf ik nu aan u, in welke *beiden* ik door vermaning uw opregt gemoed opwekke;

2 Opdat gij gedachtig zijt aan de woorden, die van de heilige profeten te voren gesproken zijn, en aan ons gebod, die des Heeren en Zaligmakers apostelen zijn:

3 Dit eerst wetende, dat in het laatste der dagen spotters komen zullen, die naar hunne eigene begeerlijkheden zullen wandelen,

4 En zeggen: Waar is de belofte zijner toekomst? want van dien *dag*, dat de vaders ontslapen zijn, blijven alle dingen alzoo *gelijk* van het begin der schepping.

5 Want willens is dit hun onbekend, dat door het woord Gode de hemelen van over lang geweest zijn, en de aarde uit het water en in het water bestaande;

6 Door welke de wereld, die toen was, met het water van den zondvloed bedekt zijnde, vergaan is.

7 Maar de hemelen, die nu zijn, en de aarde, zijn door hetzelfde woord als een schat weggelegd, en worden ten vure bewaard tegen den dag des oordeels, en der verderving der goddelooze menschen.

8 Doch deze eene zaak zij u niet onbekend, geliefden! dat één dag bij den Heere is als duizend jaren, en duizend jaren als één dag.

9 De Heere vertraagt de belofte niet, (gelijk eenigen *dat* traagheid achten) maar is langmoedig over ons, niet willende, dat eenigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekeering komen.

10 Maar de dag des Heeren zal komen als een dief in den nacht, in welken de hemelen met een gedruisch zullen voorbijgaan, en de elementen branden zullen en vergaan, en de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden.

11 Dewijl dan deze dingen allen vergaan, hoedanigen behoort gij te zijn in heiligen wandel en godzaligheid!

12 Verwachtende en haastende tot de toekomst van den dag Gods, in welken de hemelen, door vuur ontstoken zijnde, zullen vergaan, en de elementen brandende zullen versmelten.
13 Maar wij verwachten, naar zijne belofte, nieuwe hemelen en eene nieuwe aarde, in dewelke geregtigheid woont.
14 Daarom, geliefden! verwachtende deze dingen, benaarstigt u, dat gij onbevlekt en onbestraffelijk van Hem bevonden moogt worden in vrede;
15 En acht de langmoedigheid onzes Heeren voor zaligheid: gelijkerwijs ook onze geliefde broeder Paulus, naar de wijsheid, die hem gegeven is, ulieden geschreven heeft;
16 Gelijk ook in alle zendbrieven, daarin van deze dingen sprekende; in welke dingen sommige zwaar zijn om te verstaan, die de ongeleerde en onvaste *menschen* verdraaijen, gelijk ook de andere Schriften, tot hun eigen verderf.
17 Gij dan, geliefden! *zulks* te voren wetende, wacht u, dat gij niet door de verleiding der gruwelijke menschen mede afgerukt wordt, en uitvalt van uwe vastigheid.
18 Maar wast op in de genade en kennis van onzen Heere en Zaligmaker Jezus Christus. Hem zij de heerlijkheid, beide nu en in den dag der eeuwigheid. Amen.

DE EERSTE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JOHANNES.

HOOFDSTUK 1.

HETGEEN van den beginne was, hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben met onze oogen, hetgeen wij aanschouwd hebben, en onze handen getast hebben, van het Woord des levens:
2 (Want het leven is geopenbaard, en wij hebben het gezien, en wij getuigen, en verkondigen ulieden dat eeuwige leven, hetwelk bij den Vader was, en ons is geopenbaard.)
3 Hetgeen wij *dan* gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij u, opdat ook gij met ons gemeenschap zoudt hebben, en deze onze

gemeenschap ook *zij* met den Vader, en met zijnen Zoon Jezus Christus.
4 En deze dingen schrijven wij u, opdat uwe blijdschap vervuld zij.
5 En dit is de verkondiging, die wij van hem gehoord hebben, en wij u verkondigen, dat God een licht is, en gansch geene duisternis in Hem is.
6 Indien wij zeggen, dat wij gemeenschap met Hem hebben, en wij in de duisternis wandelen, zoo liegen wij, en doen de waarheid niet.
7 Maar indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, zoo hebben wij gemeenschap met elkander, en het bloed van Jezus Christus, zijnen Zoon, reinigt ons van alle zonde.
8 Indien wij zeggen, dat wij geene zonde hebben, zoo verleiden wij ons zelven, en de waarheid is in ons niet.
9 Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en regtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongeregtigheid.
10 Indien wij zeggen, dat wij niet gezondigd hebben, zoo maken wij Hem tot eenen leugenaar, en zijn woord is niet in ons.

HOOFDSTUK 2.

MIJNE kinderkens! ik schrijf u deze dingen, opdat gij niet zondigt. En indien iemand gezondigd heeft, wij hebben eenen Voorspraak bij den Vader, Jezus Christus, den regtvaardige;
2 En hij is eene verzoening voor onze zonden; en niet alleen voor de onze, maar ook voor *de zonde* der geheele wereld.
3 En hieraan kennen wij, dat wij hem gekend hebben, zoo wij zijne geboden bewaren.
4 Die daar zegt: Ik ken hem, en zijne geboden niet bewaart, die is een leugenaar, en in dien is de waarheid niet;
5 Maar zoo wie zijn woord bewaart, in dien is waarlijk de liefde Gods volmaakt geworden: hieraan kennen wij, dat wij in hem zijn.
6 Die zegt, dat hij in hem blijft, die moet ook zelf alzoo wandelen, gelijk hij gewandeld heeft.
7 Broeders! ik schrijf u geen nieuw gebod, maar een oud gebod, dat gij van den beginne gehad hebt: dit oud gebod is het woord, dat gij van den beginne gehoord hebt.
8 Wederom schrijf ik u een nieuw gebod: hetgeen waarachtig is in hem, zij ook in u *waarachtig*; want de duisternis gaat voorbij, en het waarachtige licht schijnt nu.
9 Die zegt, dat hij in het licht is, en zijnen broeder haat, die is in de duisternis tot nog toe.
10 Die zijnen broeder liefheeft, blijft in het licht, en geene ergernis is in hem.

11 Maar die zijnen broeder
haat, is in de duisternis, en
wandelt in de duisternis, en
weet niet, waar hij henen-
gaat; want de duisternis
heeft zijne oogen verblind.
12 Ik schrijf u, kinderkens!
want de zonden zijn u ver-
geven om zijns naams wil.
13 Ik schrijf u, vaders!
want gij hebt *hem* gekend,
die van den beginne is. Ik
schrijf u, jongelingen! want
gij hebt den booze overwon-
nen. Ik schrijf u, kinde-
ren! want gij hebt den
Vader gekend.
14 Ik heb u geschreven,
vaders! want gij hebt *hem*
gekend, die van den beginne
is. Ik heb u geschreven,
jongelingen! want gij zijt
sterk, en het woord Gods
blijft in u, en gij hebt den
booze overwonnen.
15 Hebt de wereld niet
lief, noch hetgeen in de
wereld is: zoo iemand de
wereld liefheeft, de liefde
des Vaders is niet in hem.
16 Want al wat in de we-
reld is, *namelijk* de begeer-
lijkheid des vleesches, en
de begeerlijkheid der oogen,
en de grootschheid des le-
vens, is niet uit den Vader,
maar is uit de wereld.
17 En de wereld gaat voor-
bij, en hare begeerlijkheid;
maar die den wil van God doet,
blijft in der eeuwigheid.
18 Kinderkens! het is de
laatste ure: en gelijk gij
gehoord hebt, dat de anti-
[illegible]komt, *zoo* zijn ook nu
vele antichristen geworden;
waaruit wij kennen, dat het
de laatste ure is.
19 Zij zijn uit ons uitge-
gaan, maar zij waren uit ons
niet: want indien zij uit
ons geweest waren, zoo zou-
den zij met ons gebleven
zijn; maar *dit is geschied*,
opdat zij zouden openbaar
worden, dat zij niet allen
uit ons zijn.
20 Doch gij hebt de zal-
ving van den Heilige, en
gij weet alle dingen.
21 Ik heb u niet geschre-
ven, omdat gij de waarheid
niet weet, maar omdat gij
die weet, en omdat geene
leugen uit de waarheid is.
22 Wie is de leugenaar, dan
die loochent, dat Jezus is
de Christus? Deze is de an-
tichrist, die den Vader en
den Zoon loochent.
23 Een iegelijk, die den
Zoon loochent, heeft ook den
Vader niet.
24 Hetgeen gijlieden dan
van den beginne gehoord
hebt, dat blijve in u. Indien
in u blijft, wat gij van den
beginne gehoord hebt, zoo
zult gij ook in den Zoon en
in den Vader blijven.
25 En dit is de belofte, die
hij ons beloofd heeft, *name-
lijk* het eeuwige leven.
26 Dit heb ik u geschreven
van degenen, die u verleiden.
27 En de zalving, die gij-
lieden van hem ontvangen
hebt, blijft in u, en gij hebt
niet van noode, dat iemand
u leere; maar gelijk de-

zelfde zalving u leert van
alle dingen, *zoo* is zij ook
waarachtig, en is geene
leugen; en gelijk zij u
geleerd heeft, *zoo* zult gij
in hem blijven.
28 En nu, kinderkens!
blijft in hem; opdat, wanneer
hij zal geopenbaard
zijn, wij vrijmoedigheid
hebben, en wij van hem
niet beschaamd gemaakt
worden in zijne toekomst.
29 Indien gij weet, dat Hij
regtvaardig is, zoo weet gij,
dat een iegelijk, die de
regtvaardigheid doet, uit
Hem geboren is.

HOOFDSTUK 3.

ZIET, hoe groote liefde
ons de Vader gegeven
heeft, *namelijk* dat wij kinderen
Gods genaamd zouden
worden. Daarom kent ons
de wereld niet, omdat zij
Hem niet kent.
2 Geliefden! nu zijn wij
kinderen Gods, en het is
nog niet geopenbaard, wat
wij zijn zullen. Maar wij
weten, dat als *hij* zal geopenbaard
zijn, wij hem
zullen gelijk wezen; want
wij zullen hem zien, gelijk
hij is.
3 En een iegelijk, die deze
hoop op hem heeft, die reinigt
zich zelven, gelijk hij
rein is.
4 Een iegelijk, die de zonde
doet, die doet ook de ongeregtigheid;
want de zonde
is de ongeregtigheid.
5 En gij weet, dat hij geopenbaard
is, opdat hij onze
zonden zou wegnemen; en
geene zonde is in hem.
6 Een iegelijk, die in hem
blijft, die zondigt niet; een
iegelijk, die zondigt, die
heeft hem niet gezien, en
heeft hem niet gekend.
7 Kinderkens! dat u niemand
verleide: die de regtvaardigheid
doet, die is
regtvaardig, gelijk hij regtvaardig
is.
8 Die de zonde doet, is uit
den duivel; want de duivel
zondigt van den beginne.
Hiertoe is de Zoon van God
geopenbaard, opdat hij de
werken des duivels verbreken
zou.
9 Een iegelijk, die uit God
geboren is, die doet de zonde
niet, want Zijn zaad blijft
in hem; en hij kan niet
zondigen, want hij is uit
God geboren.
10 Hierin zijn de kinderen
Gods en de kinderen des
duivels openbaar. Een iegelijk,
die de regtvaardigheid
niet doet, die is niet uit
God, en die zijnen broeder
niet liefheeft.
11 Want dit is de verkondiging,
die gij van den
beginne gehoord hebt, dat
wij elkander zouden liefhebben.
12 Niet gelijk Kaïn, *die*
uit den booze was, en zijnen
broeder doodsloeg; en om
wat oorzaak sloeg hij hem
dood? omdat zijne werken
boos waren, en van zijnen
broeder regtvaardig.

13 Verwondert u niet, mijne broeders! zoo u de wereld haat.
14 Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben: die *zijnen* broeder niet liefheeft, blijft in den dood.
15 Een iegelijk, die zijnen broeder haat, is een doodslager; en gij weet, dat geen doodslager het eeuwige leven heeft in zich blijvende.
16 Hieraan hebben wij de liefde gekend, dat hij zijn leven voor ons gesteld heeft; en wij zijn schuldig voor de broeders het leven te stellen.
17 Zoo wie nu het goed der wereld heeft, en ziet zijnen broeder gebrek hebben, en sluit zijn hart toe voor hem, hoe blijft de liefde Gods in hem?
18 Mijne kinderkens! laat ons niet liefhebben met den woorde, noch met de tong, maar met de daad en waarheid.
19 En hieraan kennen wij, dat wij uit de waarheid zijn; en wij zullen onze harten verzekeren voor hem.
20 Want indien ons hart *ons* veroordeelt, God is meerder dan ons hart, en Hij kent alle dingen.
21 Geliefden! indien ons hart ons niet veroordeelt, zoo hebben wij vrijmoedigheid tot God;
22 En zoo wat wij bidden, ontvangen wij van Hem, dewijl wij zijne geboden bewaren, en doen hetgeen behagelijk is voor Hem.
23 En dit is zijn gebod, dat wij gelooven in den naam van zijnen Zoon Jezus Christus, en elkander liefhebben, gelijk Hij ons een gebod gegeven heeft.
24 En die zijne geboden bewaart, blijft in Hem, en Hij in denzelven. En hieraan kennen wij, dat Hij in ons blijft, *namelijk* uit den Geest, dien Hij ons gegeven heeft.

HOOFDSTUK 4.

GELIEFDEN! gelooft niet eenen iegelijken geest, maar beproeft de geesten, of zij uit God zijn: want vele valsche profeten zijn uitgegaan in de wereld.
2 Hieraan kent gij den Geest van God: alle geest, die belijdt, dat Jezus Christus in het vleesch gekomen is, die is uit God;
3 En alle geest, die niet belijdt, dat Jezus Christus in het vleesch gekomen is, die is uit God niet: maar dit is *de geest* van den antichrist, welken *geest* gij gehoord hebt, dat komen zal, en is nu alreede in de wereld.
4 Kinderkens! gij zijt uit God, en hebt hen overwonnen; want Hij is meerder, die in u is, dan die in de wereld is.
5 Zij zijn uit de wereld, daarom spreken zij uit de wereld, en de wereld hoort hen.

6 Wij zijn uit God: Die God kent, hoort ons; die
uit God niet is, hoort ons
niet. Hieruit kennen wij
den geest der waarheid, en
den geest der dwaling.
7 Geliefden! laat ons elkander liefhebben, want de
liefde is uit God; en een
iegelijk, die liefheeft, is uit
God geboren, en kent God;
8 Die niet liefheeft, die
heeft God niet gekend, want
God is liefde.
9 Hierin is de liefde Gods
jegens ons geopenbaard, dat
God zijnen eeniggeboren
Zoon gezonden heeft in de
wereld, opdat wij zouden
leven door hem.
10 Hierin is de liefde, niet
dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief
heeft gehad, en zijnen Zoon
gezonden heeft *tot* eene verzoening voor onze zonden.
11 Geliefden! indien God
ons alzoo lief heeft gehad,
zoo zijn ook wij schuldig
elkander lief te hebben.
12 Niemand heeft ooit God
aanschouwd; indien wij elkander liefhebben, zoo blijft
Gods in ons, en zijne liefde
is in ons volmaakt.
13 Hieraan kennen wij, dat
wij in Hem blijven, en Hij
in ons, omdat Hij ons van
zijnen Geest gegeven heeft.
14 En wij hebben het aanschouwd, en getuigen, dat
de Vader *zijnen* Zoon gezonden heeft *tot* een Zaligmaker der wereld.
15 Zoo wie beleden zal
hebben, dat Jezus de Zoon
van God is, God blijft in
hem, en hij in God.
16 En wij hebben gekend
en geloofd de liefde, die God
tot ons heeft. God is liefde, en
die in de liefde blijft, blijft
in God en God in hem.
17 Hierin is de liefde bij
ons volmaakt, opdat wij
vrijmoedigheid mogen hebben in den dag des oordeels,
namelijk dat gelijk Hij is,
wij ook zijn in deze wereld.
18 Er is in de liefde geene
vrees, maar de volmaakte
liefde drijft de vrees buiten;
want de vrees heeft pijn,
en die vreest, is niet volmaakt in de liefde.
19 Wij hebben Hem lief,
omdat Hij ons eerst liefgehad heeft.
20 Indien iemand zegt: Ik
heb God lief, en haat zijnen
broeder, die is een leugenaar: want die zijnen broeder niet liefheeft, dien hij
gezien heeft, hoe kan hij
God liefhebben, dien hij niet
gezien heeft?
21 En dit gebod hebben
wij van Hem, *namelijk* dat
die God liefheeft, ook zijnen
broeder liefhebbe.

HOOFDSTUK 5.

EEN iegelijk, die gelooft,
dat Jezus is de Christus,
die is uit God geboren; en
een iegelijk, die liefheeft
dengenen, die geboren heeft,
die heeft ook lief dengenen,
die uit Hem geboren is.
2 Hieraan kennen wij, dat

wij de kinderen Gods lief-
hebben, wanneer wij God
liefhebben, en zijne geboden
bewaren.
3 Want dit is de liefde
Gods, dat wij zijne geboden
bewaren; en zijne geboden
zijn niet zwaar.
4 Want al wat uit God
geboren is, overwint de we-
reld; en dit is de overwin-
ning, die de wereld over-
wint, *namelijk* ons geloof.
5 Wie is het, die de we-
reld overwint, dan die ge-
looft, dat Jezus is de Zoon
van God?
6 Deze is het, die gekomen
is door water en bloed, *na-
melijk* Jezus, de Christus;
niet door het water alleen,
maar door het water en het
bloed. En de Geest is het,
die getuigt, dat de Geest
de waarheid is.
7 Want drie zijn er, die
getuigen in den hemel, de
Vader, het Woord, en de
Heilige Geest; en deze drie
zijn een.
8 En drie zijn er, die ge-
tuigen op de aarde, de Geest,
en het water, en het bloed;
en die drie zijn tot een.
9 Indien wij de getuigenis
der menschen aannemen, de
getuigenis van God is meer-
der; want dit is de getuige-
nis van God, welke Hij van
zijnen Zoon getuigd heeft.
10 Die in den Zoon van God
gelooft, heeft de getuigenis
in zich zelven; die God niet
gelooft, heeft Hem tot een
leugenaar gemaakt, dewijl
hij niet geloofd heeft de ge-
tuigenis, die God getuigd
heeft van zijnen Zoon.
11 En dit is de getuigenis,
namelijk dat ons God het
eeuwige leven gegeven
heeft; en ditzelve leven is
in zijnen Zoon.
12 Die den Zoon heeft, die
heeft het leven; die den
Zoon van God niet heeft,
die heeft het leven niet.
13 Deze dingen heb ik u
geschreven, die gelooft in
den naam des Zoons van
God; opdat gij weet, dat gij
het eeuwige leven hebt, en
opdat gij gelooft in den naam
des Zoons van God.
14 En dit is de vrijmoedig-
heid, die wij tot Hem hebben,
dat zoo wij iets bidden naar
zijnen wil, Hij ons verhoort.
15 En indien wij weten,
dat Hij ons verhoort, wat
wij ook bidden, zoo weten
wij, dat wij de beden ver-
krijgen, die wij van Hem
gebeden hebben.
16 Indien iemand zijnen
broeder ziet zondigen eene
zonde niet tot den dood, die
zal *God* bidden, en Hij zal
hem het leven geven, den-
genen, *zeg ik*, die zondigen
niet tot den dood. Er is
eene zonde tot den dood;
voor dezelve zonde zeg ik
niet, dat hij zal bidden.
17 Alle ongeregtigheid is
zonde; en er is zonde niet
tot den dood.
18 Wij weten, dat een iege-
lijk, die uit God geboren
is, niet zondigt; maar die

uit God geboren is, bewaart
zich zelven, en de booze vat
hem niet.
19 Wij weten, dat wij uit
God zijn; en dat de geheele
wereld ligt in het booze.
20 Doch wij weten, dat de
Zoon van God gekomen is,
en heeft ons het verstand
gegeven, dat wij den Waarachtige
kennen; en wij zijn
in den Waarachtige, *namelijk*
in zijnen Zoon Jezus
Christus. Deze is de waarachtige
God, en het eeuwige
leven.
21 Kinderkens! bewaart u
zelven van de afgoden. Amen.

DE TWEEDE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JOHANNES.

De ouderling aan de uitverkorene
vrouwe en aan
hare kinderen, die ik in
waarheid liefheb, en niet
alleen ik, maar ook allen, die
de waarheid gekend hebben;
2 Om der waarheid wil, die
in ons blijft, en met ons zal
zijn in der eeuwigheid:
3 Genade, barmhartigheid,
vrede zij met ulieden van
God den Vader, en van den
Heere Jezus Christus, den
Zoon des Vaders, in waarheid
en liefde.
4 Ik ben zeer verblijd geweest,
dat ik van uwe kinderen
gevonden heb, die in
de waarheid wandelen, gelijk
wij een gebod ontvangen
hebben van den Vader.
5 En nu bid ik u, *uitverkorene*
vrouw! niet als u
schrijvende een nieuw gebod,
maar hetgeen wij gehad
hebben van den beginne,
namelijk dat wij elkander
liefhebben.
6 En dit is de liefde, dat
wij wandelen naar zijne geboden.
Dit is het gebod,
gelijk gijlieden van den beginne
gehoord hebt, dat gij
in hetzelve zoudt wandelen.
7 Want er zijn vele verleiders
in de wereld gekomen,
die niet belijden, dat
Jezus Christus in het vleesch
gekomen is. Deze is de
verleider en de antichrist.
8 Ziet toe voor u zelven,
dat wij niet verliezen hetgeen
wij gearbeid hebben,
maar eenen vollen loon mogen
ontvangen.
9 Een iegelijk, die overtreedt,
en niet blijft in de
leer van Christus, die heeft
God niet, die in de leer van
Christus blijft, deze heeft
beiden den Vader en den Zoon.
10 Indien iemand tot ulie-

den komt, en deze leer niet brengt, ontvangt hem niet in huis, en zegt tot hem niet: Zijt gegroet.

11 Want die tot hem zegt: Zijt gegroet; die heeft gemeenschap aan zijne booze werken.

12 Ik heb veel aan ulieden te schrijven, doch ik heb niet gewild door papier en inkt; maar ik hoop tot ulieden te komen, en mond tot mond met u te spreken, opdat onze blijdschap volkomen moge zijn.

13 U groeten de kinderen van uwe zuster, de uitverkorene. Amen.

DE DERDE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JOHANNES.

DE ouderling aan den geliefden Gajus, welken ik in waarheid liefheb.

2 Geliefde! voor alle dingen wensch ik, dat gij welvaart en gezond zijt, gelijk uwe ziel welvaart.

3 Want ik ben zeer verblijd geweest, als de broeders kwamen, en getuigden van uwe waarheid, gelijk gij in de waarheid wandelt.

4 Ik heb geene meerdere blijdschap dan hierin, dat ik hoor, dat mijne kinderen in de waarheid wandelen.

5 Geliefde! gij doet trouwelijk, in al hetgeen gij doet aan de broederen en aan de vreemdelingen,

6 Die getuigd hebben van uwe liefde, in de tegenwoordigheid der gemeente; welken indien gij geleide doet; gelijk het Gode waardig is, zult gij weldoen.

7 Want zij zijn voor zijnen naam uitgegaan, niets nemende van de Heidenen.

8 Wij dan zijn schuldig de zoodanigen te ontvangen, opdat wij medearbeiders mogen worden der waarheid.

9 Ik heb aan de gemeente geschreven; maar Diótrefes, die onder hen zoekt de eerste te zijn, neemt ons niet aan.

10 Daarom, indien ik kom, zoo zal ik in gedachtenis brengen zijne werken, die hij doet, met booze woorden snaterende tegen ons; en hiermede niet vergenoegd zijnde, zoo ontvangt hij zelf de broeders niet, en verhindert degenen, die het willen *doen*, en werpt ze uit de gemeente.

11 Geliefde! volg het kwade niet na, maar het goede. Die goed doet, is uit God;

maar die kwaad doet, heeft God niet gezien.
12 Aan Demétrius wordt getuigenis gegeven van allen, en van de waarheid zelve; en wij getuigen ook, en gij weet, dat onze getuigenis waarachtig is.
13 Ik had veel te schrijven, maar ik wil u niet schrijven met inkt en pen;
14 Maar ik hoop u haast te zien, en wij zullen mond tot mond spreken.
15 Vrede zij u. De vrienden groeten u. Groet de vrienden met name.

DE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JUDAS.

JUDAS, een dienstknecht van Jezus Christus, en broeder van Jakobus, aan de geroepenen, die door God den Vader geheiligd zijn, en *door* Jezus Christus bewaard;
2 Barmhartigheid, en vrede, en liefde zij *u* vermenigvuldigd.
3 Geliefden! alzoo ik alle naarstigheid doe om u te schrijven van de gemeene zaligheid, zoo heb ik noodzaak gehad aan u te schrijven en *u* te vermanen, dat gij strijdt voor het geloof, dat eenmaal den heiligen overgeleverd is.
4 Want er zijn sommige menschen ingeslopen, die eertijds tot ditzelve oordeel te voren opgeschreven zijn, goddeloozen, die de genade onzes Gods veranderen in ontuchtigheid, en den eenigen Heerscher, God, en onzen Heere Jezus Christus verloochenen.
5 Maar ik wil u indachtig maken, als die dit eenmaal weet, dat de Heere, het volk uit Egypteland verlost hebbende, wederom degenen, die niet geloofden, verdorven heeft.
6 En de engelen, die hun beginsel niet bewaard hebben, maar hunne eigene woonstede verlaten hebben, heeft Hij tot het oordeel des grooten dags met eeuwige banden onder de duisternis bewaard.
7 Gelijk Sódoma en Gomórra, en de steden rondom dezelve, die op gelijke wijze als deze gehoereerd hebben, en ander vleesch zijn nagegaan, tot een voorbeeld voorgesteld zijn, dragende de straf des eeuwigen vuurs.
8 Desgelijks evenwel ook

deze in slaap gebragt zijnde,
verontreinigen het vleesch,
en verwerpen de heerschappij,
en lasteren de heerlijkheden.
9 Maar Michaël, de archangel,
toen hij met den duivel
twistte, en handelde van
het ligchaam van Mozes,
durfde geen oordeel van lastering
tegen *hem* voortbrengen;
maar zeide: De Heere
bestraffe u!
10 Maar deze, hetgeen zij
niet weten, dat lasteren zij;
en hetgeen zij natuurlijk,
als de onredelijke dieren,
weten, in hetzelve verderven
zij zich.
11 Wee hun! want zij zijn
den weg van Kaïn ingegaan,
en door de verleiding des
loons van Balaäm zijn zij
henengestort, en zijn door
de tegenspreking van Korach
vergaan.
12 Deze zijn vlekken in
uwe liefdemaaltijden, *en* als
zij met u ter maaltijd zijn,
weiden zij zich zelven zonder
vreeze; zij zijn waterlooze
wolken, die van de
winden omgedreven worden;
zij zijn als boomen in het
afgaan van den herfst, onvruchtbaar,
tweemaal verstorven,
en ontworteld;
13 Wilde baren der zee,
hunne eigene schande opschuimende;
dwalende sterren,
denwelken de donkerheid
der duisternis in der
eeuwigheid bewaard wordt.
14 En van dezen heeft ook
Enoch, de zevende van Adam,
geprofeteerd, zeggende: Ziet,
de Heere is gekomen met zijne
vele duizenden heiligen;
15 Om gerigt te houden
tegen allen, en te straffen
alle goddeloozen onder hen,
van wege al hunne goddelooze
werken, die zij goddeloozelijk
gedaan hebben, en van
wege al de harde *woorden*,
die de goddelooze zondaars
tegen Hem gesproken hebben.
16 Deze zijn murmureerders,
klagers over hunnen
staat, wandelende naar hunne
begeerlijkheden; en hun
mond spreekt zeer opgeblazene
dingen, verwonderende
zich over de personen om
des voordeels wil.
17 Maar geliefden! gedenkt
gij der woorden, die voorzegd
zijn van de apostelen van
onzen Heere Jezus Christus;
18 Dat zij u gezegd hebben,
dat er in den laatsten
tijd spotters zullen zijn, die
naar hunne goddelooze begeerlijkheden
wandelen zullen.
19 Deze zijn het, die zich
zelven afscheiden, natuurlijke
menschen, den Geest
niet hebbende.
20 Maar geliefden! bouwt
gij u zelven op uw allerheiligst
geloof, biddende in
den Heiligen Geest;
21 Bewaart u zelven in de
liefde Gods, verwachtende de
barmhartigheid van onzen
Heere Jezus Christus ten
eeuwigen leven.
22 En ontfermt u wel eeniger,
onderscheid makende;

23 Maar behoudt anderen door vreeze, en grijpt ze uit het vuur; en haat ook den rok, die van het vleesch bevlekt is.

24 Hem nu, die magtig is u van struikelen te bewaren, en onstraffelijk te stellen voor zijne heerlijkheid, in vreugde,

25 Den alleen wijzen God, onzen Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en magt, beide nu en in alle eeuwigheid. Amen.

DE OPENBARING

VAN

JOHANNES.

HOOFDSTUK 1.

De openbaring van Jezus Christus, die God hem gegeven heeft, om zijnen dienstknechten te toonen de dingen, die haast geschieden moeten; en die hij door zijnen engel gezonden, en zijnen dienstknecht Johannes te kennen gegeven heeft:

2 Dewelke het woord Gods betuigd heeft, en de getuigenis van Jezus Christus, en al wat hij gezien heeft.

3 Zalig is hij, die leest, en zijn zij, die hooren de woorden dezer profetie, en die bewaren hetgeen in dezelve geschreven is: want de tijd is nabij.

4 Johannes aan de zeven gemeenten, die in Asië zijn: genade zij u en vrede van Hem, Die is, en Die was, en Die komen zal; en van de zeven Geesten, die voor zijnen troon zijn;

5 En van Jezus Christus, die de getrouwe Getuige is, de eerstgeborene uit de dooden, en de Overste der koningen der aarde. Hem, die ons heeft liefgehad, en ons van onze zonden gewasschen heeft in zijn bloed;

6 En die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode en zijnen Vader; hem, *zeg ik*, zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.

7 Ziet, hij komt met de wolken, en alle oog zal hem zien, ook degenen, die hem doorstoken hebben; en alle geslachten der aarde zullen over hem rouw bedrijven; ja, amen.

8 Ik ben de Alfa en de Oméga, het begin en het einde, zegt de Heere, Die is, en Die was, en Die komen zal, de Almagtige.

9 Ik, Johannes, die ook uw broeder ben, en medegenoot in de verdrukking, en in het

eten van het manna, dat
verborgen is, en ik zal hem
geven eenen witten keursteen,
en op den keursteen
eenen nieuwen naam geschreven,
welken niemand kent,
dan die hem ontvangt.
18 En schrijf aan den engel
der gemeente te Thyatíre:
Dit zegt de Zoon van God, die
zijne oogen heeft als eene
vlam vuurs, en zijne voeten
zijn blinkend koper gelijk:
19 Ik weet uwe werken,
en liefde, en dienst, en geloof,
en uwe lijdzaamheid, en
uwe werken, en *dat* de laatste
meer *zijn* dan de eerste.
20 Maar ik heb *eenige* weinige
dingen tegen u, dat gij
de vrouw Jezabel, die zich
zelve zegt eene profetes te
zijn, laat leeren, en mijne
dienstknechten verleiden,
dat zij hoereren en afgodenoffer
eten.
21 En ik heb haar tijd gegeven,
opdat zij zich zou bekeeren
van hare hoererij, en
zij heeft zich niet bekeerd.
22 Zie, ik werp haar te
bed, en die met haar overspel
bedrijven, in groote verdrukking,
zoo zij zich niet bekeeren
van hunne werken.
23 En hare kinderen zal
ik door den dood ombrengen;
en al de gemeenten zullen
weten, dat ik het ben, die
nieren en harten onderzoek.
En ik zal ulieden geven een'
iegelijk naar uwe werken.
24 Doch ik zeg tot ulieden,
en tot de anderen, die te
Thyatíre zijn, zoo velen, als
er deze leer niet hebben, en
die de diepten des Satans
niet gekend hebben, gelijk
zij zeggen: Ik zal u geenen
anderen last opleggen;
25 Maar hetgeen gij hebt,
houdt dat, totdat ik zal komen.
26 En die overwint, en die
mijne werken tot het einde
toe bewaart, ik zal hem magt
geven over de Heidenen;
27 En hij zal ze hoeden
met eenen ijzeren staf; zij
zullen als potten bakkersvaten
vermorzeld worden; gelijk
ook ik van mijnen Vader
ontvangen heb.
28 En ik zal hem de morgenster
geven.
29 Die ooren heeft, die
hoore wat de Geest tot de
gemeenten zegt.

HOOFDSTUK 3.

EN schrijf aan den engel
der gemeente, die te Sardis
is: Dit zegt, die de zeven
Geesten Gods heeft, en
de zeven sterren: Ik weet
uwe werken, dat gij den
naam hebt, dat gij leeft, en
gij zijt dood.
2 Zijt wakende, en versterk
het overige, dat sterven
zou; want ik heb uwe werken
niet vol gevonden voor God.
3 Gedenk dan, hoe gij het
ontvangen en gehoord hebt,
en bewaar het, en bekeer
u. Indien gij dan niet waakt,
zoo zal ik over u komen als
een dief, en gij zult niet
weten, op wat ure ik over
u komen zal.

4 Doch gij hebt *eenige* weinige namen ook te Sardis, die hunne kleederen niet bevlekt hebben, en zij zullen met mij wandelen in witte *kleederen*, overmits zij het waardig zijn.
5 Die overwint, die zal bekleed worden met witte kleederen; en ik zal zijnen naam geenszins uitdoen uit het boek des levens, en ik zal zijnen naam belijden voor mijnen Vader en voor zijne engelen.
6 Die ooren heeft, die hoore wat de Geest tot de gemeenten zegt.
7 En schrijf aan den engel der gemeente, die in Filadelfia is: Dit zegt de Heilige, de Waarachtige, die den sleutel Davids heeft; die opent, en niemand sluit, en hij sluit, en niemand opent:
8 Ik weet uwe werken; zie, ik heb eene geopende deur voor u gegeven, en niemand kan die sluiten: want gij hebt kleine kracht, en gij hebt mijn woord bewaard, en hebt mijnen naam niet verloochend.
9 Zie, ik geef *u eenigen* uit de synagoge des Satans, dergenen, die zeggen, dat zij Joden zijn, en zijn het niet, maar liegen; zie, ik zal maken, dat zij zullen komen, en aanbidden voor uwe voeten, en bekennen, dat ik u liefheb.
10 Omdat gij het woord mijner lijdzaamheid bewaard hebt, zoo zal ik ook u bewaren uit de ure der verzoeking, die over de geheele wereld komen zal, om te verzoeken, die op de aarde wonen.
11 Zie, ik kom haastelijk; houd dat gij hebt, opdat niemand uwe kroon neme.
12 Die overwint, ik zal hem maken tot een pilaar in den tempel mijns Gods, en hij zal niet meer daaruit gaan; en ik zal op hem schrijven den naam mijns Gods, en den naam der stad mijns Gods, *namelijk* des nieuwen Jeruzalems, dat uit den hemel van mijnen God afdaalt, en *ook* mijnen nieuwen naam.
13 Die ooren heeft, die hoore wat de Geest tot de gemeenten zegt.
14 En schrijf aan den engel van de gemeente der Laodicensen: Dit zegt de Amen, de trouwe en waarachtige Getuige, het Begin der schepping Gods:
15 Ik weet uwe werken, dat gij noch koud zijt, noch heet: och of gij koud waart, of heet!
16 Zoo dan, omdat gij lauw zijt, en noch koud, noch heet, ik zal u uit mijnen mond spuwen.
17 Want gij zegt: Ik ben rijk, en verrijkt geworden, en heb geens dings gebrek; en gij weet niet, dat gij zijt ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt.
18 Ik raad u, dat gij van mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, op-

dat gij rijk moogt worden;
en witte kleederen, opdat
gij moogt bekleed worden,
en de schande uwer naakt-
heid niet geopenbaard worde;
en zalf uwe oogen met oogen-
zalf, opdat gij zien moogt.
19 Zoo wie ik liefheb, die
bestraf en kastijd ik; wees
dan ijverig, en bekeer u.
20 Zie, ik sta aan de deur,
en ik klop; indien iemand
mijne stem zal hooren, en
de deur opendoen, ik zal tot
hem inkomen, en ik zal met
hem avondmaal houden, en
hij met mij.
21 Die overwint, ik zal hem
geven met mij te zitten in
mijnen troon, gelijk als ik
overwonnen heb, en ben ge-
zeten met mijnen Vader in
zijnen troon.
22 Wie ooren heeft, die
hoore wat de Geest tot de
gemeenten zegt.

HOOFDSTUK 4.

NA dezen zag ik, en ziet,
eene deur was geopend
in den hemel; en de eerste
stem, die ik gehoord had, als
van eene bazuin, met mij spre-
kende, zeide: Kom hier op;
en ik zal u toonen hetgeen
na dezen geschieden moet.
2 En, terstond werd ik in
den geest; en ziet, er was een
troon gezet in den hemel, en
er zat een op den troon.
3 En die daarop zat, was
in het aanzien den steen
Jaspis en Sardius gelijk; en
een regenboog was rondom
den troon, in het aanzien
den steen Smaragd gelijk.
4 En rondom den troon
waren vier en twintig troo-
nen; en op de troonen zag
ik de vier en twintig ouder-
lingen zittende, bekleed met
witte kleederen, en zij had-
den gouden kroonen op hun-
ne hoofden.
5 En van den troon gingen
uit bliksemen, en donder-
slagen, en stemmen; en
zeven vurige lampen waren
brandende voor den troon,
welke zijn de zeven Gees-
ten Gods.
6 En voor den troon was
eene glazen zee, kristal ge-
lijk. En in het midden des
troons, en rondom den troon,
vier dieren, zijnde vol oogen
van voren en van achteren.
7 En het eerste dier was
eenen leeuw gelijk, en het
tweede dier een kalf gelijk,
en het derde dier had het
aangezigt als een mensch,
en het vierde dier was eenen
vliegenden arend gelijk.
8 En de vier dieren hadden
elk een voor zich zelven zes
vleugelen rondom, en waren
van binnen vol oogen; en
hebben geene rust dag en
nacht, zeggende: Heilig,
heilig, heilig is de Heere God,
de Almagtige, Die was, en
Die is, en Die komen zal.
9 En wanneer de dieren
heerlijkheid, en eer, en dank-
zegging gaven Hem, die op
den troon zat, die in alle
eeuwigheid leeft;
10 Zoo vielen de vier en
twintig ouderlingen voor

Hem, die op den troon zat; en
aanbaden Hem, die leeft in
alle eeuwigheid, en wierpen
hunne kroonen voor den
troon, zeggende:
11 Gij, Heere! zijt waardig
te ontvangen de heerlijkheid;
en de eer, en de kracht;
want Gij hebt alle dingen
geschapen, en door uwen wil
zijn zij, en zijn zij geschapen.

HOOFDSTUK 5.

EN ik zag in de regter*hand*
desgenen, die op den
troon zat, een boek geschreven
van binnen en van
buiten, verzegeld met zeven
zegelen.
2 En ik zag eenen sterken
engel, uitroepende met eene
groote stem: Wie is waardig
het boek te openen, en zijne
zegelen open te breken?
3 En niemand in den hemel,
noch op de aarde, noch
onder de aarde, kon het boek
openen, noch hetzelve inzien.
4 En ik weende zeer, dat
niemand waardig gevonden
was, om het boek te openen,
en te lezen, noch hetzelve
in te zien.
5 En een van de ouderlingen
zeide tot mij: Ween
niet; zie, de Leeuw, die uit
den stam van Juda is, de
wortel Davids, heeft overwonnen,
om het boek te
openen, en zijne zeven zegelen
open te breken.
6 En ik zag, en ziet, in het
midden van den troon, en
van de vier dieren, en in
het midden van de ouderlingen
een Lam, staande
als geslagt, hebbende zeven
hoornen, en zeven oogen;
dewelke zijn de zeven Geesten
Gods, die uitgezonden
zijn in alle landen.
7 En het kwam, en heeft
het boek genomen uit de
regter*hand* desgenen, die op
den troon zat.
8 En als het dat boek genomen
had, vielen de vier
dieren en de vier en twintig
ouderlingen voor het
Lam *neder*, hebbende elk
citeren en gouden fiolen,
zijnde vol reukwerks, welke
zijn de gebeden der heiligen.
9 En zij zongen een nieuw
lied, zeggende: Gij zijt waardig
het boek te nemen, en
zijne zegelen te openen;
want gij zijt geslagt, en
hebt ons Gode gekocht met
uw bloed, uit alle geslacht,
en taal, en volk, en natie;
10 En gij hebt ons onzen
God gemaakt tot koningen
en priesteren; en wij zullen
als koningen heerschen,
op de aarde.
11 En ik zag, en ik hoorde
eene stem veler engelen
rondom den troon, en de
dieren, en de ouderlingen;
en hun getal was tien duizendmaal
tien duizenden,
en duizendmaal duizenden;
12 Zeggende met eene groote
stem: Het Lam, dat geslagt
is, is waardig te ontvangen
de kracht, en rijkdom,
en wijsheid, en sterkte, en
eer, en heerlijkheid, en
dankzegging.

13 En alle schepsel, dat in
den hemel is, en op de aar-
de, en onder de aarde, en
die in de zee zijn, en alles
wat in dezelve is, hoorde ik
zeggen: Hem, die op den
troon zit, en het Lam, zij
de dankzegging, en de eer,
en de heerlijkheid, en de
kracht in alle eeuwigheid.
14 En de vier dieren zei-
den: Amen. En de vier en
twintig ouderlingen vielen
neder, en aanbaden dengenen,
die leeft in alle eeuwigheid.

HOOFDSTUK 6.

EN ik zag, toen het Lam
een van de zegelen ge-
opend had, en ik hoorde een
uit de vier dieren zeggen,
als eene stem van eenen
donderslag: Kom en zie!
2 En ik zag, en ziet, een
wit paard, en die daarop zat,
had eenen boog; en hem is
eene kroon gegeven, en hij
ging uit overwinnende, en
opdat hij overwonne.
3 En toen het het tweede
zegel geopend had, hoorde
ik het tweede dier zeggen:
Kom en zie!
4 En een ander paard ging
uit, dat rood was; en dien,
die daarop zat, werd *magt*
gegeven den vrede te nemen
van de aarde, en dat zij
elkander zouden dooden; en
hem werd een groot zwaard
gegeven.
5 En toen het het derde
zegel geopend had, hoorde
ik het derde dier zeggen:
Kom en zie! En ik zag, en
ziet, een zwart paard, en die
daarop zat, had eene weeg-
schaal in zijne hand.
6 En ik hoorde eene stem
in het midden van de vier
dieren, die zeide: Een maatje
tarwe voor eenen penning,
en drie maatjes gerst voor
eenen penning; en bescha-
dig de olie en den wijn niet.
7 En toen het het vierde
zegel geopend had, hoorde
ik eene stem van het vierde
dier, die zeide: Kom en zie!
8 En ik zag, en ziet, een
vaal paard, en die daarop
zat, zijn naam was de dood;
en de hel volgde hem na.
En hun werd magt gegeven
om te dooden tot het vierde
deel der aarde, met zwaard,
en met honger, en met den
dood, en door de wilde bees-
ten der aarde.
9 En toen het het vijfde
zegel geopend had, zag ik
onder het altaar de zielen
dergenen, die gedood waren
om het woord Gods, en om
de getuigenis, die zij hadden.
10 En zij riepen met groote
stem, zeggende: Hoe lang,
o heilige en waarachtige
Heerscher! oordeelt en
wreekt gij ons bloed niet
van degenen, die op de
aarde wonen?
11 En aan een iegelijk
werden lange witte kleederen
gegeven, en hun werd gezegd,
dat zij nog eenen kleinen
tijd rusten zouden, totdat
ook hunne medediensknech-
ten en hunne broeders zou-
den vervuld zijn, die gedood

zouden worden, gelijk als zij.
12 En ik zag, toen het het
zesde zegel geopend had,
en ziet, er werd eene groote
aardbeving; en de zon werd
zwart als een haren zak, en
de maan werd als bloed.
13 En de sterren des he-
mels vielen op de aarde,
gelijk een vijgeboom zijne
onrijpe vijgen afwerpt, als
hij van eenen grooten wind
geschud wordt.
14 En de hemel is wegge-
weken, als een boek, dat
toegerold wordt; en alle
bergen en eilanden zijn be-
wogen uit hunne plaatsen.
15 En de koningen der
aarde, en de grooten, en de
rijken, en de oversten over
duizend, en de magtigen, en
alle dienstknechten, en alle
vrijen, verbergden zich zel-
ven in de spelonken en in
de steenrotsen der bergen;
16 En zeiden tot de bergen
en tot de steenrotsen: Valt
op ons, en verbergt ons van
het aangezigt desgenen, die
op den troon zit, en van
den toorn des Lams.
17 Want de groote dag
zijns toorns is gekomen, en
wie kan bestaan?

HOOFDSTUK 7.

EN na dezen zag ik vier
engelen staan op de vier
hoeken der aarde, houdende
de vier winden der aarde,
opdat geen wind zou waaijen
op de aarde, noch op de zee,
noch tegen eenigen boom.
2 En ik zag eenen anderen
engel opkomen van den op-
gang der zon, hebbende het
zegel des levenden Gods;
en hij riep met eene groote
stem tot de vier engelen,
welken *magt* gegeven was
de aarde en de zee te be-
schadigen,
3 Zeggende: Beschadigt de
aarde niet, noch de zee, noch
de boomen, totdat wij de
dienstknechten onzes Gods
zullen verzegeld hebben
aan hunne voorhoofden.
4 En ik hoorde het getal
dergenen, die verzegeld wa-
ren: honderd vier en veer-
tig duizend waren verzegeld
uit alle geslachten der kin-
deren Israëls.
5 Uit het geslacht van Juda
waren twaalf duizend verze-
geld; uit het geslacht van
Ruben waren twaalf duizend
verzegeld; uit het geslacht
van Gad waren twaalf dui-
zend verzegeld;
6 Uit het geslacht van Aser
waren twaalf duizend ver-
zegeld; uit het geslacht van
Nafthali waren twaalf dui-
zend verzegeld; uit het ge-
slacht van Manasse waren
twaalf duizend verzegeld;
7 Uit het geslacht van
Simeon waren twaalf dui-
zend verzegeld; uit het ge-
slacht van Levi waren twaalf
duizend verzegeld; uit het
geslacht van Issaschar waren
twaalf duizend verzegeld:
8 Uit het geslacht van Ze-
bulon waren twaalf duizend
verzegeld; uit het geslacht
van Jozef waren twaalf dui-

zend verzegeld: uit het geslacht van Benjamin waren twaalf duizend verzegeld.
9 Na dezen zag ik, en ziet eene groote schaar, die niemand tellen kon, uit alle natie, en geslachten, en volken, en talen, staande voor den troon en voor het Lam, bekleed zijnde met lange witte kleederen, en palm*takken* waren in hunne handen.
10 En zij riepen met groote stem, zeggende: De zaligheid zij onzen God, die op den troon zit, en het Lam.
11 En al de engelen stonden rondom den troon, en *rondom* de ouderlingen en de vier dieren; en vielen voor den troon *neder* op hun aangezigt en aanbaden God,
12 Zeggende: Amen. De lof, en de heerlijkheid, en de wijsheid, en de dankzegging, en de eer, en de kracht, en de sterkte zij onzen God in alle eeuwigheid. Amen.
13 En een uit de ouderlingen antwoordde, zeggende tot mij: Deze, die bekleed zijn met de lange witte kleederen, wie zijn zij, en van waar zijn zij gekomen?
14 En ik sprak tot hem: Heere! gij weet het. En hij zeide tot mij: Deze zijn het, die uit de groote verdrukking komen; en zij hebben hunne lange kleederen gewasschen, en hebben hunne lange kleederen wit gemaakt in het bloed des Lams.
15 Daarom zijn zij voor den troon van God, en dienen Hem dag en nacht in zijnen tempel: en die op den troon zit, zal hen overschaduwen.
16 Zij zullen niet meer hongeren, en zullen niet meer dorsten, en de zon zal op hen niet vallen, noch eenige hitte.
17 Want het Lam, dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en zal hun een leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren; en God zal alle tranen van hunne oogen afwisschen.

HOOFDSTUK 8.

EN toen het het zevende zegel geopend had, werd er een stilzwijgen in den hemel, omtrent van een half uur.
2 En ik zag de zeven engelen, die voor God stonden; en hun werden zeven bazuinen gegeven.
3 En er kwam een andere engel, en stond aan het altaar, hebbende een gouden wierookvat; en hem werd veel reukwerks gegeven, opdat hij het *met* de gebeden aller heiligen zou leggen op het gouden altaar, dat voor den troon is.
4 En de rook des reukwerks, *met* de gebeden der heiligen, ging op van de hand des engels voor God.
5 En de engel nam het wierookvat, en vulde dat met het vuur des altaars, en wierp het op de aarde; en er geschiedden stemmen, en donderslagen, en bliksemen, en aardbeving.
6 En de zeven engelen, die

de zeven bazuinen hadden, bereidden zich om te bazuinen.

7 En de eerste engel heeft gebazuind, en er is geworden hagel en vuur, gemengd met bloed, en zij zijn op de aarde geworpen; en het derde *deel* der boomen is verbrand, en al het groene gras is verbrand.

8 En de tweede engel heeft gebazuind, en er werd *iets* als een groote berg, van vuur brandende, in de zee geworpen; en het derde *deel* der zee is bloed geworden.

9 En het derde *deel* der schepselen in de zee, die leven hebben, is gestorven; en het derde *deel* der schepen is vergaan.

10 En de derde engel heeft gebazuind, en er is eene groote ster, brandende als eene fakkel, gevallen uit den hemel, en is gevallen op het derde *deel* der rivieren en op de fonteinen der wateren;

11 En de naam der ster wordt genoemd Alsem; en het derde *deel* der wateren werd tot alsem; en vele menschen zijn gestorven van de wateren, want zij waren bitter geworden.

12 En de vierde engel heeft gebazuind, en het derde *deel* der zon werd geslagen, en het derde *deel* der maan, en het derde *deel* der sterren, opdat het derde *deel* derzelve zou verduisterd worden, en dat het derde *deel* van den dag niet zou lichten; en van den nacht desgelijks.

13 En ik zag, en ik hoorde eenen engel vliegen in het midden des hemels, zeggende met groote stem: Wee, wee, wee! dengenen, die op de aarde wonen, van de overige stemmen der bazuin der drie engelen, die *nog* bazuinen zullen.

HOOFDSTUK 9.

EN de vijfde engel heeft gebazuind, en ik zag eene ster, gevallen uit den hemel op de aarde, en haar werd gegeven de sleutel van den put des afgronds.

2 En zij heeft den put des afgronds geopend; en er is rook opgegaan uit den put, als rook eens grooten ovens; en de zon en de lucht is verduisterd geworden van den rook des puts.

3 En uit den rook kwamen sprinkhanen op de aarde, en hun werd magt gegeven, gelijk de schorpioenen der aarde magt hebben.

4 En hun werd gezegd, dat zij het gras der aarde niet zouden beschadigen, noch eenige groente, noch eenigen boom, dan de menschen alleen, die het zegel Gods aan hunne voorhoofden niet hebben.

5 En hun werd *magt* gegeven, niet dat zij hen zouden dooden, maar dat zij zouden *van hen* gepijnigd worden vijf maanden; en hunne pijniging was als de pijniging van een' schorpioen, wanneer hij een' mensch gestoken heeft.

6 En in die dagen zullen de menschen den dood zoeken, en zullen dien niet vinden, en zij zullen begeeren te sterven, en de dood zal van hen vlieden.

7 En de gedaanten der sprinkhanen waren den paarden gelijk, die tot den oorlog bereid zijn; en op hunne hoofden waren als kroonen, het goud gelijk, en hunne aangezigten als aangezigten van menschen.

8 En zij hadden haar als haar der vrouwen, en hunne tanden waren als *tanden* der leeuwen.

9 En zij hadden borstwapenen als ijzeren borstwapenen, en het gedruisch hunner vleugelen was als een gedruisch der wagens, wanneer vele paarden naar den strijd loopen.

10 En zij hadden staarten den schorpioenen gelijk, en er waren angels in hunne staarten, en hunne magt was de menschen te beschadigen vijf maanden.

11 En zij hadden over zich tot eenen koning den engel des afgronds; zijn naam was in het Hebreeuwsch Abáddon, en in de Grieksche *taal* had hij den naam Apollyon.

12 Het eene wee is weggegaan, ziet, er komen nog twee weeën na dezen.

13 En de zesde engel heeft gebazuind, en ik hoorde eene stem uit de vier hoornen des gouden altaars, dat voor God was,

14 Zeggende tot den zesden engel, die de bazuin had: Ontbind de vier engelen, die gebonden zijn bij de groote rivier, den Eufraat.

15 En de vier engelen zijn ontbonden geworden, welke bereid waren tegen de ure, en dag, en maand, en jaar, opdat zij het derde *deel* der menschen zouden dooden.

16 En het getal van de heirlegers der ruiterij was tweemaal tien duizenden der tienduizenden; en ik hoorde hun getal.

17 En ik zag alzoo de paarden in dit gezigt, en die daarop zaten, hebbende vurige en hemelsblaauwe, en sulferverwige borstwapenen; en de hoofden der paarden waren als hoofden van leeuwen, en uit hunne monden ging uit vuur, en rook, en sulfer.

18 Door deze drie werd het derde *deel* der menschen gedood, *namelijk* door het vuur, en door den rook, en door het sulfer, dat uit hunne monden uitging.

19 Want hunne magt is in hunnen mond, en in hunne staarten: want hunne staarten zijn aan de slangen gelijk, en hebben hoofden, en zij beschadigen met dezelve.

20 En de overige menschen, die niet gedood zijn door deze plagen, hebben zich niet bekeerd van de werken hunner handen, dat zij niet zouden aanbidden de duivelen, en de gouden, en zil-

veren, en koperen, en steenen, en houten afgoden, die noch zien kunnen, noch hooren, noch wandelen;
21 En hebben zich *ook* niet bekeerd van hunne doodslagen, noch van hunne venijngevingen, noch van hunne hoererij, noch van hunne dieverijen.

HOOFDSTUK 10.

EN ik zag eenen anderen sterken engel, afkomende van den hemel, die bekleed was met eene wolk; en een regenboog was boven *zijn* hoofd; en zijn aangezigt was als de zon, en zijne voeten waren als pilaren van vuur.
2 En hij had in zijne hand een boeksken, dat geopend was; en hij zette zijnen regtervoet op de zee, en den linker op de aarde.
3 En hij riep met eene groote stem, gelijkerwijs een leeuw brult; en als hij geroepen had, spraken de zeven donderslagen hunne stemmen.
4 En toen de zeven donderslagen hunne stemmen gesproken hadden, zoo zou ik ze geschreven hebben; en ik hoorde eene stem uit den hemel, die tot mij zeide: Verzegel hetgeen de zeven donderslagen gesproken hebben, en schrijf dat niet.
5 En de engel, dien ik zag staan op de zee, en op de aarde, hief zijne hand op naar den hemel,
6 En hij zwoer bij Dien, die leeft in alle eeuwigheid; die den hemel geschapen heeft en hetgeen daarin is, en de aarde en hetgeen daarin is, en de zee en hetgeen daarin is, dat er geen tijd meer zal zijn;
7 Maar in de dagen der stem des zevenden engels, wanneer hij bazuinen zal, zoo zal de verborgenheid Gods vervuld worden, gelijk Hij zijnen dienstknechten, den profeten, verkondigd heeft.
8 En de stem, die ik gehoord had uit den hemel, sprak wederom met mij, en zeide: Ga henen, neem het boeksken, dat geopend *en* in de hand des engels is, die op de zee en op de aarde staat.
9 En ik ging henen tot den engel, zeggende tot hem: Geef mij dat boeksken. En hij zeide tot mij: Neem dat en eet het op; en het zal uwen buik bitter maken, maar in uwen mond zal het zoet zijn als honig.
10 En ik nam het boeksken uit de hand des engels, en ik at het op; en het was in mijnen mond zoet als honig, en als ik het gegeten had, werd mijn buik bitter.
11 En hij zeide tot mij: Gij moet wederom profeteren voor vele volken, en natiën, en talen, en koningen.

HOOFDSTUK 11.

EN mij werd een rietstok gegeven, eene meetroede gelijk: en de engel stond en zeide: Sta op, en meet

den tempel Gods, en het altaar, en degenen, die daarin aanbidden.

2 En laat het voorhof uit, dat van buiten den tempel is, en meet dat niet, want het is den Heidenen gegeven; en zij zullen de heilige stad vertreden twee en veertig maanden.

3 En ik zal mijnen twee getuigen *magt* geven, en zij zullen profeteren duizend twee honderd zestig dagen, met zakken bekleed.

4 Deze zijn de twee olijfboomen, en de twee kandelaren, die voor den God der aarde staan.

5 En zoo iemand die wil beschadigen, een vuur zal uit hunnen mond uitgaan, en zal hunne vijanden verslinden; en zoo iemand hen wil beschadigen, die moet alzoo gedood worden.

6 Deze hebben magt den hemel te sluiten, opdat geen regen regene in de dagen hunner profetering; en zij hebben magt over de wateren, om die in bloed te verkeeren, en de aarde te slaan met allerlei plage, zoo menigmaal als zij zullen willen.

7 En als zij hunne getuigenis zullen geëindigd hebben, zal het beest, dat uit den afgrond opkomt, hun krijg aandoen, en het zal hen overwinnen, en zal hen dooden.

8 En hunne doode ligchamen *zullen liggen* op de straat der groote stad, die geestelijk genoemd wordt Sodoma en Egypte, alwaar ook onze Heere gekruist is.

9 En *de menschen* uit de volken, en geslachten, en talen, en natiën zullen hunne doode ligchamen zien drie dagen en eenen halven, en zullen niet toelaten, dat hunne doode ligchamen in graven gelegd worden.

10 En die op de aarde wonen, die zullen verblijd zijn over hen, en zullen vreugde bedrijven, en zullen elkander geschenken zenden; omdat deze twee profeten degenen, die op de aarde wonen, gepijnigd hadden.

11 En na die drie dagen en eenen halven, is een geest des levens uit God in hen gegaan; en zij stonden op hunne voeten; en er is groote vrees gevallen op degenen, die hen aanschouwden.

12 En zij hoorden eene groote stem uit den hemel, die tot hen zeide: Komt herwaarts op. En zij voeren op naar den hemel in de wolk; en hunnen vijanden aanschouwden hen.

13 En in dienzelve ure geschiedde eene groote aardbeving, en het tiende *deel* der stad is gevallen, en er zijn in de aardbeving gedood zeven duizend namen van menschen, en de overigen zijn zeer bevreesd geworden, en hebben den God des hemels heerlijkheid gegeven.

14 Het tweede wee is weggegaan; ziet, het derde wee komt haast.

15 En de zevende engel heeft gebazuind, en er geschiedden groote stemmen in den hemel, zeggende: De koningrijken der wereld zijn geworden onzes Heeren en van zijnen Christus, en hij zal als Koning heerschen in alle eeuwigheid.
16 En de vier en twintig ouderlingen, die voor God zitten op hunne troonen, vielen *neder* op hunne aangezigten, en aanbaden God,
17 Zeggende: Wij danken U, Heere God almagtig, Die is, en Die was, en Die komen zal! dat Gij uwe groote kracht hebt aangenomen, en als Koning hebt geheerscht;
18 En de volken waren toornig geworden, en uw toorn is gekomen, en de tijd der dooden, om geoordeeld te worden, en om den loon te geven uwen dienstknechten, den profeten, en den heiligen, en dengenen, die uwen naam vreezen, den kleinen en den grooten; en om te verderven degenen, die de aarde verdorven.
19 En de tempel Gods in den hemel is geopend geworden, en de ark zijns verbonds is gezien in zijnen tempel; en er werden bliksemen, en stemmen, en donderslagen, en aardbeving, en groote hagel.

HOOFDSTUK 12.

EN er werd een groot teeken gezien in den hemel: *namelijk* eene vrouw, bekleed met de zon; en de maan was onder hare voeten, en op haar hoofd eene kroon van twaalf sterren;
2 En zij was zwanger, en riep, barensnood hebbende, en zijnde in pijn om te baren.
3 En er werd een ander teeken gezien in den hemel; en ziet, er was een groote roode draak, hebbende zeven hoofden, en tien hoornen, en op zijne hoofden zeven koninklijke hoeden.
4 En zijn staart trok het derde *deel* der sterren des hemels, en wierp die op de aarde. En de draak stond voor de vrouw, die baren zou, opdat hij haar kind zou verslinden, wanneer zij het zou gebaard hebben.
5 En zij baarde een mannelijken zoon, die al de Heidenen zou hoeden met eene ijzeren roede; en haar kind werd weggerukt tot God en zijnen troon.
6 En de vrouw vlugtte in de woestijn, alwaar zij eene plaats had, *haar* van God bereid, opdat zij haar aldaar zouden voeden duizend twee honderd zestig dagen.
7 En er werd krijg in den hemel: Michaël en zijne engelen krijgden tegen den draak, en de draak krijgde *ook* en zijne engelen.
8 En zij hebben niet vermogt, en hunne plaats is niet meer gevonden in den hemel.
9 En de groote draak is geworpen, *namelijk* de oude

slang, welke genaamd wordt duivel en Satanas, die de geheele wereld verleidt, hij is, *zeg ik*, geworpen op de aarde; en zijne engelen zijn met hem geworpen.
10 En ik hoorde eene groote stem, zeggende in den hemel: Nu is de zaligheid, en de kracht, en het koningrijk geworden onzes Gods, en de magt van zijnen Christus; want de verklager onzer broederen, die hen verklaagde voor onzen God dag en nacht, is nedergeworpen.
11 En zij hebben hem overwonnen door het bloed des Lams, en door het woord hunner getuigenis, en zij hebben hun leven niet liefgehad tot den dood toe.
12 Hierom bedrijft vreugde, gij hemelen, en gij, die daarin woont! Wee dengenen, die de aarde en de zee bewonen! want de duivel is tot u afgekomen, en heeft grooten toorn, wetende, dat hij eenen kleinen tijd heeft.
13 En toen de draak zag, dat hij op de aarde geworpen was, zoo heeft hij de vrouw vervolgd, die het manneken gebaard had.
14 En der vrouwe zijn gegeven twee vleugelen eens grooten arends, opdat zij zou vliegen in de woestijn, in hare plaats, alwaar zij gevoed wordt eenen tijd, en tijden, en eenen halven tijd, buiten het gezigt der slang.
15 En de slang wierp uit haren mond achter de vrouw water als eene rivier, opdat zij haar door de rivier zou doen wegvoeren.
16 En de aarde kwam de vrouw te hulp, en de aarde opende haren mond en verzwolg de rivier, welke de draak uit zijnen mond had geworpen.
17 En de draak vergrimde op de vrouw, en ging heen om krijg te voeren tegen de overigen van haar zaad, die de geboden Gods bewaren, en de getuigenis van Jezus Christus hebben.
18 En ik stond op het zand der zee.

HOOFDSTUK 13.

EN ik zag uit de zee een beest opkomen, hebbende zeven hoofden en tien hoornen; en op zijne hoornen waren tien koninklijke hoeden, en op zijne hoofden was een naam van *Gods* lastering.
2 En het beest, dat ik zag, was eenen pardel gelijk, en zijne voeten als eens beers *voeten*, en zijn mond als de mond eens leeuws; en de draak gaf hem zijne kracht, en zijnen troon, en groote magt.
3 En ik zag een van zijne hoofden als tot den dood gewond, en zijne doodelijke wonde werd genezen; en de geheele aarde verwonderde zich achter het beest.
4 En zij aanbaden den draak, die het beest magt gegeven had; en zij aanba-

den het beest, zeggende: Wie is dit beest gelijk? wie kan krijg voeren tegen hetzelve?
5 En hetzelve werd een mond gegeven, om groote dingen en *Gods*lasteringen te spreken; en hetzelve werd magt gegeven, om *zulks* te doen, twee en veertig maanden.
6 En het opende zijnen mond tot lastering tegen God, om zijnen naam te lasteren, en zijnen tabernakel, en die in den hemel wonen.
7 En hetzelve werd *magt* gegeven, om den heiligen krijg aan te doen, en om die te overwinnen; en hetzelve werd magt gegeven over alle geslacht, en taal, en volk.
8 En allen, die op de aarde wonen, zullen hetzelve aanbidden, welker namen niet zijn geschreven in het boek des levens, des Lams, dat geslagt is van de grondlegging der wereld.
9 Indien iemand ooren heeft, die hoore.
10 Indien iemand in de gevangenis leidt, die gaat *zelf* in de gevangenis; indien iemand met het zwaard zal dooden, die moet zelf met het zwaard gedood worden. Hier is de lijdzaamheid en het geloof der heiligen.
11 En ik zag een ander beest uit de aarde opkomen, en het had twee hoornen, des Lams *hoornen* gelijk, en het sprak als de draak.
12 En het oefent al de magt van het eerste beest, in tegenwoordigheid van hetzelve, en het maakt, dat de aarde, en die daarin wonen, het eerste beest aanbidden, wiens doodelijke wonde genezen was.
13 En het doet groote teekenen, zoodat het ook vuur uit den hemel doet afkomen op de aarde, voor de menschen.
14 En verleidt degenen, die op de aarde wonen, door de teekenen, die aan hetzelve te doen gegeven zijn in de tegenwoordigheid van het beest; zeggende tot degenen, die op de aarde wonen, dat zij het beest, dat de wond des zwaards had, en *weder* leefde, een beeld zouden maken.
15 En hetzelve werd *magt* gegeven, om het beeld van het beest eenen geest te geven, opdat het beeld van het beest ook zou spreken, en maken, dat allen, die het beeld van het beest niet zouden aanbidden, gedood zouden worden.
16 En het maakt, dat het aan allen, kleinen en grooten, en rijken en armen, en vrijen en dienstknechten, een merkteeken geve aan hunne regterhand of aan hunne voorhoofden;
17 En, dat niemand mag koopen of verkoopen, dan die dat merkteeken heeft, of den naam van het beest, of het getal zijns naams.
18 Hier is de wijsheid:

die het verstand heeft, rekene het getal van het beest; want het is een getal eens menschen, en zijn getal is zes honderd zes en zestig.

HOOFDSTUK 14.

EN ik zag, en ziet, het Lam stond op den berg Zion, en met hem honderd vier en veertig duizend, hebbende den naam zijns Vaders geschreven aan hunne voorhoofden.

2 En ik hoorde eene stem uit den hemel, als eene stem veler wateren en als eene stem van eenen grooten donderslag. En ik hoorde eene stem van citerspelers, spelende op hunne citers;

3 En zij zongen als een nieuw gezang voor den troon, en voor de vier dieren, en de ouderlingen; en niemand kon dat gezang leeren, dan de honderd vier en veertig duizend, die van de aarde gekocht waren.

4 Deze zijn het, die met vrouwen niet bevlekt zijn, want zij zijn maagden; deze zijn het, die het Lam volgen, waar het ook heengaat; deze zijn gekocht uit de menschen, *tot* eerstelingen Gode en het Lam.

5 En in hunnen mond is geen bedrog gevonden; want zij zijn onberispelijk voor den troon van God.

6 En ik zag eenen anderen engel, vliegende in het midden des hemels, en hij had het eeuwig evangelie, om te verkondigen dengenen, die op de aarde wonen, en aan alle natie, en geslacht, en taal, en volk;

7 Zeggende met eene groote stem: Vreest God, en geeft Hem heerlijkheid, want de ure zijns oordeels is gekomen; en aanbidt Hem, die den hemel, en de aarde, en de zee, en de fonteinen der wateren gemaakt heeft.

8 En er is een andere engel gevolgd, zeggende: Zij is gevallen, zij is gevallen, Babylon, die groote stad, omdat zij uit den wijn des toorns harer hoererij alle volken heeft gedrenkt.

9 En een derde engel is hen gevolgd, zeggende met eene groote stem: Indien iemand het beest aanbidt en zijn beeld, en ontvangt het merkteeken aan zijn voorhoofd, of aan zijne hand,

10 Die zal ook drinken uit den wijn des toorns Gods, die ongemengd ingeschonken is in den drinkbeker zijns toorns; en hij zal gepijnigd worden met vuur en sulfer voor de heilige engelen en voor het Lam.

11 En de rook van hunne pijniging gaat op in alle eeuwigheid, en zij hebben geene rust dag en nacht, die het beest aanbidden en zijn beeld, en zoo iemand het merkteeken zijns naams ontvangt.

12 Hier is de lijdzaamheid der heiligen; hier zijn zij, die de geboden Gods bewaren en het geloof van Jezus.

13 En ik hoorde eene stem
uit den hemel, die tot mij
zeide: Schrijf, zalig zijn de
dooden, die in den Heere
sterven, van nu aan. Ja,
zegt de Geest, opdat zij rusten
mogen van hunnen arbeid;
en hunne werken
volgen met hen.
14 En ik zag, en ziet, eene
witte wolk, en op de wolk
was een gezeten, des menschen
Zoon gelijk, hebbende
op zijn hoofd eene gouden
kroon; en in zijne hand
eene scherpe sikkel.
15 En een andere engel
kwam uit den tempel, roepende
met eene groote stem
tot dengene, die op de wolk
zat: Zend uwe sikkel en
maai; want de ure om te
maaijen is u gekomen, dewijl
de oogst der aarde is
rijp geworden.
16 En die op de wolk zat,
zond zijne sikkel op de aarde,
en de aarde werd gemaaid.
17 En een andere engel
kwam uit den tempel, die
in den hemel is, hebbende
ook zelf eene scherpe sikkel.
18 En een andere engel
kwam uit van het altaar,
die magt had over het vuur;
en hij riep met een groot
geroep tot dengene, die de
scherpe sikkel had, zeggende:
Zend uwe scherpe sikkel,
en snijd af de druiftakken
van den wijngaard der aarde,
want zijne druiven zijn rijp.
19 En de engel zond zijne
sikkel op de aarde, en sneed
de druiven af van den wijngaard
der aarde, en wierp
ze in den grooten wijnpersbak
des toorns Gods.
20 En de wijnpersbak werd
buiten de stad getreden, en
er is bloed uit den wijnpersbak
gekomen, tot aan de
toomen der paarden, duizend
zes honderd stadiën ver.

HOOFDSTUK 15.

EN ik zag een ander groot
en wonderlijk teeken in
den hemel: *namelijk* zeven
engelen, hebbende de zeven
laatste plagen, want in deze
is de toorn Gods geëindigd.
2 En ik zag als eene glazen
zee, met vuur gemengd; en
die de overwinning hadden
van het beest, en van zijn
beeld, en van zijn merkteeken,
en van het getal zijns
naams, welke stonden aan
de glazen zee, hebbende de
citers Gods;
3 En zij zongen het gezang
van Mozes, den dienstknecht
Gods, en het gezang des
Lams, zeggende: Groot en
wonderlijk zijn uwe werken,
Heere, Gij almagtige God!
regtvaardig en waarachtig
zijn uwe wegen, Gij Koning
der heiligen!
4 Wie zou U niet vreezen,
Heere! en uwen naam *niet*
verheerlijken? Want Gij zijt
alleen heilig: want alle volken
zullen komen, en voor
U aanbidden; want uwe
oordeelen zijn openbaar geworden.
5 En na dezen zag ik, en
ziet, de tempel des taberna-

kels der getuigenis in den hemel werd geopend.

6 En de zeven engelen, die de zeven plagen hadden, kwamen uit den tempel, bekleed met rein en blinkend lijnwaad, en omgord om de borst met gouden gordels.

7 En een van de vier dieren gaf den zeven engelen zeven gouden fiolen, vol van den toorn Gods, die in alle eeuwigheid leeft.

8 En de tempel werd vervuld met rook uit de heerlijkheid Gods, en uit zijne kracht; en niemand kon in den tempel ingaan, totdat de zeven plagen der zeven engelen geëindigd waren.

HOOFDSTUK 16.

EN ik hoorde eene groote stem uit den tempel, zeggende tot de zeven engelen: Gaat henen, en giet de *zeven* fiolen van den toorn Gods uit op de aarde.

2 En de eerste ging henen, en goot zijne fiool uit op de aarde; en er werd een kwaad en boos gezweer aan de menschen, die het merkteeken van het beest hadden, en die zijn beeld aanbaden.

3 En de tweede engel goot zijne fiool uit in de zee, en zij werd bloed als van eenen doode; en alle levende ziel is gestorven in de zee.

4 En de derde engel goot zijne fiool uit in de rivieren en in de fonteinen der wateren; en *de wateren* werden bloed.

5 En ik hoorde den engel der wateren zeggen: Gij zijt regtvaardig, Heere! Die is, en Die was, en Die zijn zal, dat Gij dit geoordeeld hebt;

6 Dewijl zij het bloed der heiligen, en der profeten vergoten hebben, zoo hebt Gij hun ook bloed te drinken gegeven; want zij zijn het waardig.

7 En ik hoorde eenen anderen van het altaar zeggen: Ja, Heere, Gij almagtige God! uwe oordeelen zijn waarachtig en regtvaardig.

8 En de vierde engel goot zijne fiool uit op de zon; en haar is *magt* gegeven de menschen te verhitten door vuur.

9 En de menschen werden verhit met groote hitte, en lasterden den naam Gods, die magt heeft over deze plagen; en zij bekeerden zich niet, om Hem heerlijkheid te geven.

10 En de vijfde engel goot zijne fiool uit op den troon van het beest; en zijn rijk is verduisterd geworden; en zij kaauwden hunne tongen van pijn;

11 En zij lasterden den God des hemels van wege hunne pijnen, en van wege hunne gezweren; en zij bekeerden zich niet van hunne werken.

12 En de zesde engel goot zijne fiool uit op de groote rivier, den Eufraat; en zijn water is uitgedroogd, opdat bereid zou worden de weg der koningen, die van den

opgang der zon komen zullen.
13 En ik zag uit den mond
des draaks, en uit den mond
van het beest, en uit den
mond des valschen profeets,
drie onreine geesten *gaan*,
den vorschen gelijk.
14 Want het zijn geesten
der duivelen, en zij doen
teekenen, welke uitgaan tot
de koningen der aarde en
der geheele wereld, om die
te vergaderen tot den krijg
van dien grooten dag des
almagtigen Gods.
15 Ziet, ik kom als een dief.
Zalig is hij, die waakt en
zijne kleederen bewaart, opdat
hij niet naakt wandele, en
men zijne schaamte *niet* zie.
16 En zij hebben hen vergaderd
in de plaats, welke
in het Hebreeuwsch genaamd
wordt Armagéddon.
17 En de zevende engel goot
zijne fiool uit in de lucht:
en er kwam eene groote stem
uit den tempel des hemels,
van den troon, zeggende:
Het is geschied.
18 En er geschiedden stemmen,
en donderslagen, en
bliksemen; en er geschiedde
eene groote aardbeving, hoedanige
niet is geschied van
dat de menschen op de aarde
geweest zijn, *namelijk* eene
zoodanige aardbeving en zoo
groot.
19 En de groote stad is in
drie deelen gescheurd, en
de steden der Heidenen zijn
gevallen; en het groote Babylon
is gedacht geworden
voor God, om haar te geven
den drinkbeker van den wijn
des toorns zijner gramschap.
20 En alle eiland is gevloden.
en de bergen zijn niet
gevonden.
21 En een groote hagel, *elk*
als een talent*pond* zwaar, viel
neder uit den hemel op de
menschen; en de menschen
lasterden God van wege de
plage des hagels; want dezelfs
plage was zeer groot.

HOOFDSTUK 17.

EN een uit de zeven engelen,
die de zeven fiolen
hadden, kwam en sprak met
mij, en zeide tot mij: Kom
herwaarts, ik zal u toonen
het oordeel der groote hoer,
die daar zit op vele wateren;
2 Met welke de koningen
der aarde gehoereerd hebben,
en die de aarde bewonen,
zijn dronken geworden
van den wijn harer hoererij.
3 En hij bragt mij weg in
eene woestijn, in den geest,
en ik zag eene vrouw, zittende
op een scharlakenrood beest,
dat vol was van namen der
*Gods*lastering, en had zeven
hoofden en tien hoornen.
4 En de vrouw was bekleed
met purper en scharlaken,
en versierd met goud, en
kostelijk gesteente, en paarlen,
en had in hare hand
eenen gouden drinkbeker,
vol van gruwelen, en van
onreinigheid harer hoererij.
5 En op haar voorhoofd
was een naam geschreven,
namelijk Verborgenheid; het
groote Babylon, de moeder

der hoererijen en der gru-
welen der aarde.
6 En ik zag, dat de vrouw
dronken was van het bloed
der heiligen, en van het bloed
der getuigen van Jezus. En
ik verwonderde mij, als ik
haar zag, met groote ver-
wondering.
7 En de engel zeide tot mij:
Waarom verwondert gij u?
Ik zal u zeggen de verbor-
genheid der vrouw en van
het beest, dat haar draagt,
hetwelk de zeven hoofden
heeft en de tien hoornen.
8 Het beest, dat gij gezien
hebt, was en is niet; en het
zal opkomen uit den afgrond,
en ten verderve gaan; en
die op de aarde wonen, zul-
len verwonderd zijn, (wel-
ker namen niet zijn geschre-
ven in het boek des levens
van de grondlegging der we-
reld) ziende het beest, dat
was en niet is, hoewel het is.
9 Hier is het verstand, dat
wijsheid heeft. De zeven
hoofden zijn zeven bergen,
op welke de vrouw zit.
10 En het zijn ook zeven
koningen: de vijf zijn ge-
vallen, en de een is, de an-
der is nog niet gekomen,
en wanneer hij zal gekomen
zijn, moet hij een weinig
tijds blijven.
11 En het beest, dat was
en niet is, die is ook de acht-
ste *koning*, en is uit de ze-
ven, en gaat ten verderve.
12 En de tien hoornen, die
gij gezien hebt, zijn tien
koningen, die het koning-
rijk nog niet hebben ontvan-
gen, maar als koningen magt
ontvangen op eene ure met
het beest.
13 Deze hebben eenerlei
meening, en zullen hunne
kracht en magt het beest
overgeven.
14 Deze zullen tegen het
Lam krijgen, en het Lam
zal hen overwinnen, (want
het is een Heere der hee-
ren, en een Koning der ko-
ningen) en die met hem zijn,
de geroepenen, en uitverko-
renen, en geloovigen.
15 En hij zeide tot mij: De
wateren, die gij gezien hebt,
waar de hoer zit, zijn vol-
ken, en scharen, en natiën
en tongen.
16 En de tien hoornen, die
gij gezien hebt op het beest,
die zullen de hoer haten, en
zullen haar woest maken en
naakt; en zij zullen haar
vleesch eten, en zullen haar
met vuur verbranden.
17 Want God heeft *hun* in
hunne harten gegeven, dat
zij zijne meening doen, en
dat zij eenerlei meening
doen, en dat zij hun koning-
rijk het beest geven, totdat
de woorden Gods voleindigd
zullen zijn.
18 En de vrouw, die gij
gezien hebt, is de groote
stad, die het koningrijk heeft
over de koningen der aarde.

HOOFDSTUK 18.

EN na dezen zag ik eenen
anderen engel afkomen
uit den hemel, hebbende

groote magt, en de aarde is
verlicht geworden van zijne
heerlijkheid.
2 En hij riep krachtelijk
met eene groote stem, zeggende:
Zij is gevallen, zij
is gevallen, het groote Babylon,
en is geworden eene
woonstede der duivelen, en
eene bewaarplaats van alle
onreine geesten, en eene
bewaarplaats van alle onrein
en hatelijk gevogelte.
3 Dewijl uit den wijn des
toorns harer hoererij allevolken
gedronken hebben, en
de koningen der aarde met
haar gehoereerd hebben, en
de kooplieden der aarde rijk
zijn geworden uit de kracht
harer weelde.
4 En ik hoorde eene andere
stem uit den hemel, zeggende:
Gaat uit van haar,
mijn volk! opdat gij aan
hare zonden geene gemeenschap
hebt, en opdat gij van
hare plagen niet ontvangt.
5 Want hare zonden zijn
de eene op de andere gevolgd
tot den hemel toe, en God
is harer ongeregtigheden
gedachtig geworden.
6 Vergeldt haar, gelijk als
zij ulieden vergolden heeft,
en verdubbelt haar dubbel,
naar hare werken; in den
drinkbeker, waarin zij geschonken
heeft, schenkt
haar dubbel.
7 Zoo veel als zij zich zelve
verheerlijkt heeft, en
weelde gehad heeft, zoo groote
pijniging en rouw doet haar
aan; want zij zegt in haar
hart: Ik zit *als* eene koningin,
en ben geene weduwe, en
zal geenen rouw zien.
8 Daarom zullen hare plagen
op eenen dag komen,
namelijk dood, en rouw, en
honger, en zij zal met vuur
verbrand worden; want sterk
is de Heere God, die haar
oordeelt.
9 En de koningen der aarde,
die met haar gehoereerd en
weelde gehad hebben, zullen
haar beweenen, en rouw
over haar bedrijven, wanneer
zij den rook haars brands
zullen zien;
10 Van verre staande uit
vreeze van hare pijniging,
zeggende: Wee, wee, de
groote stad Babylon, de
sterke stad! want uw oordeel
is in eene ure gekomen.
11 En de kooplieden der
aarde zullen weenen en rouw
maken over haar, omdat
niemand hunne waren meer
koopt:
12 Waren van goud en van
zilver, en van kostelijk gesteente,
en van paarlen, en
van fijn lijnwaad, en van
purper, en van zijde, en van
scharlaken; en allerlei welriekend
hout, en allerlei
ivoren vaten, en allerlei
vaten van het kostelijkste
hout, en van koper, en van
ijzer, en van marmersteen;
13 En kaneel, en reukwerk,
en welriekende zalf, en wierook,
en wijn, en olie, en
meelbloem, en tarwe, en
lastbeesten, en schapen; en
van paarden, en van koets-

wagens, en van ligchamen, en de zielen der menschen.

14 En de vrucht der begeerlijkheid uwer ziel is van u weggegaan; en al wat lekker en wat heerlijk was, is van u weggegaan; en gij zult hetzelve niet meer vinden.

15 De kooplieden dezer dingen, die rijk geworden waren van haar, zullen van verre staan uit vreeze van hare pijniging, weenende en rouw makende;

16 En zeggende: Wee, wee, de groote stad! die bekleed was met fijn lijnwaad, en purper, en scharlaken, en versierd met goud, en *met* kostelijk gesteente, en *met* paarlen; want in eene ure is zoo groote rijkdom verwoest.

17 En alle stuurlieden, en al het volk op de schepen, en bootsgezellen, en allen, die ter zee handelen, stonden van verre;

18 En riepen, ziende den rook van haren brand, *en* zeggende: Wat *stad* was deze groote stad gelijk?

19 En zij wierpen stof op hunne hoofden, en riepen, weenende en rouw bedrijvende, zeggende: Wee, wee, de groote stad! in dewelke allen, die schepen in de zee hadden, van hare kostelijkheid rijk geworden zijn; want zij is in eene ure verwoest geworden.

20 Bedrijft vreugde over haar, gij hemel! en gij, heilige apostelen, en gij profeten! want God heeft uw oordeel aan haar geoordeeld.

21 En een sterke engel hief eenen steen op als eenen grooten molensteen, en wierp *dien* in de zee, zeggende: Aldus zal de groote stad Babylon met geweld geworpen worden, en zal niet meer worden gevonden.

22 En de stem der citerspelers, en der zangers, en der fluiters, en der bazuiners, zal niet meer in u gehoord worden; en geen kunstenaar van eenige kunst zal meer in u gevonden worden; en geen geluid des molens zal in u meer gehoord worden.

23 En het licht der kaars zal in u niet meer schijnen; en de stem eens bruidegoms en eener bruid zal in u niet meer gehoord worden: want uwe kooplieden waren de grooten der aarde, want door uwe tooverij zijn alle volken verleid geweest.

24 En in dezelve is gevonden het bloed der profeten, en der heiligen, en al dergenen, die gedood zijn op de aarde.

HOOFDSTUK 19.

En na dezen hoorde ik als eene groote stem eener groote schare in den hemel, zeggende: Halleluja! de zaligheid, en de heerlijkheid, en de eer, en de kracht zij den Heere, onzen God.

2 Want zijne oordeelen zijn waarachtig en regtvaardig; dewijl Hij de groote hoer ge-

oordeeld heeft, die de aarde
verdorven heeft met hare
hoererij, en Hij het bloed
zijner dienaren van hare
hand gewroken heeft.
3 En zij zeiden ten tweede
maal: Halleluja! En haar
rook gaat op in alle eeu-
wigheid.
4 En de vier en twintig
ouderlingen, en de vier die-
ren vielen *neder*, en aanba-
den God, die op den troon
zat, zeggende: Amen, hal-
leluja!
5 En eene stem kwam uit
den troon, zeggende: Looft
onzen God, gij, al zijne
dienstknechten, en gij, die
Hem vreest, beide klein en
groot!
6 En ik hoorde als eene
stem eener groote schare,
en als eene stem veler wa-
teren, en als eene stem van
sterke donderslagen, zeggen-
de: Halleluja! want de Hee-
re, de almagtige God, heeft
als Koning geheerscht.
7 Laat ons blijde zijn, en
vreugde bedrijven, en Hem
de heerlijkheid geven; want
de bruiloft des Lams is ge-
komen, en zijne vrouw heeft
zich zelve bereid.
8 En haar is gegeven, dat
zij bekleed worde met rein
en blinkend fijn lijnwaad;
want dit fijn lijnwaad zijn
de regtvaardigmakingen der
heiligen.
9 En hij zeide tot mij:
Schrijf, zalig zijn zij, die
geroepen zijn tot het avond-
maal van de bruiloft des
Lams. En hij zeide tot mij:
Deze zijn de waarachtige
woorden Gods.
10 En ik viel *neder* voor
zijne voeten, om hem te aan-
bidden, en hij zeide tot mij:
Zie, dat gij *dat* niet *doet*, ik
ben uw mededienstknecht,
en uwer broederen, die de ge-
tuigenis van Jezus hebben:
aanbid God. Want de getui-
genis van Jezus is de geest
der profetie.
11 En ik zag den hemel
geopend; en ziet, een wit
paard, en die op hetzelve
zat, was genaamd Getrouw
en Waarachtig, en hij oor-
deelt en voert krijg in ge-
regtigheid.
12 En zijne oogen waren
als eene vlam vuurs, en op
zijn hoofd waren vele ko-
ninklijke hoeden; en hij had
eenen naam geschreven, dien
niemand wist, dan hij zelf.
13 En hij was bekleed met
een kleed, dat met bloed
geverwd was; en zijn naam
wordt genoemd het Woord
Gods.
14 En de heirlegers in den
hemel volgden hem op witte
paarden, gekleed met wit
en rein fijn lijnwaad.
15 En uit zijnen mond ging
een scherp zwaard, opdat hij
daarmede de Heidenen slaan
zou. En hij zal hen hoeden
met eene ijzeren roede; en
hij treedt den wijnpersbak
van den wijn des toorns en
der gramschap des almagti-
gen Gods.
16 En hij heeft op *zijn* kleed

en op zijne dij dezen naam geschreven: Koning der koningen en Heere der heeren.
17 En ik zag eenen engel, staande in de zon; en hij riep met eene groote stem, zeggende tot al de vogelen, die in het midden des hemels vlogen: Komt herwaarts, en vergadert u tot het avondmaal des grooten Gods;
18 Opdat gij eet het vleesch der koningen, en het vleesch der oversten over duizend, en het vleesch der sterken, en het vleesch der paarden en dergenen, die daarop zitten; en het vleesch van alle vrijen en dienstknechten, en kleinen en grooten.
19 En ik zag het beest, en de koningen der aarde, en hunne heirlegers vergaderd, om krijg te voeren tegen hem, die op het paard zat, en tegen zijn heirleger.
20 En het beest werd gegrepen, en met hetzelve de valsche profeet, die de teekenen in de tegenwoordigheid van hetzelve gedaan had, door welke hij verleid had, die het merkteeken van het beest ontvangen hadden, en die deszelfs beeld aanbaden. Deze twee zijn levend geworpen in den poel des vuurs, die met sulfer brandt.
21 En de overigen werden gedood met het zwaard desgenen, die op het paard zat, hetwelk uit zijnen mond ging; en al de vogelen werden verzadigd van hun vleesch.

HOOFDSTUK 20.

En ik zag eenen engel afkomen uit den hemel, hebbende den sleutel des afgronds, en eene groote keten in zijne hand;
2 En hij greep den draak, de oude slang, welke is de duivel en Satanas, en bond hem duizend jaren;
3 En wierp hem in den afgrond, en sloot hem daarin, en verzegelde *dien* boven hem, opdat hij de volken niet meer verleiden zou, totdat de duizend jaren zouden geëindigd zijn. En daarna moet hij eenen kleinen tijd ontbonden worden.
4 En ik zag troonen, en zij zaten op dezelve; en het oordeel werd hun gegeven; en *ik zag* de zielen dergenen, die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus, en om het woord Gods, en die het beest en deszelfs beeld niet aangebeden hadden, en die het merkteeken niet ontvangen hadden aan hun voorhoofd en aan hunne hand; en zij leefden en heerschten als koningen met Christus, de duizend jaren.
5 Maar de overige der dooden werden niet weder levend, totdat de duizend jaren geëindigd waren. Deze is de eerste opstanding.
6 Zalig en heilig is hij, die deel heeft in de eerste opstanding; over dezen heeft de tweede dood geene magt, maar zij zullen priesters

van God en Christus zijn, en zij zullen met hem als koningen heerschen duizend jaren.

7 En wanneer de duizend jaren zullen geëindigd zijn, zal de Satanas uit zijne gevangenis ontbonden worden.

8 En hij zal uitgaan om de volken te verleiden, die in de vier hoeken der aarde zijn, den Gog en den Magog, om hen te vergaderen tot den krijg; welker getal is als het zand aan de zee.

9 En zij zijn opgekomen op de breedte der aarde, en omringden de legerplaats der heiligen, en de geliefde stad; en er kwam vuur neder van God uit den hemel, en heeft hen verslonden.

10 En de duivel, die hen verleidde, werd geworpen in den poel des vuurs en sulfers, alwaar het beest en de valsche profeet zijn; en zij zullen gepijnigd worden dag en nacht in alle eeuwigheid.

11 En ik zag eenen grooten witten troon, en degene, die daarop zat, van wiens aangezigt de aarde en de hemel wegvloden, en geene plaats is voor die gevonden.

12 En ik zag de dooden, klein en groot, staande voor God; en de boeken werden geopend: en een ander boek werd geopend, dat des levens is; en de dooden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hunne werken.

13 En de zee gaf de dooden, die in haar waren; en de dood en de hel gaven de dooden, die in hen waren; en zij werden geoordeeld, een iegelijk naar hunne werken.

14 En de dood en de hel werden geworpen in den poel des vuurs; dit is de tweede dood.

15 En zoo iemand niet gevonden werd, geschreven in het boek des levens, die werd geworpen in den poel des vuurs.

HOOFDSTUK 21.

EN ik zag eenen nieuwen hemel en eene nieuwe aarde: want de eerste hemel, en de eerste aarde was voorbijgegaan, en de zee was niet meer.

2 En ik, Johannes, zag de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, nederdalende van God uit den hemel, toebereid als eene bruid, die voor haren man versierd is.

3 En ik hoorde eene groote stem uit den hemel, zeggende: Ziet, de tabernakel Gods is bij de menschen, en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen zijn volk zijn, en God zelf zal bij hen *en* hun God zijn.

4 En God zal alle tranen van hunne oogen afwisschen; en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn: want de eerste dingen zijn weggegaan.

5 En die op den troon zat,

zeide. Ziet, Ik maak alle
dingen nieuw. En Hij zeide
tot mij: Schrijf, want deze
woorden zijn waarachtig en
getrouw.
6 En Hij sprak tot mij:
Het is geschied. Ik ben de
Alfa en de Oméga, het be-
gin en het einde. Ik zal
den dorstigen geven uit de
fontein van het water des
levens voor niet.
7 Die overwint, zal alles
beërven; en Ik zal hem een
God zijn, en hij zal Mij
een zoon zijn.
8 Maar den vreesachtigen,
en ongeloovigen, en gruwe-
lijken, en doodslagers, en
hoereerders, en toovenaars,
en afgodendienaars, en al
den leugenaars, is hun deel
in den poel, die daar brandt
van vuur en sulfer; hetwelk
is de tweede dood.
9 En tot mij kwam een
van de zeven engelen, die
de zeven fiolen hadden,
welke vol geweest waren
van de zeven laatste plagen,
en sprak met mij, zeggende:
Kom herwaarts, ik zal u
toonen de bruid, de vrouw
des Lams.
10 En hij voerde mij weg
in den geest op eenen groo-
ten en hoogen berg, en hij
toonde mij de groote stad,
het heilige Jeruzalem, ne-
derdalende uit den hemel
van God;
11 En zij had de heerlijk-
heid Gods, en haar licht
was den allerkostelijksten
steen gelijk, *namelijk* als
den steen Jaspis, blinkende
gelijk kristal.
12 En zij had eenen groo-
ten en hoogen muur, en had
twaalf poorten, en in de
poorten twaalf engelen, en
namen daarop geschreven,
welke zijn *de namen* der
twaalf geslachten der kin-
deren Israëls.
13 Van het oosten waren
drie poorten, van het noor-
den drie poorten, van het
zuiden drie poorten, van het
westen drie poorten.
14 En de muur der stad
had twaalf fondamenten,
en in dezelve *de namen*
der twaalf apostelen des
Lams.
15 En hij, die met mij
sprak, had eenen gouden
rietstok, opdat hij de stad
zou meten, en hare poorten,
en haren muur.
16 En de stad lag vierkant,
en hare lengte was zoo-
groot als *hare* breedte. En
hij mat de stad met den
rietstok op twaalf duizend
stadiën; de lengte, en de
breedte, en de hoogte der-
zelve waren even gelijk.
17 En hij mat haren muur
op honderd vier en veertig
ellen, *naar* de maat eens
menschen, welke des engels
was.
18 En het gebouw van ha-
ren muur was Jaspis; en de
stad was zuiver goud, zijnde
zuiver glas gelijk.
19 En de fondamenten van
den muur der stad waren
met allerlei kostelijk ge-

steente versierd. Het eerste fondament was Jaspis, het tweede Saffier, het derde Chalcédon, het vierde Smaragd,
20 Het vijfde Sardónix, het zesde Sardius, het zevende Crysoliet, het achtste Beryl, het negende Topaas, het tiende Chrysopraas, het elfde Hyacinth, het twaalfde Amethyst.
21 En de twaalf poorten waren twaalf paarlen, eene iedere poort was elk uit eene paarl; en de straat der stad was zuiver goud, gelijk doorluchtig glas.
22 En ik zag geenen tempel in dezelve; want de Heere, de almagtige God, is haar tempel, en het Lam.
23 En de stad behoeft de zon en de maan niet, dat zij in dezelve zouden schijnen; want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het Lam is hare kaars.
24 En de volken, die zalig worden, zullen in haar licht wandelen; en de koningen der aarde brengen hunne heerlijkheid en eer in dezelve.
25 En hare poorten zullen niet gesloten worden des daags; want aldaar zal geen nacht zijn.
26 En zij zullen de heerlijkheid en de eer der volken daarin brengen.
27 En in haar zal niet inkomen iets, dat ontreinigt, en gruwelijkheid doet, en leugen *spreekt;* maar die geschreven zijn in het boek des levens des Lams.

HOOFDSTUK 22.

EN hij toonde mij eene zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit den troon Gods, en des Lams.
2 In het midden van hare straat, en op de eene en de andere zijde der rivier was de boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende zijne vrucht; en de bladeren des booms waren tot genezing der Heidenen.
3 En geene vervloeking zal er meer tegen *iemand* zijn; en de troon Gods en des Lams zal daarin zijn, en zijne dienstknechten zullen Hem dienen;
4 En zullen zijn aangezigt zien, en zijn naam zal op hunne voorhoofden zijn.
5 En aldaar zal geen nacht zijn, en zij zullen geene kaars noch licht der zon van noode hebben: want de Heere God verlicht hen; en zij zullen als koningen heerschen in alle eeuwigheid.
6 En hij zeide tot mij: Deze woorden zijn getrouw en waarachtig; en de Heere, de God der heilige profeten, heeft zijnen engel gezonden, om zijnen dienstknechten te toonen hetgeen haast moet geschieden.
7 Ziet, ik kom haastiglijk: zalig is hij, die de woorden

der profetie dezes boeks
bewaart.
8 En ik, Johannes, ben
degene, die deze dingen
gezien en gehoord heb. En
toen ik ze gehoord en ge-
zien had, viel ik *neder* om
aan te bidden voor de voeten
des engels, die mij deze
dingen toonde.
9 En hij zeide tot mij:
Zie, dat gij het niet *doet*,
want ik ben uw mededienst-
knecht, en uwer broederen,
der profeten, en dergenen,
die de woorden dezes boeks
bewaren: aanbid God.
10 En hij zeide tot mij:
Verzegel de woorden der
profetie dezes boeks niet:
want de tijd is nabij.
11 Die onregt doet, dat hij
nog onregt doe; en die vuil
is, dat hij nog vuil worde;
en die regtvaardig is, dat
hij nog geregtvaardigd wor-
de; en die heilig is, dat
hij nog geheiligd worde.
12 En ziet, ik kom haas-
tiglijk; en mijn loon is met
mij, om een' iegelijk te
vergelden, gelijk zijn werk
zal zijn.
13 Ik ben de Alfa en de
Oméga, het begin en het
einde, de eerste en de laatste.
14 Zalig zijn zij, die zijne
geboden doen, opdat hunne
magt zij aan den booms des
levens; en zij door de poor-
ten mogen ingaan in de
stad.
15 Maar buiten zullen zijn
de honden, en de toove-
naars, en de hoereerders, en
de doodslagers, en de afgo-
dendienaars, en een iegelijk,
die de leugen liefheeft en
doet.
16 Ik, Jezus, heb mijnen
engel gezonden, om ulieden
deze dingen te getuigen in
de gemeenten. Ik ben de
wortel en het geslacht Da-
vids, de blinkende morgen-
ster.
17 En de Geest en de bruid
zeggen; Kom! En die het
hoort, zegge: Kom! En die
dorst heeft, kome; en die
wil, neme het water des
levens om niet.
18 Want ik betuig aan een'
iegelijk, die de woorden der
profetie dezes boeks hoort:
indien iemand tot deze din-
gen toedoet, God zal over
hem toedoen de plagen, die
in dit boek geschreven zijn;
19 En indien iemand afdoet
van de woorden des boeks
dezer profetie, God zal zijn
deel afdoen uit het boek des
levens, en uit de heilige
stad, en *uit* hetgeen in dit
boek geschreven is.
20 Die deze dingen getuigt,
zegt: Ja, ik kom haastig-
lijk. Amen. Ja kom, Heere
Jezus!
21 De genade van onzen
Heere Jezus Christus *zij* met
u allen. Amen.

EINDE.

HET

BOEK DER PSALMEN.

Door last van de Hoog-Mog. Heeren Staten-Generaal der Vereenigde Nederlanden en volgens het besluit van de Synode nationaal, gehouden te Dordrecht in de jaren MDCXVIII en MDCXIX uit de oorspronkelijke talen in onze Nederlandsche getrouwelijk overgezet.

Gedrukt voor het
BRITSCHE EN BUITENLANDSCHE BIJBELGENOOTSCHAP.

TE LONDEN, QUEEN VICTORIA-STREET, E. C.
TE UTRECHT, MUNSTERKERKHOF.

1900.

HET BOEK

DER

PSALMEN.

PSALM 1.

WELGELUKZALIG is de
man, die niet wandelt
in den raad der goddeloozen,
noch staat op den weg der
zondaren, noch zit in het
gestoelte der spotters;
2 Maar zijn lust is in des
HEEREN wet, en hij overdenkt
zijne wet dag en nacht.
3 Want hij zal zijn als een
boom, geplant aan waterbeken,
die zijne vrucht geeft
op zijnen tijd, en welks
blad niet afvalt; en al wat
hij doet, zal wel gelukken.
4 Alzoo zijn de goddeloozen
niet, maar als het kaf,
dat de wind henendrijft.
5 Daarom zullen de goddeloozen
niet bestaan in het
gerigt, noch de zondaars in
de vergadering der regtvaardigen.
6 Want de HEERE kent
den weg der regtvaardigen;
maar de weg der goddeloozen
zal vergaan.

PSALM 2.

WAAROM woeden de
Heidenen, en bedenken
de volken ijdelheid?
2 De koningen der aarde
stellen zich *op*, en de vorsten
beraadslagen te zamen
tegen den HEERE, en tegen
zijnen Gezalfde, *zeggende:*
3 Laat ons hunne banden
verscheuren, en hunne touwen
van ons werpen.
4 Die in den hemel woont,
zal lagchen, de HEERE zal
hen bespotten.
5 Dan zal Hij tot hen spreken
in zijnen toorn, en in
zijne grimmigheid zal Hij
hen verschrikken.
6 Ik toch heb mijnen Koning
gezalfd over Zion, den
berg mijner heiligheid.
7 Ik zal van het besluit
verhalen: de HEERE heeft
tot mij gezegd: Gij zijt
mijn Zoon, heden heb Ik
u gegenereerd.
8 Eisch van Mij, en Ik zal
de Heidenen geven *tot* uw
erfdeel, en de einden der
aarde *tot* uwe bezitting.
9 Gij zult hen verpletteren
met eenen ijzeren scepter;
gij zult hen in stukken
slaan, als een pottenbakkers
vat.
10 Nu dan, gij koningen!
handelt verstandiglijk, laat
u tuchtigen, gij regters der
aarde!
11 Dient den HEERE met
vreeze, en verheugt u met
beving!
12 Kust den Zoon, opdat
hij niet toorne, en gij *op*
den weg vergaat, wanneer
zijn toorn maar een weinig
zou ontbranden. Welgelukzalig
zijn allen, die op Hem
betrouwen.

PSALM 3.

EEN psalm van David, als hij vlood voor het aangezigt van zijnen zoon Absalom.

2 O HEERE! hoe zijn mijne tegenpartijders vermenigvuldigd! velen staan tegen mij op.

3 Velen zeggen van mijne ziel: Hij heeft geen heil bij God. Sela.

4 Doch Gij, HEERE! zijt een schild voor mij, mijne eer, en die mijn hoofd opheft.

5 Ik riep met mijne stem tot den HEERE, en Hij verhoorde mij van den berg zijner heiligheid. Sela.

6 Ik lag neder en sliep; ik ontwaakte, want de HEERE ondersteunde mij.

7 Ik zal niet vreezen voor tien duizenden des volks, die zich rondom tegen mij zetten.

8 Sta op, HEERE! verlos mij, mijn God! want Gij hebt al mijne vijanden op het kinnebakken geslagen, de tanden der goddeloozen hebt Gij verbroken.

9 Het heil is des HEEREN; uw zegen is over uw volk. Sela.

PSALM 4.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Neginôth.

2 Als ik roep, verhoor mij, o God mijner geregtigheid! in benaauwdheid hebt Gij mij ruimte gemaakt; wees mij genadig, en hoor mijn gebed.

3 Gij mannen! hoe lang zal mijne eer tot schande zijn? *hoe lang* zult gij de ijdelheid beminnen, de leugen zoeken? Sela.

4 Weet toch, dat de HEERE zich eenen gunstgenoot heeft afgezonderd; de HEERE zal hooren, als ik tot Hem roep.

5 Zijt beroerd, en zondigt niet, spreekt in ulieder hart op uw leger, en zijt stil. Sela.

6 Offert offeranden der geregtigheid, en vertrouwt op den HEERE.

7 Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien? verhef Gij over ons het licht uws aanschijns, o HEERE!

8 Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ter tijd, als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn.

9 Ik zal in vrede te zamen nederliggen en slapen, want Gij, o HEERE! alleen zult mij doen zeker wonen.

PSALM 5.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Nechilôth.

2 O HEERE! neem mijne redenen ter ore, versta mijne overdenking.

3 Merk op de stem mijns geroeps, o mijn Koning en mijn God! want tot U zal ik bidden.

4 Des morgens, HEERE! zult Gij mijne stem hooren; des morgens zal ik *mij* tot u schikken, en wacht houden.
5 Want gij zijt geen God, die lust heeft aan goddeloosheid; de booze zal bij U niet verkeeren.
6 De onzinnigen zullen voor uwe oogen niet bestaan; Gij haat alle werkers der ongeregtigheid.
7 Gij zult de leugensprekers verdoen; van den man des bloeds en bedrogs heeft de HEERE eenen gruwel.
8 Maar ik zal door de grootheid uwer goedertierenheid in uw huis ingaan; ik zal mij buigen naar het paleis uwer heiligheid, in uwe vreeze.
9 HEERE! leid mij in uwe geregtigheid, om mijner verspieders wil; rigt uwen weg voor mijn aangezigt.
10 Want in hunnen mond is niets regts; hun binnenste is enkel verderving, hunne keel is een open graf, met hunne tong vleijen zij.
11 Verklaar hen schuldig, o God! laat hen vervallen van hunne raadslagen; drijf hen henen om de veelheid hunner overtredingen, want zij zijn wederspannig tegen U.
12 Maar laat verblijd zijn allen, die op U betrouwen, tot in eeuwigheid; laat hen juichen, omdat Gij hen overdekt; en laat in U van vreugde opspringen, die uwen naam liefhebben.
13 Want Gij, HEERE! zult den regtvaardige zegenen; Gij zult hem met goedgunstigheid kroonen, als met eene rondas.

PSALM 6.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Neginôth, op de Scheminith.
2 O HEERE! straf mij niet in uwen toorn, en kastijd mij niet in uwe grimmigheid!
3 Wees mij genadig, HEERE! want ik ben verzwakt; genees mij, HEERE! want mijne beenderen zijn verschrikt.
4 Ja mijne ziel is zeer verschrikt; en Gij, HEERE! hoe lange?
5 Keer weder, HEERE! red mijne ziel, verlos mij, om uwer goedertierenheid wil.
6 Want in den dood is Uwer geene gedachtenis; wie zal U loven in het graf?
7 Ik ben moede van mijn zuchten; ik doe mijn bed den ganschen nacht zwemmen; ik doornat mijne bedstede met mijne tranen.
8 Mijn oog is doorknaagd van verdriet, is verouđ, van wege al mijne tegenpartijders.
9 Wijkt van mij, al gij werkers der ongeregtigheid! want de HEERE heeft de stem mijns geweens gehoord.
10 De HEERE heeft mijne smeeking gehoord; de HEERE zal mijn gebed aannemen.

11 Al mijne vijanden zullen zeer beschaamd en verbaasd worden; zij zullen terugkeeren, zij zullen in een oogenblik beschaamd worden.

PSALM 7.

DAVIDS Schiggajôn, dat hij den HEERE gezongen heeft, over de woorden van Cusch, den zoon van Jemini.

2 HEERE, mijn God! op U betrouw ik; verlos mij van al mijne vervolgers en red mij;

3 Opdat hij mijne ziel niet roove als een leeuw, verscheurende, terwijl er geen verlosser is.

4 HEERE, mijn God! indien ik dat gedaan heb, indien er onregt in mijne handen is;

5 Indien ik kwaad vergolden heb dien, die vrede met mij had; (ja ik heb dien gered, die mij zonder oorzaak benaauwde!)

6 Zoo vervolge de vijand mijne ziel, en achterhale ze, en vertrede mijn leven ter aarde, en doe mijne eer in het stof wonen! Sela.

7 Sta op, HEERE! in uwen toorn, verhef U om de verbolgenheden mijner benaauwers, en ontwaak tot mij; Gij hebt het gerigt bevolen.

8 Zoo zal de vergadering der volken U omsingelen; keer dan boven haar weder in de hoogte.

9 De HEERE zal den volken regt doen; rigt mij, HEERE! naar mijne geregtigheid, en naar mijne opregtigheid, *die* bij mij is.

10 Laat toch de boosheid der goddeloozen een einde nemen, maar bevestig den regtvaardige, Gij die harten en nieren beproeft, o regtvaardige God!

11 Mijn schild is bij God, die de opregten van hart behoudt.

12 God is een regtvaardig Regter, en een God, die te allen dage toornt.

13 Indien hij zich niet bekeert, zoo zal Hij zijn zwaard wetten; Hij heeft zijnen boog gespannen, en dien bereid,

14 En heeft doodelijke wapenen voor hem gereed gemaakt; Hij zal zijne pijlen tegen de hittige vervolgers te werk stellen.

15 Ziet, hij is in arbeid van ongeregtigheid, en is zwanger van moeite, hij zal leugen baren.

16 Hij heeft eenen kuil gedolven, en dien uitgegraven, maar hij is gevallen in de groeve, *die* hij gemaakt heeft.

17 Zijne moeite zal op zijn hoofd wederkeeren, en zijn geweld op zijnen schedel nederdalen.

18 Ik zal den HEERE loven naar zijne geregtigheid, en den naam des HEEREN, des Allerhoogsten, psalmzingen.

PSALM 8.

EEN psalm van David, voor
den opperzangmeester,
op de Gittith.
2 O HEERE, onze Heere!
hoe heerlijk is uw naam op
de gansche aarde! Gij, die
uwe majesteit gesteld hebt
boven de hemelen.
3 Uit den mond der kinder-
kens en der zuigelingen hebt
Gij sterkte gegrondvest, om
uwer tegenpartijen wil, om
den vijand en wraakgierige
te doen ophouden.
4 Als ik uwen hemel aan-
zie, het werk uwer vinge-
ren, de maan en de sterren,
die Gij bereid hebt:
5 Wat is de mensch, dat
Gij zijner gedenkt? en de
zoon des menschen, dat Gij
hem bezoekt?
6 En hebt hem een weinig
minder gemaakt dan de en-
gelen, en hebt hem met eer
en heerlijkheid gekroond?
7 Gij doet hem heerschen
over de werken uwer han-
den; Gij hebt alles onder
zijne voeten gezet:
8 Schapen en ossen, allen
die; ook mede de dieren des
velds,
9 Het gevogelte des hemels,
en de visschen der zee; het-
geen de paden der zeeën
doorwandelt.
10 O HEERE, onze Heere!
hoe heerlijk is uw naam
op de gansche aarde!

PSALM 9.

EEN psalm van David, voor
den opperzangmeester,
op Muth-Labben.
2 Ik zal den HEERE loven
met mijn gansche hart; ik
zal al uwe wonderen ver-
tellen.
3 In U zal ik mij verblijden
en van vreugde opspringen;
ik zal uwen naam psalm-
zingen, o Allerhoogste!
4 Omdat mijne vijanden
achterwaarts gekeerd, ge-
vallen en vergaan zijn van
uw aangezigt.
5 Want Gij hebt mijn regt
en mijne regtszaak afgedaan;
Gij hebt gezeten op den troon,
o Regter der geregtigheid!
6 Gij hebt de Heidenen ge-
scholden, den goddelooze
verdaan, hunnen naam uit-
gedelgd, tot in eeuwigheid
en altoos.
7 O vijand! zijn de verwoes-
tingen voleind in eeuwig-
heid? en hebt gij de steden
uitgeroeid? hunlieder gedach-
tenis is *met* hen vergaan.
8 Maar de HEERE zal in
eeuwigheid zitten; Hij heeft
zijnen troon bereid ten ge-
rigte.
9 En Hij zelf zal de wereld
rigten in geregtigheid, en
de volken oordeelen in regt-
matigheden.
10 En de HEERE zal een
hoog vertrek zijn voor den
verdrukte, een hoog vertrek
in tijden van benaauwdheid.
11 En die uwen naam ken-
nen, zullen op U vertrou-
wen, omdat Gij, HEERE!
niet hebt verlaten degenen,
die U zoeken.
12 Psalmzingt den HEERE,
die te Zion woont; verkon-

digt onder de volken zijne daden.

13 Want Hij zoekt de bloedstortingen, Hij gedenkt derzelven; Hij vergeet het geroep der ellendigen niet.

14 Wees mij genadig, HEERE! zie mijne ellende aan, van mijne haters *mij aangedaan*, Gij, die mij verhoogt uit de poorten des doods;

15 Opdat ik uwen ganschen lof in de poorten der dochter van Zion vertelle, dat ik mij verheuge in uw heil.

16 De Heidenen zijn gezonken in de groeve, *die* zij gemaakt hadden; hunlieder voet is gevangen in het net, dat zij verborgen hadden.

17 De HEERE is bekend geworden; Hij heeft regt gedaan; de goddelooze is verstrikt in het werk zijner handen! Higgajon. Sela.

18 De goddeloozen zullen terugkeeren, naar de hel toe, alle God vergetende Heidenen.

19 Want de nooddruftige zal niet voor altoos vergeten worden, *noch* de verwachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn.

20 Sta op, HEERE! laat den mensch zich niet versterken; laat de Heidenen voor uw aangezigt geoordeeld worden.

21 O HEERE! jaag hun vreeze aan; laat de Heidenen weten, dat zij menschen zijn. Sela.

PSALM 10.

O HEERE! waarom staat Gij van verre? *waarom* verbergt Gij U in tijden van benaauwdheid?

2 De goddelooze vervolgt hittiglijk in hoogmoed den ellendige; laat hen gegrepen worden in de aanslagen, die zij bedacht hebben.

3 Want de goddelooze roemt over den wensch zijner ziel, hij zegent den gierigaard, hij lastert den HEERE.

4 De goddelooze, gelijk hij zijn' neus omhoog steekt, onderzoekt niet; al zijne gedachten *zijn*, dat er geen God is.

5 Zijne wegen maken te allen tijde smarte; uwe oordeelen zijn eene hoogte, verre van hem; al zijne tegenpartijders, die blaast hij aan.

6 Hij zegt in zijn hart: Ik zal niet wankelen; want *ik* zal van geslacht totgeslacht in geen kwaad zijn.

7 Zijn mond is vol van vloek, en bedriegerijen, en list; onder zijne tong is moeite en ongeregtigheid.

8 Hij zit in de achterlage der hoeven, in verborgene plaatsen doodt hij den onschuldige; zijne oogen verbergen zich tegen den arme.

9 Hij legt lagen in eene verborgene plaats, gelijk een leeuw in zijn hol; hij legt lagen, om den ellendigen te rooven; hij rooft den ellendige, als hij hem trekt in zijn net.

10 Hij duikt neder, hij buigt zich; en de arme hoop valt in zijne sterke *pooten*.

11 Hij zegt in zijn hart:
God heeft het vergeten, Hij
heeft zijn aangezigt verborgen,
Hij ziet niet in eeuwigheid.
12 Sta op, HEERE God!
hef uwe hand op, vergeet
de ellendigen niet.
13 Waarom lastert de goddelooze
God? zegt in zijn
hart: Gij zult het niet
zoeken?
14 Gij ziet het *immers:* want
Gij aanschouwt de moeite
en het verdriet, opdat men
het in uwe hand geve; op
U verlaat zich de arme, Gij
zijt geweest een helper van
den wees.
15 Breek den arm des
goddeloozen en boozen, zoek
zijne goddeloosheid, *totdat*
Gij haar niet vindt.
16 De HEERE is Koning
eeuwiglijk en altoos: de
Heidenen zijn vergaan uit
zijn land.
17 HEERE! Gij hebt den
wensch der zachtmoedigen
gehoord; Gij zult hun hart
sterken, uw oor zal opmerken;
18 Om den wees en verdrukte
regt te doen; opdat
een mensch van de aarde
niet meer voortvare geweld
te bedrijven.

PSALM 11.

EEN psalm van David, voor
den opperzangmeester.
Ik betrouw op den HEERE;
hoe zegt gijlieden tot mijne
ziel: Zwerft henen *naar* uwe
der gebergte *als* een vogel?
2 Want, ziet, de goddeloozen
spannen den boog, zij
schikken hunne pijlen op
de pees, om in het donkere
te schieten naar de opregten
van harte.
3 Zekerlijk de fondamenten
worden omgestooten; wat
heeft de regtvaardige bedreven?
4 De HEERE is in het
paleis zijner heiligheid, des
HEEREN troon is in den
hemel; zijne oogen aanschouwen,
zijne oogleden
proeven de menschenkinderen.
5 De HEERE proeft den
regtvaardige; maar den goddelooze,
en dien, die geweld
liefheeft, haat zijne ziel.
6 Hij zal op de goddeloozen
regenen strikken, vuur
en zwavel; en een geweldige
stormwind zal het deel huns
bekers zijn.
7 Want de HEERE is regtvaardig,
Hij heeft geregtigheden
lief; zijn aangezigt
aanschouwt den opregte.

PSALM 12.

EEN psalm van David, voor
den opperzangmeester,
op de Scheminîth.
2 Behoud, o HEERE! want
de goedertierene ontbreekt,
want de getrouwen zijn weinig
geworden onder de menschenkinderen.
3 Zij spreken valschheid,
een ieder met zijnen naaste,
met vleijende lippen; zij
spreken met een dubbel
hart.

4 De HEERE snijde af alle vleijende lippen, de grootsprekende tong;

5 Die daar zeggen: Wij zullen de overhand hebben met onze tong; onze lippen zijn onze! wie is heer over ons?

6 Om de verwoesting der ellendigen, om het kermen der nooddruftigen, zal Ik nu opstaan, zegt de HEERE; Ik zal in behoudenis zetten, dien hij aanblaast.

7 De redenen des HEEREN zijn reine redenen, zilver, gelouterd in eenen aarden smeltkroes, gezuiverd zevenmaal.

8 Gij, HEERE! zult hen bewaren; Gij zult hen behoeden voor dit geslacht, tot in eeuwigheid.

9 De goddeloozen draven rondom, wanneer de snoodsten van des menschen kinderen verhoogd worden.

PSALM 13.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester.

2 Hoe lang, HEERE! zult Gij mij steeds vergeten? hoe lang zult Gij uw aangezigt voor mij verbergen?

3 Hoe lang zal ik raadslagen voornemen in mijne ziel? droefenis in mijn hart bij dag? Hoe lang zal mijn vijand over mij verhoogd zijn?

4 Aanschouw, verhoor mij, HEERE, mijn God! verlicht mijne oogen, opdat ik *in* den dood niet ontslape.

5 Opdat niet mijn vijand zegge: Ik heb hem overmogt; mijne tegenpartijders zich verheugen, wanneer ik zou wankelen.

6 Maar ik vertrouw op uwe goedertierenheid; mijn hart zal zich verheugen in uw heil; ik zal den HEERE zingen, omdat Hij aan mij welgedaan heeft.

PSALM 14.

EEN *psalm* van David, voor den opperzangmeester.

De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God. Zij verderven het, zij maken het gruwelijk *met hun* werk; er is niemand, die goed doet.

2 De HEERE heeft uit den hemel nedergezien op de menschenkinderen, om te zien, of iemand verstandig ware, die God zocht.

3 Zij zijn allen afgeweken, te zamen zijn zij stinkende geworden; er is niemand, die goed doet, ook niet een.

4 Hebben dan alle werkers der ongeregtigheid geene kennis, die mijn volk eten, *als of* zij brood aten? Zij roepen den HEERE niet aan.

5 Aldaar zijn zij met vervaardheid vervaard: want God is bij het geslacht des regtvaardigen.

6 Gijlieden beschaamt den raad des ellendigen, omdat de HEERE zijne toevlugt is.

7 Och dat Israëls verlossing uit Zion *kwame!* Als de HEERE de gevangenen zijns

volken zal doen wederkeeren,
dan zal zich Jakob verheugen,
Israël zal verblijd zijn.

PSALM 15.

EEN psalm van David.
HEERE! wie zal verkeeren in uwe tent? wie zal wonen op den berg uwer heiligheid?
2 Die opregt wandelt, en geregtigheid werkt, en die met zijn hart de waarheid spreekt;
3 Die met zijne tong niet achterklapt, zijnen medgezellen geen kwaad doet, en geene smaadrede opneemt tegen zijnen naaste;
4 In wiens oogen de verworpene veracht is, maar hij eert degenen, die den HEERE vreezen; heeft hij gezworen tot *zijne* schade, evenwel verandert hij niet;
5 Die zijn geld niet geeft op woeker, en geen geschenk neemt tegen den onschuldige. Die deze dingen doet, zal niet wankelen in eeuwigheid.

PSALM 16.

EEN gouden kleinood van David.
Bewaar mij, o God! want ik betrouw op U.
2 *O mijne ziel!* gij hebt tot den HEERE gezegd: Gij zijt de HEERE, mijne goedheid *raakt* niet tot U;
3 *Maar* tot de heiligen, die op de aarde zijn, en de heerlijken, in dewelke al mijn lust is.
4 De smarten dergenen, die eenen anderen *God* begiftigen, zullen vermenigvuldigd worden; ik zal hunne drankofferen van bloed niet offeren, en hunne namen op mijne lippen niet nemen.
5 De HEERE is het deel mijner erve, en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot.
6 De snoeren zijn mij in liefelijke plaatsen gevallen, ja eene schoone erfenis is mij geworden.
7 Ik zal den HEERE loven, die mij raad heeft gegeven; zelfs bij nacht onderwijzen mij mijne nieren.
8 Ik stel den HEERE gedurigljik voor mij; omdat Hij aan mijne regterhand is, zal ik niet wankelen.
9 Daarom is mijn hart verblijd, en mijne eer verheugt zich; ook zal mijn vleesch zeker wonen.
10 Want Gij zult mijne ziel in de hel niet verlaten; Gij zult niet toelaten, dat uw Heilige de verderving zie.
11 Gij zult mij het pad des levens bekend maken: verzadiging der vreugde is bij uw aangezigt; liefelijkheden zijn in uwe regterhand, eeuwiglijk.

PSALM 17.

EEN gebed van David.
HEERE! hoor de geregtigheid, merk op mijn geschrei, neem ter oore mijn gebed, met onbedriegelijke lippen *gesproken*.
2 Laat mijn regt van voor

uw aangezigt uitgaan, laat uwe oogen de billijkheden aanschouwen.

3 Gij hebt mijn hart geproefd, des nachts bezocht, Gij hebt mij getoetst, Gij vindt niets: *hetgeen* ik gedacht heb, overtreedt mijn mond niet.

4 Aangaande de handelingen des menschen, ik heb mij, naar het woord uwer lippen, gewacht voor de paden des inbrekers;

5 Houde de mijne gangen in uwe sporen, opdat mijne voetstappen niet zouden wankelen.

6 Ik roep U aan, omdat Gij mij verhoort, o God! neig uw oor tot mij, hoor mijne rede.

7 Maak uwe weldadigheden wonderbaar; Gij, die verlost degenen, die *op* U betrouwen, van degenen, die tegen uwe regterhand opstaan!

8 Bewaar mij als het zwart des oogappels, verberg mij onder de schaduw uwer vleugelen,

9 Voor het aangezigt der goddeloozen, die mij verwoesten, mijner doodvijanden, die mij omringen.

10 Met hun vet besluiten zij *zich*, met hunnen mond spreken zij hoovaardiglijk;

11 In onzen gang hebben zij ons nu omsingeld, zij zetten hunne oogen *op ons*, ter aarde nederbukkende.

12 Hij is gelijk als een leeuw, die begeert te rooven, en als een jonge leeuw, zittende in verborgene plaatsen.

13 Sta op, HEERE! kom zijn aangezigt voor, vel hem neder; bevrijd mijne ziel met uw zwaard van den goddelooze;

14 Met uwe hand van de lieden, o HEERE! van de lieden, die van de wereld zijn, welker deel in dit leven is, welker buik Gij vervult met uwen verborgen *schat*: de kinderen worden verzadigd, en zij laten hun overschot hunnen kinderkens achter.

15 *Maar* ik zal uw aangezigt in geregtigheid aanschouwen, ik zal verzadigd worden met uw beeld, als ik zal opwaken.

PSALM 18.

VOOR den opperzangmeester, *een psalm* van David, den knecht des HEEREN, die de woorden dezes lieds tot den HEERE gesproken heeft, ten dage, als hem de HEERE gered had uit de hand van al zijne vijanden, en uit de hand van Saul.

2 Hij zeide dan: Ik zal U hartelijk liefhebben, HEERE, mijne Sterkte!

3 De HEERE is mijne Steenrots, en mijn Burg, en mijn Uithelper; mijn God, mijne Rots, op welken ik betrouw; mijn Schild, en de Hoorn mijns heils, mijn hoog Vertrek.

4 Ik riep den HEERE aan,

die te prijzen is, en werd
verlost van mijne vijanden.
5 Banden des doods had-
den mij omvangen, en be-
ken Belials verschrikten mij.
6 Banden der hel omring-
den mij, strikken des doods
bejegenden mij.
7 Als mij bange was, riep
ik den HEERE aan, en riep
tot mijnen God; Hij hoorde
mijne stem uit zijn paleis,
en mijn geroep voor zijn
aangezigt kwam in zijne
ooren.
8 Toen daverde en beefde
de aarde, en de gronden
der bergen beroerden zich
en daverden, omdat Hij
ontstoken was.
9 Rook ging op van zijnen
neus, en een vuur uit zijnen
mond verteerde; kolen wer-
den daarvan aangestoken.
10 En Hij boog den hemel,
en daalde neder, en donker-
heid was onder zijne voeten.
11 En Hij voer op eenen
cherub, en vloog; ja Hij
vloog snellijk op de vleu-
gelen des winds.
12 Duisternis zette Hij tot
zijne verberging; rondom
Hem was zijne tent, duis-
terheid der wateren, wolken
des hemels.
13 Van den glans, die voor
Hem was, dreven zijne
wolken daarhenen, hagel
en vurige kolen.
14 En de HEERE donderde
in den hemel, en de Aller-
hoogste gaf zijne stem, ha-
gel en vurige kolen.
15 En Hij zond zijne pijlen
uit, en verstrooide ze; en,
Hij vermenigvuldigde de
bliksemen, en verschrikte ze.
16 En de diepe kolken der
wateren werden gezien, en
de gronden der wereld wer-
den ontdekt, van uw schel-
den, o HEERE! van het ge-
blaas des winds van uwen
neus.
17 Hij zond van de hoogte,
Hij nam mij, Hij trok mij
op uit groote wateren.
18 Hij verloste mij van
mijnen sterken vijand, en
van mijne haters, omdat zij
magtiger waren dan ik.
19 Zij hadden mij bejegend
ten dage mijns ongevals;
maar de HEERE was mij
tot een steunsel.
20 En Hij voerde mij uit
in de ruimte; Hij rukte mij
uit, want Hij had lust aan
mij.
21 De HEERE vergold mij
naar mijne geregtigheid; Hij
gaf mij weder naar de rei-
nigheid mijner handen.
22 Want ik heb des HEE-
REN wegen gehouden, en
ben van mijnen God niet
goddelooslijk afgegaan.
23 Want al zijne regten
waren voor mij, en zijne
inzettingen deed ik niet
van mij weg.
24 Maar ik was opregt bij
Hem, en ik wachtte mij
voor mijne ongeregtigheid.
25 Zoo gaf mij de HEERE
weder naar mijne geregtig-
heid, naar de reinigheid
mijner handen, voor zijne
oogen.

26 Bij den goedertierene houdt Gij U goedertieren; bij den opregten man houdt Gij U opregt.

27 Bij den reine houdt Gij U rein, maar bij den verkeerde bewijst Gij U eenen worstelaar.

28 Want Gij verlost het bedrukte volk; maar de hooge oogen vernedert Gij.

29 Want Gij doet mijne lamp lichten; de HEERE, mijn God, doet mijne duisternis opklaren.

30 Want met U loop ik door eene bende, en met mijnen God spring ik over eenen muur.

31 Gods weg is volmaakt; de rede des HEEREN is doorlouterd; Hij is een schild allen, die op Hem betrouwen.

32 Want wie is God, behalve de HEERE? en wie is een Rotssteen, dan alleen onze God?

33 Het is God, die mij met kracht omgordt, en Hij heeft mijnen weg volkomen gemaakt.

34 Hij maakt mijne voeten gelijk als der hinden, en Hij stelt mij op mijne hoogten.

35 Hij leert mijne handen ten strijde, zoodat een stalen boog met mijne armen verbroken is.

36 Ook hebt Gij mij het schild uws heils gegeven, en uwe regterhand heeft mij ondersteund, en uwe zachtmoedigheid heeft mij groot gemaakt.

37 Gij hebt mijnen voetstap ruim gemaakt onder mij, en mijne enkelen hebben niet gewankeld.

38 Ik vervolgde mijne vijanden, en trof hen aan; en ik keerde niet weder, totdat ik hen verdaan had.

39 Ik doorstak hen, dat zij niet weder konden opstaan; zij vielen onder mijne voeten.

40 Want Gij omgorddet mij met kracht ten strijde; Gij deedt onder mij nederbukken, die tegen mij opstonden.

41 En Gij gaaft mij den nek mijner vijanden, en mijne haters, hie vernielde ik.

42 Zij riepen, maar er was geen verlosser; tot den HEERE, maar Hij antwoordde hun niet.

43 Toen vergruisde ik hen als stof voor den wind; ik ruimde hen weg als slijk der straten.

44 Gij hebt mij uitgeholpen van de twisten des volks. Gij hebt mij gesteld tot een hoofd der Heidenen; het volk, *dat* ik niet kende, heeft mij gediend.

45 Zoo haast als *hun oor van mij* hoorde, hebben zij mij gehoorzaamd; vreemden hebben zich mij geveinsdelijk onderworpen.

46 Vreemden zijn vervallen, en hebben gesidderd uit hunne sloten.

47 De HEERE leeft, en geloofd zij mijn Rotssteen, en verhoogd zij de God mijns heils!

48 De God, die mij vol-
komene wraak geeft, en de
volken onder mij brengt.
49 Die mij uithelpt van
mijne vijanden; ja Gij ver-
hoogt mij boven degenen, die
tegen mij opstaan; Gij redt
mij van den man des geweld s.
50 Daarom zal ik U, o
HEERE! loven onder de
Heidenen; en uwen naam
zal ik psalmzingen;
51 Die de verlossingen zijns
konings groot maakt, en
goedertierenheid doet aan
zijnen gezalfde, aan David
en aan zijn zaad tot in
eeuwigheid.

PSALM 19.

EEN psalm van David voor
den opperzangmeester.
2 De hemelen vertellen
Gods eer, en het uitspansel
verkondigt zijner handen
werk.
3 De dag aan den dag
stort overvloediglijk sprake
uit, en de nacht aan den
nacht toont wetenschap.
4 Geene spraak, en geene
woorden zijn er, waar hunne
stem niet wordt gehoord.
5 Hun rigtsnoer gaat uit
over de gansche aarde, en
hunne redenen aan het
einde der wereld; Hij heeft
in dezelve eene tent gesteld
voor de zon.
6 En die is als een bruide-
gom, uitgaande uit zijne
slaapkamer; zij is vrolijk
als een held, om het pad te
loopen.
7 Haar uitgang is van het
einde des hemels, en haar
omloop tot aan de einden
derzelven; en niets is ver-
borgen voor hare hitte.
8 De wet des HEEREN is
volmaakt, bekeerende de
ziel; de getuigenis des HEE-
REN is gewis, den slechten
wijsheid gevende.
9 De bevelen des HEEREN
zijn regt, verblijdende het
hart; het gebod des HEE-
REN is zuiver, verlichtende
de oogen.
10 De vreeze des HEEREN
is rein, bestaande tot in
eeuwigheid; de regten des
HEEREN zijn waarheid,
zamen zijn zij regtvaardig.
11 Zij zijn begeerlijker dan
goud, ja dan veel fijn goud;
en zoeter dan honig en ho-
nigzeem.
12 Ook wordt uw knecht
door dezelve klaarlijk ver-
maand; in het houden van
die is groote loon.
13 Wie zou de afdwalingen
verstaan? reinig mij van de
verborgene *afdwalingen*.
14 Houd uwen knecht ook
terug van trotschheden, laat
ze niet over mij heerschen;
dan zal ik opregt zijn en
rein van groote overtreding.
15 Laat de redenen mijns
monds, en de overdenking
mijns harten welbehagelijk
zijn voor uw aangezigt, o
HEERE, mijn Rotssteen en
mijn Verlosser!

PSALM 20.

EEN psalm van David, voor
den opperzangmeester.

2 De HEERE verhoore u
in den dag der benaauwd-
heid; de naam van den God
Jakobs zette u in een hoog
vertrek.
3 Hij zende uwe hulp uit
het heiligdom, en onder-
steune u uit Zion.
4 Hij gedenke al uwer
spijsofferen, en make uw
brandoffer tot asch. Sela.
5 Hij geve u naar uw hart,
en vervulle al uwen raad.
6 Wij zullen juichen over
uw heil, en de vaandelen
opsteken in den naam onzes
Gods. De HEERE vervulle
al uwe begeerten.
7 Alsnu weet ik, dat de
HEERE zijnen Gezalfde be-
houdt; Hij zal hem verhoo-
ren uit den hemel zijner
heiligheid; het heil zijner
regterhand zal zijn met mo-
gendheden.
8 Dezen *vermelden* van wa-
gens, en die van paarden;
maar wij zullen vermelden
van den naam des HEEREN,
onzes Gods.
9 Zij hebben zich gekromd, en
zijn gevallen; maar wij zijn
gerezen en staande gebleven.
10 O HEERE! behoud;
die Koning verhoore ons
ten dage van ons roepen.

PSALM 21.

EEN psalm van David, voor
den opperzangmeester.
2 O HEERE! de Koning is
verblijd over uwe sterkte;
en hoezeer is hij verheugd
over uw heil!
3 Gij hebt hem zijns har-
ten wensch gegeven; en de
uitspraak zijner lippen hebt
Gij niet geweerd. Sela.
4 Want Gij komt hem voor
met zegeningen van het
goede; op zijn hoofd zet Gij
eene kroon van fijn goud.
5 Het leven heeft hij van
U begeerd, Gij hebt het hem
gegeven; lengte van dagen,
eeuwiglijk en altoos.
6 Groot is zijne eer door
uw heil; majesteit en heer-
lijkheid hebt Gij hem toe-
gevoegd.
7 Want Gij zet hem *tot*
zegeningen in eeuwigheid;
Gij vervrolijkt hem door
vreugde met uw aangezigt.
8 Want de Koning ver-
trouwt op den HEERE, en
door de goedertierenheid des
Allerhoogsten zal hij niet
wankelen.
9 Uwe hand zal al uwe
vijanden vinden; uwe reg-
terhand zal uwe haters
vinden.
10 Gij zult hen zetten als
eenen vurigen oven ter tijd
uws *toornigen* aangezigts; de
HEERE zal hen in zijnen
toorn verslinden, en het
vuur zal hen verteren.
11 Gij zult hunne vrucht
van de aarde verdoen, en
hun zaad van de kinderen
der menschen.
12 Want zij hebben kwaad
tegen U aangelegd; zij heb-
ben eene schandelijke daad
bedacht, *doch* zullen niets
vermogen.
13 Want Gij zult hen zetten
tot een wit, met uwe pezen

zult Gij het op hun aangezigt toeleggen.

14 Verhoog U, HEERE! in uwe sterkte; zoo zullen wij zingen, en uwe magt met psalmen loven.

PSALM 22.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester, op Ajjeleth hasschachar.

2 Mijn God! mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten? verre zijnde van mijne verlossing, *van* de woorden mijns brullens?

3 Mijn God! ik roep des daags, maar Gij antwoordt niet, en des nachts, en ik heb geene stilte.

4 Doch Gij zijt heilig, wonende *onder* de lofzangen Israëls.

5 Op U hebben onze vaders vertrouwd; zij hebben vertrouwd, en Gij hebt hen uitgeholpen.

6 Tot U hebben zij geroepen, en zijn uitgered; op U hebben zij vertrouwd, en zijn niet beschaamd geworden.

7 Maar ik ben een worm en geen man, een smaad van menschen, en veracht van het volk.

8 Allen, die mij zien, bespotten mij; zij steken de lip uit, zij schudden het hoofd, *zeggende:*

9 Hij heeft *het* op den HEERE gewenteld, dat Hij hem *nu* uithelpe, dat Hij hem redde, dewijl Hij lust aan hem heeft!

10 Gij zijt het immers, die mij uit den buik hebt uitgetogen; die mij hebt doen vertrouwen, zijnde aan mijner moeders borsten.

11 Op U ben ik geworpen van de baarmoeder af, van den buik mijner moeder aan zijt Gij mijn God.

12 Zoo wees niet verre van mij, want benaauwdheid is nabij, want er is geen helper.

13 Vele varren hebben mij omsingeld, sterke *stieren* van Bazan hebben mij omringd.

14 Zij hebben hunnen mond tegen mij opgesperd, *als* een verscheurende en brullende leeuw.

15 Ik ben uitgestort als water, en al mijne beenderen hebben zich van een gescheiden; mijn hart is als was, het is gesmolten in het midden mijns ingewands.

16 Mijne kracht is verdroogd als eene potscherf, en mijne tong kleeft aan mijn gehemelte; en Gij legt mij in het stof des doods.

17 Want honden hebben mij omsingeld, eene vergadering der boosdoeners heeft mij omgeven; zij hebben mijne handen en mijne voeten doorgraven.

18 Al mijne beenderen zou ik kunnen tellen; zij schouwen het aan, zij zien op mij.

19 Zij deelen mijne kleederen onder zich, en werpen het lot over mijn gewaad.

20 Maar Gij, HEERE! wees niet verre; mijne Sterkte! haast U tot mijne hulp.

21 Red mijne ziel van het

zwaard, mijne eenzame van het geweld des honds.
22 Verlos mij uit des leeuwen muil; en verhoor mij van de hoornen der eenhoornen.
23 Zoo zal ik uwen naam mijnen broederen vertellen; in het midden der gemeente zal ik U prijzen.
24 Gij, die den HEERE vreest! prijst Hem; al gij zaad van Jakob! vereert Hem, en ontziet u voor Hem, al gij zaad van Israël!
25 Want Hij heeft niet veracht, noch versmaad de verdrukking des verdrukten, noch zijn aangezigt voor hem verborgen; maar Hij heeft gehoord, als die tot Hem riep.
26 Van U zal mijn lof zijn, in eene groote gemeente; ik zal mijne geloften betalen in tegenwoordigheid dergenen, die Hem vreezen.
27 De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden, zij zullen den HEERE prijzen, die Hem zoeken; uleder hart zal in eeuwigheid leven.
28 Alle einden der aarde zullen het gedenken, en zich tot den HEERE bekeeren; en alle geslachten der Heidenen zullen voor uw aangezigt aanbidden.
29 Want het koningrijk is des HEEREN, en Hij heerscht onder de Heidenen.
30 Alle vetten op aarde zullen eten, en aanbidden; allen, die in het stof nederdalen, zullen voor zijn aangezigt nederbukken; en die zijne ziel bij het leven niet kan houden.
31 Het zaad zal Hem dienen; het zal den HEERE aangeschreven worden tot in geslachten.
32 Zij zullen aankomen, en zijne geregtigheid verkondigen den volke, dat geboren wordt, omdat Hij het gedaan heeft.

PSALM 23.

EEN psalm van David.
De HEERE is mijn Herder, mij zal niets ontbreken.
2 Hij doet mij nederliggen in grazige weiden; Hij voert mij zachtjes aan zeer stille wateren.
3 Hij verkwikt mijne ziel; Hij leidt mij in het spoor der geregtigheid, om zijns naams wil.
4 Al ging ik ook in een dal der schaduwe des doods, ik zou geen kwaad vreezen, want Gij zijt met mij; uw stok en uw staf, die vertroosten mij.
5 Gij rigt de tafel toe voor mijn aangezigt, tegenover mijne tegenpartijders; Gij maakt mijn hoofd vet met olie, mijn beker is overvloeijende.
6 Immers zullen mij het goede en de weldadigheid volgen al de dagen mijns levens; en ik zal in het huis des HEEREN blijven in lengte van dagen.

PSALM 24.

EEN psalm van David.
De aarde is des HEEREN,
mitsgaders hare volheid, de
wereld, en die daarin wonen.
2 Want Hij heeft ze gegrond
op de zeeën, en heeft ze ge-
vestigd op de rivieren.
3 Wie zal klimmen op den
berg des HEEREN? en wie
zal staan in de plaats zijner
heiligheid?
4 Die rein van handen en
zuiver van hart is, die zijne
ziel niet opheft tot ijdel-
heid, en die niet bedriege-
lijk zweert;
5 Die zal den zegen ont-
vangen van den HEERE,
en geregtigheid van den God
zijns heils.
6 Dat is het geslacht der-
genen, die naar Hem vragen,
die uw aangezigt zoeken, *dat*
is Jakob! Sela.
7 Heft uwe hoofden op, gij
poorten! en verheft u, gij
eeuwige deuren! opdat de
Koning der eere inga.
8 Wie is de Koning der
eere? De HEERE sterk en
geweldig, de HEERE ge-
weldig in den strijd.
9 Heft uwe hoofden op, gij
poorten! ja heft op, gij eeu-
wige deuren! opdat de Ko-
ning der eere inga.
10 Wie is hij, deze Koning
der eere? De HEERE der
heirscharen, die is de Ko-
ning der eere. Sela.

PSALM 25.

EEN psalm van David.
Aleph. Tot U, o HEERE!
hef ik mijne ziel op.
2 *Beth.* Mijn God! op U
vertrouw ik, laat mij niet
beschaamd worden; laat mij-
ne vijanden niet van vreug-
de opspringen over mij.
3 *Gimel.* Ja, allen, die U
verwachten, zullen niet be-
schaamd worden; zij zul-
len beschaamd worden, die
trouwelooslijk handelen
zonder oorzaak.
4 *Daleth.* HEERE! maak
mij uwe wegen bekend, leer
mij uwe paden.
5 *He. Vau.* Leid mij in uwe
waarheid, en leer mij, want
Gij zijt de God mijns heils;
U verwacht ik den ganschen
dag.
6 *Zain.* Gedenk, HEERE!
uwer barmhartigheden en
uwer goedertierenheden,
want die zijn van eeuwigheid.
7 *Cheth.* Gedenk niet der
zonden mijner jongheid,
noch mijner overtredingen;
gedenk mijner naar uwe
goedertierenheid, om uwer
goedheid wil, o HEERE!
8 *Teth.* De HEERE is goed
en regt; daarom zal Hij de
zondaars onderwijzen in den
weg.
9 *Jod.* Hij zal de zachtmoe-
digen leiden in het regt, en
Hij zal den zachtmoedigen
zijnen weg leeren.
10 *Caph.* Alle paden des
HEEREN zijn goedertieren-
heid en waarheid, dengenen,
die zijn verbond en zijne
getuigenissen bewaren.
11 *Lamed.* Om uws naams
wil, HEERE! zoo vergeef

mijne ongeregtigheid, want die is groot.

12 *Mem.* Wie is de man, die den HEERE vreest? Hij zal hem onderwijzen in den weg, *dien* hij zal hebben te verkiezen.

13 *Nun.* Zijne ziel zal vernachten in het goede, en zijn zaad zal de aarde beërven.

14 *Samech.* De verborgenheid des HEEREN is voor degenen, die Hem vreezen; en zijn verbond, om hun *die* bekend te maken.

15 *Ain.* Mijne oogen zijn geduriglijk op den HEERE, want Hij zal mijne voeten uit het net uitvoeren.

16 *Pe.* Wend U tot mij, en wees mij genadig, want ik ben eenzaam en ellendig.

17 *Tsade.* De benaauwdheden mijns harten hebben zich wijd uitgestrekt; voer mij uit mijne nooden.

18 *Resch.* Aanzie mijne ellende, en mijne moeite, en neem weg al mijne zonden.

19 *Resch.* Aanzie mijne vijanden, want zij vermenigvuldigen, en zij haten mij met eenen wreveligen haat.

20 *Schin.* Bewaar mijne ziel, en red mij; laat mij niet beschaamd worden, want ik betrouw op U.

21 *Thau.* Laat opregtigheid en vroomheid mij behoeden, want ik verwacht U.

22 O God! verlos Israël uit al zijne benaauwdheden.

PSALM 26.

EEN *psalm* van David.
Doe mij regt, HEERE! want ik wandel in mijne opregtigheid; en ik vertrouw op den HEERE, ik zal niet wankelen.

2 Proef mij, HEERE! en verzoek mij, toets mijne nieren en mijn hart.

3 Want uwe goedertierenheid is voor mijne oogen; en ik wandel in uwe waarheid.

4 Ik zit niet bij ijdele lieden, en met bedekte lieden ga ik niet om.

5 Ik haat de vergadering der boosdoeners, en bij de goddeloozen zit ik niet.

6 Ik wasch mijne handen in onschuld, en ik ga rondom uw altaar, o HEERE!

7 Om te doen hooren de stem des lofs, en om te vertellen al uwe wonderen.

8 HEERE! ik heb lief de woning van uw huis, en de plaats des tabernakels uwer eer.

9 Raap mijne ziel niet weg met de zondaren, noch mijn leven met de mannen des bloeds;

10 In welker handen schandelijk bedrijf is, en welker regterhand vol geschenken is.

11 Maar ik wandel in mijne opregtigheid, verlos mij *dan* en wees mij genadig.

12 Mijn voet staat op effen baan; ik zal den HEERE loven in de vergaderingen.

PSALM 27.

Een psalm van David.
De HEERE is mijn Licht en mijn Heil, voor wien zou ik vreezen? de HEERE is mijns levens kracht, voor wien zou ik vervaard zijn?
2 Als de boozen, mijne tegenpartijen en mijne vijanden tegen mij, tot mij naderden, om mijn vleesch te eten, stieten zij zelven aan, en vielen.
3 Ofschoon mij een leger belegerde, mijn hart zou niet vreezen; ofschoon een oorlog tegen mij opstond, zoo vertrouw ik hierop.
4 Een ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mogt wonen in het huis des HEEREN, om de liefelijkheid des HEEREN te aanschouwen, en te onderzoeken in zijnen tempel.
5 Want Hij versteekt mij in zijne hut, ten dage des kwaads; Hij verbergt mij in het verborgene zijner tent; Hij verhoogt mij op eenen rotssteen.
6 Ook nu zal mijn hoofd verhoogd worden boven mijne vijanden, die rondom mij zijn, en ik zal in zijne tent offeranden des geklanks offeren; ik zal zingen, ja psalmzingen den HEERE.
7 Hoor, HEERE! mijne stem, *als* ik roep; en wees mij genadig, en antwoord mij.
8 Mijn hart zegt tot U: *Gij zegt*, Zoekt mijn aangezigt; ik zoek uw aangezigt, o HEERE!
9 Verberg uw aangezigt niet voor mij, keer uwen knecht niet af in toorn; Gij zijt mijne Hulp geweest, begeef mij niet, en verlaat mij niet, o God mijns heils!
10 Want mijn vader en mijne moeder hebben mij verlaten, maar de HEERE zal mij aannemen.
11 HEERE! leer mij uwen weg, en leid mij in het regte pad, om mijner verspieders wil.
12 Geef mij niet over in de begeerte mijner tegenpartijders; want valsche getuigen zijn tegen mij opgestaan, mitsgaders die wreevel uitblaast.
13 Zoo ik niet had geloofd, dat ik het goede des HEEREN zou zien in het land der levenden, *ik ware vergaan.*
14 Wacht op den HEERE, zijt sterk, en Hij zal uw hart versterken, ja wacht op den HEERE.

PSALM 28.

Een psalm van David.
Tot U roep ik, HEERE! mijn Rotssteen, houd U niet als doof van mij af; opdat ik niet, *zoo* Gij U van mij stil houdt, vergeleken worde met degenen, die in den kuil nederdalen.
2 Hoor de stem mijner smeekingen, als ik tot U roep, als ik mijne handen

ophef naar de aanspraakplaats uwer heiligheid.
3 Trek mij niet weg met de goddeloozen, en met de werkers der ongeregtigheid, die van vrede spreken met hunne naasten, maar kwaad is in hun hart.
4 Geef hun naar hun doen, en naar de boosheid hunner handelingen; geef hun naar hunner handen werk; doe hunne vergelding tot hen wederkeeren.
5 Omdat zij niet letten op die daden des HEEREN, noch op het werk zijner handen, zoo zal Hij hen afbreken en zal hen niet bouwen.
6 Geloofd zij de HEERE, want Hij heeft de stem mijner smeekingen gehoord.
7 De HEERE is mijne Sterkte en mijn Schild; op Hem heeft mijn hart vertrouwd, en ik ben geholpen; dies springt mijn hart van vreugde, en ik zal Hem met mijn gezang loven.
8 De HEERE is hunlieder Sterkte, en Hij is de Sterkheid der verlossingen zijns Gezalfden.
9 Verlos uw volk, en zegen uwe erve, en weid hen, en verhef hen tot in eeuwigheid.

PSALM 29.

EEN psalm van David.
Geeft den HEERE, gij kinderen der magtigen! geeft den HEERE eer en sterkte.
2 Geeft den HEERE de eer zijns naams, aanbidt den HEERE in de heerlijkheid des heiligdoms.
3 De stem des HEEREN is op de wateren, de God der eere dondert; de HEERE is op de groote wateren.
4 De stem des HEEREN is met kracht, de stem des HEEREN is met heerlijkheid.
5 De stem des HEEREN breekt de cederen; ja de HEERE verbreekt de cederen van Libanon.
6 En Hij doet ze huppelen als een kalf; den Libanon en Sirjon als een' jongen eenhoorn.
7 De stem des HEEREN houwt er vlammen vuurs uit.
8 De stem des HEEREN doet de woestijn beven; de HEERE doet de woestijn Kades beven.
9 De stem des HEEREN doet de hinden jongen werpen, en ontbloot de wouden; maar in zijnen tempel zegt *Hem* een iegelijk eer.
10 De HEERE heeft gezeten over den watervloed; ja de HEERE zit, Koning in eeuwigheid.
11 De HEERE zal zijnen volke sterkte geven; de HEERE zal zijn volk zegenen met vrede.

PSALM 30.

EEN psalm, een' lied der inwijding van Davids huis.

2 Ik zal U verhoogen, HEERE! want Gij hebt mij opgetrokken, en mijne vijanden over mij niet verblijd.
3 HEERE, mijn God! ik heb tot U geroepen, en Gij hebt mij genezen.
4 HEERE! Gij hebt mijne ziel uit het graf opgevoerd; Gij hebt mij bij het leven behouden, dat ik in den kuil niet ben nedergedaald.
5 Psalmzingt den HEERE, gij Zijne gunstgenooten! en zegt lof ter gedachtenis Zijner heiligheid.
6 Want een oogenblik is er in Zijnen toorn, *maar* een leven in Zijne goedgunstigheid: des avonds vernacht het geween, maar des morgens is er gejuich.
7 Ik zeide wel in mijnen voorspoed: Ik zal niet wankelen in eeuwigheid.
8 *Want*, HEERE! Gij hadt mijnen berg door uwe goedgunstigheid vastgezet; *maar* toen Gij uw aangezigt verbergdet, werd ik verschrikt.
9 Tot U, HEERE! riep ik, en ik smeekte tot den HEERE:
10 Wat gewin is er in mijn bloed, in mijn nederdalen tot de groeve? Zal U het stof loven? zal het uwe waarheid verkondigen?
11 Hoor, HEERE! en wees mij genadig; HEERE! wees mij een Helper.
12 Gij hebt mij mijne weeklage veranderd in eenen rei; Gij hebt mijnen zak ontbonden, en mij met blijdschap omgord;
13 Opdat *mijne* eer U psalmzinge, en niet zwijge. HEERE, mijn God! in eeuwigheid zal ik U loven.

PSALM 31.

Een psalm van David, voor den opperzangmeester.
2 Op U, o HEERE! betrouw ik, laat mij niet beschaamd worden in eeuwigheid; help mij uit door uwe geregtigheid.
3 Neig uw oor tot mij, red mij haastelijk; wees mij tot eenen sterken Rotssteen, tot een zeer vast Huis, om mij te behouden.
4 Want Gij zijt mijne Steenrots en mijn Burg; leid mij dan, en voer mij, om uws naams wil.
5 Doe mij uitgaan uit het net, dat zij voor mij verborgen hebben, want Gij zijt mijne Sterkte.
6 In uwe hand beveel ik mijnen geest; Gij hebt mij verlost, HEERE, Gij God der waarheid!
7 Ik haat degenen, die op valsche ijdelheden acht nemen, en ik betrouw op den HEERE.
8 Ik zal mij verheugen en verblijden in uwe goedertierenheid, omdat Gij mijne ellende hebt aangezien, *en* mijne ziel in benaauwdheden gekend;
9 En mij niet hebt overgeleverd in de hand des

vijands; Gij hebt mijne voeten doen staan in de ruimte.
10 Wees mij genadig, HEERE! want mij is bange; van verdriet is doorknaagd mijn oog, mijne ziel en mijn buik.
11 Want mijn leven is verteerd van droefenis, en mijne jaren van zuchten; mijne kracht is vervallen door mijne ongeregtigheid, en mijne beenderen zijn doorknaagd.
12 Van wege al mijne wederpartijders ben ik, ook mijnen naburen, grootelijks tot eenen smaad geworden, en mijnen bekenden tot eenen schrik; die mij op de straten zien, vlieden van mij weg.
13 Ik ben uit het hart vergeten als een doode; ik ben geworden als een bedorven vat.
14 Want ik hoorde de naspraak van velen; vreeze is van rondom, dewijl zij te zamen tegen mij raadslaan; zij denken mijne ziel te nemen.
15 Maar ik vertrouw op U, o HEERE! ik zeg: Gij zijt mijn God.
16 Mijne tijden zijn in uwe hand; red mij van de hand mijner vijanden, en van mijne vervolgers.
17 Laat uw aangezigt over uwen knecht lichten; verlos mij door uwe goedertierenheid.
18 HEERE! laat mij niet beschaamd worden, want ik roep U aan; laat de goddeloozen beschaamd worden, laat hen zwijgen in het graf.
19 Laat de valsche lippen stom worden, die hard spreken tegen den regtvaardige, in hoogmoed en verachting.
20 O hoe groot is uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen, die U vreezen; *dat* Gij gewrocht hebt voor degenen, die op U betrouwen, in de tegenwoordigheid der menschenkinderen!
21 Gij verbergt hen in het verborgene uws aangezigts voor de hoogmoedigheden des mans; Gij versteekt hen in eene hut voor den twist der tongen.
22 Geloofd zij de HEERE, want Hij heeft zijne goedertierenheid aan mij wonderlijk gemaakt, *mij voerende als* in eene vaste stad.
23 Ik zeide wel in mijn haasten: Ik ben afgesneden van voor uwe oogen; dan nog hoordet Gij de stem mijner smeekingen, als ik tot U riep.
24 Hebt den HEERE lief, gij al zijne gunstgenooten! *want* de HEERE behoedt de geloovigen, en vergeldt overvloediglijk dengene, die hoogmoed bedrijft.
25 Zijt sterk, en Hij zal ulieder hart versterken, allen gij, die op den HEERE hoopt!

PSALM 32.

EENE onderwijzing van David.

Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is.

2 Welgelukzalig is de mensch, dien de HEERE de ongeregtigheid niet toerekent, en in wiens geest geen bedrog is.

3 Toen ik zweeg, werden mijne beenderen verouderd, in mijn brullen den ganschen dag.

4 Want uwe hand was dag en nacht zwaar op mij; mijn sap werd veranderd in zomerdroogten. Sela.

5 Mijne zonde maakte ik U bekend, en mijne ongeregtigheid bedekte ik niet. Ik zeide: Ik zal belijdenis van mijne overtredingen doen voor den HEERE; en Gij vergaaft de ongeregtigheid mijner zonde. Sela.

6 Hierom zal U ieder heilige aanbidden in vindenstijd; ja, in eenen overloop van groote wateren, zullen zij hem niet aanraken.

7 Gij zijt mij eene Verberging; Gij behoedt mij voor benaauwdheid; Gij omringt mij met vrolijke gezangen van bevrijding. Sela.

8 Ik zal u onderwijzen, en u leeren van den weg, dien gij gaan zult; Ik zal raad geven, mijn oog zal op u zijn.

9 Weest niet gelijk een paard, gelijk een muilezel, hetwelk geen verstand heeft, welks muil men breidelt met toom en gebit, opdat het tot u niet genake.

10 De goddelooze heeft vele smarten, maar die op den HEERE vertrouwt, dien zal de goedertierenheid omringen.

11 Verblijdt u in den HEERE, en verheugt u, gij regtvaardigen! en zingt vrolijk, alle gij opregten van harte!

PSALM 23.

GIJ regtvaardigen! zingt vrolijk in den HEERE; lof betaamt den opregten.

2 Looft den HEERE met de harp; psalmzingt Hem met de luit en het tiensnarig instrument:

3 Zingt Hem een nieuw lied; speelt wel met vrolijk geschal.

4 Want des HEEREN woord is regt, en al zijn werk getrouw.

5 Hij heeft geregtigheid en geriqt lief; de aarde is vol van de goedertierenheid des HEEREN.

6 Door het woord des HEEREN zijn de hemelen gemaakt, en door den Geest zijns monds al hun heir.

7 Hij vergadert de wateren der zee als op eenen hoop; Hij stelt den afgronden schatkameren.

8 Laat de gansche aarde voor den HEERE vreezen; laat alle inwoners van de wereld voor Hem schrikken.

9 Want Hij spreekt, en het is er, Hij gebiedt, en het staat er.

10 De HEERE vernietigt den raad der Heidenen, Hij

breekt de gedachten der
volken.
11 *Maar* de raad des HEE-
REN bestaat in eeuwigheid,
de gedachten zijns harten
van geslacht tot geslacht.
12 Welgelukzalig is het
volk, diens God de HEERE
is; het volk, dat Hij zich
ten erve verkoren heeft.
13 De HEERE schouwt
uit den hemel, en ziet alle
menschenkinderen;
14 Hij ziet uit van zijne
vaste woonplaats op alle
inwoners der aarde.
15 Hij formeert hun aller
hart; Hij let op al hunne
werken.
16 Een koning wordt niet
behouden door een groot
heir; een held wordt niet
gered door groote kracht;
17 Het paard feilt ter over-
winning, en bevrijdt niet
door zijne groote sterkte.
18 Ziet, des HEEREN oog
is over degenen, die Hem
vreezen, op degenen, die
op zijne goedertierenheid
hopen;
19 Om hunne ziel van den
dood te redden, en om hen
bij het leven te houden in
den honger.
20 Onze ziel verbeidt den
HEERE: Hij is onze Hulp
en ons Schild.
21 Want ons hart is in Hem
verblijd, omdat wij op den
naam zijner heiligheid ver-
trouwen.
22 Uwe goedertierenheid,
HEERE! zij over ons; ge-
lijk als wij op U hopen.

PSALM 34.

EEN psalm van David, als
hij zijn gelaat veranderd
had voor het aangezigt van
Abimélech, die hem wegjoeg,
dat hij doorging.
2 *Aleph.* Ik zal den HEERE
loven te aller tijd; zijn lof
zal geduriglijk in mijnen
mond zijn.
3 *Beth.* Mijne ziel zal zich
beroemen in den HEERE;
de zachtmoedigen zullen het
hooren en verblijd zijn.
4 *Gimel.* Maakt den HEERE
met mij groot, en laat ons
zijnen naam zamen verhoo-
gen.
5 *Daleth.* Ik heb den HEE-
RE gezocht, en Hij heeft
mij geantwoord, en mij uit
al mijn vreezen gered.
6 *He. Vau.* Zij hebben op
Hem gezien, ja *Hem* als een
waterstroom aangeloopen; en
hunne aangezigten zijn niet
schaamrood geworden.
7 *Zain.* Deze ellendige riep,
en de HEERE hoorde; en
Hij verloste hem uit al zijne
benauwdheden.
8 *Cheth.* De Engel des HEE-
REN legert zich rondom
degenen, die Hem vreezen,
en rukt hen uit.
9 *Teth.* Smaakt en ziet, dat
de HEERE goed is; welge-
lukzalig is de man, *die* op
Hem betrouwt.
10 *Jod.* Vreest den HEERE,
gij zijne heiligen! want die
Hem vreezen, hebben geen
gebrek.
11 *Caph.* De jonge leeuwen

lijden, armoede, en honge-
ren; maar die den HEERE
zoeken, hebben geen gebrek
aan eenig goed.
12 *Lamed.* Komt, gij kinde-
ren! hoort naar mij; ik zal u
des HEEREN vreeze leeren.
13 *Mem.* Wie is de man,
die lust heeft ten leven, die
dagen liefheeft, om het goede
te zien?
14 *Nun.* Bewaar uwe tong
van het kwaad, en uwe lip-
pen van bedrog te spreken.
15 *Samech.* Wijk af van het
kwaad, en doe het goede;
zoek den vrede en jaag dien
na.
16 *Ain.* De oogen des HEE-
REN zijn op de regtvaardi-
gen, en zijne ooren tot hun
geroep.
17 *Pe.* Het aangezigt des
HEEREN is tegen degenen,
die kwaad doen, om hunne
gedachtenis van de aarde uit
te roeijen.
18 *Tsade.* Zij roepen, en de
HEERE hoort, en Hij redt
hen uit al hunne benaauwd-
heden.
19 *Koph.* De HEERE is
nabij de gebrokenen van
harte, en Hij behoudt de
verslagenen van geest.
20 *Resch.* Vele zijn de te-
genspoeden des regtvaardi-
gen; maar uit alle die redt
hem de HEERE.
21 *Schin.* Hij bewaart al
zijne beenderen; niet een van
die wordt gebroken.
22 *Thau.* De boosheid zal
den goddelooze dooden; en
die den regtvaardige haten,
zullen schuldig verklaard
worden.
23 De HEERE verlost de
ziel zijner knechten; en al-
len, die op Hem betrouwen,
zullen niet schuldig ver-
klaard worden.

PSALM 35.

EEN *psalm* van David.
Twist, HEERE! met mij-
ne twisters, strijd met mijne
bestrijders.
2 Grijp het schild en de
rondas, en sta op tot mijne
hulp.
3 En breng de spies voort,
en sluit *den weg* toe, mijnen
vervolgers te gemoet; zeg
tot mijne ziel: Ik ben uw
Heil.
4 Laat hen beschaamd en te
schande worden, die mijne
ziel zoeken; laat hen achter-
waarts gedreven en schaam-
rood worden, die kwaad te-
gen mij bedenken.
5 Laat hen worden als kaf
voor den wind, en de Engel
des HEEREN drijve hen weg.
6 Hun weg zij duister en
gansch slibberig; en de En-
gel des HEEREN vervolge
hen.
7 Want zij hebben zonder
oorzaak de groeve van hun
net voor mij verborgen; zij
hebben zonder oorzaak ge-
graven voor mijne ziel.
8 De verwoesting overkome
hem, dat hij het niet wete,
en zijn net, dat hij verbor-
gen heeft, vange hem zel-
ven; hij valle daarin met
verwoesting.

9 *Zoo* zal mijne ziel zich
verheugen in den HEERE;
zij zal vrolijk zijn in zijn heil.
10 Al mijne beenderen zullen
zeggen: HEERE, wie is
U gelijk! U, die den ellendige
redt van dien, die sterker
is dan hij, en den ellendige
en nooddruftige van zijnen
berooven.
11 Wrevelige getuigen staan
er op; hetgeen ik niet weet,
eischen zij van mij
12 Zij vergelden mij kwaad
voor goed, de berooving mijner
ziel.
13 Mij aangaande daarentegen,
als zij krank waren, was
een zak mijn kleed, ik kwelde
mijne ziel met vasten, en
mijn gebed keerde weder in
mijnen boezem.
14 Ik ging steeds, alsof het
een vriend, als of het mij
een broeder geweest ware;
ik ging gebukt in het zwart,
als een, die over *zijne* moeder
treurt.
15 Maar als ik hinkte, waren
zij verblijd, en verzamelden
zich; zij verzamelden
zich tot mij *als* geslagenen,
en ik merkte niets; zij scheurden
hunne kleederen, en zwegen
niet stil.
16 Onder de huichelende
spotachtige tafelbroeders
knersten zij over mij met
hunne tanden.
17 Heere! hoe lang zult Gij
toezien? Breng mijne ziel
weder van hunlieder verwoestingen,
mijne eenzame
van de jonge leeuwen.
18 Zoo zal ik U loven in
de groote gemeente, onder
magtig veel volks zal ik U
prijzen.
19 Laat hen zich niet verblijden
over mij, die mij om
valsche oorzaken vijand zijn;
noch wenken met de oogen,
die mij zonder oorzaak haten.
20 Want zij spreken niet
van vrede, maar zij bedenken
bedriegelijke zaken tegen
de stillen in het land.
21 En zij sperren hunnen
mond wijd op tegen mij; zij
zeggen: Ha, ha, ons oog
heeft het gezien!
22 HEERE! Gij hebt het
gezien, zwijg niet, HEERE!
wees niet verre van mij.
23 Ontwaak en word wakker
tot mijn regt, mijn God
en Heere! tot mijne twistzaak.
24 Doe mij regt naar uwe
geregtigheid, HEERE, mijn
God! en laat hen zich over
mij niet verblijden.
25 Laat hen niet zeggen in
hun hart: Heah, onze ziel!
laat hen niet zeggen: Wij
hebben hem verslonden!
26 Laat hen beschaamd en
te zamen schaamrood worden,
die zich in mijn kwaad
verblijden; laat hen met
schaamte en schande bekleed
worden, die zich tegen mij
groot maken.
27 Laat hen vrolijk zingen
en verblijd zijn, die lust hebben
tot mijne geregtigheid;
en laat hen gedurig zeggen:
Groot gemaakt zij de
HEERE, die lust heeft tot
den vrede zijns knechts!
28 Zoo zal mijne tong ver-

melden uwe geregtigheid, *en* uwen lof den ganschen dag.

PSALM 36.

EEN psalm van David, den knecht des HEEREN, voor den opperzangmeester.

2 De overtreding des goddeloozen spreekt in het binnenste van mijn hart: Er is geene vreeze Gods voor zijne oogen.

3 Want hij vleit zich zelven in zijne oogen, als men zijne ongeregtigheid bevindt, *die* te haten is.

4 De woorden zijns monds zijn onregt en bedrog; hij laat na te verstaan, tot weldoen.

5 Hij bedenkt onregt op zijn leger; hij stelt zich op eenen weg, die niet goed is; het kwaad verwerpt hij niet.

6 O HEERE! uwe goedertierenheid is *tot* in de hemelen; uwe waarheid tot de bovenste wolken toe.

7 Uwe geregtigheid is als de bergen Gods, uwe oordeelen zijn een groote afgrond; HEERE! Gij behoudt menschen en beesten.

8 Hoe dierbaar is uwe goedertierenheid, o God! dies de menschenkinderen onder de schaduw uwer vleugelen toevlugt nemen.

9 Zij worden dronken van de vettigheid uws huizes; en Gij drenkt hen *uit* de beek uwer wellusten.

10 Want bij U is de fontein des levens; in uw licht zien wij het licht.

11 Strek uwe goedertierenheid uit over degenen, die U kennen; en uwe geregtigheid over de opregten van hart.

12 De voet der hoovaardigen kome niet over mij, en de hand der goddeloozen doe mij niet omzwerven.

13 Aldaar zijn de werkers der ongeregtigheid gevallen; zij zijn nedergestooten, en kunnen niet weder opstaan.

PSALM 37.

EEN psalm van David.

Aleph. Ontsteek u niet over de boosdoeners; benijd hen niet, die onregt doen.

2 Want als gras zullen zij haast worden afgesneden, en als de groene grasscheutjes zullen zij afvallen.

3 *Beth.* Vertrouw op den HEERE, en doe het goede; bewoon de aarde, en voed u *met* getrouwigheid.

4 En verlustig u in den HEERE, zoo zal Hij u geven de begeerten uws harten.

5 *Gimel.* Wentel uwen weg op den HEERE, en vertrouw op Hem, Hij zal het maken;

6 En zal uwe geregtigheid doen voortkomen als het licht, en uw regt als den middag.

7 *Daleth.* Zwijg den HEERE, en verbeid Hem; ontsteek u niet over dengenen, wiens weg voorspoedig is; over eenen man, die listige aanslagen uitvoert.

8 *He.* Laat af van toorn, en verlaat de grimmigheid; ont-

steek u niet, immers *niet*, om
kwaad te doen.
9 Want de boosdoeners zullen uitgeroeid worden; maar
die den HEERE verwachten,
die zullen de aarde erfelijk
bezitten.
10 *Vau.* En nog een weinig,
en de goddelooze zal er niet
zijn; en gij zult acht nemen
op zijne plaats, maar hij zal
er niet wezen.
11 De zachtmoedigen daarentegen zullen de aarde
erfelijk bezitten, en zich
verlustigen over grooten
vrede.
12 *Zain.* De goddelooze bedenkt listige aanslagen
tegen den regtvaardige, en
hij knerst over hem met
zijne tanden.
13 De HEERE belacht hem,
want Hij ziet, dat zijn dag
komt.
14 *Cheth.* De goddeloozen
hebben het zwaard uitgetrokken, en hunnen boog
gespannen, om den ellendige
en nooddruftige neder te
vellen, om te slagten, die
opregt van weg zijn.
15 *Maar* hun zwaard zal in
hunlieder hart gaan; en
hunne bogen zullen verbroken worden.
16 *Teth.* Het weinige, dat
de regtvaardige heeft, is
beter dan de overvloed veler
goddeloozen.
17 Want de armen der goddeloozen zullen verbroken
worden; maar de HEERE
ondersteunt de regtvaardigen.
18 *Jod.* De HEERE kent de
dagen der opregten; en hunne erfenis zal in eeuwigheid blijven.
19 Zij zullen niet beschaamd worden in den
kwaden tijd, en in de dagen
des hongers zullen zij verzadigd worden.
20 *Caph.* Maar de goddeloozen zullen vergaan, en
de vijanden des HEEREN
zullen verdwijnen, als het
kostelijkste der lammeren;
met den rook zullen zij
verdwijnen.
21 *Lamed.* De goddelooze
ontleent en geeft niet weder; maar de regtvaardige
ontfermt zich en geeft.
22 Want zijne gezegenden
zullen de aarde erfelijk bezitten; maar zijne vervloekten zullen uitgeroeid worden.
23 *Mem.* De gangen desselven mans worden van den
HEERE bevestigd; en Hij
heeft lust aan zijnen weg.
24 Als hij valt, zoo wordt
hij niet weggeworpen, want
de HEERE ondersteunt
zijne hand.
25 *Nun.* Ik ben jong geweest, ook ben ik oud geworden, maar heb niet gezien den regtvaardige verlaten, noch zijn zaad zoekende brood.
26 Den ganschen dag ontfermt hij zich, en leent; en
zijn zaad is tot zegening.
27 *Samech.* Wijk af van het
kwade, en doe het goede, en
woon in eeuwigheid.

28 Want de HEERE heeft
het regt lief, en zal zijne
gunstgenooten niet verlaten;
in eeuwigheid worden
zij bewaard; maar het zaad
der goddeloozen wordt uitgeroeid.

29 De regtvaardigen zullen
de aarde erfelijk bezitten, en
in eeuwigheid daarop wonen.

30 *Pe.* De mond des regtvaardigen
vermeldt wijsheid,
en zijne tong spreekt het
regt.

31 De wet zijns Gods is in
zijn hart; zijne gangen
zullen niet slibberen.

32 *Tsade.* De goddelooze
loert op den regtvaardige,
en zoekt hem te dooden.

33 *Maar* de HEERE laat
hem niet in zijne hand; en
Hij verdoemt hem niet, als
hij geoordeeld wordt.

34 *Koph.* Wacht op den
HEERE, en houd zijnen
weg, en Hij zal u verhoogen,
om de aarde erfelijk te
bezitten; gij zult zien, dat
de goddeloozen worden uitgeroeid.

35 *Resch.* Ik heb gezien
eenen gewelddrijvenden goddelooze,
die zich uitbreidde
als een groene inlandsche
boom.

36 Maar hij ging door, en
zie, hij was er niet. *meer;*
en ik zocht hem, maar hij
werd niet gevonden.

37 *Schin.* Let op den vrome,
en zie naar den oprogte,
want het einde van *dien*
man zal vrede zijn.

38 Maar de overtreders
worden te zamen verdelgd;
het einde der goddeloozen
wordt uitgeroeid.

39 *Thau.* Doch het heil der
regtvaardigen is van den
HEERE; hunne Sterkte ter
tijd van benaauwdheid.

40 En de HEERE zal hen
helpen, en zal hen bevrijden;
Hij zal ze bevrijden
van de goddeloozen, en zal
ze behouden, want zij betrouwen
op Hem.

PSALM 38.

EEN psalm van David,
om te doen gedenken.

2 O HEERE! straf mij
niet in uwen grooten toorn,
en kastijd mij niet in uwe
grimmigheid.

3 Want uwe pijlen zijn in
mij gedaald, en uwe hand
is op mij nedergedaald.

4 Er is niets geheels in
mijn vleesch van wege uwe
gramschap; er is geen vrede
in mijne beenderen, van
wege mijne zonde.

5 Want mijne ongeregtigheden
gaan over mijn hoofd;
als eene zware last zijn zij
mij te zwaar geworden.

6 Mijne etterbuilen stinken,
zij zijn vervuild, van
wege mijne dwaasheid.

7 Ik ben krom geworden,
ik ben uitermate zeer nedergebogen,
ik ga den ganschen
dag in het zwart.

8 Want mijne darmen zijn
vol van eene verachtelijke
plage, en er is niets geheels
in mijn vleesch.

9 Ik ben verzwakt, en

bedwing ik niet; HEERE! Gij weet het.

11 Uwe geregtigheid bedek ik niet in het midden mijns harten: uwe waarheid en uw heil spreek ik uit; uwe weldadigheid en uwe trouw verheel ik niet in de groote gemeente.

12 Gij, o HEERE! zult uwe barmhartigheden van mij niet onthouden; laat uwe weldadigheid en uwe trouw mij geduriglijk behoeden.

13 Want kwaden, tot zonder getal toe, hebben mij omgeven; mijne ongeregtigheden hebben mij aangegrepen, dat ik niet heb kunnen zien; zij zijn menigvuldiger dan de haren mijns hoofds, en mijn hart heeft mij verlaten.

14 Het behage U, HEERE! mij te verlossen; HEERE! haast U tot mijne hulp.

15 Laat hen te zamen beschaamd en schaamrood worden, die mijne ziel zoeken, om die te vernielen; laat hen achterwaarts gedreven worden, en te schande worden, die lust hebben aan mijn kwaad.

16 Laat hen verwoest worden tot loon hunner beschaming, die van mij zeggen: Ha, ha!

17 Laat in U vrolijk en verblijd zijn allen, die U zoeken; laat de liefhebbers uws heils geduriglijk zeggen: De HEERE zij groot gemaakt!

18 Ik ben wel ellendig en nooddruftig, *maar* de Heere denkt aan mij: Gij zijt mijne Hulp en mijn Bevrijder; o mijn God! vertoef niet.

PSALM 41.

Een psalm van David, voor den opperzangmeester.

2 Welgelukzalig is hij, die zich verstandiglijk gedraagt jegens eenen ellendige; de HEERE zal hem bevrijden ten dage des kwaads.

3 De HEERE zal hem bewaren, en zal hem bij het leven behouden; hij zal op aarde gelukzalig gemaakt worden. Geef hem ook niet over in zijner vijanden begeerte.

4 De HEERE zal hem ondersteunen op het ziekbed; in zijne krankheid verandert Gij zijn gansche leger.

5 Ik zeide: O HEERE! wees mij genadig; genees mijne ziel, want ik heb tegen U gezondigd.

6 Mijne vijanden spreken kwaad van mij, *zeggende:* Wanneer zal hij sterven, en zijn naam vergaan?

7 En zoo *iemand van hen* komt, om *mij* te zien, hij spreekt valschheid, zijn hart vergadert zich onregt; gaat hij uit naar buiten, hij spreekt er van.

8 Al mijne haters mompelen te zamen tegen mij, zij bedenken tegen mij, hetgeen mij kwaad is, *zeggende:*

9 Een Belials stuk kleeft hem aan; en hij, die neder-

ligt, zal niet weder opstaan.
10 Zelfs de man mijns vredes, op welken ik vertrouwde, die mijn brood at, heeft de verzenen tegen mij grootelijks verheven.
11 Maar Gij, o HEERE! wees mij genadig, en rigt mij op; en ik zal het hun vergelden.
12 Hierbij weet ik, dat Gij lust aan mij hebt, dat mijn vijand over mij niet zal juichen.
13 Want mij aangaande, Gij onderhoudt mij in mijne opregtigheid, en Gij stelt mij voor uw aangezigt in eeuwigheid.
14 Geloofd zij de HEERE, de God Israëls, van eeuwigheid, en tot in eeuwigheid! Amen, ja amen.

PSALM 42.

EENE onderwijzing, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.
2 Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstroomen, alzoo schreeuwt mijne ziel tot U, o God!
3 Mijne ziel dorst naar God, naar den levenden God: wanneer zal ik ingaan, en voor Gods aangezigt verschijnen?
4 Mijne tranen zijn mij tot spijs dag en nacht; omdat zij den ganschen dag tot mij zeggen: Waar is uw God?
5 Ik gedenk daaraan, en stort mijne ziel uit in mij, omdat ik plagt heen te gaan onder de schare, *en* met hen te treden naar Gods huis, met eene stem van vreugdegezang en lof, *onder* de feesthoudende menigte.
6 Wat buigt gij u neder, o mijne ziel! en zijt onrustig in mij? hoop op God, want ik zal Hem nog loven voor de verlossingen zijns aangezigts.
7 O mijn God! mijne ziel buigt zich neder in mij, daarom gedenk ik uwer uit het land der Jordaan, en Hermon, uit het klein gebergte.
8 De afgrond roept tot den afgrond, bij het gedruisch uwer watergoten; al uwe baren en uwe golven zijn over mij heengegaan.
9 *Maar* de HEERE zal des daags zijne goedertierenheid gebieden, en des nachts zal zijn lied bij mij zijn; het gebed tot den God mijns levens.
10 Ik zal zeggen tot God: Mijne Steenrots! waarom vergeet Gij mij? waarom ga ik in het zwart, van wege des vijands onderdrukking?
11 Met eenen doodsteek in mijne beenderen honen mij mijne wederpartijders, als zij den ganschen dag tot mij zeggen: Waar is uw God?
12 Wat buigt gij u neder, o mijne ziel, en wat zijt gij onrustig in mij? hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menig-

vuldige Verlossing mijns aangezigts, en mijn God.

PSALM 43.

DOE mij regt, o God! en twist Gij mijne twistzaak; bevrijd mij van het ongoedertieren volk, van den man des bedrogs en des onregts.

2 Want Gij zijt de God mijner sterkte; waarom verstoot Gij mij *dan?* waarom ga ik steeds in het zwart, van wege des vijands onderdrukking?

3 Zend uw licht en uwe waarheid, dat die mij leiden; dat zij mij brengen tot den berg uwer heiligheid, en tot uwe woningen;

4 En dat ik inga tot Gods altaar, tot den God der blijdschap mijner verheuging, en U met de harp love, o God, mijn God!

5 Wat buigt gij u neder, o mijne ziel! en wat zijt gij onrustig in mij? hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige Verlossing mijns aangezigts, en mijn God.

PSALM 44.

EENE onderwijzing, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.

2 O God! wij hebben het met onze ooren gehoord, onze vaders hebben het ons verteld: Gij hebt een werk gewrocht in hunne dagen, in de dagen van ouds.

3 Gij hebt de Heidenen met uwe hand uit de bezitting verdreven, maar henlieden geplant; Gij hebt de volken geplaagd, henlieden daarentegen doen voortschieten.

4 Want zij hebben het land niet geërfd door hun zwaard, en hun arm heeft hun geen heil gegeven; maar uwe regterhand, en uw arm, en het licht uws aangezigts, omdat Gij een welbehagen in hen hadt.

5 Gij zelf zijt mijn Koning, o God! gebied de verlossingen Jakobs.

6 Door U zullen wij onze wederpartijders met hoornen stooten; in uwen naam zullen wij vertreden, die tegen ons opstaan.

7 Want ik vertrouw niet op mijnen boog, en mijn zwaard zal mij niet verlossen.

8 Maar Gij verlost ons van onze wederpartijders, en Gij maakt onze haters beschaamd.

9 In God roemen wij den ganschen dag, en uwen naam zullen wij loven in eeuwigheid, Sela.

10 Maar *nu* hebt Gij ons verstooten en te schande gemaakt, dewijl Gij met onze krijgsheiren niet uittrekt.

11 Gij doet ons achterwaarts keeren van den wederpartijder; en onze haters berooven *ons* voor zich.

12 Gij geeft ons over als schapen ter spijze, en Gij

verstrooit ons onder de Heidenen.

13 Gij verkoopt uw volk om geene waardij; en Gij verhoogt hunnen prijs niet.

14 Gij stelt ons onzen naburen tot smaad, tot spot en schimp dengenen, die rondom ons zijn.

15 Gij stelt ons tot een spreekwoord onder de Heidenen, tot eene hoofdschudding onder de volken.

16 Mijne schande is den ganschen dag voor mij, en de schaamte mijns aangezigts bedekt mij;

17 Om de stem des honers en des lasteraars, van wege den vijand en den wraakgierige.

18 Dit alles is ons overkomen, nogtans hebben wij U niet vergeten, noch valschelijk gehandeld tegen uw verbond.

19 Ons hart is niet achterwaarts gekeerd, noch onze gang geweken van uw pad.

20 Hoewel Gij ons verpletterd hebt in eene plaats der draken, en ons met eene doodsschaduw bedekt hebt.

21 Zoo wij den naam onzes Gods hadden vergeten, en onze handen tot eenen vreemden God uitgebreid,

22 Zou God zulks niet onderzoeken? want Hij weet de verborgenheden des harten.

23 Maar om uwentwil worden wij den ganschen dag gedood; wij worden geacht als slagtschapen.

24 Waak op, waarom zoudt Gij slapen, HEERE! Ontwaak, verstoot niet in eeuwigheid.

25 Waarom zoudt Gij uw aangezigt verbergen? onze ellende en onze onderdrukking vergeten?

26 Want onze ziel is in het stof nedergebogen; onze buik kleeft aan de aarde.

27 Sta op, ons ter hulp, en verlos ons om uwer goedertierenheid wil.

PSALM 45.

EENE onderwijzing, een lied der liefde, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach, op Schóschannim.

2 Mijn hart geeft eene goede rede op; ik zegge mijne gedichten uit van eenen Koning; mijne tong is eene pen eens vaardigen schrijvers.

3 Gij zijt veel schooner dan de menschenkinderen; genade is uitgestort in uwe lippen; daarom heeft u God gezegend in eeuwigheid.

4 Gord uw zwaard aan de heup, o Held! uwe majesteit en uwe heerlijkheid.

5 En rijd voorspoediglijk in uwe heerlijkheid, op het woord der waarheid en regtvaardige zachtmoedigheid; en uwe regterhand zal u vreesselijke dingen leeren.

6 Uwe pijlen zijn scherp, volken zullen onder u vallen; *zij treffen* in het hart van des Konings vijanden.

7 Uw troon, o God! is eeuwiglijk en altoos; de scepter uws koningrijks is een scepter der regtmatigheid.
8 Gij hebt geregtigheid lief, en haat goddeloosheid; daarom heeft U, o God! uw God gezalfd met vreugdeolie, boven uwe medegenooten.
9 Al uwe kleederen zijn mirre, en aloë, *en* kassie; uit de elpenbeenen paleizen, van waar zij u verblijden.
10 Dochters van koningen zijn onder uwe kostelijke *staatsdochteren;* de koningin staat aan uwe regterhand, in het fijnste goud van Ofir.
11 Hoor, o dochter! en zie, en neig uw oor; en vergeet uw volk en uws vaders huis.
12 Zoo zal de Koning lust hebben aan uwe schoonheid: dewijl Hij uw Heere is, zoo buig u voor Hem neder.
13 En de dochter van Tyrus, de rijken onder het volk zullen uw aangezigt met geschenk smeeken.
14 Des konings dochter is geheel verheerlijkt inwendig; hare kleeding is van gouden borduursel.
15 In gestikte kleederen zal zij tot den Koning geleid worden; de jonge dochteren, *die* achter haar zijn, hare medegezellinnen, zullen tot u gebragt worden.
16 Zij zullen geleid worden met alle blijdschap en verheuging; zij zullen ingaan in des Konings paleis.
17 In plaats van uwe vaderen zullen uwe zonen zijn; gij zult hen tot vorsten zetten over de gansche aarde.
18 Ik zal uws naams doen gedenken van elk geslacht tot geslacht: daarom zullen u de volken loven eeuwiglijk en altoos.

PSALM 46.

EEN lied op Alamôth, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.
2 God is ons eene Toevlugt en Sterkte; Hij is krachtelijk bevonden eene Hulp in benaauwdheden.
3 Daarom zullen wij niet vreezen, al veranderde de aarde *hare plaats*, en al werden de bergen verzet in het hart van de zeeën;
4 Laat hare wateren bruisen, laat ze beroerd worden; laat de bergen daveren, door derzelver verheffing! Sela.
5 De beekjes der rivier zullen verblijden de stad Gods, het heiligdom der woningen des Allerhoogsten.
6 God is in het midden van haar, zij zal niet wankelen; God zal haar helpen in het aanbreken van den morgenstond.
7 De Heidenen raasden, de koningrijken bewogen zich; Hij verhief zijne stem, de aarde versmolt.
8 De HEERE der heirschaaren is met ons, de God van Jakob is ons een hoog Vertrek. Sela.
9 Komt, aanschouwt de

daden des HEEREN, die verwoestingen op aarde aanrigt;

10 Die de oorlogen doet ophouden tot aan het einde der aarde, den boog verbreekt, en de spies aan twee slaat, de wagenen met vuur verbrandt.

11 Laat af, en weet, dat Ik God ben; Ik zal verhoogd worden onder de Heidenen; Ik zal verhoogd worden op de aarde.

12 De HEERE der heirscharen is met ons; de God van Jakob is ons een hoog Vertrek. Sela.

PSALM 47.

EEN psalm, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.

2 Al gij volken! klapt in de hand; juicht Gode met eene stem van vreugdegezang.

3 Want de HEERE, de Allerhoogste, is vreesselijk, een groot Koning over de gansche aarde.

4 Hij brengt de volken onder ons, en de natiën onder onze voeten.

5 Hij verkiest voor ons onze erfenis, de heerlijkheid van Jakob, dien Hij heeft liefgehad. Sela.

6 God vaart op met gejuich; de HEERE met geklank der bazuin.

7 Psalmzingt Gode, psalmzingt! psalmzingt onzen Koning, psalmzingt!

8 Want God is een Koning der gansche aarde, psalmzingt met eene onderwijzing!

9 God regeert over de Heidenen; God zit op den troon zijner heiligheid.

10 De edelen der volken zijn verzameld tot het volk van den God van Abraham: want de schilden der aarde zijn Godes. Hij is zeer verheven.

PSALM 48.

EEN lied, een psalm, voor de kinderen van Korach.

2 De HEERE is groot en zeer te prijzen, in de stad onzes Gods, op den berg zijner heiligheid.

3 Schoon van gelegenheid, eene vreugde der gansche aarde is de berg Zion, aan de zijden van het noorden, de stad des grooten Konings.

4 God is in hare paleizen, Hij is er bekend voor een hoog vertrek;

5 Want ziet, de koningen waren vergaderd; zij waren te zamen doorgetogen;

6 *Gelijk* zij het zagen, alzoo waren zij verwonderd; zij werden verschrikt, zij haastten weg.

7 Beving greep hen aldaar aan, smart als van eene barende *vrouw*.

8 Met eenen oostewind verbreekt Gij de schepen van Tharsis.

9 Gelijk wij gehoord hadden, alzoo hebben wij gezien in de stad des HEEREN der heirscharen, in de stad onzes Gods; God

zal haar bevestigen tot in eeuwigheid. Sela.

10 O God! wij gedenken uwer weldadigheid, in het midden uws tempels.

11 Gelijk uw naam is, o God! alzoo is uw roem tot aan de einden der aarde; uwe regterhand is vol van geregtigheid.

12 Laat den berg Zion blijde zijn, laat de dochteren van Juda zich verheugen, om uwer oordeelen wil.

13 Gaat rondom Zion, en omringt haar, telt hare torens;

14 Zet uw hart op hare vesting, beschouwt onderscheidenlijk hare paleizen, opdat gij het aan het navolgende geslacht vertelt.

15 Want deze God is onze God eeuwiglijk en altoos; Hij zal ons geleiden tot den dood toe.

PSALM 49.

EEN psalm voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.

2 Hoort dit, alle gij volken! neemt ter oore, alle inwoners der wereld!

3 Zoowel slechten als aanzienlijken, te zamen rijk en arm!

4 Mijn mond zal enkel wijsheid spreken, en de overdenking mijns harten zal vol verstand zijn.

5 Ik zal mijn oor neigen tot eene spreuk; ik zal mijne verborgene rede openen op de harp.

6 Waarom zou ik vreezen in kwade dagen, *als* de ongeregtigen, die op de hielen zijn, mij omringen?

7 Aangaande degenen, die op hun goed vertrouwen, en op de veelheid huns rijkdoms roemen;

8 Niemand van hen zal *zijnen* broeder immermeer kunnen verlossen; hij zal Gode zijn rantsoen niet kunnen geven:

9 (Want de verlossing hunner ziel is te kostelijk, en zal in eeuwigheid ophouden.)

10 Dat hij ook voortaan geduriglijk zou leven, *en* de verderving niet zien.

11 Want hij ziet, dat de wijzen sterven, dat te zamen een dwaas en een onvernuftige omkomen, en hun goed anderen nalaten.

12 Hunne binnenste gedachte is, dat hunne huizen zullen zijn in eeuwigheid, hunne woningen van geslacht tot geslacht; zij noemen de landen naar hunne namen.

13 De mensch nogtans, *die* in waarde is, blijft niet; hij wordt gelijk als de beesten, *die* vergaan.

14 Deze hun weg is eene dwaasheid van hen: nogtans hebben hunne nakomelingen een welbehagen in hunne woorden. Sela.

15 Men zet hen als schapen in het graf, de dood zal hen afweiden, en de opregten zullen over hen heerschen in dien morgenstond, en het graf zal hunne gedaante

verslijten, *elk* uit zijne
woning.
16 Maar God zal mijne ziel
van het geweld des grafs
verlossen, want Hij zal mij
opnemen. Sela.
17 Vreest niet, wanneer een
man rijk wordt, wanneer de
eer van zijn huis groot wordt:
18 Want hij zal in zijn
sterven niet met al medenemen,
zijne eer zal hem
niet nadalen.
19 Hoewel hij zijne ziel
in zijn leven zegent, en zij
u loven, omdat gij u zelven
goed doet;
20 Zoo zal zij *toch* komen
tot het geslacht harer vaderen;
tot in eeuwigheid
zullen zij het licht niet zien.
21 De mensch, *die* in waarde
is, en geen verstand
heeft, wordt gelijk als de
beesten, *die* vergaan.

PSALM 50.

EEN psalm van Asaf.
De God der goden, de
HEERE spreekt, en roept de
aarde, van den opgang der
zon tot aan haren ondergang.
2 Uit Zion, de volkomenheid
der schoonheid, verschijnt
God blinkende.
3 Onze God zal komen en
zal niet zwijgen: een vuur
voor zijn aangezigt zal verteren,
en rondom Hem zal
het zeer stormen.
4 Hij zal roepen tot den
hemel van boven, en tot de
aarde, om zijn volk te rigten.
5 Verzamelt Mij mijne
gunstgenooten, die mijn verbond
maken met offerande!
6 En de hemelen verkondigen
zijne geregtigheid,
want God zelf is Regter.
Sela.
7 Hoort, mijn volk! en Ik
zal spreken, Israël! en Ik
zal onder u betuigen; Ik
God, ben uw God.
8 Om uwe offeranden zal
Ik u niet straffen, want uwe
brandofferen zijn steeds voor
Mij.
9 Ik zal uit uw huis geen
var nemen, *noch* bokken uit
uwe kooijen:
10 Want al het gedierte
des wouds is Mijne, de beesten
op duizend bergen.
11 Ik ken al het gevogelte
der bergen, en het wild des
velds is bij Mij.
12 Zoo Mij hongerde, Ik
zou het u niet zeggen, want
Mijne is de wereld en hare
volheid.
13 Zou Ik stierenvleesch
eten, of bokkenbloed drinken?
14 Offert Gode dank, en
betaalt den Allerhoogste uwe
geloften.
15 En roept Mij aan in den
dag der benaauwdheid; Ik
zal er u uithelpen, en gij
zult Mij eeren.
16 Maar tot den goddelooze
zegt God: Wat hebt gij
mijne inzettingen te vertellen,
en neemt mijn verbond
in uwen mond?
17 Dewijl gij de kastijding
haat, en mijne woorden achter
u henenwerpt.
18 Indien gij eenen dief ziet,
zoo loopt gij met hem, en uw

deel is met de overspelers.
19 Uwen mond slaat gij in
het kwade, en uwe tong
koppelt bedrog.
20 Gij zit, gij spreekt tegen
uwen broeder, tegen den
zoon uwer moeder geeft gij
lastering uit.
21 Deze dingen doet gij, en
Ik zwijg; gij meent, dat Ik
ten eenemaal ben, gelijk gij;
Ik zal u straffen, en zal het
ordentlijk voor uwe oogen
stellen.
22 Verstaat dit toch, gij
godvergetenden! opdat Ik
niet verscheure en niemand
redde.
23 Wie dankoffert, die zal
Mij eeren; en wie *zijnen* weg
wel aansteit, dien zal Ik Gods
heil doen zien.

PSALM 51.

EENpsalm van David, voor
den opperzangmeester.
2 Toen de profeet Nathan
tot hem was gekomen, nadat
hij tot Bathséba was inge-
gaan.
3 Zijt mij genadig, o God!
naar uwe goedertierenheid;
delg mijne overtreding uit,
naar de grootheid uwer
barmhartigheden.
4 Wasch mij wel van mijne
ongeregtigheid, en reinig mij
van mijne zonde.
5 Want ik ken mijne over-
treding, en mijne zonde is
steeds voor mij.
6 Tegen U, U alleen, heb ik
gezondigd, en gedaan, dat
kwaad is in uwe oogen; op-
dat Gij regtvaardig zijt in uw
spreken, *en* rein zijt in uw
rigten.
7 Zie, ik ben in ongeregtig-
heid geboren, en in zonde
heeft mij mijne moeder ont-
vangen.
8 Zie, Gij hebt lust tot
waarheid in het binnenste,
en in het verborgene maakt
Gij mij wijsheid bekend.
9 Ontzondig mij met hijzop,
en ik zal rein zijn; wasch
mij, en ik zal witter zijn
dan sneeuw.
10 Doe mij vreugde en
blijdschap hooren; dat de
beenderen zich verheugen,
die Gij zerbrijzeld hebt.
11 Verberg uw aangezigt
van mijne zonden, en delg
uit al mijne ongeregtig-
heden.
12 Schep mij een rein hart,
o God! en vernieuw in het
binnenste van mij eenen vas-
ten geest.
13 Verwerp mij niet van
uw aangezigt, en neem uwen
Heiligen Geest niet van mij.
14 Geef mij weder de vreug-
de uws heils; en de vrij-
moedige geest ondersteune
mij.
15 Zoo zal ik den over-
treders uwe wegen leeren;
en de zondaars zullen zich
tot U bekeeren.
16 Verlos mij van bloed-
schulden, o God! Gij God
mijns heils! zoo zal mijne
tong uwe geregtigheid vro-
lijk roemen.
17 Heere! open mijne lip-
pen, zoo zal mijn mond
uwen lof verkondigen.

18 Want Gij hebt geen lust tot offerande, anders zou ik ze geven; in brandofferen hebt Gij geen behagen.
19 De offeranden Gods zijn een gebroken geest; een gebroken en verslagen hart zult Gij, o God! niet verachten.
20 Doe wel bij Zion naar uw welbehagen; bouw de muren van Jeruzalem op.
21 Dan zult Gij lust hebben aan de offeranden der geregtigheid, aan brandoffer, en een offer dat gansch verteerd wordt; dan zullen zij varren offeren op uw altaar.

PSALM 52.

EENE onderwijzing van David, voor den opperzangmeester.
2 Als Doëg, de Edomiet, gekomen was, en Saul tekennen gegeven, en tot hem gezegd had: David is gekomen ten huize van Achimélech:
3 Wat beroemt gij u in het kwaad, o gij geweldige? Gods goedertierenheid duurt toch den ganschen dag.
4 Uwe tong denkt enkel schade, als een geslepen scheermes, werkende bedrog.
5 Gij hebt het kwade liever dan het goede, de leugen, dan geregtigheid te spreken. Sela.
6 Gij hebt lief alle woorden van verslinding, en eene tong des bedrogs.
7 God zal u ook afbreken in eeuwigheid; Hij zal u wegrapen en u uit de tent uitrukken; ja Hij zal u uitwortelen uit het land der levenden. Sela.
8 En de regtvaardigen zullen het zien, en vreezen; en zij zullen over hem lagchen, *zeggende:*
9 Ziet den man, *die* God niet stelde tot zijne sterkte, maar vertrouwde op de veelheid zijns rijkdoms; hij was sterk geworden door zijn beschadigen.
10 Maar ik zal zijn als een groene olijfboom in Gods huis; ik vertrouw op Gods goedertierenheid eeuwiglijk en altoos.
11 Ik zal U loven in eeuwigheid, omdat Gij het gedaan hebt; en ik zal uwen naam verwachten, want hij is goed voor uwe gunstgenooten.

PSALM 53.

EENE onderwijzing van David, voor den opperzangmeester, op Máchalath.
2 De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God; zij verderven het en zij bedrijven gruwelijk onregt, er is niemand, die goed doet.
3 God heeft uit den hemel nedergezien op de menschenkinderen, om te zien, of iemand verstandig ware, die God zocht.
4 Een ieder van hen is teruggekeerd, te zamen zijn zij stinkende geworden, er is niemand, die goed doet, ook niet één.

5 Hebben dan de werkers der ongeregtigheid geene kennis? die mijn volk opeten, *als of* zij brood aten? zij roepen God niet aan.
6 Aldaar zijn zij met vervaardheid vervaard geworden, *waar* geene vervaardheid was; want God heeft de beenderen desgenen, die u belegerde, verstrooid; gij hebt hen beschaamd gemaakt, want God heeft hen verworpen.
7 Och dat Israëls verlossingen uit Zion kwamen! Als God de gevangenen zijns volks zal doen wederkeeren, *dan* zal zich Jakob verheugen, Israël zal verblijd zijn.

PSALM 54.

EENE onderwijzing van David, voor den opperzangmeester, op de Neginôth.
2 Als de Zifieten gekomen waren, en tot Saul gezegd hadden: Verbergt zich David niet bij ons?
3 O God! verlos mij door uwen naam, en doe mij regt door uwe magt.
4 O God! hoor mijn gebed, neig de ooren tot de redenen mijns monds.
5 Want vreemden staan tegen mij op, en tirannen zoeken mijne ziel; zij stellen God niet voor hunne oogen. Sela.
6 Ziet, God is mij een Helper; de Heere is onder degenen, die mijne ziel ondersteunen.
7 Hij zal dit kwaad mijnen verspieders vergelden; roei hen uit door uwe waarheid.
8 Ik zal U met vrijwilligheid offeren; Ik zal uwen naam, o HEERE! loven, want hij is goed.
9 Want Hij heeft mij gered uit alle benaauwdheid; en mijn oog heeft gezien op mijne vijanden.

PSALM 55.

EENE onderwijzing van David, voor den opperzangmeester, op de Neginôth.
2 O God! neem mijn gebed ter ooren, en verberg U niet voor mijne smeeking.
3 Merk op mij, en verhoor mij: ik bedrijf misbaar in mijne klagt, en maak getier;
4 Om den roep des vijands, van wege de beangstiging des goddeloozen: want zij schuiven ongeregtigheid op mij, en in toorn haten zij mij.
5 Mijn hart smart in het binnenste van mij, en verschrikkingen des doods zijn op mij gevallen.
6 Vrees en beving komt mij aan, en gruwen overdekt mij;
7 Zoodat ik zeg: Och dat mij iemand vleugelen, als eener duive, gave! Ik zou henenvliegen, waar ik blijven mogt.
8 Ziet, ik zou verre wegzwerven, ik zou vernachten in de woestijn. Sela.
9 Ik zou haasten, dat ik ontkwame van den drijvenden wind, van den storm.
10 Verslind hen, Heere!

deel hunne tong, want ik zie wrevel en twist in de stad.

11 Dag en nacht omringen zij haar op hare muren; en ongeregtigheid en overlast is binnen in haar.

12 Enkel verderving is binnen in haar; en list en bedrog wijkt niet van hare straat.

13 Want het is geen vijand, *die* mij hoont, anders zou ik het hebben gedragen; het is mijn hater niet, *die* zich tegen mij groot maakt, anders zou ik mij voor hem verborgen hebben.

14 Maar gij zijt het, o mensch, als van mijne waardigheid, mijn leidsman en mijn bekende!

15 Wij, die te zamen in zoetigheid heimelijk raadpleegden; wij wandelden in gezelschap ten huize Gods.

16 Dat hun de dood als een schuldeischer overvalle, dat zij levend ter helle nederdalen: want boosheden zijn in hunne woning, in het binnenste van hen.

17 Mij aangaande, ik zal tot God roepen, en de HEERE zal mij verlossen.

18 Des avonds, en des morgens, en des middags zal ik klagen en getier maken; en Hij zal mijne stem hooren.

19 Hij heeft mijne ziel in vrede verlost van den strijd tegen mij; want met menigte zijn zij tegen mij geweest.

20 God zal hooren, en zal hen plagen, als die van ouds zit: Sela; dewijl bij hen gansch geene verandering is, en zij God niet vreezen.

21 Hij slaat zijne handen aan degenen, die vrede met hem hadden; hij ontheiligt zijn verbond.

22 Zijn mond is gladder dan boter, maar zijn hart is krijg: zijne woorden zijn zachter dan olie, maar dezelve zijn bloote zwaarden.

23 Werp uwe zorg op den HEERE, en Hij zal u onderhouden; Hij zal in eeuwigheid niet toelaten, dat de regtvaardige wankele.

24 Maar Gij, o God! zult die doen nederdalen in den put des verderfs; de mannen des bloeds en bedrogs zullen hunne dagen niet ter helft brengen; ik, daarentegen, zal op U vertrouwen.

PSALM 56.

EEN gouden kleinood van David, voor den opperzangmeester; op Jonath Elem Rechokim; als de Filistijnen hem gegrepen hadden te Gath.

2 Zijt mij genadig, o God! want de mensch zoekt mij op te slokken; den ganschen dag dringt mij de bestrijder.

3 Mijne verspieders zoeken *mij* den ganschen dag op te slokken: want ik heb vele bestrijders, o Allerhoogste!

4 Ten dage als ik zal vreezen, zal ik op U vertrouwen.

5 In God zal ik zijn woord prijzen; ik vertrouw op God,

ik zal niet vreezen; wat zou mij vleesch doen?

6 Den ganschen dag verdraaijen zij mijne woorden; al hunne gedachten zijn tegen mij ten kwade.

7 Zij rotten zamen, zij versteken zich, zij passen op mijne hielen; als die op mijne ziel wachten.

8 Zouden zij om *hunne* ongeregtigheid vrijgaan? Stort de volken neder in toorn, o God!

9 Gij hebt mijn omzwerven geteld; leg mijne tranen in uwe flesch: zijn zij niet in uw register?

10 Dan zullen mijne vijanden achterwaarts keeren, ten dage als ik roepen zal; dit weet ik, dat God met mij is.

11 In God zal ik het woord prijzen; in den HEERE zal ik het woord prijzen.

12 Ik vertrouw op God, ik zal niet vreezen; wat zou mij de mensch doen?

13 O God! op mij zijn uwe geloften; Ik zal U dankzeggingen vergelden.

14 Want Gij hebt mijne ziel gered van den dood; ook niet mijne voeten van aanstoot, om voor Gods aangezigt te wandelen in het licht der levenden?

PSALM 57.

EEN gouden kleinood van David, voor den opperzangmeester, Al-tascheth, als hij voor Saul vlood in de spelonk.

2 Zijt mij genadig, o God! zijt mij genadig, want mijne ziel betrouwt op U, en ik neem mijne toevlugt onder de schaduw uwer vleugelen, totdat de verdervingen zullen voorbij zijn gegaan.

3 Ik zal roepen tot God, den Allerhoogste, tot God, die het aan mij voleinden zal.

4 Hij zal van den hemel zenden, en mij verlossen; te schande makende dengene, die mij zoekt op te slokken. Sela. God zal zijne goedertierenheid en zijne waarheid zenden.

5 Mijne ziel is in het midden der leeuwen, ik lig *onder* stokebranden, menschenkinderen, welker tanden spiesen en pijlen zijn, en hunne tong een scherp zwaard.

6 Verhef U boven de hemelen, o God! Uwe eer zij over de gansche aarde.

7 Zij hebben een net bereid voor mijne gangen, mijne ziel was nedergebukt; zij hebben eenen kuil voor mijn aangezigt gegraven; zij zijn er midden ingevallen. Sela.

8 Mijn hart is bereid, o God! mijn hart is bereid; ik zal zingen, en psalmzingen.

9 Waak op, mijne eer, waak op, gij luit en harp! ik zal in den dageraad opwaken.

10 Ik zal U loven onder de volken, o Heere! ik zal U psalmzingen onder de natiën.

11 Want uwe goedertierenheid is groot tot aan de hemelen, en uwe waarheid tot aan de bovenste wolken.

12 Verhef U boven de hemelen, o God! Uwe eer zij over de gansche aarde.

PSALM 58.

EEN gouden kleinood van David, voor den opperzangmeester, Al-tásche th.

2 Spreekt gijlieden waarlijk geregtigheid, gij vergadering? oordeelt gij billijkheden, gij menschenkinderen?

3 Ja gij werkt ongeregtigheden in het hart; gij weegt het geweld uwer handen op de aarde.

4 De goddeloozen zijn vervreemd van de baarmoeder aan; de leugensprekers dolen van *moeders* buik aan.

5 Zij hebben vurig venijn, naar gelijkheid van vurig slangenvenijn; zij zijn als eene doove adder, *die* hare ooren toestopt;

6 Opdat zij niet hoore naar de stem der belezers, desgenen, die ervaren is met bezweringen om te gaan.

7 O God! verbreek hunne tanden in hunnen mond; breek af de baktanden der jonge leeuwen, o HEERE!

8 Laat hen smelten als water, laat hen daarhenen drijven; legt hij zijne pijlen aan, laat hen zijn, alsof zij afgesneden waren.

9 Laat hem henengaan, als eene smeltende slak; laat hen, *als* eener vrouwe misdragt, de zon niet aanschouwen.

10 Eer dan uwe potten den doornstruik gewaar worden, zal Hij hem als levend, als *in* heeten toorn wegstormen.

11 De regtvaardige zal zich verblijden, als hij de wraak aanschouwt; hij zal zijne voeten wasschen in het bloed des goddeloozen.

12 En de mensch zal zeggen: Immers is er vrucht voor den regtvaardige; immers is er een God, die op de aarde rigt.

PSALM 59.

EEN gouden kleinood van David, voor den opperzangmeester, Al-táscheth; toen Saul gezonden had, die *zijn* huis bewaren zouden, om hem te dooden.

2 Red mij van mijne vijanden, o mijn God! stel mij in een hoog vertrek voor degenen, die tegen mij opstaan.

3 Red mij van de werkers der ongeregtigheid, en verlos mij van de mannen des bloeds.

4 Want zie, zij loggen mijner ziel lagen, sterken rotten zich tegen mij; zonder mijne overtreding, en zonder mijne zonde, o HEERE!

5 Zij loopen en bereiden zich zonder *mijne* misdaad; waak op mij te gemoet, en zie.

6 Ja Gij, HEERE, God der heirscharen, God Israëls! ontwaak, om al deze Heidenen te bezoeken; zijt niemand van hen genadig,

die trouweloosliijk ongeregtigheid bedrijven. Sela.
7 Tegen den avond keeren zij weder, zij tieren als een hond, en zij gaan rondom de stad.
8 Zie, zij storten overvloediglijk uit met hunnen mond; zwaarden zijn op hunne lippen: want wie hoort het?
9 Maar Gij, HEERE! zult hen belagchen; Gij zult alle Heidenen bespotten.
10 *Tegen* zijne sterkte zal ik *op* U wachten: want God is mijn hoog Vertrek.
11 De God mijner goedertierenheid zal mij voorkomen; God zal mij op mijne verspieders doen zien.
12 Dood hen niet, opdat mijn volk *het* niet vergete; doe hen omzweven door uwe magt, en werp hen neder, o Heere, ons Schild!
13 *Om* de zonde huns monds, *om* het woord hunner lippen; en laat hen gevangen worden in hunnen hoogmoed; en om den vloek, en om de leugen, *die* zij vertellen.
14 Verteer hen in grimmigheid, verteer hen, dat zij er niet zijn, en laat hen weten, dat God Heerscher is in Jakob, *ja*, tot aan de einden der aarde. Sela.
15 Laat hen dan tegen den avond wederkeeren, laat hen tieren als een hond, en rondom de stad gaan;
16 Laat hen zelfs omzweven om spijs; en laat hen vernachten, al zijn zij niet verzadigd.
17 Maar ik zal uwe sterkte zingen, en des morgens uwe goedertierenheid vrolijk roemen, omdat Gij mij een hoog Vertrek zijt geweest, en eene Toevlugt ten dage, als mij bang was.
18 Van U, o mijne Sterkte! zal ik psalmzingen: want God is mijn hoog Vertrek, de God mijner goedertierenheid.

PSALM 60.

EEN gouden kleinood van David, tot leering, voor den opperzangmeester, op Schoschan Eduth.
2 Als hij gevochten had met de Syriërs van Mesopotámië, en met de Syriërs van Zoba; en Joab wederkwam, en de Edomieten sloeg in het Zoutdal, twaalf duizend.
3 O God! Gij hadt ons verstooten, Gij hadt ons gescheurd, Gij zijt toornig geweest; keer weder tot ons.
4 Gij hebt het land geschud, Gij hebt het gespleten; genees zijne breuken, want het wankelt.
5 Gij hebt uwen volke eene harde zaak doen zien; Gij hebt ons gedrenkt met zwijmelwijn.
6 *Maar nu* hebt Gij dengenen, die U vreezen, eene banier gegeven, om *die* op te werpen, van wege de waarheid. Sela.
7 Opdat uwe beminden zou-

den bevrijd worden; geef heil *door* uwe regterhand, en verhoor ons.

8 God heeft gesproken in zijn heiligdom; *dies* zal ik van vreugde opspringen: ik zal Sichem deelen, en het dal van Sukkoth zal ik afmeten.

9 Gilead is mijn, en Manasse is mijn, en Efraïm is de sterkte mijns hoofds, Juda is mijn wetgever.

10 Moab is mijn waschpot; op Edom zal ik mijn' schoen werpen; juich over mij, o gij Palestina!

11 Wie zal mij voeren in eene vaste stad? Wie zal mij leiden tot in Edom?

12 Zult Gij het niet zijn, o God! *die* ons verstooten hadt, en niet uittoogt, o God! met onze heirkrachten?

13 Geef Gij ons hulp uit de benaauwdheid, want 's menschen heil is ijdelheid.

14 In God zullen wij kloeke daden doen, en Hij zal onze wederpartijders vertreden.

PSALM 61.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Neginath.

2 O God! hoor mijn geschrei, merk op mijn gebed.

3 Van het einde des lands roep ik tot U, als mijn hart overstelpt is; leid mij op eenen rotssteen, *die* mij te hoog zou zijn.

4 Want Gij zijt mij eene Toevlugt geweest, een sterke Toren voor den vijand.

5 Ik zal in uwe hut verkeeren *in* eeuwigheden; ik zal mijne toevlugt nemen in het verborgene uwer vleugelen. Sela.

6 Want Gij, o God! hebt gehoord naar mijne geloften; Gij hebt *mij* gegeven de erfenis dergenen, die uwen naam vreezen.

7 Gij zult dagen tot des konings dagen toedoen; zijne jaren zullen zijn als van geslacht tot geslacht.

8 Hij zal eeuwiglijk voor Gods aangezigt zitten; bereid goedertierenheid en waarheid, dat zij hem behoeden.

9 Zoo zal ik uwen naam psalmzingen in eeuwigheid; opdat ik mijne geloften betale, dag bij dag.

PSALM 62.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester, over Jeduthun.

2 Immers is mijne ziel stil tot God; van Hem is mijn heil.

3 Immers is Hij mijn Rotssteen en mijn Heil, mijn hoog Vertrek, ik zal niet grootelijks wankelen.

4 Hoe lang zult gijlieden kwaad aanstichten tegen eenen man? gij allen zult gedood worden; gij zult zijn als een ingebogen wand, een aangestooten muur.

5 Zij raadslagen slechts, om *hem* van zijne hoogheid te verstooten; zij hebben behagen in leugen, met hunnen mond zegenen zij,

maar met hun binnenste vloeken zij. Sela.

6 Doch gij, o mijne ziel! zwijg Gode: want van Hem is mijne verwachting.

7 Hij is immers mijn Rotssteen en mijn Heil, mijn hoog Vertrek, ik zal niet wankelen.

8 In God is mijn heil, en mijne eer, de rotssteen mijner sterkte, mijne toevlugt is in God.

9 Vertrouw op Hem te aller tijd, o gij volk! stort uliedér hart uit voor zijn aangezigt; God is ons eene Toevlugt. Sela.

10 Immers zijn de gemeene lieden ijdelheid, de groote lieden zijn leugen; in de weegschaal opgewogen, zouden zij zamen *ligter* zijn dan de ijdelheid.

11 Vertrouwt niet op onderdrukking, noch op rooverij; wordt niet ijdel, als het vermogen overvloedig aanwast, en zet er het hart niet op.

12 God heeft een ding gesproken, ik heb dit tweemaal gehoord, dat de sterkte Godes is.

13 En de goedertierenheid, o Heere! is uwe: want Gij zult een' iegelijk vergelden naar zijn werk.

PSALM 63.

EEN psalm van David, als hij was in de woestijn van Juda.

2 O God, Gij zijt mijn God! ik zoek U in den dageraad; mijne ziel dorst naar U, mijn vleesch verlangt naar U, in een land dor en mat en zonder water.

3 Voorwaar ik heb U in het heiligdom aanschouwd, ziende uwe sterkheid en uwe eer.

4 Want uwe goedertierenheid is beter dan het leven; mijne lippen zouden U prijzen.

5 Alzoo zou ik U loven in mijn leven; in uwen naam zou ik mijne handen opheffen.

6 Mijne ziel zou als met smeer en vettigheid verzadigd worden, en mijn mond zou roemen met vrolijk zingende lippen;

7 Als ik uwer gedenk op mijne legerstede, zoo peins ik aan U in de nachtwaken.

8 Want Gij zijt mij eene hulp geweest; en in de schaduw uwer vleugelen zal ik vrolijk zingen.

9 Mijne ziel kleeft U achteraan; uwe regterhand ondersteunt mij.

10 Maar dezen, *die* mijne ziel zoeken tot verwoesting, zullen komen in de onderste plaatsen der aarde.

11 Men zal hen storten door het geweld des zwaards; zij zullen den vossen ten deele worden.

12 Maar de koning zal zich in God verblijden; een iegelijk, die bij hem zweert, zal zich beroemen; want de mond der leugensprekers zal gestopt worden.

PSALM 64.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester.
2 Hoor, o God! mijne stem in mijn geklag; behoed mijn leven voor des vijands schrik.
3 Verberg mij voor den heimelijken raad der boosdoeners, voor de oproerigheid van de werkers der ongeregtigheid.
4 Die hunne tong scherpen als een zwaard; een bitter woord aanleggen *als* hunnen pijl;
5 Om in verborgene plaatsen den opregte te schieten: haastig schieten zij naar hem, en vreezen niet.
6 Zij sterken zich zelven *in* eene booze zaak; zij houden spraak van strikken te verbergen; zij zeggen: Wie zal ze zien?
7 Zij doorzoeken allerlei schalkheid, ten uiterste doorzoeken zij wat te doorzoeken is; zelfs het binnenste eens mans, en het diepe hart.
8 Maar God zal hen haastig met eenen pijl schieten; hunne plagen zijn er.
9 En hunne tong zal hen doen aanstooten tegen zich zelven; een ieder, die hen ziet, zal zich wegpakken.
10 En alle menschen zullen vreezen, en Gods werk verkondigen, en zijn doen verstandelijk aanmerken.
11 De regtvaardige zal zich verblijden in den HEERE, en op Hem betrouwen; en alle opregten van hart zullen zich beroemen.

PSALM 65.

EEN psalm van David, een lied, voor den opperzangmeester.
2 De lofzang is in stilheid tot U, o God! in Zion; en U zal de gelofte betaald worden.
3 Gij hoort het gebed, tot U zal alle vleesch komen.
4 Ongeregtige dingen hadden de overhand over mij; *maar* onze overtredingen, die verzoent Gij.
5 Welgelukzalig is hij, *dien* Gij verkiest en doet naderen, dat hij wone in uwe voorhoven; wij zullen verzadigd worden met het goed van uw huis, *met* het heilige van uw paleis.
6 Vreesselijke dingen zult Gij ons in geregtigheid antwoorden, o God onzes heils! o Vertrouwen aller einden der aarde, en der verre gelegenen *aan* de zee!
7 Die de bergen vastzet door zijne kracht, omgord zijnde met magt.
8 Die het bruisen der zeeën stilt, het bruisen harer golven, en het rumoer der volken.
9 En die op de einden wonen, vreezen voor uwe teekenen; Gij doet de uitgangen des morgens en des avonds juichen.
10 Gij bezoekt het land, en hebbende het begeerig gemaakt, verrijkt Gij het

grootelijks; de rivier Gods
is vol waters; wanneer Gij
het alzoo bereid hebt, maakt
Gij hunlieder koren gereed.
11 Gij maakt zijne opgeploegde
aarde dronken; Gij
doet ze dalen *in* zijne voren;
Gij maakt het week door
de druppelen, Gij zegent
zijn uitspruitsel.
12 Gij kroont het jaar
uwer goedheid; en uwe voetstappen
druipen van vettigheid.
13 Zij bedruipen de weiden
der woestijn, en de heuvelen
zijn aangegord met
verheuging.
14 De velden zijn bekleed
met kudden, en de dalen
zijn bedekt met koren; zij
juichen, ook zingen zij.

PSALM 66.

EEN lied, een psalm voor
den opperzangmeester.
Juicht Gode, gij gansche
aarde!
2 Psalmzingt de eer zijns
naam, geeft eer zijnen lof.
3 Zegt tot God: Hoe vreesselijk
zijt Gij *in* uwe werken!
Om de grootheid uwer sterkte
zullen zich uwe vijanden
geveinsdelijk aan U onderwerpen.
4 De gansche aarde aanbidde
U, en psalmzinge U,
zij psalmzinge uwen naam.
Sela.
5 Komt en ziet Gods daden:
Hij is vreesselijk van werking
aan de menschenkinderen.
6 Hij heeft de zee veranderd
in het drooge; zij zijn te
voet doorgegaan door de rivier:
daar hebben wij ons
in Hem verblijd.
7 Hij heerscht eeuwiglijk
met zijne magt, zijne oogen
houden wacht over de Heidenen:
laat de afvalligen niet
verhoogd worden. Sela.
8 Looft, gij volken! onzen
God; en laat hooren de stem
zijns roems.
9 Die onze zielen in het
leven stelt, en niet toelaat,
dat onze voet wankele.
10 Want Gij hebt ons beproefd,
o God! Gij hebt ons
gelouterd, gelijk men het
zilver loutert;
11 Gij hadt ons in het net
gebragt; Gij hadt eenen
engen band om onze lenden
gelegd;
12 Gij hadt den mensch op
ons hoofd doen rijden; wij
waren in het vuur en in het
water gekomen; maar Gij
hebt ons uitgevoerd in eene
overvloeijende verversching.
13 Ik zal met brandofferen
in uw huis gaan; ik zal U
mijne geloften betalen;
14 Die mijne lippen hebben
geuit, en mijn mond
heeft uitgesproken, als mij
bang was.
15 Brandofferen van mergbeesten
zal ik U offeren,
met rookwerk van rammen;
ik zal runderen met bokken
bereiden. Sela.
16 Komt, hoort toe, o allen
gij, die God vreest, en
ik zal vertellen, wat Hij
aan mijne ziel gedaan heeft.
17 Ik riep tot Hem met

mijnen mond, en Hij werd verhoogd onder mijne tong.
18 Had ik naar ongeregtigheid met mijn hart gezien, de Heere zou niet gehoord hebben.
19 Maar zeker, God heeft gehoord, Hij heeft gemerkt op de stem mijns gebeds.
20 Geloofd zij God, die mijn gebed niet heeft afgewend, noch zijne goedertierenheid van mij.

PSALM 67.

EEN psalm, een lied, voor den opperzangmeester, op de Neginôth.
2 God zij ons genadig en zegene ons; Hij doe zijn aanschijn aan ons lichten. Sela.
3 Opdat men op de aarde uwen weg kenne, onder alle Heidenen uw heil.
4 De volken zullen U, o God! loven; de volken, al te maal, zullen U loven.
5 De natiën zullen zich verblijden en juichen, omdat Gij de volken zult rigten *in* regtmatigheid; en de natiën op de aarde, die zult Gij leiden. Sela.
6 De volken zullen U, o God! loven; de volken, al te maal, zullen U loven.
7 De aarde geeft haar gewas; God, onze God, zal ons zegenen.
8 God zal ons zegenen: en alle einden der aarde zullen Hem vreezen.

PSALM 68.

EEN psalm, een lied van David; voor den opperzangmeester.
2 God zal opstaan, zijne vijanden zullen verstrooid worden, en zijne haters zullen van zijn aangezigt vlieden.
3 Gij zult hen verdrijven, gelijk rook verdreven wordt; gelijk was voor het vuur smelt, zullen de goddeloozen vergaan van Gods aangezigt.
4 Maar de regtvaardigen zullen zich verblijden, zij zullen van vreugde opspringen voor Gods aangezigt, en van blijdschap vrolijk zijn.
5 Zingt Gode, psalmzingt zijnen naam; hoogt de wegen voor Dien, die in de vlakke velden rijdt, omdat zijn naam is HEERE; en springt op van vreugde voor zijn aangezigt.
6 Hij is een Vader der weezen, en een Regter der weduwen; God, in de woonstede zijner heiligheid.
7 Een God, die de eenzamen zet in een huisgezin, uitvoert, die in boeijen gevangen zijn; maar de afvalligen wonen in het dorre.
8 O God! toen Gij voor het aangezigt uws volks uittoogt, toen Gij daarhenen tradt in de woestijn; Sela.
9 Daverde de aarde, ook dropen de hemelen voor Gods aanschijn; *zelfs* deze Sinaï, voor het aanschijn Gods, des Gods van Israël.

10 Gij hebt zeer milden regen doen druipen, o God! en Gij hebt uwe erfenis gesterkt, als zij mat was geworden.

11 Uwe hoop woonde daarin; Gij bereiddet ze door uwe goedheid voor den ellendige, o God!

12 De Heere gaf te spreken; der boodschappers van goede tijdingen was eene groote heirschaar.

13 De koningen der heirscharen vloden weg, zij vloden weg; en zij, die te huis bleef, deelde den roof uit.

14 Al laagt gijlieden tusschen twee rijen van steenen, *zoo zult gij toch worden als* vleugelen eener duive, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegraven geluwen goud.

15 Als de Almagtige de koningen daarin verstrooide, werd zij sneeuwwit *als* op Zalmon.

16 De berg Basan is een berg Gods; de berg Basan is een bultige berg.

17 Waarom springt gij op, gij bultige bergen? Dezen berg heeft God begeerd tot zijne woning; ook zal er de HEERE wonen in eeuwigheid.

18 Gods wagenen zijn tweemaal tien duizend, de duizenden verdubbeld; De Heere is onder hen, een Sinaï in heiligheid!

19 Gij zijt opgevaren in de hoogte; Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen *om uit te deelen* onder de menschen; ja ook de wederhoorigen om *bij* U te wonen, o HEERE God!

20 Geloofd zij de Heere; dag bij dag overlaadt Hij ons. Die God *is* onze Zaligheid. Sela.

21 Die God is ons een God van volkomene zaligheid; en bij den HEERE, den Heere, zijn uitkomsten tegen den dood.

22 Voorzeker zal God den kop zijner vijanden verslaan, den harigen schedel desgenen, die in zijne schulden wandelt.

23 De Heere heeft gezegd: Ik zal wederbrengen uit Basan, Ik zal wederbrengen uit de diepten der zee;

24 Opdat gij uwen voet, *ja* de tong uwer honden, moogt steken in het bloed van de vijanden, van een' iegelijk van hen.

25 O God! zij hebben uwe gangen gezien, de gangen mijns Gods, mijns Konings, in het heiligdom.

26 De zangers gingen voor, de speellieden achter, in het midden de trommelende maagden.

27 Looft God in de gemeenten, den Heere, gij, die zijt uit den springader van Israël!

28 Daar is Benjamin de kleine, die over hen heerschte, de vorsten van Juda *met* hunne vergadering, de vorsten van Zebulon, de vorsten van Nafthali.

29 Uw God heeft uwe sterkte geboden; sterk, o God! wat Gij aan ons gewrocht hebt!
30 Om uws tempels wil te Jeruzalem, zullen U de koningen geschenk toebrengen.
31 Scheld het wild gedierte des riets, de vergadering der stieren met de kalveren der volken; *en* dien, die zich onderwerpt met stukken zilvers; Hij heeft de volken verstrooid, *die* lust hebben in oorlogen.
32 Prinselijke gezanten zullen komen uit Egypte; Moorenland zal zich haasten zijne handen tot God uit te strekken.
33 Gij koningrijken der aarde! zingt Gode, psalmzingt den Heere! Sela.
34 Dien, die daar rijdt in den hemel der hemelen, die van ouds is; ziet, Hij geeft zijne stem, eene stem der sterkte.
35 Geeft Gode sterkte! Zijne hoogheid is over Israël, en zijne sterkte in de bovenste wolken.
36 O God! Gij zijt vreesselijk uit uwe heiligdommen; de God Israëls, die geeft den volke sterkte en krachten. Geloofd zij God!

PSALM 69.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester, op Schóschannim.
2 Verlos mij, o God! want de wateren zijn gekomen tot aan de ziel.
3 Ik ben gezonken in grondeloozen modder, waar men niet kan staan; ik ben gekomen in de diepten der wateren, en de vloed overstroomt mij.
4 Ik ben vermoeid van mijn roepen, mijne keel is ontstoken, mijne oogen zijn bezweken, daar ik ben hopende op mijnen God.
5 Die mij zonder oorzaak haten, zijn meer dan de haren mijns hoofds; die mij zoeken te vernielen, die mij om valsche oorzaken vijand zijn, zijn magtig geworden: wat ik niet geroofd heb, moet ik alsdan wedergeven.
6 O God! Gij weet van mijne dwaasheid, en mijne schulden zijn voor U niet verborgen.
7 Laat hen door mij niet beschaamd worden, die U verwachten, o Heere, HEERE der heirscharen! laat hen door mij niet te schande worden, die U zoeken, o God Israëls!
8 Want om uwentwil draag ik versmaadheid; schande heeft mijn aangezigt bedekt.
9 Ik ben mijnen broederen vreemd geworden, en onbekend aan mijner moeders kinderen.
10 Want de ijver van uw huis heeft mij verteerd; en de smaadheden dergenen, die U smaden, zijn op mij gevallen.
11 En ik heb geweend in het vasten mijner ziel; maar

het is mij geworden tot allerlei smaad.
12 En ik heb eenen zak tot mijn kleed aangedaan; maar ik ben hun tot een spreekwoord geworden;
13 Die in de poort zitten, klappen van mij; en ik ben een snarenspel dergenen, die sterken drank drinken.
14 Maar mij aangaande, mijn gebed is tot U, o HEERE! er is een tijd des welbehagens, o God! door de grootheid uwer goedertierenheid: verhoor mij door de getrouwheid uws heils.
15 Ruk mij uit het slijk, en laat mij niet verzinken; laat mij gered worden van mijne haters, en uit de diepten der wateren.
16 Laat de watervloed mij niet overstroomen, en laat de diepte mij niet verslinden; en laat den put zijnen mond over mij niet toesluiten.
17 Verhoor mij, o HEERE! want uwe goedertierenheid is goed; zie mij aan naar de grootheid uwer barmhartigheden.
18 En verberg uw aangezigt niet van uwen knecht, want mij is bange; haast U, verhoor mij.
19 Nader tot mijne ziel, bevrijd ze; verlos mij om mijner vijanden wil.
20 Gij weet mijne versmaadheid, en mijne schaamte, en mijne schande; al mijne benaauwers zijn voor U.
21 De versmaadheid heeft mijn hart gebroken, en ik ben zeer zwak; en ik heb gewacht naar medelijden, maar er is geen; en naar vertroosters, maar heb ze niet gevonden.
22 Ja zij hebben mij gal tot mijne spijs gegeven; en in mijnen dorst hebben zij mij edik te drinken gegeven.
23 Hunne tafel worde voor hun aangezigt tot een' strik, en tot volle vergelding tot een' valstrik.
24 Laat hunne oogen duister worden, dat zij niet zien; en doe hunne lenden gedurig waggelen.
25 Stort over hen uwe gramschap uit; en de hittigheid uws toorns grijpe hen aan.
26 Hun paleis zij verwoest; in hunne tenten zij geen inwoner.
27 Want zij vervolgen, die Gij geslagen hebt; en maken een' praat van de smart uwer verwonden.
28 Doe misdaad tot hunne misdaad; en laat hen niet komen tot uwe geregtigheid.
29 Laat hen uitgedelgd worden uit het boek des levens, en met de regtvaardigen niet aangeschreven worden.
30 Doch ik ben ellendig en in smart; uw heil, o God! zette mij in een hoog vertrek.
31 Ik zal Gods naam prijzen met gezang, en Hem met dankzegging groot maken.
32 En het zal den HEERE

aangenamer zijn dan een os; *of* een gehoornde var, die *de klaauwen* verdeelt.

33 De zachtmoedigen, dit gezien hebbende, zullen zich verblijden; en gij, die God zoekt! uliederhart zal leven.

34 Want de HEERE hoort de nooddruftigen, en Hij veracht zijne gevangenen niet.

35 Dat Hem prijzen de hemel en de aarde, de zeeën, en al wat daarin wremelt.

36 Want God zal Zion verlossen, en de steden van Juda bouwen; en aldaar zullen zij wonen, en haar erfelijk bezitten.

37 En het zaad zijner knechten zal haar beërven; en de liefhebbers zijns naams zullen daarin wonen.

PSALM 70.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester, om te doen gedenken.

2 Haast U, o God! om mij te verlossen, o HEERE! tot mijne hulp.

3 Laat hen beschaamd en schaamrood worden, die mijne ziel zoeken; laat hen achterwaarts gedreven en te schande worden, die lust hebben aan mijn kwaad.

4 Laat hen terugkeeren tot loon hunner beschaming, die daar zeggen: Ha, ha!

5 Laat in U vrolijk en verblijd zijn, allen, die U zoeken; laat de liefhebbers uws heils geduriglijk zeggen: God zij groot gemaakt.

6 Doch ik ben ellendig en nooddruftig; o God! haast U tot mij; Gij zijt mijne Hulp en mijn Bevrijder; HEERE! vertoef niet.

PSALM 71.

OP U, o HEERE! betrouw ik; laat mij niet beschaamd worden in eeuwigheid.

2 Red mij door uwe geregtigheid, en bevrijd mij; neig uw oor tot mij, en verlos mij.

3 Wees mij tot eenen Rotssteen, om daarin te wonen, om geduriglijk daarin te gaan; Gij hebt bevel gegeven, om mij te verlossen, want Gij zijt mijne Steenrots en mijn Burg.

4 Mijn God! bevrijd mij van de hand des goddeloozen, van de hand desgenen, die verkeerdelijk handelt, en des opgeblazenen.

5 Want Gij zijt mijne Verwachting, Heere, HEERE! mijn Vertrouwen van mijne jeugd aan.

6 Op U heb ik gesteund van den buik aan, van mijner moeders ingewand aan zijt Gij mijn Uithelper; mijn lof is geduriglijk van U.

7 Ik ben velen als een wonder geweest; doch Gij zijt mijne sterke Toevlugt.

8 Laat mijn mond vervuld worden met uwen lof, den ganschen dag met uwe heerlijkheid.

9 Verwerp mij niet in den tijd des ouderdoms; verlaat

mij niet, terwijl mijne kracht vergaat.

10 Want mijne vijanden spreken van mij, en die op mijne ziel loeren, beraadslagen te zamen,

11 Zeggende: God heeft hem verlaten; jaagt na, en grijpt hem, want er is geen verlosser.

12 O God, wees niet verre van mij; mijn God! haast U tot mijne hulp.

13 Laat hen beschaamd worden, laat hen verteerd worden, die mijne ziel tegen zijn; laat hen met smaad en schande overdekt worden, die mijn kwaad zoeken.

14 Doch ik zal gedurig hopen, en zal al uwen lof nog grooter maken.

15 Mijn mond zal uwe geregtigheid vertellen, den ganschen dag uw heil; hoewel ik de getalen niet weet.

16 Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren HEEREN; ik zal uwe geregtigheid vermelden, uwe alleen.

17 O God! Gij hebt mij geleerd van mijne jeugd aan, en tot nog toe verkondig ik uwe wonderen.

18 Daarom ook, terwijl de ouderdom en grijsheid daar is, verlaat mij niet, o God! totdat ik *dezen* geslachte verkondige uwen arm, allen nakomelingen uwe magt.

19 Ook is uwe geregtigheid o God! tot in de hoogte; Gij, die groote dingen gedaan hebt: o God! wie is U gelijk?

20 Gij, die mij vele benaauwdheden en kwaden hebt doen zien, zult mij weder levend maken, en zult mij weder ophalen uit de afgronden der aarde.

21 Gij zult mijne grootheid vermeerderen, en mij rondom vertroosten.

22 Ook zal ik U loven met het instrument der luit, uwe trouw, mijn God! ik zal U psalmzingen met de harp, o Heilige Israëls!

23 Mijne lippen zullen juichen, wanneer ik U zal psalmzingen, en mijne ziel, die Gij verlost hebt.

24 Ook zal mijne tong uwe geregtigheid den ganschen dag uitspreken, want zij zijn beschaamd, want zij zijn schaamrood geworden, die mijn kwaad zoeken.

PSALM 72.

Voor Salomo.

1 O God! geef den koning uwe regten, en uwe geregtigheid den zoon des konings.

2 Zoo zal hij uw volk rigten met geregtigheid, en uwe ellendigen met regt.

3 De bergen zullen den volke vrede dragen, ook de heuvelen met geregtigheid.

4 Hij zal de ellendigen des volks rigten, hij zal de kinderen des nooddruftigen verlossen, en den verdrukker verbrijzelen.

5 Zij zullen u vreezen, zoo lang de zon en maan zullen

zijn, van geslacht tot ge-
slacht.
6 Hij zal nederdalen als
een regen op het nagras, als
de druppelen, die de aarde
bevochtigen.
7 In zijne dagen zal de
regtvaardige bloeijen, en
de veelheid van vrede, tot-
dat de maan niet meer zij.
8 En hij zal heerschen
van de zee tot aan de zee,
en van de rivier tot aan de
einden der aarde.
9 De ingezetenen van dorre
plaatsen zullen voor zijn
aangezigt knielen, en zijne
vijanden zullen het stof
lekken.
10 De koningen van Thar-
sis en de eilanden zullen
geschenken aanbrengen; de
koningen van Scheba en Seba
zullen vereeringen toevoeren.
11 Ja alle koningen zullen
zich voor hem nederbuigen;
alle Heidenen zullen Hem
dienen.
12 Want hij zal den nood-
druftige redden, die daar
roept, mitsgaders den ellen-
dige, en die geen' helper
heeft.
13 Hij zal den arme en
nooddruftige verschoonen,
en de zielen der nooddruf-
tigen verlossen.
14 Hij zal hunne zielen
van list en geweld bevrij-
den, en hun bloed zal dier-
baar zijn in zijne oogen.
15 En hij zal leven; en
men zal hem geven van
het goud van Scheba, en
men zal gedurigelijk voor
hem bidden; den ganschen
dag zal men hem zegenen.
16 Is er eene hand vol ko-
ren in het land op de
hoogte der bergen, de vrucht
daarvan zal ruischen als de
Libanon; en die van de stad
zullen bloeijen als het kruid
der aarde.
17 Zijn naam zal zijn tot
in eeuwigheid; zoo lang als
er de zon is, zal zijn naam
van kind tot kind voortge-
plant worden; en zij zullen
in hem gezegend worden;
alle Heidenen zullen hem
welgelukzalig roemen.
18 Geloofd zij de HEERE
God, de God Israëls, die
alleen wonderen doet.
19 En geloofd zij de naam
zijner heerlijkheid tot in
eeuwigheid; en de gansche
aarde worde met zijne heer-
lijkheid vervuld. Amen, ja
amen.
20 De gebeden van David,
den zoon van Isaï, hebben
een einde.

PSALM 73.

EEN psalm van Asaf.
Immers is God Israël
goed, dengenen, die rein van
harte zijn.
2 Maar mij aangaande,
mijne voeten waren bijna
uitgeweken; mijne treden
waren bijkans uitgeschoten.
3 Want ik was nijdig op
de dwazen, ziende der god-
deloozen vrede.
4 Want er zijn geene ban-
den tot hunnen dood toe,
en hunne kracht is frisch.

5 Zij zijn niet in de moeite *als andere* menschen, en worden niet *met andere* menschen niet geplaagd.

6 Daarom omringt hen de hoovaardij als eene keten, het geweld bedekt hen *als* een gewaad.

7 Hunne oogen puilen uit van vet; zij gaan de inbeeldingen des harten te boven.

8 Zij mergelen *de lieden* uit, en spreken booselijk van verdrukking; zij spreken uit de hoogte.

9 Zij zetten hunnen mond tegen den hemel, en hunne tong wandelt op de aarde.

10 Daarom keert zich zijn volk hiertoe, als hun wateren eens vollen *bekers* worden uitgedrukt,

11 Dat zij zeggen: Hoe zou het God weten, en zou er wetenschap zijn bij den Allerhoogste?

12 Ziet, deze zijn goddeloos; nogtans hebben zij rust in de wereld, zij vermenigvuldigen het vermogen.

13 Immers heb ik, té vergeefs mijn hart gezuiverd, en mijne handen in onschuld gewasschen.

14 Dewijl ik den ganschen dag geplaagd ben, en mijne straffing is er alle morgens.

15 Indien ik zou zeggen: Ik zal ook alzoo spreken: ziet, zoo zou ik trouweloos zijn aan het geslacht uwer kinderen.

16 Nogtans heb ik gedacht om dit te mogen verstaan; *maar* het was moeite in mijne oogen;

17 Totdat ik in Gods heiligdommen inging, *en* op hun einde merkte.

18 Immers zet Gij hen op gladde plaatsen; Gij doet hen vallen in verwoestingen.

19 Hoe worden zij als in een oogenblik tot verwoesting, nemen een einde, worden te niet van verschrikkingen!

20 Als een droom na het ontwaken! Als Gij opwaakt, o Heere! *dan* zult Gij hun beeld verachten.

21 Als mijn hart opgezwollen was, en ik in mijne nieren geprikkeld werd;

22 Toen was ik onvernuftig, en wist niets; ik was een groot beest bij U.

23 Ik zal dan geduriglijk bij U zijn; Gij hebt mijne regterhand gevat.

24 Gij zult mij leiden door uwen raad; en daarna zult Gij mij *in* heerlijkheid opnemen.

25 Wien heb ik *nevens U* in den hemel? nevens U lust mij ook niets op de aarde!

26 Bezwijkt mijn vleesch en mijn hart, zoo is God de Rotssteen mijns harten, en mijn Deel in eeuwigheid.

27 Want ziet, die verre van U zijn, zullen vergaan; Gij roeit uit al wie van U afhoereert;

28 Maar mij aangaande, het is mij goed nabij God te wezen; ik zet mijn betrouwen op den Heere

HEERE, om al uwe werken te vertellen.

PSALM 74.

EENE onderwijzing, voor Asaf.

O God! waarom verstoot Gij in eeuwigheid? *waarom* zou uw toorn rooken tegen de schapen uwer weide?

2 Gedenk aan uwe vergadering, *die* Gij van ouds verworven hebt; de roede uwer erfenis, *die* Gij verlost hebt; den berg Zion, waarop Gij gewoond hebt.

3 Hef uwe voeten op tot de eeuwige verwoestingen; de vijand heeft alles in het heiligdom verdorven.

4 Uwe wederpartijders hebben in het midden van uwe vergaderplaatsen gebruld; zij hebben hunne teekenen tot teekenen gesteld.

5 Een ieder werd er bekend als een, die de bijlen omhoog aanbrengt in de digtigheid van een geboomte.

6 Alzoo hebben zij nu derzelver graveerselen zamen met houweelen en beukhamers in stukken geslagen.

7 Zij hebben uwe heiligdommen in het vuur gezet; ter aarde toe hebben zij de woning uws naams ontheiligd.

8 Zij hebben in hun hart gezegd: Laat ze ons te zamen uitplunderen; zij hebben alle Gods vergaderplaatsen in het land verbrand.

9 Wij zien onze teekenen niet; er is geen profeet meer, noch iemand bij ons, die weet, hoe lang.

10 Hoe lang, o God! zal de wederpartijder smaden? zal de vijand uwen naam in eeuwigheid lasteren?

11 Waarom trekt Gij uwe hand, ja uwe regterhand, af? *trek haar* uit het midden van uwen boezem, maak een einde.

12 Evenwel is God mijn Koning van ouds af, die verlossingen werkt in het midden der aarde.

13 Gij hebt door uwe sterkte de zee gespleten; Gij hebt de koppen der draken in de wateren verbroken.

14 Gij hebt de koppen des Leviathans verpletterd; Gij hebt hem tot spijze gegeven aan het volk in dorre plaatsen.

15 Gij hebt eene fontein en beek gekliefd; Gij hebt sterke rivieren uitgedroogd.

16 De dag is uwe, ook is de nacht uwe; Gij hebt het licht en de zon bereid.

17 Gij hebt al de palen der aarde gesteld, zomer en winter, die hebt Gij geformeerd.

18 Gedenk hieraan: de vijand heeft den HEERE gesmaad, en een dwaas volk heeft uwen naam gelasterd.

19 Geef aan het wild gedierte de ziel uwer tortelduif niet over; vergeet de hoop uwer ellendigen niet in eeuwigheid.

20 Aanschouw het verbond;

want de duistere plaatsen
des lands zijn vol woningen
van geweld.
21 Laat den verdrukte niet
beschaamd wederkeeren; laat
den ellendige en nooddruf-
tige uwen naam prijzen.
22 Sta op, o God! twist
uwe twistzaak; gedenk der
smaadheid, *die* U van den
dwaze *wedervaart* den gan-
schen dag.
23 Vergeet niet het geroep
uwer wederpartijders; het
getier dergenen, die tegen
U opstaan, klimt gedurig-
lijk op.

PSALM 75.

VOOR den opperzangmees-
ter, Al-tascheth, een
psalm, een lied, voor Asaf.
2 Wij loven U, o God!
wij loven, dat uw naam
nabij is; men vertelt uwe
wonderen.
3 Als ik het bestemde *ambt*
zal ontvangen hebben, zoo
zal ik gansch regt rigten.
4 Het land en al zijne in-
woners waren versmolten;
maar ik heb zijne pilaren
vastgemaakt. Sela.
5 Ik heb gezegd *tot* de
onzinnigen: Weest niet on-
zinnig; en tot de godde-
loozen: Verhoogt den hoorn
niet.
6 Verhoogt uwen hoorn
niet omhoog; spreekt *niet*
met stijven hals.
7 Want het verhoogen *komt*
niet uit het oosten, noch
uit het westen, noch uit de
woestijn;
8 Maar God is Regter. Hij
vernedert dezen, en verhoogt
genen.
9 Want in des HEEREN
hand is een beker, en de
wijn is beroerd, vol van
mengeling, en Hij schenkt
daaruit; doch alle godde-
loozen der aarde zullen zijnen
droesem uitzuigende drinken.
10 En ik zal het in eeu-
wigheid verkondigen; ik
zal den God Jakobs psalm-
zingen.
11 En ik zal alle hoornen
der goddeloozen afhouwen;
de hoornen des regtvaar-
digen zullen verhoogd wor-
den.

PSALM 76.

EEN psalm, een lied van
Asaf, voor den opperzang-
meester, op de Neginôth.
2 God is bekend in Juda,
zijn naam is groot in Israël.
3 En in Salem is zijne hut,
en zijne woning in Zion.
4 Aldaar heeft Hij verbro-
ken de vurige pijlen van
den boog, het schild, en het
zwaard, en den krijg. Sela.
5 Gij zijt doorluchtiger *en*
heerlijker dan de roofbergen.
6 De stouthartigen zijn be-
roofd geworden; zij hebben
hunnen slaap gesluimerd;
en geene van de dappere
mannen hebben hunne han-
den gevonden.
7 Van uw schelden, o God
van Jakob! is zamen wagen
en paard in slaap gezonken.
8 Gij, vreesselijk zijt Gij:
en wie zal voor uw aange-

zigt bestaan, van den tijd
uws toorns af?
9 Gij deedt een oordeel
hooren uit den hemel; de
aarde vreesde en werd
stil;
10 Als God opstond ten
oordeel, om alle zachtmoe-
digen der aarde te verlos-
sen. Sela.
11 Want de grimmigheid
des menschen zal U loffe-
lijk maken; het overblijfsel
der grimmigheden zult Gij
opbinden.
12 Doet geloften en betaalt
ze den HEERE uwen God;
allen gij die rondom Hem
zijt! laat hen Dien, die te
vreezen is, geschenken
brengen.
13 Die den geest der vor-
sten als druiven afsnijdt,
die den koningen der aarde
vreesselijk is.

PSALM 77.

EEN psalm van Asaf, voor
den opperzangmeester,
over Jeduthun.
2 Mijne stem is tot God,
en ik roep; mijne stem is
tot God, en Hij zal het oor
tot mij neigen.
3 Ten dage mijner be-
naauwdheid zocht ik den
HEERE; mijne hand was
des nachts uitgestrekt, en
liet niet af; mijne ziel wei-
gerde getroost te worden.
4 Dacht ik aan God, zoo
maakte ik misbaar; peinsde
ik, zoo werd mijne ziel over-
stelpt. Sela.
5 Gij hieldt mijne oogen
wakende; ik was verslagen,
en sprak niet.
6 Ik overdacht de dagen
van ouds, de jaren der
eeuwen.
7 Ik dacht aan mijn sna-
renspel; in den nacht over-
leide ik in mijn hart, en
mijn geest onderzocht:
8 Zal dan de HEERE in
eeuwigheden verstooten, en
voortaan niet meer goed-
gunstig zijn?
9 Houdt zijne goedertie-
renheid in eeuwigheid op?
heeft de toezegging een ein-
de, van geslacht tot geslacht?
10 Heeft God vergeten ge-
nadig te zijn? heeft Hij
zijne barmhartigheden door
toorn toegesloten? Sela.
11 Daarna zeide ik: Dit
krenkt mij; *maar* de reg-
terhand des Allerhoogsten
verandert.
12 Ik zal de daden des
HEEREN gedenken, ja ik
zal gedenken uwe wonderen
van ouds her;
14 En zal al uwe werken
betrachten, en van uwe
daden spreken.
14 O God! uw weg is in
het heiligdom: wie is een
groot God, gelijk God?
15 Gij zijt die God, die
wonderen doet; Gij hebt
uwe sterkte bekend gemaakt
onder de volken.
16 Gij hebt uw volk door
uwen arm verlost; de kin-
deren van Jakob en van
Jozef. Sela.
17 De wateren zagen U, o
God! de wateren zagen U,

zij beefden; ook waren de
afgronden beroerd.
18 De dikke wolken goten
water uit; de bovenste wolken
gaven geluid; ook gingen
uwe pijlen daarhenen.
19 Het geluid uws donders
was in het ronde; de bliksemen
verlichtten de wereld;
de aarde werd beroerd en
daverde.
20 Uw weg was in de zee,
en uw pad in groote wateren,
en uwe voetstappen
werden niet bekend.
21 Gij leiddet uw volk, als
eene kudde, door de hand
van Mozes en Aäron.

PSALM 78.

EENE onderwijzing van
Asaf.
O mijn volk! neemt mijne
leer ter ooren; neigt ulieder
oor tot de redenen mijns
monds.
2 Ik zal mijnen mond openen
doen met spreuken; ik zal
verborgenheden overvloediglijk
uitstorten, van ouds
her;
3 Die wij gehoord hebben
en weten, en onze vaders
ons verteld hebben.
4 Wij zullen het niet verbergen
voor hunne kinderen,
voor het navolgende geslacht,
vertellende de loffelijkheden
des HEEREN,
en zijne sterkheid, en zijne
wonderen, die Hij gedaan
heeft.
5 Want Hij heeft eene getuigenis
opgerigt in Jakob,
en eene wet gesteld in Israël;
die Hij onzen vaderen
geboden heeft, dat zij ze
hunnen kinderen zouden
bekend maken.
6 Opdat het navolgende
geslacht *die* weten zou, de
kinderen, *die* geboren zouden
worden; *en* zouden opstaan,
en vertellen ze hunnen
kinderen.
7 En dat zij hunne hoop
op God zouden stellen, en
Gods daden niet vergeten,
maar zijne geboden bewaren.
8 En dat zij niet zouden
worden gelijk hunne vaders,
een wederhoorig en wederspannig
geslacht; een geslacht,
dat zijn hart niet
rigtte, en welks geest niet
getrouw was met God.
9 (De kinderen van Efraïm,
gewapende boogschutters,
keerden om ten dage des
strijds.)
10 Zij hielden Gods verbond
niet, en weigerden te
wandelen in zijne wet.
11 En zij vergaten zijne
daden, en zijne wonderen,
die Hij hun had doen zien.
12 Voor hunne vaderen
had Hij wonderen gedaan in
Egypteland, *in* het veld van
Zoan.
13 Hij kliefde de zee, en
deed er hen doorgaan; en
de wateren deed Hij staan
als eenen hoop.
14 En Hij leidde hen des
daags met eene wolk, en
den ganschen nacht met
een licht des vuurs.
15 Hij kliefde de rotssteenen
in de woestijn, en drenk-

te hen overvloedig, als *uit* afgronden.
16 Want Hij bragt stroomen voort uit de steenrots, en deed de wateren afdalen als rivieren.
17 Nog voeren zij wijders voort tegen Hem te zondigen, verbitterende den Allerhoogste in de dorre wildernis.
18 En zij verzochten God in hun hart, begeerende spijze naar hunnen lust.
19 En zij spraken tegen God, zij zeiden: Zou God eene tafel kunnen toerigten in de woestijn?
20 Ziet, Hij heeft den rotssteen geslagen, dat er wateren uitvloeiden, en beken overvloediglijk uitbraken; zou Hij ook brood kunnen geven? zou Hij zijnen volke vleesch toebereiden?
21 Daarom hoorde de HEERE, en werd verbolgen; en een vuur werd ontstoken tegen Jakob, en toorn ging ook op tegen Israël;
22 Omdat zij in God niet geloofden, en op zijn heil niet vertrouwden.
23 Daar Hij de volken van boven gebood, en de deuren des hemels opende;
24 En regende op hen het Man om te eten, en gaf hun hemelsch koren.
25 Een iegelijk at het brood der magtigen; Hij zond hun teerkost tot verzadiging.
26 Hij dreef den oostewind voort in den hemel, en voerde den zuidewind aan door zijne sterkte;
27 En regende op hen vleesch als stof, en gevleugeld gevogelte als zand der zeeën;
28 En deed het vallen in het midden zijns legers, rondom zijne woningen.
29 Toen aten zij, en werden zeer zat; zoodat Hij hun hunnen lust toebragt.
30 Zij waren nog niet vervreemd van hunnen lust, hunne spijs was nog in hunnen mond,
31 Als Gods toorn tegen hen opging, dat Hij van hunne vetsten doodde, en de uitgelezenen van Israël nedervelde.
32 Boven dit alles zondigden zij nog, en geloofden niet, door zijne wonderen.
33 Dies deed Hij hunne dagen vergaan in ijdelheid, en hunne jaren in verschrikking.
34 Als Hij hen doodde, zoo vraagden zij naar Hem, en keerden weder, en zochten God vroeg;
35 En gedachten, dat God hun Rotssteen was, en God, de Allerhoogste, hun Verlosser.
36 En zij vleiden Hem met hunnen mond, en logen Hem met hunne tong.
37 Want hun hart was niet regt met Hem, en zij waren niet getrouw in zijn verbond.
38 Doch Hij, barmhartig zijnde, verzoende de ongeregtigheid, en verdierf hen

niet; maar wendde dikwijls
zijnen toorn af, en wekte
zijne gansche grimmigheid
niet op.
39 En Hij dacht, dat zij
vleesch waren, een wind,
die henengaat en niet wederkeert.
40 Hoe dikwijls verbitterden
zij Hem in de woestijn,
deden Hem smart aan in de
wildernis!
41 Want zij kwamen al
weder, en verzochten God,
en stelden den Heilige Israëls
een perk.
42 Zij dachten niet aan
zijne hand, aan den dag,
toen Hij hen van den wederpartijder
verloste;
43 Hoe Hij zijne teekenen
stelde in Egypte, en zijne
wonderheden in het veld
van Zoan;
44 En hunne vloeden in
bloed veranderde, en hunne
stroomen, opdat zij niet
zouden drinken.
45 Hij zond eene vermenging
van ongedierte onder
hen, dat hen verteerde, en
vorschen, die hen verdorven.
46 En Hij gaf hun gewas
den kruidworm, en hunnen
arbeid den sprinkhaan.
47 Hij doodde hunnen wijnstok
door den hagel, en
hunne wilde vijgeboomen
door vurigen hagelsteen.
48 Ook gaf Hij hun vee den
hagel over, en hunne beesten
aan de vurige kolen.
49 Hij zond onder hen de
hittigheid zijns toorns, verbolgenheid,
en verstoordheid,
en benaauwdheid, *met*
uitzending der boden van
veel kwaads.
50 Hij woog een pad voor
zijnen toorn; Hij onttrok
hunne ziel niet van den
dood; en hun gedierte gaf
Hij aan de pestilentie over.
51 En Hij sloeg al het
eerstgeborene in Egypte, het
beginsel der krachten in de
tenten van Cham.
52 En Hij voerde zijn volk
als schapen, en leidde hen,
als eene kudde, in de woestijn.
53 Ja Hij leidde hen zeker,
zoodat zij niet vreesden,
want de zee had hunne
vijanden overdekt.
54 En Hij bragt hen tot de
landpale zijner heiligheid,
tot dezen berg, *dien* zijne
regterhand verkregen heeft.
55 En Hij verdreef voor
hun aangezigt de Heidenen,
en deed hen vallen in het
snoer *hunner* erfenis, en
deed de stammen Israëls in
hunne tenten wonen.
56 Maar zij verzochten en
verbitterden God, den Allerhoogste,
en onderhielden
zijne getuigenissen niet.
57 En zij weken terug, en
handelden trouweloosliјk,
gelijk hunne vaders; zij zijn
omgekeerd, als een bedriegelijke
boog.
58 En zij verwekten Hem
tot toorn door hunne hoogten,
en verwekten Hem tot
ijver door hunne gesnedene
beelden.
59 God hoorde het en werd

verbolgen, en versmaadde Israël zeer.

60 Dies verliet Hij den tabernakel te Silo, de tent, *die* Hij tot eene woning gesteld had onder de menschen.

61 En Hij gaf zijne sterkte in de gevangenis, en zijne heerlijkheid in de hand des wederpartijders.

62 En Hij leverde zijn volk over ten zwaarde, en werd verbolgen tegen zijne erfenis.

63 Het vuur verteerde hunne jongelingen, en hunne jonge dochters werden niet geprezen.

64 Hunne priesters vielen door het zwaard, en hunne weduwen weenden niet.

65 Toen ontwaakte de Heere, als een slapende, als een held, die juicht van den wijn.

66 En Hij sloeg zijne wederpartijders aan het achterste, Hij deed hun eeuwige smaadheid aan.

67 Doch Hij verwierp de tent van Jozef, en den stam van Efraïm verkoos Hij niet.

68 Maar Hij verkoos den stam van Juda, den berg Zion, dien Hij liefhad.

69 En Hij bouwde zijn heiligdom als hoogten, als de aarde, die Hij gegrond heeft in eeuwigheid.

70 En Hij verkoos zijnen knecht David, en nam hem van de schaapskooijen;

71 Van achter de zogende *schapen* deed Hij hem komen, om te weiden Jakob, zijn volk, en Israël, zijne erfenis.

72 Ook heeft hij hen geweid naar de oprechtheid zijns harten, en heeft hen geleid met een zeer verstandig beleid zijner handen.

PSALM 79.

EEN psalm van Asaf.
1 O God! Heidenen zijn gekomen in uwe erfenis; zij hebben den tempel uwer heiligheid verontreinigd, zij hebben Jeruzalem tot steenhoopen gesteld.

2 Zij hebben de doode ligchamen uwer knechten aan het gevogelte des hemels tot spijs gegeven; het vleesch uwer gunstgenooten aan het gedierte des lands.

3 Zij hebben hun bloed rondom Jeruzalem als water vergoten; en er was niemand, die hen begroef.

4 Wij zijn onzen naburen eene smaadheid geworden; een spot en schimp dien, die rondom ons zijn.

5 Hoe lang, HEERE! zult Gij eeuwiglijk toornen? zal uw ijver als vuur branden?

6 Stort uwe grimmigheid uit over de Heidenen, die U niet kennen, en over de koningrijken, die uwen naam niet aanroepen.

7 Want men heeft Jakob opgegeten, en zij hebben zijne liefelijke woning verwoest.

8 Gedenk ons de vorige misdaden niet; haast U, laat uwe barmhartigheden ons voorkomen: want wij zijn zeer dun geworden.

9 Help ons, o God onzes
heils! ter oorzake van de eer
uws naams; en red ons, en
doe verzoening over onze
zonden, om uws naams wil.
10 Waarom zouden de Heidenen zeggen: Waar is hun God? Laat de wraak des vergoten bloeds uwer knechten onder de Heidenen voor onze oogen bekend worden.
11 Laat het gekerm der gevangenen voor uw aanschijn komen; behoud overig de kinderen des doods, naar de grootheid uws arms.
12 En geef onzen naburen zevenvoudig weder in hunnen schoot hunnen smaad, waarmede zij U, o Heere! gesmaad hebben.
13 Zoo zullen wij, uw volk en de schapen uwer weide, U loven in eeuwigheid, van geslacht tot geslacht; wij zullen uwen roem vertellen.

PSALM 80.

VOOR den opperzangmeester, op Schóschannim; eene getuigenis, een psalm van Asaf.
2 O Herder Israëls! neem ter ooren, die Jozef als schapen leiddet; die tusschen de cherubim zit, verschijn blinkende.
3 Wek uwe magt op voor het aangezigt van Efraïm, en Benjamin, en Manasse, en kom tot onze verlossing.
4 O God! breng ons weder, en laat uw aanschijn lichten, zoo zullen wij verlost worden.
5 O HEERE, God der heirscharen! hoe lang zult Gij rooken tegen het gebed uws volks?
6 Gij spijst hen met tranenbrood, en drenkt hen met tranen uit een drieling.
7 Gij hebt ons onzen naburen tot eenen twist gesteld, en onze vijanden spotten onder zich.
8 O God der heirscharen! breng ons weder, en laat uw aangezigt lichten, zoo zullen wij verlost worden.
9 Gij hebt eenen wijnstok uit Egypte overgebragt, hebt de Heidenen verdreven en hebt denzelven geplant;
10 Gij hebt *de plaats* voor hem bereid, en zijne wortelen doen inwortelen, zoodat hij het land vervuld heeft.
11 De bergen zijn met zijne schaduw bedekt geweest, en zijne ranken waren *als* cederboomen Gods.
12 Hij schoot zijne ranken uit tot aan de zee, en zijne scheuten tot aan de rivier.
13 Waarom hebt Gij zijne muren doorgebroken, zoodat allen, die den weg voorbijgaan, hem plukken?
14 Het zwijn uit het woud heeft hem uitgewroet, en het wild des velds heeft hem afgeweid.
15 O God der heirscharen! keer toch weder; aanschouw uit den hemel, en zie, en bezoek dezen wijnstok,
16 En den stam, dien uwe regterhand geplant heeft, en

dat om den zoon, *dien* Gij U gesterkt hebt.

17 Hij is met vuur verbrand, hij is afgehouwen; zij komen om van het schelden uws aangezigts.

18 Uwe hand zij over den man uwer regterhand, over des menschen zoon, *dien* Gij U gesterkt hebt.

19 Zoo zullen wij van U niet terugkeeren; behoud ons in het leven, zoo zullen wij uwen naam aanroepen.

20 O HEERE, God der heirscharen! breng ons weder; laat uw aanschijn lichten, zoo zullen wij verlost worden.

PSALM 81.

VOOR den opperzangmeester, op de Gittith, *een psalm* van Asaf.

2 Zingt vrolijk Gode, onze Sterkte; juicht den God van Jakob.

3 Heft eenen psalm op, en geeft de trommel; de liefelijke harp met de luit.

4 Blaast de bazuin in de nieuwe maan, ter bestemder tijd, op onzen feestdag.

5 Want dit is eene inzetting in Israël, een regt van den God Jakobs.

6 Hij heeft het gezet tot eene getuigenis in Jozef, als Hij uitgetogen was tegen Egypteland; *alwaar* ik gehoord heb eene spraak, die ik niet verstond:

7 Ik heb zijnen schouder van den last onttrokken; zijne handen zijn van de potten ontslagen.

8 In de benaauwdheid riept gij, en Ik hielp u uit; Ik antwoordde u uit de schuilplaats des donders; Ik beproefde u aan de wateren van Meriba. Sela.

9 Mijn volk, *zeide Ik*, hoor toe, en Ik zal onder u betuigen; Israël, of gij naar Mij hoordet.

10 Er zal onder u geen uitlandsch god wezen, en gij zult u voor geenen vreemden god nederbuigen.

11 Ik ben de HEERE, uw God, die u heb opgevoerd uit het land van Egypte; doe uwen mond wijd open, en Ik zal hem vervullen.

12 Maar mijn volk heeft mijne stem niet gehoord, en Israël heeft Mijner niet gewild.

13 Dies heb Ik het overgegeven in het goeddunken huns harten, dat zij wandelden in hunne raadslagen.

14 Och, dat mijn volk naar Mij gehoord had, dat Israël in mijne wegen gewandeld had.

15 In kort zou Ik hunne vijanden gedempt hebben, en mijne hand gewend hebben tegen hunne wederpartijders.

16 Die den HEERE haten, zouden zich Hem geveinsdelijk onderworpen hebben, maar hunlieder tijd zou eeuwig geweest zijn.

17 En Hij zou het gespijsd hebben met het vette der

tarwe; ja Ik zou u verzadigd hebben met honig uit de rotssteenen.

PSALM 82.

EEN psalm van Asaf. God staat in de vergadering Godes; Hij oordeelt in het midden der Goden.

2 Hoe lang zult gijlieden onregt oordeelen, en het aangezigt der goddeloozen aannemen? Sela.

3 Doet regt den arme en den wees; regtvaardigt den verdrukte en den arme.

4 Verlost den arme en den behoeftige, rukt *hem* uit der goddeloozen hand.

5 Zij weten niet en verstaan niet, zij wandelen steeds in duisternis; *dies* wankelen alle fondamenten der aarde.

6 Ik heb wel gezegd: Gij zijt Goden; en gij zijt allen kinderen des Allerhoogsten:

7 Nogtans zult gij sterven als een mensch; en als een van de vorsten zult gij vallen.

8 Sta op, o God! oordeel het aardrijk, want Gij bezit alle natiën.

PSALM 83.

EEN lied, een psalm van Asaf.

2 O God! zwijg niet, houd U niet als doof, en zijt niet stil, o God!

3 Want zie, uwe vijanden maken getier, en uwe haters steken het hoofd op.

4 Zij maken listiglijk eenen heimelijken aanslag tegen uw volk, en beraadslagen zich tegen uwe verborgenen.

5 Zij hebben gezegd: Komt, en laat ons hen uitroeijen, dat zij geen volk meer zijn; dat aan den naam Israëls niet meer gedacht worde.

6 Want zij hebben in het hart te zamen geraadslaagd; tegen U hebben zij een verbond gemaakt:

7 De tenten van Edom en der Ismaëlieten, Moab en de Hagarenen;

8 Gebal, en Ammon, en Amalek, Palestina met de inwoners van Tyrus.

9 Ook heeft zich Assur bij hen gevoegd; zij zijn den kinderen van Lot tot eenen arm geweest. Sela.

10 Doe hun als Midian, als Sisera, als Jabin aan de beek Kison;

11 *Die* verdelgd zijn te Endor; zij zijn geworden tot drek der aarde.

12 Maak hen *en* hunne prinsen als Oreb en als Zeëb, en al hunne vorsten als Zebah en als Zalmûna;

13 Die zeiden: Laat ons de schoone woningen Gods voor ons in erfelijke bezitting nemen.

14 Mijn God! maak hen als een' wervel, als stoppelen voor den wind.

15 Gelijk het vuur een woud verbrandt, en gelijk de vlam de bergen aansteekt;

16 Vervolg hen alzoo met uw onweder, en verschrik hen met uwen draaiwind.

17 Maak hun aangezigt vol
schande, opdat zij, o HEERE,
uwen naam zoeken.
18 Laat hen beschaamd en
verschrikt wezen tot in
eeuwigheid, en laat hen
schaamrood worden, en omkomen.
19 Opdat zij weten, dat Gij
alleen met uwen naam zijt
de HEERE, de Allerhoogste
over de gansche aarde.

PSALM 84.

VOOR den opperzangmeester, op de Gittith; een psalm, voor de kinderen van Korach.
2 Hoe liefelijk zijn uwe
woningen, o HEERE der
heirscharen!
3 Mijne ziel is begeerig,
en bezwijkt ook van verlangen,
naar de voorhoven
des HEEREN; mijn hart
en mijn vleesch roepen uit
tot den levenden God.
4 Zelfs vindt de musch een
huis, en de zwaluw een nest
voor zich, waar zij hare
jongen legt, bij uwe altaren,
HEERE der heirscharen,
mijn Koning en mijn
God!
5 Welgelukzalig zijn zij,
die in uw huis wonen; zij
prijzen U gestadiglijk. Sela.
6 Welgelukzalig is de
mensch, wiens sterkte in U
is, in welker hart de gebaande
wegen zijn.
7 Als zij door het dal der
moerbeziënboomen doorgaan,
stellen zij Hem tot
eene fontein; ook zal de regen
hen gansch rijkelijk
overdekken.
8 Zij gaan van kracht tot
kracht, een iegelijk *van hen*
zal verschijnen voor God in
Zion.
9 HEERE, God der heirscharen!
hoor mijn gebed;
neem het ter ooren, o God
van Jakob! Sela.
10 O God, ons Schild! zie,
en aanschouw het aangezigt
uws gezalfden.
11 Want één dag in uwe
voorhoven is beter dan duizend
elders; ik koos liever
aan den dorpel in het huis
mijns Gods te wezen, dan
lang te wonen in de tenten
der goddeloosheid.
12 Want God, de HEERE,
is eene Zon en Schild; de
HEERE zal genade en eer
geven; Hij zal het goede
niet onthouden dengenen,
die in opregtheid wandelen.
13 HEERE der heirscharen!
welgelukzalig is de
mensch, die op U vertrouwt.

PSALM 85.

EEN psalm voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.
2 Gij zijt uwen lande gunstig
geweest, HEERE! de
gevangenis van Jakob hebt
Gij gewend.
3 De misdaad uws volks
hebt Gij weggenomen; Gij
hebt al hunne zonden bedekt.
Sela.
4 Gij hebt weggenomen al
uwe verbolgenheid; Gij hebt

U gewend van de hittigheid uws toorns.

5 Breng ons weder, o God onzes heils! en doe te niet uwe toornigheid over ons.

6 Zult Gij eeuwiglijk tegen ons toornen? Zult Gij uwen toorn uitstrekken van geslacht tot geslacht?

7 Zult Gij ons niet weder levend maken, opdat uw volk zich in U verblijde?

8 Toon ons uwe goedertierenheid, o HEERE! en geef ons uw heil.

9 Ik zal hooren wat God, de HEERE, spreken zal; want Hij zal tot zijn volk en tot zijne gunstgenooten van vrede spreken; maar dat zij niet weder tot dwaasheid keeren.

10 Zekerlijk, zijn heil is nabij dengenen, die Hem vreezen, opdat in ons land eer wone.

11 De goedertierenheid en waarheid zullen elkander ontmoeten, de geregtigheid en vrede zullen *elkander* kussen.

12 De waarheid zal uit de aarde spruiten, en geregtigheid zal van den hemel nederzien.

13 Ook zal de HEERE het goede geven; en ons land zal zijne vrucht geven.

14 De geregtigheid zal voor zijn aangezigt henengaan, en Hij zal ze zetten op den weg zijner voetstappen.

PSALM 86.

EEN gebed van David. HEERE! neig uw oor, verhoor mij: want ik ben ellendig en nooddruftig.

2 Bewaar mijne ziel, want ik ben *uw* gunstgenoot, o Gij, mijn God! verlos uwen knecht, die op U betrouwt.

3 Zijt mij genadig, HEERE! want ik roep tot U den ganschen dag.

4 Verheug de ziel uws knechts: want tot U, Heere! verhef ik mijne ziel.

5 Want Gij, HEERE! zijt goed, en gaarn vergevende, en van groote goedertierenheid allen, die U aanroepen.

6 HEERE! neem mijn gebed ter ooren, en merk op de stem mijner smeekingen.

7 In den dag mijner benaauwdheid roep ik U aan, want Gij verhoort mij.

8 Onder de goden is niemand U gelijk, Heere! en er zijn geene gelijk uwe werken.

9 Al de Heidenen, Heere! die Gij gemaakt hebt, zullen komen, en zullen zich voor uw aanschijn nederbuigen, en uwen naam eeren.

10 Want Gij zijt groot, en doet wonderwerken; Gij alleen zijt God.

11 Leer mij, HEERE! uwen weg, ik zal in uwe waarheid wandelen; vereenig mijn hart tot de vreeze uws naams.

12 Heere, mijn God! ik zal U met mijn gansche hart loven, en ik zal uwen naam eeren in eeuwigheid;

13 Want uwe goedertierenheid is groot over mij; en Gij

hebt mijne ziel uit het onderste des grafs uitgerukt.

14 O God! de hoovaardigen staan tegen mij op, en de vergaderingen der tirannen zoeken mijne ziel; en zij stellen U niet vóór hunne oogen.

15 Maar Gij, Heere! zijt een barmhartig en genadig God, langmoedig en groot van goedertierenheid en waarheid.

16 Wend U tot mij, en zijt mij genadig, geef uwen knecht uwe sterkte, en verlos den zoon uwer dienstmaagd.

17 Doe aan mij een teeken ten goede, opdat het mijne haters zien, en beschaamd worden, als Gij, HEERE! mij geholpen, en mij getroost zult hebben.

PSALM 87.

EEN psalm, een lied voor de kinderen van Korach. Zijn grondslag is op de bergen der heiligheid.

2 De HEERE bemint de poorten van Zion boven alle woningen van Jakob.

3 Zeer heerlijke dingen worden van u gesproken, o stad Gods! Sela.

4 Ik zal Rahab en Babel vermelden, onder degenen, die Mij kennen; ziet, de Filistijn, en de Tyriër, met den Moor, deze is aldaar geboren.

5 En van Zion zal gezegd worden: Die en die is daarin geboren; en de Allerhoogste zelf zal hen bevestigen.

6 De HEERE zal hen rekenen in het opschrijven der volken, *zeggende:* Deze is aldaar geboren. Sela.

7 En de zangers, gelijk de speellieden, *mitsgaders* al mijne fonteinen zullen binnen u zijn.

PSALM 88.

EEN lied, een psalm voor de kinderen van Korach, voor den opperzangmeester, op Máchalath Leánnôth; eene onderwijzing van Heman, den Ezrahiet.

2 O HEERE, God mijns heils! bij dag, bij nacht roep ik voor U.

3 Laat mijn gebed voor uw aanschijn komen; neig uw oor tot mijn geschrei.

4 Want mijne ziel is der tegenheden zat, en mijn leven raakt tot aan het graf.

5 Ik ben gerekend met degenen, die in den kuil nederdalen; ik ben geworden als een man, die krachteloos is:

6 Afgezonderd onder de dooden, gelijk de verslagenen, die in het graf liggen, die Gij niet meer gedenkt, en zij zijn afgesneden van uwe hand.

7 Gij hebt mij in den ondersten kuil gelegd, in duisternissen, in diepten.

8 Uwe grimmigheid ligt op mij; Gij hebt *mij* nedergedrukt met al uwe baren. Sela.

9 Mijne bekenden hebt

Gij verre van mij gedaan,
Gij hebt mij hun tot eenen
grooten gruwel gesteld; ik
ben besloten, en kan niet
uitkomen.
10 Mijn oog treurt van
wege verdrukking, HEERE!
ik roep tot U den ganschen
dag; ik strek mijne handen
uit tot U.
11 Zult Gij wonder doen
aan de dooden? Of zullen
de overledenen opstaan, zullen
zij U loven? Sela.
12 Zal uwe goedertierenheid
in het graf verteld worden,
uwe getrouwheid in het
verderf?
13 Zullen uwe wonderen
bekend worden in de duisternis,
en uwe geregtigheid
in het land der vergetelheid?
14 Maar ik, HEERE! roep
tot U, en mijn gebed komt
U voor in den morgenstond.
15 HEERE! waarom verstoot
Gij mijne ziel, *en*
verbergt uw aanschijn voor
mij?
16 Van der jeugd aan ben
ik bedrukt en doodbrakende,
ik draag uwe vervaarnissen,
ik ben twijfelmoedig.
17 Uwe hittige toornigheden
gaan over mij, uwe
verschrikkingen doen mij
vergaan.
18 Den ganschen dag omringen
zij mij, als water;
te zamen omgeven zij mij.
19 Gij hebt vriend en medgezel
verre van mij gedaan;
mijne bekenden zijn *in*
duisternis.

PSALM 89.

EENE onderwijzing van
Ethan, den Ezrahiet.
2 Ik zal de goedertierenheden
des HEEREN eeuwiglijk
zingen; ik zal uwe
waarheid met mijnen mond
bekend maken, van geslacht
tot geslacht.
3 Want ik heb gezegd:
Uwe goedertierenheid zal
eeuwiglijk gebouwd worden;
in de hemelen zelve hebt
Gij uwe waarheid bevestigd,
zeggende:
4 Ik heb een verbond gemaakt
met mijnen uitverkorene;
Ik heb mijnen knecht
David gezworen:
5 Ik zal uw zaad tot in
eeuwigheid bevestigen, en
uwen troon opbouwen van
geslacht tot geslacht. Sela.
6 Dies loven de hemelen
uwe wonderen, o HEERE!
ook is uwe getrouwheid in
de gemeente der heiligen.
7 Want wie mag in den
hemel tegen den HEERE
geschat worden? *wie* is den
HEERE gelijk, onder de
kinderen der sterken?
8 God is grootelijks geducht
in den raad der heiligen,
en vreeselijk boven
allen, die rondom Hem zijn.
9 O HEERE, God der heirscharen!
wie is als Gij,
grootmagtig, o HEERE! en
uwe getrouwheid is rondom U.
10 Gij heerscht over de
opgeblazenheid der zee; wanneer
hare baren zich verheffen,
zoo stilt Gij ze.

11 Gij hebt Rahab verbrijzeld als eenen verslagene; Gij hebt uwe vijanden verstrooid met den arm uwer sterkte.

12 De hemel is uwe, ook is de aarde uwe; de wereld en hare volheid, die hebt Gij gegrond.

13 Het noorden en het zuiden, die hebt Gij geschapen; Thabor en Hermon juichen in uwen naam.

14 Gij hebt eenen arm met magt; uwe hand is sterk, uwe regterhand is hoog.

15 Geregtigheid en gerigt zijn de vastigheid uws troons; goedertierenheid en waarheid gaan voor uw aanschijn henen.

16 Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent: o HEERE! zij zullen in het licht uws aanschijns wandelen.

17 Zij zullen zich den ganschen dag verheugen in uwen naam, en door uwe geregtigheid verhoogd worden.

18 Want Gij zijt de heerlijkheid hunner sterkte, en door uw welbehagen zal onze hoorn verhoogd worden.

19 Want ons schild is van den HEERE, en onze koning is van den Heilige Israëls.

20 Toen hebt Gij in een gezigt gesproken van uwen heilige, en gezegd: Ik heb hulp besteld bij eenen held; Ik heb eenen verkorene uit het volk verhoogd.

21 Ik heb David, mijnen knecht, gevonden; met mijne heilige olie heb Ik hem gezalfd.

22 Met welke mijne hand vast blijven zal; ook zal hem mijn arm versterken.

23 De vijand zal hem niet dringen, en de zoon der ongeregtigheid zal hem niet onderdrukken.

24 Maar Ik zal zijne wederpartijders verpletteren voor zijn aangezigt, en die hem haten, zal Ik plagen.

25 En mijne getrouwheid en mijne goedertierenheid zullen met hem zijn; en zijn hoorn zal in mijnen naam verhoogd worden.

26 En Ik zal zijne hand in de zee zetten, en zijne regterhand in de rivieren.

27 Hij zal Mij noemen: Gij zijt mijn Vader! mijn God, en de Rotssteen mijns heils!

28 Ook zal Ik hem ten eerstgeborenen zoon stellen, ten hoogste over de koningen der aarde.

29 Ik zal hem mijne goedertierenheid in eeuwigheid houden, en mijn verbond zal hem vast blijven.

30 En Ik zal zijn zaad in eeuwigheid zetten, en zijn troon als de dagen der hemelen.

31 Indien zijne kinderen mijne wet verlaten, en in mijne regten niet wandelen;

32 Indien zij mijne inzettingen ontheiligen, en mijne geboden niet houden;

33 Zoo zal Ik hunne over-

treiling met de roede bezoeken, en hunne ongeregtigheid met plagen.
34 Maar mijne goedertierenheid zal Ik van hem niet wegnemen, en in mijne getrouwheid niet feilen.
35 Ik zal mijn verbond niet ontheiligen, en hetgeen uit mijne lippen gegaan is, zal Ik niet veranderen.
36 Ik heb eens gezworen bij mijne heiligheid: zoo Ik aan David liege!
37 Zijn zaad zal in der eeuwigheid zijn, en zijn troon zal voor Mij zijn gelijk de zon.
38 Hij zal eeuwiglijk bevestigd worden, gelijk de maan; en de Getuige in den hemel is getrouw. Sela.
39 Maar Gij hebt *hem* verstooten en verworpen; Gij zijt verbolgen geworden tegen uwen gezalfde.
40 Gij hebt het verbond uws knechts te niet gedaan; Gij hebt zijne kroon ontheiligd tegen de aarde.
41 Gij hebt al zijne muren doorgebroken; Gij hebt zijne vestingen nedergeworpen.
42 Allen, die den weg voorbijgingen, hebben hem beroofd; zijnen naburen is hij tot eenen smaad geweest.
43 Gij hebt de regterhand zijner wederpartijders verhoogd; Gij hebt al zijne vijanden verblijd.
44 Gij hebt ook de scherpte zijns zwaards omgekeerd, en hebt hem niet staande gehouden in den strijd.
45 Gij hebt zijne schoonheid doen ophouden; en Gij hebt zijnen troon ter aarde nedergestooten.
46 Gij hebt de dagen zijner jeugd verkort; Gij hebt hem met schaamte overdekt. Sela.
47 Hoe lang, o HEERE! zult Gij U steeds verbergen? zal uwe grimmigheid branden als een vuur?
48 Gedenk van hoedanige eeuw ik ben; waarom zoudt Gij aller menschen kinderen te vergeefs geschapen hebben?
49 Wat man leeft er, die den dood niet zien zal? die zijne ziel zal bevrijden van het geweld des grafs? Sela.
50 HEERE! waar zijn uwe vorige goedertierenheden, *die* Gij David gezworen hebt bij uwe trouw?
51 Gedenk, Heere! aan den smaad uwer knechten, dien ik in mijnen boezem draag *van* alle groote volken:
52 Waarmede, o HEERE! uwe vijanden smaden, waarmede zij de voetstappen uws gezalfden smaden.
53 Geloofd zij de HEERE in eeuwigheid! Amen, ja amen.

PSALM 90.

EEN gebed van Mozes, den man Gods.
HEERE! Gij zijt ons geweest eene Toevlugt van geslacht tot geslacht.
2 Eer de bergen geboren waren, en Gij de aarde en de wereld voortgebragt had, ja

van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God.

3 Gij doet den mensch wederkeeren tot verbrijzeling, en zegt: Keert weder, gij menschenkinderen!

4 Want duizend jaren zijn in uwe oogen, als de dag van gisteren, als hij voorbijgegaan is, en *als* eene nachtwaak.

5 Gij overstroomt hen; zij zijn *gelijk* een slaap; in den morgenstond zijn zij gelijk het gras, *dat* verandert.

6 Inden morgenstond bloeit het, en het verandert, des avonds wordt het afgesneden en het verdort.

7 Want wij vergaan door uwen toorn; en door uwe grimmigheid worden wij verschrikt.

8 Gij stelt onze ongeregtigheden voor U, onze heimelijke *zonden* in het licht uws aanschijns.

9 Want al onze dagen gaan henen door uwe verbolgenheid; wij brengen onze jaren door als eene gedachte.

10 Aangaande de dagen onzer jaren, daarin zijn zeventig jaren, of zoo wij zeer sterk zijn, tachtig jaren; en het uitnemendste van die is moeite en verdriet; want het wordt snellijk afgesneden, en wij vliegen daarheen.

11 Wie kent de sterkte uws toorns, en uwe verbolgenheid, naar dat Gij te vreezen zijt?

12 Leer *ons* alzoo onze dagen tellen, dat wij een wijs hart bekomen.

13 Keer weder, HEERE! tot hoe lange? en het berouwe U over uwe knechten.

14 Verzadig ons in den morgenstond met uwe goedertierenheid, zoo zullen wij juichen, en verblijd zijn in al onze dagen.

15 Verblijd ons naar de dagen, *in dewelke* Gij ons gedrukt hebt, *naar* de jaren, *in dewelke* wij het kwaad gezien hebben.

16 Laat uw werk aan uwe knechten gezien worden, en uwe heerlijkheid over hunne kinderen.

17 En de liefelijkheid des HEEREN, onzes Gods, zij over ons; en bevestig Gij het werk onzer handen over ons, ja het werk onzer handen, bevestig dat.

PSALM 91.

DIE in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten in de schaduw des Almagtigen.

2 Ik zal tot den HEERE zeggen: Mijne Toevlugt en mijn Burg! mijn God, op welken ik vertrouw!

3 Want Hij zal u redden van den strik des vogelvangers, van de zeer verderfelijke pestilentie.

4 Hij zal u dekken met zijne vlerken, en onder zijne vleugelen zult gij betrouwen; zijne waarheid is eene rondas en beukelaar.

5 Gij zult niet vreezen voor

den schrik des nachts, voor den pijl, die des daags vliegt;
6 Voor de pestilentie, die in de donkerheid wandelt; voor het verderf, dat op den middag verwoest.
7 Aan uwe zijde zullen er duizend vallen, en tien duizend aan uwe regterhand; tot u zal het niet genaken.
8 Alleenlijk zult gij het met uwe oogen aanschouwen; en gij zult de vergelding der goddeloozen zien.
9 Want Gij, HEERE! zijt mijne Toevlugt! Den Allerhoogste hebt Gij gesteld tot uw vertrek;
10 U zal geen kwaad wedervaren, en geene plage zal uwe tent naderen.
11 Want Hij zal zijne engelen van u bevelen, dat zij u bewaren in al uwe wegen.
12 Zij zullen u op de handen dragen, opdat gij uwen voet aan geen' steen stoot.
13 Op den fellen leeuw en de adder zult gij treden, gij zult den jongen leeuw en den draak vertreden.
14 Dewijl hij Mij zeer bemint, *spreekt God*, zoo zal Ik hem uithelpen; Ik zal hem op eene hoogte stellen, want hij kent mijnen naam.
15 Hij zal Mij aanroepen, en Ik zal hem verhooren; in de benaauwdheid zal Ik bij hem zijn, Ik zal hem er uittrekken, en zal hem verheerlijken.
16 Ik zal hem met langheid der dagen verzadigen, en Ik zal hem mijn heil doen zien.

PSALM 92.

EEN psalm, een lied, op den sabbatdag.
2 Het is goed, dat men den HEERE love, en uwen naam psalmzinge, o Allerhoogste!
3 Dat men in den morgenstond uwe goedertierenheid verkondige, en uwe getrouwheid in de nachten:
4 Op het tiensnarig instrument en op de luit, met een voorbedacht lied op de harp.
5 Want Gij hebt mij verblijd, HEERE! met uwe daden; ik zal juichen over de werken uwer handen.
6 O HEERE! hoe groot zijn uwe werken! zeer diep zijn uwe gedachten.
7 Een onvernuftig man weet er niet van, en een dwaas verstaat ditzelve niet:
8 Dat de goddeloozen groeijen als het kruid, en al de werkers der ongeregtigheid bloeijen, opdat zij tot in der eeuwigheid verdelgd worden.
9 Maar Gij zijt de Allerhoogste, in eeuwigheid de HEERE!
10 Want zie, uwe vijanden, o HEERE! want zie, uwe vijanden zullen vergaan; al de werkers der ongeregtigheid zullen verstrooid worden.
11 Maar Gij zult mijnen

hoorn verhoogen, gelijk eens eenhoorns; ik ben met versche olie overgoten.
12 En mijn oog zal mijne verspieders aanschouwen, mijne ooren zullen het hooren, aangaande de boosdoeners, die tegen mij opstaan.
13 De regtvaardige zal groeijen als een palmboom, hij zal wassen als een cederboom op Libanon.
14 Die in het huis des HEEREN geplant zijn, dien zal gegeven worden te groeijen in de voorhoven onzes Gods.
15 In den grijzen ouderdom zullen zij nog vruchten dragen; zij zullen vet en groen zijn;
16 Om te verkondigen, dat de HEERE regt is: Hij is mijn Rotssteen, en in Hem is geen onregt.

PSALM 93.

DE HEERE regeert, Hij is met hoogheid bekleed, de HEERE is bekleed met sterkte, Hij heeft zich omgord. Ook is de wereld bevestigd, zij zal niet wankelen.
2 Van toen af is uw troon bevestigd; Gij zijt van eeuwigheid af.
3 De rivieren verheffen, o HEERE! de rivieren verheffen haar bruisen; de rivieren verheffen hare aanstooting.
4 *Doch* de HEERE in de hoogte is geweldiger dan het bruisen van groote wateren, *dan* de geweldige baren der zee.
5 Uwe getuigenissen zijn zeer getrouw, de heiligheid is uwen huize sierlijk, HEERE! tot lange dagen.

PSALM 94.

O GOD der wraken! o HEERE, God der wraken! verschijn blinkende.
2 Gij, Regter der aarde! verhef U; breng vergelding weder over de hoovaardigen.
3 Hoe lang zullen de goddeloozen, o HEERE! hoe lang zullen de goddeloozen van vreugde opspringen?
4 Uitgieten? hard spreken? alle werkers der ongeregtigheid zich beroemen?
5 O HEERE! zij verbrijzelen uw volk, en zij verdrukken uw erfdeel.
6 De weduwe en den vreemdeling dooden zij, en zij vermoorden de weezen.
7 En zeggen: De HEERE ziet het niet, en de God van Jakob merkt het niet.
8 Aanmerkt, gij onvernuftigen onder het volk! en gij dwazen! wanneer zult gij verstandig worden?
9 Zou Hij, die het oor plant, niet hooren? zou Hij, die het oog formeert, niet aanschouwen?
10 Zou Hij, die de Heidenen tuchtigt, niet straffen, Hij, die den mensch wetenschap leert?
11 De HEERE weet de gedachten des menschen, dat zij ijdelheid zijn.

12 Welgelukzalig is de man, o HEERE! dien Gij tucht'gt, en dien Gij leert uit uwe wet,
13 Om hem rust te geven van de kwade dagen; totdat de kuil voor den goddelooze gegraven wordt.
14 Want de HEERE zal zijn volk niet begeven, en Hij zal zijne erve niet verlaten.
15 Want het oordeel zal wederkeeren tot de geregtigheid; en alle opregten van hart zullen hetzelve navolgen.
16 Wie zal voor mij staan tegen de boosdoeners? wie zal zich voor mij stellen tegen de werkers der ongeregtigheid?
17 Ten ware dat de HEERE mij eene hulp geweest ware, mijne ziel had bijna in de stilte gewoond.
18 Als ik zeide: Mijn voet wankelt; uwe goedertierenheid, o HEERE! ondersteunde mij.
19 Als mijne gedachten binnen in mij vermenigvuldigd werden, hebben uwe vertroostingen mijne ziel verkwikt.
20 Zou zich de stoel der schadelijkheden met U vergezelschappen, die moeite verdicht bij inzetting?
21 Zij rotten zich zamen tegen de ziel des regtvaardigen, en zij verdoemen onschuldig bloed.
22 Doch de HEERE is mij geweest tot een hoog Vertrek, en mijn God tot eene Steenrots mijner toevlugt.
23 En Hij zal hunne ongeregtigheid op hen doen wederkeeren, en Hij zal hen in hunne boosheid verdelgen; de HEERE, onze God, zal hen verdelgen.

PSALM 95.

KOMT, laat ons den HEERE vrolijk zingen, laat ons juichen den Rotssteen onzes heils.
2 Laat ons zijn aangezigt te gemoet gaan met lof; laat ons Hem juichen met psalmen.
3 Want de HEERE is een groot God; ja een groot Koning boven alle goden.
4 In wiens hand de diepste plaatsen der aarde zijn, en de hoogten der bergen zijn zijne.
5 Wiens ook de zee is, want Hij heeft ze gemaakt; en zijne handen hebben het drooge geformeerd.
6 Komt, laat ons aanbidden en nederbukken, laat ons knielen voor den HEERE, die ons gemaakt heeft.
7 Want Hij is onze God, en wij zijn het volk zijner weide, en de schapen zijner hand. Heden, zoo gij zijne stem hoort,
8 Verhardt uw hart niet, gelijk te Meriba, gelijk ten dage van Massa in de woestijn;
9 Waar Mij uwe vaders verzochten, Mij beproefden, ook mijn werk zagen.

10 Veertig jaren heb Ik
verdriet gehad aan *dit* ge-
slacht, en heb gezegd: Zij
zijn een volk, dwalende van
hart, en zij kennen mijne
wegen niet.
11 Daarom heb Ik in mij-
nen toorn gezworen: Zoo
zij in mijne rust zullen
ingaan!

PSALM 96.

ZINGT den HEERE een
nieuw lied; zingt den
HEERE, gij gansche aarde!
2 Zingt den HEERE, looft
zijnen naam; boodschapt zijn
heil van dag tot dag.
3 Vertelt onder de Heide-
nen zijne eer, onder alle
volken zijne wonderen.
4 Want de HEERE is groot,
en zeer te prijzen, Hij is
vreeselijk boven alle goden.
5 Want al de goden der
volken zijn afgoden; maar
de HEERE heeft de heme-
len gemaakt.
6 Majesteit en heerlijkheid
zijn voor zijn aangezigt,
sterkte en sieraad in zijn
heiligdom.
7 Geeft den HEERE, gij
geslachten der volken! geeft
den HEERE eer en sterkte.
8 Geeft den HEERE de
eer zijns naams, brengt
offer, en komt in zijne
voorhoven.
9 Aanbidt den HEERE in
de heerlijkheid des heilig-
doms, schrikt voor zijn aan-
gezigt, gij gansche aarde!
10 Zegt onder de Heide-
nen: De HEERE regeert;
ook zal de wereld bevestigd
worden, zij zal niet bewo-
gen worden; Hij zal de vol-
ken rigten in alle regtma-
tigheid.
11 Dat de hemelen zich
verblijden, en de aarde zich
verheuge, dat de zee bruise
met hare volheid.
12 Dat het veld huppele
van vreugde met al wat er
in is; dat dan al de boomen
des wouds juichen,
13 Voor het aangezigt des
HEEREN: want Hij komt,
want Hij komt, om de
aarde te rigten; Hij zal de
wereld rigten met geregtig-
heid, en de volken met zijne
waarheid.

PSALM 97.

DE HEERE regeert, de
aarde verheuge zich;
dat vele eilanden zich ver-
blijden.
2 Rondom Hem zijn wol-
ken en donkerheid, gereg-
tigheid en gerigt zijn de
vastigheid zijns troons.
3 Een vuur gaat voor zijn
aangezigt heen, en het steekt
zijne wederpartijen rondom
aan brand.
4 Zijne bliksemen verlich-
ten de wereld; het aardrijk
ziet ze en het beeft.
5 De bergen smelten als
was voor het aanschijn des
HEEREN, voor het aan-
schijn des Heeren der gan-
sche aarde.
6 De hemelen verkondigen
zijne geregtigheid, en alle
volken zien zijne eer.

7 Beschaamd moeten wezen allen, die de beelden dienen, die zich op afgoden beroemen: buigt u neder voor Hem, alle gij goden!
8 Zion heeft gehoord, en het heeft zich verblijd, en de dochteren van Juda hebben zich verheugd van wege uwe oordeelen, o HEERE!
9 Want Gij, HEERE, zijt de Allerhoogste over de geheele aarde; Gij zijt zeer hoog verheven boven alle goden.
10 Gij liefhebbers des HEEREN! haat het kwade; Hij bewaart de zielen zijner gunstgenooten; Hij redt hen uit der goddeloozen hand.
11 Het licht is voor den regtvaardige gezaaid, en vrolijkheid voor de opregten van hart.
12 Gij regtvaardigen! verblijdt u in den HEERE, en spreekt lof ter gedachtenis zijner heiligheid.

PSALM 98.

EEN psalm.
1 Zingt den HEERE een nieuw lied, want Hij heeft wonderen gedaan; zijne regterhand en de arm zijner heiligheid, heeft Hem heil gegeven.
2 De HEERE heeft zijn heil bekend gemaakt, Hij heeft zijne geregtigheid geopenbaard voor de oogen der Heidenen.
3 Hij is gedachtig geweest zijner goedertierenheid, en zijner waarheid aan het huis Israëls; en al de einden der aarde hebben gezien het heil onzes Gods.
4 Juicht den HEERE, gij gansche aarde! roept uit van vreugde, en zingt vrolijk, en psalmzingt.
5 Psalmzingt den HEERE met de harp, met de harp en met de stem des gezangs.
6 Met trompetten en bazuinengeklank; juicht voor het aangezigt des Konings, des HEEREN.
7 De zee bruise met hare volheid, de wereld met degenen, die daarin wonen.
8 Dat de rivieren met de handen klappen, dat te gelijk de gebergten vreugde bedrijven.
9 Voor het aangezigt des HEEREN: want Hij komt om de aarde te rigten; Hij zal de wereld rigten in geregtigheid, en de volken in alle regtmatigheid.

PSALM 99.

DE HEERE regeert, dat de volken beven; Hij zit *tusschen* de cherubim; de aarde bewege zich.
2 De HEERE is groot in Zion, en Hij is hoog boven alle volken.
3 Dat zij uwen grooten en vreesselijken naam loven, die heilig is;
4 En de sterkte des Konings, die het regt lief heeft. Gij hebt billijkheden bevestigd, Gij hebt regt en geregtigheid gedaan in Jakob.

5 Verheft den HEERE,
onzen God, en buigt u ne-
der voor de voetbank zijner
voeten; Hij is heilig!
6 Mozes en Aäron waren
onder zijne priesters, en
Samuël onder de aanroepers
zijns naams; zij riepen tot
den HEERE, en Hij ver-
hoorde hen.
7 Hij sprak tot hen in
een wolkkolom; zij hebben
zijne getuigenissen onder-
houden, en de inzettingen,
die Hij hun gegeven had.
8 O HEERE, onze God!
Gij hebt hen verhoord, Gij
zijt hun geweest een ver-
gevend God, hoewel wraak
doende over hunne daden.
9 Verheft den HEERE,
onzen God, en buigt u voor
den berg zijner heiligheid,
want de HEERE, onze God,
is heilig.

PSALM 100.

EEN lofpsalm.
Gij gansche aarde!
juicht den HEERE.
2 Dient den HEERE met
blijdschap, komt voor zijn
aanschijn met vrolijk ge-
zang.
3 Weet, dat de HEERE is
God; Hij heeft ons gemaakt,
(en niet wij) zijn volk en
de schapen zijner weide.
4 Gaat in tot zijne poorten
met lof, in zijne voor-
hoven, met lofgezang; looft
Hem, prijst zijnen naam.
5 Want de HEERE is goed;
zijne goedertierenheid is in
der eeuwigheid, en zijne ge-
trouwheid van geslacht tot
geslacht.

PSALM 101.

EEN psalm van David.
Ik zal van goedertieren-
heid en regt zingen; U zal
ik psalmzingen, o HEERE!
2 Ik zal verstandelijk han-
delen in den opregten weg;
wanneer zult Gij tot mij
komen? Ik zal in het mid-
den mijns huizes wandelen,
in opregtigheid mijns har-
ten.
3 Ik zal geen Belials stuk
voor mijne oogen stellen; ik
haat het doen der afvalligen;
het zal mij niet aankle-
ven.
4 Het verkeerde hart zal
van mij wijken; den booze
zal ik niet kennen.
5 Die zijnen naaste in het
heimelijk achterklapt, dien
zal ik verdelgen; die hoog
van oogen is, en trotsch
van hart, dien zal ik niet
vermogen.
6 Mijne oogen zullen zijn
op de getrouwen in het land,
dat zij bij mij zitten; die
in den opregten weg wan-
delt, die zal mij dienen.
7 Wie bedrog pleegt, zal
binnen mijn huis niet blij-
ven; die leugenen spreekt,
zal voor mijne oogen niet
bevestigd worden.
8 Allen morgen zal ik alle
goddeloozen des lands ver-
delgen, om uit de stad des
HEEREN alle werkers der
ongeregtigheid uit te roei-
jen.

PSALM 102.

EEN gebed des verdrukten, als hij overstelpt is, en zijne klagt uitstort voor het aangezigt des HEEREN.

2 O HEERE! hoor mijn gebed, en laat mijn geroep tot U komen.

3 Verberg uw aangezigt niet voor mij, neig uw oor tot mij ten dage mijner benaauwdheid; ten dage als ik roep, verhoor mij haastelijk.

4 Want mijne dagen zijn vergaan als rook, en mijne gebeenten zijn verbrand als een haard.

5 Mijn hart is geslagen en verdord als gras, *zoodat* ik vergeten heb mijn brood te eten.

6 Mijn gebeente kleeft aan mijn vleesch, van wege de stem mijns zuchtens.

7 Ik ben eenen roerdomp der woestijngelijkgeworden, ik ben geworden als een steenuil der wildernissen.

8 Ik waak, en ben geworden als eene eenzame musch op het dak.

9 Mijne vijanden smaden mij al den dag; die *tegen* mij razen, zweren bij mij.

10 Want ik eet asch als brood, en vermeng mijnen drank met tranen,

11 Van wege uwe verstoordheid en uwen grooten toorn: want Gij hebt mij verheven, en mij *weder* nedergeworpen.

12 Mijne dagen zijn als eene afgaande schaduw, en ik verdor als gras.

13 Maar Gij, HEERE! blijft in eeuwigheid, en uwe gedachtenis van geslacht tot geslacht.

14 Gij zult opstaan, Gij zult U ontfermen over Zion, want de tijd om haar genadig te zijn, want de bestemde tijd is gekomen.

15 Want uwe knechten hebben een welgevallen aan hare steenen, en hebben medelijden met haar gruis.

16 Dan zullen de Heidenen den naam des HEEREN vreezen, en alle koningen der aarde uwe heerlijkheid.

17 Als de HEERE Zion zal opgebouwd hebben, in zijne heerlijkheid zal verschenen zijn,

18 Zich gewend zal hebben tot het gebed desgenen, die gansch ontbloot is, en niet versmaad hebben hunlieder gebed;

19 Dat zal beschreven worden voor het navolgende geslacht; en het volk, dat geschapen zal worden, zal den HEERE loven:

20 Omdat Hij uit de hoogte zijns heiligdoms zal hebben nederwaarts gezien; dat de HEERE uit den hemel op de aarde geschouwd zal hebben:

21 Om het zuchten der gevangenen te hooren, om los te maken de kinderen des doods;

22 Opdat men den naam des HEEREN vertelle te Zion, en zijnen lof te Jeruzalem;

23 Wanneer de volken zamen zullen vergaderd worden, ook de koningrijken, om den HEERE te dienen.
24 Hij heeft mijne kracht op den weg ter neder gedrukt; mijne dagen heeft Hij verkort.
25 Ik zeide: mijn God! neem mij niet weg in het midden mijner dagen; uwe jaren zijn van geslacht tot geslacht.
26 Gij hebt voormaals de aarde gegrond, en de hemelen zijn het werk uwer handen;
27 Die zullen vergaan, maar Gij zult staande blijven, en zij allen zullen als een kleed verouden; Gij zult ze veranderen als een gewaad, en zij zullen veranderd zijn.
28 Maar Gij zijt dezelfde, en uwe jaren zullen niet geëindigd worden.
29 De kinderen uwer knechten zullen wonen, en hun zaad zal voor uw aangezigt bevestigd worden.

PSALM 103.

EEN *psalm van* David. Loof den HEERE, mijne ziel! en al wat binnen in mij is, zijnen heiligen naam.
2 Loof den HEERE, mijne ziel! en vergeet geene van zijne weldaden.
3 Die al uwe ongeregtigheid vergeeft, die al uwe krankheden geneest;
4 Die uw leven verlost van het verderf, die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden;
5 Die uwen mond verzadigt met het goede, uwe jeugd vernieuwt als eens arends.
6 De HEERE doet geregtigheid en gerigten al dengenen, die onderdrukt worden.
7 Hij heeft Mozes zijne wegen bekend gemaakt, den kinderen Israëls zijne daden.
8 Barmhartig en genadig is de HEERE, langmoedig en groot van goedertierenheid.
9 Hij zal niet altoos twisten, noch eeuwiglijk *den toorn* behouden.
10 Hij doet ons niet naar onze zonden, en vergeldt ons niet naar onze ongeregtigheden.
11 Want zoo hoog de hemel is boven de aarde, is zijne goedertierenheid geweldig over degenen, die Hem vreezen.
12 Zoo verre het oosten is van het westen, zoo ver doet Hij onze overtredingen van ons.
13 Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt zich de HEERE over degenen, die Hem vreezen.
14 Want Hij weet wat maaksel wij zijn, gedachtig zijnde, dat wij stof zijn.
15 De dagen des menschen zijn als het gras, gelijk eene bloem des velds, alzoo bloeit hij
16 Als de wind daarover gegaan is, zoo is zij niet

meer, en hare plaats kent
haar niet meer.
17 Maar de goedertierenheid des HEEREN is van eeuwigheid en tot eeuwigheid over degenen, die Hem vreezen, en zijne geregtigheid aan kindskinderen;
18 Aan degenen, die zijn verbond houden, en die aan zijne bevelen denken, om die te doen.
19 De HEERE heeft zijnen troon in de hemelen bevestigd, en zijn koningrijk heerscht over alles.
20 Looft den HEERE, zijne engelen! gij krachtige helden, die zijn woord doet, gehoorzamende de stem zijns woords.
21 Looft den HEERE, al zijne heirscharen! gij zijne dienaars, die zijn welbehagen doet!
22 Looft den HEERE, al zijne werken! aan alle plaatsen zijner heerschappij. Loof den HEERE, mijne ziel!

PSALM 104.

LOOF den HEERE, mijne ziel! o HEERE, mijn God! Gij zijt zeer groot, Gij zijt bekleed met majesteit en heerlijkheid.
2 Hij bedekt zich met het licht, als met een kleed, Hij rekt den hemel uit als eene gordijn.
3 Die zijne opperzalen zoldert in de wateren, die van de wolken zijnen wagen maakt, die op de vleugelen des winds wandelt.
4 Hij maakt zijne engelen geesten, zijne dienaars tot een vlammend vuur.
5 Hij heeft de aarde gegrond op hare grondvesten, zij zal nimmermeer noch eeuwiglijk wankelen.
6 Gij hadt ze met den afgrond als een kleed overdekt; de wateren stonden boven de bergen.
7 Van uw schelden vloden zij, zij haastten zich weg voor de stem uws donders.
8 De bergen rezen op, de dalen daalden, ter plaatse, die Gij voor hen gegrond hadt.
9 Gij hebt een' paal gesteld, die zij niet overgaan zullen; zij zullen de aarde niet weder bedekken.
10 Die de fonteinen uitzendt door de dalen, dat zij tusschen de gebergten heen wandelen.
11 Zij drenken al het gedierte des velds; de woudezels breken er hunnen dorst *mede*.
12 Bij dezelve woont het gevogelte des hemels, eene stem gevende van tusschen de takken.
13 Hij drenkt de bergen uit zijne opperzalen; de aarde wordt verzadigd van de vrucht uwer werken.
14 Hij doet het gras uitspruiten voor de beesten, en het kruid tot dienst des menschen, doende het brood uit de aarde voortkomen.
15 En den wijn, die het hart des menschen verheugt,

doende het aangezigt blin-
ken van olie; en het brood,
dat het hart des menschen
sterkt.
16 De boomen des HEE-
REN worden verzadigd, de
cederboomen van Libanon,
die Hij geplant heeft;
17 Alwaar de vogeltjes
nestelen; des ooijevaars
huis zijn de denneboomen.
18 De hooge bergen zijn
voor de steenbokken; de
steenrotsen zijn een vertrek
voor de konijnen.
19 Hij heeft de maan ge-
maakt tot de gezette tijden,
de zon weet haren onder-
gang.
20 Gij beschikt de duister-
nis, en het wordt nacht, in
denwelken al het gedierte
des wouds uittreedt;
21 De jonge leeuwen, brie-
schende om eenen roof, en
om hunne spijs van God te
zoeken.
22 De zon opgaande, maken
zij zich weg, en liggen
neder in hunne holen.
23 De mensch gaat *dan* uit
tot zijn werk, en naar zijnen
arbeid tot den avond toe.
24 Hoe groot zijn uwe
werken, o HEERE! Gij
hebt ze allen met wijsheid
gemaakt; het aardrijk is
vol van uwe goederen.
25 Deze zee, die groot en
wijd van ruimte is, daarin
is het wremelende gedierte,
en dat zonder getal, kleine
gediérten met groote.
26 Daar wandelende sche-
pen, *en* de Leviathan, dien
Gij geformeerd hebt, om
daarin te spelen.
27 Zij allen wachten op U,
dat gij *hun* hunne spijze
geeft te zijner tijd.
28 Geeft Gij ze hun, zij
vergaderen ze; doet Gij uwe
hand open, zij worden met
goed verzadigd.
29 Verbergt Gij uw aange-
zigt, zij worden verschrikt;
neemt Gij hunnen adem
weg, zij sterven, en zij
keeren weder tot hun stof.
30 Zendt Gij uwen Geest
uit, zoo worden zij gescha-
pen, en Gij vernieuwt het
gelaat des aardrijks.
31 De heerlijkheid des
HEEREN zij tot in der
eeuwigheid; de HEERE
verblijde zich in zijne wer-
ken.
32 Als Hij de aarde aan-
schouwt, zoo beeft zij; als
Hij de bergen aanroert, zoo
rooken zij.
33 Ik zal den HEERE zin-
gen in mijn leven; ik zal
mijnen God psalmzingen,
terwijl ik nog ben.
34 Mijne overdenking van
Hem zal zoet zijn; ik zal
mij in den HEERE ver-
blijden.
35 De zondaars zullen van
de aarde verdaan worden,
en de goddeloozen zullen
niet meer zijn. Loof den
HEERE, mijne ziel! Ha-
lelujah!

PSALM 105.

LOOFT den HEERE, roept
zijnen naam aan, maakt

zijne daden bekend onder
de volken.
2 Zingt Hem, psalmzingt
Hem, spreekt aandachtelijk
van al zijne wonderen.
3 Roemt u in den naam
zijner heiligheid; het hart
dergenen, die den HEERE
zoeken, verblijde zich.
4 Vraagt naar den HEE-
RE, en zijne sterkte; zoekt
zijn aangezigt gedurigIijk.
5 Gedenkt zijner wonderen,
die Hij gedaan heeft, zijner
wonderteekenen, en der
oordeelen zijns monds.
6 Gij zaad van Abraham,
zijnen knecht, gij kinderen
van Jakob, zijnen uitver-
korene!
7 Hij is de HEERE, onze
God; zijne oordeelen zijn
over de geheele aarde.
8 Hij gedenkt zijns ver-
bonds tot in der eeuwigheid,
des woords, *dat* Hij inge-
steld heeft, tot in duizend
geslachten;
9 *Des verbonds*, dat Hij met
Abraham heeft gemaakt, en
zijns eeds aan Izak;
10 Welken Hij ook gesteld
heeft aan Jakob tot eene
inzetting, aan Israël *tot* een
eeuwig verbond,
11 Zeggende: Ik zal u
geven het land Kanaän, het
snoer van ulieder erfdeel.
12 Als zij weinige men-
schen in getal waren, ja
weinige en vreemdelingen
daarin;
13 En wandelden van volk
tot volk, van het eene ko-
ningrijk tot het andere volk.
14 Hij liet geen mensch
toe hen te onderdrukken,
ook bestrafte Hij koningen
om hunnentwil, *zeggende:*
15 Tast mijne gezalfden
niet aan, en doet mijnen
profeten geen kwaad.
16 Hij riep ook eenen hon-
ger in het land, Hij brak
allen staf des broods.
17 Hij zond eenen man voor
hun aangezigt henen; Jozef
werd verkocht tot een' slaaf.
18 Men drukte zijne voeten
in den stok, zijn persoon
kwam *in* de ijzers.
19 Tot den tijd toe, dat zijn
woord kwam, heeft hem de
rede des HEEREN door-
louterd.
20 De koning zond, en deed
hem ontslaan, de heerscher
der volken liet hem los.
21 Hij zette hem tot een'
heer over zijn huis, en tot
eenen heerscher over al
zijn goed;
22 Om zijne vorsten te
binden naar zijnen lust, en
zijne oudsten te onderwijzen.
23 Daarna kwam Israël in
Egypte, en Jakob verkeerde
als vreemdeling in het land
van Cham.
24 En Hij deed zijn volk
zeer wassen, en maakte het
magtiger dan zijne tegen-
partijders.
25 Hij keerde hun hart
om, dat zij zijn volk haat-
ten, dat zij met zijne knech-
ten listiglijk handelden.
26 Hij zond Mozes, zijnen
knecht, *en* Aäron, dien Hij
verkoren had.

27 Zij deden onder hen de bevelen zijner teekenen, en de wonderwerken in het land van Cham.

28 Hij zond duisternis, en maakte het duister; en zij waren zijn woord niet wederspannig.

29 Hij keerde hunne wateren in bloed, en Hij doodde hunne visschen.

30 Hun land bragt vorschen voort in overvloed, *tot* in de binnenste kameren hunner koningen.

31 Hij sprak, en er kwam eene vermenging van ongedierte, luizen, in hunne gansche landpale.

32 Hij maakte hunnen regen tot hagel, vlammig vuur in hun land.

33 En Hij sloeg hunnen wijnstok en hunnen vijgeboom, en Hij brak het geboomte hunner landpalen.

34 Hij sprak, en er kwamen sprinkhanen, en kevers, en dat zonder getal;

35 Die al het kruid in hun land opaten, ja aten de vrucht hunner landouwe op.

36 Hij versloeg ook alle eerstgeborenen in hun land, de eerstelingen al hunner krachten.

37 En Hij voerde hen uit met zilver en goud; en onder hunne stammen was niemand, die struikelde.

38 Egypte was blijde, als zij uittrokken, want hunne verschrikking was op hen gevallen.

39 Hij breidde eene wolk uit tot een deksel, en vuur om den nacht te verlichten.

40 Zij baden, en Hij deed kwakkelen komen, en Hij verzadigde hen met hemelsch brood.

41 Hij opende eene steenrots, en er vloeiden wateren uit, *die* gingen door de dorre plaatsen *als* eene rivier.

42 Want Hij dacht aan zijn heilig woord, aan Abraham, zijnen knecht.

43 Alzoo voerde Hij zijn volk uit met vrolijkheid, zijne uitverkorenen met gejuich.

44 En Hij gaf hun de landen der Heidenen, zoodat zij in erfenis bezaten den arbeid der volken.

45 Opdat zij zijne inzettingen onderhielden, en zijne wetten bewaarden. Halelujah!

PSALM 106.

HALELUJAH! Looft den HEERE, want Hij is goed, want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

2 Wie zal de mogendheden des HEEREN uitspreken, al zijnen lof verkondigen?

3 Welgelukzalig zijn zij, die het regt onderhouden, die te aller tijd geregtigheid doet.

4 Gedenk mijner, o HEERE! naar het welbehagen *tot* uw volk, bezoek mij met uw heil;

5 Opdat ik aanschouwe het goede uwer uitverkorenen;

opdat ik mij verblijde met de blijdschap uws volks; opdat ik mij beroeme met uw erfdeel.

6 Wij hebben gezondigd, mitsgaders onze vaderen, wij hebben verkeerdelijk gedaan; wij hebben goddeloosiijk gehandeld.

7 Onze vaders in Egypte hebben niet gelet op uwe wonderen, zij zijn der menigte uwer goedertierenheden niet gedachtig geweest; maar zij waren wederspannig aan de zee, bij de Schelfzee.

8 Doch Hij verloste hen, om zijns naams wil, opdat Hij zijne mogendheid bekend maakte.

9 En Hij schold de Schelfzee, zoodat zij verdroogde, en Hij deed hen wandelen door de afgronden, als *door* eene woestijn.

10 En Hij verloste hen uit de hand des haters, en Hij bevrijdde hen van de hand des vijands.

11 En de wateren overdekten hunne wederpartijders; niet een van hen bleef over.

12 Toen geloofden zij aan zijne woorden; zij zongen zijnen lof.

13 *Doch* zij vergaten haast zijne werken, zij verbeidden naar zijnen raad niet.

14 Maar zij werden belust met lust in de woestijn, en zij verzochten God in de wildernis.

15 Toen gaf Hij hun hunne begeerte; maar Hij zond aan hunne zielen eene magerheid.

16 En zij benijdden Mozes in het leger, *en* Aäron, den heilige des HEEREN.

17 De aarde deed zich open, en verslond Dathan, en overdekte de vergadering van Abíram.

18 En een vuur brandde onder hunne vergadering, eene vlam stak de goddeloozen aan brand.

19 Zij maakten een kalf bij Horeb, en zij bogen zich voor een gegoten beeld.

20 En zij veranderden hunne Eer in de gedaante van eenen os, die gras eet.

21 Zij vergaten God, hunnen Heiland, die groote dingen gedaan had in Egypte;

22 Wonderdaden in het land van Cham; vreesselijke dingen aan de Schelfzee.

23 Dies Hij zeide, dat Hij hen verdelgen zou, ten ware Mozes, zijn uitverkorene, in de scheure voor zijn aangezigt gestaan had, om zijne grimmigheid af te keeren, dat Hij hen niet verdierf.

24 Zij versmaadden ook het gewenschte land; zij geloofden zijn woord niet.

25 Maar zij murmureerden in hunne tenten; naar de stem des HEEREN hoorden zij niet.

26 Dies hief Hij tegen hen zijne hand op, *zweerende*, dat Hij hen nedervellen zou in de woestijn;

27 En dat Hij hun zaad zou

nedervellen onder de Heidenen, en hen verstrooijen zou door de landen.
28 Ook hebben zij zich gekoppeld aan Baäl-Peor, en zij hebben de offeranden der dooden gegeten.
29 En zij hebben *den HEERE* tot toorn verwekt met hunne daden, zoodat de plaag eene inbreuk onder hen deed.
30 Toen stond Pínehas op, en hij oefende geregt, en de plaag werd opgehouden.
31 En het is hem gerekend tot geregtigheid, van geslacht tot geslacht tot in eeuwigheid.
32 Zij maakten *Hem* ook zeer toornig aan het twistwater, en het ging Mozes kwalijk om hunnentwil.
33 Want zij verbitterden zijnen geest, zoodat hij *wat* onbedachtelijk voortbragt met zijne lippen.
34 Zij hebben die volken niet verdelgd, die de HEERE hun gezegd had.
35 Maar zij vermengden zich met de Heidenen, en leerden derzelver werken.
36 En zij dienden hunne afgoden, en zij werden hun tot eenen strik.
37 Daarenboven hebben zij hunne zonen en hunne dochteren den duivelen opgeofferd.
38 En zij hebben onschuldig bloed vergoten, het bloed hunner zonen en hunner dochteren, die zij den afgoden van Kanaän hebben opgeofferd; zoodat het land door deze bloedschulden is ontheiligd geworden.
39 En zij ontreinigden zich door hunne werken, en zij hebben gehoereerd door hunne daden.
40 Dies is de toorn des HEEREN ontstoken tegen zijn volk, en Hij heeft eenen gruwel gehad aan zijn erfdeel.
41 En Hij gaf hen in de hand der Heidenen, en hunne haters heerschten over hen.
42 En hunne vijanden hebben hen verdrukt, en zij zijn vernederd geworden onder hunne hand.
43 Hij heeft hen menigmaal gered, maar zij verbitterden *Hem* door hunnen raad, en werden uitgeteerd door hunne ongeregtigheid.
44 Nogtans zag Hij hunne benaauwdheid aan, als Hij hun geschrei hoorde.
45 En Hij dacht tot hun beste aan zijn verbond, en het berouwde Hem, naar de veelheid zijner goedertierenheden.
46 Dies gaf Hij hun barmhartigheid voor het aangezigt van allen, die hen gevangen hadden.
47 Verlos ons, HEERE, onze God! en verzamel ons uit de Heidenen, opdat wij den naam uwer heiligheid loven, ons beroemende in uwen lof.
48 Geloofd zij de HEERE, de God Israëls, van eeu-

wigheid en tot in eeuwigheid; en al het volk zegge: Amen, Halelujah!

PSALM 107.

LOOFT den HEERE, want Hij is goed, want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.
2 Dat *zulks* de bevrijden des HEEREN zeggen, die Hij van de hand der wederpartijders gevrijd heeft.
3 En die Hij uit de landen verzameld heeft van het oosten en van het westen, van het noorden en van de zee.
4 Die in de woestijn dwaalden, in eenen weg der wildernis, die geene stad ter woning vonden:
5 Zij waren hongerig, ook dorstig, hunne ziel was in hen overstelpt.
6 Doch roepende tot den HEERE in de benaauwdheid, die zij hadden, heeft Hij hen gered uit hunne angsten:
7 En Hij leidde hen op eenen regten weg, om te gaan tot eene stad ter woning.
8 Laat hen voor den HEERE zijne goedertierenheid loven, en zijne wonderwerken voor de kinderen der menschen:
9 Want Hij heeft de dorstige ziel verzadigd, en de hongerige ziel met goed vervuld.
10 Die in duisternis en de schaduwe des doods zaten, gebonden met verdrukking en ijzer:
11 Omdat zij wederspannig waren geweest tegen Gods geboden, en den raad des Allerhoogsten onwaardiglijk verworpen hadden.
12 Waarom Hij hun het hart door zwarigheid vernederd heeft; zij zijn gestruikeld, en er was geen helper.
13 Doch roepende tot den HEERE in de benaauwdheid, die zij hadden, verloste Hij hen uit hunne angsten.
14 Hij voerde hen uit de duisternis en de schaduwe des doods, en Hij brak hunne banden.
15 Laat hen voor den HEERE zijne goedertierenheid loven, en zijne wonderwerken voor de kinderen der menschen:
16 Want Hij heeft de koperen deuren gebroken, en de ijzeren grendelen in stukken gehouwen.
17 De zotten worden om den weg hunner overtreding, en om hunne ongeregtigheden geplaagd;
18 Hunne ziel gruwelde van alle spijze, en zij waren tot aan de poorten des doods gekomen.
19 Doch roepende tot den HEERE in de benaauwdheid, die zij hadden, verloste Hij hen uit hunne angsten.
20 Hij zond zijn woord uit, en heelde hen, en rukte hen uit hunne kuilen.

21 Laat hen voor den HEERE
zijne goedertierenheid lo-
ven, en zijne wonderwer-
ken voor de kinderen der
menschen;
22 En dat zij lofofferen of-
feren, en met gejuich zijne
werken vertellen.
23 Die met schepen ter zee
afvaren, handel doende op
groote wateren;
24 Die zien de werken des
HEEREN, en zijne wonder-
werken in de diepte.
25 Als Hij spreekt, zoo
doet Hij eenen stormwind
opstaan, die hare golven
omhoog verheft.
26 Zij rijzen op naar den
hemel, zij dalen neder tot
in de afgronden; hunne ziel
versmelt van angst.
27 Zij dansen en waggelen
als een dronken man, en al
hunne wijsheid wordt ver-
slonden.
28 Doch roepende tot den
HEERE in de benaauwd-
heid, die zij hadden, zoo
voerde Hij hen uit hunne
angsten.
29 Hij doet den storm stil-
staan, zoodat hunne golven
stilzwijgen.
30 Dan zijn zij verblijd,
omdat zij gestild zijn, en
dat Hij hen tot de haven
hunner begeerte geleid heeft.
31 Laat hen voor den HEERE
zijne goedertierenheid lo-
ven, en zijne wonderwer-
ken voor de kinderen der
menschen;
32 En Hem verhoogen in
de gemeente des volks, en
in het gestoelte der oudsten
Hem roemen.
33 Hij stelt de rivieren tot
eene woestijn, en watertog-
ten tot een dorstig *land*.
34 Het vruchtbaar land tot
zouten *grond*, om de boos-
heid dergenen, die daar in
wonen.
35 Hij stelt de woestijn tot
eenen waterpoel, en het
dorre land tot watertogten.
36 En Hij doet de honge-
rigen aldaar wonen, en zij
stichten eene stad ter woning;
37 En bezaaijen akkers,
en planten wijngaarden, die
inkomende vrucht voort-
brengen.
38 En Hij zegent hen, zoo-
dat zij zeer vermenigvuldi-
gen, en hun vee vermindert
Hij niet.
39 Daarna verminderen zij,
en komen te onder, door
verdrukking, kwaad en droe-
fenis.
40 Hij stort verachting uit
over de prinsen, en doet
hen dwalen in het woeste,
waar geen weg is.
41 Maar Hij brengt de
nooddruftigen uit de ver-
drukking in een hoog ver-
trek, en maakt de huisge-
zinnen als kudden.
42 De opregten zien het,
en zijn verblijd, maar alle
ongeregtigheid stopt haren
mond.
43 Wie is wijs? die neme
deze *dingen* waar; en dat
zij verstandelijk letten op
de goedertierenheden des
HEEREN.

PSALM 108.

EEN lied, een psalm van David.
2 O God! mijn hart is bereid; ik zal zingen en psalmzingen, ook mijne eer.
3 Waak op, gij luit en harp! ik zal in den dageraad opwaken.
4 Ik zal U loven onder de volken, o HEERE, en ik zal U psalmzingen onder de natiën.
5 Want uwe goedertierenheid is groot tot boven de hemelen, en uwe waarheid tot aan de bovenste wolken.
6 Verhef U, o God! boven de hemelen, en uwe eer over de gansche aarde.
7 Opdat uwe beminden bevrijd worden; geef heil *door* uwe regterhand, en verhoor ons.
8 God heeft gesproken in zijn heiligdom, *dies* zal ik van vreugde opspringen: ik zal Sichem deelen, en het dal van Sukkoth zal ik afmeten.
9 Gilead is mijn, Manasse is mijn, en Efraïm is de sterkte mijns hoofds, Juda is mijn wetgever.
10 Moab is mijn waschpot; op Edom zal ik mijn' schoen werpen; over Palestina zal ik juichen.
11 Wie zal mij voeren in eene vaste stad? Wie zal mij leiden tot in Edom?
12 Zult Gij het niet zijn, o God! *die* ons verstooten hadt, en die niet uittoogt, o God! met onze heir krachten?
13 Geef Gij ons hulp uit de benaauwdheid: want des menschen heil is ijdelheid.
14 In God zullen wij kloeke daden doen, en Hij zal onze wederpartijders vertreden.

PSALM 109.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester.
O God mijns lofs! zwijg niet.
2 Want de mond des goddeloozen en de mond des bedrogs zijn tegen mij opengedaan, zij hebben met mij gesproken met eene valsche tong.
4 En met hatelijke woorden hebben zij mij omsingeld; ja zij hebben mij bestreden zonder oorzaak.
4 Voor mijne liefde, staan zij mij tegen; maar ik was *steeds in het* gebed.
5 En zij hebben mij kwaad voor goed opgelegd, en haat voor mijne liefde.
6 Stel eenen goddelooze over hem, en de Satan sta aan zijne regterhand.
7 Als hij gerigt wordt, zoo ga hij schuldig uit, en zijn gebed zij tot zonde.
8 Dat zijne dagen weinig zijn; een ander neme zijn ambt;
9 Dat zijne kinderen weezen worden, en zijne vrouw weduwe.
10 En dat zijne kinderen hier en daar omzwerven, en bedelen, en *de nooddruft* uit hunne verwoeste plaatsen zoeken.

11 Dat de schuldeischer aansla al wat hij heeft, en dat de vreemden zijnen arbeid rooven.

12 Dat hij niemand hebbe, die weldadigheid *over hem* uitstrekke, en dat er niemand zij, die zijnen weezen genadig zij.

13 Dat zijne nakomelingen uitgeroeid worden; hun naam worde uitgedelgd in het andere geslacht.

14 De ongeregtigheid zijner vaderen worde gedacht bij den HEERE, en de zonde zijner moeder worde niet uitgedelgd.

15 Dat zij gedurig voor den HEERE zijn; en Hij roeije hunne gedachtenis uit van de aarde.

16 Omdat hij niet gedacht heeft weldadigheid te doen, maar heeft den ellendigen en den nooddruftigen man vervolgd, en den verslagene van hart, om *hem* te dooden.

17 Dewijl hij den vloek heeft liefgehad, dat die hem overkome, en geen lust gehad heeft tot den zegen, zoo zij die verre van hem.

18 En hij zij bekleed met den vloek, als met zijn kleed, en dat die ga tot in het binnenste van hem als het water, en als de olie in zijne beenderen.

19 Die zij hem als een kleed, *waarmede* hij zich bedekt, en tot een gordel, waarmede hij zich steeds omgordt.

20 Dit zij het werkloon mijner tegenstanders van den HEERE, en dergenen, die kwaad spreken tegen mijne ziel.

21 Maar Gij, o HEERE Heere! maak het met mij om uws naams wil; dewijl uwe goedertierenheid goed is, verlos mij.

22 Want ik ben ellendig en nooddruftig, en mijn hart is in het binnenste van mij doorwond.

23 Ik ga heen gelijk eene schaduw, wanneer zij zich neigt; ik word omgedreven als een sprinkhaan.

24 Mijne knieën struikelen van vasten, en mijn vleesch is gemagerd, zoodat er geen vet aan is.

25 Nog ben ik hun een smaad; als zij mij zien, zoo schudden zij hun hoofd.

26 Help mij, HEERE, mijn God! verlos mij naar uwe goedertierenheid.

27 Opdat zij weten, dat dit uwe hand is, *dat* Gij het, HEERE! gedaan hebt.

28 Laat hen vloeken, maar zegen Gij; laat hen zich opmaken, maar dat zij beschaamd worden; doch dat zich uw knecht verblijde.

29 Laat mijne tegenstanders met schande bekleed worden, en dat zij met hunne beschaamdheid zich bedekken, als met eenen mantel.

30 Ik zal den HEERE met mijnen mond zeer loven, en in het midden van velen zal ik Hem prijzen.

31 Want Hij zal den nood-

druftige ter regterhand
staan, om *hem* te verlossen
van degenen, die zijne ziel
veroordeelen.

PSALM 110.

EEN psalm van David.
De HEERE heeft tot
mijnen Heere gesproken:
Zit aan mijne regterhand,
totdat Ik uwe vijanden gezet
zal hebben tot eene
voetbank uwer voeten.
2 De HEERE zal den
scepter uwer sterkte zenden
uit Zion, *zeggende:* Heersch
in het midden uwer vijanden.
3 Uw volk zal zeer gewillig
zijn op den dag uwer heirkracht,
in heilig sieraad;
uit de baarmoeder des dageraads
zal u de dauw uwer
jeugd zijn.
4 De HEERE heeft gezworen,
en het zal Hem niet
berouwen: Gij zijt Priester
in eeuwigheid, naar de ordening
van Melchizédek.
5 De HEERE is aan uwe
regterhand; Hij zal koningen
verslaan ten dage zijns
toorns.
6 Hij zal regt doen onder
de Heidenen; Hij zal het vol
doode ligchamen maken; Hij
zal verslaan dengenen, die
het hoofd is over een groot land.
7 Hij zal op den weg uit
de beek drinken; daarom
zal hij het hoofd omhoog
heffen.

PSALM 111.

HALELUJAH! *Aleph.* Ik
zal den HEERE loven
van ganscher harte; *Beth.* in
den raad en vergadering der
opregten.
2 *Gimel.* De werken des
HEEREN zijn groot; *Daleth.*
zij worden gezocht van allen,
die er lust in hebben.
3 *He.* Zijn doen is majesteit
en heerlijkheid; *Vau.*
en zijne geregtigheid bestaat
in der eeuwigheid.
4 *Zain.* Hij heeft zijnen
wonderen eene gedachtenis
gemaakt; *Cheth.* De HEERE
is genadig en barmhartig.
5 *Teth.* Hij heeft dengenen,
die Hem vreezen, spijs gegeven;
Jod. Hij gedenkt in
der eeuwigheid aan zijn
verbond.
6 *Caph.* Hij heeft de kracht
zijner werken zijnen volke
bekend gemaakt; *Lamed.*
hun gevende de erve der
Heidenen.
7 *Mem.* De werken zijner
handen zijn waarheid en
oordeel; *Nun.* al zijne bevelen
zijn getrouw.
8 *Samech.* Zij zijn ondersteund
voor altoos en in
eeuwigheid; *Ain.* zijnde gedaan
in waarheid en opregtigheid.
9 *Pe.* Hij heeft zijnen
volke verlossing gezonden;
Tsade. Hij heeft zijn verbond
in eeuwigheid geboden;
Koph. zijn naam is heilig
en vreesselijk.
10 *Resch.* De vreeze des
HEERE is het beginsel
der wijsheid; *Schin.* allen,
die ze doen, hebben goed
verstand; *Thau.* zijn lof

bestaat tot in eeuwigheid.

PSALM 112.

HALELUJAH! *Aleph.* Welgelukzalig is de man, die den HEERE vreest; *Beth.* die grooten lust heeft in zijne geboden.

2 *Gimel.* Zijn zaad zal geweldig zijn op aarde; *Daleth.* het geslacht der opregten zal gezegend worden.

3 *He.* In zijn huis zal have en rijkdom wezen; *Vau.* en zijne geregtigheid bestaat in eeuwigheid.

4 *Zain.* Den opregten gaat het licht op in de duisternis; *Cheth.* Hij is genadig, en barmhartig, en regtvaardig.

5 *Teth.* Wel dien man, die zich ontfermt en uitleent; *Jod.* hij beschikt zijne zaken met regt.

6 *Caph.* Zekerlijk hij zal in der eeuwigheid niet wankelen; *Lamed.* de regtvaardige zal in eeuwige gedachtenis zijn.

7 *Mem.* Hij zal voor geen kwaadgerucht vreezen; *Nun.* zijn hart is vast, betrouwende op den HEERE.

8 *Samech.* Zijn hart, wel ondersteund zijnde, zal niet vreezen; *Ain.* totdat hij op zijne wederpartijen zie.

9 *Pe.* Hij strooit uit, hij geeftdennooddruftige;*Tsade.* zijne geregtigheid bestaat in eeuwigheid; *Koph.* zijn hoorn zal verhoogd worden in eer.

10 *Resch.* De goddelooze zal het zien, en hij zal zich vertoornen; *Schin.* hij zal met zijne tanden knersen en smelten; *Thau.* de wensch der goddeloozen zal vergaan.

PSALM 113.

HALELUJAH! Looft, gij knechten desHEEREN! looft dennaamdesHEEREN.

2 De naam des HEEREN zij geprezen, van nu aan tot in der eeuwigheid.

3 Van den opgang der zon af tot haren nedergang, zij de naam des HEEREN geloofd.

4 De HEERE is hoog boven alle Heidenen, boven de hemelen is zijne heerlijkheid.

5 Wie is gelijk de HEERE, onze God? die zeer hoog woont,

6 Die zeer laag ziet, in den hemel en op de aarde;

7 Die den geringe uit het stof oprigt, en den nooddruftige uit den drek verhoogt;

8 Om te doen zitten bij de prinsen, bij de prinsen zijns volks.

9 Die de onvruchtbare doet wonen met een huisgezin, eene blijde moeder van kinderen. Halelujah!

PSALM 114.

TOEN Israël uit Egypte toog, het huis Jakobs van een volk, dat eene vreemde taal had;

2 Zoo werd Juda tot zijn

D

heiligdom, Israël zijne volkomene heerschappij.
3 De zee zag het en vlood, de Jordaan keerde achterwaarts.
4 De bergen sprongen als rammen, de heuvelen als lammeren.
5 Wat was u, gij zee! dat gij vloodt? gij Jordaan! dat gij achterwaarts keerdet?
6 Gij bergen! dat gij opsprongt als rammen? gij heuvelen! als lammeren?
7 Beef, gij aarde! voor het aangezigt des Heeren, voor het aangezigt van den God Jakobs.
8 Die den rotssteen veranderde in eenen watervloed, den keisteen in eene waterfontein.

PSALM 115.

NIET ons, o HEERE! niet ons, maar uwen naam geef eer, om uwer goedertierenheid, om uwer waarheid wil.
2 Waarom zouden de Heidenen zeggen: Waar is nu hun God?
3 Onze God is toch in den hemel, Hij doet al wat Hem behaagt.
4 Hunlieder afgoden zijn zilver en goud, het werk van des menschen handen:
5 Zij hebben eenen mond, maar spreken niet; zij hebben oogen, maar zien niet;
6 Ooren hebben zij, maar hooren niet; zij hebben een' neus, maar zij rieken niet;
7 Hunne handen *hebben zij*, maar tasten niet; hunne voeten, maar gaan niet; zij geven geen geluid door hunne keel.
8 Dat die hen maken hun gelijk worden, en al wie op hen vertrouwt.
9 Israël! vertrouw gij op den HEERE; Hij is hunne hulp en hun schild.
10 Gij huis van Aäron! vertrouw op den HEERE; Hij is hunne hulp en hun schild.
11 Gijlieden, die den HEERE vreest! vertrouwt op den HEERE; Hij is hunne hulp en hun schild.
12 De HEERE is onzer gedachtig geweest, Hij zal zegenen, Hij zal het huis van Israël zegenen, Hij zal het huis van Aäron zegenen.
13 Hij zal zegenen, die den HEERE vreezen, de kleinen met de grooten.
14 De HEERE zal *den zegen* over ulieden vermeerderen, over ulieden en over uwe kinderen.
15 Gijlieden zijt den HEERE gezegend, die den hemel en de aarde gemaakt heeft.
16 Aangaande den hemel, de hemel is des HEEREN; maar de aarde heeft Hij der menschen kinderen gegeven.
17 De dooden zullen den HEERE niet prijzen, noch die in de stilte nedergedaald zijn.
18 Maar wij zullen den HEERE loven van nu aan tot in der eeuwigheid. Halelujah!

PSALM 116.

IK heb lief, want de HEERE hoort mijne stem, mijne smeekingen:
2 Want Hij neigt zijn oor tot mij; dies zal ik *Hem* in mijne dagen aanroepen.
3 De banden des doods hadden mij omvangen, en de angsten der hel hadden mij getroffen; ik vond benaauwdheid en droefenis.
4 Maar ik riep den naam des HEEREN aan, *zeggende:* Och HEERE! bevrijd mijne ziel.
5 De HEERE is genadig en regtvaardig, en onze God is ontfermende.
6 De HEERE bewaart de eenvoudigen; ik was uitgeteerd, doch Hij heeft mij verlost.
7 Mijne ziel! keer weder tot uwe rust, want de HEERE heeft aan u welgedaan.
8 Want Gij, HEERE! hebt mijne ziel gered van den dood, mijne oogen van tranen, mijnen voet van aanstoot.
9 Ik zal wandelen voor het aangezigt des HEEREN, in de landen der levenden.
10 Ik heb geloofd, daarom sprak ik; ik ben zeer bedrukt geweest.
11 Ik zeide in mijn haasten: Alle menschen zijn leugenaars.
12 Wat zal ik den HEERE vergelden *voor* al zijne weldaden, aan mij *bewezen?*
13 Ik zal den beker der verlossingen opnemen, en den naam des HEEREN aanroepen.
14 Mijne geloften zal ik den HEERE betalen, nu in de tegenwoordigheid van al zijn volk.
15 Kostelijk is in de oogen des HEEREN de dood zijner gunstgenooten.
16 Och HEERE! zekerlijk ik ben uw knecht, ik ben uw knecht, een zoon uwer dienstmaagd; Gij hebt mijne banden losgemaakt.
17 Ik zal U offeren eene offerande van dankzegging, en den naam des HEEREN aanroepen.
18 Ik zal mijne geloften den HEERE betalen, nu in de tegenwoordigheid van al zijn volk;
19 In de voorhoven van het huis des HEEREN, in het midden van u, o Jeruzalem! Halelujah!

PSALM 117.

LOOFT den HEERE, alle Heidenen! prijst Hem, alle natiën!
2 Want zijne goedertierenheid is geweldig over ons, en de waarheid des HEEREN is in der eeuwigheid! Halelujah!

PSALM 118.

LOOFT den HEERE, want Hij is goed, want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.
2 Dat Israël nu zegge, dat

zijne goedertierenheid in der eeuwigheid is.

3 Het huis van Aäron zegge nu, dat zijne goedertierenheid in der eeuwigheid is.

4 Dat degenen, die den HEERE vreezen, nu zeggen, dat zijne goedertierenheid in der eeuwigheid is.

5 Uit de benaauwdheid heb ik den HEERE aangeroepen; de HEERE heeft mij verhoord, *stellende mij* in de ruimte.

6 De HEERE is bij mij, ik zal niet vreezen; wat zal mij een mensch doen?

7 De HEERE is bij mij onder degenen, die mij helpen: daarom zal ik *mijnen lust* zien aan degenen, die mij haten.

8 Het is beter tot den HEERE toevlugt te nemen, dan op den mensch te vertrouwen.

9 Het is beter tot den HEERE toevlugt te nemen, dan op prinsen te vertrouwen.

10 Alle Heidenen hadden mij omringd; het is in den naam des HEEREN, dat ik ze verhouwen heb.

11 Zij hadden mij omringd, ja, zij hadden mij omringd; het is in den naam des HEEREN, dat ik ze verhouwen heb.

12 Zij hadden mij omringd als bijen; zij zijn uitgebluscht als een doornenvuur; het is in den naam des HEEREN, dat ik ze verhouwen heb.

13 Gij hadt mij zeer hard gestooten tot vallens toe, maar de HEERE heeft mij geholpen.

14 De HEERE is mijne Sterkte en Psalm, want Hij is mij tot heil geweest.

15 In de tenten der regtvaardigen is eene stem des gejuichs en des heils: de regterhand des HEEREN doet krachtige daden.

16 De regterhand des HEEREN is verhoogd; de regterhand des HEEREN doet krachtige daden.

17 Ik zal niet sterven, maar leven; en ik zal de werken des HEEREN vertellen.

18 De HEERE heeft mij wel hard gekastijd, maar Hij heeft mij ter dood niet overgegeven.

19 Doet mij de poorten der geregtigheid open, ik zal daardoor ingaan, ik zal den HEERE loven.

20 Dit is de poort des HEEREN, door dewelke de regtvaardigen zullen ingaan.

21 Ik zal U loven, omdat Gij mij verhoord hebt, en mij tot heil geweest zijt.

22 De steen, *dien* de bouwlieden verworpen hadden, is tot een hoofd des hoeks geworden.

23 Dit is van den HEERE geschied, *en* het is wonderlijk in onze oogen.

24 Dit is de dag, *dien* de HEERE gemaakt heeft, laat ons op denzelven ons verheugen, en verblijd zijn.

25 Och HEERE! geef nu
heil; och HEERE! geef nu
voorspoed.
26 Gezegend zij hij, die
daar komt in den naam des
HEEREN! Wij zegenen u-
lieden uit het huis des
HEEREN.
27 De HEERE is God, die
ons licht gegeven heeft.
Bindt het feest*offer* met
touwen tot aan de hoornen
van het altaar.
28 Gij zijt mijn God, daar-
om zal ik U loven; o mijn
God! ik zal U verhoogen.
29 Looft den HEERE, want
Hij is goed, want zijne goeder-
tierenheid is in der eeuwigheid.

PSALM 119.

ALEPH.

WELGELUKZALIG zijn
de opregten van wan-
del, die in de wet des
HEEREN gaan.
2 Welgelukzalig zijn zij,
die zijne getuigenissen onder-
houden, *die* Hem van gan-
scher harte zoeken;
3 Ook geen onregt werken,
maar wandelen in zijne
wegen.
4 *HEERE!* Gij hebt gebo-
den, dat men uwe bevelen
zeer bewaren zal.
5 Och, dat mijne wegen
gerigt werden, om uwe in-
zettingen te bewaren!
6 Dan zou ik niet beschaamd
worden, wanneer ik merken
zou op al uwe geboden.
7 Ik zal U loven in opregt-
heid des harten, als ik de
regten uwer geregtigheid
geleerd zal hebben.
8 Ik zal uwe inzettingen
bewaren; verlaat mij niet
al te zeer.

BETH.

9 Waarmede zal de jonge-
ling zijn pad zuiver houden?
Als hij *dat* houdt naar uw
woord.
10 Ik zoek U met mijn ge-
heele hart; laat mij van uwe
geboden niet afdwalen.
11 Ik heb uwe rede in mijn
hart verborgen, opdat ik
tegen U niet zondigen zou.
12 HEERE! Gij zijt ge-
zegend; leer mij uwe inzet-
tingen.
13 Ik heb met mijne lippen
verteld al de regten uws
monds.
14 Ik ben vrolijker in den
weg uwer getuigenissen,
dan over allen rijkdom.
15 Ik zal uwe bevelen over-
denken, en op uwe paden
letten.
16 Ik zal mij zelven ver-
maken in uwe inzettingen;
uw woord zal ik niet ver-
geten.

GIMEL.

17 Doe wel bij uwen knecht,
dat ik leve en uw woord
beware.
18 Ontdek mijne oogen,
dat ik aanschouwe de won-
deren van uwe wet.
19 Ik ben een vreemdeling
op de aarde, verberg uwe
geboden voor mij niet.
20 Mijne ziel is verbroken

van wege het verlangen naar uwe oordeelen te aller tijd.
21 Gij scheldt devervloekte hoovaardigen, die an uwe geboden afdwalen.
22 Wentel van mij versmaadheid en verachting, want ik heb uwe getuigenissen onderhouden.
23 *Als* zelfs de vorsten zittende tegen mij gesproken hebben, heeft uw knecht uwe inzettingen betracht.
24 Ook zijn uwe getuigenissen mijne vermakingen *en* mijne raadslieden.

DALETH.

25 Mijne ziel kleeft aan het stof; maak mij levend naar uw woord.
26 Ik heb *U* mijne wegen verteld, en Gij hebt mij verhoord; leer mij uwe inzettingen.
27 Geef mij den weg uwer bevelen te verstaan, opdat ik uwe wonderen betrachte.
28 Mijne ziel druipt weg van treurigheid; rigt mij op naar uw woord.
29 Wend van mij den weg der valschheid, en verleen mij genadiglijk uwe wet.
30 Ik heb verkoren den weg der waarheid; uwe regten heb ik mij voorgesteld.
31 Ik kleef vast aan uwe getuigenissen; o HEERE! beschaam mij niet.
32 Ik zal den weg uwer geboden loopen, als Gij mijn hart verwijdt zult hebben.

HE.

33 HEERE! leer mij den weg uwer inzettingen, en ik zal hem houden ten eindetoe.
34 Geef mij het verstand, en ik zal uwe wet houden, ja ik zal ze onderhouden met ganschen harte.
35 Doe mij treden op het pad uwer geboden, wandaarin heb ik lust.
36 Neig mijn hart tot uwe getuigenissen, en niet tot gierigheid.
37 Wend mijne oogen af, dat zij geene ijdelheid zien; maak mij levend door uwe wegen.
38 Bevestig uwe toezegging aan uwen knecht, die uwe vreeze toegedaan is.
39 Wend mijne smaadheid af, die ik vreeze, want uwe regten zijn goed.
40 Zie, ik heb eene begeerte tot uwe bevelen, maak mij levend door uwe geregtigheid.

VAU.

41 En dat mij uwe goedertierenheden overkomen, o HEERE! uw heil, naar uwe toezegging;
42 Opdat ik mijnen smader wat heb te antwoorden, want ik vertrouw op uw woord.
43 En ruk het woord der waarheid van mijnen mond niet al te zeer, want ik hoop op uwe regten.
44 Zoo zal ik uwe wet steeds onderhouden, eeuwiglijk en altoos.

45 En ik zal wandelen in de ruimte, omdat ik uwe bevelen gezocht heb.

46 Ook zal ik voor koningen spreken van uwe getuigenissen, en mij niet schamen.

47 En ik zal mij vermaken in uwe geboden, die ik liefheb.

48 En ik zal mijne handen opheffen naar uwe geboden, die ik liefheb, en ik zal uwe inzettingen betrachten.

ZAIN.

49 Gedenk des woords, tot uwen knecht *gesproken*, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen.

50 Dit is mijn troost in mijne ellende, want uwe toezegging heeft mij levend gemaakt.

51 De hoovaardigen hebben mij boven mate zeer bespot; *nogtans* ben ik van uwe wet niet geweken.

52 Ik heb gedacht, o HEERE! aan uwe oordeelen van ouds aan, en heb mij getroost.

53 Groote beroering heeft mij bevangen van wege de goddeloozen, die uwe wet verlaten.

54 Uwe inzettingen zijn mij gezangen geweest, ter plaatse mijner vreemdelingschappen.

55 HEERE! des nachts ben ik uws naams gedachtig geweest, en heb uwe wet bewaard.

56 Dat is mij geschied, omdat ik uwe bevelen bewaard heb.

CHETH.

57 De HEERE is mijn Deel, ik heb gezegd, dat ik uwe woorden zal bewaren.

58 Ik heb uw aanschijn ernstelijk gebeden van ganscher harte, wees mij genadig naar uwe toezegging.

59 Ik heb mijne wegen bedacht, en heb mijne voeten gekeerd tot uwe getuigenissen.

60 Ik heb gehaast, en niet vertraagd uwe geboden te onderhouden.

61 De goddeloozen hoopen hebben mij beroofd; *nogtans* heb ik uwe wet niet vergeten.

62 Te middernacht sta ik op, om U te loven voor de regten uwer geregtigheid.

63 Ik ben een gezel van allen, die U vreezen, en van hen, die uwe bevelen onderhouden.

64 HEERE! de aarde is vol van uwe goedertierenheid; leer mij uwe inzettingen.

TETH.

65 Gij hebt bij uwen knecht goed gedaan, HEERE! naar uw woord.

66 Leer mij eenen goeden zin en wetenschap, want ik heb aan uwe geboden geloofd.

67 Eer ik verdrukt werd, dwaalde ik, maar nu onderhoud ik uw woord.

68 Gij zijt goed en goeddoende; leer mij uwe inzettingen.

69 De hoovaardigen hebben leugens tegen mij gestoffeerd; *doch* ik bewaar uwe

bevelen van ganscher harte.

70 Hun hart is vet als smeer; *maar* ik heb vermaak *in* uwe wet.

71 Het is mij goed, dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik uwe inzettingen leerde.

72 De wet uws monds is mij beter, dan duizenden van goud of zilver.

JOD.

73 Uwe handen hebben mij gemaakt en bereid; maak mij verstandig, opdat ik uwe geboden leere.

74 Die U vreezen, zullen mij aanzien, en zich verblijden, omdat ik op uw woord gehoopt heb.

75 Ik weet, HEERE! dat uwe gerigten de geregtigheid zijn, en dat Gij mij uit getrouwheid verdrukt hebt.

76 Laat toch uwe goedertierenheid zijn om mij te troosten, naar uwe toezegging aan uwen knecht.

77 Laat mij uwe barmhartigheden overkomen, opdat ik leve, wont uwe wet is al mijne vermaking.

78 Laat de hoovaardigen beschaamd worden, omdat zij mij met leugen nedergestooten hebben; *doch* ik betracht uwe geboden.

79 Laat hen tot mij keeren, die U vreezen, en die uwe getuigenissen kennen.

80 Laat mijn hart opregt zijn tot uwe inzettingen, opdat ik niet beschaamd worde.

CAPH.

81 Mijne ziel is bezweken van verlangen naar uw heil; op uw woord heb ik gehoopt.

82 Mijne oogen zijn bezweken van verlangen naar uwe toezegging, terwijl ik zeide: Wanneer zult Gij mij vertroosten?

83 Want ik ben geworden als een lederen zak in den rook; *doch* uwe inzettingen heb ik niet vergeten.

84 Hoe vele zullen de dagen uws knechts zijn? wanneer zult gij regt doen over mijne vervolgers?

85 De hoovaardigen hebben mij putten gegraven, hetwelk niet is naar uwe wet.

86 Al uwe geboden zijn waarheid; zij vervolgen mij met leugen, help mij.

87 Zij hebben mij bijna vernietigd op de aarde, maar ik heb uwe bevelen niet verlaten.

88 Maak mij levend naar uwe goedertierenheid, dan zal ik de getuigenis uws monds onderhouden.

LAMED.

89 O HEERE! uw woord bestaat in der eeuwigheid in de hemelen.

90 Uwe getrouwheid is van geslacht tot geslacht; Gij hebt de aarde vastgemaakt, en zij blijft staan;

91 Naar uwe verordeningen blijven zij *nog* heden staan,

want zij allen zijn uwe knechten.
92 Indien uwe wet niet ware geweest, al mijne vermaking, ik ware in mijnen druk al lang vergaan.
93 Ik zal uwe bevelen in der eeuwigheid niet vergeten, want door dezelve hebt Gij mij levend gemaakt.
94 Ik ben uwe, behoud mij, want ik heb uwe bevelen gezocht.
95 De goddeloozen hebben op mij gewacht, om mij te doen vergaan; ik neem acht op uwe getuigenissen.
96 In alle volmaaktheid heb ik een einde gezien; *maar* uw gebod is zeer wijd.

MEM.

97 Hoe lief heb ik uwe wet! Zij is mijne betrachting den ganschen dag.
98 Zij maakt mij door uwe geboden wijzer, dan mijne vijanden zijn, want zij is in eeuwigheid bij mij.
99 Ik ben verstandiger dan al mijne leeraars, omdat uwe getuigenissen mijne betrachting zijn.
100 Ik ben voorzigtiger dan de ouden, omdat ik uwe bevelen bewaard heb.
101 Ik heb mijne voeten geweerd van alle kwade paden, opdat ik uw woord zou onderhouden.
102 Ik ben niet geweken van uwe regten, want Gij hebt mij geleerd.
103 Hoe zoet zijn uwe redenen mijn gehemelte geweest, meer dan honig mijnen mond.
104 Uit uwe bevelen krijg ik verstand, daarom haat ik alle leugenpaden.

NUN.

105 Uw woord is eene lamp voor mijnen voet, en een licht voor mijn pad.
106 Ik heb gezworen, en zal het bevestigen, dat ik onderhouden zal de regten uwer geregtigheid.
107 Ik ben gansch zeer verdrukt, HEERE! maak mij levend naar uw woord.
108 Laat U toch, o HEERE! welgevallen de vrijwillige offeranden mijns monds, en leer mij uwe regten.
109 Mijne ziel is gedurig in mijne hand; nogtans vergeet ik uwe wet niet.
110 De goddeloozen hebben mij eenen strik gelegd; nogtans ben ik niet afgedwaald van uwe bevelen.
111 Ik heb uwe getuigenissen genomen tot eene eeuwige erve, want zij zijn mijns harten vrolijkheid.
112 Ik heb mijn hart geneigd, om uwe inzettingen eeuwiglijk te doen, ten einde toe.

SAMECH.

113 Ik haat de kwade ranken, maar heb uwe wet lief.
114 Gij zijt mijne Schuilplaats en mijn Schild; op

uw woord heb ik gehoopt.
115 Wijkt van mij, gij boosdoeners! dat ik de geboden mijns Gods moge bewaren.
116 Ondersteun mij naar uwe toezegging, opdat ik leve; en laat mij niet beschaamd worden over mijne hope.
117 Ondersteun mij, zoo zal ik behouden zijn; dan zal ik mij steeds in uwe inzettingen vermaken.
118 Gij vertreedt al degenen, die van uwe inzettingen afdwalen, want hun bedrog is leugen.
119 Gij doet alle goddeloozen der aarde weg *als* schuim, daarom heb ik uwe getuigenissen lief.
120 *Het haar* mijns vleesches is te berge gerezen van verschrikking voor U, en ik heb gevreesd voor uwe oordeelen.

AIN.

121 Ik heb regt en geregtigheid gedaan; geef mij niet over aan mijne onderdrukkers.
122 Wees borg voor uwen knecht ten goede; laat de hoovaardigen mij niet onderdrukken.
123 Mijne oogen zijn bezweken van verlangen naar uw heil, en naar de toezegging uwer regtvaardigheid.
124 Doe bij uwen knecht naar uwe goedertierenheid, en leer mij uwe inzettingen.
125 Ik ben uw knecht, maak mij verstandig, en ik zal uwe getuigenissen kennen.
126 Het is tijd voor den HEERE, dat Hij werke, *want* zij hebben uwe wet verbroken.
127 Daarom heb ik uwe geboden lief, meer dan goud, ja meer dan het fijnste goud.
128 Daarom heb ik al *uwe* bevelen, van alles, voor regt gehouden; *maar* alle valsche pad heb ik gehaat.

PE.

129 Uwe getuigenissen zijn wonderbaar, daarom bewaart ze mijne ziel.
130 De opening uwer woorden geeft licht, de slechten verstandig makende.
131 Ik heb mijnen mond wijd open gedaan, en gehijgd, want ik heb verlangd naar uwe geboden.
132 Zie mij aan, wees mij genadig, naar het regt aan degenen, die uwen naam beminnen.
133 Maak mijne voetstappen vast in uw woord, en laat geene ongeregtigheid over mij heerschen.
134 Verlos mij van des menschen overlast, en ik zal uwe bevelen onderhouden.
135 Doe uw aangezigt lichten over uwen knecht, en leer mij uwe inzettingen.
136 Waterbeken vlieten af uit mijne oogen, omdat zij uwe wet niet onderhouden.

TSADE.

137 HEERE! Gij zijt regtvaardig, en elk een uwer oordeelen is regt.
138 Gij hebt de geregtigheid uwer getuigenissen, en de waarheid hoogelijk geboden.
139 Mijn ijver heeft mij doen vergaan, omdat mijne wederpartijders uwe woorden vergeten hebben.
140 Uw woord is zeer gelouterd, en uw knecht heeft het lief.
141 Ik ben klein en veracht, *doch* uwe bevelen vergeet ik niet.
142 Uwe geregtigheid is geregtigheid in eeuwigheid, en uwe wet is de waarheid.
143 Benaauwdheid en angst hebben mij getroffen, *doch* uwe geboden zijn mijne vermakingen.
144 De geregtigheid uwer getuigenissen is in der eeuwigheid; doe ze mij verstaan, zoo zal ik leven.

KOPH.

145 Ik heb van ganscher harte geroepen: verhoor mij, o HEERE! ik zal uwe inzettingen bewaren.
146 Ik heb U aangeroepen, verlos mij, en ik zal uwe getuigenissen onderhouden.
147 Ik ben de *morgenschemering* voorgekomen, en heb geschrei gemaakt; op uw woord heb ik gehoopt.
148 Mijne oogen komen de *nacht*waken voor, om uwe rede te betrachten.
149 Hoor mijne stem naar uwe goedertierenheid, o HEERE! maak mij levend naar uw regt.
150 Die kwade praktijken najagen, genaken *mij*; zij wijken verre van uwe wet.
151 *Maar* Gij, HEERE! zijt nabij, en al uwe geboden zijn waarheid.
152 Van ouds heb ik geweten van uwe getuigenissen, dat Gij ze in eeuwigheid gegrond hebt.

RESCH.

153 Zie mijne ellende aan, en help mij uit, want uwe wet heb ik niet vergeten.
154 Twist mijne twistzaak, en verlos mij; maak mij levend naar uwe toezegging.
155 Het heil is verre van de goddeloozen, want zij zoeken uwe inzettingen niet.
156 HEERE! uwe barmhartigheden zijn vele; maak mij levend naar uwe regten.
157 Mijne vervolgers en mijne wederpartijders zijn vele, *maar* van uwe getuigenissen wijk ik niet.
158 Ik heb gezien degenen, die trouweloosljk handelen, en het verdroot mij, dat zij uw woord niet onderhielden.
159 Zie aan, dat ik uwe bevelen liefheb, o HEERE! maak mij levend naar uwe goedertierenheid.
160 Het begin uwe woords is waarheid, en in der eeu-

wigheid is al het regt uwer geregtigheid.

SCHIN.

161 De vorsten hebben mij vervolgd zonder oorzaak; maar mijn hart heeft gevreesd voor uw woord.

162 Ik ben vrolijk over uwe toezegging, als een, die eenen grooten buit vindt.

163 Ik haat de valschheid, en heb er eenen gruwel van; *maar* uwe wet heb ik lief.

164 Ik loof U zevenmaal des daags, over de regten uwer geregtigheid.

165 Die uwe wet beminnen, hebben grooten vrede, en zij hebben geenen aanstoot.

166 O HEERE! ik hoop op uw heil, en doe uwe geboden.

167 Mijne ziel onderhoudt uwe getuigenissen, en ik heb ze zeer lief.

168 Ik onderhoude uwe bevelen en uwe getuigenissen, want al mijne wegen zijn voor U.

THAU.

169 O HEERE! laat mijn geschrei voor uw aanschijn genaken; maak mij verstandig naar uw woord.

170 Laat mijn smeeken voor uw aanschijn komen, red mij naar uwe toezegging.

171 Mijne lippen zullen *uwen* lof overvloediglijk uitstorten, als Gij mij uwe inzettingen zult geleerd hebben.

172 Mijne tong zal spraak houden van uwe rede, want al uwe geboden zijn regtvaardigheid.

173 Laat uwe hand mij te hulp komen, want ik heb uwe bevelen verkoren.

174 O HEERE! ik verlang naar uw heil, en uwe wet is al mijne vermaking.

175 Laat mijne ziel leven, en zij zal U loven, en laat uwe regten mij helpen.

176 Ik heb gedwaald als een verloren schaap; zoek uwen knecht, want uwe geboden heb ik niet vergeten.

PSALM 120.

EEN lied Hammaäloth.
1 Ik heb tot den HEERE geroepen in mijne benaauwdheid, en Hij heeft mij verhoord.

2 O HEERE! red mijne ziel van de valsche lippen, van de bedriegelijke tong.

3 Wat zal U de bedriegelijke tong geven, of wat zal zij U toevoegen?

4 Scherpe pijlen eens magtigen, mitsgaders gloeijende jeneverkolen.

5 O wee mij, dat ik een vreemdeling ben *in* Mesech, dat ik in de tenten Kedars wone!

6 Mijne ziel heeft lang gewoond bij degenen, die den vrede haten.

7 Ik ben vreedzaam, maar als ik spreek, zijn zij aan den oorlog.

PSALM 121.

EEN lied Hammaäloth.
1 Ik hef mijne oogen op

naar de bergen, van waar
mijne hulp komen zal.
2 Mijne hulp is van den
HEERE, die hemel en aarde
gemaakt heeft.
3 Hij zal uwen voet niet
laten wankelen; uw Bewaarder
zal niet sluimeren.
4 Ziet, de Bewaarder Israëls
zal niet sluimeren,
noch slapen.
5 De HEERE is uw Bewaarder,
de Heere is uwe
Schaduw, aan uwe regterhand.
6 De zon zal u des daags
niet steken, noch de maan
des nachts.
7 De HEERE zal u bewaren
van alle kwaad; uwe
ziel zal Hij bewaren.
8 De HEERE zal uwen uitgang
en uwen ingang bewaren;
van nu aan tot in der
eeuwigheid.

PSALM 122.

EEN lied Hammaälôth,
van David.
Ik verblijde mij in degenen,
die tot mij zeggen:
Wij zullen in het huis des
HEEREN gaan.
2 Onze voeten zijn staande
in uwe poorten, o Jeruzalem!
3 Jeruzalem is gebouwd,
als eene stad, die wel zamengevoegd
is.
4 Waarheen de stammen
opgaan, de stammen des
HEEREN, *tot* de getuigenis
Israëls, om den naam
des HEEREN te danken.
5 Want dáár zijn de stoelen
des gerigts gezet, de
stoelen van het huis van
David.
6 Bidt om den vrede van
Jeruzalem; wel moeten zij
varen, die u beminnen.
7 Vrede zij in uwe vesting,
welvaren in uwe paleizen!
8 Om mijner broederen en
mijner vrienden wil, zal ik
nu spreken, vrede zij in u!
9 Om des huizes des HEEREN,
onzes Gods wil, zal
ik het goede voor u zoeken.

PSALM 123.

EEN lied Hammaälôth.
Ik hef mijne oogen op
tot U, die in de hemelen zit.
2 Zie, gelijk de oogen der
knechten zijn op de hand
hunner heeren, gelijk de
oogen der dienstmaagd zijn
op de hand harer vrouw:
alzoo zijn onze oogen op
den HEERE, onzen God,
totdat Hij ons genadig zij.
3 Zijt ons genadig, o HEERE!
zijt ons genadig, want
wij zijn der verachting veel
te zat.
4 Onze ziel is veel te zat
des spots der weeldigen,
der verachting der hoovaardigen.

PSALM 124.

EEN lied Hammaälôth,
van David.
Ten ware de HEERE, die
bij ons geweest is, zegge nu
Israël;
2 Ten ware de HEERE, die
bij ons geweest is, als de
menschen tegen ons opstonden:

3 Toen zouden zij ons levend verslonden hebben, als hun toorn tegen ons ontstak.
4 Toen zouden ons de wateren overloopen hebben; een stroom zou over onze ziel gegaan zijn.
5 Toen zouden de stoute wateren over onze ziel gegaan zijn.
6 De HEERE zij geloofd, die ons in hunne tanden niet heeft overgegeven tot eenen roof.
7 Onze ziel is ontkomen, als een vogel uit den strik der vogelvangers; de strik is gebroken, en wij zijn ontkomen.
8 Onze hulp is in den naam des HEEREN, die hemel en aarde gemaakt heeft.

PSALM 125.

EEN lied Hammaäloth.
1 Die op den HEERE vertrouwen, zijn als de berg Zion, *die* niet wankelt, *maar* blijft in eeuwigheid.
2 Rondom Jeruzalem zijn bergen; alzoo is de HEERE rondom zijn volk, van nu aan tot in der eeuwigheid.
3 Want de scepter der goddeloosheid zal niet rusten op het lot der regtvaardigen; opdat de regtvaardigen hunne handen niet uitstrekken tot onregt.
4 HEERE! doe den goeden wel, en dengenen, die opregt zijn in hunne harten.
5 Maar die zich neigen *tot* hunne kromme wegen, die zal de HEERE weg doen gaan met de werkers der ongeregtigheid. Vrede zal over Israël zijn.

PSALM 126.

EEN lied Hammaäloth.
1 Als de HEERE de gevangenen Zions wederbragt, waren wij gelijk degenen, die droomen.
2 Toen werd onze mond vervuld met lagchen, en onze tong met gejuich; toen zeide men onder de Heidenen: De HEERE heeft groote dingen aan dezen gedaan.
3 De HEERE heeft groote dingen bij ons gedaan; *dies* zijn wij verblijd.
4 O HEERE! wend onze gevangenis, gelijk waterstroomen in het zuiden.
5 Die met tranen zaaijen, zullen met gejuich maaijen.
6 Die het zaad draagt, dat men zaaijen zal, gaat al gaande en weenende; *maar* voorzeker zal hij met gejuich wederkomen, dragende zijne schooven.

PSALM 127.

EEN lied Hammaäloth, van Salomo.
1 Zoo de HEERE het huis niet bouwt, te vergeefs arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan; zoo de HEERE de stad niet bewaart, te vergeefs waakt de wachter.
2 Het is te vergeefs, dat gijlieden vroeg opstaat, laat opblijft, eet brood der smarten; het is alzoo, dat Hij

het zijnen beminde *als in* den slaap geeft.

3 Ziet, de kinderen zijn een erfdeel des HEEREN; des buiks vrucht is eene belooning.

4 Gelijk de pijlen zijn in de hand eens helds, zoodanig zijn de zonen der jeugd!

5 Welgelukkig is de man, die zijnen pijlkoker met dezelve gevuld heeft; zij zullen niet beschaamd worden, als zij met de vijanden spreken zullen in de poort.

PSALM 128.

EEN lied Hammaälôth. Welgelukzalig is een iegelijk, die den HEERE vreest, die in zijne wegen wandelt.

2 Want gij zult eten den arbeid uwer handen; welgelukzalig zult gij zijn, en het zal u welgaan.

3 Uwe huisvrouw zal wezen als een vruchtbare wijnstok aan de zijden van uw huis; uwe kinderen als olijfplanten rondom uwe tafel.

4 Ziet, alzoo zal zekerlijk die man gezegend worden, die den HEERE vreest.

5 De HEERE zal u zegenen uit Zion, en gij zult het goede van Jeruzalem aanschouwen al de dagen uws levens;

6 En gij zult uwe kindskinderen zien. Vrede over Israël!

PSALM 129.

EEN lied Hammaälôth. Zij hebben mij dikwijls benauwd van mijne jeugd af, zegge nu Israël;

2 Zij hebben mij dikwijls van mijne jeugd af benauwd; evenwel hebben zij mij niet overmogt.

3 Ploegers hebben op mijnen rug geploegd; zij hebben hunne voren lang getogen.

4 De HEERE, die regtvaardig is, heeft de touwen der goddeloozen afgehouwen.

5 Laat hen beschaamd en achterwaarts gedreven wornen, allen, die Zion haten.

6 Laat hen worden als gras op de daken, hetwelk verdort, eer men het uittrekt;

7 Waarmede de maaijer zijne hand niet vult, noch de garvenbinder zijnen arm;

8 En die voorbijgaan, niet zeggen: De zegen des HEEREN zij bij u! Wij zegenen ulieden in den naam des HEEREN.

PSALM 130.

EEN lied Hammaälôth. Uit de diepten roep ik tot U, o HEERE!

2 Heere! hoor naar mijne stem; laat uwe ooren opmerkende zijn op de stem mijner smeekingen.

3 Zoo Gij, HEERE! de ongeregtigheden gadeslaat; Heere! wie zal bestaan?

4 Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt.

5 Ik verwacht den HEERE, mijne ziel verwacht, en ik hoop op zijn woord.

6 Mijne ziel *wacht* op den

Heere, meer dan de wachters op den morgen; de wachters op den morgen.

7 Israël hope op den HEERE: want bij den HEERE is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing.

8 En Hij zal Israël verlossen van al zijne ongeregtigheden.

PSALM 131.

EEN lied Hammaälôth, van David.

O HEERE! mijn hart is niet verheven, en mijne oogen zijn niet hoog; ook heb ik niet gewandeld in *dingen* mij te groot en te wonderlijk,

2 Zoo ik mijne ziel niet heb gezet en stil gehouden, gelijk een gespeend kind bij zijne moeder! mijne ziel is als een gespeend kind in mij.

3 Israël hope op den HEERE van nu aan tot in der eeuwigheid.

PSALM 132.

EEN lied Hammaälôth.

O HEERE! gedenk aan David, aan al zijn lijden;

2 Dat hij den HEERE gezworen heeft, den Magtige Jakobs gelofte gedaan heeft, *zeggende:*

3 Zoo ik in de tent mijns huizes inga, zoo ik op de koets van mijn bed klimme!

4 Zoo ik mijnen oogen slaap geve, mijnen oogleden sluimering;

5 Totdat ik voor den HEERE eene plaats gevonden zal hebben, woningen voor den Magtige Jakobs!

6 Ziet, wij hebben van haar gehoord in Efratha; wij hebben haar gevonden in de velden van Jaär.

7 Wij zullen in zijne woningen ingaan, wij zullen ons nederbuigen voor de voetbank zijner voeten.

8 Sta op, HEERE! tot uwe rust, Gij en de ark uwer sterkte!

9 Dat uwe priesters bekleed worden met geregtigheid, en dat uwe gunstgenooten juichen.

10 Weer het aangezigt uws Gezalfden niet af, om Davids uws knechts wil.

11 De HEERE heeft David de waarheid gezworen, waarvan Hij niet wijken zal, *zeggende:* Van de vrucht uws buiks zal Ik op uwen troon zetten.

12 Indien uwe zonen mijn verbond zullen houden, en mijne getuigenissen, die Ik hun leeren zal; zoo zullen ook hunne zonen tot in eeuwigheid op uwen troon zitten.

13 Want de HEERE heeft Zion verkoren, Hij heeft het begeerd tot zijne woonplaats, *zeggende:*

14 Dit is mijne rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd.

15 Ik zal haren kost rijkelijk zegenen, hare nooddruftigen zal Ik met brood verzadigen.

16 En hare priesters zal Ik met heil bekleeden, en hare gunstgenooten zullen zeer juichen.
17 Daar zal Ik David eenen hoorn doen uitspruiten; Ik heb voor mijnen Gezalfde eene lamp toegerigt.
18 Ik zal zijne vijanden met schaamte bekleeden; maar op hem zal zijne kroon bloeijen.

PSALM 133.

EEN lied Hammaälôth, van David.
Ziet, hoe goed en hoe liefelijk is het, dat broeders ook zamenwonen.
2 Het is, gelijk de kostelijke olie op het hoofd, nederdalende op den baard, den baard van Aäron; die nederdaalt op den zoom zijner kleederen.
3 Het is gelijk de dauw van Hermon, *en* die nederdaalt op de bergen van Zion; want de HEERE gebiedt aldaar den zegen *en* het leven tot in der eeuwigheid.

PSALM 134.

EEN lied Hammaälôth.
Ziet, looft den HEERE, alle gij knechten des HEEREN! gij, die allen nacht in het huis des HEEREN staat.
2 Heft uwe handen op *naar* het heiligdom, en looft den HEERE.
3 De HEERE zegene u uit Zion, Hij, die den hemel en de aarde gemaakt heeft.

PSALM 135.

HALELUJAH! Prijst den naam des HEEREN, prijst *Hem*, gij knechten des HEEREN!
2 Gij, die staat in het huis des HEEREN, in de voorhoven van het huis onzes Gods!
3 Looft den HEERE, want de HEERE is goed; psalmzingt zijnen naam, want Hij is liefelijk.
4 Want de HEERE heeft zich Jakob verkoren, Israël tot zijn eigendom.
5 Want, ik weet, dat de HEERE groot is, en dat onze Heere boven alle goden is.
6 Al wat den HEERE behaagt, doet Hij, in de hemelen en op de aarde, in de zeeën en alle afgronden.
7 Hij doet dampen opklimmen van het einde der aarde; Hij maakt de bliksemen met den regen; Hij brengt den wind uit zijne schatkameren voort.
8 Die de eerstgeborenen van Egypte sloeg, van den mensch af tot het vee toe.
9 Hij zond teekenen en wonderen in het midden van u, o Egypte! tegen Farao en tegen al zijne knechten.
10 Die vele volken sloeg, en magtige koningen doodde:
11 Sihon, den koning der Amorieten, en Og, den koning van Basan; en al de koningrijken van Kanaän.
12 En Hij gaf hun land

ten erve, ten erve aan zijn volk Israël.

13 O HEERE! uw naam is in eeuwigheid; HEERE! uwe gedachtenis is van geslacht tot geslacht.

14 Want de HEERE zal zijn volk rigten, en het zal Hem berouwen over zijne knechten.

15 De afgoden der Heidenen zijn zilver en goud, een werk van menschenhanden.

16 Zij hebben eenen mond, maar spreken niet; zij hebben oogen, maar zien niet;

17 Ooren hebben zij, maar hooren niet; ook is er geen adem in hunnen mond.

18 Dat die ze maken, hun gelijk worden, *en* al wie op hen vertrouwt.

19 Gij huis Israëls! looft den HEERE; gij huis Aärons! looft den HEERE.

20 Gij huis van Levi! looft den HEERE; gij, die den HEERE vreest! looft den HEERE.

21 Geloofd zij de HEERE uit Zion, die te Jeruzalem woont, Halelujah!

PSALM 136.

LOOFT den HEERE, want Hij is goed: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

2 Looft den God der goden: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

3 Looft den HEERE der heeren: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

4 Dien, die alleen groote wonderen doet: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

5 Dien, die de hemelen met verstand gemaakt heeft: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

6 Dien, die de aarde op het water uitgespannen heeft: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

7 Dien, die de groote lichten heeft gemaakt: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

8 De zon tot heerschappij op den dag: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

9 De maan en sterren tot heerschappij in den nacht: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

10 Dien, die de Egyptenaren geslagen heeft in hunne eerstgeborenen: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

11 En heeft Israël uit het midden van hen uitgebragt: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

12 Met eene sterke hand, en met eenen uitgestrekten arm: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

13 Hem, die de Schelfzee in deelen deelde: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

14 En voerde Israël door het midden van dezelve: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

15 Hij heeft Farao met zijn heir gestort in de Schelfzee: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

16 Die zijn volk door de woestijn geleid heeft: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

17 Die groote koningen geslagen heeft: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

18 En heeft heerlijke koningen gedood: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

19 Sihon, den amorietischen koning: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

20 En Og, den koning van Basan: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

21 En heeft hun land ten erve gegeven: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

22 Ten erve aan zijnen knecht Israël: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

23 Die aan ons gedacht heeft in onze nederigheid: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

24 En Hij heeft ons onzen tegenpartijders ontrukt: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

25 Die allen vleesch spijze geeft: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

26 Looft den God des hemels: want zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid.

PSALM 137.

AAN de rivieren van Babel, daar zaten wij, ook weenden wij, als wij gedachten aan Zion.

2 Wij hebben onze harpen gehangen aan de wilgen, die daarin zijn.

3 Als zij, die ons aldaar gevangen hielden, de woorden eens lieds van ons begeerden, en zij, die ons overhoop geworpen hadden, vreugd, *zeggende:* Zingt ons *een* van de liederen Zions.

4 *Wij zeiden:* Hoe zouden wij een lied des HEEREN zingen in een vreemd land?

5 Indien ik u vergeet, ó Jerûzalem! zoo vergete mijne regterhand *zich zelve.*

6 Mijne tong kleve aan mijn gehemelte, zoo ik aan u niet gedenke, zoo ik Jerûzalem niet verheffe boven het hoogste mijner blijdschap.

7 HEERE! gedenk aan de kinderen van Edom, aan den dag van Jerûzalem; die daar zeiden: Ontbloot ze, ontbloot ze, tot haar fondament toe!

8 O dochter van Babel! die verwoest zult worden, welgelukzalig zal hij zijn, die u uwe misdaad vergelden zal, die gij aan ons misdaan hebt.

9 Welgelukkig zal hij zijn, die uwe kinderkens

grijpen, en aan de steenrots verpletteren zal.

PSALM 138.

Een psalm van David.
Ik zal U loven met mijn geheele hart; in de tegenwoordigheid der goden zal ik U psalmzingen.
2 Ik zal mij nederbuigen naar het paleis uwer heiligheid, en ik zal uwen naam loven, om uwe goedertierenheid en om uwe waarheid: want Gij hebt van wege uwen ganschen naam uw woord groot gemaakt.
3 Ten dage, *als* ik riep, zoo hebt Gij mij verhoord; Gij hebt mij versterkt *met* kracht in mijne ziel.
4 Alle koningen der aarde zullen U, o HEERE! loven, wanneer zij gehoord zullen hebben de redenen uws monds.
5 En zij zullen zingen van de wegen des HEEREN, want de heerlijkheid des HEEREN is groot.
6 Want de HEERE is hoog, nogtans ziet Hij den nederige aan, en den verhevene kent Hij van verre.
7 Als ik wandel in het midden der benaauwdheid, maakt Gij mij levend; uwe hand strekt Gij uit tegen den toorn mijner vijanden, en uwe regterhand behoudt mij.
8 De HEERE zal het voor mij voleinden: uwe goedertierenheid, HEERE! is in eeuwigheid; en laat niet varen de werken uwer handen.

PSALM 139.

Een psalm van David, voor den opperzangmeester.
HEERE! Gij doorgrondt en kent mij.
2 Gij weet mijn zitten en mijn opstaan; Gij verstaat van verre mijne gedachten.
3 Gij omringt mijn gaan en mijn liggen; en Gij zijt al mijne wegen gewend.
4 Als er *nog* geen woord op mijne tong is, zie, HEERE! Gij weet het alles.
5 Gij bezet mij van achteren en van voren, en Gij zet uwe hand op mij.
6 De kennis is mij te wonderbaar, zij is hoog, ik kan er niet bij.
7 Waar zou ik heengaan voor uwen Geest? en waar zoude ik heenvlieden voor uw aangezigt?
8 Zoo ik opvoer ten hemel, Gij zijt daar; of bedde ik mij in de hel, zie, Gij zijt *daar*.
9 Nam ik vleugelen des dageraads, woonde ik aan het uiterste der zee;
10 Ook daar zou uwe hand mij geleiden, en uwe regterhand zou mij houden.
11 Indien ik zeide: De duisternis zal mij immers bedekken; dan is de nacht een licht om mij.
12 Ook verduistert de duisternis voor U niet; maar de nacht licht als de dag;

de duisternis is als het licht.
13 Want Gij bezit mijne nieren; Gij hebt mij in mijner moeders buik bedekt.
14 Ik loof U, omdat ik op eene heel vreesselijke wijze wonderbaarlijk gemaakt ben; wonderlijk zijn uwe werken! ook weet het mijne ziel zeer wel.
15 Mijn gebeente was voor U niet verholen, als ik in het verborgene gemaakt ben, *en* als een borduursel gewrocht ben, in de nederste deelen der aarde.
16 Uwe oogen hebben mijnen ongevormden klomp gezien; en al deze dingen waren in uw boek geschreven, de dagen als zij geformeerd zouden worden, toen nog geen van die was.
17 Daarom, hoe kostelijk zijn mij, o God, uwe gedachten! hoe magtig vele zijn hare sommen.
18 Zoude ik ze tellen? harer is meer, dan des zands; word ik wakker, zoo ben ik nog bij U.
19 O God! dat Gij den goddelooze ombragt! en gij mannen des bloeds, wijkt van mij!
20 Die van U schandelijk spreken, *en* uwe vijanden ijdelijk verheffen.
21 Zoude ik niet haten, HEERE! die U haten? en verdriet hebben in degenen, die tegen U opstaan?
22 Ik haat hen met volkomen haat, tot vijanden zijn zij mij.
23 Doorgrond mij, o God! en ken mijn hart; beproef mij, en ken mijne gedachten.
24 En zie, of bij mij een schadelijke weg zij; en leid mij op den eeuwigen weg.

PSALM 140.

EEN psalm van David, voor den opperzangmeester.
2 Red mij, HEERE! van den kwaden mensch; behoed mij voor den man alles geweld's;
3 Die veel kwaads in het hart denken, allen dag zamenkomen om te oorlogen.
4 Zij scherpen hunne tong als eene slang; heet addervergift is onder hunne lippen. Sela.
5 Bewaar mij, HEERE! van de handen des goddeloozen; behoed mij van den man alles geweld's; *van hen*, die mijne voeten denken weg te stooten.
6 De hovaardigen hebben mij eenen strik verborgen, en koorden; zij hebben een net uitgespreid aan de zijde des wegs; valstrikken hebben zij mij gezet. Sela.
7 Ik heb tot den HEERE gezegd: Gij zijt mijn God; neem ter oore, o HEERE! de stem mijner smeekingen.
8 HEERE, Heere, Sterkte mijns heils! Gij hebt mijn hoofd bedekt ten dage der wapening.
9 Geef, HEERE! de begeerten des goddeloozen niet;

bevorder zijn kwaad voornemen
niet; zij zouden zich
verheffen. Sela.
10 Aangaande het hoofd
dergenen, die mij omringen,
de overlast hunner lippen
overdekke hen.
11 Vurige kolen moeten op
hen geschud worden; Hij
doe hen vallen in het
vuur, in diepe kuilen, dat
zij niet weder opstaan.
12 Een man van *kwade*
tong zal op de aarde niet
bevestigd worden; een boos
man des gewelds, dien zal
men jagen, totdat hij geheel
verdreven is.
13 Ik weet, dat de HEERE
de regtzaak des ellendigen,
en het regt der
nooddruftigen zal uitvoeren.
14 Gewisselijk de regtvaardigen
zullen uwen naam
loven; de opregten zullen
voor uw aangezigt blijven.

PSALM 141.

EEN psalm van David.
HEERE! ik roep U aan,
haast U tot mij; neem
mijne stem ter ore, als
ik tot U roep.
2 Mijn gebed worde gesteld
als reukwerk voor uw aangezigt,
de opheffing mijner
handen *als* het avondoffer.
3 HEERE! zet eene wacht
voor mijnen mond, behoed
de deur mijner lippen.
4 Neig mijn hart niet tot
eene kwade zaak, om eenigen
handel in goddeloosheid
te handelen, met mannen,
die ongeregtigheid werken;
en dat ik niet ete van
hunne lekkernijen.
5 De regtvaardige sla mij,
het zal weldadigheid zijn;
en hij bestraffe mij, het
zal olie des hoofds zijn, het
zal mijn hoofd niet breken:
want nog zal ook mijn gebed
voor hen zijn in hunne
tegenspoeden.
6 Hunne regters zijn aan
de zijde der steenrots vrijgelaten
geweest, en hebben
gehoord mijne redenen, dat
zij aangenaam waren.
7 Onze beenderen zijn verstrooid
aan den mond des
grafs, gelijk of iemand op
de aarde *iets* gekloofd en
verdeeld had.
8 Doch op U zijn mijne
oogen, HEERE, Heere! op
U betrouw ik, ontbloot
mijne ziel niet.
9 Bewaar mij voor het geweld
des striks, *dien* zij
mij gelegd hebben, en *voor*
de valstrikken van de werkers
der ongeregtigheid.
10 Dat de goddeloozen, elk
in zijn garen vallen, te zamen,
totdat ik zal zijn
voorbijgegaan.

PSALM 142.

EENE onderwijzing van
David, een gebed, als
hij in de spelonk was.
2 Ik riep met mijne stem
tot den HEERE; ik smeekte
tot den HEERE met mijne
stem.
3 Ik stortte mijne klagt uit
voor zijn aangezigt; ik gaf
te kennen voor zijn aan-

gezigt mijne benaauwdheid.
4 Als mijn geest in mij
overstelpt was, zoo hebt
Gij mijn pad gekend. Zij
hebben mij eenen strik
verborgen op den weg, dien
ik gaan zou.
5 Ik zag uit ter regterhand,
en ziet, zoo was er niemand,
die mij kende, er was geen
ontvlieden voor mij; niemand
zorgde voor mijne ziel.
6 Tot U riep ik, o HEERE!
ik zeide: Gij zijt mijne
Toevlugt, mijn Deel in het
land der levenden.
7 Let op mijn geschrei,
want ik ben zeer uitgeteerd,
red mij van mijne vervolgers,
want zij zijn magtiger dan ik.
8 Voer mijne ziel uit de
gevangenis, om uwen naam
te loven; de regtvaardigen
zullen mij omringen, wanneer
Gij wel bij mij zult
gedaan hebben.

PSALM 143.

EEN psalm van David.
1 O HEERE! hoor mijn
gebed, neig de ooren tot
mijne smeekingen; verhoor
mij naar uwe waarheid,
naar uwe geregtigheid.
2 En ga niet in het geregt
met uwen knecht: want
niemand, die leeft, zal voor
uw aangezigt regtvaardig
zijn.
3 Want de vijand vervolgt
mijne ziel, hij vertreedt
mijn leven ter aarde; hij
legt mij in duisternissen,
als degenen, die over lang
dood zijn.
4 Daarom wordt mijn geest
overstelpt in mij; mijn hart
is verbaasd in het midden
van mij.
5 Ik gedenk aan de dagen
van ouds; ik overleg al uwe
daden; ik spreek bij mij
zelven van de werken uwer
handen.
6 Ik breide mijne handen
uit tot U; mijne ziel is
voor U als een dorstig land.
Sela.
7 Verhoor mij haastelijk,
HEERE! mijn geest bezwijkt;
verberg uw aangezigt
niet van mij: want ik
zou gelijk worden dengenen,
die in den kuil dalen.
8 Doe mij uwe goedertierenheid
in den morgenstond
hooren, want ik betrouw op
U; maak mij bekend den
weg, dien ik te gaan heb,
want ik hef mijne ziel tot
U op.
9 Red mij, HEERE! van
mijne vijanden; bij U
schuil ik.
10 Leer mij uw welbehagen
doen, want Gij zijt
mijn God; uw goede Geest
geleide mij in een effen
land.
11 O HEERE! maak mij
levend, om uws naams wil;
voer mijne ziel uit de benaauwdheid,
om uwe geregtigheid.
12 En roei mijne vijanden
uit, om uwe goedertierenheid,
en breng hen om,
allen, die mijne ziel beangstigen,
want ik ben uw
knecht.

PSALM 144.

EEN psalm van David.

Gezegend zij de HEERE, mijn Rotssteen, die mijne handen onderwijst ten strijde, mijne vingeren ten oorlog;

2 Mijne Goedertierenheid en mijn Burg, mijn hoog Vertrek en mijn Bevrijder voor mij, mijn Schild, en op wien ik mij betrouwe; die mijn volk aan mij onderwerpt!

3 O HEERE! wat is de mensch, dat Gij hem kent, het kind des menschen, dat Gij het acht?

4 De mensch is der ijdelheid gelijk; zijne dagen zijn als eene voorbijgaande schaduw.

5 Neig uwe hemelen, HEERE! en daal neder; raak de bergen aan, dat zij rooken.

6 Bliksem bliksem, en verstrooi hen, zend uwe pijlen uit, en verdoe hen.

7 Steek uwe handen van de hoogte uit; ontzet mij, en ruk mij uit de groote wateren, uit de hand der vreemden;

8 Welker mond leugen spreekt, en hunne regterhand is eene regterhand der valschheid.

9 O God! ik zal U een nieuw lied zingen; met de luit *en* het tiensnarig instrument zal ik U psalmzingen.

10 Gij, die den koningen overwinning geeft, die zijnen knecht David ontzet van het booze zwaard;

11 Ontzet mij en red mij van de hand der vreemden, welker mond leugen spreekt, en hunne regterhand is eene regterhand der valschheid.

12 Opdat onze zonen zijn als planten, welke groot geworden zijn in hunne jeugd; onze dochters als hoeksteenen, uitgehouwen naar de gelijkenis van een paleis.

13 Dat onze winkelen vol zijnde, den eenen voorraad na den anderen uitgeven; dat onze kudden bij duizenden werpen, *ja* bij tienduizenden, op onze hoeven vermenigvuldigen.

14 Dat onze ossen wel geladen zijn; dat geene inbreuk, noch uitval, noch gekrijsch zij op onze straten.

15 Welgelukzalig is het volk, dien het alzoo gaat; welgelukzalig is het volk, wiens God de HEERE is.

PSALM 145.

EEN lofzang van David.

Aleph. O mijn God, gij Koning! ik zal U verhoogen, en uwen naam loven in eeuwigheid en altoos.

2 *Beth.* Te allen dage zal ik U loven, en uwen naam prijzen in eeuwigheid en altoos.

3 *Gimel.* De HEERE is groot en zeer te prijzen, en

zijne grootheid is ondoorgrondelijk.

4 *Daleth*. Geslacht aan geslacht zal uwe werken roemen; en zij zullen uwe mogendheden verkondigen.

5 *He*. Ik zal uitspreken de heerlijkheid der eer uwer majesteit, en uwe wonderlijke daden.

6 *Vau*. En zij zullen vermelden de kracht uwer vreesselijke *daden*: en uwe grootheid, die zal ik vertellen.

7 *Zain*. Zij zullen de gedachtenis der grootheid uwer goedheid overvloediglijk uitstorten, en zij zullen uwe geregtigheid met gejuich verkondigen.

8 *Cheth*. Genadig en barmhartig is de HEERE, langmoedig en groot van goedertierenheid.

9 *Theth*. De HEERE is aan allen goed, en zijne barmhartigheden zijn over al zijne werken.

10 *Jod*. Al uwe werken, HEERE! zullen U loven, en uwe gunstgenooten zullen U zegenen.

11 *Caph*. Zij zullen de heerlijkheid uws koningrijks vermelden, en uwe mogendheid zullen zij uitspreken.

12 *Lamed*. Om des menschen kinderen bekend te maken zijne mogendheden, en de eer der heerlijkheid zijns koningrijks.

13 *Mem*. Uw koningrijk is een koningrijk van alle eeuwen, en uwe heerschappij is in alle geslacht en geslacht.

14 *Samech*. De HEERE ondersteunt allen, die vallen, en Hij rigt op alle gebogenen.

15 *Ain*. Aller oogen wachten op U; en Gij geeft hun hunne spijs te zijner tijd.

16 *Pe*. Gij doet uwe hand open, en verzadigt al wat er leeft, *naar uw* welbehagen.

17 *Tsade*. De HEERE is regtvaardig in al zijne wegen, en goedertieren in al zijne werken.

18 *Koph*. De HEERE is nabij allen, die Hem aanroepen, allen, die Hem aanroepen in der waarheid.

19 *Resch*. Hij doet het welbehagen dergenen, die Hem vreezen, en Hij hoort hun geroep, en verlost hen.

20 *Schin*. De HEERE bewaart al degenen, die Hem liefhebben, maar Hij verdelgt alle goddeloozen.

21. *Thau*. Mijn mond zal den prijs des HEEREN uitspreken, en alle vleesch zal zijnen heiligen naam loven in der eeuwigheid en altoos.

PSALM 146.

HALELUJAH! O mijne ziel! prijs den HEERE.

2 Ik zal den HEERE prijzen in mijn leven; ik zal mijnen God psalmzingen, terwijl ik nog ben.

3 Vertrouwt niet op prinsen, op des menschen kind, bij hetwelk geen heil is.

4 Zijn geest gaat uit, hij keert wederom tot zijne

aarde; te dien zelven dage
vergaan zijne aanslagen.
5 Welgelukzalig is hij, die
den God Jakobs tot zijne
hulp heeft, wiens verwach-
ting op den HEERE, zijnen
God, is;
6 Die den hemel en de
aarde gemaakt heeft, de zee
en al wat in dezelve is;
die trouwe houdt in der
eeuwigheid.
7 Die den verdrukte regt
doet, die den hongerige brood
geeft; de HEERE maakt
de gevangenen los.
8 De HEERE opent *de*
oogen der blinden; de HEERE
rigt de gebogenen op; de
HEERE heeft de regtvaar-
digen lief.
9 De HEERE bewaart de
vreemdelingen; Hij houdt
den wees en de weduwe
staande; maar der godde-
loozen weg keert Hij om.
10 De HEERE zal in eeu-
wigheid regeren; uw God,
o Zion! is van geslacht tot
geslacht. Halelujah!

PSALM 147.

LOOFT den HEERE, want
onzen God te psalmzin-
gen is goed, dewijl Hij lie-
felijk is; de lof is betame-
lijk.
2 De HEERE bouwt Jeru-
zalem; Hij vergadert Israëls
verdrevenen.
3 Hij geneest de gebroke-
nen van hart, en Hij ver-
bindt hen in hunne smar-
ten.
4 Hij telt het getal der
sterren; Hij noemt ze alle
bij namen.
5 Onze Heere is groot en
van vele kracht; zijns ver-
stands is geen getal.
6 De HEERE houdt de
zachtmoedigen staande; de
goddeloozen vernedert Hij
tot de aarde toe.
7 Zingt den HEERE bij-
beurte met dankzegging;
psalmzingt onzen God op de
harp.
8 Die de hemelen met wol-
ken bedekt, die voor de
aarde regen bereidt; die het
gras *op* de bergen doet uit-
spruiten;
9 Die het vee zijn voeder
geeft; aan de jonge raven,
als zij roepen.
10 Hij heeft geen' lust
aan de sterkte des paards;
Hij heeft geen welgevallen
aan de beenen des mans.
11 De HEERE heeft een
welgevallen aan hen, die
Hem vreezen, die op zijne
goedertierenheid hopen.
12 O Jeruzalem! roem den
HEERE; o Zion! loof uwen
God.
13 Want Hij maakt de gren-
delen uwer poorten sterk;
Hij zegent uwe kinderen
binnen in u.
14 Die uwe landpalen *in*
vrede stelt; Hij verzadigt
u met het vette der tarwe.
15 Hij zendt zijn bevel *op*
aarde; zijn woord loopt zeer
snel.
16 Hij geeft sneeuw als
wol; Hij strooit den rijm
als asch.

17 Hij werpt zijn ijs heen als stukken, wie zou bestaan voor zijne koude?
18 Hij zendt zijn woord, en doet ze smelten; Hij doet zijnen wind waaijen, de wateren vloeijen henen.
19 Hij maakt Jakob zijne woorden bekend, Israël zijne inzettingen en zijne regten.
20 Alzoo heeft Hij geen volk gedaan; en zijne regten, die kennen zij niet. Halelujah!

PSALM 148.

HALELUJAH! Looft den HEERE uit de hemelen; Looft Hem in de hoogste plaatsen!
2 Looft Hem, al zijne engelen! Looft Hem, al zijne heirscharen!
3 Looft Hem, zon en maan! Looft Hem, alle gij lichtende sterren!
4 Looft Hem, gij hemelen der hemelen! en gij wateren, die boven de hemelen zijt!
5 Dat zij den naam des HEEREN loven: want als Hij het beval, zoo werden zij geschapen.
6 En Hij heeft ze bevestigd voor altoos in eeuwigheid; Hij heeft hun eene orde gegeven, die geen van hen zal overtreden.
7 Looft den HEERE, van de aarde; gij walvisschen en alle afgronden!
8 Vuur en hagel, sneeuw en damp, gij stormwind, die zijn woord doet!
9 Gij bergen en alle heuvelen, vruchtboomen en alle cederboomen!
10 Het wild gedierte en alle vee; kruipend gedierte en gevleugeld gevogelte.
11 Gij koningen der aarde, en alle volken! gij vorsten, en alle regters der aarde!
12 Jongelingen en ook maagden; gij ouden met de jongen!
13 Dat zij den naam des HEEREN loven; want zijn naam alleen is hoog verheven; zijne Majesteit is over de aarde en den hemel.
14 En Hij heeft den hoorn zijns volks verhoogd, den roem al zijner gunstgenooten, der kinderen Israëls, des volks, dat nabij Hem is. Halelujah!

PSALM 149.

HALELUJAH! zingt den HEERE een nieuw lied; zijn lof zij in de gemeente *zijner* gunstgenooten.
2 Dat Israël zich verblijde in dengenen, die hem gemaakt heeft; dat de kinderen Zions zich verheugen over hunnen Koning.
3 Dat zij zijnen naam loven op de fluit; dat zij Hem psalmzingen op de trommel en harp.
4 Want de HEERE heeft een welgevallen aan zijn volk; Hij zal de zachtmoedigen versieren met heil.
5 Dat *zijne* gunstgenooten van vreugde opspringen, om *die* eer; dat zij juichen op hunne legers.

6 De verheffingen Godes zullen in hunne keel zijn; en een tweesnijdend zwaard in hunne hand;
7 Om wraak te doen over de Heidenen, *en* bestraffingen over de volken;
8 Om hunne koningen te binden met ketenen, en hunne achtbaren met ijzeren boeijen:
9 Om het beschreven regt over hen te doen. Dit zal de heerlijkheid van al zijne gunstgenooten zijn. Halelujah!

PSALM 150.

HALELUJAH! Looft God in zijn heiligdom; looft Hem in het uitspansel zijner sterkte!
2 Looft Hem van wege zijne mogendheden; looft Hem naar de menigvuldigheid zijner grootheid!
3 Looft Hem met geklank der bazuin; looft Hem met de luit en met de harp!
4 Looft Hem met te trommel en fluit; looft Hem met snarenspel en orgel!
5 Looft Hem met helklinkende cimbalen! looft Hem met cimbalen van vreugdegeluid!
6 Alles wat adem heeft, love den HEERE! Halelujah!

EINDE.

